༄༅། །ཚིག་དོན་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་ཀྱི་ཟབ་གསང་སྙིང་པོའི་དོན་རྡོ་རྗེའི་ལྷུགས་ཀྱིས་བཀྲལ་བ་སྒྲུད་བྱུང་དུ་བསྡུས་པ་མན་ངག་ནོར་བུའི་བང་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

༼སྟོད་ཆ།༽

སྐྱབས་རྗེ་པདྨ་སྐལ་བཟང་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས།
མཁན་པོ་བསྟན་འཛིན་དགྲ་ལྷ་ནས་བསྡུས།

༄༅། །སྐྱབས་རྗེ་པདྨ་སྐལ་བཟང་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར། །

སྤྱི་འགྱུར་གྲུབ་དབང་རྒྱལ་བ་རྫོགས་ཆེན་པའི་གདན་རབས་བཅུ་གཉིས་པ་མཁས་དང་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག །བདག་ཅག་གི་སྐྱབས་གཅིག་མཚུངས་མེད་སྨིན་གྲོལ་འཁོར་ལོའི་མགོན་པོ་དོན་གྱི་སྣང་དུ་མཚན་ནས་སྨོས་ན་ཐུབ་བསྟན་ལུང་རྟོགས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའམ་ཆོས་རྗེ་པདྨ་སྐལ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནི། ཨོ་རྒྱན་སངས་རྒྱས་གཉིས་པ་མཆོར་འབྱུངས་པདྨ་ཀ་ར་དྭུར་སྒྲིག་འཛིན་པ་དགེ་སྦྱོང་གི་རྣམ་རོལ་ཏུ་བྱོན་པར་ཚད་མའི་ལུང་གིས་བསྔགས་ཤིང་། དུས་འདིར་གྲུབ་དབང་རྫོགས་ཆེན་པའི་བསྟན་པ་གཞིར་བཞེངས་སུ་སློང་བ་ལ་ཐུགས་བསྐྱེད་དམ་བཅའི་མཐུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིན་ལས་དུས་བབ་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་སྟེ། དམ་པ་གང་ཉིད་བསིལ་ལྡན་གངས་རིའི་ཁྲོད་བས་ཡོངས་སུ་བསྐོར་བའི་བོད་ཆེན་པོའི་ལྷོངས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་མདོ་ཁམས་སྒང་དྲུག་ལས། འབྲི་ཟླ་ཟལ་མོ་སྒང་གི་ཆར་གཏོགས་པ་ལྷ་གཉན་ཆེན་པོ་ཛ་རྒྱལ་དོ་རྗེ་འཕན་ཕྱུག་རྩལ་གྱིས་བདག་ཏུ་བཟུང་ཞིང་ཛ་ཆབ་གཡུ་འབྲུག་སྔོན་མོ་ཤར་ཕྱོགས་སུ་དལ་གྱིས་འབབ་པའི་སྟོད་རྒྱུད། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དཔལ་སྤྲུལ་འཇིགས་མེད་ཆོས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། མཁས་པའི་ཁྱུ་མཆོག་འཇམ་མགོན་མི་ཕམ་རྣམ་རྒྱལ་སོགས་མཁས་དང་གྲུབ་པའི་སྐྱེས་མཆོག་བརྒྱུད་མར་བྱོན་ནས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་གནས་བྱུང་སྡེ་ཛ་ཆུ་ཁའི་ཡུལ་གྲུ་ལས་དགེ་རྩེ་འགབ་མར་གྲགས་པའི་སའི་ཆ། འབྲོག་ཐང་མེ་ཏོག་གི་དོ་ར་ཉམས་དགའ་བ་ཉི་མའི་གདན་ཐོག་ཏུ་འབོད་པའི་ནོར་འཛིན་གྱི་ཐིག་ལེ་ཡངས་པ་རུ། ཡབ་དཔའ་བོའི་རིགས་རྒྱུད་མ་ཆད་ཅིང་ཕོ་རྩལ་སྣ་དགུ་ལ་བྱང་ཆུབ་པ་ཧོར་ཤུལ་འཇིགས་མེད་དོན་གྲུབ་དང་། ཡུམ་གྲུབ་པའི་རིག་འཛིན་རྫོགས་ཆེན་ཨ་

སྐྱབས་རྗེ་པདྨ་སྐལ་བཟང་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར།

གྲོ་བསོད་ཆོས་ཀྱི་སྲུས་མོ་ནོར་གཡང་ཞེས་པ་ལྷུགས་ལ་ཨ་ཡིག་རང་བྱོན་ཡོད་པའི་མཁའ་འགྲོའི་མཚན་ལྡན་དེ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་སྲུས་སུ། བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཉི་མ་ཞེས་པ་ཆུ་ལུགས་ཏེ་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༣ ལོའི་ཟླ་བ་༦ པའི་ཚེས་༦ ཉིན་ཆབ་ཟངས་འོ་མར་འགྱུར་བ་དང་། བདུད་རྩིའི་སྦྲང་ཆར་སིབ་སིབ་ཏུ་བབ་ཅིང་འཇའ་འོད་ཀྱི་གུར་ཁང་ཕུབ་པ་དང་བཅས་སྐུ་བལྟམས། ཐོག་མར་ལྷུམས་སུ་ཞུགས་པའི་ཚེ་ནའང་སྲུ་མོའི་རྨི་ལམ་དུ་ཤེལ་དཀར་གྱི་མཆོད་རྟེན་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ་ཞིག་སྦྲ་ཐོག་ཏུ་བབ་པ་དང་། ཁོར་ཡུག་ཀུན་ཏུ་སྣང་དུས་མཐོང་སྐྱོང་མེད་པའི་མེ་ཏོག་གི་ཆོམ་བུ་བཞད་པ་སོགས་དགེ་བའི་མཚན་མ་སྣ་ཚོགས་མངོན་པར་ཤར་ཞེས་ཡུལ་དེར་ཡོངས་སུ་གྲགས། སྐུ་ཞང་མུ་ར་སྤྲུལ་སྐུ་པདྨ་ནོར་བུ་མཆོག་ནས་པདྨ་སྐལ་བཟང་ཞེས་མཚན་གསོལ། དགུང་གྲངས་ལྔ་ལ་སོན་སྐབས་སྐུ་གོང་མ་བདེ་མཆོག་རྡོ་རྗེ་དང་བླ་བྲང་གཅིག་ཏུ་བཞུགས་ཤིང་ཐུགས་ནང་ཤིན་ཏུ་མཐུན་པའི་རྫོགས་ཆེན་ཀོང་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ཛ་ཆུ་ཁར་ཆིབས་བསྐྱོད་གནང་བ་ཧོར་ཤུལ་དཔོན་ཚང་དུ་ཁྲིམ་ཕེབས་མཛད། དེ་དུས་ཆུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཀོང་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་རས་མཇལ་མ་ཐག་སྔར་འདྲིས་ཀྱི་གྲོགས་པོ་ལྟར་སྒྲོ་འཛུམ་དང་བཅས་སྐུ་པང་དུ་བཞུགས་པ་དང་། ཁྲིད་པར་གོང་མའི་ཕྱག་ཤན་ཀོང་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་སྐྱེད་དུ་དཔྱངས་པ་ངའི་རེད་ཅེས་ངོས་འཛིན་མཛད་པས་དེར་ཡོད་དཔོན་སློབ་ཀུན་ཡ་མཚན་པའི་ངང་ཡང་སྲིད་འཁྲུལ་མེད་དུ་ངེས་ཤེས་སྐྱེད། དེ་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པར་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་དང་། རྫོགས་ཆེན་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་འཇིགས་བྲལ་བྱང་ཆུབ་རྡོ་རྗེ། སྤྲུལ་སྐུ་དྲི་མེད་སོགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པ་མངའ་བའི་ཚད་མའི་སྐྱེས་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་རྡོ་རྗེའི་བཏག་ལུང་ལས་བསྟན་པའི་ཡབ་ཡུམ་དང་འཁྲུངས་ཡུལ་གྱི་མཚན་སྦྲ་སོགས་གཅིག་མཐུན་བྱུང་བ་བཞིན་གསང་ཆེན་རྒྱུད་སྡེའི་མངའ་བདག་མཁན་ཆེན་པདྨ་བཛྲ་རྩལ་གྱི་ཡང་སྲིད་གསུམ་པར་ངོས་འཛིན་

གནང་བ་དང་། རྫོགས་ཆེན་བོད་པ་སྤྲུལ་སྐུ་རྫ་ཆུ་ཁར་ཆེད་ཕེབས་མཇལ་ནས་ངུར་སྨྲིག་གི་ན་བཟའ་ཐོག་མར་གསོལ་ཏེ་སྐུ་བདག་མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་ནས་རྫ་སྟོད་ལུང་མའི་ཆོས་སྒར་དུ་རྫོགས་ཆེན་མཁན་པོ་ཆོས་འབྱོར་གློག་གི་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་ཡིག་རྩིས་ལ་བསླབ་སྦྱང་མཛད་ཆེ་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཟླ་དང་བྲལ་བས་ཚོགས་ལ་མ་ལྟོས་པར་མཁྱེན་ཅིང་ཆུབ་པ་བྱུང་། དགུང་གྲངས་བཅུ་ལ་སོན་སྐབས་སྐུ་ཞང་རྫ་མུ་ར་སྤྲུལ་སྐུ་པདྨ་ནོར་བུས་དབུས་ཡབ་ཡུམ་དཔོན་འཁོར་ཉི་ཤུ་ལྷག་དང་བཅས། གསང་ཆེན་སྔ་འགྱུར་སྙིང་མའི་གདན་ས་ཆེན་མོ་དྲུག་གི་ཡ་གྱལ་རྫོགས་ཆེན་ཨོ་རྒྱན་བསམ་གཏན་ཆོས་གླིང་དུ་ཆིབས་ཞལ་ཕྱོགས་ཤིང་། དུས་དེར་གདན་ས་ཆེན་མོ་ནས་རྟ་ལམ་ཉི་མ་ལྔའི་རིང་ཕེབས་བསུ་རིང་ཐུང་གསུམ་གྱི་ལྷ་གྲྭ་སེར་སྐྱ་སྟོང་ཕྲག་འགའ་ཡིས་བསུ་མ་དང་། དར་གདུག་རྒྱལ་མཚན་ཐོགས་པའི་སེར་ཕྲེང་གཟབ་རྒྱས་ཀྱིས་མདུན་བསུས་ཏེ་ཕོ་བྲང་ཁམས་གསུམ་ཟིལ་གནོན་གྱི་ཡང་ཐོག་གཟིམ་སྤྱིལ་འཆི་མེད་གྲུབ་པའི་དགའ་ཚལ་གྱི་ཚོམས་ཆེན་དུ་སྤྱན་དྲངས། བདེ་གཤེགས་རིན་ཆེན་གཙུག་ཏོར་ཅན་གྱི་རྣམ་རོལ་འཇིགས་བྲལ་བྱང་ཆུབ་རྡོ་རྗེ་དང་། ལྕེ་བཙུན་སེངྒེ་དབང་ཕྱུག་དང་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་གླིང་པ་ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་རྣམ་རོལ་མཁན་ཆེན་འཇིགས་མེད་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་དབུས་མཁན་སྤྲུལ་འདུས་པ་ཡོངས་ཀྱིས་མི་འཇིགས་གསེར་གྱི་ཁྲི་འཕང་མཐོན་པོར་མངའ་གསོལ། འཇིགས་བྲལ་བྱང་ཆུབ་རྡོ་རྗེ་དང་གོང་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་གཙུག་ཕུད་བཞེས་ནས་རྫོགས་ཆེན་བླ་བྲང་དུ་སྐུ་བདག་མཛད། ཉིན་དེར་ཉི་ཟླ་སྐར་གསུམ་དུས་གཅིག་ལ་ཤར་བ་དེར་འདུས་ལྷ་མིའི་ཁྲིམ་ཚོགས་ཀུན་ཀྱིས་གསལ་བར་མཐོང་བས་དགེ་ལེགས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་མཚན་མ་བཟང་པོས་ཟླ་མེད་མཛད་ཕྲིན་གྱི་སྒོ་མོ་ཡངས་པར་ཕྱེས་སོ་ཞེས་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་ཐམས་ཅད་གླེང་། གདན་སར་ཕེབས་པའི་ཉིན་འགའི་རྗེས་སྐུ་ཞང་མུ་ར་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཆོས་རྗེ་དཔལ་སྤྲུལ་རིན་

པོ་ཆེའི་དོན་གྱི་རྒྱལ་ཚབ་མཁན་པོ་ལྷ་སྣང་ངམ་པདྨ་ཐེག་མཆོག་བློ་ལྡན་ཞེས་སྐུ་ཆེ་གང་པོར་རུ་དམ་གཤིན་རྗེ་སྒྲུབ་ཕུག་ཏུ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ཉམས་བཞེས་མཛད་དེ་ཆོས་ཉིད་ཟད་པའི་སར་ཕྱིན་པ་གང་དེའི་མདུན་དྲུང་དུ་ཁྲིད། རྗེ་འདིས་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་དགྱེས་ཉམས་ཆེན་པོས་བདག་གི་བླ་མའི་ཐུགས་བསྐྱེད་འགྲོ་དོན་བར་ཆད་ཀྱིས་མཐར་ཕྱིན་པ་མ་བྱུང་ཡང་། ད་རེས་ཡང་སྲིད་འདི་གྲུབ་དབང་རྫོགས་ཆེན་པའི་བསྟན་པར་ཕན་ཐོགས་ཅན་ཞིག་འོང་བར་ངེས་ཞེས་ཕྱི་མཐར་གཟིགས་པའི་གསུང་འཕྲོས་དང་། རྗེ་ཉིད་སྐུ་ན་ཆེས་སྨིན་པས་སྤྱན་གྱིས་མི་གཟིགས་སྐབས་དཔལ་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་གསུང་མ་བསྐལ་མང་གོང་ནས་གཡོ་སྒྱུ་སྤངས་པའི་ཐུགས་ཅེས་སོགས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཐུགས་ཐོག་ནས་གསུངས་ཏེ་རྗེས་སུ་འོང་དུས་བློ་རྒྱུགས་འབུལ་དགོས་ཞེས་ཞལ་རྩེད་དང་། ཚིག་གསུམ་གནད་རྡེག་རྩ་བའི་སྙིང་ནས་རྒྱས་ཁྲིད་མཛད་དེ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་འབུམ་ཕྲག་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞིའི་སྙིང་དོན་འདིར་མ་འདུས་པ་མེད་ཅེས་ཚིག་བརྒྱུད་དུ་བསྟུལ། ཕྱིས་སྐུ་འདའ་ཁར་ཡང་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་མཛོད་བདུན་ཕྱག་དཔེ་ཆ་ཚང་བ་པད་རྡོའི་སྤྲུལ་སྐུ་ལ་ཕུལ་ཞེས་ཉེ་གནས་ལ་ཞལ་ཆེམས་གནང་པ་སོགས་ཐུགས་བརྒྱུད་དགོངས་གཏད་མཛད། དེ་ནས་རྫོགས་ཆེན་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་འཇིགས་བྲལ་བྱང་ཆུབ་རྡོ་རྗེ་དང་གཟིམས་ཁང་གཅིག་ཏུ་ལོ་གྲངས་དུ་མར་མཉམ་དུ་བཞུགས་ནས་ཡོངས་འཛིན་མཁན་ཆེན་འཇིགས་མེད་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ཐུན་མིན་རིགས་བདག་ཏུ་བསྟེན་ཏེ་གསན་སྦྱོང་རྒྱ་ཆེར་གནང་བ་སྟེ། གདོད་མའི་མགོན་པོ་མིའི་རྣམ་རོལ་ཏུ་བྱོན་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས་སྙིང་ཐིག་ཡ་བཞིའི་དབང་ཁྲིད་དང་། ཆོས་དབྱིངས་མཛོད། གནས་ལུགས་མཛོད། ཡིད་བཞིན་མཛོད། མན་ངག་མཛོད། ཚིག་དོན་མཛོད། སྔོན་འགྲོ་ཀུན་བཟང་ཞལ་ལུང་། ཁྲིད་ཡིག་ཡེ་ཤེས་བླ་མ་རྒྱབ་ཆོས་དང་བཅས་པ། ལྕེ་བཙུན་སྙིང་ཐིག་གི་དབང་ཁྲིད། འཛིན་པ་རང་གྲོལ་གྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་

གསུམ། ཟབ་མོ་ལྷ་ལུགས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་འབོག་ཆོག ཚིག་གསུམ་གནད་རྡེག རྗེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་སྒྲོར་བཅས་ཟབ་ཆོས་ཕལ་མོ་ཆེ་རྫོགས་ཆེན་དྲུག་པ་དང་རྣམ་གཉིས་ཁོ་ན་ལ་མངོན་ཆོས་སུ་བསྐུལ་ཏེ་བཀའ་ལུང་གཏད་རྒྱ་མཛད། རྫོགས་སྤྲུལ་དྲུག་པ་འཇིགས་བྲལ་བྱང་ཆུབ་རྡོ་རྗེ་ལས་སྙིང་ཐིག་དུམ་གཉིས་དང་། འདོད་འཇོའི་བུམ་བཟང་། འདུས་པ་མདོ་དབང་། སྒྱུ་འཕྲུལ་ཞི་ཁྲོ་བཅས་ཀྱི་སྨིན་དབང་བཞེས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་བཞེས་པ་ཤིང་ལུག་ལོར་སྒོམ་བརྩོན་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་འཇིགས་མེད་ཡོན་ཏན་མགོན་པོས་མཁན་པོ་དང་། མཁས་མཆོག་པདྨ་ཚེ་དབང་གིས་ལས་ཀྱི་སློབ་དཔོན། དུས་གོ་བ་མཁན་ཆེན་ནོར་གཡང་། གཞན་མཁན་ཆེན་ཐུབ་བསྟན་སྙན་གྲགས་དང་མཁན་པདྨ་ཆོས་དཔལ་བཅས་བཞུགས་པའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་པ་དང་། ཕྱིས་སུ་སླེགས་མའི་དུས་ཀྱི་འདུལ་འཛིན་ཉེ་བ་འཁོར་གཉིས་པར་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་མཁན་ཆེན་དབང་རྡིས་རིན་པོ་ཆེའི་དབུས་དགེ་འདུན་གྲངས་ཚང་བའི་ཞལ་སྔ་ནས་སྨད་འདུལ་སྔ་འགྱུར་གྱི་སྡོམ་བརྒྱུད་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་ཐུབ་བསྟན་ལུང་རྟོགས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་མཚན་གསོལ། གཞན་ཡང་མཁན་ཆེན་ཐུབ་བསྟན་སྙན་གྲགས་ལས་ཐེག་མཆོག་མཛོད་ཀྱི་བཤད་ཁྲིད་དང་། སྐུ་ཞང་སྨུ་ར་པདྨ་ནོར་བུ་ལས་གྲུབ་ཐོབ་པདྨ་རིག་འཛིན་གྱི་རྫོགས་ཆེན་ཉམས་ལེན་སྤྱར་བཅང་མ། བར་དོ་དྲུག་ཁྲིད། མཁའ་འགྲོ་སྙིང་ཐིག་གི་སྔོན་འགྲོའི་ཁྲིད་ཡིག་ཐར་ལམ་བགྲོད་བྱེད་ཤིང་རྟ་བཟང་པོ་བཅས་དང་། བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ཡབ་རྗེ་ངག་དབང་ནོར་བུ་ལས་ཡོན་ཏན་མཛོད་ཀྱི་བཤད་ཁྲིད་དང་། སྙིང་མ་རྒྱུད་འབུམ་གྱི་ལྷུགས་ལུང་། བོད་སྤྲུལ་མདོ་སྔགས་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ལས་འཇམ་དཔལ་རྒྱུད་ལུགས་ཀྱི་དབང་། མཁས་དབང་པདྨ་འོད་གསལ་ལས་འཇིགས་གླིང་པོད་དགུའི་ལུང་བཅས་གསན་པ་དང་། རྫོང་སར་མཁྱེན་

སྐྱབས་རྗེ་པདྨ་སྐལ་བཟང་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར།

བརྩེ་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་ཀྱི་ཞལ་སྔར་རྫོགས་སྤྲུལ་དྲུག་པས་དབུས་སྐུ་འཁོར་ལྷན་རྒྱས་བླ་བ་གཉིས་གསུམ་ཅན་གྱི་ལན་གྲངས་གསུམ་ལ་ཆེད་ཕེབས་ཀྱིས་སྔ་འགྱུར་བཀའ་མ་དང་། རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད་ཆེན་མོ། རྒྱལ་དབང་ལྔ་པའི་དག་སྣང་རྒྱ་ཅན་ཉེར་ལྔ། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སོགས་བཀའ་གཏེར་རྒྱུད་སྡེ་གསར་རྙིང་གི་སྨིན་དབང་ཕལ་མོ་ཆེ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་གསན་བཞེས་མཛད་དེ་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་བུམ་པ་ཡོངས་སུ་ཁེངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་གྱི་དུས་སུ་རྫོགས་ཆེན་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་དབུས་ལྷན་རྒྱས་དབུས་ཕེབས་མཛད་དེ་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སོགས་དབུས་གཙང་གི་ལྷ་བླ་རྟེན་གནས་གང་མང་གནས་གཟིགས་མཇལ་བསྐོར་གྲུབ་སྟེ་ཕྱིར་གདན་སར་ཞབས་སོར་བཀོད། དགུང་གྲངས་བཅུ་བཞི་ནས་བཅུ་དྲུག་བར་རུ་དམ་ཡང་དབེན་ཆོ་རིང་ལྗོངས་སུ་མཁན་ཆེན་པདྨ་ཆོས་དབང་གཞུང་ཆེན་བཤད་ཁྲིད་ཀྱི་ཡོངས་འཛིན་མཁན་པོར་ཆེད་བསྐོས་གནང་བའི་སྐུ་དྲུང་དུ་གདན་བཞུགས་མཛད་ནས། རྫོགས་ཆེན་ཤྲཱི་སེང་ཆོས་གྲྭའི་ཡིག་ཆ་རྒྱ་གཞུང་ཆེན་མོ་བཅུ་གསུམ་ཆ་ལག་དང་བཅས་པ། གསང་འགྲེལ་ཕྱོགས་བཅུའི་མུན་སེལ་བཅས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་བཤད་ཆ་ཚང་བ་ཆེད་གཏད་ཀྱིས་གསུང་པ་མ་ཚང་པ་མེད་པ་གསན་ཞིང་། དུས་དེར་ཉིན་རེའི་ཆོས་ཁྲིད་ཀྱི་རྩ་བའི་བློ་རྒྱུགས་དང་འགྲེལ་བའི་བཤད་རྒྱུགས་ནང་མ་རེ་བཞིན་ཚོགས་གྲལ་ནས་ཆགས་ཐོགས་མེད་པར་ཕུལ་བས་མཚུངས་བླ་བྲལ་བའི་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་རྣམ་དཔྱོད་མངའ་བ་འདི་འདྲ་བ་ཞེས་ཐམས་ཅད་ཡ་མཚན་པ་བྱུང་། དགུང་གྲངས་བཅུ་བདུན་བཞེས་པ་ས་ཁྲི་ལོའི་སྟོན་ཀར་རྫོགས་ཆེན་དྲུག་པ་འཇིགས་བྲལ་བྱང་ཆུབ་རྡོ་རྗེ་མཆོག་ནས་མཁན་ཆེན་ཐུབ་བསྟན་སྙན་གྲགས་སྒྲུབ་གནས་དཔལ་གྱི་བྲག་དཀར་དུ་བཞུགས་པའི་ཞལ་སྔར་ཆེད་གཏད་ཀྱིས་ཁྲིད་པར་མཛད་དེ། ད་ནས་མི་རིང་བར་རྒྱལ་བསྟན་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ལ་གནོད་ཆག་བར་ཆད་འབྱུང་བའི་གསུང་འཕྲོས་དང་ད་ཐེངས་ང་ལ་ཐུགས་མི་གཏོད་པར་

འདི་ལ་ཐུགས་གཏད་ཀྱིས་ཆོ་དབང་ལོ་གྲངས་ཤིག་གནང་དགོས་ཞེས་སྙན་ཆབ་བསིལ་བཞིན་ཞུ་བསྐུལ་མཛད་པ་དེར་ཡོད་འཁོར་སློབ་ཀུན་ཀྱིས་ཐོས། མཁན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་དགུང་གྲངས་ལྔར་ཆོ་སྒྲུབ་བདུད་རྩིའི་བུམ་བཅུད་ཀྱི་སྨིན་དབང་ཆར་བཅུ་བདུན་བསྐུལ་ཏེ་ཐུགས་སྨོན་ཟབ་རྒྱས་གནང་། ལོ་དེའི་ཕྱི་ལོའི་དགུན་ཁར་རྫོགས་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཁན་ཆེན་ཡོན་ཏན་མགོན་པོའི་དབུས་ལྷན་རྒྱས་སྐུ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ཆབ་སྲིད་སློབ་སྦྱོང་གི་ཆེད་དུ་སྡེ་དགེར་ཡུན་རིང་བཞུགས་དགོས་བྱུང་། བར་སྐབས་རྫོགས་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཡོངས་འཛིན་མཁན་ཆེན་རྣམ་གཉིས་སྐྱོན་འདོན་ངོས་ལེན་གྱི་ཕྱིར་དུ་བཙན་གྱིས་རྫོགས་ཆེན་ལ་ཕེབས་བཀོད་ཞུས། དཔོན་སློབ་ཞལ་གྱིས་སྐབས་གྲུབ་དབང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་རྫོགས་ཆེན་ బླ་བྲང་གི་ཉེ་གནས་གཉེར་གཞོན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཕྱིས་སུ་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་བདག་སྐྱོང་ལེགས་པོ་གྱིས་ཞེས་ཞལ་བསྒོས་ནན་མོ་མཛད། དེ་དུས་ཁོང་གིས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཚུར་ཕེབས་རིང་གི་ཉིན་གྲངས་ཁ་ཤས་ལ་གསུངས་པ་རེད་སྙམ་པ་ལས་ཕྱི་མཐའ་གཟིགས་པའི་ལུང་བསྟན་ཡིན་པ་ཡིད་ངོར་གཏན་ནས་མ་ཤར་ཞེས་ཟེར། ཕྱིས་སུ་སྐྱབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་བཙོན་གྲོལ་བྱུང་ནས་ཚུར་རྫོགས་ཆེན་དུ་བཏང་སྐབས་བླ་བྲང་བན་རྒན་བསོད་རྒྱལ་གྱིས་གྲུབ་དབང་མཆོག་གི་བཀའ་ལུང་ལྟར་བདག་སྐྱོང་བྱས་ཤིང་རྣམ་གཉིས་ཁྲིམ་ཚང་གཅིག་པའི་ཚུལ་དུ་ལྷན་བཞུགས་མཛད། སྐབས་དེར་རིག་གསར་སོགས་དུས་ངན་གྱི་རྒྱུད་པ་སྟོབས་སུ་བདོ་བའི་ལོ་ངོ་བཅུ་ཕྲག་གཉིས་ཙམ་རིང་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་ནས་གཙེས་པའི་སྐྱ་ཚོགས་འོ་བརྒྱལ་དང་རྐྱེན་ངན་སྣ་ཚོགས་ཆར་ལྟར་འཁྲུགས་ཀྱང་།

དམ་པའི་རང་གཤིས་བཙོ་མའི་གསེར་ལྟར་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་མེད་པས་སོ་བྱང་སྡོམ་གསུམ་གྱི་དམ་སྡོམ་གྱི་ཆ་ཕྲ་མོ་ཙམ་ཡང་ཉམས་པ་མེད་པར་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་གི་གཞི་

རྟེན་དུ་བརྟན་ཞིང་། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་རྒྱལ་བསྟན་རིན་པོ་ཆེ་སླར་གསོ་ཡོང་བར་ཉིན་མཚན་དུས་དྲུག་ཏུ་ཐུགས་སྨོན་མཛད་ཅིང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་གྱི་རིགས་ཆག་དུམ་ཙམ་ཞིག་ཕྱག་ཏུ་འབྱོར་བ་ཚུན་ཆད་སྐུ་སྲོག་དང་བསྡོས་ཏེ་སྲུས་ཉར་མཛད། སྐུ་ཚོགས་ཆེ་བའི་ཨར་ལས་ཀྱི་ངལ་གསོའི་དུས་ཚོད་ཀྱང་ཆུད་ཟོས་སུ་མི་གཏང་བར་ཡི་དམ་ལྷའི་བསྙེན་སྒྲུབ་དང་། བསྐྱེད་རྫོགས་རྫོགས་ཆེན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་ཉམས་བཞེས་གནང་སྟེ་རྐྱེན་ངན་ལམ་དུ་ཁྱེར་ཞིང་ཐུགས་རྒྱུད་རྟོགས་པའི་བོགས་འདོན་མཛད། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ནས་ཡང་དར་རྒྱལ་བསྟན་གྱི་ཉི་མ་བསིལ་ལྡན་ར྄ྒྱ་ཏའི་ལྗོངས་སུ་སླར་ཡང་འཆར་བར་ཕྱོགས་ཆེ་སྡུ་འགྱུར་བསྟན་པའི་ཆུ་འགོ་གདན་ས་ཆེན་མོ་འདི་ཉིད་དུ་བསྟན་རྩ་དགེ་འདུན་འདུ་བའི་སྒོ་གསར་དུ་ཕྱེ་བའི་དབུ་བརྩུགས། དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་པ་ས་ཏ་ལོར་དབུས་གཙང་གི་རྟེན་གནས་ཕལ་མོ་ཆེ་ལ་ཞབས་ཐང་གིས་ཕེབས་ཏེ་ཤིན་ཏུ་རྩ་ཆེའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་པོ་སྤྱན་དྲངས། སྤྱི་ལོ་༡༩༨༡ལོར་མཆོག་སྤྲུལ་གཟན་དཀར་རིན་པོ་ཆེ་ཐུབ་བསྟན་ཉི་མ་སོགས་ཀྱིས་སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་བོད་ཡིག་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་རྫོགས་ཆེན་ཤྲཱི་སེང་དུ་ཐོག་མར་དབུ་འཛུགས་པའི་སྐབས་ཁྲིད་དང་ཕྱག་རོགས་བདག་རྐྱེན་མཛད་ནས། གྲུབ་དབང་རྫོགས་ཆེན་པའི་སློབ་བརྒྱུད་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རིས་མེད་མཁས་དབང་ཆེན་མོ་སྐུ་ན་ཤིན་ཏུ་བགྲེས་པ་དག་གནས་འདིར་སྤྱན་དྲངས་ནས་འཆི་ཁའི་མར་མེ་ལྟར་གྱུར་པའི་བོད་ཀྱི་བཅུ་ཕྲག་རིག་གནས་ལ་ཚེ་སྲོག་གི་སྣུམ་ཐིགས་གསར་དུ་བསྣན། དུས་མཚུངས་པོ་བྲང་ཁམས་གསུམ་ཟིལ་གནོན་སླར་གསོ་མཛད་པའི་དབུ་བརྩུགས་ཏེ་ཐོག་བརྩེགས་འོག་མ་ལོ་དེ་རང་དུ་ལེགས་པར་གྲུབ་པར་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་དགུ་བཞེས་པ་སྤྱི་ལོ་༡༩༨༣ལོར་རྫོགས་ཆེན་བསྟན་པ་སྤྱི་དོན་དུ་རྒྱ་གར་ལ་ཕེབས་པའི་ལམ་བར་ནས་ཧྲངས་འཁོར་གདོང་ཐུག་གིས་སྐུ་སྲོག་མ་ཤོར་ཙམ་གྱི་བརྟབ་རྨས་དྲག་པོ་བྱུང་བས་སྨན་ཁང་དུ་ལོ་ངོ་གཅིག་ཙམ་ལ་བཞུགས་དགོས་བྱུང་། རྗེ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས། ང་

རང་འཆི་ལ་ཐུག་པའི་བར་ཆད་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ལས་ཐར་ཏེ་རྫོགས་ཆེན་བླ་བྲང་སྔོན་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་ཤུལ་ལུས་མི་སྣ་གཅིག་པུར་གྱུར་པ་དང་། གྲུབ་དབང་རྫོགས་ཆེན་པའི་བསྟན་སྲིད་ཆེས་ཉག་ཕྲ་བའི་དུས་ཀྱི་ཡང་མཐའ་འདིར་བཤད་སྒྲུབ་ལས་གསུམ་གྱི་སྲོག་རྩ་མཐུད་པའི་ཞབས་ཞུ་མི་དམན་ཙམ་བྱུང་བ་ནི་རྫོགས་ཆེན་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་འཇིགས་བྲལ་བྱང་ཆུབ་རྡོ་རྗེའི་ཐུགས་བསྐྱེད་སྨོན་ལམ་གྱི་བདེན་མཐུ་དུས་སུ་སྨིན་པ་དང་། མཁྱེན་རིན་པོ་ཆེ་ཐུབ་བསྟན་སྙན་གྲགས་མཆོག་ནས་ཐུགས་གཏད་ཟབ་མོས་ཆོ་དབང་ལོ་གྲངས་བསྐལ་བའི་བྱིན་རླབས་ཀྱི་མཐུས་ཡིན་པར་ངེས་ཞེས་གསུང་འཕྲོས་ཡང་ཡང་གནང་། དེ་ནས་སླར་ཡང་ཉམས་པ་མེད་པའི་ཐུགས་སྤོབས་བསྐྱེད་དེ་ཕྱག་འཁར་གཉིས་ལ་བརྟེན་བཞིན་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་ཤིང་འབྲེལ་ཡོད་བསྟན་དོན་གྱི་ཕྱག་ལས་གནང་བཞིན་འཕགས་བལ་གྱི་གནས་ཆེན་ཁག་ལ་གཟིགས་བསྐོར་དང་འབྲེལ། གོང་ས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་མཆོག་དང་ཐུགས་ནང་བརྩེ་བའི་ཞལ་མཇལ་ཐུགས་བཞེད་བཞིན་གྲུབ་སྡེ་ཕྱིར་གདན་སར་ཞབས་པད་བཀོད། དེ་ནས་རྩ་ཆེའི་རྟེན་གསུམ་བསྟུ་རུབ་ཕྱག་ལས་ཀྱི་དབུ་བརྩུགས་ཏེ་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་སྐུ་ངལ་སྣ་ཚོགས་བརྒྱུད་དེ་ཉར་སྐྱོང་གནང་བའི་དབུ་ཞྭ་པདྨ་མཐོང་གྲོལ་དང་། སྣམ་སྦྱར་རྡོ་རྗེའི་གསང་ལམ་ཞེས་གྲགས་པའི་གུ་རུའི་ན་བཟའ་གཏེར་མ། ཐུབ་སྐུ་གཡུ་ཐོད་མ་ཆུང་བ། ཕག་མོ་རྒྱབ་ལུང་མ། དུས་འཁོར་ཧེ་བཛྲ། ཀློང་ཆེན་ང་འདྲ་མ། རོལ་མོ་པེ་ཧར་དགྱེས་གླུ། སྒྲུབ་ཆེན་གཟི་སྨུག སིལ་སྙན་ཀུན་བཟང་མཆོད་དབྱངས་སོགས་ནང་རྟེན་གལ་ཆེན་བཅུ་ཕྲག་འགའ་དང་། མཆོད་རྫས་འགང་ཆེན་རིགས་རྫོགས་ཆེན་བླ་བྲང་གི་རྟེན་སྐམ་དུ་ཕུལ་བ་དང་། གཞན་ཡང་ཉང་གཏེར་མགོན་པོ་ཕྱག་བཞི། མཆོག་གླིང་གཏེར་བྱོན་སྐུ་ཚབ་སྲིན་ཐོད་མ་སོགས་འཚོལ་སྐྱོད་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་མཛད། དེ་བཞིན་ལྷ་སར་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་དང་། ཕོ་བྲང་ཁམས་གསུམ་ཟིལ་གནོན་གསར་བཞེངས་

ཀྱི་ཐུགས་བཀོད་གཙོ་འཁན་བཞེས་ཏེ་སྐུ་དངོས་ཨར་ལས་ཀྱི་ལས་དཔོན་དུ་ཉིན་ལྟར་ཕེབས་པའི་སྐུ་ཚོགས་རྒྱ་ཆེར་གནང་བ་དང་། མི་ལོ་ཉེར་ལྔའི་རིང་སྐུ་སྲོག་དང་བསྡོས་ཏེ་སྲུས་ཉར་མཛད་པའི་གྲུབ་དབང་འཇིགས་བྲལ་བྱང་ཆུབ་རྡོ་རྗེའི་སྐུ་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་སྙིང་པོར་བྱས་ཏེ། གསེར་གཡུ་གཟི་བྱུར་སོགས་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲ་རྒྱན་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་མཛེས་པར་སྤྲས་པའི་གསེར་སྡོང་མཐོང་གྲོལ་ཆེན་མོ་མར་མེ་རྒྱུན་འཛུགས་དང་བཅས་པ་བཞེངས་ནས་ཕྱག་རྫས་སྤུང་དག་ལན་གཅིག་མཛད། འདི་སྐོར་ལོ་ལྟར་དགུན་དུས་རྣམས་སུ་ཐུགས་དམ་བཅད་རྒྱ་ཁོ་ན་ལ་བཞུགས། སྤྱི་ལོ་༡༩༨༥ པ་ཤིང་གླང་ལོར་ཁམས་མི་ཉག་ཕྱོགས་ཀྱི་དགོན་ལག་ཁག་ལ་ཕེབས་ནས་དབང་ཆོས་ཀྱི་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ། གྲུབ་དབང་རྫོགས་ཆེན་པའི་གདན་ས་གསུམ་པར་གྲགས་པ་མི་ཉག་རྫོ་ར་དཀར་མོར་སྒྲོལ་དཀར་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོའི་བསྙེན་སྒྲུབ་ལ་ཟླ་བ་གསུམ་ལྷག་བཞུགས་ཤིང་། སྔག་ལོའི་གནམ་ལོ་གསར་ཆོས་ཀྱི་ཆོས་གསུམ་ཉིན་སྐུ་མཚམས་གྲོལ་བ་དང་དེ་གའི་སློབ་ཆུང་གསར་འཛུགས་ཀྱི་བྱིས་པ་བརྒྱ་ཕྲག་ལྷག་ལ་འཇམ་དབྱངས་བསྟོད་པའི་བཀླག་ལུང་གནང་ཞིང་། གཙུག་ཕུད་བྲིག་ནས་མགུལ་དར་སྒྲོན་སྐབས་དབྱར་རྫའི་སྦྲ་དབྱངས་ཐོག་མར་ལྷིར་བའི་ལེགས་ལམ་བཀྲ་ཤིས་ངོ་མཚར་གྱི་མཚན་མ་བཟང་པོ་མངོན་དུ་གྱུར་ཏེ་འབྱུང་འགྱུར་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྒོ་མོ་གསར་དུ་ཕྱེས། དེ་ནས་སྤྱི་ལོ་༡༩༨༨ པ་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ས་འབྲུག་ལོར། ཇི་སྐད་དུ། གཡོན་རུ་གཏེར་ཆེན་པདྨ་རྣམ་གྲོལ་གླིང་པའི་ལུང་བྱང་ལས། ཆོས་སྡེ་ཤྲཱི་སེང་ཧ་ཡི༔ མི་འཇིགས་སེང་གེའི་ཁྲི་མཆོག་སྟེང་༔ པདྨའི་ཐུགས་སྤྲུལ་པདྨའི་མཚན༔ པད་གཞོན་མང་པོ་འདབ་སྟོང་འཛུམ༔ རྒྱལ་བསྟན་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི༔ དགེ་ལེགས་ཡོན་ཏན་ཉིན་མོར་བྱེད༔ ཅེས་སླུ་མེད་རྡོ་རྗེའི་ལུང་བྱང་གི་བསྟན་དོན་དུས་སུ་སྨིན་ཏེ། གསང་ཆེན་སྔ་འགྱུར་སྙིང་མའི་བཤད་སྒྲུབ་བསྟན་པའི་ཆུ་འགོ་ཤྲཱི་

སེང་ཆོས་གྲྭ་ཆེན་མོ་སྣར་གསོ་རྒྱ་བསྐྱེད་ཀྱི་དབུ་བརྩུགས་ཤིང་གངས་ལྗོངས་མཁས་པའི་འབྱུང་གནས་རྭ་དམ་རྫོགས་ཆེན་དཔལ་སེང་གེ་རིའི་ལྷ་རིག་ཆོས་གྲྭ་ཆེན་མོ་ཞེས་པར་མཚན་བསྒྱུར། སྔར་སྐུ་ལུས་བརྡབ་རྨས་བྱུང་བའི་ཁྲག་སྟོང་གུན་བསབ་ཏུ་ཕུལ་བའི་ཕྱག་དབུལ་ཅུང་དུས་ཐོག་མའི་ས་བོན་བྱས་ཏེ་ཐུགས་སྟོབས་དཀའ་སྤྱད་དྲག་པོས་ཡུན་རིང་འབད་འབུངས་གནང་བ་བརྒྱུད། གནའ་དུས་དགེ་འདུན་ཞལ་གྲངས་ལྔ་བཅུ་བཞུགས་སའི་གླིང་ཁང་རྒྱ་བསྐྱེད་བཏང་ནས་དགེ་སློབ་ལྔ་བརྒྱ་ལྷག་བཞུགས་ཆོག་པའི་གླིང་དབྱིབས་གྲུ་བཞི་ཉིས་ཐོག་ཅན། དཀྱིལ་དབུས་སུ་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་མོ་དགེ་འདུན་སྟོང་ཕྲག་ཤོང་པ་གསར་བཞེངས་མཛད་ཅིང་སྐབས་དེའི་ཨར་ལས་ལ་རྗེ་ཉིད་སྐུ་དངོས་ཞུགས་ནས་ཕྱག་ལས་གནང་བ་དང་། དུས་མཚུངས་སྔར་བྱོན་དམ་པ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་སློབ་རྒྱུད་མཁས་པའི་དབང་པོ་འཚོ་ཞིང་གཞེས་པ་ཐམས་ཅད་སྐུ་ངལ་སྣ་ཚོགས་ཁྱད་དུ་བསད་དེ་སྤྱན་དྲངས་ནས། ཐུབ་བསྟན་སྙིང་པོའི་རིང་ལུགས་འདུལ་བ་གཞི་གསུམ་གྱི་ཕྱག་བཞེས་དང་སྒོམ་རྒྱུན་གསར་སྤེལ་གནང་བ་སོགས་བསྟན་རྩ་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་རྨང་ནས་གསོས། མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་ཐོས་བསམ་འཆད་ཉན་གྱི་མེ་ཆེན་སྣར་ཡང་སྦར་བས་མི་ལོ་སུམ་ཅུའི་རིང་མུན་ནག་ལུང་སྟོང་དུ་ལུས་པའི་དཔལ་གྱི་སེང་གེ་རིའི་ཁོར་ཡུག་བཤད་དང་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འོད་སྣང་གིས་ཡོངས་སུ་ཁྱབ། དེ་ནས་ད་ལྟའི་བར་ཆོལ་གསུམ་བོད་ཀྱི་ཡུལ་ནས་ཕེབས་པའི་སློ་སྡོད་འཛིན་པ་ཉིས་སྟོང་ལྷག་སྐྱེད་བསྲིང་བྱུང་བས་གྲུབ་དབང་རྫོགས་ཆེན་པའི་བུ་དགོན་རྣམས་ཀྱིས་གཙོས་འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ས་ཕྱོགས་མང་པོར་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་དར་སྤེལ་གྱི་ས་བོན་བསྐྲུན། མ་འོངས་བསྟན་རྒྱུན་འཛིན་པའི་སྐྱེས་བུར་དགོངས་ཏེ་རྫོགས་ཆེན་ཤྲཱི་སེང་ཆོས་གྲྭའི་མཆོག་སྤྲུལ་རྒྱལ་ཚབ་རྣམ་གསུམ་སྟེ། མཁན་ཆེན་འཇིགས་མེད་བློ་གྲོས་ཀྱི་ཡང་སྲིད་བསྟན་པ་ཡང་དར་གྱི་མཁན་ཆེན་ཁྲི་པ་ཐོག་མ་རྒྱལ་

ཚབ་མཆོག་སྤྲུལ་ཨོ་རྒྱན་རིག་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། མཁན་ཆེན་པདྨ་ཚེ་དབང་མཆོག་གི་ཡང་སྲིད་མཁན་སྤྲུལ་རྡོ་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་དང་། བྱ་བྲལ་ཀུན་དགའ་དཔལ་ལྡན་གྱི་ཡང་སྲིད་མཆོག་སྤྲུལ་དགོན་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་བཅས་རྒྱལ་ཚབ་རྣམ་གསུམ་དང་། བསྟན་འཛིན་ཉི་ཟླ་སྐར་གསུམ་སྟེ་མཁས་མཆོག་གཞན་ཕན་སྣང་བའི་ཡང་སྲིད་མཁན་སྤྲུལ་ཐོས་ལྡན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དཔལ་སྤྲུལ་འཇིགས་མེད་ཆོས་ཀྱི་དབང་པོའི་ཡང་སྲིད་མཁན་སྤྲུལ་སྒྲིབ་བྲལ་བསམ་གཏན་རིན་པོ་ཆེ། ད་དུང་ལེགས་ལམ་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་དུས་ལས་མ་ཡོལ་ཚེ་མཁས་བཙུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་ཆེན་གཞན་གཅིག་བྱོན་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཞལ་གསུངས་གནང་བ་བཅས་བསྟན་འཛིན་མཆོག་སྤྲུལ་རྣམ་གསུམ། གཞན་ཡང་རྫོགས་ཆེན་དགོན་ཨོ་རྒྱན་བསམ་གཏན་ཆོས་གླིང་དུ་འབྲུག་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་སྲིད་མཆོག་སྤྲུལ་པདྨ་མཐུ་སྟོབས་འཇིགས་མེད་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྡེ་དང་། གླིང་བླ་རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་སྲིད་པདྨ་ཉིན་བྱེད་ལུང་རྟོགས་གྲུབ་པའི་རྡོ་རྗེ། མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་སྲིད་གསུམ་པ་ཨོ་རྒྱན་བསྟན་འཛིན། གཏེར་ཆེན་མཆོག་གྱུར་བདེ་ཆེན་གླིང་པའི་ཡང་སྲིད་མཆོག་སྤྲུལ་པདྨ་འཇིགས་བྲལ་གྲུབ་པའི་རྡོ་རྗེ། མཁན་ཆེན་སེང་ཕྲུག་པདྨ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་ཡང་སྲིད་མཁན་སྤྲུལ་ཟླ་བ་བཀྲ་ཤིས་རིན་པོ་ཆེ་བཅས་དང་། མཁན་པོ་ནོར་གཡང་རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་སྲིད་ནད་མེད་ཚེ་རིང་སོགས་མངོན་རྟོགས་བསླབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་། ལུང་སྡེ་སྣོད་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་གྱིས་མངོན་པར་ཕྱུག་པའི་དོན་གྱི་བསྟན་འཛིན་འགྲན་ཟླ་དང་བྲལ་བ་དུ་མ་དམ་པའི་སྐྱེ་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མངའ་གསོལ་མཛད། དེ་བཞིན་ཨ་མདོའི་དགུ་རོང་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དིང་ཀླུ། ཟུར་ཚང་ཧཱུྃ་ནག་མེ་འབར། དགེ་རྒྱལ་རྒྱལ་སྲས། ལེགས་དགོན་ཁྲུང་པོ། ལི་ཐང་ཨ་དཀར། གླིང་དཀར་བླ་མ་ཚེ་རིང་མཐར་ཕྱིན་སོགས་དགོན་ལག་ཁག་གི་བླ་སྤྲུལ་སྐྱེས་ཆེན་མང་པོའི་ཡང་སྲིད་ངོས་

འཛིན་གནང་ཞིང་།   སྤྱིར་འོས་སྤྲུལ་གསར་པ་དག་དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་མ་སོན་བར་བརྟགས་ཞིང་དཔྱད་དེ་ཉེར་ལྔ་སོན་རྗེས་དམ་པའི་མངོན་རྟགས་མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལྡན་ན་གཞི་ནས་ཁྲི་འདོན་བྱ་རྒྱུའི་བཀའ་རྒྱས་བཏབ།   རྗེ་ཉིད་དགུན་ཀའི་དུས་ཚོད་ཕལ་མོ་ཆེར་ཤྲཱི་སེང་ཆོས་གྲྭའི་གཟིམས་སྤྱིལ་དུ་བཅད་རྒྱ་དམ་མཚམས་ལ་བཞུགས་ཤིང་། དུས་རྒྱུན་སྔ་དྲོའི་རིང་གསུང་ཐུན་བསྔམས་ཏེ་བསྐྱེད་རྫོགས་བསླེན་སྒྲུབ་མཐར་ཆགས་སུ་གནང་བ་དང་།   སྐབས་དང་སྐབས་སུ་ཕྱོགས་ནས་ཕེབས་པའི་བསྟན་འཛིན་སྐྱེས་བུ་ལྔ་སྤྲུལ་དགེ་འདུན་པ་ཞལ་གྲངས་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ལ་འདུས་པ་མདོ་དབང་དང་།   སྒྲུབ་ཐབས་འདོད་འཇོའི་བུམ་བཟང་།   སྒྱུ་འཕྲུལ་ཞི་ཁྲོ།   སྙིང་ཐིག་ཡ་བཞི།   སྙིང་ཐིག་དུམ་གཉིས་སོགས་ཀྱི་སྨིན་ཁྲིད་ཚར་གྲངས་དུ་མ་གསུངས།   གཞན་ཡང་སོ་སོའི་ངོ་སྐལ་ལྟར་དགོས་རིགས་ཀྱི་དབང་ཁྲིད་གདམས་ངག་ཕྲན་ཚེགས་ཐུགས་ཁེམ་ནམ་ཡོད་ལ་བསྩལ། གྲུབ་དབང་རྫོགས་ཆེན་པའི་དགོན་ལག་ལྷ་སྡེ་ཡོད་པའི་ས་ཕྱོགས་མཚོ་སྔོན་པོའི་གཡས་གཡོན།   མགོ་ལོག་སྟོད་སྨད།   དགེ་རྒྱལ།   འདམ་བླ་ཚང་།   རྫ་ཆུ་ཁ་སྟོད་སྨད།   རྫ་ཁོག   གཡུ་མཁར།   མདོ་ཆེན།   མི་ཉག་སྟོད་སྨད།   ལི་ཐང་། འབའ་ཐང་སོགས་མདོ་དབུས་ཁམས་ཀྱི་དགོན་ལག་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་དང་།   དབུས་ཀྱི་སྒྱུ་འཕྲུལ་སྙིང་མའི་གདན་ས་ཆེན་མོ་རྫོར་སྨིན་དཔལ་གསུམ་དང་།   ཚེ་རིང་ལྗོངས། དཔལ་གྱི་བསམ་ཡས།   འབྲི་གུང་།   གཙང་དང་བྱང་གི་དགོན་སྡེ་སོགས་ཆོལ་གསུམ་བོད་ཀྱི་ཆོས་སྡེ་ཡུལ་གྲུ་མང་པོར་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ནས་སྔ་འགྱུར་བཀའ་གཏེར་གྱི་སྨིན་དབང་ཚར་གྲངས་མང་པོ་བསྩལ་བ་དང་།   བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་སྡེ་གསར་དུ་འཛུགས་པའི་མཁན་པོ་དང་དངོས་འབྲོར་གྱི་བདག་རྐྱེན་གནང་ཞིང་བསྟན་རྩ་འདུལ་བ་གཞི་གསུམ་གྱི་ཕྲུག་བཞེས་དང་སྡོམ་རྒྱུན་སྤེལ།   ད་སྔོན་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་བསྙེན་པར

རྫོགས་པ་སྒོམ་ཆིག་སྒོང་ལ་ཉེ་བ་བྱུང་བ་བཅས་བསྟན་པ་ཡང་དར་གྱི་དུས་འདིར་རང་ལུགས་དྲི་མ་མེད་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱོགས་མཐར་སྤེལ་བ་ལ་བཀའ་དྲིན་དང་ཕྲིན་ལས་འཁྲུན་ཀླུ་བྲལ། དགུང་གྲངས་ང་དྲུག་བཞེས་པ་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༨ ལོ་ནས་རྫོགས་ཆེན་མཁན་སློབ་གྲྭ་ཚང་བཅས་པས་རེ་མོས་ཤུག་དྲག་དང་། སྐྱ་སེར་ལྷག་བསམ་ཅན་འདས་བཞུགས་མང་པོའི་ཐུགས་རེ་དང་། འཇིགས་བྲལ་བྱང་ཆུབ་རྡོ་རྗེའི་ཞལ་ཆེམས་ལ་དགོངས་ཏེ་ལོ་བཞིའི་རིང་བསྟན་སྲིད་སྤྱི་ཁྱབ་བཀོད་འདོམས་པའི་ཐུགས་འགན་ཡང་དུ་བཞེས་རྒྱུའི་ཞལ་བཞེས་གནང་ནས། རྟ་དམ་གདན་ས་ཨ་མར་བསྟན་འཛིན་གཙོ་བོ་ཆེ་ལྷ་གསར་དུ་བསྐྲུན་ཏེ་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་མོས་གཙོས་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་ལྷ་ནང་བཞུགས་རྟེན་རྫས་གྲྭ་ཚང་དང་བཅས་པ་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་བཞེངས་བསྐྲུན་དང་། སྔར་ཡོད་བཀའ་གཏེར་གསར་རྙིང་གི་སྒྲུབ་འཕྲིན་གར་འཆམ་དབྱངས་རོལ་ཐམས་ཅད་རང་ལུགས་འཁྲུལ་མེད་དུ་སོར་ཆུད་དགོས་པའི་ཐུགས་བཀོད་གནང་ཞིང་། སྐྱབས་རྗེ་མཆོག་སྐུ་སྔར་གྱིས་མཁན་ཆེན་པདྨ་བཛྲའི་གདན་ས་རྫོགས་ཆེན་ཡང་དབེན་པདྨའི་ཐང་དུ་ལུང་རྟོགས་པདྨའི་དགའ་ཚལ་དུ་གྲགས་པའི་ཆོས་སྡེ་ཆེན་མོ་གསར་དུ་ཕྱག་བཏབ་མཛད་ནས། ངོ་མཚར་གདངས་རྒྱན་གསེར་གྱི་པདྨའི་ལྷ་ཁང་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་རིན་ཆེན་དང་པོའི་རྒྱ་ཕིབས་ཀྱིས་མཛེན་པར་མཛེས་པ་བཅས་ལེགས་པར་གྲུབ་ཟིན་ཏེ། རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ཆུ་མོ་ལུག་གི་ལོ་འདི་ནས་བཟུང་འོད་གསལ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་མན་ངག་གསང་བ་སྙིང་ཐིག་གི་སྨིན་ཁྲིད་རྒྱུད་བཤད་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་སྐལ་ལྡན་གདུལ་བྱ་མང་པོ་རྗེས་སུ་བཟུང་བཞིན་པ་བཅས། མདོར་ན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདིའི་ལྷུགས་དབུགས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་ཙུན་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་སྣ་འགྱུར་རྒྱལ་བ་རྫོགས་ཆེན་པའི་བཤད་སྒྲུབ་ལས་གསུམ་གྱི་བསྟན་པ་ལ་སྨན་པའི་ཐུགས་བསྐྱེད་ཟབ་མོ་གནང་བཞིན་འཚོ་ཞིང་གཞེས་པ་ནས། ཇི་སྲིད་

སྐྱབས་རྗེ་པདྨ་སྐལ་བཟང་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར།

བསྐལ་པ་རྒྱ་མཚོར་ཞབས་པད་རྡོ་རྗེའི་ཆོས་བདུན་གྱི་ངོ་བོར་བརྟན་ཅིང་བསྟན་འགྲོའི་བཞེད་དོན་མཐའ་དག་གེགས་མེད་ཡིད་བཞིན་དུ་འགྲུབ་པའི་སྨོན་འདུན་ཡང་ཡང་ཞུ་བ་ལགས་སོ།།

གྲུབ་དབང་བདུན་པ་བསྟན་འཛིན་ལུང་རྟོགས་ཉི་མའི་ཞལ་སྔ་ནས་མཛད་པའི་
སྤྱི་འགྱུར་རྫོགས་ཆེན་ཆོས་འབྱུང་ཆེན་མོ་ལས་ཚན་བཤུས་བྱུས།།

དཀར་ཆག

སྔོན་གཞི། ༣༡

❁ ཉིན་དང་པོའི་ཆོས་ཁྲིད། ༣༡

ཐོག་མར་དགེ་བ་ཀླུད་ཀྱི་དོན་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པ་
བཤད་བྱའི་ཡན་ལག་བཤད་པ། ༣༩

༼ཀ༽ མཚན་སྨོས་པ། ༣༩

༼ཁ༽ ཕྱག་འཚལ་བ། ༤༧

༼ག༽ མཆོད་པར་བརྗོད་པ། ༤༩

༼ཀ ཆོས་སྐུའི་སྟོན་པ་ལ་མཆོད་པར་བརྗོད་པ། ༤༩

༼ཁ བླ་མ་དང་མཁའ་འགྲོ་ལ་མཆོད་པར་བརྗོད་པ། . . . ༥༡

༼ག སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མཆོད་པར་བརྗོད་པ། . . . ༥༤

༼ང༽ རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ། ༥༦

བར་དུ་དགེ་བ་གཞུང་གི་དོན་བཤད་བྱ་བསྟན་བཅོས་
    དངོས་ཀྱི་ལུས་བཤད་པ། ༥༩

༼ཀ༽ ཁྱུང་ཆེན་མཁའ་ལྡིང་གི་འགྲོས་ཀྱིས་དོན་གྱི་ཁོག་ཕུབ་པ། . . ༥༩
༼ཁ༽ སྟག་མོའི་མཆོངས་སྟངས་ཀྱིས་དོན་གྱི་ས་ཆེན་བཅད་པ། . . ༦༦
❁ ཉིན་གཉིས་པའི་ཆོས་ཁྲིད། ༧༧
༼ག༽ རུས་སྦལ་གྱི་ནུར་འགྲོས་ཀྱིས་ཚིག་གི་འབྲུ་བཅོམ་ནས་བཤད་པ། . ༨༧

རྡོ་རྗེའི་གནས་དང་པོ་གཞི་གཏན་ལ་དབབ་པའི་རིམ་པ་
    རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། ༨༧

༼ཀ༽ ཡེ་ཐོག་གཞིའི་གནས་ལུགས་བཤད་པ། ༨༧
༼ཀ གཞི་བདུན་གྱི་རྣམ་གྲངས་སྤྱིར་བསྟན་པ། ༨༨
ཀ༽ གྲུབ་མཐའ་རྗེས་སུ་འཛིན་པས་གཞི་དྲུག་སྐྱོན་ཅན་དུ་བསྟན་པ། . ༩༠
ཀ གཞི་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པ། ༩༡
ཁ གཞི་མ་ངེས་པར་འདོད་པ། ༩༣
ག གཞི་ངེས་པ་དོན་གྱི་དངོས་གཞིར་འདོད་པ། . . . ༩༤
ང གཞི་ཅིར་ཡང་བསྒྱུར་དུ་བཏུབ་པར་འདོད་པ། . . . ༩༦
ཅ གཞི་ཅིར་ཡང་ཁས་བླང་དུ་བཏུབ་པར་འདོད་པ། . . . ༩༧
ཆ གཞི་སྣ་ཚོགས་སུ་འདོད་པ། ༩༨
ཁ༽ ལམ་རྗེས་སུ་འཛིན་པས་ཀ་དག་སྐྱོན་མེད་རང་གཞུང་དུ་བསྟན་པ། ༩༩
༼ཁ ཀ་དག་གི་ཡེ་གཞི་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། ༡༠༤
ཀ༽ ངོ་བོའི་འདུག་ཚུལ་ངོས་གཟུང་བ། ༡༠༤
ཁ༽ དེའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ༡༠༥
❁ ཉིན་གསུམ་པའི་ཆོས་ཁྲིད། ༡༣༣
ག༽ རྣམ་པ་ལ་འཁྲུལ་གཞི་བཟློག་པ། ༡༣༡
༼ཁ༽ དེ་ལས་གཞི་སྣང་གི་འཆར་ལུགས་བཤད་པ། . . . ༡༣༩
༼ཀ ངོ་བོ་མདོར་བསྟན། ༡༣༩

༼ཁ རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ༡༤༣
ཀ༽ གཞི་སྣང་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་འཆར་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ། ༡༤༣
ཁ༽ སྣང་ལུགས་ཆེན་པོ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། ༡༤༤
༼ག རྣམ་པས་དོན་བསྡུ་བ། ༡༤༥
༼ག༽ ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་གྲོལ་ལུགས་བཤད་པ། ༡༥༠
༼ཀ དང་པོ་གཞི་སྣང་མཐོང་ནས་སྐད་ཅིག་ལ་གྲོལ་ཚུལ། ༡༥༠
༼ཁ བར་དུ་གྲོལ་ནས་དབྱིངས་ན་ཇི་ལྟར་བཞུགས་པ། ༡༥༤
༼ག ཐ་མ་དེ་ལས་གཞན་དོན་མཛད་ཚུལ། ༡༥༨

རྡོ་རྗེའི་གནས་གཉིས་པ་སྲིད་པ་འཁྲུལ་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། ༡༥༩

༼ཀ༽ འཁྲུལ་པའི་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ། ༡༥༩
༼ཀ ངོ་བོ་མདོར་བསྟན་པ། ༡༥༩
༼ཁ རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ༡༦༤
ཀ༽ འཁྲུལ་ཚུལ་ངོ་བོའི་ཆ་བསྡུས་ནས་བསྟན་པ། ༡༦༤
ཁ༽ རྣམ་པ་རྐྱེན་གྱི་ཆ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ༡༦༥
❁ ཉིན་བཞི་བའི་ཆོས་ཁྲིད། ༡༧༡
༼ཁ༽ ལུས་གྲུབ་ཚུལ་གྱི་རྣམ་གྲངས་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། ༡༨༤
༼ཀ རྟེན་ལུས་ཀྱི་གྲུབ་ཚུལ་དངོས་བཤད་པ། ༡༨༤
༼ཁ བརྟེན་པ་རྩ་ཐིག་རླུང་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་བསྟན་པ། ༡༨༥
ཀ༽ གནས་པ་རྩ་ཡི་གནས་ལུགས་བཤད་པ། ༡༨༥
ཁ༽ གཡོ་བ་རླུང་གི་གནས་ལུགས་བཤད་པ། ༡༨༦
ག༽ བཀོད་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་བཤད་པ། ༢༠༡
❁ ཉིན་ལྔ་བའི་ཆོས་ཁྲིད། ༢༠༦
༼ག ཁྲབ་བྱེད་འབྱུང་བའི་ཚང་ཚུལ་བཤད་པ། ༢༡༣

རྡོ་རྗེའི་གནས་གསུམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་པོས་ཁྱབ་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། ༣༣༡

༼ཀ༽ ཁྱབ་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ། ༣༣༡

༼ཀ ཁྱབ་ཚོས་དངོས་བཤད་པ། ༣༣༡

༼ཁ དེ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྤང་པ། ༣༣༢

ཀ༽ ཐེ་ཚོམ་དགོད་པ། ༣༣༢

ཁ༽ ཐེ་ཚོམ་བསལ་བ། ༣༣༩

ག༽ ངེས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་སྤྲོ་དགའ་བསྐྱེད་པ། ༣༣༣

༼ཁ༽ ཁྱབ་ཚོས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། ༣༣༦

༼ཀ སྙིང་པོའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལ་སྐུ་ལྔ་ཡི་ནས་གནས་ཚུལ། ༣༣༦

༼ཁ སྙིང་པོའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལ་ཡེ་ཤེས་ལྔ་ཡི་ནས་གནས་ཚུལ། ༣༣༩

༼ག སྙིང་པོའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལ་འོད་ལྔ་ཡི་ནས་གནས་ཚུལ། ༣༤༠

༼ང སྙིང་པོའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལ་རིགས་ཀྱི་ཚོས་ལྔ་ཡི་ནས་གནས་ཚུལ། ༣༤༢

༼ཅ སྙིང་པོའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རླུང་ལྔ་ཡི་ནས་གནས་ཚུལ། ༣༤༣

༼ཆ སྙིང་པོའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལ་ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཐུགས་རྗེའི་ཚོས་ལྔ་ཡི་ནས་གནས་ཚུལ། ༣༤༥

❁ ཉིན་དྲུག་པའི་ཚོས་ཁྲིད། ༣༥༠

རྡོ་རྗེའི་གནས་བཞི་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གནས་བསྟན་པའི་རིམ་པ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། ༣༦༡

༼ཀ༽ བཞུགས་གནས་དངོས་སྤྱིར་བསྟན་པ། ༣༦༡

༼ཀ རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གནས་ས་བསྟན་པ། ༣༦༡

༼ཁ རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གནས་ལུགས་བསྟན་པ། ༣༦༣

༼ང རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཚོན་དཔེ་བསྟན་པ། ༣༦༥

༼ཁ༽ གསང་མཆོག་རྒྱལ་པོའི་གནད་ངེས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། ༣༦༧

༼ཀ ཀུན་གཞི་དང་ཚོས་སྐུའི་གནད་བཤད་པ། ༣༦༧

ཀ༽ རྣམ་དབྱེ་སྤྱིར་བསྟན་པ། ༢༣༥
༼ཁ༽ ཁྱད་པར་སོ་སོར་བཤད་པ། ༢༥༡
ཀ ཀུན་གཞིའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ། ༢༥༡
ཁ ཆོས་སྐུའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ། ༢༥༣
༼ཁ སེམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གནད་བཤད་པ། ༢༥༩
ཀ༽ ཐུན་མོང་གི་དབྱེ་བ་སྤྱིར་བསྟན་པ། ༢༥༩
ཀ སེམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དངོས། ༢༥༩
ཁ སེམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་ཤེས་པའི་སྐྱོན། ༢༦༠
ག སེམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཤེས་པར་གདམས་ཚུལ། ༢༦༣
ང སེམས་དང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ། ༢༦༣
ཅ སེམས་དང་ཡེ་ཤེས་སོ་སོའི་གནས། ༢༦༥
༼ཁ༽ སེམས་དང་ཡེ་ཤེས་སོ་སོའི་རང་བཞིན་ བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། ༢༦༦
ཀ སེམས་ཀྱི་གནས་རྟོགས་དཀའ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། ༢༦༦
༼༡༽ ཐུན་མོང་གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ། ༢༦༦
༼༢༽ ཁྱད་པར་གྱི་གནས་ངེས་པ། ༢༩༡
ཁ ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གནས་རྟོགས་དཀའ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། ༢༩༢
༼༡༽ ཐུན་མོང་གི་དབྱེ་བ། ༢༩༢
༼༢༽ ཁྱད་པར་གྱི་གསང་ཆེན་ངེས་པ། ༢༩༤
❁ ཉིན་བདུན་པའི་ཆོས་ཁྲིད། ༢༩༥

རྡོ་རྗེའི་གནས་ལྔ་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལམ་བསྟན་པའི་རིམ་པ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། ༣༠༥

༼ཀ༽ མདོར་བསྟན་པ། ༣༠༥
༼ཁ༽ རྒྱས་པར་བཤད་པ། ༣༠༦
༼ཀ ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལམ་ངོས་གཟུང་བ། ༣༠༦
༼ཁ རྩའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ༣༡༣
ཀ༽ རོ་མ་བཤད་པ། ༣༡༣

ཁ༽ རྒྱང་མ་བཤད་པ། ༣༡༣
ག༽ ཀུན་འདར་མ་བཤད་པ། ༣༡༤
ང༽ འོད་རྩ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བཤད་པ། ༣༡༧
༼ག ཐིག་ལེའི་བཀོད་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བསྟན་པ། ༣༡༩
ཀ༽ དབྱིངས་སྦྱོར་བསྟན་པ། ༣༢༠
ཁ༽ གནས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། ༣༢༠
ག༽ འོད་གསལ་དག་པའི་ཐིག་ལེས་མཐུག་བསྡུ་བ། ༣༢༡

རྡོ་རྗེའི་གནས་དྲུག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒོའི་གནད་བསྟན་པའི་ རིམ་པ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། ༣༢༥

༼ཀ༽ ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་ཕྱིར་གསལ་དུ་འཆར་བའི་སྒོ་དངོས་ངོས་གཟུང་བ། ༣༢༥
༼ཁ༽ དེ་ལས་འཆར་བ་སྒྲོན་མ་བཞིའི་གནས་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། ༣༣༠
༼ཀ འཆར་གཞི་སྒྲོན་མ་བཞི་མིག་གཉིས་ལས་ཇི་ལྟར་འཆར་བའི་འབྲེལ་དགོད་པས་ངོ་བོ་
མདོར་བསྟན་པ། ༣༣༠
༼ཁ འཆར་བྱེད་སྒྲོན་མ་དངོས་སོ་སོར་བསྟན་པས་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ༣༣༡
ཀ༽ རྣམ་དབྱེ་སྦྱོར་བསྟན་པ། ༣༣༡
ཁ༽ རྣམ་གྲངས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། ༣༣༣
ཀ རྒྱང་ཞགས་ཆུ་ཡི་སྒྲོན་མའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ༣༣༣
❁ ཉིན་བརྒྱད་པའི་ཆོས་ཁྲིད། ༣༣༩
ཁ ཐིག་ལེ་སྟོང་པའི་སྒྲོན་མའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ༣༤༧
ག དབྱིངས་རྣམ་དག་གི་སྒྲོན་མའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ༣༥༦
ང ཤེས་རབ་རང་བྱུང་གི་སྒྲོན་མའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ༣༦༤

རྡོ་རྗེའི་གནས་བདུན་པ་ཡུལ་གྱི་གནད་བསྟན་པའི་ རིམ་པ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། ༣༧༥

༼ཀ༽ ཡུལ་གྱི་གནད་སྦྱོར་བསྟན་པ། ༣༧༥
❁ ཉིན་དགུ་བའི་ཆོས་ཁྲིད། ༣༧༧
༼ཁ༽ སྒྲོན་མའི་གནད་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། ༣༨༤
༼ཀ སྒྲོན་འགྲོ་བཤད་པ། ༣༨༤
༼ཁ དངོས་གཞི་བཤད་པ། ༣༨༥
ཀ༽ རྩོལ་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། ༣༨༥
ཀ རང་གདངས་ནམ་མཁའི་རྣལ་འབྱོར། ༣༨༥
ཁ རང་གནད་རྒྱ་མཚོའི་རྣལ་འབྱོར། ༣༨༦
ཁ༽ རྩོལ་བཅས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། ༣༨༩
༼ག རྗེས་སྣང་བའི་འཆར་ཚུལ་བཤད་པ། ༣༩༠
ཀ༽ སྣང་བ་དང་པོར་མཐོང་བའི་ཉམས། ༣༩༠
ཁ༽ གོང་དུ་མཆེད་པ་རྫོགས་པའི་ཉམས། ༣༩༠
༼ག༽ དབྱིངས་རིག་གི་གནད་གཏན་ལ་དབབ་པ། ༣༩༣
༼ཀ དབྱིངས་རིག་གི་རྣམ་པར་གཞག་པ་སྦྱོར་བསྟན་པ། ༣༩༣
ཀ༽ ངོ་བོ་སྦྱོར་བསྟན་པ། ༣༩༣
ཁ༽ རྣམ་དབྱེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། ༣༩༥
ག༽ རྟོགས་པར་གདམས་ཚུལ་བསྟན་པ། ༣༩༧
༼ཁ ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། ༤༠༡
ཀ༽ དབྱིངས་རིག་འབྲེལ་པའི་གནད་སྦྱོར་བསྟན་པ། ༤༠༡
ཁ༽ སོ་སོའི་གནད་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། ༤༠༣
༼ག གནད་གསུམ་ངེས་པས་དོན་བསྡུ་བ། ༤༠༦
ཀ༽ གནད་མ་ཤེས་ན་སྐྱོན་ཡོད་པས་ཤེས་པར་གདམས་པ། ༤༠༦
ཁ༽ གནད་དངོས་བཤད་པ། ༤༠༧

རྡོ་རྗེའི་གནས་བརྒྱད་པ་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་བླང་བའི་ རིམ་པ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། ༤༡༡

༼ཀ༽ གང་གིས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་གང་ཟག་གི་རིམ་པ། ༤༡༡

༼ཀ སྟོན་བྱེད་བླ་མའི་རང་བཞིན། ༤༡༡

ཀ༽ ཡང་དག་པའི་བླ་མ་ལ་བསྟེན་པར་གདམས་པ། ༤༡༡

ཁ༽ དོར་བྱའི་བླ་མའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ། ༤༡༤

༼ཁ བསྟན་བྱ་སློབ་མའི་རང་བཞིན། ༤༡༥

༼ག ཐུན་མོང་དུ་བསྟན་ཚུལ་ངེས་པ། ༤༡༥

ཀ༽ ཐུན་མོང་གི་སྣོད་སྦྱོར་བསྟན་པ། ༤༡༦

ཁ༽ ཁྱད་པར་གྱི་སྣོད་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། ༤༡༩

❁ ཉིན་བཅུ་བའི་ཆོས་ཁྲིད། ༤༢༢

༼ཁ༽ ཇི་ལྟར་སྨིན་པ་དབང་གི་རིམ་པ། ༤༢༩

༼ཀ དབང་བསྐུར་བའི་ཕན་ཡོན་བསྟན་པ། ༤༢༩

༼ཁ མ་བསྐུར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསྟན་པ། ༤༣༠

༼ག ཇི་ལྟར་བསྐུར་བའི་དབང་དངོས་བསྟན་པ། ༤༣༡

༼ང གྲོགས་དམ་ཚིག་གི་རིམ་པ་བསྟན་པ། ༤༤༡

ཀ༽ དམ་ཚིག་གི་ངོ་བོ་བསྟན་པ། ༤༤༡

ཁ༽ ངེས་ཚིག་བསྟན་པ། ༤༤༡

ག༽ ཕན་ཡོན་བསྟན་པ། ༤༤༢

ང༽ ཉམས་པའི་ཉེས་དམིགས་བསྟན་པ། ༤༤༢

ཅ༽ དབྱེ་བ་བསྟན་པ། ༤༤༧

ཆ༽ སྲུང་ཐབས་བསྟན་པ། ༤༥༣

ཀ གཏན་ནས་མི་ཉམས་པར་སྲུང་བ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོའི་ལུགས་བཤད་པ། ༤༥༣

ཁ ཉམས་ན་ཕྱིར་བཅོས་ཀྱིས་སྲུང་བ་རིན་ཆེན་བུམ་བཟང་གི་
ལུགས་བཤད་པ། ༤༥༤

༼ག༽ ཡོངས་སུ་གྲོལ་བྱེད་གདམས་པའི་རིམ་པ། ༤༥༨

༼ཀ དོན་གྱི་འབྲེལ་དགོད་པ། ༤༥༨

༼ཁ ཉམས་སུ་བླང་ཚུལ་ངེས་པ། ༤༥༩

༼ག གདམས་པ་དངོས་གཏན་ལ་དབབ་པ། ༤༦༠

ཀ༽ དམིགས་པ་ཡུལ་གྱི་བློ་ཅན་གྱིས་ཉམས་སུ་བླང་བའི་རིམ་པ་བསྟན་པ། ༤༦༠

ཀ རྣམ་གྲངས་ངེས་པའི་དོན་སྦྱོར་བསྟན་པ། ༤༦༠

ཁ རྣམ་དབྱེ་ངེས་པའི་གནས་སོ་སོར་བཤད་པ། ༤༦༢

(༡) སྦྱོད་པ་རྒྱུན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་བཤད་པ། ༤༦༢
(༡ སྦྱོད་པའི་ངོ་བོ་སྤྱིར་བསྟན་པ། ༤༦༢
(༢ སྐབས་ཀྱི་དོན་ངོས་གཟུང་བ། ༤༦༣
(༢) སྒོམ་པ་རྒྱུན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་བཤད་པ། ༤༦༥
(༡ སྒོམ་པ་ཉིན་མཚན་ཁ་སྦྱོར་བཤད་པ། ༤༦༥
༡) བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསམ་གཏན་བཤད་པ། ༤༦༩
༡ ངོ་བོ་མདོར་བསྟན་པ། ༤༦༩
༢ རྣམ་གྲངས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ༤༧༠
❁ ཉིན་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆོས་ཁྲིད། ༤༧༢
༢) གསང་སྔགས་ཐབ་མོའི་སྒོམ་པ་བཤད་པ། ༤༩༢
༣) ལྷ་དང་མིའི་སེམས་འཛིན་བཤད་པ། ༤༩༣
༡ མདོར་བསྟན་པ། ༤༩༣
༢ རྒྱས་པར་བཤད་པ། ༤༩༤
༤) བདེ་བར་གཤེགས་པའི་དགོངས་པ་བཤད་པ། ༤༩༩
(༢ དེའི་མན་ངག་ཏུ་རྒྱ་མཚོ་ཅིག་གཞག་གི་ཐབས་བཤད་པ། ༥༠༠
(༣ སྣང་སྲིད་གཞི་བཞེངས་ཀྱི་དགོངས་པ་དེ་གཞི་
བཞག་ཏུ་སོང་བར་བསྟན་པ། ༥༠༢
(༤ དེའི་འབྲས་བུ་ཉོན་མོངས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་
རྒྱས་གདབ་པར་བསྟན་པ། ༥༠༣
(༥ དེའི་ཚེ་ཆོས་ལ་གནས་པའི་དུས་ཡིན་པར་བསྟན་པ། ༥༠༣
(༣) ལྟ་བ་རྒྱུན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་བཤད་པ། ༥༠༣
(༡ ལྟ་བ་གྲོང་ཁྱེར་རྒྱུན་གཅོད་བསྟན་པ། ༥༠༣
(༢ མན་ངག་རི་བོ་ཅིག་གཞག་བསྟན་པ། ༥༠༦
(༣ དགོངས་པ་ཁམས་གསུམ་ཡོངས་གྲོལ་བསྟན་པ། ༥༠༧
(༤ ཉོན་མོངས་རང་གནས་རྣམ་དག་བསྟན་པ། ༥༠༥
(༥ གང་ཟག་ཆོས་བོར་བའི་དུས་བསྟན་པ། ༥༠༥
(༤) འབྲས་བུ་རྒྱུན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་བཤད་པ། ༥༠༥
(༡ འབྲས་བུ་བསྟན་པ། ༥༠༥
(༢ ཐབས་བསྟན་པ། ༥༠༩

༣ དགོངས་པ་བསྟན་པ། ༥༡༠

༤ དག་ལུགས་བསྟན་པ། ༥༡༠

༥ གང་ཟག་བསྟན་པ། ༥༡༡

❁ ཉིན་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆོས་ཁྲིད། ༥༡༡

ཁ། རིག་པ་རང་སྣང་བའི་བློ་ཅན་གྱིས་ཉམས་སུ་བླང་བའི་རིམ་པ་བསྟན་པ། ༥༡༩

ཀ སྤུན་མོང་ལས་འཕགས་ཚུལ་བསྟན་པ། . . . ༥༡༩

ཁ གདམས་པ་དངོས་བསྟན་པ། ༥༢༣

༡། མན་ངག་གི་འབྲེལ་དགོད་པ། . . . ༥༢༣

༢། འབྲེལ་པ་ཅན་གྱི་མན་ངག་ཉིད་བཤད་པ། . . ༥༢༥

༡ ལེ་ལོ་ཅན་གཞི་ཐོག་ནས་གྲོལ་བར་བྱེད་པ་
ཁྲེགས་ཆོད་ཀྱི་མན་ངག་བསྟན་པ། . . . ༥༢༥

༡། ཆོས་ཟད་ཀ་དག་ཆེན་པོར་ལ་བཟླ་བ་བསྟན་པ། ༥༢༥

༢། བྱ་བྲལ་ཟང་ཐལ་རྗེན་པར་འགག་བསྡམ་པ་བསྟན་པ། ༥༣༩

༣། ཡོངས་གྲོལ་མཉམ་པ་ཆེན་པོར་ཆིངས་སུ་བཅིང་བ་བསྟན་པ། ༥༤༨

༡ ཡོངས་གྲོལ་གྱི་གནས་ལུགས་སྤྱིར་བསྟན་པ། ༥༤༨

❁ ཉིན་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆོས་ཁྲིད། ༥༥༤

༢ དེའི་རྣམ་གྲངས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། . . ༥༦༤

① ངོ་བོ་མདོར་བསྟན་པ། . . ༥༦༤

② རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ། . ༥༦༥

① ཡེ་གྲོལ་གྱི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ༥༦༥

② རང་གྲོལ་གྱི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ༥༦༨

③ ཅེར་གྲོལ་གྱི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ༥༧༡

④ མཐའ་གྲོལ་གྱི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ༥༧༣

⑤ གཅིག་གྲོལ་གྱི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ༥༧༤

③ དཔེ་དོན་ངེས་པས་དོན་བསྡུ་བ། . ༥༧༦

༢ བརྩོན་འགྲུས་ཅན་ལམ་ཐོག་ནས་གྲོལ་བར་བྱེད་པ་ཐོད་རྒལ་གྱི་གདམས་པ་
བསྟན་པ། ༥༨༠

༡། ཁྲེགས་ཆོད་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཚུལ་བསྟན་པ། ༥༨༠

༢། ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཐོད་རྒལ་ཉིད་བཤད་པ། . ༥༨༦

༡ གདམས་ངག་སྤྱིའི་རྣམ་པར་གཞག་པ། ༥༤༦
༢ སྐྱོན་དུ་འགྲོ་བ། ༥༤༧
① སྐྱོན་འགྲོའི་འབྲེལ་དགོད་པ། ༥༤༧
② སྐྱོན་འགྲོ་དངོས་བཤད་པ། ༥༤༤
① སྐུ་གསུམ་གྱི་སྣ་ཁྲིད་པར་བྱེད་པ་འབྱུང་བ་བཞིའི་སྒྲ་དོན་ལ་བསླབ་པ། ༥༤༤
② རིག་པའི་སྣ་ཁྲིད་པར་བྱེད་པ་འཁོར་འདས་རུ་ཤན་བྱེད་པའི་སྤྱོད་པ་ལ་བསླབ་པ། ༥༩༣
③ སེམས་ཀྱི་སྣ་ཁྲིད་པར་བྱེད་པ་ལུས་ངག་སེམས་ཀྱི་སྐྱོན་འགྲོ་ལ་བསླབ་པ། ༥༩༧
༣ དངོས་གཞི་གནད་ཀྱི་གདམས་པ། ༦༠༠
༡ སྐྱོན་དུ་ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱི་གནད་ཇི་ལྟར་གཟིར་བ། ༦༠༠
༢ གནད་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་རང་ཐོག་ཏུ་དབབ་པ། ༦༠༣
① གནད་གསུམ་གྱིས་རང་ཐོག་ཏུ་དབབ་པ། ༦༠༣
② མངོན་སུམ་གྱིས་རང་ངོ་སྤྲད་པ། ༦༠༤
❁ ཉིན་བཅུ་བཞི་བའི་ཆོས་ཁྲིད། ༦༡༣
③ ཉམས་ལེན་གྱིས་གནད་དུ་བསྣུན་པ། ༦༣༡
① རིག་པའི་ངོ་བོ་ལུ་གུ་རྒྱུད་དུ་སྦྱོར་བསྟན་པ། ༦༣༡
② དེ་ཉིད་ཉམས་སུ་བླང་བ་དངོས་བསྟན་པ། ༦༣༤
① རིག་པ་དབྱིངས་རིག་འདུ་འབྲལ་མེད་པས་ཉམས་སུ་བླང་ཚུལ་སྦྱོར་བསྟན་པ། ༦༣༤
② གཞག་ཐབས་བཞིས་ཉམས་སུ་བླང་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། ༦༣༨
❶ ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་བླང་ཚུལ་གྱི་ངོ་བོ་མདོར་བསྟན་པ། ༦༣༨
❷ ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་བླང་ཚུལ་གྱི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ༦༣༥
❶ རི་བོ་ཅོག་གཞག་གི་ལྟ་བ་བཤད་པ། ༦༣༥

❷ རྒྱ་མཚོ་ཅོག་གཞག་གི་དགོངས་པ་བསྟན་པ། ༦༣༢
❸ རིག་པ་ཅོག་གཞག་གི་མན་ངག་བསྟན་པ། ༦༣༥
❹ སྣང་བ་ཅེར་གཞག་གི་ཐབས་བསྟན་པ། ༦༣༩
③ རྣལ་འབྱོར་བཞིས་གནད་ངེས་པ་རང་གྲོལ་དུ་དབབ་པ། ༦༤༣
༣ དེ་ལྟར་ཉམས་སུ་བླངས་པ་ལས་སྣང་བ་བཞི་ཇི་ལྟར་འཆར་བ་བསྟན་པ། ༦༤༧
① ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་གྱི་སྣང་བ་བཤད་པ། ༦༤༧
② ཉམས་གོང་འཕེལ་གྱི་སྣང་བ་བཤད་པ། ༦༤༩
③ རིག་པ་ཚད་ཕེབས་ཀྱི་སྣང་བ་བཤད་པ། ༦༥༤
④ ཆོས་ཉིད་ཟད་པའི་སྣང་བ་བཤད་པ། ༦༦༣
❁ ཉིན་བཅོ་ལྔ་བའི་ཆོས་ཁྲིད། ༦༧༡
༤ མཐའ་རྟེན་གྱི་མན་ངག་བསྟན་པ། ༦༨༣
① མི་འགྱུར་བ་གསུམ་ལ་གཞི་བཅའ་བ། ༦༨༣
① ལུས་ཀྱི་མི་འགྱུར་བ་གསུམ་གྱིས་གནད་གཟིར་བ། ༦༨༣
② ངག་གི་མི་འགྱུར་བ་གསུམ་གྱིས་ལམ་གསལ་བ། ༦༨༧
③ སེམས་ཀྱི་མི་འགྱུར་བ་གསུམ་གྱིས་འབྲས་བུ་བཅུད་དུ་སྨིན་པ། ༦༨༨
② སྡོད་པ་གསུམ་གྱིས་ཚད་བཟུང་བ། ༦༨༨
③ ཐོབ་པ་གསུམ་གྱིས་གཟེར་བཏབ་པ། ༦༩༣

རྡོ་རྗེའི་གནས་དགུ་བ་རྟགས་ཚད་ངེས་པའི་རིམ་པ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། ༦༩༧

ཀ ངོ་བོ་མདོར་བསྟན་པ། ༦༩༧
ཁ རང་བཞིན་རྒྱས་པ་བཤད་པ། ༦༩༩
ཀ ཉམས་ལེན་ངེས་པ་སྤྱིའི་རྟགས་ཚད་བསྟན་པ། ༦༩༩
ཁ གདམས་ངག་ངེས་པ་དུས་ཀྱི་རྟགས་ཚད་བསྟན་པ། ༧༠༥

༼ག དུས་གསུམ་ངེས་པ་གྲངས་ཀྱི་རྟགས་ཚད་བསྟན་པ། ༢༡༥
ཀ༽ སྔོན་གྱི་རྟགས་ཚད་ངེས་པ་བཤད་པ། ༢༡༥
ཁ༽ ད་ལྟའི་རྟགས་ཚད་ངེས་པ་བཤད་པ། ༢༡༦
ཀ སྔོན་འགྲོ་ཚད་དུ་འབྱོངས་པའི་རྟགས་ཚད་བསྟན་པ། ༢༡༦
ཁ དངོས་གཞིའི་རྟགས་ཚད་ངེས་པ་བསྟན་པ། ༢༡༩
༼༡༽ དམིགས་པ་ཡུལ་གྱི་བློ་ཅན་རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་ཚད་བསྟན་པ། ༢༡༩
༼༢༽ རིག་པ་རང་སྣང་གི་བློ་ཅན་དབྱིངས་
རིག་རྫོགས་པའི་ཚད་བསྟན་པ། ༢༢༠
༼༡ ཁྲེགས་ཆོད་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚད་བཤད་པ། ༢༢༠
❁ ཉིན་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆོས་ཁྲིད། ༢༢༢
༼༢ ཐོད་རྒལ་གོམས་པའི་ཚད་བཤད་པ། ༢༢༧
ག༽ ཕྱིས་ཀྱི་རྟགས་ཚད་ངེས་པ་བཤད་པ། ༢༤༡
ཀ མདོར་བསྟན་པ། ༢༤༡
ཁ རྒྱས་བར་བཤད་པ། ༢༤༡
༼༡༽ རྣལ་འབྱོར་པ་གྲོལ་ཚད་ངེས་པའི་རྟགས་བཤད་པ། ༢༤༡
༼༢༽ འགྲོ་དྲུག་སོ་སོར་སྐྱེ་བའི་རྟགས་བཤད་པ། ༢༤༦

རྡོ་རྗེའི་གནས་བཅུ་བ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་རྒྱལ་པོའི་ཁང་བཟང་གི་ རིམ་པ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། ༢༥༧

༼ཀ༽ བར་དོ་སྤྱིའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་བསྟན་པ། ༢༥༧
༼ཀ དབྱེ་བ་བསྟན་པ། ༢༥༧
༼ཁ ས་མཚམས་བསྟན་པ། ༢༥༣
༼ག སྣང་ལུགས་བསྟན་པ། ༢༥༣
༼ཁ༽ སོ་སོའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ༢༥༨
༼ཀ རང་བཞིན་གྱི་བར་དོ་ལ་ཤེས་བྱའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅད་པ་ཐེ་བྱ་ཚང་དུ་འཇུག་པ་ལྟ་བུའི་
གདམས་ངག་བསྟན་པ། ༢༥༨

༼ཁ འཆི་ཀའི་བར་དོ་ལ་མི་གསལ་བ་གསལ་གདབ་པ་སློག་མོ་མེ་ལོང་ལ་ལྟ་བ་ལྟ་བུའི་
གདམས་ངག་བསྟན་པ། ༢༦༤
ཀ༽ ཐུན་མོང་པ་སྤྱིའི་རང་བཞིན་དང་། ༢༦༤
❁ ཉིན་བཅུ་བདུན་པའི་ཆོས་ཁྲིད། ༢༦༧
ཁ༽ ཁྱད་པར་མཆོག་གི་བྱེ་བྲག་བསྟན་པ། ༢༩༡
༼ག ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བར་དོ་ལ་རང་སྣང་ལ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པ་སྔར་འདྲིས་ཀྱི་མི་དང་འཕྲད་
པའམ་མ་པང་དུ་བུ་འཇུག་པ་ལྟ་བུའི་གདམས་ངག་བསྟན་པ། . ༢༩༣
ཀ༽ དཔེ་དོན་གྱི་ངོ་བོ་མདོར་བསྟན་པ། ༢༩༣
ཁ༽ གདམས་ངག་གི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ། . . . ༨༠༡
ཀ ཐིམ་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་མདོར་བསྟན་པ། ༨༠༡
ཁ འཆར་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ༨༠༣
༼༡༽ ནམ་མཁའ་འོད་གསལ་ལ་ཐིམ་ཚུལ་བསྟན་པ། . . ༨༠༣
༼༢༽ འོད་གསལ་ཟུང་འཇུག་ལ་ཐིམ་ཚུལ་བསྟན་པ། . ༨༠༦
༼༣༽ ཟུང་འཇུག་ཡེ་ཤེས་ལ་ཐིམ་ཚུལ་བསྟན་པ། . . ༨༠༨
❁ ཉིན་བཅོ་བརྒྱད་པའི་ཆོས་ཁྲིད། ༨༡༡
༼༤༽ ཡེ་ཤེས་ལྷུན་གྲུབ་ལ་ཐིམ་ཚུལ་བསྟན་པ། . . ༨༡༩
ག དབང་པོའི་རིམ་པས་དོན་བསྡུ་བ། ༨༣༨
༼༡༽ དབང་པོའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བཤད་པ། . . . ༨༣༨
༼༢༽ སོ་སོའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ། . . ༨༣༩
༼༡ གྲོལ་འཁྲུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་སྤྱིར་བསྟན་པ། . ༨༣༩
❁ ཉིན་བཅུ་དགུ་པའི་ཆོས་ཁྲིད། ༨༤༠
༼༢ དབང་པོའི་གྲོལ་ལུགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། . . ༨༥༠
༼༣ ཐིམ་ཚུལ་གྱི་རིམ་པས་མཇུག་བསྡུ་བ། . . ༨༥༧
༼ང སྲིད་པ་བར་དོ་ལ་ལས་ཀྱི་འཕྲོ་མཐུད་པ་ཡུར་བ་རྐང་ཆག་པ་ལ་ཤ་འཛུགས་པ་ལྟ་བུའི་
གདམས་ངག་བསྟན་པ། ༨༦༡
ཀ༽ རང་བཞིན་སྤྲུལ་སྐུའི་ཞིང་དུ་དབུགས་འབྱིན་ཚུལ་བསྟན་པ། . ༨༦༡
ཁ༽ སྲིད་པ་བར་དོ་དངོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། . . . ༨༦༩
❁ ཉིན་ཉི་ཤུ་པའི་ཆོས་ཁྲིད། ༨༧༨

རྡོ་རྗེའི་གནས་བཅུ་གཅིག་པ་མཐར་ཕྱིན་འབྲས་བུའི་རིམ་པ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། ༣༣༥

༼ཀ༽ དབྱེ་བསྡུའི་ངོ་བོ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་རྒྱ་མཚོའི་གནས་གསལ་བར་བསྟན་པ། ༣༣༥

༼ཁ༽ རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུའི་རྒྱལ་མཚན་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། ༤༠༢

༼ཀ ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་བསྟན་པ། ༤༠༢

༼ཁ ངེས་ཚིག་བསྟན་པ། ༤༠༢

༼ག རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བསྟན་པ། ༤༠༥

ཀ༽ ཐུན་མོང་གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བཤད་པ། ༤༠༥

ཁ༽ སོ་སོའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ༤༠༧

ཀ ཆོས་སྐུ་གཞི་གནས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ༤༠༧

ཁ ལོངས་སྐུ་མཚན་ཉིད་འཛིན་པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ༤༡༠

ག སྤྲུལ་སྐུ་ཀུན་ཁྱབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ༤༡༦

༼ག༽ ཐ་མ་དགེ་བ་མཇུག་གི་དོན་མཇུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱ་བ་བསྟན་པ། ༤༣༠

❀ ❀ ❀

༄༅། །ཆོས་དོན་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་ཀྱི་ཟབ་གསང་
སྙིང་པོའི་དོན་རྡོ་རྗེའི་ལྷུགས་ཀྱིས་བཀྲལ་བ་
སྐྱུད་བྱུང་དུ་བསྡུས་པ་མན་ངག་ནོར་བུའི་
བང་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

གླེང་གཞི།

ཉིན་དང་པོའི་ཆོས་ཁྲིད།

བླ་མ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།

གྲངས་མེད་བསྐལ་པའི་སྔོན་རོལ་ཞིག་ནས་ཀ་དག་ཆེན་པོར་བཙན་པའི་ས་
ཟིན་ལྷུན་གྲུབ་འོད་སྟོང་ཕྱོགས་བརྒྱར་སྤྲོས།།
རབ་འབྱམས་རྡུལ་ཕྲན་རེ་རེའི་གོ་ན་རྡུལ་སྙེད་ཞིང་གི་མགོན་པོར་སྣང་
བའི་སྤྲུལ་པའི་རོལ་གར་ཅིར་ཡང་རྟེན།།
མཐོང་ཐོས་དྲན་པའི་ཆ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་ཐོག་མེད་མུན་པ་དྭངས་ནས་འབྱིན་
ཅིང་ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་སྦྱིན་པའི་མགོན།།
བཀའ་དྲིན་གསུམ་གྱིས་མངོན་པར་སྐྱོང་ཁྱེད་རིག་སྟོང་ཐིག་ལེར་དབྱེར་
མེད་འདྲེས་པའི་གུས་ཕྱག་མཉམ་ཉིད་ངང་ནས་འཚལ།།

བསླུ་མེད་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་མཁྱེན་པའི་གཏེར།།

བདེ་ཆེན་ཐར་བའི་འཇུག་ངོགས་དམ་པའི་ཆོས།།
རྣམ་གྲོལ་སེམས་ཀྱི་དགའ་ལྡན་འཕགས་པའི་ཚོགས།།
རིན་ཆེན་རྣམ་གསུམ་དད་སྟོང་དཔལ་གྱིས་བསྒུ།།

རྒྱལ་ཀུན་གསུང་གི་གསང་བ་འོད་མི་འགྱུར།།
མ་ཆགས་པདྨའི་མཚོ་ལས་ལྷུན་རྫོགས་པ།།
ཟབ་གསང་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་མཁའ་འགྲོའི་གཙོ།།
དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་མཚོའི་ཁྱབ་བདག་སྣང་ལ་འདུད།།

ཟབ་ཞི་སྤྲོས་བྲལ་རིག་སྟོང་རྗེན་པའི་གཤིས།།
མ་འགགས་འགྲོ་ངོར་ས་ཆེན་སེམས་དཔའ་ཡི།།
རྣམ་པར་རོལ་ནས་རྨོངས་མུན་འཛོམས་པའི་མགོན།།
སྨྲ་བའི་སེངྒེས་སྤྲོབས་པའི་གཏེར་ཆེན་སྒྲོལ།།

ཁྱད་ཆོས་དྲུག་གིས་མངོན་པར་འཕགས་པའི་ཐོག་མའི་སྟོན་པ་མཆོག་དེ་
ཡི།།
དགོངས་པའི་གསང་མཛོད་མཁྱེན་རབ་ཀློང་དུ་དུས་གཅིག་བཟླུམ་པའི་
མངོན་རྟོགས་འཕྲུལ།།
ཐེག་དགུའི་རྣམ་བཞད་འདོད་དགུར་སྒྱུར་བའི་སྡེ་གསུམ་ཀློང་དགུའི་ཤིང་
རྟ་ཆེ།།
དྲི་མེད་འོད་ཀྱི་ཟེར་སྟོང་འཕྲོ་ཁྱེད་བདག་བློའི་པད་དཀར་རྒྱན་དུ་རོལ།།

ཐེག་རྩེའི་དགོངས་དོན་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་གནད།།
འགྲུལ་མེད་རྡོ་རྗེའི་ལྷུགས་ཀྱི་འཕྲུལ་སྟབས་ཀྱིས།།
རྣམ་པར་བཤད་པའི་མན་ངག་རིན་ཆེན་མཛོད།།
མ་ནོར་ཇི་བཞིན་གསལ་བར་འདིར་དགོད་བྱ།།

དེ་ཡང་དུས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། དུས་བཞི་མཉམ་པ་ཉིད་ཀ་དག་ཐོག་མའི་དུས་རྟག་པར་རྒྱུན་གྱི་འཁོར་ལོ་ལས་མ་གཡོས་བཞིན་དུ་ཐུན་མོང་གི་ངོར་འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པའི་དུས་མེ་མོ་གླང་གི་ལོའི་ཁྲོ་བཞིན་ཟླ་བའི་ཚེས་བཅུ་དགུ་ཉིན། གནས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། ཟངས་མདོག་དཔལ་གྱི་རི་བོ་པདྨ་འོད་ཀྱི་ཕོ་བྲང་གངས་རྒྱན་གསེར་གྱི་པདྨའི་གན་ཛྷོ་ལ་ཆེན་པོར། འཁོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། རིག་འཛིན་ཕོ་མོ་དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་མ་འོངས་བསྟན་པའི་སྲོག་རྒྱུན་མཐུད་པར་ཐུགས་བསྐྱེད་སྨོན་ལམ་གཅིག་ཏུ་མཐུན་ནས་མཁན་སྤྲུལ་དགེ་འདུན་འདུས་པའི་རྣམ་པར་བྱོན་པ་རྣམས་ལ། སྟོན་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་སྤྱི་གཟུགས། རིགས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་མཚོའི་ཁྱབ་བདག ཨོ་རྒྱན་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་ཆེན་པོ། ལྷ་བརྒྱ་བའི་འགྲོ་ལ་ལྷག་པར་བརྩེ་བའི་ཀུན་སྣང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་རོལ་རྩལ་ལས་དགེ་སྦྱོང་དུར་སྨིག་གི་རྣམ་པར་འཆང་བ། མཆོག་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ། རྩ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད། སྐུ་གསུམ་གྱི་རང་གཟུགས། ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། ཆོས་རྗེ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ། འགྲོ་ཁམས་རྒྱ་མཚོའི་མུན་སེལ་གྱི་སྒྲོན་མེ། མ་འདྲིས་པའི་སེམས་ཅན་ཡོངས་ཀྱི་རྩ་ལག་དམ་པ། ཐེག་མཆོག་འབྲུག་སྒྲ་ཟབ་མོས་སྐྱེ་དགུ་མ་རིག་པའི་གཉིད་ལས་སློང་བའི་སྟོན་པ་ཆེན་པོ། ཁྱབ་བདག་རྩ་བའི་བླ་མ་བཀའ་དྲིན་སུམ་ལྡན་གྱི་བདག་ཉིད་གང་གིས།

ཆོས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཆོས་ཕྱུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་ཉིང་ཁུ། ཐེག་དགུའི་རྩེ་རྒྱལ་ཟབ་གསང་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་མན་ངག་ཐང་མར་བརྡལ་བ་སྐྱུད་བྱུང་དུ་བསྡུ་བ་ལ། དེ་ཡང་ཁྱབ་བདག་གང་གིས་ཐུགས་ཟབ་མོའི་དིང་འཛིན་ལས་མ་གཡོས་བཞིན་དཀར་ལ་སྨུག་པའི་ཞལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་འཁོར་ཚོགས་ཡོངས་ལ་མངོན་པར་ཕྱོགས་ཏེ། བརྩེ་བའི་སྤྱན་རས་ཀྱིས་གཟིགས་བཞིན་ཅུང་ཟད་འཛུམ་པའི་ཉམས་དང་བཅས་བཀའ་བསྩལ་བ་ནི་འདི་ལྟར། ༈ །དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ། རིགས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་མཚོའི་མངའ་བདག བཀའ་དྲིན་མཚུངས་བླ་མ་མཆིས་པ། དཔལ་མགོན་བླ་མ་དམ་པའི་ཞབས་ཀྱི་རྡུལ་དྲི་མ་མེད་པ་ལ་མགོ་བོས་རབ་ཏུ་བཏུད་དེ་ཕྱག་འཚལ་ཞིང་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། ། བདག་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པར་མཛད་དུ་གསོལ། །ཐབས་མཁས་ཐུགས་རྗེ་ཤཱཀྱའི་རིགས་སུ་འཁྲུངས། །གཞན་གྱིས་མི་ཐུབ་བདུད་ཀྱི་དཔུང་འཇོམས་པ། །གསེར་གྱི་ལྷུན་པོ་ལྟ་བུ་བརྗིད་པའི་སྐུ། ། ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་པོ་ཁྱེད་ལ་མགོས་ཕྱག་འཚལ། །དྲི་མེད་མཚོ་གླིང་པདྨའི་སྡོང་པོའི་རྩེར། །རྒྱལ་བའི་རྣམ་འཕྲུལ་རང་བྱུང་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ། །མཚན་རྫོགས་དཔེ་བྱེད་ཡོན་ཏན་ཚོགས་འབར་བ། །པདྨ་འབྱུང་གནས་བདག་བློའི་པད་མཚོར་རོལ། །ཆོས་ཟད་ཀློང་དུ་ཆོས་སྐུའི་དགོངས་པ་བརྙེས། །འོད་གསལ་དབྱིངས་སུ་ལོངས་སྐུའི་ཞིང་སྣང་གཟིགས། །གདུལ་བྱའི་སྣང་ངོར་སྤྲུལ་སྐུའི་འགྲོ་དོན་མཛད། །ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་ཕྱག་འཚལ། །མཁྱེན་པས་ཤེས་བྱ་ཀུན་གྱི་དེ་ཉིད་གཟིགས། །ཐུགས་བརྩེའི་འོད་ཟེར་གདུལ་བྱའི་དཔལ་དུ་ཤར། །ཟབ་ལམ་ཐེག་རྩེའི་བསྟན་པ་གསལ་མཛད་པ། །རིག་འཛིན་འཇིགས་མེད་གླིང་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ། །བརྒྱུད་གསུམ་བྱིན་ཐོབ་དགོངས་པའི་རྩལ་ཆེན་རྫོགས། །སྣང་

བཞི་མཐར་ཕྱིན་ཆོས་སྐུའི་རྒྱལ་སྲིད་བརྙེས། །གདོད་མའི་མགོན་པོ་མི་ཡི་རྫུར་ཞུགས་པ། །འཇིགས་མེད་ཡོན་ཏན་མགོན་པོར་གསོལ་བ་འདེབས། །དགོངས་རྒྱུད་རྟོགས་པ་འཕོ་བར་བྱིན་གྱིས་རློབས། །ཧྲཱིཿ འོག་མིན་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཕོ་བྲང་ནས། །དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད། །རང་སེམས་ཆོས་སྐུར་མངོན་སུམ་སྟོན་མཛད་པ། །རྩ་བའི་བླ་མ་མཆོག་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །གང་དག་ཕྱོགས་བཅུ་སྟོང་གི་འཇིག་རྟེན་ན། །བདེ་གཤེགས་སློབ་མར་གྱུར་པ་གང་སུ་དག །དེང་འདིར་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆར་འབེབས་ཀྱི། །གསན་པ་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་འདིར་གཤེགས་ཤིག །ནམ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ན། །ལྷ་ཀླུ་གནོད་སྦྱིན་དྲི་ཟ་ལྷ་མ་ཡིན། །གྲུལ་བུམ་མི་འམ་ཅི་དང་ལྟོ་འཕྱེ་སོགས། །རྫུ་འཕྲུལ་ཡེ་ལྡན་ཐམས་ཅད་འདིར་ཤོག་ཅིག །བསྐལ་པ་སྟོང་དུ་ཐོས་པ་རབ་དཀའ་ཞིང་། །གང་ཞིག་ཐོས་ན་གཏན་དུ་བདེ་བྱེད་པ། །བདེ་གཤེགས་གསུང་སྙན་བདུད་རྩི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ། །བདག་གིས་སྦྱིན་གྱིས་དད་ཅིང་གུས་པས་ཉོན། །ལྷ་ཡི་སྐད་དང་ཀླུ་དང་གནོད་སྦྱིན་སྐད། །གྲུལ་བུམ་དག་དང་མི་ཡི་སྐད་རྣམས་དང་། །འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་སྒྲ་རྣམས་ཇི་ཙམ་པར། །ཐམས་ཅད་སྐད་དུ་ཆོས་འདི་འགྱུར་བར་ཤོག།

ད་འདི་ན་སྲིད་པ་ལན་གཅིག་མཐོང་བའི་ད་རེས་ཀྱི་དུས་སྐབས་འདིར་སྔོན་སྨོན་དུས་ལ་བབས་ནས་ལས་འཕྲོ་ཡི་སྟོབས་བདོ་བའམ། སྔར་བསགས་བསོད་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དུས་སུ་སྨིན་པའི་དབང་གིས་སམ། ཐུགས་བསྐྱེད་གཅིག་ཏུ་མཐུན་པའི་སྨོན་ལམ་གྱི་མཐུ་གྲུབ་པའམ་གང་ལྟར་ཡང་། ལས་དང་སྨོན་ལམ་རྟགས་དང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་མང་པོ་ཞིག་མཉམ་དུ་ཚོགས་ནས། ཚོགས་པ་གཅིག་དང་ཚོམ་

བྱ་གཅིག་ཏུ་མ་བསྡུས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་འདུས་པའི་མཆེད་ལྔམ་ལས་འཕྲོ་དང་ལྡན་པ་ཤ་སྟག་གནས་འདིར་མཉམ་དུ་འཛོམས་ཡོད་པར་མ་ཟད། དུས་འདིའི་གསང་ཆེན་སྔ་འགྱུར་བ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་བསྟན་སྲོག་ཉག་ཕྲའི་རྒྱུན་འཛིན་གྱི་བྱེད་པོ། བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ། བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ། ད་ལྟའི་སྐབས་ལ་མཚན་གྱི་སྙན་གྲགས་ཆེ་ཆུང་ལ་མ་བལྟོས་པའི་དམ་པའི་སྐྱེ་བུ་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་མཉམ་དུ་འཛོམས་ནས་ཡོད་པ་ཡིན་ན། ད་རེས་གསང་ཆེན་སྙིང་པོའི་བསྟན་པའི་ཡང་རྩེ། ཨ་ཏི་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་པོ་ལྟ་སྒོམ་སྤྱོད་འབྲས་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཀློང་ཆེན་དགོངས་པའི་གསང་མཛོད། ཆོས་སྐུའི་རིང་བསྲེལ་གྱི་ཕུང་པོ། རྒྱལ་བ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་ཞལ་ལུང་དྲི་མ་མེད་པ། དགོངས་བརྒྱུད་ཟབ་མོའི་གཏེར་ཆེན་ལས་དྲངས་པའི་རྒྱུད་དོན་སྙིང་པོའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ། ཡོངས་རྫོགས་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་དེ་གངས་ཀྱི་རི་བོ་ཞིག་ཡིན་ན། དེའི་རྩེ་ན་འཇིགས་པ་མེད་པའི་ང་རོ་སྒྲོག་བཞིན་འགྱིངས་པའི་འཇིགས་བྲལ་གྱི་སེངྒེ་ལྟ་བུ། ཟད་བྱུང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་དེ་གླིང་བཞིའི་ཁྲོན་ཡངས་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ན། དེ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་མཁའ་ལམ་ཉི་ཟླའི་སྒྲོན་མེ། སྙན་གྲགས་མཁའ་ལྟར་ཁྱབ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་རྒྱལ་བ་ཀློང་ཆེན་པ་སྐུ་དངོས་བཞུགས་པ་དང་ཆམ་དབྱེར་མ་མཆིས་པའི་སྐུའི་འདྲ་འབག་གསུང་གི་ཞལ་གདམས། ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་ཟབ་མོ་ཡི་གེའི་ཟློལ་དུ་བཀོད་པའི་ཀློང་ཆེན་མཛོད་བདུན་གྱི་ཞལ་ཕྱེ་རྒྱུའི་སྐལ་བ་བཟང་པོ་མངོན་དུ་གྱུར་བ་འདི་ནི་དུས་བསྐལ་བ་མང་པོའི་ལེགས་བྱས་བསོད་ནམས་བྱེ་བའི་ཚོགས་བསགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིས་བསྐྲུན་པ་ཡིན་པས་མ་ཚད་རྒྱལ་བ་གོང་མའི་ཐུགས་བསྐྱེད་དང་སྨོན་ལམ་དུས་ལ་བབས་པའི་རང་གཟུགས་མངོན་སུམ་ལ་བདོ་བ་གཟུགས་ཅན་མིག་གིས་བལྟར་ཡོད་པའི་མཐོང་ཆོས་སུ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་སྤོབས་སེམས་ཡོད་པའི་ཐོག་ལ། ང་རང་ཉིད་

ལ་མཆོན་ན་སོ་སྐྱེ་ཐ་མལ་པའི་ངང་ཚུལ་ལས་མ་འདས་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་རྟེན་འདིར་དད་དམ་ལྷག་བློ་དགེ་བའི་དམིགས་པ་དང་འདུན་པ་སྟོབས་སུ་གྱུར་ནས་བསྟན་པའི་སྙེད་ཉུག་ཆེན་པོ་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་བསྟན་རྒྱུན་སྤུ་ཕྱིའི་གཡང་སྤྲེལ་བྱེད་ཅིག་ཏུ་གྱུར་བ་འདི་ནི། ཕྱི་ལོ་གཅིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ང་བརྒྱད་ཀྱི་ལོ་མཇུག་ལ་བདག་གི་བླ་མ་བཀའ་དྲིན་ཅན་འཇིགས་མེད་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་དང་། རྫོགས་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་འཇིགས་བྲལ་བྱང་ཆུབ་རྡོ་རྗེ། མཁན་ཆེན་ཐུབ་བསྟན་སྙན་གྲགས། ཡོངས་འཛིན་དམ་པ་མཁན་ཆེན་པདྨ་ཚེ་དབང་ཚང་། ཁོང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་སྨོན་ལམ་གཅིག་ཏུ་མཐུན་པའི་དགོངས་པ་ང་ལ་གཏད་དེ། དུས་བསྐལ་ངན་གྱི་འཇིགས་པ་གཅིག་གིས་ཀྱང་མི་ཚུགས་པའི་ངའི་ཚེ་སྲོག་ལ་མི་འགྱུར་གཡུང་དྲུང་གི་རྟེན་མཁར་ཞིག་བཙུགས་པ་དེ་ནི་ས་ར་རྡོ་མཁར་ཞིག་བསྐྲུར་གསོ་བྱེད་པའི་ཆེད་ཙམ་དང་། བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་འདུས་སྡེ་ཞིག་བསྐྲུར་གསོ་བྱས་ནས་འགོ་འདུ་རུག་རྒྱུ་རྐྱང་པ་ཞིག་གིས་མི་ཚོད་པར། དམ་པའི་སྐྱེས་བུ་ཆོའི་ཕྱག་ལ་བསྟན་རྒྱུན་དྲི་མ་མེད་པ་འཕྲོད་ཆེད་དང་ནི་ཁྱད་པར་དུ་ཆིག་བརྒྱུད་མན་ངག་གི་བརྒྱུད་པ་འདི་ཆོ་ཕ་ནོར་བུ་སྐལ་དུ་འཕྲོད་པའི་ལས་སྐལ་ཡོད་པ་ལ་གཟིགས་པ་ཞིག་ཡིན་འདུག་སླམ་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་ར་འཕྲོད་མངོན་གསལ་དུ་བྱུང་ལ། ངའི་ཁྲིད་རྒྱུན་ནི། ཐེག་མཆོག་མཛོད་མིན་པའི་མཛོད་དྲུག་པོ་དེ། བླ་མ་འཇིགས་མེད་ཡོན་ཏན་མགོན་པོའི་མདུན་ནས་འཇིགས་བྲལ་བྱང་ཆུབ་རྡོ་རྗེ་དང་ངེད་དཔོན་སྟོབས་གཉིས་ཀ་ཁོ་ན་ལ་སྐུ་མཚམས་ཀྱི་ཉིན་གུང་གི་བར་གསེང་འབབ་ཞིག་བསགས་ནས་ཐོབ་པ་དང་། ཐེག་མཆོག་མཛོད་དེ་མཁན་ཆེན་ཐུབ་བསྟན་སྙན་གྲགས་ཚང་གི་མདུན་ནས་མང་པོ་ཞིག་དང་ལྷན་དུ་ཐོབ་པ་ཡིན། ཨ་བུ་ལྷ་སྒང་ཚང་གི་སྐུ་མདུན་ནས་ངས་མཛོད་བདུན་དངོས་སུ་ཐོབ་མ་མྱོང་ཡང་ཁོང་སྐུ་དགོངས་པ་རྫོགས་རན་ཁར་འདབ་ཁའི་ཞལ་ཆེམས་ཉིད་ཀྱི་

སྐུ་ཚ་དབང་ཕྱུག་ཚེ་རིང་ཟེར་བ་དང་ཉེ་གནས་རྨེ་བ་ཨོ་རྒྱན་གཉིས་ལ་བཞག་ནས། ཁོང་གི་སྐུ་ཚེ་གང་པོར་གཟིགས་མཛད་པའི་མཛོད་བདུན་གྱི་ཕྱག་དཔེ་དེ་ང་ལ་འཕྲོད་པར་གྱིས་ཤོག་གསུངས་པ་རེད། ལར་ང་དེ་དུས་ལོ་བཅུ་གཅིག་ཅན་གྱི་བྱིས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། རྫོགས་ཆེན་ཚང་གི་བླ་སྤྲུལ་མཁན་གསུམ་གྲྭ་མ་ཉམས་གྲྭ་མ་ཞིག་པར་དར་ཞིང་རྒྱས་པའི་སྐང་སྟེ། ཅི་འདྲའི་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་ཆེན་མང་པོ་དང་ནི་ཁོང་རང་གི་ཐུགས་སྲས་སློབ་ཆེན་མང་པོ་མེད་ཀྱང་། དེ་དག་ལ་མ་གནང་ནས་ང་ལ་གནང་པ་རེད། དེའི་དུས་སུ་རྩོལ་འདི་ལ་ཚང་མས་ཡ་མཚན་དུ་འཛིན་རྒྱུ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ང་དེ་དུས་སྐུ་ཟུར་དེར་ཡོད་ན་ཡང་གནང་སྲིད་རྒྱུ་རེད་ལ། འོན་ཀྱང་ང་དེ་དུས་རྫོགས་ཆེན་གྱི་ཕྱོགས་འདིར་མེད་པར། རྫོང་སར་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་ཀྱི་མདུན་ན་ཆོས་ཞུས་ཏེ་བསྡད་ཡོད་དུས་ཤིག་ཡིན། དེས་ན་ངས་ཨ་བུ་ལྷ་སྐྱང་གི་མདུན་ནས་མཛོད་བདུན་དངོས་སུ་ཞུ་མ་མྱོང་ཡང་། ཐུགས་ཀྱི་དགོངས་པའི་བྱིན་བརྒྱུད་དེ་ང་ལ་གཏད་ནས་བྱུང་བསམ་པའི་ངེས་ཤེས་ང་རང་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། རྒྱུན་པར་ཡིན་ན་དེ་འདྲ་དེ་བཤད་རྒྱུ་ཞིག་མ་རེད་ཀྱང་དེ་རིང་ཨ་བུ་ལྷ་སྐྱང་གིས་ང་ལ་མཛོད་བདུན་གྱི་ཕྱག་དཔེ་དེ་གནང་ནས་མི་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་ལྔ་སོང་བའི་མཚམས་འདི་ནས་ངས་ཁྱེད་རྣམ་པ་ལ་འདིའི་བརྒྱུད་པ་འདི་འཕྲོད་པའི་སྤྲོ་བ་འཕེལ་ཏེ། སེམས་དགའ་བའི་ཞོར་ལ་གསང་གཏམ་ཁོག་ལ་མ་ཆགས་ནས་བཤད་པ་ཡིན། དེས་ན་འདིའི་དོན་བརྒྱུད་ཀྱི་བྱིན་རླབས་དྲོད་མ་ཡལ་ནས་འཕོ་རུ་ཡོད་པ་ཁྱེད་རྣམ་པས་ཐུགས་ལ་ཞོག་དང་ཆོག ད་མི་མང་འདུས་པའི་སྟོན་ནས་དབང་ཆོས་ལུང་གསུམ་ཐེངས་མང་དང་། སྐབས་སྐབས་སུ་དཔེ་ཁྲིད་རེ་ཡང་བྱེད་མདོག་མདོག་མྱོང་ཡང་། གནས་འདི་ནས་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཁྲིད་རྒྱུན་སྤེལ་ནས་ལོ་ཁ་ཤས་སོང་བ་དེ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་དེ་རིང་འདི་ནས་ཀློང་ཆེན་མཛོད་བདུན་གྱི་འཆད་

རྒྱུན་སྤྱེལ་བ་ནི། ཨ་བྲུ་ལྷ་སྣང་ཚང་གི་ཞལ་ཆེམས་ཀྱི་དགོས་དོན་ཐང་ལ་མ་ཤོར་ཞིང་འཕྲོ་བརླག་མ་རེད་པ་ལ། དེ་རིང་ཆོས་ཁྲིད་ཀྱི་དབུ་བཙུགས་པ་ཙམ་གྱིས་ང་རང་གི་མི་ཚེའི་ནང་གི་རེ་བ་དེ་ཡོངས་སུ་གང་སོང་བ་ཡིན། དེའི་དགའ་སྤྲོ་ཡིས་ལར་གཏམ་གང་ནས་བཤད་འདུག་ཀྱང་གོ་གི་མི་འདུག ད་གང་ལྟར་ཡིན་ཡང་བཤད་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀློང་ཆེན་མཛོད་བདུན་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་མཆོན་ན། དཔལ་སྤྲུལ་ཚང་གི་མཛོད་བདུན་བལྟ་སྐུལ་ལས། སྲིད་པ་འདི་ན་ཡིད་བཞིན་ནོར་གཅིག་པུ། །ཀུན་མཁྱེན་བླ་མའི་གསུང་ལུགས་རིན་པོ་ཆེ། །འདི་ལས་གཞན་ལ་སངས་རྒྱས་ཡོད་མིན་ན། །འདི་ལ་རབ་དགའ་མི་སྐྱེ་སུ་ཞིག་ཡོད། །ཅེས་དང་། གསུང་བཟང་མཇལ་དུ་ཡོད་པར་སྐལ་བ་བཟང་། །ལམ་བཟང་བསྒྲུབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཁ་རྗེ་ཆེ། །སངས་རྒྱས་རང་ལ་ཡོད་པ་ལོས་ཀྱང་བདེན། །དེ་སྐད་རྒྱལ་བ་དགྱེས་པའི་ལམ་བཟང་འདིར། །སྙིང་གི་གྲོགས་ཁྱེད་བློ་དང་ཆོས་སུ་སྲེས། །ཞེས་རང་རེ་ཕྱི་རབས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་གདམས་པ་གནང་ཡོད་པས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་ཐུགས་སྤྲོ་བཞིན་དགྱེས་བཞིན་དུ་རང་སྐལ་ལ་བབས་པའི་གདམས་ཟབ་བདུད་རྩིའི་རྒྱུན་བཟང་། བརྒྱུད་པ་གསེར་རིའི་ཕྲེང་ཐག་རིན་པོ་ཆེའི་བུམ་པ་བཟང་པོ་དང་འདྲ་བ་ཤ་སྟག་ལས་གང་བྱོ་མཛད་ཡོང་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། ང་ལ་ཐུག་དུས་སྣོད་རྫ་བུམ་ཡིན་པས། གསེར་ནག་གི་ཕྲེང་རྒྱུན་ལ་སྦོ་ནེའི་འཕོངས་འཛེར་བཏགས་པ་འདྲ་ཞིག་རེད་ཀྱང་། ད་སྣོད་རྫ་བུམ་ཡིན་མིན་ལ་མ་བལྟོས་པར་བཅུད་བཟང་པོ་ཀློང་ཆེན་དགོངས་པའི་གསང་མཛོད་ཀྱི་བྱིན་བརྒྱུད་རིན་ཐང་བྲལ་བ་དེ་ཉིད་བཞེས་པ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐུ་ཚེའི་དུས་ཚོད་དང་བསྟུན་པའི་མཛད་ཕྲིན་ལས། གལ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་གྱི་སྟོང་ཆ་གལ་ཆེན་ཞིག་བསབས་པ་ཡིན་པས། མཛད་ཆེན་རིན་བྲལ་གྱི་གྲས་སུ་འགྲོ་ངེས། དེས་ན་ཐུགས་ལྷོད་ལྷོད་དང་ག་ཡངས་

ཡངས་ཀྱིས་གསོན་མཛོད་ཅེས་ཞུས་པ་ཡིན། དེ་ནི་རང་གར་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་གདམས་ཐོལ་བྱུང་ཞོར་དུ་གླེངས་པ་རེད། ད་དགོས་དོན་སྐབས་སུ་བབས་པ་ནི་དེ་སྟོན་རང་རེས་ལོ་དུ་མའི་རིང་ལ་ཁྲིད་ཡིག་ཡེ་ཤེས་བླ་མའི་ཐོག་ནས་ཀློང་ཆེན་སྙིང་ཐིག་གི་ཁྲིད་གཞུང་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཕྱག་བཞེས་བསྐྱངས་ཡོད་ལ། དེ་ནི་གཞི་ཀ་དག་གིས་བསྡུངས་ན་ལམ་ཁྲེགས་ཆོད་ཀྱིས་སྐྱོང་པ་དང་། གཞི་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱིས་བཟུང་ན་འབྲས་བུ་ཐོད་བརྒལ་དུ་སྨིན་པའི་ཀ་དག་ལྷུན་གྲུབ་ཟུང་དུ་འབྲེལ་ནས། སྐུ་གསུམ་ལམ་སྣང་དུ་བྱེད་པའི་རྩོལ་མེད་ཆོས་སྐུའི་བསྙེན་པ་ཡེ་ཐི་བཞིན་པའི་དགོངས་དབྱིངས་སུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་རྒྱུན་སྐྱོང་བ་ཡིན་པས། དེའི་གནད་ངེས་པའི་ཚད་དུ་འཁྱོལ་བར་རྒྱུད་ལུང་མན་ངག་གསུམ་ཁ་ཚང་བའི་རྒྱབ་རྟེན་གྱི་ཚུལ་དུ་ཀློང་ཆེན་མཛོད་བདུན་གྱི་ནང་ནས་གཞི་དང་འཁྲུལ་ཚུལ་གྲོལ་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་རྡོ་རྗེའི་གནས་བཅུ་གཅིག་གིས་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་གནད་ཐམས་ཅད་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ། སྐལ་ལྡན་ཚེ་གཅིག་གི་གྲོལ་བ་ཐོབ་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་བོགས་སྐྱེད་དང་། བྱིན་རླབས་ཀྱི་ཕ་ཕོགས་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་ཚིག་དོན་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་འདི་ཉིད་ཐོག་མར་བཤད་པ་ཡིན། །དེ་ལ་ཐོག་མ་གཞུང་འདིའི་མཛད་པ་པོ་རྒྱལ་བ་ཀློང་ཆེན་རབ་འབྱམས་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་རགས་བསྡུས་ཤིག་རྟེན་འབྲེལ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་དགོས་དབང་གིས་བཤད་ན། དེ་ཡང་ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོ་འཁྲུངས་ས་དེ་དབུས་གཙང་གཉིས་ཀྱི་ནང་གི་དབུས་གཡོན་རུའི་ས་ཆ་རུ་འབྲོམ་སྟོན་པ་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་དང་། ངན་ལམ་རྒྱལ་བ་མཆོག་དབྱངས་གཉིས་དང་རིགས་རུས་གཅིག་པའི་ཚོ་འབྲང་ལ་འཁྲུངས་པ་སྟེ། ཡབ་ནི་རིགས་རུས་ཁྱད་པར་ཅན་ངན་ལམ་རྒྱལ་བ་མཆོག་དབྱངས་ཀྱི་གདུང་རུས་ཟམ་མ་ཆད་པའི་མི་རབས་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་སོང་པ་ན་ཨ་མེས་ལྷ་སྲུང་ཞེས་པ་བདུད་རྩི་སྨན་གྱི་གྲུབ་པ་ཐོབ་ནས་དགུང་ལོ་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་ལ

བཞུགས་པ་རིག་པའི་གནས་ཀུན་དང་སྔགས་རྒྱུད་རྒྱ་མཚོར་ནང་བྱིན་ཚུད་པའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་དང་། ཡུམ་ཡང་ཆོ་འབྲང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བཀའ་གདམས་བསྟན་པའི་བདག་པོ་འབྲོམ་སྟོན་པ་དང་རིགས་གཅིག་པའི་འབྲོག་བཟའ་བསོད་ནམས་རྒྱན་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐྱ་བལྟམས། ལྷུམས་སུ་ཞུགས་པའི་དུས་སུ་ཡུམ་གྱི་གཟིམས་ལམ་དུ་སེངྒེ་ཆེན་པོ་ཞིག་རྨིས་ནས་དེའི་དཔྲལ་བ་ནས་ཉི་མ་གཉིས་དུས་གཅིག་ལ་ཤར་ཡོད་པ་འོད་ཟྲིལ་ཟྲིལ་ལུས་ལ་ཐིམ་སོང་བ་ཞིག་རྨིས་དང་། འབྱུངས་བའི་དུས་ཚོད་ནི་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་གླིང་གིས་རབ་གནས་ཕུར་བུའི་དབོ་ཟླའི་ཡར་ངོའི་ཚེས་བཅུ་ལ་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ངེས་སྙམ། གཞན་ཡང་རབ་གནས་ཕུར་བུ་ས་སྤྲེལ་ལོའི་དབོ་ཟླ་བའི་ཡར་ངོའི་ཚེས་བཅུ་གསུམ་དང་། ཆོས་བརྒྱད་ལ་གསུངས་པའང་ཡོད། སྤྱིར་བསྐལ་ལེའུ་ལ་བལྟས་ན་ཤེས་ཏེ་ཟླ་བ་གཉིས་པའི་སྐར་མ་རྒྱལ་ལ་འབྱུངས་པ་ལོ་རྒྱུས་གཞན་ན་གསལ་བའི་ཕྱིར། ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོ་ཐོག་མར་སྐྱ་འབྱུངས་པའི་སྐབས་དེར་བུད་མེད་ནག་མོ་རལ་གྲི་ཐོགས་པ་ཞིག་ཡོང་ནས་འདི་ངས་བསྲུང་དགོས་ཞེས་ཕྱག་ཏུ་བླངས་རྗེས་སླར་ཡུམ་ལ་གཏད་ནས་མི་སྣང་བར་གྱུར། དེ་ནི་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་གླིང་གིས་ངག་བསྟོད་ལས། དེ་ཚེ་འདོད་ཁམས་དབང་མོ་ནམ་གྲུ་མས། །ཕྱག་གིས་བླངས་ཤིང་འཕྲུལ་རྐྱེན་མི་བསྲུན་བཅོམ། །གསུངས་པ་དེ་ཡིན། དུས་ཤིག་ན་མ་ཡུམ་གྱིས་ཞིང་གི་སྨ་ཞིག་ན་བསྐྱལ་ནས། མོ་རང་བྱ་བ་གཞན་ཞིག་ལ་བྲེལ་ནས་ཡོད་དུས། གློ་བུར་དུ་སེར་དྲག་བྱུང་བས། ཡུམ་གྱིས་དང་པོར་བརྗེད་དེ་ཚབ་ཚུབ་ངང་ཁྱིམ་དུ་རྒྱུག་སྟེ་ཁྱིམ་ལ་ཐོན་ཆོ་བུ་ཆུང་ཞིང་ཁར་ཡོད་པར་གཟོད་དྲན་ཏེ། ཕྱིར་ཞིང་ཁར་རྒྱུག་ནས་བལྟས་དུས་གནས་དེར་བུ་ཆུང་མེད་པར་མཐོང་བས་འཇིགས་སྐྲག་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་གཟིར་བཞིན་ཕྱིར་ལོག་ཆོ་སྔར་གྱི་བུད་མེད་ནག་མོ་དེས་བུ་ཆུང་མཛོད་ཁང་སྒྲུག་ནས

མར་ཁྲིར་ཡོང་ནས། སྤྲུལ་བའི་སྐུ་ལ་འདི་ལྟ་བུའི་བརླས་བཙོས་བྱེད་པ་ལ་ཟེར་ནས་
ཕྱག་གི་རལ་གྲིས་བཏེག་ལ་ཁད་པར་ཞིག་བྱས་ནས་མི་སྣང་བར་གྱུར། ཆོས་སྐྱོང་
བཀའ་སྲུང་གི་བཀའ་ཆད་ཟེར་རྒྱུ་དེ་རིག་རིག་བལྟས་བལྟས་སུ་ཕོག་པ་ཡིན་པས་
བཏེག་པར་གཟས་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་དངོས་སུ་བཏེག་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ངེད་ཚོའི་
ལུས་ཐོག་ལ་ཡོང་ཚར་བ་ཡིན། བསྟན་དོན་གྱི་བྱ་བ་ཆེན་པོའི་བསྒོལ་མཚམས་ཀྱི་
ཧྲུས་ཆེན་པོ་ནོར་བ་ལ་ཕྱོགས་ཚེ་བཏེག་མི་བཏེག་མེད་དེ། དགེ་རྒན་བཙན་པོ་ཞིག་
གིས་བསྒྲུངས་ནས་བཤད་ཡོད་པ་དང་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་པས། ཆད་པ་ཆེན་པོ་གཅོད་
དགོས་དུས་ཤི་མི་ཤི་ལ་གཏུགས་པ་ཡིན། ཡིན་ཡང་མཐུན་རྐྱེན་སྒྲུབ་དགོས་པའི་
སྐབས་སུ་འང་གལ་ཆེ་ས་ནས་སྲོག་གི་སྣེ་ལ་འཛིན་པ་རེད། ཀློང་ཆེན་པ་དེ་ལྟར་
འཁྲུངས་ནས་བཟུང་སྟེ་མཛད་པ་མཐར་མ་ཕྱིན་བར་དུ་ནམ་གྱུ་རེ་མ་ཏིས་གཟུགས་ཐ་
དད་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པ་སྣ་ཚོགས་པའི་སྒོ་ནས་འབྲལ་མེད་དུ་འགྲོགས་ཏེ་ཞབས་ཏོག་
བྱས་པའོ། །ཀློང་ཆེན་པ་ནི་སྐུ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཀྱང་སྙིང་རྗེ་དང་བློ་གྲོས་གཞན་
བས་ཆེ་བ། དམ་པའི་མཚན་རྟགས་མངའ་བའི་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་ལ།
དགུང་ལོ་ལྔ་ནས་འབྲི་ཀློག་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཅིང་། དགུང་ལོ་བདུན་ཐོག་ནས་
ཡབ་ཀྱི་མདུན་ནས་རྟ་ཕུར་དང་གུ་རུའི་སྒྲུབ་ཕྲིན་སྨན་རྩིས་ལ་སོགས་པ་ཞུས་ནས་
གཟིགས་པ་ཙམ་གྱིས་མཁྱེན་པ་དང་། དགུང་ལོ་དགུ་ཙམ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་གྲྭ་ཕྱི་
ཚོང་འདུས་ཟེར་སའི་ས་ཆ་ནས་བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་ཉི་ཁྲི་གཉིས་བརྒྱ་ཚར་རེ་གསུངས་
ཚེ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་དང་། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཐོག་བསམ་ཡས་སུ་རབ་ཏུ་བྱུང་
ནས། མཚན་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་བློ་གྲོས་སུ་གསོལ་བས། བསམ་ཡས་པ་ཚུལ་
ཁྲིམས་བློ་གྲོས་ཞེས་སུ་གྲགས་པ་ཡིན། འདུལ་བ་ལ་བསླབ་མཛད་དུས་ལོ་དེའི་
ནང་དུ་གྲྭ་སྐོར་དང་བཤད་པ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ཐོག་རིས་མེད་ཀྱི་བཤེས་

གཉེན་མང་པོ་བསྟེན་ནས། ལམ་འབྲས་ཆོས་དྲུག་བདེ་མཆོག་དུས་འཁོར་ལ་སོགས་གསར་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་མང་པོ་དང་། ཡང་ཞི་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་དམ་པ་དང་མ་གཅིག་གི་ཞི་བྱེད་སྣ་ཕྱི་བར་གསུམ་སོགས་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་གསང་ཕུ་ནེའུ་ཐོག་ལ་བྱོན་ནས་བློ་བཟང་བ་ཆོས་དཔལ་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ཀྱི་མདུན་ནས་བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ་དང་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་སོགས་གསན་ནས། ཤེས་བྱ་རབ་གཟིགས་མཁས་པའི་ཕ་མཐར་ཕྱིན། དེའི་ཞོར་གྱི་སྐབས་གང་འཚམས་ལ་མི་གཡོ་བ་དང་དབྱངས་ཅན་མ་ལ་སོགས་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་མང་པོ་བསྒྲུབས་ནས། ལྷ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་གཟིགས་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ལྷ་མོ་དབྱངས་ཅན་མའི་ཕྱག་མཐིལ་དུ་བཞག་ནས་གླིང་བཞི་རི་རབ་དང་བཅས་པར་ཞག་མ་བདུན་དུ་གཟིགས་པ་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་ཅིང་། དེའི་སྐབས་ཤིག་ནས་མགྲིན་པ་ལོངས་སྤྱོད་འཁོར་ལོའི་རྩ་ཁ་བྱེ་ནས་བློ་གྲོས་ཀྱི་མཁྱེན་རབ་ཕྱོགས་མེད་དུ་རྒྱས་ཏེ། གསང་ཕུ་སོགས་རིགས་ལམ་གྱི་གྲྭ་ས་ཐམས་ཅད་ལ། བསམ་ཡས་ལུང་མང་བ་ཞེས་པའི་མཚན་གྱི་སྙན་པས་ཁྱབ་ཅིང་། དེའི་ཐོག་ལ་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོར་བསྟེན་ནས། མདོ་སྔགས་རྒྱུད་སྡེ་རབ་འབྱམས་ཀྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་རྒྱུན་དང་བཅས་པ་མང་པོ་གསན། དེའི་མཚམས་བར་སྐབས་ཤིག་གསང་ཕུ་ན་ཡོད་པའི་ཁམས་པའི་གྲྭ་རྒྱུན་པ་སྐོར་ཞིག་གིས་བཞུགས་སུ་མ་བཅུག་པས། གསང་ཕུ་ནས་བྱོན་དགོས་ཐུག་ཅིང་། དེ་དུས་རྩོམ་པའི་རྐྱེན་ལ་ཁམས་འདུས་པ་ཀ་ཁ་སུམ་ཅུ་སོགས་ལམ་ཞོར་དུ་རྩོམ་པ་ལས། ཀ་ལིང་ཡུལ་དུ་སྲིན་པོ་རྒྱུ་བ་བཞིན། །ཁ་བ་ཅན་གྱི་ཆོམ་རྐུན་ཁམས་པའི་རིགས། །ག་རུ་གནས་ཀྱང་དྲང་བདེན་འཇོམས་བྱེད་པའི། །ང་རྒྱལ་ཆགས་སྡང་རྒྱུ་བ་གཟིགས་ལགས་སམ། །ཞེས་དང་། ཡི་གེ་སུམ་ཅུའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདི། །གནས་ནས་ཕུད་ཚེ་ལམ་ཁའི་བཞི་མདོར་

སྒྲུར། །ཞེས་པ་ཞིག་སྒྲུར་ནས་བྱོན་དགོས་ཐུག་པ་ཡིན། ཁམས་པའི་མི་དེ་དུས་ནས་ཀྱང་སྤྱོད་ལམ་ཤིན་ཏུ་རྟུབ་པ་ཞིག་ཡིན་པར་འདུག ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་གླིང་གིས་ཀྱང་། འཇིགས་མེད་གོ་ཆའམ་འཇིགས་མེད་ཧོ་མཚར་ལ་གསུངས་པ་ཞིག་གི་ནང་དུ། རང་བཞིན་དང་རྒྱུད་བཟང་བའི་དགེ་རྟེ་བ། །ཆོར་མའི་ཁྲིད་ནས་སྨྱུག་སར་ལྷུམ་བུ་བཞིན། །ཁམས་པའི་དབུས་ན་འཇམ་ཞིང་དེས་པ་དེ། །ཆོ་སྟོན་ལེགས་སྨོན་ཚང་བ་ཡིན་ལས་ཆེ། །ལ་རྒྱུའི་འཕྲང་ལ་དཀའ་བ་སྤྱད་པ་ཡི། །བྱས་ཡུས་བླ་མའི་དྲུང་དུ་སྦྱུང་བྱེད་པ། །ཁྱེད་མིན་ཨ་ཁྲ་ཁམས་པའི་སྤྲོལ་ལགས་ཀྱང་། །མོས་གུས་དཀར་པོ་ཅིག་ཐུབ་ཡོད་ལས་ཆེ། །གསུངས་པ་སྟེ་ཁྱེད་ནི་ཨ་ཁྲ་ཁམས་པ་ཟེར་རྒྱུ་དང་གཏམ་རྒྱུ་ཆེ་ཞིང་སྡུག་ཡུས་ཚང་མ་བླ་མའི་མདུན་ནས་བཀྲང་བཞིན་ཡོད་པའི། ཆོར་མ་འདྲ་འདྲའི་ཐུག་པ་ཙམ་གྱིས་ཕུག་ཡོང་བ་རྣམས་དང་མི་འདྲ་བར་སྨྱུག་གསར་གྱི་ལྷུམ་བུ་འཇམ་པོ་དང་འདྲ་བ་ཞིག་རེད་པས། ཁྱེད་ཁམས་པ་གཅིག་དང་མི་འདྲ་བར་མཚར་བ་ལ་ཨང་གསུངས། ཀུན་མཁྱེན་ཀློང་ཆེན་པ་གསང་ཕུ་ནེ་ཐང་ལ་བཞུགས་ཡོད་དུས་དེར་ཁམས་པས་འོ་རྒྱལ་གཏད་ཀྱང་རྐྱེན་ངན་གྲོགས་སུ་སྒྱུར་ནས། རིག་འཛིན་བླ་མ་ཀུ་མཱ་ར་ཛ་དང་མཇལ་ཏེ་ཀློང་ཆེན་ནམ་མཁའི་རྣལ་འབྱོར་བ་མ་འོངས་སངས་རྒྱས་རི་རབ་མར་མེ་རྒྱལ་མཚན་དུ་སངས་རྒྱ་བ་ཡིན་ཞེས་པའི་ལུང་བསྟན་ཐོབ་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་གསང་ཕུ་ནེ་ཐང་ནས་ཕེབས་ཏེ་ལྷོ་བྲག་ལ་བཞུགས་དུས་རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་མས་ཞལ་གཟིགས་ལུང་བསྟན་གནང་། དེ་རྗེས་ཡར་སྟོད་སྐྱུལ་གྱི་ཕུར་ཕེབས་ནས་རིག་འཛིན་བླ་མ་ཀུ་མཱ་ར་ཛ་དང་མཇལ། མཇལ་བ་ཙམ་གྱིས་བླ་མའི་ཞལ་ནས། མདང་དགོང་བདག་གི་རྨི་ལམ་ཡ་མཚན་ཅན་ཞིག་རྨིས་ཏེ། བདག་གི་ལྷ་བྱ་རེད་ཟེར་བའི་བྱ་ཡ་མཚན་ཅན་ཞིག་ལ་བྱ་ཕྲན་སྟོང་གིས་བསྐོར་ནས་འཕུར་ཡོང་སྟེ་ངའི་དཔེ་ཆ་ཚང་མ་ཁྱོགས་མང་པོ

ཞིག་ལ་ཕྲེང་བ་རྨིས་པ་དེ་ཕྲེད་ལ་ལྷུས་པས་ངའི་ཆོས་བརྒྱུད་འདི་ཕྲེད་ཀྱིས་འཛིན་པ་ཡིན་གསུངས་ནས། ཐུགས་དགྱེས་ཆོ་ར་ཆེན་པོར་མཛད། འདི་དུས་གློང་ཆེན་པ་དཀྱུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་བརྒྱད་ཀྱི་སྐོར་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནས་ཆོས་ཕྱོགས་ལ་བཀའ་བ་སྤྱད་ནས་སྦྱུབ་པ་མཛད་པའི་གནས་སྐབས་ན། འོ་རྒྱལ་ཆེན་པོར་གཟིགས་རབས་ཡོད་དེ། ཕྱི་བྲི་གསུམ་དང་དངུལ་ཆུ་རིལ་བུ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་གིས་ཟླ་བ་གཉིས་ཀྱི་གསོལ་བ་མཛད་ནས། ཁ་བ་བབས་ཆེ་སྒྲེ་ཞིག་གི་ནང་དུ་འཛུལ་ནས། གོས་གདན་གཉིས་ཀའི་གོ་སྒྲེ་ཐེད་ཅིག་གིས་བཅད་ཚུལ་གསུངས་པ་དང་། སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྡེ་སྡེ་དང་ཁྱད་པར་དུ་རྫོགས་ཆེན་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་སྐོར་དང་། གསང་བ་བླ་མེད་ཀྱི་དབང་བཞི། ཟབ་པ་པོད་བཞི་པོད་ཕྲན་དང་བཅས་པ་མ་ལུས་པ་དང་། རྒྱུད་བཅུ་བདུན་ཏེ་ཀྲ་དང་བཅས་པ་མན་ངག་བརྒྱ་དང་བཅུ་བདུན། བཀའ་སྲུང་མ་གཟའ་རྡོར་གསུམ་གྱི་ཕྱི་ནང་གསང་བའི་སྒྲུབ་ཐབས་ལེ་ཚན་དང་བཅས་པ། མདོར་ན་བསྟན་པའི་བཀའ་བབས་ཀྱི་རྗེས་གནང་ཆ་ཚང་མཛད་ཅིང་། ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དེ་རྒྱལ་རིགས་སྒྲི་བོ་ནས་དབང་བསྐུར་ཏེ་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ཆོས་ཀྱི་ཁྲི་འཕང་མཐོན་པོ་དོན་གྱི་ཐོག་ནས་བདག་གིར་མཛད་པ་དང་། བསམ་ཡས་མཆིམས་ཕུར་ལོ་བདུན་བར་དུ་སྒྲུབ་པ་མཛད་ནས་བཞུགས་པའི་སྐབས་སུ་ཡི་དམ་མང་པོའི་ཞལ་གཟིགས། རྡོ་རྗེ་གཡུ་སྒྲོན་མས་བཀའ་སྲོད་དུ་ཁས་བླངས། གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་ཡབ་ཡུམ་གྱིས་ཀྱང་དེ་དུས་ཞལ་གཟིགས། མཁའ་འགྲོ་སྙིང་ཐིག་གི་རྗེས་གནང་མཛད་དུས་གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེས་མཚན་ལ་དྲི་མེད་འོད་ཟེར་དུ་གསོལ། མཁའ་འགྲོ་ཡེ་ཤེས་མཚོ་རྒྱལ་གྱིས་མཚན་དུ་རྡོ་རྗེ་གཟི་བརྗིད་གསོལ། ཨ་ཏི་བཀོད་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་ནང་ནས། དེ་འོག་བློ་གྲོས་མཆོག་གིས་འཛིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་སྐྲ་ཐལ་འགྱུར་རྩ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ནང་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་

དུ་ཚིག་གཅིག་དབྱངས་གཅིག་གིས་གསུངས་པ་ནི་ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོ་འདིའི་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་ལུང་བསྟན་ཡིན། བཀའ་ཆེམས་ལས་ཀྱང་། བློ་གྲོས་མིང་ཅན་ཐོགས་མེད་ཟླ་བཞིན་རྒྱུ། །གསུངས་པ་སོགས་ད་དུང་དེ་དང་འདྲ་བའི་ལུང་མང་པོས་ཟིན་པའི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་ཡིན། དེ་ནས་གངས་རི་ཐོད་དཀར་ལ་བྱོན་ནས་ལོ་གསུམ་སྙིང་པོའི་སྒྲུབ་པ་མཛད་དུས་དེའི་སྐབས་སུ་བི་མ་ལའི་ཞལ་གཟིགས་པ་དང་། ཕྱོགས་བདག་གཟའ་དང་དམ་ཅན་བྲན་དུ་བཀོལ་ནས་མི་དང་མི་ལབ་པ་ལྟར་གྱུར། ཐེག་མཆོག་མཛོད་ཀྱིས་དབུ་བརྩམས་ནས་མཛོད་ཆེན་བདུན་པོ་རིམ་པ་བཞིན་ལྷུགས་རྫོགས་མཛད་ཆོ། སྣག་ཤོག་གི་ལས་ཀ་ཚང་མ་མ་གཟའ་དམ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བསྒྲུབས་ཤིང་། དེའི་དུས་སྐོར་ཞིག་ལ་དབུ་རུ་ཞྭ་ཡི་ལྷ་ཁང་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་ཞིག་གསོ་མཛད་པ་སོགས་རྫུ་འཕྲུལ་མང་པོ་མཐོང་ཆོས་སུ་བསྟན། རྫས་གཏེར་དང་ཆོས་གཏེར་མང་པོ་ཡང་གཏེར་ནས་བཞེས། དུས་འདི་ནས་མཛད་འཕྲིན་ཕྱོགས་མེད་དུ་རྒྱས། དད་རྫས་རྣམས་ཆུད་དུ་མ་གསོན་ནས་ཟང་ཟིང་གི་མཆོད་སྦྱིན་མཛད་པ་དང་ནི། ཆོས་ཀྱི་ཕྱོགས་ནས་ཀྱང་སེམས་ཅན་སོ་སོའི་རྒྱུད་ལ་ཕན་ཐོགས་པའི་ཆོས་སྦྱིན་མཛད། ངལ་གསོ་སྐོར་གསུམ་ཤིང་རྟ་རྣམ་གསུམ། ཡང་ཏིག་རྣམ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་མན་ངག་གི་ཆོས་བཀའ་ཊཱིཀཱའི་ཞལ་སླངས་ཐོ་ལེ་བ་འདི་ཚོ་ཕྱི་རབས་གདུལ་བྱའི་ཆོས་སྐལ་དུ་བཞག་ནས། གཞན་དོན་ནུས་པའི་སློབ་མ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྲིད་ཅག་གིས་རང་འདོད་ཀྱི་འཁྲིས་མེད་པར་དབང་བསྐུར་རྒྱུད་ཤོད་མན་ངག་ཐོན། འཛིག་རྟེན་དོན་དུ་མ་གཉེར་བར་དམ་པའི་ཆོས་ཉམས་སུ་ལོངས། ཁྲིགས་ཆོད་དང་ཐོད་བརྒལ་གྱི་དོན་ལ་མཉམ་པར་ཞོག མ་གོ་བར་དོགས་པ་སེལ་དགོས་ས་ཡོད་ན་ཡང་ཏིག་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ལ་ལྟོས་དང་འདི་ནོར་བུ་བསམ་འཕེལ་དང་འདྲ་བས་གེགས་དང་གོལ་ས་ཚང་མ་འདི་ནས་ཆོད་པ་ཡིན། གེགས་དང་གོལ་

ས་ཚང་མ་འདིའི་ནང་ནས་ཚོད་དུས་འཁོར་བ་ཟད་ས་ལ་བསྐྱལ་ནས་མྱུར་འདས་ཀྱིས་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས། མདོར་ན་ཟད་མི་ཤེས་པའི་ཆོས་གཏེར་བཀའ་གཙིགས་བཀའ་ཆེམས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ད་ལྟའི་སྐབས་སུ་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད་པ་འདི་རྣམས་དང་། ད་རུང་དཔེ་རྒྱུན་ད་ལྟ་མ་བཞུགས་པ་མང་པོ་ཡོད་པར་གྲགས་པ་དང་། མདོར་ན་སྐུ་མལ་གསུང་ཚབས་སུ་གསུང་ཆོས་སྐུའི་རིང་བསྲེལ་གྱི་ཕུང་པོ་འདི་དག་བཞག་ནས། ཆུ་མོ་ཡོས་ཀྱི་ལོ་དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་རྩ་དྲུག་བཞེས་དུས་རྒྱལ་ཟླ་བའི་ཆོས་བཅོ་བརྒྱད་ཉིན་མཉམ་བཞག་ཆོས་སྐུའི་བཞུགས་སྟངས་ཀྱིས་གདོད་མའི་ནང་དབྱིངས་སུ་གཟུགས་སྐུའི་བཀོད་པ་བསྡུས་སོ། །ཀུན་མཁྱེན་ཀློང་ཆེན་པ་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་དུས་ནམ་མཁར་འཇའ་འོད་ཀྱི་གུར་ཕུབ། ས་གཞིར་མེ་ཏོག་གི་གཅལ་བཀྲམ། ས་ཆེན་པོ་འགུལ་རབ་ཏུ་འགུལ། གཡོས་རབ་ཏུ་གཡོས། ཅུར་ཆུམ་གྱི་སྒྲ་ལན་བདུན་དུ་གྲགས་ཤིང་། གྲོལ་རྟགས་སུ་ཐུགས་ལྗགས་སྤྱན་གསུམ་འཕར་བ་དང་། རིགས་ལྔའི་གདུང་རྟགས་སུ་གདུང་རིགས་ལྔ་དང་རིང་བསྲེལ་ཕྲ་མོ་མང་པོར་འཕེལ་གདུང་ལ་བྱོན་པ་ལ་སོགས་པ་མདོར་ན་ཞིང་ཁམས་རབ་འབྱམས་ལ་གསང་གསུམ་སྒྱུ་འཕྲུལ་གྱི་བཀོད་པ་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་རྒྱལ་བའི་ལྗགས་ཀྱིས་བཤད་མི་ནུས་པ་ཡིན་ན། སོ་སྐྱེས་ཕལ་བའི་ངག་ནས་དེ་བས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་ཤོད། འོན་ཀྱང་ཐུན་མོང་གི་སྣང་ངོར་ཞིང་འདིར་བྱོན་ནས་གདུལ་བྱ་སྐྱོང་ཚུལ་རགས་རིམ་ངག་འགྲོས་ནས་དེ་ལྟར་ཞུས་པ་ཡིན། གསུང་རབ་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པའི་དགོངས་འགྲེལ་དེང་སང་མཇལ་དུ་ཡོད་པའི་ཆོས་ཚན་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ཡན་ཆད་ཡོད་ལ། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་གླིང་གིས། གང་གིས་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཞུམ་ནུས་པའི། །ལྔ་རིག་གཙུག་ལག་སྨྲ་ལ་མཆར་དུ་ཅེ། །གདོད་མའི་མགོན་པོ་ཁྱད་ཆོས་དྲུག་ལྡན་གྱི། །དགོངས་

པའི་གློང་དུ་བཙན་ས་ཟིན་མིན་ནམ། །ཞེས་དང་། ཀྱེ་ཧོ་བརྟན་གཡོའི་ཆོས་ཁམས་རྒྱ་མཚོའི་རྡུལ། །ཀུན་མཁྱེན་ཁྱོད་ཀྱི་གློང་ཆེན་མེ་ལོང་ངོགས། །མི་འཆར་ཤེས་བྱའི་སྣང་བརྙན་འདི་གོ་ཞེས། །སྐྱོབས་བཅུའི་མངའ་བདག་དེས་ཀྱང་བསྟན་དུ་མེད། །ཅེས་གསུངས་ནས་བསྟོད་བསྔགས་མཛད་པ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་གློང་ཆེན་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་གོང་དུ་ཞུས་པའི་ཆོས་ཚན་དེ་ལྟ་བུ་བཞུགས་པ་ལས་ད་ལྟ་གང་ཞིག་བཤད་པར་བྱ་བ་མཛོད་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་བདུན་ལས།

❁ ❁ ❁

ཐོག་མར་དགེ་བ་སླད་ཀྱི་དོན་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པ་
བཤད་བྱའི་ཡན་ལག་བཤད་པ།

༼ཀ༽ མཚན་སྨོས་པ།

ཚིག་དོན་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་འདི་ཉིད་འཆད་པ་ལ། ཐོག་མར་དགེ་བ་སླད་ཀྱི་དོན་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པ་བཤད་བྱའི་ཡན་ལག་བཤད་པ། བར་དུ་དགེ་བ་གཞུང་གི་དོན་བཤད་བྱ་བསྟན་བཅོས་དངོས་ཀྱི་ལུས་བཤད་པ། ཐ་མར་དགེ་བ་མཇུག་གི་དོན་མཇུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱ་བ་དང་གསུམ་གྱིས་བཤད་པ་ལ། དང་པོ་ལ་ཡང་མཚན་སྨོས་པ། ཕྱག་འཚལ་བ། མཆོད་པར་བརྗོད་པ། རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ་དང་བཞི་ཡོད་པ་ལས་དང་པོ་མཚན་སྨོས་པ་ནི། **རྒྱ་གར་སྐད་དུ།** ཞེས་གསུངས་ལ། སྤྱིར་ན་ཐུན་མོང་གི་ཐེག་པའི་ལུགས་ལྟར་བྱས་ན་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་མི་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་ལོ་བརྒྱ་བའི་དུས་སུ་རྒྱ་གར་རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་བརྙེས་ནས་ཡུལ་ཝཱ་ར་ཎ་སཱི་ལ་སོགས་པར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིམ་པར་བཞིན་དུ་བསྐོར་བ་ཡིན་ལ། ཐུབ་པའི་གསུང་ཚངས་དབྱངས་ཡན་ལག

ཛོགས་པའི་སློ་ནས་འགྲོ་བ་སོ་སོའི་སྐད་ཀྱིས་དམ་པའི་ཆོས་བསྟན་པ་ཡིན་ཡང་། གཙོ་བོ་མིའི་འཁོར་ལ་རྒྱ་གར་སཾ་སྐྲི་ཏ་ལྷའི་སྐད་ཀྱིས་བདུད་རྩི་ཞི་བ་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཆོས་ཐོག་མར་བསྟན་པ་ཡིན་པ་དང་། སྔོན་གྱི་ལོ་པཎ་བཀའ་དྲིན་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱ་ཆོས་བོད་དུ་བསྒྱུར་བའི་གནས་སྐབས་ན། རྒྱ་གར་ཆོས་ཁུངས་བཙུན་པ་ཡིན་པ་དང་། སྐད་ལ་བག་ཆགས་འཇོག་པའི་ཆེད་དང་། མ་འོངས་པ་ན་རང་ཉིད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྐོར་བའི་གནས་སྐབས་ན་ཐུབ་པ་མཆོག་གིས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་བཞིན་གསུང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཏེ། སྔོན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་སློབ་པ་ལམ་ན་ཡོད་པའི་གནས་སྐབས་སུ། དང་པོར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཚེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཁྱེད་སྐུ་ཅི་འདྲ་དང་། །འཁོར་དང་སྐུ་ཚེའི་ཚད་དང་ཞིང་ཁམས་དང་། །ཁྱེད་ཀྱི་མཚན་མཆོག་བཟང་པོ་ཅི་འདྲ་བར། །དེ་འདྲ་ཁོ་ནར་བདག་ཀྱང་འགྱུར་བར་ཤོག །ཅེས་གསུངས་པ་དང་རྩོལ་མཐུན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ། ཆོས་བསྒྱུར་བའི་གནས་སྐབས་ན་ཐོག་མའི་མཚན་དེ་རྒྱ་གར་སྐད་དུ་སོར་བཞག་གིས་འཛོག་པ་ལྟར། སྐབས་འདིར་ཡང་དགོས་པ་དེ་དག་དང་འབྲེལ་བའི་ཆེད་ཡིན་པར་མ་ཚད། གང་གིས་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཞུམ་ནུས་པའི། །ལྷ་རིག་གཙུག་ལག་སྨྲ་ལ་མཚར་དུ་ཅི། །གསུངས་པ་ལྟར་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་རྒྱུ་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཚང་བར་མ་ཟད་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་དང་གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་། ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་གསུང་དང་ཐ་མི་དད་པ། རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་དགོངས་དོན་རྒྱུད་སྡེའི་ཉིང་ཁུ་རྩལ་དུ་བཏོན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཁྱད་འཕགས་ཅན་ཡིན་པས་ན་ཐོག་མར་མཚན་རྒྱ་གར་སཾ་ཀྲི་ཏ་ལྷའི་སྐད་ཀྱི་ཐོག་ནས་སྨོས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་། **པ་དཱརྠ་ར་ཏྣ་ཀོ་ཥ་ནམ།** ཞེས་པ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན། **ཚིག་དོན་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ།** སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་ན།

པ་དྷརྨ། ཆོས་དོན། རཏྣ་སྱ། རིན་པོ་ཆེའི། གོ་ཧྱ། མཛོད། ན་མ། ཅེས་བྱ་བ། མཚན་དོན་བཤད་པ་ནི། ཐོག་མའི་དབུའི་ཞལ་བྱང་གི **གསང་བ་བླ་ན་མེད་པ་འོད་གསལ་རྡོ་རྗེ་སྙིང་པོའི་གནས་གསུམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཆོས་དོན་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས**་ཞེས་པ་ལྟར་བཀྲལ་ན། དེ་ལ་ **གསང་བ**་ཞེས་པ་ནི། སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་གཉིས་ལས། སྤྱིའི་གསང་བ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐུའི་གསང་བ་དང་། གསུང་གི་གསང་བ་དང་། ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་སྟེ། གསང་གསུམ་མི་ཟད་པ་རྒྱན་གྱི་འཁོར་ལོའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་ཡེ་ནས་གནས་པ་སྟེ། མངོན་དུ་བྱ་རྒྱུའི་རྫོགས་ཆེན་མན་ངག་སྡེའི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་དགོངས་དོན་རྟོགས་པར་དཀའ་བས་ན་གསང་བའོ། །ཁྱད་པར་གྱི་གསང་བ་ནི། གསང་ཕྱིར་བརྡ་ཐབས་སྣ་ཚོགས་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གསང་བ་ཟབ་མོ་སྣོད་མིན་ལ་གབ་སྦས་གཉིས་ཀྱིས་གསང་བའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པའི་དོན་ཏེ། དེ་ལས་གབ་པའི་གསང་བ་ནི། རང་བཞིན་དོན་གྱི་གནས་ལུགས་འོད་གསལ་འཕོ་འགྱུར་དང་བྲལ་བའི་དགོངས་པ་དེ། ཐད་ཀར་བསྟན་ཀྱང་བློ་དམན་འབྲིང་གི་རིགས་ཅན་གྱིས་རྟོགས་དཀའ་ཞིང་བློའི་ཡུལ་དུ་མི་ཤོང་བ་ཡིན་ཏེ། བློ་དམན་བྱིས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་བློ་ནི་འཁྲུལ་རྟོག་བཙོན་པ་དང་བཅས་པས་བསྒྲིབས་ནས་ཡོད་པས་གཉུག་མའི་རང་ཞལ་དངོས་དེ་རྟོགས་མི་ནུས་པ་ཡིན་པ་དེས་ན་དེ་དག་ལ་གབ་ནས་མ་གཏོགས་དངོས་སུ་བསྟན་མི་རུང་བ་ཡིན་ལ། གཞན་གྱིས་སྟོན་པ་མེད་པས་མི་རྟོགས་པ་ནི་གབ་པའི་གསང་བའོ། །སྦས་པའི་གསང་བ་ནི། བླ་མེད་ཀྱི་དགོངས་སྤྱོད་ཟབ་མོ་སློབ་མ་སྣོད་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པས་མ་ཚད་སློབ་དཔོན་སྒོ་དུ་མས་མཉེས་པར་བྱས་ནས་ཚུལ་བཞིན་ཞུགས་ན་ལམ་དེ་ནས་དངོས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཐབས་མང་དཀའ་བ་མེད་པར་དུས་ཐུང་ངུར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བ་ཟབ་མོའི་བརྗོད་དོན། མན་ངག་གིས་བཀྲོལ་ནས་ཉན་བཤད་དགོས་པའི་རིགས་ཅན་རྣམས། བློ་ཆུང་གི་སེམས་ཅན་ལ་གསང་ནས་སྦ་བར་བྱ་བ་ལས་གང་ཟག་སྣོད་མིན་གཟུ་ལུམ་རས་ཆོད་དུ་ཞུགས་པ་རང་ཉིད་ཀྱང་བརླག་པར་འགྱུར་བས་ཐད་ཀར་མི་སྟོན་པ་ནི་སྦས་པའི་གསང་བ་ཞེས་བྱའོ། །**བླ་ན་མེད་པ**་ཞེས་པའི་དོན་ནི། དེའི་ཡན་དང་གོང་ན་མེད་པའི་གོང་མའམ་རྩེ་མོའི་དོན་ཡིན་ལ། སྤྱིར་རྒྱལ་བ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་བློ་དང་འཚམས་པའི་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་ཡོད་པ་ལས། གསང་སྔགས་ནི་མདོ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ལམ་གོང་མ་ཡིན་པས་དང་། གསང་སྔགས་དེ་ལ་ཡང་ཐུན་མོང་ལྟར་རྒྱུད་སྡེ་བཞིར་ཕྱེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། བྱ་སྤྱོད་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་གསུམ་ལས་རྣལ་འབྱོར་བླ་ན་མེད་པའི་རྒྱུད་དེ་ཉིད་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། དེ་ཡང་དོན་དམ་སྤྲོས་མཚན་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་བྱིན་རླབས་ཀུན་རྫོབ་རྡོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་ལྷ་རུ་བལྟ་བ་དང་། ལམ་ལ་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་ལས། ཐབས་མི་རྟོག་ཟླ་བ་ལ་སོགས་མངོན་བྱང་ལྔ་དང་། ཏིང་འཛིན་བྱིན་རླབས་དབང་ལ་སོགས་པ་ཆོ་འཕྲུལ་བཞིས་སྒོམ་པ་དང་། ཤེས་རབ་དོན་དམ་མཚན་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ལྷར་སྣང་གཉིས་ཀ་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངང་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་། འབྲས་བུ་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་ནས། མི་ཚེ་གསུམ་གྱིས་ལམ་འོག་མའི་རིག་འཛིན་བཞིའི་སྟེང་དུ་དོན་གྲུབ་ཕྲིན་ལས་ཀྱི་རིགས་བསྟན་པའི་རིགས་ལྔ་སྟུག་པོ་བཀོད་པར་འཚང་རྒྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ལམ་འོག་མ་བྱ་སྤྱོད་གཉིས་ལས་ཀྱང་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྦྱུར་ལམ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་པས་ན་བྱ་སྤྱོད་གཉིས་ལས་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་འཕགས་ལ། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་དེའི་

ལུགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་དེ་ཐེག་པའི་རྩེ་མོར་འདོད་པ་ཡིན་ཡང་། སྐབས་འདིར་བླ་མེད་ཀྱི་སྒྲ་འདྲ་ཡང་དོན་དེ་ལས་ཀྱང་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་ཚུལ་ཡང་། གསང་བ་བླ་ན་མེད་པའི་རྒྱུད་དོན་མན་ངག་གིས་བཀྲལ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་མོའི་ཚིག་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་མཚན་དོན་གྱིས་གཞུང་དབུ་ཞབས་ཀྱི་དོན་བསྡུ་བའི་སྐབས་ཡིན་པས། འདིའི་བླ་མེད་འདི་བླ་མེད་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་བླ་མེད་ཅིག་ལ་གོ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གསང་ཆེན་སྔ་འགྱུར་བས་ཕྱི་ནང་གསང་བའི་ཐེག་རིམ་རྣམ་པ་དགུ་རུ་ཕྱེ་སྐབས། ཕྱི་ཀུན་འབྱུང་འདྲེན་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་ལས་གཞན་སྔགས་རྒྱུད་སྡེ་དྲུག་པོ་དེ་ལ་ཡང་། ཕྱི་ནང་གཉིས་སུ་ཕྱེས་ནས་ནང་རྒྱུད་ཡོ་ག་རྣམ་གསུམ་གྱི་མཆོག་ཐེག་རྩེ་ཨ་ཏི་ཡོ་ག་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་ཕྱི་སེམས་སྡེ། ནང་ཀློང་སྡེ། གསང་བ་མན་ངག་གི་སྡེ་སྟེ་རྫོགས་ཆེན་སྡེ་གསུམ་གྱི་རིམ་པ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་སྟེ། དེ་ཡང་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་གླིང་གིས། གང་ལ་བློ་ཡི་རིམ་པས་འཇལ་ལུགས་གསུམ། །སེམས་ཀྱི་སྡེ་ནི་རོལ་བའི་རྩལ་དུ་ཤར། །ཀློང་གི་སྡེ་ནི་རང་སྣང་བཀོད་པའི་རྒྱན། །མན་ངག་སྡེ་ནི་མེད་སྣང་སྟོང་བའི་གཟུགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྣང་བྱའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་བ་གནས་པ་སེམས་ཀྱི་སྡེ། གཉེན་པོའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་བ་བྱ་བྲལ་ཀློང་གི་སྡེ། ཡིན་ལུགས་གཞིས་ཐོག་ལ་འབེབས་པས་སྣང་གཉེན་གཉིས་ཀའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་བ་ཟབ་པ་མན་ངག་གི་སྡེ་དང་གསུམ་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ཕྱི་མ་ཟབ་པ་མན་ངག་གི་སྡེ་དེ་ལ་ཡང་། ལུས་དང་འདྲ་བའི་ཕྱི་སྐོར། མིག་དང་འདྲ་བའི་ནང་སྐོར། སྙིང་དང་འདྲ་བའི་གསང་སྐོར། ཆ་ཚང་དབང་པོ་ཀུན་རྫོགས་དང་འདྲ་བའི་ཡང་གསང་བླ་ན་མེད་པ་དང་བཞི་རུ་དབྱེ་བ་ལས། ཡང་གསང་བླ་ན་མེད་པ་འདིས། ངོ་བོ་ཅིག་དང་ཐ་སྙད་ལ་མི་ལྟོས། རང་བཞིན་ཆོས་ཉིད་ཡིད་དཔྱོད་ལ་མི་ལྟོས།

མཚན་ཉིད་སྐུ་གསུམ་ལམ་སྣང་ལ་ཤར་ནས་མ་འོངས་ཕྱི་མའི་དུས་ཤིག་ལ་རེ་ལྟོས་མི་འཆའ་བར་ཚེ་འདི་ཉིད་ལ་གདོད་མའི་གཞི་དབྱིངས་སུ་སྦྱོར་བའི་མན་ངག་ཡིན་པས་ན་གསང་བ་བླ་ན་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །**འོད་གསལ**་ཞེས་པའི་དོན་ནི། སྤྱིར་འོད་གསལ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཙམ་གྱི་ཆ་ནས་བཤད་ན་རྒྱུད་སྡེ་འོག་མའི་སྦྱོར་དྲུག་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་ནས་འབྱུང་བའི་འོད་གསལ་ལ་ཡང་འོད་གསལ་གྱི་སྒྲ་འཇུག་ཅིང་། དེ་ཡང་རླུང་དབུ་མར་ཐིམ་ཚེ་སྟོང་པ་དང་སྟོང་པ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་སྟོང་བཞིས་དྭངས་པའི་འོད་གསལ་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྱུ་མའི་ལྷ་སྐུར་ལྡང་ཐུབ་པ་དང་། དགའ་བ་དང་མཆོག་དགའ་ལ་སོགས་དགའ་བཞིས་དྭངས་པའི་རྗེས་ཀྱི་ལྷན་སྐྱེས་ཐོག་ནས་སྒྱུ་མའི་སྐུ་རུ་ལྡང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། གཞན་ཡང་གཏི་མུག་འོད་གསལ་ལ་བསྒྲེ་བ་ཆོས་སྐུའི་ཞིང་སྦྱོང་གི་སྐབས་ཀྱི་སྲབ་མོའི་འོད་གསལ་དང་། འཐུག་པོའི་འོད་གསལ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་མདོར་ན་རང་བཞིན་གཞི་ཡི་འོད་གསལ། གོམས་པ་ལམ་གྱི་འོད་གསལ། མཐར་ཐུག་འབྲས་བུའི་འོད་གསལ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ལ། སྐབས་འདིར་བསྟན་ནི་རིག་པ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་དྲི་མས་ཡེ་ནས་གོས་མ་མྱོང་བའི་དག་པ་དྭངས་པ་འོད་གསལ་བ་ཡིན་པས། འོད་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་ལ། འོད་གསལ་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་ཀ་དག་སྟོང་པའི་འོད་གསལ་ལ་གོ་དུས་ཀྱང་ཡོད་ལ། ལྷུན་གྲུབ་སྣང་བའི་འོད་གསལ་ལ་གོ་དུས་ཀྱང་ཡོད། སྐབས་འདིར་དབྱིངས་འོད་གསལ་གྱི་འཆར་གཞི་ཐོག་མའི་འོད་གསལ། བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་འདུས་མ་བྱས་པ། གཞི་འབྲས་དབྱེར་མེད་པའི་བདག་ཉིད། ཀ་དག་ལྷུན་གྲུབ་གཉིས་མེད་ཀྱི་ནང་དབྱིངས། གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་ལྷུན་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་སྦུབས་གསུམ་གཅིག་ཏུ་དྲིལ་བའི། ལྷུན་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་སྦུབས་ནང་གསལ་གཞོན་ནུ་བུམ་སྐུའི་ཡེ་ཤེས། སྐུ་གསུམ་གྱི་འཆར་གཞིར་གྱུར་པ། ཡེ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་འོད་

གསལ་འཕོ་འགྱུར་དང་བྲལ་བ། གདོད་མ་གཞིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཆོས་དབྱིངས་དེ་བཞིན་ཉིད། རིག་པ་སྟོང་གསལ་འགག་མེད་ཀྱིས་མཚོན་པའི་དོན་དམ་སྤྲོས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས། ཚིག་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ལས་འདས་པ་དེ་ཉིད་མཚོན་པའོ། **།རྡོ་རྗེ**་ཞེས་པ་ནི། མཚོན་བྱེད་རྟགས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ། སྲ་བ། བརྟན་པ། མི་ཆོད་པ། མི་ཤིགས་པ་ལ་སོགས་པས་མཚོན་པའི་དོན་དམ་མི་ཤིགས་པའི་ཆེ་རྟགས་ལ་རྡོ་རྗེ་ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟ་བུའི་འོད་གསལ་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་**སྙིང་པོའི**་ཡང་སྙིང་དུ་གྱུར་པ། **གནས་གསུམ**་ཞེས་པ་ནི་གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་གསུམ་སྟེ། དེ་ཡང་གཞི་ནི། ཆོས་ཉིད་འདུས་མ་བྱས་པ་མཐའ་བརྒྱད་སྤྲོས་པའི་མཚན་མ་ཡི་བློ་ཞིག་པས། གྲུབ་མཐས་དཔོག་མི་ཐུབ་པའི་ཡེ་གྲོལ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་གཞིས་ལུགས། ཀ་དག་དང་ལྷུན་གྲུབ་གཉིས་སུ་མེད་པ་སྐུ་གསུམ་དང་གིས་རྫོགས་པའི་རྒྱ་གར་ཡང་མ་ཆད། ཕྱོགས་གང་དུ་ཡང་མ་ལྷུང་བའི་ཁྱབ་གདལ་མཉམ་ཉིད་ཆེན་པོར་གནས་པའོ། །ལམ་ནི། གནས་ལུགས་རང་ངོ་ཤེས་པ་དེ་ལྟ་བ་ཡིན། ལྟ་བ་དེའི་ངང་ལ་བཟང་ངན་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་མི་ལྷུང་བར་རང་བབས་ཆུ་བོའི་རྒྱུན་བཞིན་སྐྱོང་བ་དེ་སྒོམ་པ། སྒོམ་པ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་གང་ཤར་ཆོས་སྐུའི་རོལ་རྩལ་དུ་གྲོལ་ནས་གང་སྣང་གང་ཤར་ཐམས་ཅད་ལམ་གྱི་གྲོགས་སུ་གྱུར་ནས་སྤྱོད་པའི་བོགས་ཐོན་ཏེ། དུས་ཐམས་ཅད་དུ་གཞིས་གནས་ལུགས་མ་བཅོས་པའི་རང་མདངས་སྐྱོང་བ་སྤྱོད་པའོ། །འབྲས་བུ་ནི། དེ་ལྟ་བུ་ལམ་ཉམས་སུ་བླངས་པས་འབྲས་བུ་རྣམ་གྲོལ་སྐུ་བཞིའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་གྱུར་པའོ། །སྐུ་བཞི་ནི། ཆོས་ཉིད་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཡེ་ནས་སྒྲིབ་པའི་སྐྱོན་དང་བྲལ་ན་ཡང་། དེ་ཉིད་ལམ་མ་བསྒོམས་ན་མངོན་དུ་མི་འགྱུར་ཞིང་། ལམ་བསྒོམས་ན་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་གྲོལ་ས་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུའི་ཀློང་། སྒྲིབ་གཉིས་ཐམས་ཅད་བྲལ་ཞིང་སྤངས་རྟོགས

ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་བདག་ཉིད་གཡོ་མེད་ཞི་བའི་རང་བཞིན་ཅན་དེ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ། ཆོས་སྐུའི་རང་རྩལ་འགག་མེད་གདངས་ཆེན་མཚོའི་རྣམ་འཕྲུལ་དུ་བཞུགས་ནས་ངེས་པ་ལྔ་ལྡན་ལོངས་སྐུའི་ཞིང་སྣང་དུ་གྲུབ་སྟེ་འོག་མིན་གྱི་གནས་དང་རིགས་ལྔའི་སྟོན་པར་སྣང་བ་དེ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ། གསལ་སྟོང་ཟུང་འཇུག་གི་ཡེ་ཤེས་སྒྱུ་མའི་རོལ་གར་གང་ལ་གང་འདུལ་དེ་ལ་དེར་སྣང་དུ་བྱོན་པ་སྤྲུལ་བའི་སྐུའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རྟེན་སྐུ་དང་། བརྟེན་པ་ཆོས་དབྱིངས་མེ་ལོང་མཉམ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ལྔ། སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཡོན་ཏན་ཕྲིན་ལས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་མི་ཟད་རྒྱན་གྱི་འཁོར་ལོའི་བདག་ཉིད་འབྲས་ཆོས་རྒྱ་མཚོའི་བརྟེན་གཞིར་གྱུར་བ་དེ་འབྲས་བུའི་གྲོལ་ས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་འོད་གསལ་རྡོ་རྗེ་སྙིང་པོའི་གནས་གསུམ་གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་གསུམ་མི་གསལ་བ་**གསལ་བར་བྱེད་པ།** ཐེག་རྩེའི་དགོངས་དོན་ཚིག་དོན་བཅུ་གཅིག་དེ། །ལེགས་བསྡུས་ཁ་ཚང་དོན་དྲིལ་མན་ངག་གི །ཉམས་ལེན་གནད་ཀྱི་མཛོད་གཅིག་སྲིད་པ་ན། །སྲིད་པའི་རྩ་བ་གཅོད་ལ་གཅིག་ཏུ་དཔའ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གནས་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཐེག་རྩེའི་ཡང་གསང་བླ་ན་མེད་པའི་མན་ངག་ཐམས་ཅད། **ཚིག་དོན་**བཅུ་གཅིག་གི་ཆིངས་ཀྱིས་བཅིངས་ནས། དོན་གྱི་**རིན་པོ་ཆེ་**རིན་ཐང་གཞལ་དུ་མེད་པ་ཐང་མར་བརྡལ་ཞིང་ཟད་མི་ཤེས་པ། འདིའི་ཚིག་དོན་གཉིས་ཀའི་ཆ་ཇི་ལྟར་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་ནས་བལྟས་ཀྱང་། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཚུལ་རོལ་མཐོང་པའི་བློས་དཔོག་པར་མི་ནུས་པས་ན་དོན་ཟབ་པ་དེ་ཉིད་ཟད་མི་ཤེས་པའི་ཆ་ནས་རིན་པོ་ཆེའི་**མཛོད་**ལྟ་བུའོ། །མཛོད་ཡིན་པའི་ཚུལ་ལ་ཡང་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་སྟེང་ནས་མཛོད་ཡིན་པའི་ཚུལ་དང་། སྐུ་གསུམ་རང་ཆས་སུ་རྫོགས་པའི་ཆ་ནས་མཛོད་ཡིན་པའི་ཚུལ་གཉིས་སུ་འཆད་དུ་ཡོད་ཅིང་། གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་སྟེང་ནས་མཛོད་ཡིན་པའི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ན། འདི་ནི་

རྡོ་རྗེའི་སྙིང་པོའི་གནས་གསུམ་གསལ་བྱེད་ཡིན་པས། གནས་གསུམ་གྱི་མཛོད་ཡིན་ལ། གནས་གསུམ་ནི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ཡིན་པས། གཞི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཆོས་དབྱིངས་ལྷུན་གྲུབ་མཉམ་པ་ཆེན་པོ་ཡོན་ཏན་ཡེ་ལྡན་དུ་ཡོད་པ་ནི་གཞིའི་མཛོད་ཡིན་པ་དང་། ལམ་བླ་མ་དམ་པའི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་རིམ་གཉིས་སྨིན་གྲོལ་གྱི་ལམ་གནད་ཆང་བ་ནི་ལམ་གྱི་མཛོད་ཡིན་ཞིང་། འབྲས་བུ་དག་པ་གཉིས་ལྡན་རང་རིག་འོད་གསལ་བའི་ཡེ་ཤེས་དེ་སྒྲིབ་བྱེད་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་བསལ་བའི་དེ་མ་ཐག་མངོན་དུ་གྱུར་བ་འབྲས་བུའི་མཛོད་ཡིན་པ་སྟེ། གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་པོའི་གནས་གསུམ་གྱི་མཛོད་ཡིན་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་མ་ཟད། འདི་སྐུ་གསུམ་རང་ཆས་སུ་རྫོགས་ཚུལ་གྱི་སྟེང་ནས་ཀྱང་འཆད་དུ་ཡོད་དེ། ཆོས་སྐུ་ཆོས་དབྱིངས་དྲི་མེད་མཁའ་ལྟར་དག་པ་བྲལ་སྨིན་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་འབྱུང་གནས་ནི་ནང་གསལ་གྱི་མཛོད་ཡིན་པ་དང་། ལོངས་སྐུ་ངེས་པ་ལྔ་ལྡན་མཚན་དཔེའི་མངའ་བདག་ལ་སྣང་བ་དེ་ཕྱི་གསལ་གྱི་མཛོད་ཡིན་ཞིང་། སྤྲུལ་སྐུ་གང་ལ་གང་འདུལ་འགྲོ་བློའི་མོས་པ་དང་འཚམས་པའི་ཕྲིན་ལས་ཟད་མི་ཤེས་པ་ནི་ཕྲིན་ལས་ཟད་མེད་ཀྱི་མཛོད་ཡིན་པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བརྗོད་བྱ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་རིན་ཐང་གཞལ་དུ་མེད་པ་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ན་མཛོད་ཅེས་གསུངས། དེ་འདྲའི་མཛོད་དེ་འདིར་བཞུགས་པའི་ཆ་ནས་མཚན་དང་སྦྲེལ་ནས་**ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས**་ཞེས་གསུངས་སོ། དེ་ཡན་གྱིས་མཚན་སྨོས་པའི་དོན་མདོ་ཙམ་བཀྲལ་བའོ།།

༼ཁ༽ ཕྱག་འཚལ་བ།

གཉིས་པ་ཕྱག་འཚལ་བ་ནི། སྟོན་པ་ལ་དད་ཅིང་། བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་པོས། ཐོག་མར་སྟོན་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་སྟེ། །དེ་ཡང་འོད་གསལ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་གསུམ་ཀློང་དགུའི་མན་ངག་གི་སྙིང་བཅུད་བཤད་པའི་སྐབས་འདིར་དེའི་སྟོན་པ་ཆོས་སྐུ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་ནི། **དཔལ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།** །དེ་ཡང་གཞི་ཆོས་དབྱིངས་འགྱུར་མེད་ཀ་དག་སྟོང་བའི་དཔལ་དང་། གཞི་སྣང་ལྷུན་གྲུབ་འགག་མེད་དུ་རོལ་བ་ཕྲིན་ལས་སྣང་བའི་དཔལ་གཉིས། གཉིས་སུ་མེད་པར་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པ་དང་། ཡེ་ཐོག་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ཡེ་ནས་འཁྲུལ་མ་མྱོང་བའི་བདག་ཉིད་དེ། ཀུན་བཟང་ཆོས་དྲུག་གིས་ཆོས་སྐུའི་རྒྱལ་སྲིད་དུ་མངའ་བརྙེས་པས་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང་། གཞི་ཆོས་དབྱིངས་འགྱུར་མེད་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཀ་དག་སྟོང་པའི་དབྱིངས་དེ་ལས། གཞི་སྣང་ལྷུན་གྲུབ་ཕྱི་གསལ་གྱི་སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོའི་རང་བཞིན་དང་། མཛད་པ་ཕྲིན་ལས་ཀྱི་རོལ་བ་འགག་མེད་ཅིར་ཡང་སྣང་བའི་**དཔལ**་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་མི་འབྲལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད། རྒྱུར་ཆད་པ་དང་ཕྱོགས་སུ་ལྷུང་བ་དང་། རིས་དང་མཚན་མ་ཅན་དུ་སྤུར་ཡོད་ཕྱིར་མི་འབྱུང་བའམ། སྤུར་མེད་གསར་བྱུང་ལྷ་བུ་མ་ཡིན་པར། ཕྱོགས་མེད་ཕྱོགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱོགས་ཀུན་དང་། དུས་གསུམ་དུས་ལས་འདས་པའི་དུས་**ཀུན་ཏུ།** བཟང་ངན་མཚན་མའི་སྤྲོས་པ་ལས་རིང་དུ་འདས་པའི་རོ་མཉམ་ཆེན་པོ། དུས་ཀུན་ཏུ་མི་བཟང་བ་མེད་པའི་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་ཀློང་། འཁོར་འདས་མཉམ་པར་གཅིག་པའི་ཆོས་དབྱིངས་གདལ་ཁྱབ་ཆེན་པོ་གཞི་རྒྱུད་ཆོས་སྐུའི་སྟོན་པ་ཀུན་ཏུ་**བཟང་པོ་དེ་ལ།** རང་ངོ་ཤེས་ཤིང་རང་ཞལ་མཇལ་བའི་ལྟ་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་ཚད་ལ་ཕེབས་པ་དེ་ངག་ཚིག་བརྗ་ཡིས་མཚོན་ནས་**ཕྱག་འཚལ་ལོ།** །ཞེས་ཕྱག་འཚལ་བའོ།།

༼ག༽ མཆོད་པར་བརྗོད་པ།

༼ཀ ཆོས་སྐུའི་སྟོན་པ་ལ་མཆོད་པར་བརྗོད་པ།

གསུམ་པ་མཆོད་པར་བརྗོད་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། བསྟན་བཅོས་བྱེད་པོའི་སྟོན་པ་ལ། །མཆོད་པ་བརྗོད་པ་འབྲས་མེད་མིན། །སྟོན་པ་དང་ནི་བསྟན་བཅོས་ལ། །དད་འདུན་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བསྟན་བཅོས་འདི་ཉིད་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཞུང་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་སྐུ་གསུམ་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་ཆོས་སྐུའི་སྟོན་པ་ལ་མཆོད་བརྗོད་མཛད་པ་ནི།

གདོད་མའི་མགོན་པོ་ཆོས་དབྱིངས་མཁའ་ལ་ཀུན་གྱི་སྙིན་རོལ་མངོན་པར་
བྱང་ཆུབ་ཕུན་ཚོགས་མཆོག་ལྡའི་རང་བཞིན་ཅན།།
ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་ཡོན་ཏན་རབ་རྫོགས་འོད་གསལ་
དཀྱིལ་འཁོར་འཕྲིན་ལས་འོད་ཟེར་སྟོང་འཕྲོ་བས།།
སྲིད་ཞིའི་ཐར་གླིང་སྣང་བར་མཛད་དེ་ཐོག་མ་མེད་དུས་ལམ་སྟོན་སྟོན་
མེད་འཁོར་འདས་ཀུན་གྱི་དཔལ་དུ་ཤར།།
བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཉིན་མོར་བྱེད་དེས་བདག་བློའི་གེ་སར་འདབ་སྟོང་
གཡོ་བ་ཀུན་ནས་དགའ་བའི་གཙུག་གིས་མཆོད།།

ཅེས་སླན་པར་སྨྲ་བའི་ངག་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་གྱིས་སྤྲས་པའོ། །དེ་ལ་གདོད་མ་ནི་ཐོག་མའི་སྐད་དོད་ཡིན་པས། དེ་ཡང་། ང་མེད་པ་ཡི་གོང་རོལ་ན། །

སངས་རྒྱས་བྱ་བའི་མིང་ཡང་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་འཁོར་འདས་གང་དུ་འང་མ་ཕྱེ་མི་འབྱེད་འབྱེད་པ་མེད་པའི་སྔོན་རོལ་ཞིག་ནས་མངའ་དབང་རྫོགས་པའི་**མགོན་པོ།** ཆོས་སྐུའི་སྟོན་པ་གང་ཉིད་**ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་**རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་ནམ་**མཁའ་ལ་**དུས་གསུམ་དུས་མེད་ཀ་དག་ཆོས་སྐུའི་དུས། འཁོར་འདས་**ཀུན་གྱི་སྔོན་རོལ་**ན་རང་བྱུང་གི་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ལྷུན་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་སྦུབས་གདོད་མའི་ཟད་ས། ཀ་དག་ཆེན་པོ། གཞོན་ནུ་བུམ་པ་སྐུའི་ཞིང་ཁམས་ལ་བཙན་ས་ཟིན་ནས་**མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་**མཆོག་གི་གོ་འཕང་བརྙེས་ནས་སྤྲངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་ནང་གསལ་ཆོས་སྐུའི་རང་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཤིང་། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་སྤྱོད་ལས་མ་འདས་པ་**ཕུན་**སུམ་**ཚོགས་**པ་**མཆོག་**ཏུ་གྱུར་པ་**ལྷའི་རང་བཞིན་ཅན་**དུ། །**ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་**ཚུལ་དེ་ཉིད་ལས་མ་འདས་ཤིང་གཡོ་བ་མེད་བཞིན་དུ། དེའི་རྩལ་ལམ་བྱིན་རླབས་ལས་ཕྱིར་གསལ་དུ་འོད་ལྔས་བརྒྱན་པའི་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་རིགས་ལྔའི་སྟོན་པའི་**སྐུ་**དང་། རང་སྣང་**ཡེ་ཤེས་**ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་ལ་རང་ཆས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་**ཡོན་ཏན་**རབ་ཏུ་**རྫོགས་**པ་**འོད་གསལ་**བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་འཁོར་ལོར་སྣང་བ་དེ་ལས་མཚན་རྫོགས་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་རྣམ་པར་བཞེངས་པ་ལས་མཐའ་ཡས་རིགས་ལྔའི་**དཀྱིལ་འཁོར་**གྱི་**འཕྲིན་ལས་**ངེས་པ་ལྔ་ལྡན་ཁ་སྦྱོར་ཡན་ལག་བདུན་དང་ལྡན་པའི་མཚན་དཔེའི་**འོད་ཟེར་སྟོང་དུ་འཕྲོ་བས།** །ཆོས་སྐུའི་རྩལ་ལས་ལོངས་སྐུ། ལོངས་སྐུའི་རྩལ་ལས་རང་བཞིན་སྤྲུལ་བ་ནས་འགྲོ་འདུལ་སྤྲུལ་སྐུའི་བར་གྱི་མཛད་པས་**སྲིད་**པ་འཁོར་བའི་མཐའ་དང་། **ཞི་**བ་མྱང་འདས་ཕྱོགས་གཅིག་པ་གཉིས་ཀའི་མཐའ་ལས་འདས་པའི་མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་དམ་པའི་**ཐར་གླིང་སྣང་བར་མཛད་**དེ། ཐོག་མའི་སངས་རྒྱས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་**ཐོག་མ་མེད་དུས་**ནས་འགྲོ་བའི་ཁ་ལོ་བྱེད་དུ་

སྒྱུར་བའི་**ལམ་སྟོན་**དུ་**སྟོན་མེད**་ཐོག་མར་བྱོན་པའི་ཆོས་སྐུ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་ངང་དེ་ནས། ལོངས་སྐུ་ཉིན་མོར་བྱེད་པའི་འོད་ཟེར་སྤྲོས་ཏེ་སྤྲུལ་སྐུས་ཐར་ལམ་གྱི་སྣང་བ་གདུལ་བྱ་ལ་འགྱེད་ནས་སྐུ་གསུམ་ཀུན་འདུས་ཀྱི་ཆོས་སྐུའི་སྟོན་པ་ཤར་བ་དེ་ཉིད་**འཁོར་འདས་ཀུན་གྱི་དཔལ**་དམ་པར་གྱུར་བའི་རང་བཞིན་**དུ་ཤར**་བ། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྭ་སྟི་ཞེས་པའི་སྒྲ་ལས་དྲངས་ན་**བཀྲ་ཤིས**་ཞེས་པ་འདི་དགེ་ཞིང་ཤིས་པའི་བརྡའམ་ཐ་སྙད་ཡིན་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་དགེ་ཞིང་ཤིས་པའི་**བདེ་ལེགས**་འབུམ་ཕྲག་གི་སྣང་བ་དུས་གཅིག་ལ་སྤྲིན་པའི་**ཉིན་མོར་བྱེད་**པ་**དེས་བདག**་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་པོ་ཀུན་མཁྱེན་རྒྱལ་བ་ཀློང་ཆེན་པ་ཁོང་ཉིད་ཀྱི་**བློ**འམ་ཐུགས་དེ་**འདབ་སྟོང་གཡོ་བ**འི་མེ་ཏོག་པ**དྨའི་གེ་སར**་རམ་ཟེའུ་འབྲུའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་ནས། མཁའ་ལམ་ནས་ཤར་བའི་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དེ་ས་གཞིའི་པད་ཚལ་རྒྱས་པའི་གཉེན་དུ་གྱུར་བའི་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་གྱིས། སྐུ་གསུམ་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་ཆོས་སྐུའི་སྟོན་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་དེ་ཉིད་**ཀུན་ནས་དགའ**་བ་དད་དང་མོས་གུས་བརྒྱ་ཕྲག་བརྩེགས་**པའི་གཙུག**་གམ་སྤྱི་བོ་**ཡིས་མཆོད**་ཅེས་སོ།།

ཁ བླ་མ་དང་མཁའ་འགྲོ་ལ་མཆོད་པར་བརྗོད་པ།

དེ་ནས་བྱིན་རླབས་ཀྱི་རྩ་བ་བརྒྱུད་པའི་བླ་མ་དང་། ཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྩ་བ་མཁའ་འགྲོ་དམ་ཅན་རྒྱ་མཚོ་ལ་མཆོད་པར་བརྗོད་པ་ནི།།

དཔག་མེད་ཐུགས་རྗེའི་སྤྲིན་ཚོགས་མངའ་བས་འགྲོ་ལ་ཕན་བདེའི་ཆར་
འབེབས་ཤིང་།།

མཁྱེན་བརྩེའི་འབྲུག་སྒྲ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཐར་ཁྱབ་ཡེ་ཤེས་གློག་ཕྲེང་གསལ་
བར་ཁྱབ།།
དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་རྣམ་འཕྲུལ་གཅིག་བསྡུས་དཔལ་མགོན་བླ་མའི་
ཚོགས་རྣམས་དང་།།
མཁའ་འགྲོ་དམ་ཅན་རྒྱ་མཚོའི་ཚོགས་ཀྱིས་དེ་རིང་བདག་བློའི་པད་མཚོར་
སྐྱོངས།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བགྲང་བ་དཀའ་བ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་བློའི་ར་བ་ལས་ཆེས་ཆེར་འདས་པའི། བྱིན་རླབས་དང་ཐུགས་རྗེའི་སྤྲིན་ཚོགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཚད་མེད་པ་མངའ་བས་ཏེ་མངའ་བའི། སླིགས་དུས་ཀྱི་འགྲོ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་བའི་གྲུ་ཆར་གང་ལ་གང་འདུལ་དུ་འབེབས་པར་མཁས་ཤིང་། །མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་བརྩེ་བའི་ཐུགས་རྗེའི་འབྲུག་གི་སྒྲ་ཕྱོགས་ཀྱི་འཁོར་ཡུག་གི་མཐར་ཁྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་འོད་དང་ལྡན་པའི་གློག་གི་ཕྲེང་བ་གསལ་བར་ཁྱབ་ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་མཁྱེན་པ་དང་བརྩེ་བ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ཐབས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ཤེས་རབ་སྟོང་པ་ཉིད་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བ། སྟོང་ཉིད་སྙིང་རྗེ་སྙིང་པོ་ཅན་ཟུང་འཇུག་མཁའ་ལྟར་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་རྩལ། འབྲུག་སྒྲ་དེ་མཁའ་དབྱིངས་མཐོན་པོ་ནས་གྲགས་པའི་ཚེ་ཕྱོགས་མཐར་ཁྱབ་པའི་བྱེད་ལས་ལྟར། གདུལ་བྱའི་ཡུལ་ལ་ཁྱབ་པའི་ཕྲིན་ལས་གློག་ཕྲེང་གི་འོད་ཟེར་གྱིས་གསལ་བར་ཁྱབ་པའི་དཔལ་ལྡན་བླ་མ་དམ་པ་ནི། འདས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲུལ་བ། ད་ལྟའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱལ་ཚབ། མ་འོངས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན་པས་ན་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་རྣམ་འཕྲུལ་ཡིན་ཏེ། གང་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ལས།

དེ་ཡང་ཐབས་མཁས་ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི། །ཞི་ཞིང་དུལ་བ་བཟོད་དང་ལྡན་པ་དེ། །སྨོན་དང་དམ་ཚིག་སྤྱོད་ཚུལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས། །མང་དུ་ཐོས་ཤིང་ལེགས་པར་སྦྱངས་བ་ཆེ། །བྱིན་རླབས་ཚད་མེད་གཞན་སྣང་དང་གིས་སྒྱུར། །ཆོ་འདིར་མ་འདྲེས་ཆོས་བརྒྱུད་མཁའ་ལྟར་དག །འབྲེལ་ཚད་དོན་ལྡན་ཐར་ལམ་འགོད་པ་འདི། །སྙིགས་མའི་དུས་སུ་རྒྱལ་བའི་རྣམ་འཕྲུལ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་སྐུ་དགེ་འདུན། གསུང་དམ་ཆོས། ཐུགས་སངས་རྒྱས་ཏེ་མཆོག་གསུམ་ཀུན་འདུས་བླ་མ་གཅིག་ལ་འདུས་པའམ་**གཅིག་ཏུ་བསྡུས**་པའི་འགྲོ་བ་ཐར་ལམ་ལ་བཀོད་པའི་མགོན་ནམ་དེད་དཔོན་ཡིན་པས་ན་རིམ་བྱོན་མཁས་གྲུབ་**དཔལ་མགོན་བླ་མའི་ཚོགས་རྣམས་དང་**ཞེས་པ་སྟེ། ཚོགས་རྣམས་ཞེས་པའི་མང་ཚིག་གི་ནང་དུ། རྩ་བའི་བླ་མ་བཀའ་དྲིན་ཅན། བརྒྱུད་པའི་བླ་མ་བྱིན་རླབས་ཅན། འདྲེན་པའི་བླ་མ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་དང་། གཞན་ཡང་། རང་བཞིན་གཞིའི་བླ་མ། དག་པ་རང་སེམས་ཀྱི་བླ་མ། སྣང་བ་བརྡའི་བླ་མ། གང་ཟག་བརྒྱུད་པའི་བླ་མ་རྣམས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །**མཁའ་འགྲོ**་ཞེས་པ་ནི། མཁའ་འགྲོ། ཤུགས་འགྲོ། གནས་ཉུལ། ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོའི་རིགས་སུ་གྱུར་པ་མང་ཡང་། གཙོ་བོ་དབྱིངས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ། མ་ཚོགས་ཕྲིན་ལས་ཀྱི་བདག་མོ། ཆོས་དབྱིངས་ཀུན་ཏུ་བཟང་མོ། མཚན་དང་མཛད་པའི་ཐོག་ནས་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་རིགས་བཞིའི་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཌཱ་ཀི་མ་རྣམས་དང་། **དམ་ཅན་རྒྱ་མཚོའི་ཚོགས**་ཏེ་དམ་ལ་གནས་པའི་ཐ་ཚིག་ཅན། སྔོན་གྱི་དུས་ཆེ་མཆོག་ཧེ་རུ་ཀས་རུ་དྲ་བསྒྲལ་བའི་དུས་སུ་གསང་སྔགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གཉན་པོའི་གྲལ་དུ་བཞག་པ་དང་། ཕྱི་མའི་དུས་སུ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་བཀའ་བསྒོས་དམ་ལ་བཞག་པའི་སྲུང་མ་དམ་ཅན་རྒྱ་མཚོ་སྡེ་དང་།

ཁྱད་པར་དུ་སྔགས་སྲུང་ཨེ་ཀ་ཛ་ཏི་རལ་གཅིག་མ། གནམ་གྲུ་རེ་མ་ཏི་ལ་སོགས་པའི་སྐུའི་ཆ་བྱད་དུ་བྱོན་པ་དང་ནི། རྡོ་རྗེ་གཡུ་སྒྲོན་མ། གཟའི་དགེ་བསྙེན་ཆེན་པོ། དམ་ཅན་རྡོ་རྗེ་ལེགས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རྩ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་མ་རྣམས་དང་། མ་ཚོགས་མཁའ་འགྲོ། ཆོས་སྲུང་དམ་ཅན་དང་བཅས་པ་རྣམས་**ཀྱིས་དེ་རིང་བདག་བློའི་པད་མཚོར་སྐྱོང་ཞིང་འདུ་འབྲལ་མེད་པར་བཞུགས་ནས་སྐྱོངས**་མཛོད་ཅེས་པའོ། །དེ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དེ་བཞིན་ཉིད་གཞི་འབྲས་དབྱེར་མེད་པའི་བདག་ཉིད། དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་ཐུགས་དང་དབྱེར་མེད་པ་དེ་ལ་མཆོད་པ་བརྗོད་པའོ།།

༡ ག སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མཆོད་པར་བརྗོད་པ།

གདོད་ནས་རྣམ་དག་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་ཀྱང་ཚུ་རོལ་མཐོང་བའི་ཡུལ་མིན་ལ།།
མ་ལུས་འགྲོ་ཀུན་རྗེས་སུ་ཞུགས་ཀྱང་སྲིད་ཞིའི་དྲི་མས་མ་གོས་ཤིང་།།
མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་ཞི་བ་བརྙེས་ཀྱང་ཆོས་མཆོག་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་ལ།།
དག་དང་མ་དག་གཉིས་སུ་མེད་ཀྱང་དག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་ལ་འདུད།།

ཅེས་པ་སྟེ། ཡེ་**གདོད**་མ་ཐོག་མའི་དུས་**ནས**་ངོ་བོ་ཡེ་དག་རང་བཞིན་**རྣམ་དག**་ཏུ་**ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་ཀྱང**་སྟེ། དེ་ཡང་ཇི་སྐད་དུ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་འགྱུར་མེད་དེ། །ཡང་དག་མིན་རྟོག་ལས་བྱུང་འདོད་ཆགས་སོགས། །གློ་བུར་དྲི་མས་དེ་ཉིད་ཉོན་མོངས་མི་འགྱུར། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡེ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ཡང་། རྒྱུད་བརྟག་གཉིས

ལས། འོན་ཀྱང་གློ་བུར་དྲི་མས་བསྒྲིབས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྒྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པས་བསྒྲིབས་ནས་ཡོད་པས་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་**ཚུ་རོལ་མཐོང་བའི་ཡུལ་མིན་ལ།** །གསར་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་སྐད་ལས་མཁའ་ཁྱབ་མཁའ་ཡི་རྡོ་རྗེ། རྫོགས་ཆེན་རང་སྐད་ལས་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས། མདོར་ན་ཡེ་རྫོགས་ཆོས་དབྱིངས་ཆེན་པོ་དེའི་ངང་དུ་སྲིད་ཞིའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་མ་ཟད། སྲིད་ཞི་ཀུན་ལ་ཁྱབ་ཅིང་ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་ཁྱབ་པའི་རང་བཞིན་ཅན་**མ་ལུས་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་ཀྱང་སྟེ།** ཇི་ལྟར་སྔ་བཞིན་ཕྱིས་དེ་བཞིན། །འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་**སྲིད་ཞིའི་དྲི་མས་མ་གོས་ཤིང་**རྒྱ་གར་ཡང་མ་ཆད་ཕྱོགས་གང་དུ་ཡང་མ་ལྷུང་བས། **།མངོན་པར་**རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་**བྱང་ཆུབ་ཞི་བའི་**གོ་འཕང་**བརྙེས་ཀྱང་**གོང་དུ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་འགྱུར་མེད་དེ། །ཞེས་དྲངས་པ་ལྟར་དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ལ་ཉིན་མོར་ཉི་མ་ཤར་བ་དང་མཚན་མོར་མུན་པ་འཐིབས་ཀྱང་ནམ་མཁའི་ངོ་བོ་ལ་འགྱུར་བ་མེད་པ་ལྟར། གདོད་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་**ཆོས་མཆོག་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ལ།** །ཚུལ་རོལ་མཐོང་བའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་སྤྱི་དང་ལམ་ཞུགས་ལས་དང་པོ་བའི་ངོར་འཁོར་འདས་ཞེས་པ་**དག་དང་མ་དག་གཉིས་སུ་**སྣང་ན་ཡང་དོན་དུ་**མེད་**པ་ནི། སྒྲིབ་པས་གཤིས་ལ་ཡེ་ནས་གོས་མ་མྱོང་བ་དཔེར་ན་དངུལ་ཆུ་དཀར་པོ་རྫུལ་དང་མི་མཛའ་བ་ལྟར་གཟོད་ནས་དག་**ཀྱང་དག་པ་**དེ་ཉིད་**མངོན་དུ་གྱུར་**པ་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་གི་ཡང་དག་མཐའ་དེ་**ལ་**མངོན་པར་**འདུད་**ཅེས་མཆོད་པར་བརྗོད་པའོ། །དེའི་དགོས་པ་ནི། བར་ཆད་ཞི་ཞིང་བྱིན་རླབས་ཐོབ་པའོ།།

༼ང༽ རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ།

དེ་ལྟ་བུའི་དགོས་པ་དང་ལྡན་པའི་མཆོད་པ་བརྗོད་ནས་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་རྣམ་བཞག་དང་འབྲེལ་ནས་གསུངས་པ་ནི།

ཤེས་བྱའི་མཁའ་དབྱིངས་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེའི་གཞིར།།
རྒྱལ་བའི་དམ་ཆོས་གཟའ་སྐར་གྲངས་མེད་ལས།།
གསང་སྔགས་བླ་མེད་རྡོ་རྗེ་སྙིང་པོའི་གནས།།
ཚིག་དོན་རིན་ཆེན་མཛོད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་བྱ།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་ཞིག་**ཤེས་བྱའི་**གནས་དེ་ནི་མཐར་ཐུག་པ་མེད་པ་**མཁའ་**ཡི་**དབྱིངས་**ལྟར་**ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་**བ་ཚད་ཀྱིས་མི་ལང་བ་ཡིན་པས་དེའི་**གཞི་**དེར། ཇི་སྙེད་ཤེས་བྱའི་ཆོས་ཚུལ་དང་འཚམས་པའི་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནད་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་**རྒྱལ་བའི་དམ་**པའི་**ཆོས་**ཀྱི་**གཟའ་སྐར་གྲངས་**དང་མཐས་གཞལ་དུ་མི་ལང་བ་གྲངས་**མེད་**ཡོད་པ་**ལས།** །ཞེས་ཤེས་བྱ་མཁའ་དབྱིངས་ཀྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་དང་། རྒྱལ་བའི་དམ་ཆོས་གཟའ་སྐར་གྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་ནས་གསུངས་པའོ། །ཤེས་བྱའི་མཁའ་དབྱིངས་སུ་བཀྲ་བའི་དམ་ཆོས་གཟའ་སྐར་གྱི་ནང་ནས་གནད་ལས་གནད་ཀྱི་སྙིང་པོ་བླངས་པའི་གནད་མཆོག་ཆེས་ཟབ་པ་**གསང་སྔགས་བླ་མེད་**ཡང་གསང་མན་ངག་སྡེའི་**རྡོ་རྗེ་སྙིང་པོའི་གནས།** །དོན་བཅུ་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་**ཚིག་དོན་རིན་ཆེན་མཛོད་**དམ་སྐབས་ལ་ལར་འདིའི་མཚན་ལ་འོད་གསལ་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་ཅེས་གྲགས་པའི་བསྟན་བཅོས་**ཀྱི་རྣམ་བཤད་**

སྦྱ། །ཞེས་པའོ། །མདོར་ན། གསང་སྔགས་བླ་མེད་རྡོ་རྗེ་སྙིང་པོའི་གནས། །ཚིག་དོན་རིན་ཆེན་མཛོད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་སྦྱ། །ཞེས་པའི་ཚིག་རྐང་ཕྱི་མ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་འདིའི་ལུས་རྣམ་བཞག་མདོར་བསྟན་ནས་རྩོམ་པར་དམ་བཅས་པའོ། །དེའི་དགོས་པ་ནི། བསྟན་བཅོས་འདི་མ་བརྩམས་པའམ་བརྩམ་པ་མཐར་ དབྱུང་མ་ཐུབ་ན་འདི་ལྟ་བུའི་སྟོན་མེད་འཛིག་རྟེན་གྱི་མིག་ཐར་བའི་སྙིང་པོ་རང་ལག་ཏུ་སྟེར་བའི་ནོར་བུ་དེས་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པ་ཡིན་པས། སྐྱེ་དགུ་ཉེར་བར་འཚོ་བའི་རྒྱལ་བའི་ཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཟད་མེད་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ལྟ་བུ་འདི་ཉིད་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་སྣང་བར་བྱེད་པ་ལ། ཆོས་ཟབ་ཙ་ན་ནག་པོའི་བདུད་ཀྱང་ཟབ། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་བདུད་དང་བར་ཆད་ཀྱི་འཚེ་བ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་མང་བ་ཡིན་པས། འདིར་རྩོམ་པ་དམ་བཅའ་བ་ནི་བྱ་དཀའ་བ་དང་། ཚིག་དོན་གྱི་གནད་རྡོ་རྗེའི་གནས་ཧ་ཅང་མང་བས་སྒྲིབ་ལུག་པ་དང་། དེ་མིན་གཞན་གྱི་འཚེ་བ་དང་ནི་རང་ཉིད་སྐྱོ་བའི་དབང་གིས་བར་མ་དོ་ལ་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་འཕྲོ་ལ་བཞག་ནས། མཛད་པ་དེའི་འཕྲོ་འདོར་བའི་ཉེན་ཁ་ལ་སོགས་པ་ལས་སྲུང་བའི་ཆེད་དུ། རྩོམ་བྱ་དེ་མཐར་དབྱུང་བའི་དམ་བཅའ་མཛད་པའོ། །སྐྱེ་བོ་ཕལ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་དམ་བཅས་པས་མི་ཚད་མནའ་ཞིག་སྐྱེལ་ཀྱང་སྔ་དྲོའི་ཚིག་ཐོག་ལ་ཕྱི་དྲོ་མི་འདུག་པ་ཡོད་ཀྱང་། དམ་པ་རྣམས་ནི་དེ་དང་མི་འདྲ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། དམ་པས་མང་པོ་ཁས་འཆེ་མི་བྱེ་ཡི། །གལ་ཏེ་དཀའ་བའི་ཁས་ནི་བླངས་གྱུར་ན། །རྡོ་ལ་རི་མོ་བྲིས་པ་ཇི་བཞིན་དུ། །ཤི་ཡང་གཞན་དུ་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གསུངས་པར་ལྟར་དང་། །ཁྱད་པར་དུ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཛད་པ་དེ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལས་མ་འདས་པ་ཡིན་ཞིང་། བྱང་ཆུབ་འདོད་པའི་སྐྱེ་བོ་དེ་ཆོས་ཀྱི་སྐལ་བ་བཟང་པོ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པས། དེའི་དོན་གཉེར་བྱ་ཡུལ་གྱི་མཆོག

ཐར་བ་ཡིན་ལ་དེ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་གནད་མ་བཀྲོལ་ན་ཁོང་དུ་མི་ཆུད་པའམ་གོ་མི་ཐུབ་པ་ཡིན་ཕྱིར། དེའི་དོན་དེ་གདུལ་བྱའི་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ཆེད་དུ་དགོས་དོན་སོགས་དང་ཡང་གོང་འོག་འབྲེལ་ནས་ཡོད་པ་ཡིན་པས། །འདིའི་བརྗོད་བྱ། དགོས་པ། ཉིང་དགོས། འབྲེལ་བ་སྟེ་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་པོ་ཇི་ལྟར་ཚང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། འོད་གསལ་རྡོ་རྗེའི་སྙིང་པོའི་གནས་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གསལ་བ་ནི་བརྗོད་བྱ། ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་གནད་ཐམས་ཅད་རྟོགས་ནས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་པའི་སྒྲུབ་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་དེ་དགོས་པ། སྒྲུབ་པ་མཐར་ཕྱིན་ནས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་དེ་ཉིང་དགོས། བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་རྟོགས་པ་བཞིན་དུ་བསྒྲུབས་པས་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དག་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་དུ་འབྱུང་བ་འབྲེལ་བའོ།།

❁ ❁ ❁

བར་དུ་དགེ་བ་གཞུང་གི་དོན་བཤད་བྱ་བསྟན་བཅོས་དངོས་ཀྱི་ལུས་བཤད་པ།

ཀ༽ ཁྱུང་ཆེན་མཁའ་ལྡིང་གི་འགྲོས་ཀྱིས་དོན་གྱི་ཁོག་ཕུབ་པ།

དེ་ཡན་གྱིས་ཐོག་མ་དགེ་བ་སྐབས་ཀྱི་དོན།   བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའམ་བསྟན་བཅོས་དངོས་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག   མཚན་སྨོས་པ།   ཕྱག་འཚལ་བ།   མཆོད་པར་བརྗོད་པ།   རྩོམ་པ་དམ་བཅའ་བ་དང་བཞི་པོ་སོང་ནས།   ད་ནི་གཉིས་པ་བར་དུ་དགེ་བ་གཞུང་གི་དོན་ལ།   གོང་ནས་མདོར་བསྟན་གྱི་རྩུལ་དུ་སྨོས་པའི་ལུས་རྣམ་བཞག་དེ་ཉིད་ཙུང་ཟད་གསལ་བར་བཀྲལ་བའི་ཆིངས་ཀྱིས་བསྟན་པ་སྟེ།   དེ་ལ་སྤྱིར་གསང་ཆེན་ངེས་པའི་ཐེག་པ་འདི་ལ་ལུང་ལྟར་དུ་བཤད་རྩུལ།   རྒྱུད་ལྟར་དུ་བཤད་རྩུལ།   མན་ངག་ལྟར་དུ་བཤད་རྩུལ་དང་གསུམ་དུ་ངེས་ཤིང་།   ལུང་ལྟར་དུ་བཤད་རྩུལ་ནི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལྔ་ཡིས་བཤད་པ་དང་།   རྒྱུད་ལྟར་བཤད་པའི་བཤད་ལུགས་ནི་གནས་ངེས་པ་གསུམ་གྱིས་བཤད་པ་དང་།   མན་ངག་ལྟར་བཤད་པ་ནི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་ནས་བཤད་པའི་འཆད་ཐབས་ཀྱི་ནང་ནས

སྐབས་འདི་གང་ལྟར་བཤད་ན། མན་ངག་ལྟར་འཆད་པའི་ལུགས་གཙོ་བོར་བཟུང་ནས་གཞན་གཉིས་པོ་ཞར་ལ་ཚང་བའི་སྒོ་ནས་བཤད་པའོ། །དེ་ཡང་འདུས་བྱས་འཕོ་འགྱུར་ཅན་གྱི་དུས། འདས་མ་འོངས་ད་ལྟའི་དུས་གསུམ་ལས་འདས་པའི། འདུས་མ་བྱས་སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་ཀ་དག་དུས་མེད་ཀྱི་དུས་**གང་གི་ཚེ**་ན་ཞེས་དུས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བསྟན། **གདོད་མ་གཞིའི་**ནང་**དབྱིངས།** དབྱིངས་དང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སུ་མེད་པ་ལྷུན་གྲུབ་རྒྱ་ཆད་ཕྱོགས་ལྷུང་དང་བྲལ་བའི་**ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕོ་བྲང་དུ**་ཞེས་གནས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བསྟན། སྟོན་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དཔལ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཞེས་པ་འདི་ཡན་གྱིས་བསྟན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་མཛད་པ་ཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་བསྟན་པ་དང་། འཁོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་རང་སྣང་ཆོས་སྐུའི་འཁོར་ཚོགས་ཉིད་ལས་མི་གཞན་པ་རིགས་ལྔའི་སངས་རྒྱས་སུ་སྣང་བ་སོགས་ཤུགས་ལ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་པ་ནི། བདུད་བཞི་དང་སྒྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་**བཅོམ**་པའི་སྤངས་པ་ཕུན་ཚོགས་དང་། ལེགས་པའི་ཡོན་ཏན་དྲུག་དང་ལྡན་པའམ་སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་འདུ་འབྲལ་མེད་པའི་དོན་དང་**ལྡན**་པའི་རྟོགས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་བཅོམ་པ་དང་ལྡན་པའི་དོན་དེ་ཉིད་དང་ལྡན་པས་ན་བཅོམ་ལྡན་དང་། འཁོར་འདས་བླང་དོར་ཡོད་མེད་སྤྲོས་པའི་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་ལས་**འདས**་པས་བཅོམ་ལྡན་འདས། དེ་ཡང་ཕལ་པོ་ཆེ་ལས། སྲིད་དང་ཞི་ལས་རྣམ་གྲོལ་ཞིང་། །ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་སུ་མེད། །སྤྲོས་པ་ཀུན་ལས་རབ་འདས་པའི། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་མཁའ་རབ་ཞི། །ཞེས་སོ། །ཆོས་སྐུའི་དབྱིངས་ལས་མི་གཡོ་བ་རང་གི་དཔལ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ངང་ལས་གཟུགས་སྐུ་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་འཆར་བ་གཞན་གྱི་དཔལ། དེ་ལྟ་བུའི་**དཔལ**་དང་ལྡན་པའི་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ནི།

སྐུ་གསུང་ཐུགས་མི་ཟད་པ་རྒྱན་གྱི་འཁོར་ལོའི་བདག་ཉིད་དུ་ལྷུན་སྟུག་པོ་བཀོད་པའི་ཞིང་ན་འཕོ་འགྱུར་མེད་པས་དུས་**ཀུན་ཏུ་**བཞུགས་ཤིང་ཡེ་ཤེས་རང་སྣང་བའི་ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་རྫོགས་པ་ཡིན་པས་ན་**བཟང་པོའོ།** འཁོར་འདས་ཀུན་གྱི་ཐོག་མར་རང་བྱུང་གིས་ཡེ་སངས་རྒྱས་པའི་སྤྱངས་རྟོགས་མཐར་ཕྱིན་ཅིང་། བྲལ་སྨིན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རང་ཆས་སུ་ལྡན་པའི་དཔལ་མངའ་བ། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། རང་བཞིན་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ། རྒྱན་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ། སྟོན་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ། རིག་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ། རྟོགས་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་སྟེ་དེ་ལྔ་བུའི་དབྱེ་བ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལས་སྟོན་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ལ་གཙོ་བོའི་སྦྲ་འཇུག་པ་ནི། དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོའི་འོག་མིན་ན་མདངས་ནང་གསལ་ཆོས་སྐུ་དང་། གདངས་ཕྱིར་གསལ་ལོངས་སྐུའི་ངོ་བོར་ཤར་བའི་རྩལ་དེ་ལས། གང་འདུལ་གདུལ་བྱའི་ངོ་ཁར་རོལ་བ་སྤྲུལ་སྐུའི་སྟོན་པར་ཤར་བ་གང་ཞིག ཐོག་མའི་སངས་རྒྱས་སྔར་སངས་རྒྱས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡེ་རྫོགས་གདོད་མའི་གཞི་དབྱིངས་ནས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་བརྙེས་ཟིན་ཀྱང་། སླར་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཤིང་དྲུང་དུ་**ཟླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་**པ་སྟེ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བའི་ཚུལ་བསྟན་**ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་དེ་དག**ཐམས་ཅད་ཀྱི་**འབྲས་བུའི་མཆོག་མཐར་ཐུག་པ་ནི། རང་བཞིན་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་**རྣམ་གྲངས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། རྒྱལ་བས་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་ཚུལ་ལ་ཡང་། ཉོན་མོངས་འདོད་ཆགས་འདུལ་བའི་གཉེན་པོ་རུ། །འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་གསུངས། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟར། སྟོན་པས་མི་ཡུལ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཛད་པ་སྟོན་ནས་ཐུན་མོང་གི་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བའི་སྐབས་སུ། ལོངས་སྐུས་འོག་མིན་ནས་རྒྱུད་གསུངས་པ་དེ་རང་ལུགས་ཀྱི་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཨ་ཏི་ཡོ་ག་འདི་འབྲས་བུའི་ཐེག་པ་ཡིན་པ

ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཐེག་པ་དེས་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ལམ་སྣེགས་ཀྱི་ཐེག་པ་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའི་ཐོག་ནས་མཐར་ཕྱིན་པའི་གདེངས་ཞིག་ལ་མི་བསམ་པར་ཨ་ཏི་ཡོག་དེ་དབང་བཞི་བའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ རུ་འདོད་པའི་ལུགས་ལྟར་བྱས་པའམ། ཨ་ཏི་ཐེག་པ་གཞན་དུ་མ་བཞག་པའི་ལུགས་ལྟར་གང་ཡིན་ཡང་རུང་། བླ་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཨ་ཏིའི་ཐེག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཐེག་རྩེ་ཤིན་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་གདུལ་བྱ་ལ་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་བཞག་པ་ཡིན་པས་ན། ཐེག་རྩེ་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་པའི་མཆོག་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་རྫོགས་ཆེན་སྡེ་གསུམ་ཀློང་དགུའི་བསྡུས་པའི་ཆོས་ཀྱི་**རྣམ་གྲངས་ལས། འོད་གསལ་རྡོ་རྗེའི་སྙིང་པོའི་ཐེག་པ་བླ་ན་མེད་པ།** མཆོག་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡང་གསང་མན་ངག་སྡེའི་གནས་ངེས་པ་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་གང་ཡིན་ན། གཞུང་འདི་ཉིད་**ཡིན་ཏེ། དེའི་གནས་ངེས་པ་ནི་འོད་གསལ་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་རྒྱུད་བཅུ་བདུན་མན་ངག་བརྒྱ་དང་བཅུ་དགུའི་ཚོགས་དང་བཅས་པ་ལས།** དེ་ལ་སྤྱིར་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ལ། ངོ་བོ། ངེས་ཚིག དབྱེ་བ། ལུང་ཚད། དཔེ་དང་། འཐད་པ་བཅས་ཀྱིས་གསུངས་ཡོད་པས། དེ་ལ་རྒྱུད་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་དེ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གནས་གསང་བ་ཆེན་པོ་དབྱེ་བསལ་དང་སྟོན་འཕྲོ་བྱར་མི་བཏུབ་ཅིང་ཐང་ཆོད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དེའི་ངེས་ཚིག་ནི། རིགས་མཐོན་པའི་ཕྱིར་ན་རྒྱུད་དེ། གང་དང་གང་གི་རིགས་སུ་སྐྱེ་བར་བྱེད་པས་ན་རྒྱུད་དང་། ཐང་ཆོད་ཅིང་བར་མ་ཆད་ལ་བྲེང་ཆགས་པས་ན་རྒྱུད་ཅེས་གསུངས་པའང་ཡོད། དབྱེ་བ་ནི། རང་བཞིན་དོན་གྱི་རྒྱུད་དང་། མཚོན་བྱེད་ཚིག་གི་རྒྱུད་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དོན་རྒྱུད་ནི། སེམས་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་གློ་བུར་རྣམ་རྟོག་གི་དྲི་མ་གཡེིས་ལ་མ་ཞུགས་པ་སྟེ། དེས་སྟོང་བཅུད་འཁོར་འདས་ཀུན་ལ

ཁྲིབ་པས་རྒྱུད་དང་། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡིན་པས་ན་ཡང་རྒྱུད་དེ། འཚང་རྒྱ་བའི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པས་རྒྱུད་དུ་བཞག་པའོ། །ཚིག་གི་རྒྱུད་ནི། དོན་དེ་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་གནས་ཡི་གེ་འདུས་པ་ལས་མིང་། མིང་འདུས་པ་ལས་ཚིག ཚིག་འདུས་པ་ལས་བརྡ། བརྡ་ཡིས་དོན་སྟོན་པ་བྱེད་པའི་ཐ་སྙད་དང་། བརྗོད་བྱ་སྡེ་ཚན་དུ་བགོས་པའི་རྗོད་བྱེད་ཚིག་གི་ཚོགས་འདུས་པའི་ལེའུ་ལ་སོགས་པས་བཅད་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཡང་ཐབས་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་དང་། ཤེས་རབ་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་སོགས་སུ་ཡོད་པའོ། མཚོན་བྱེད་ཚིག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་ཚད་ནི། བསྐྱེད་རིམ་གཙོ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་དོན་བཅུ་ཚང་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་དམ་ཚིག་གཉིས། ལྷ་སྔགས་གཉིས། དཀྱིལ་འཁོར་མཆོད་པ་གཉིས། ཏིང་འཛིན་སྒྲུབ་པ་གཉིས། ཕྲིན་ལས་དང་ལྟ་བ་གཉིས་ཏེ་དེ་བཅུ་པོ་ཚང་ན་བསྐྱེད་རིམ་གཙོ་ཆེ་བའི་རྒྱུད་ཡིན་ལ། རྫོགས་རིམ་གཙོ་ཆེ་བའི་རྒྱུད་ལ་དོན་བརྒྱད་ཚང་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་། ལྟ་འབྲས་སྒྲུབ་སྒོམ་སེམས་ཡེ་ཤེས། །ཉམས་དང་གདམས་པ་རྫོགས་རིམ་མོ། །ཞེས་པ་ནི་རང་གི་བློ་འཛིན་བདེ་ཆེད་སྡོམ་དུ་བྱས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ལྟ་བ་འབྲས་བུ་གཉིས། སྒྲུབ་པ་སྒོམ་པ་གཉིས། སེམས་དང་ཡེ་ཤེས་གཉིས། ཉམས་དང་གདམས་པ་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་ཚང་ན་རྫོགས་རིམ་གཙོ་བོ་བསྟན་པའི་རྒྱུད་ཡིན་ཞིང་། ཟུང་འཇུག་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་ཚང་བའི་བཅོ་བརྒྱད་དང་ལྡན་དགོས། རྫོགས་རིམ་ལ་དབྱེ་ན་ཚུང་བ་རྩ་རླུང་ཐིག་ལེའི་རྫོགས་རིམ་དང་། ཆེན་པོ་སྤྲོས་མེད་ཀྱི་རིམ་པ་འོད་གསལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རིམ་པ་བསྟན་པ་དང་གཉིས་སུ་ཡོད་དོ། ། ཡོངས་རྫོགས་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་འདི་བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་ལས་རྫོགས་རིམ་དང་། རྫོགས་རིམ་ལས་རྫོགས་རིམ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ལུང་ཚད་དེ་ཇི་ཙམ་ཡོད་ཅེ་ན།

དབང་དང་དམ་ཚིག ལམ་དང་ལ་བཟླ། འབྲས་བུ་དང་ལྔ་ཚང་བའི་བཤད་པའོ། །དཔེ་ནི། ཚིག་ཐ་དད་པ་མང་པོ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་གཅིག་ཏུ་སྟོང་པ་དཔེར་ན་སྣལ་མ་མང་པོ་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྣམ་བུ་གྲུབ་པ་དང་། རྒྱ་སྐྱུན་གྱི་སྐྱུད་པ་མང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་རས་ཡུག་གྲུབ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། །རྒྱུད་ཀྱི་འཐད་པ་ནི། རང་ལ་གནས་པའི་རྒྱུད་དེ་མཚོན་པར་བྱེད་པས་ན་རྒྱུད་དང་། ཚིག་གི་གནད་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གཏན་ལ་འབེབས་ཤིང་རྟོགས་པར་བྱེད་པས་ན་རྒྱུད་དོ། །དེ་དག་གི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཀྲལ་ན་ཤིན་ཏུ་མཐའ་ཡས་པ་ཡིན་ཡང་སྐབས་ཀྱི་བརྗོད་དོན། རྫོད་བྱེད་ཚིག་གི་རྒྱུད། རྒྱུད་བཅུ་བདུན་མན་ངག་བརྒྱ་དང་བཅུ་དགུའི་ཚོགས་དང་བཅས་པ་ལས་ཞེས་གསུངས་བའི། རྒྱུད་བཅུ་བདུན་དེ་ཇི་ལྟར་སྙེ་ཚན་དུ་ཕྱེ་ན། སྙིང་པོ་གསུམ། ཞུངས་མ་གསུམ། མེ་ཏོག་གསུམ། དེ་ལས་གཞན་པ་བརྒྱད་དང་སྲུགས་སྲུང་ཁྲོས་མའི་རྒྱུད་དང་དགུ་པོ་ནི་མཁར་ཡན་ལག་དང་བཅས་པའི་དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་དང་པོ་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་པོ་གསུམ་ནི། རིག་པ་རང་ཤར་དང་གཅིག རིག་པ་རང་གྲོལ་དང་གཉིས། ཡི་གེ་མེད་པ་དང་གསུམ་མོ། །འདི་གསུམ་པོ་ནི་རྒྱལ་བློན་འབངས་གསུམ་འཛོམས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་བློན་འབངས་གསུམ་འཛོམས་ན་རྒྱལ་ཁམས་ལ་དབང་བསྒྱུར་ཐུབ་པ་ལྟར། རྒྱུད་འདི་གསུམ་པོ་འཛོམས་ན་རྒྱུད་སྡེ་ཀུན་ལ་དབང་བསྒྱུར་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཞུངས་མ་གསུམ་ནི། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཐུགས་ཀྱི་མེ་ལོང་། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་སྙིང་གི་མེ་ལོང་། ནོར་བུ་ཕྲ་བཀོད་དང་གསུམ་མོ། །འདི་གསུམ་ནི་དཔེར་ན། རི་རབ་རྩེ་ནས་རྒྱང་ཤེལ་བཙུགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། རི་རབ་རྩེ་ནས་རྒྱང་ཤེལ་བཙུགས་ནས་བལྟས་ན་དམའ་བའི་རི་ལུང་ཐམས་ཅད་དུས་གཅིག་ལ་མཐོང་བ་ལྟར། རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁོག་དོན་ཤེས

པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་མེ་ཏོག་གསུམ་ནི། སྨུ་ཏིག་ཕྲེང་བ། བཀྲ་ཤིས་མཛེས་ལྡན། སེནྡྷེ་རྟུལ་རྫོགས་དང་གསུམ་མོ། །འདི་གསུམ་ནི་དཔེར་ན་ཉི་ཟླ་སྐར་གསུམ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ནམ་མཁའི་ཉི་ཟླ་སྐར་གསུམ་གྱིས་མུན་པ་སེལ་བ་ལྟར། འདི་གསུམ་གྱིས་རྒྱུད་ཀྱི་ཚིག་དོན་ཐམས་ཅད་གསལ་བོར་རྟོགས་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསྡོམས། རྫོགས་པ་རང་བྱུང་ནི་མཁར་གྱི་རྨང་རྡོ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དེ་རྟོགས་ན་ཐར་བའི་གཞི་བཏིང་བའི་ཕྱིར། ལྔ་བ་སྣང་བ་གཏིང་རྫོགས་ཀྱི་རྒྱུད་ངོ་སྤྲོད་སྤྲས་པ་ནི་རྩེ་མོ་དང་བཅས་པའི་མཁར་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་དགྲ་དམག་གིས་མི་ཚུགས་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དེ་རྟོགས་ན་འཁོར་བ་ལ་མི་འཇིགས་པའི་དཔའ་གདེངས་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་ཡེ་ཤེས་གཡུལ་ལྗོག་གི་རྒྱུད་ཉི་ཟླ་ཁ་སྦྱོར་ནི་མཁར་གྱི་ཕྱོགས་བཞིར་སྐར་ཁུང་བཏོད་པ་བཞིན་ཡིན་ཏེ། དེས་བར་དོའི་འཁྲུལ་བ་ལྡོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བདུན་པ་ཡན་ལག་གི་རྒྱུད་གཉིས་ནི། རིན་པོ་ཆེ་སྤུངས་པ་དང་། སྐུ་གདུང་འབར་བའི་རྒྱུད་དེ་འདི་གཉིས་མཁར་ལ་བ་གམ་བཏགས་པ་བཞིན་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་རང་སྣང་དུ་རྟོགས་ནས་བདེ་བར་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་མཛེས་པའི་དགོས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་རྒྱུད་སྒྲོན་མ་འབར་བ་ཁོང་དུ་ཆུད་ན་རྒྱལ་པོ་ཕོ་བྲང་གི་རྩེ་ན་བཞུགས་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དོན་ཀུན་རང་ཤུགས་སུ་འགྲུབ་པའི་དགོས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། །དགུ་བ་སྙིང་དང་འདྲ་བའི་ཀློང་དྲུག་པ་ནི་མཁར་གྱི་དགྲ་སྒོ་བསྡམས་ན་གླགས་མི་རྙེད་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ལྟ་བ་རྟོགས་པས་གོལ་སྒྲིབ་དང་བར་ཆད་མེད་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །བཅུ་བ་གསང་བ་རང་བྱུང་སྒྲ་ཐལ་འགྱུར་རྩ་བའི་རྒྱུད་ནི་མཁར་གྱི་ཐ་མར་ལྕུགས་རིས་བསྐོར་བ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དོགས་པ་ཐམས་ཅད་གཅོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐ་མ་བཅུ་གཅིག་པ་མཚོན་ཆ་ལྟ་བུ་ནག་མོ་ཁྲོས་མའི་

རྒྱུད་ནི་སྒོ་སྲུང་བཟང་པོས་མཁར་སྒོ་བསྲུངས་ནས་གནོད་བྱེད་ནང་དུ་མི་གཏོང་བ་དང་འདྲ་སྟེ། འགལ་བྱེད་ཆམ་ལ་ཕབ་ནས་བར་ཆད་སྲུང་བའི་རྒྱུད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་རྒྱུད་བཅུ་བདུན་སྔགས་སྲུང་ཁྲོས་མའི་རྒྱུད་དང་བཅོ་བརྒྱད་པོ་སྡེ་ཚན་བཅུ་གཅིག་ཏུ་དྲིལ་ནས་དཔེ་དོན་སྦྲགས་ནས་བཤད་པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུད་འབུམ་ཕྲག་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞིའི་སྙིང་པོའི་ཡང་བཅུད་ཚུར་བསྡུས་ནས་གསང་ཆེན་སྙིང་པོའི་རྒྱུད་ཆེན་བཅུ་བདུན་མན་ངག་བརྒྱ་དང་བཅུ་དགུའི་གནད་ཐམས་ཅད་**འདིར་སྐལ་ལྡན་ཚེ་གཅིག་གི་ཐར་བ་སྒྲུབ་པའི་དོན་དུ་རྒྱུད་དང་མན་ངག་གི་དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལག་ལེན་དུ་བསྟན་ན་**ཞེས་མཚམས་སྦྱར་ཏེ། **གཞི་དང་འཁྲུལ་ཚུལ་ཁྲོལ་ཚུལ་དང་། །གནས་དང་ལམ་དང་སྒོ་དང་ཡུལ། །ཉམས་ལེན་ཚད་དང་བར་མ་དོ། །གྲོལ་ས་ཉིད་དང་བཅུ་གཅིག་གོ** །ཞེས་པ་སྟེ། གཞི་དང་གཅིག འཁྲུལ་ཚུལ་དང་གཉིས། ཁྲོལ་ཚུལ་དང་གསུམ། གནས་དང་བཞི། ལམ་དང་ལྔ། སྒོ་དང་དྲུག ཡུལ་དང་བདུན། ཉམས་ལེན་དང་བརྒྱད། གྲོལ་ཚད་དང་དགུ། བར་དོ་དང་བཅུ། མཐར་ཐུག་གི་གྲོལ་ས་དང་བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་ཡིས་རྡོ་རྗེའི་གནས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བསྟན་པའོ།།

༼ཁ༽ སྟག་མོའི་མཆོངས་སྟངས་ཀྱིས་དོན་གྱི་ས་ཆེན་བཅད་པ།

དེ་ནས་སྤྱོམ་ཚིག་གི་དོན་ཅུང་ཟད་བཀྲལ་བའི་སྒོ་ནས་གཞུང་གིས་མདོར་བསྟན་པ་ནི། **དེ་ལ་རྟོགས་ཏེ་སངས་རྒྱས་མ་བྱུང་། །མ་རྟོགས་ཏེ་སེམས་ཅན་མ་བྱུང་བའི་སྔོན་རོལ་ན་གཞི་དངོས་པོ་གཤིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་བསྟན་པ་དང་། །**ཞེས་པ་ནི། གཞི་ལྷུན་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་སྦུབས། གཞོན་ནུ་བུམ་པ་སྐུའི་ཞིང་ཁམས། ངོ་བོ་

རང་བཞིན་ཐུགས་རྗེ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ལྷུན་གྲུབ་གཞོན་ནུ་བུམ་སྐུའི་ཕྱི་རྒྱ་མ་རལ་བའི་སྐབས་སུ་དེའི་ངོ་བོ་ཀ་ནས་དག་པ་ཤེལ་གོང་དྲི་མ་མེད་པ་དང་འདྲ་ཞིང་། དངོས་པོ་དང་མཚན་མ་མ་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི་ཤེལ་དྭངས་མོ་ཞིག་གི་ནང་ན། ཕྲ་བའི་རང་འོད་ཅིག་གཏིང་གསལ་དུ་ཡོད་ཀྱང་རྐྱེན་དང་མ་ཕྲད་པས་ཕྱིར་མ་སྣང་བ་ལྟ་བུའོ། །དེའི་ངོ་བོ་ཀ་དག་ཡིན་པས་ན་སྟོང་པ་དངོས་པོ་དང་མཚན་མ་རྡུ་གཟུང་དུ་མེད་པ་ནི། དཔེར་ན་ཤེལ་དྭངས་མོ་དེ་ཕྱི་གསལ་ནང་གསལ་སྒྲིབ་བྱེད་མེད་པ་བཞིན་དང་། རང་བཞིན་ལྷུན་གྲུབ་ཡིན་པས་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཆར་གཞི་རུ་གནས་ཀྱང་རང་ངོ་ཕྱི་གསལ་དུ་མཚན་མ་རིས་ཅན་གྱི་འོད་དང་སྐུ་དང་ཁ་དོག་དངོས་སུ་མི་སྣང་བར་ཕྲ་བའི་རིག་པ་ཡེ་གདངས་ཀྱི་རང་འོད་འཕྲོ་ཚོག་ཚོག་པ་ཞིག་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པ་ནི། དཔེར་ན་ཤེལ་དྭངས་མོ་དེ་རྐྱེན་དང་མ་ཕྲད་པས་འོད་དངོས་སུ་མ་གསལ་ཡང་ཕྱི་རུ་འཕྲོ་ཚོག་ཚོག་གི་འོད་ཅིག་ནང་གདངས་སུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཡིན་པས་དངོས་པོ་དང་མཚན་མ་མ་གྲུབ། རང་བཞིན་གསལ་བ་ཡིན་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གདངས་སྣང་ཚོག་ཚོག་གི་རང་ངོ་མ་ཤོར། ཐུགས་རྗེ་རིག་པར་བཞུགས་པས་མཁྱེན་གཉིས་ཡེ་ཤེས་སུ་རྒྱུས་ཚོག་ཚོག་གི་འཆར་གཞི་མ་འགགས་པ་ཞིག་ལ་ཐོག་མའི་གཞི་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་དུས་ཀྱི་གཞི་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་གཉིས་ཀ་སྣང་བ་མིན་པས་འཁྲུལ་གྲོལ་གཉིས་ཀའི་སྔོན་གྱི་ཡེ་ཐོག་གི་གཞི་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཞི་དེ་**ལས་སེམས་ཅན་གྱི་འཁྲུལ་ཚུལ་བསྟན་པ་དང་།** ཞེས་པ་ནི། གཞི་དེ་ལས་སེམས་ཅན་འཁྲུལ་བ་མི་འཐད་དེ། གཞི་དེ་ཡེ་ཤེས་སུམ་ལྡན་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཞི་ལ་འཁྲུལ་བ་མེད་ཀྱང་འཁྲུལ་བ་གཞི་ལ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འཁྲུལ་གཞི་མ་རིག་པ་དེ་གཞི་ལ་མེད་ཀྱང་དེའི་ཉམས་སམ་རྣམ་པ་རུ་ཡོད་པ་ནི། གཞི་ཅིར་ཡང་མ་

ཡིན་པ་ལས་ཅིར་ཡང་འཁྲུལ་ལོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཏོ། དེ་ཡང་གཞི་དེ་ནི། ངོ་བོ་སྟོང་པ། རང་བཞིན་གསལ་བ། ཐུགས་རྗེ་སེམས་ཅན་ལ་སྣང་ནུས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། མ་རིག་པའི་ཆ་ལས་བྱུང་བའི་དེར་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་བྲེང་ཙམ་ཞིག་ཐོག་མར་འགྱུ་ཞིང་། དེའི་ཤེས་པ་རྨུན་པོ་རྨོངས་པའི་ཆ་ཅན་དེས་ང་ལས་དེ་བྱུང་ལ་དེ་ལས་ང་བྱུང་ངོ་སྙམ་པའི་གཉིས་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་ཞིག་ནས་འགོ་བརྩམས་ཏེ་འཁྲུལ་བའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་གཞི་ལ་མ་རིག་པ་མེད་ཀྱང་། ཉམས་སམ་རྣམ་པ་ལ་ཡོད་པའི་སྐབས་ཀྱིས་རྐྱེན་རྣམ་པ་བཞི་འབྱུང་ཞིང་། གཞི་འོད་ཁྱིམ་གྱི་ཚུལ་དུ་གནས་པ་ལས་རྒྱུའི་རྐྱེན་ཞེས་བྱ་སྟེ་མ་རིག་པ་དངོས་སོ། །དེ་ལ་རྟོག་དཔྱོད་དུ་སོང་བས་བདག་པོའི་རྐྱེན། དེ་ཡུལ་ཅན་དུ་བཟུང་བས་དམིགས་པའི་རྐྱེན། དེ་གསུམ་དུས་མཚུངས་པས་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན། དེ་ལྟ་བུ་རང་ངོ་མ་ཤེས་པས་འཁྲུལ་ཏེ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་རགས་སུ་སོང་ནས་ཁམས་གསུམ་སོ་སོའི་གཟུགས་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་པའོ། **།འཁྲུལ་དུས་གཞི་དེས་ཁྱབ་ཚུལ་བསྟན་པ་དང་།** ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱུད་རང་ཤར་ལས། ཡང་དག་སངས་རྒྱས་དགོངས་པ་ནི། །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་རང་རྒྱུད་ལ། །སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་ཚུལ་དུ་གནས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོས་ཁྱབ་ཅིང་། དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཁྱབ་ན། སྙིང་པོའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད། སྐུ་ལྔ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་ལྔ། རིགས་ཀྱི་ཆོས་ལྔ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལྷུང་ལྔ། ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཐུགས་རྗེའི་ཆོས་ལྔ་སྟེ་དེ་འདྲའི་ལྔ་ཚན་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་ཡེ་ནས་གནས་པའོ། །དེ་ལྟར་གནས་པའི་རྟགས་སུ་མ་དག་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྣང་བ་ལའང་། ཉོན་མོངས་ལྔ། ཕུང་པོ་ལྔ། འབྱུང་བ་ལྔ། དབང་པོ་ལྔ། འདོད་ཡོན་ལྔ། སྒོ་གསུམ་རང་བཞིན་གྱི་ཆོས་ལྔ་རུ་གནས་སོ། །དེ་རྣམས་ནི་འོག་ནས་རྒྱས་པར་འབྱུང་ངོ་། **།གནས་གང་ལ་**

བརྟེན་པ་དང་། ཞེས་པ་ནི། ནོར་བུ་ཕྲ་བཀོད་ལས། རིན་ཆེན་ཐུར་བརྒྱུད་གཞལ་ཡས་དང་། །འབྲུ་བྲེད་རྩ་ཡི་གཞལ་ཡས་དང་། དུང་ཁང་བྲཧྨའི་གཞལ་ཡས་དང་། །ལྟ་བྲེད་མིག་གི་གཞལ་ཡས་དང་། །གཞལ་ཡས་ཆེན་པོ་དེ་བཞི་ན། །གསང་སྔགས་ཀུན་གྱི་གསང་ཆེན་གནས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བཞུགས་གནས་དངོས་ནི་སྙིང་རིན་པོ་ཆེ་དཔལ་གྱི་བེའུ་ཡིན་ནོ། །རྒྱལ་བའི་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་དཔལ་བེའུ་ལ་དཔེར་བྱ་བ་ནི། དཔལ་བེའུའི་རི་མོ་དེ་མཐའ་དབུས་མེད་པ། དེའི་མཐའ་ཕྱེ་དགོས་ན་ཕྱེ་མི་ཤེས་ཤིང་གཉིང་དཔོག་དཀའ་བ་ཞིག་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཐུགས་གསང་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བཞུགས་གནས་དེ་སྙིང་རིན་པོ་ཆེ་དཔལ་གྱི་བེའུ་འོ། །དེའི་གདངས་དེ་ཉིད། དུང་ཁང་བྲཧྨན་ཧྨ་འབར་བའི་གཞལ་ཡས་སྤྱི་བོའི་འོད་རྩ་དང་། ལྟ་བྲེད་མིག་གི་གཞལ་ཡས་རྒྱང་ཞགས་ཆུའི་སྒྲོན་མ་དང་། འབྲུ་བྲེད་རྩ་ཡི་གཞལ་ཡས་ཀ་ཏི་ཤེལ་བུག་ཅན་བཞི་ལ་རྟེན་བཅས་ནས། ངོ་བོ་སྐུར་གནས། རང་བཞིན་འོད་ཀྱི་ཐིག་ལེར་གནས། ཐུགས་རྗེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོན་མ་རུ་གནས་ནས་བཞུགས་ཡོད་དོ། །**དེའི་སྣང་བ་ཆེན་པོ་ལམ་གང་ལས་འབྱུང་བ་དང་།** ཞེས་པའི་ལམ་ནི་རྩ་བཞི་ལ་གསུངས་ཤིང་། ཡེ་ཤེས་དེ་སྙིང་ཁ་ན་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྟ་བུ་དང་། བུམ་ནང་གི་མར་མེ་བཞིན་གནས་ཡོད་ན་དེའི་ཟེར་དེ་ལུས་ཀྱི་རྩ་ཆེན་བཞི་ནས་འཕྲོས་ཏེ་ཕྱིར་སྣང་སྒྲོན་མའི་རང་གདངས་ལ་འཆར་བའོ། །རྩ་ཆེན་བཞི་ནི། སྙིང་ཁའི་འོད་རྩའི་སྒོ་བཞི་ཡིན་ཞིང་། ཀ་ཏི་གསེར་གྱི་རྩ་ཆེན་དང་གཅིག ཤེལ་བུག་ཅན་དང་གཉིས། དར་དཀར་སྣལ་མ་དང་གསུམ། སྟོང་པ་རང་གྲོལ་དང་བཞིའོ། **།སྒོ་གང་ལས་འཆར་བ་དང་།** གསུངས་ཏེ་སྤྱིར་ན་གོང་དུ་བཤད་པའི་རྩ་ཆེན་བཞི་བོ་འོད་གསལ་འཆར་བའི་སྒོ་ཡིན་ཡང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་ཕྱིར་

གསལ་དུ་འཆར་བའི་སྒོ་དངོས་ནི་མིག་གཉིས་སྟེ། དེ་ཡང་ལུས་ཐོག་མ་ཆགས་དུས་ལྟེ་བའི་རྩ་མདུད་དུ་སྦྲུན་གཉིས་ཆགས་པ་དེ་སྒྲོག་སུམ་འབྲེལ་ལྟར་རྩ་གསུམ་གྱིས་སྦྲེལ་ཏེ་ལྟེ་བ་ནས་ཡར་སྙིང་ཁར་འབྲེལ། དེ་ནས་ཡར་མགྲིན་པར་འབྲེལ། དེ་ནས་ཀླད་པ་དུང་ཁང་གི་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་གཡས་སུ་འཁྱིལ་བའི་རྩ་བཞི་ལས་དབང་པོའི་ཡུལ་འཆར་བར་བྱེད་པའི་རྩ་རྩ་བ་གཅིག་ལ་རྩེ་མོ་ལྔ་རུ་གྱེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒོ་ལྔ་སོ་སོའི་རྟེན་བྱེད་པ་ལས། ཁྱད་པར་དུ་གཟུགས་མཐོང་བའི་རྟེན་བྱེད་པའི་སྐྱོན་ཡོན་དབང་པོ་དྭངས་བྱེད་ཀྱི་རྩ་ཞེས་པ། རྩ་བ་ཕྲ་ཞིང་རྩེ་མོ་སྦྲོམ་པ། དཔེར་ན་བ་མེན་གྱི་རྭ་ལྟ་བུའི་རྩ་གཉིས་མིག་གི་ཨ་འབྲས་ཀྱི་དྭངས་མར་ཟུག་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དག་དང་མ་དག་གི་སྣང་ཆ་གཉིས་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་ལས། ཡེ་ཤེས་འཆར་བའི་སྒོ་ཉིད་ནི། །ལུས་བཅུད་དྭངས་མ་ཀུན་འདུས་པའི། །ཙཀྵུ་ཞེས་པའི་སྒོ་ནས་འཐོན། །གཉིས་ཀྱི་ཆ་འཛིན་སྣང་བ་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། **།ཡུལ་གང་ལ་སྣང་བ་དང་།** གསུངས་པ་ནི། འོད་གསལ་གྱི་སྣང་བ་གང་ལ་འཆར་བའི་ཡུལ་ནི། ཕྱིའི་ཡུལ་ནམ་མཁའ་སྟོང་གསལ་དང་། ནང་གི་ཡུལ་དབྱིངས་རྣམ་དག་གི་སྒྲོན་མ་གཉིས་ཡིན་ནོ། **།དེ་ཉམས་སུ་ཇི་ལྟར་བླང་བ་དང་།** ཞེས་པ་ནི། སྣོད་དང་ལྡན་པའི་སློབ་མ་ཞིག་གིས་མཚན་ཉིད་ཚང་བའི་བླ་མ་ལ་བསྟེན་ནས། སྨིན་པར་བྱེད་པ་དབང་གི་རིམ་པ་དང་། གྲོལ་བར་བྱེད་པ་གདམས་ངག་གི་རིམ་པ་ཆ་ཚང་ཐོབ་པར་མཛད། བླ་མ་དེས་ཇི་ལྟར་གདམས་པ་བཞིན་ཀ་དག་ཁྲེགས་ཆོད་དང་ལྷུན་གྲུབ་ཐོད་རྒལ་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་ཉམས་སུ་ལེན་པའོ། དེ་ལྟ་བུའི་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གནད་དེ། དམིགས་པ་ཡུལ་གྱི་བློ་ཅན་གྱི་ཉམས་ལེན་ཐུན་མོང་པ་ཞིག་དང་། རིག་པ་རང་སྣང་གི་བློ་ཅན་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པས་ཉམས་སུ་བླང་བྱ་ཞིག་དང་གཉིས་སུ་འདུས་པ་ཡིན། དེ་

ལས་རིག་པ་རང་སྣང་གི་བློ་ཅན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་དེས་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་ན། སྤྱོད་པ་རྒྱུན་གྱི་རྣལ་འབྱོར། སྒོམ་པ་རྒྱུན་གྱི་རྣལ་འབྱོར། ལྟ་བ་རྒྱུན་གྱི་རྣལ་འབྱོར། འབྲས་བུ་རྒྱུན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་བཞིས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཡིན། སྤྱོད་པ་རྒྱུན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་པ་ནི། སྤྱོད་པ་ཉེར་གཅིག་གི་ནང་ནས་གཙོ་ཆེ་བ་བདུན་ལ་བརྟེན་པས་མན་ངག་སྣང་བ་ཅེར་བཞག་གི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་དགོངས་པ་སྣང་སྲིད་གཞི་བཞེངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཉོན་མོངས་ཡེ་ཤེས་སུ་གནས་འགྱུར་བའི་གནད་སྟོན་པའོ། །སྒོམ་པ་རྒྱུན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསམ་གཏན། གསང་སྔགས་ཟབ་མོའི་སྒོམ་པ། ལྷ་དང་མི་ཡི་སེམས་འཛིན། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་དགོངས་པ་རྣམས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསླབས་ནས། དེའི་སྐབས་སུ་མན་ངག་རྒྱ་མཚོ་ཅོག་བཞག་གི་ཐབས་ཀྱིས་སྣང་སྲིད་གཞི་བཞེངས་ཀྱི་དགོངས་པ། འབྲས་བུ་ཉོན་མོངས་ལ་རྒྱས་བཏབ་ན་ཉོན་མོངས་རང་དག་གི་ཆ་ཡེ་ཤེས་སུ་ཤར་བ་ཡིན་ནོ། །ལྟ་བ་རྒྱུན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ནི། ལྟ་བ་གྲོང་ཁྱེར་རྒྱུན་གཅོད་ཀྱི་ལྟ་བའི་ངོ་བོ་མཐོང་དུས་ཡིད་དཔྱོད་ཚིག་གི་འཛིན་པ་དང་བྲལ་ནས། རང་བྱུང་འཕོ་འགྱུར་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པ་དེའི་སྐབས་སུ། མན་ངག་རི་བོ་ཅོག་བཞག་གིས་གང་ཤར་བཅོས་ལྷད་མེད་པར་བཞག་པས། དགོངས་པ་ཁམས་གསུམ་རང་གྲོལ་གྱིས། དང་པོ་འཁྲུལ་མ་མྱོང་། ད་ལྟ་འཁྲུལ་བ་ལ་མི་གནས། ཕྱིས་འཁྲུལ་བ་མི་སྲིད་པའི་གནད་རྟོགས་པའོ། །འབྲས་བུ་རྒྱུན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་འཁོར་འདས་སྐྱོན་ཡོན་གྱི་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བ་སྟེ། དེ་དག་ནི་དམིགས་པ་ཡུལ་གྱི་བློ་ཅན་སྤྲོས་པ་ལ་དགའ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཉམས་སུ་བླང་བྱའོ། །རིག་པ་རང་སྣང་གི་བློ་ཅན་གྱིས་ཉམས་སུ་བླང་བྱ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི། ཆོས་ཟད་ཀ་དག་ཆེན་པོར་ལ་བཟླ་བ་དང་། བྱ་བྲལ་ཟང་ཐལ་རྗེན་པར་འགག་བསྡམ་པ་དང་། ཡོངས་གྲོལ་

མཉམ་པར་ཆེན་པོར་ཆིངས་སུ་བཅིང་པ་གསུམ་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོད་རྒལ་གྱི་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་དངོས་དང་བཅས་པ་རྣམས་སོ། **།རྟགས་ཚད་ངེས་པས་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་།** ཞེས་པ་ནི། རྟགས་ཚད་ངེས་པ་གསུངས་པ་འདི་ལ་ཡང་ནང་གསེས་སུ་དབྱེ་ན། ཉམས་ལེན་ངེས་པ་སྤྱིའི་རྟགས་ཚད་དང་། གདམས་ངག་ངེས་པ་དུས་ཀྱི་རྟགས་ཚད། དུས་གསུམ་ངེས་པ་གྲངས་ཀྱི་རྟགས་ཚད་དང་གསུམ་མོ། །ཉམས་ལེན་ངེས་པ་སྤྱིའི་རྟགས་ཚད་ལ་མཚོན་ན། རབ་ཚེ་འདིར་གྲོལ་བའི་རྟགས་ཚད། འབྲིང་བར་དོར་གྲོལ་བའི་རྟགས་ཚད། ཐ་མ་རང་བཞིན་སྤྲུལ་བའི་ཞིང་དུ་དབུགས་འབྱིན་པའི་རྟགས་ཚད་རྣམས་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །གདམས་ངག་ངེས་པ་དུས་ཀྱི་རྟགས་ཚད་ལ་ཡང་། ཤར་དུས་ངེས་པ་སྤྱིའི་རྟགས་ཚད། ཤར་སྣང་ངེས་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཚད། རྗེས་སུ་གདམས་པ་གནད་ཀྱི་རྟགས་ཚད་དང་གསུམ་ལས། ཤར་དུས་ངེས་པ་སྤྱིའི་རྟགས་ཚད་ནི་བདུད་དང་གོལ་སྒྲིབ་ཀྱི་འཕྲང་ལས་སྒྲོལ་ཚུལ། ཤར་སྣང་ངེས་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཚད་ནི་དབྱིངས་རིག་ཧྲིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བྱེ་བྲག་ཕྱེ་ཚུལ། རྗེས་སུ་གདམས་པ་གནད་ཀྱི་རྟགས་ཚད་ནི་ངོ་ཤེས་པ་དང་ཚད་ངེས་པ་གཟུང་ཚུལ་ལོ། །དུས་གསུམ་ངེས་པ་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་རྟགས་ཚད་ནི། སྔོན་དང་། ད་ལྟ་དང་། ཕྱིས་ཀྱི་རྟགས་ཚད་རྣམས་སོ། **།ཉམས་ལེན་མ་རྫོགས་ན་བར་དོར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོན་མ་བསྟན་པ་དང་།** ཞེས་པ་ནི། བར་དོ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོན་མ་ལ་རང་སྣང་ངེས་པའི་གདམས་ངག་མཛོད་ཚུལ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བར་དོ་རྣམ་པ་བཞིའི་དབྱེ་བ། ས་མཚམས། སྣང་ལུགས་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་ངེས་པར་བྱས་ནས་བར་དོའི་གདམས་པ་གནད་ལ་འཕེལ་བ་བྱ་བའོ། **།དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་གྲོལ་ས་ཆེན་པོ་གང་ཡིན་པ་བསྟན་པ་དང་བཅུ་གཅིག་གིས་རྡོ་རྗེའི་གནས་མདོར་བསྟན་པ་སྟེ** ཞེས་གསུངས་ཏེ། གྲོལ་ས་ཆེན

པོ་ནི་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། ལམ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་དབང་གིས་གང་ཟག་སོ་སོའི་དབང་པོའི་རིམ་པ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཡང་འབྲས་བུ་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་སྐུ་ཀ་དག་རིན་པོ་ཆེ་གསང་བའི་སྦུབས་སུ་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ནི། སྣོད་ཐ་དད་པའི་ནམ་མཁའ་དབྱིངས་གཅིག་ལ་འདུས་པ་དང་། ཆུ་བོ་ཐ་དད་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་རོ་གཅིག་པར་ལྡར་ཡིན་ནོ། །རིག་པ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་ཆེ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆོས་སྐུ་མངོན་དུ་གྱུར་ནས། སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་འདུ་འབྲལ་མེད་པའི་དབྱིངས་སུ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལས་མ་གཡོས་བཞིན་དུ་གཟུགས་སྐུ་ཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པས་འགྲོ་བའི་དོན་བྱས་ཏེ། དོན་གཉིས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་མཛད་པ་ནི་འདིའི་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུའོ། **།ཚུལ་འདི་ནི་བསྟན་བཅོས་འདིའི་ལུས་རྣམ་པར་གཞག་པའོ།** །དེ་ལ་རྒྱུད་རྟེན་གྱི་ལུང་འདྲེན་པ་ནི། དེ་སྐད་དུ་**ཡང་ཐལ་འགྱུར་ལས། །སེམས་ཅན་འཁོར་བའི་ཐོག་མ་གང་། །འདས་པའི་ཐོག་མ་གང་གིས་བཟུང་། །སངས་རྒྱས་མ་འཁྲུལ་གནད་འདི་ཅི། །སེམས་ཅན་འཁྲུལ་པ་ཅི་ལས་བྱུང་། །རང་རིག་ཡེ་ཤེས་གནས་ས་གང་། །དེ་ཉིད་ལམ་ཡང་གང་ལས་བྱུང་། །ཡེ་ཤེས་འཆར་བའི་སྒོ་ནི་ཅི། །སྒྲོན་མའི་གནད་ནི་ཇི་ལྟ་བུ། །དེ་ཡི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟར་སྣང་། །ཡུལ་གྱི་གནད་ནི་གང་ལ་འཆར། །དེ་རྟེན་ཁྱད་པར་གང་གིས་སྦྱབ། །བློ་རིམ་གནད་ནི་ཇི་ལྟ་བུ། །ཉམས་སུ་ཇི་ལྟར་ལེན་པ་ལགས། །དེ་ཡི་རྟགས་དང་ཚད་གནད་ཅི། །བར་མ་དོ་ཡི་སྣང་བ་ཅི། །རང་སེམས་གྲོལ་བ་གང་དུ་གྲོལ། །གྲོལ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་། །ཞེས་པ་དང་།** མུ་ཏིག་རིན་པོ་ཆེ་ཕྲེང་བའི་རྒྱུད་ལས། **ཇི་ལྟར་བརྗོད་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀུན། །བགྲང་བ་ཙམ་དུ་ཟད་མོད་ཀྱང་། །མདོ་ནི་ཟབ་མོའི་དོན་དུ་བསྡུས། །གནས་ལུགས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཀྱང་། །ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ**

གསུམ་ཡིན་ནོ། །འཁྲུལ་གཞི་རྣམ་པ་མང་བཤད་ཀྱང་། །ལྷུན་གྲུབ་དང་ནི་ཐུགས་རྗེའོ། །རང་གནས་སྐུ་རིག་ཡེ་ཤེས་སོ། །གནས་པ་ཐུགས་ཏེ་ཙིཏྟའི་དཀྱིལ། །ལམ་ནི་རྩ་བཞི་འཁྱུ་བྱེད་ཀླུང་། །འཆར་བྱེད་སྒྲོན་ནི་མིག་སོགས་སོ། །ནམ་མཁའ་རྒྱན་ཐལ་ཡུལ་དུ་འདུས། །ཉམས་སུ་ཧྲི་ལྷར་བླང་ཞེ་ན། །ཁྲིགས་ཆོད་དང་ནི་ཐོད་རྒལ་ལོ། །ཚད་ནི་གདེང་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་ཉིད། །ཁར་དོ་མ་བུ་གཉིས་སྦྱོར་རོ། །གྲོལ་ས་ཉིད་ནི་ཐོག་མའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ཡན་གྱིས་བསྟན་བཅོས་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ། རྡོ་རྗེའི་གནས་བཅུ་གཅིག་པོ་ལུས་རྣམ་བཞག་གི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན་པ་སོང་ངོ་། །སྤྱིར་ན་དམ་ཆོས་འཆད་ཉན་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཐབས་ཀྱི་མན་ངག་ལ་ཆིངས་ཆེན་པོ་ལྔ་དང་། ཡན་ལག་བཞིས་བཤད་པར་བྱེད་པ་ལ། ཆིངས་ཆེན་པོ་ལྔ་ནི་བསྟན་བཅོས་སྤྱི་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་རྣམ་བཤད་རིག་པ་ལས། དགོས་པ་བསྡུས་པའི་དོན་བཅས་དང་། །ཚིག་དོན་བཅས་དང་མཚམས་སྦྱོར་བཅས། །བརྒལ་ལན་དང་བཅས་བཤད་པར་བྱ། །ཞེས་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་རྒྱུད་བཤད་པའི་སྐབས་སུ། ཉི་ཟླ་ཁ་སྦྱོར་ལས། ལོ་རྒྱུས་དོན་གྱིས་མ་བཤད་ན། །གསང་ཆེན་ངེས་པའི་བཀའ་འདི་ལ། །ཡིད་མི་ཆེས་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར། །རྩ་བ་དོན་གྱིས་མ་བཤད་ན། །ཆོས་རྣམས་རིག་པར་མི་འདུས་པས། །མཐའ་ཡས་པ་ཡི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར། །ཡོ་ག་དོན་གྱིས་མ་བཤད་ན། །ཐེག་པའི་རྟ་ཤན་མི་ཕྱེད་པས།།ཆེ་ཆུང་རིམ་པ་དོན་མེད་འགྱུར་། །ཚིག་གི་དོན་གྱིས་མ་བཤད་ན། །རྒྱུད་རྣམས་རིམ་པར་གསལ་བའི་ཚིག །འབྲུ་མི་ཚོམས་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར། །དགོས་ཆེད་དོན་གྱིས་མ་བཤད་ན། །རྫོགས་ཆེན་བྱ་རྩོལ་མེད་པ་ལ། །དོན་མེད་པ་ཡི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར། །ཅེས་པ་ལྔ་དང་། ཡན་ལག་བཞི་ནི། དཀྱུས་ཀྱིས་ས་བཅད་པ

སྟག་མོའི་མཆོང་སྟབས། །ཚིག་གི་འབྲུ་གནོན་པ་རུས་སྦལ་གྱི་ནུར་འགྲོས། སྐབས་ཀྱི་མཇུག་བསྡུ་བ་སེངྒེའི་འགྱིངས། མན་ངག་དོན་དུ་བསྲེབས་པ་མུ་ཏིག་བསྟར་ལ་བརྒྱུས་པ་ལྟ་བུ་དང་བཞི་པོ་དེ་དག་དང་བསྟུན་ནས་བཤད་དགོས་ཏེ། རྒྱུད་རིག་པ་རང་གྲོལ་ལས། ཁྱུང་ཆེན་མཁའ་ལྡིང་ལྟ་བུའི་ཀློས། །དོན་གྱི་ཁོག་རྣམས་ཕུབ་སྟེ་བཤད། །སྟག་མོའི་མཆོངས་སྟངས་ཤེས་རབ་ཀྱིས། །དོན་གྱིས་ཆེན་བཅད་དེ་བཤད། །རུས་སྦལ་ནུར་འགྲོས་ལྟ་བུའི་ཀློས། །ཡི་གེའི་འབྲུ་རྣམས་ཆོམས་པར་བཤད། །མུ་ཏིག་བསྟར་བརྒྱུས་ལྟ་བུའི་ཀློས། །མན་ངག་དོན་དུ་བསྲེབས་ཏེ་བཤད། །ཅེས་པས། དོན་གྱིས་ཁོག་འབུབས། དཀྱུས་ཀྱིས་ས་བཅད། ཚིག་གིས་དོན་བཤད། མན་ངག་གི་དོན་བསྡུས་པ་དང་བཞིའོ། །སྐབས་འདིར་བཤད་བྱའི་ཡན་ལག་བཤད་པ་ཐོག་མར་དགེ་བ་ཀླད་ཀྱི་དོན་ལ། མཚན་སྨོས་པ། ཕྱག་འཚལ་བ། མཆོད་པར་བརྗོད་པ། རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ་དང་བཞི་ཡོད་པ་རྣམས་གོང་དུ་སོང་ཞིང་། བཤད་བྱ་དངོས་བཤད་པ་བར་དུ་དགེ་བ་གཞུང་དོན་རྡོ་རྗེའི་གནས་བཅུ་གཅིག་གིས་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ལྟ་སྒོམ་སྤྱོད་འབྲས་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དང་། ཐ་མར་དགེ་བར་མཇུག་གི་དོན་མཇུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཇི་ལྟར་རྩོམ་པ་དང་དགེ་བ་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྔོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚིགས་ཀྱིས་བཅིངས་ནས་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །སང་ཉིན་ནས་བཤད་བྱ་གཞུང་གི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། སྤྱིར་ཀློང་ཆེན་མཛོད་བདུན་འདི་རྒྱ་ཆེ་བ་པཎྜི་ཏའི་ལུགས་ལྟར་བཀྲལ་བའི་བསྟན་བཅོས་རྫོད་བྱེད་རྒྱ་ཆེ། བརྗོད་བྱ་གཏིང་ཟབ། མན་ངག་གི་སྣ་ཁ་མང་ཕྱིར་དགོངས་པ་ཇི་བཞིན་དུ་འགྲོལ་ཟེར་བ་ནི་ནམ་མཁའ་མཐོ་ཡིས་གཞལ་བ་དང་འདྲ་ཞིང་། འོན་ཀྱང་བྱིན་བརྒྱུད་རྟོགས་པའི་ཕ་ཐོགས་ལ་གདེང་བཅས་ནས་བརྒྱུད་པ་བཟང་པོའི་

ཁྲིད་རྒྱུན་མཐུད་པ་ནི་གལ་ཆེའི་དོན་གནད་ཡིན་པས། སྔར་དམ་པ་གོང་མ་ཚོས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པའི་ཚུལ་དང་མཐུན་པ་ལས་གཞན་དུ། ཡིན་གཅིག་མིན་གཉིས་ཀྱིས་བློ་བཟོ་དང་གཏམ་ཉོབ་བསྲེས་པར་བྱས་ན་དགོས་པ་དང་དགག་བྱ་གང་གི་ཆེ་མི་འཚལ་བ་དང་། ཆོས་ཟབ་མོ་དང་བཀའ་གཉན་པོ་ཡང་ཡིན་པས་འདིའི་ཡིག་འབྲུ་རེ་རེ་ལའང་བཀའ་སྲུང་མ་གཟའ་རྡོར་གསུམ་གྱིས་བསྲུངས་ཡོད་ཕྱིར། ཚིག་འཆལ་མང་པོས་བསྲེས་ལྷད་ཀྱང་ཕོད་པ་མིན་ཞིང་། དེས་མ་ཚད་མཁས་པའི་ཀློང་རྡོལ་གྱི་གསུང་། གསང་བ་ཟབ་མོ་ནམ་མཁའི་ཀློང་ལྟ་བུ་ཡིན་ཕྱིར། རྫོད་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་ཚོགས་རྒྱ་ཆེ་བ་གླེགས་བམ་གྱི་ཁ་གཅིག་བས་གཅིག་འཐུག་པ་མཛོད་ལ་ལ་སྔ་ཕྱི་དུམ་གཉིས་རེ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པ་དང་། གསན་མཁན་གྱི་ཕྱོགས་ནས་ཀྱང་བླ་ཆེན་རྣམ་པ་ལ་བསྟན་དོན་རླབས་ཆེན་བྱ་བའི་ཐུགས་བྲེལ་གྱི་དུས་བཀག་ཡོད་ཅིང་། གྲྭ་སར་ཐོས་པ་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་སྣ་སྲུན་ཕོག་མི་འགྲོ་བ་དང་། ཨ་ཙི་དོན་གཉེར་བ་རྣམ་པ་ཡང་དུས་ཡུན་རིང་ན་འཚོ་ཆས་བཞུགས་གནས་ལ་སོགས་པའི་དཀའ་ངལ་ཡོད་སྲིད་པ་ཡིན་པས། རང་རེ་ཚོས་མི་དལ་མི་བྲེལ་བ་ཞིག་གིས་སྔར་གྱི་ཕྱག་སྲོལ་ལྟར། ངའི་ཡི་གེ་ལྷེབ་ཐུང་ཅན་པོ་ཉིན་རེ་ལྷེབ་བཅུ་དགུ་ཉི་ཤུ་ཙམ་རེ་སོང་ན་དུས་ཚོད་འཚམས་པ་ཞིག་གིས་མཇུག་རྫོགས་ངེས། དུས་རིང་པོ་ལོ་དང་ཟླ་བ་མ་དགོས། ཞགས་མ་ཆུ་ཚོད་ཀྱི་མ་འོངས་པའི་ཚོད་རྩིས་བྱེད་དགོས་ན་ཡང་ཚོད་ཐོག་ལ་ཞོག་དཀའ་ཞིང་། འདུས་བྱས་རྟག་པར་མིན་པའི་མི་ཚེའི་བློས་གར་ལ་ཡིད་བརྟན་ཅི་ཡོད་ཀྱང་། དམ་པའི་ཆོས་འཆད་ཉན་འདི་ལྟ་བུའི་དབུ་བརྩམ་རྒྱུ་བྱུང་བ་ཡང་བསོད་ནམས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་བླ་ན་མེད་པ་ཡིན་ཕྱིར། བརྩམས་ནས་ཆེད་དུ་མ་ལྷོག་ན་རྐྱེན་བར་ཆད་བཟློག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་སོང་ན་འགྱོད་མེད་ཡིན་པས། རྣམ་པ་ལྷན་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་ཐོག་མར་མ་གསན་ན་མ་གཏོགས་གསན་ཚར་ནས་མ་ཆད་པར་

མཛད་ན་བཟང་ལ། ཆོས་ཁྲིད་ཀྱི་མཇུག་ལ་དཔལ་སྤྲུལ་ཚང་གི་གསུང་། ན་མོ་གུ་རུ་བསྐལ་མང་གོང་ནས་ཞེས་པའི་སྨོན་ལམ་འདི་ཚར་རེ་གསུང་ན་བསམ་པ་ཡིན། གོང་ནས་བཤད་པ་ལྟར་ང་ལོ་བཅུའམ་བཅུ་གཅིག་ཐོག་ནས་ཨ་བུ་ལྷ་སྣང་དང་པོར་མཇལ་དུས་དར་དཀར་ཞིག་དང་རྒྱ་ནག་གི་གནའ་དཀར་འབྲུག་མ་སྒོ་ཁྲ་ཁེབ་སྒེར་ཆ་འཁྲིག་ཅན་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཤིང་ཐོག་གང་བླུགས་ནས་གནང་བྱུང་། དེ་དང་མཉམ་དུ་བསྐལ་མང་གོང་ནས་ཞེས་པའི་སྨོན་ལམ་ལྷེབ་ཆུང་གཉིས་པོ་འདི་ཡང་གནང་ནས། འདི་བློ་ལ་ལོངས་ཤོག་ཁོང་གིས་ཉིན་ཞིག་ལ་རྒྱུགས་ལེན་རྒྱུ་ཡིན་གསུངས་བྱུང་། དེ་རྗེས་ཁོང་གི་སྐུ་ཚེའི་མཛད་པ་ཐ་མར་དགོངས་པ་རྫོགས་དུས་མཛོད་བདུན་གྱི་ཕྱག་དཔེ་ང་ལ་གནང་རྒྱུའི་ཞལ་ཆེམས་བཞག་པ་ཡིན་པས། ངས་ཁྲིད་རྒྱུན་དངོས་ཞུས་ཁོང་མིན་ཀྱང་དོན་བརྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་པ་གཏད་ཡོད་བསམ་པ་ནི་གོང་ནས་ཞུས་པ་ལྟར་ཡིན་པས། ད་རེས་ཀྱི་དུས་སྐབས་འདིར་ཁོང་བཀའ་དྲིན་ཅན་རྣམ་པ་ནས་ཁྲིད་རྣམ་པ་ལ་བརྒྱུད་པའི་བར་ལག་སྤྲེལ་བྱེད་དེ་ངས་བྱས་སོང་བ་ཡིན་ཕྱིར་དམ་པ་དེ་ཚོའི་གསུང་ལ་རྒྱུ་མཚན་རེ་ཡོད་ཤག་ཤག་ཡིན་ན། འདིའི་སྨོན་ལམ་ཡང་ཁོང་གིས་ཁྲིད་ལུང་སྦྲགས་མ་མཛད་ནས་གནང་བྱུང་བས་བྱིན་རླབས་ཐོབ་པའི་དགོས་གནད་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་རྒྱུ་རེ་བསམ་བཞིན་ཡོད། དེས་ན་དང་པོ་ངས་ཚར་གཅིག་འདོན་པ་དེས་ལུང་ཐོབ་རྒྱུ་བྱེད། དེའི་འཕྲོར་མཛོད་བདུན་གྱི་ཆོས་ཁྲིད་མཇུག་རྣམས་ལ་འདོན་ན་བསམ། དཔལ་སྤྲུལ་སོང་གི་གསུང་བྱིན་རླབས་ཅན་ཡང་ཡིན་པ་རེད།།

❁ ཉིན་གཉིས་པའི་ཆོས་ཁྲིད།

ནམ་མཁའི་མཐའ་དང་མཉམ་པའི་མཐའ་ཀླས་འགྲོ་བའི་ཚོགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཀྱང་མ་ལུས་པར། སྐུ་གསུམ་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་ཆོས་སྐུའི་སྟོན་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་གོ་འཕང་མཆོག་ལ་འགོད་པར་བགྱིའོ་སྙམ་པའི། བསམ་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཀུན་སློང་། སྙིང་རྗེས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་དང། ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྫོགས་བྱང་ལ་དམིགས་པའི་ཟུར་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་ཐོག་ནས། ཐབས་རྒྱ་ཆེ་བ་གསང་བ་སྔགས་ཀྱི་ཀུན་སློང་གནས་དུས་སྟོན་འཁོར་ཆོས་ཏེ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལྔ་རུ་གསལ་བཏབ་ནས་གསན་དགོས་པ་ཡིན། ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལྔ་པོ་འདི་ལ་ཡང་། ཐུན་མོང་གི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལྔ་དང་། ཐུན་མིན་གྱི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལྔ་ཡི་སྒོ་ནས་འཆད་དུ་ཡོད་ཙིང་། ཐུན་མོང་གི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལྔ་ནི། སྟོན་པས་རྒྱུད་གསུང་བའི་གནས་སྐབས་སུ། དེས་འཁོར་ལ་གསུངས་བ་ངེས་པ་དང་། དེའི་ཚེ་གང་ནས་གསུང་སའི་གནས་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་ཙིང་། དེ་རྣམས་ཚོགས་ན་ནམ་གསུང་གི་དུས་ཞར་ལ་འབྱུང་བས་གསང་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད། ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལྔ་རེ་ལྡན་པའི་གླེང་གཞི་དང་འབྲེལ་ནས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་རེས་ཀྱང་རྒྱུད་དོན་ལུང་ལ་སྦྱར། ལུང་དོན་མན་ངག་གིས་བཀྲོལ་ནས་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་ཐུན་མོང་གི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལྔ་དང་སྦྲེལ་ཏེ་གསལ་གདབ་རྒྱུ་དང་། ཐུན་མིན་གྱི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལྔ་ནི། རང་ཉིད་ཀྱི་ཐེམ་རིག་ཚོགས་པ་འདི་ལ་བཞག་ན། གདུལ་བྱའི་མ་དག་པ་ཕུང་པོ་ལྔ་ལ། འདུལ་བྱེད་ཀྱི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལྔ་ཡི་གླེང་གཞིས་འདུལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གདུལ་བྱ་དང་འདུལ་བྱེད་ལ་འཐད་པས། གཞི་དངོས་པོ་གཤིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཀྱི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལྔ་དེ། བཀོད་པ་ལུས་ཀྱི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལྔ་དང་སྦྱར་ན། གནས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། ཙིཏྟ་རིན་པོ་ཆེའི་གཞལ་ཡས་ཁང་སྙིང་དབུས་རིན་

ཆེན་ཐུར་བརྒྱད་ཀྱི་དྭངས་མའི་དབུས་ན། སྟོན་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། འོད་གསལ་རང་བྱུང་གི་རིག་པའི་རྒྱལ་པོ་ཡིས། འཁོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། སྐུ་ལྷ། ཡེ་ཤེས་ལྷ། འོད་ལྷ། ཤེས་རབ་ལྷ་ལ་སོགས་པ་ལྷ་ཚན་ལྔ་ཐིག་ལེ་ཐིག་ཕྲན་དང་བཅས་པས་བསྐོར་བ་ལ། ཆོས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། ཡེ་ཤེས་གསུམ་ལྡན་དང་ཆོས་དབྱིངས་ཐིག་ལེ་ཉག་གཅིག་གི་ནང་དུ་འདུས་པའི་བཤད་བྱའི་གདམས་པ་ཉམས་ལེན་སྒྲོང་བ་དང་བཅས་པ། དུས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། རྫོགས་སྨོམ་དུས་གཅིག་ལ་འཆར་བའི་སྐབས་དང་ལྡོའོ། །གཞན་ཡང་སྒྲུ་འཕྲུལ་གསང་བ་སྙིང་པོ་ལས། སྲིད་པ་གསུམ་ཉིད་དག་པའི་ཞིང་། །སྙིགས་མ་ལྔ་ཉིད་བདེ་ལྡན་གནས། །ཕུང་པོ་ལྔ་ཉིད་རྫོགས་སངས་རྒྱས། །ཐམས་ཅད་མཆོག་གི་སྙིང་པོ་ལས། །གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་མི་བཙལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་ཉིད་དོན་ལ་གནས་པའི་ངེས་ཤེས་དང་མི་འབྲལ་བའི་ཐབས་རྒྱ་ཆེ་བ་གསང་བ་སྔགས་ཀྱི་ཀུན་སློང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་བཅས་ཏེ། ཟབ་མོའི་གདམས་པ་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་འདི་གསན་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་གསལ་འདེབས་དེ་ཉིད། ཡང་ན་དབང་རབ་སྔགས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་སྨྲུངས་པ་སྟོན་སོང་ཅན་ཞིག་གམ། ཡང་ན་སྤྱིར་བཏང་གི་ཆོས་རྗེས་འབྲང་བའི་དབང་རྣོན་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདུལ་བྱ་སྔགས་ལ་མོས་པའི་རིགས་ཅན་ཞིག་མིན་ན། དེ་ལྟར་དགོས་ཞེས་པ་ཙམ་གྱིས་ཐམས་ཅད་དཔེ་གཅིག་གིས་མཚོན་པ་དང་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོང་བ་དཀའ་བ་ཡིན་པས། ཐོག་མར་མེད་ན་ཐབས་མེད་ནི། བློ་སྣ་ཆོས་ལ་ཕྱོགས་པ་ལ་ཐུན་མོང་གི་ལམ་གནད་གལ་ཆེན་ཡིན་པས། དེ་ཡང་བློ་ཆོས་སུ་འགྲོ་བ། ཆོས་ལམ་དུ་འགྲོ་བ། ལམ་འཁྲུལ་བ་སེལ་བ། འཁྲུལ་བ་ཡེ་ཤེས་སུ་འཆར་བ། འདི་བཞི་པོའི་ནང་དུ་གང་ཟག་གཅིག་འཚང་རྒྱ་བའི་ལམ་གནད་ཐམས་ཅད་འདུས་པ་ཡིན་ཞིང་། ཀུན་མཁྱེན

ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་བ་ཀློང་ཆེན་པས་ཆོས་བཞི་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་ལས། གང་ཞིག་ཐོས་ན་སྐྱེ་ཤི་རྒྱུན་ཆད་དེ། །བདེ་ཆེན་མཆོག་དང་ནམ་ཡང་མི་འབྲལ་བ། །ཞི་བའི་ཆོས་མཆོག་རིན་ཆེན་གྲུ་བཟང་གིས། །སྲིད་གསུམ་ཉོན་མོངས་ཆུ་གཏེར་བརྒལ་ཕྱིར་འབད། །ཅེས་གསུངས་པ་ནི། དམ་པའི་ཆོས་ཟབ་མོ་གང་ཞིག་ཐོས་རྗེས། དེའི་དོན་བསམ་ནས་སྒོམ་པས་ཉམས་སུ་བླངས་ན། སྐྱེ་ཤི་ཁ་བརྒྱུད་ནས་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་འཁོར་ལོ་ལུགས་འབྱུང་དུ་འཁོར་བའི་རྒྱུན་ཆད་ནས། དུས་གཏན་དུ་བདེ་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ། བདེ་ཆེན་དམ་པ་ནམ་ཡང་འགྱུར་བ་མེད་པའི་མཆོག་དམ་པ་དེ་དང་ནམ་ཡང་མི་འབྲལ་བར་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ། ཞི་བ་བསིལ་བ་འདུས་མ་བྱས་པ་བདུད་རྩི་ལྟ་བུའི་ཆོས་མཆོག་དཔེར་ན་རིན་པོ་ཆེའི་གྲུ་བཟང་པོ་ལྟ་བུ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས། སྲིད་པ་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་རྦ་ཀློང་རབ་ཏུ་འཁྲུགས་པའི་ཆུ་བོ་མཐའ་དང་དབུས་མི་མངོན་པ་འཇིགས་སུ་རུང་བ་གནོད་པ་མང་པོ་ཅན་དེ་ཉིད་བརྒལ་བའི་ཕྱིར་འབད་རན་པ་ཡིན་នོ་ཞེས་གསུངས། །ཡང་སེམས་ཉིད་ངལ་བསོ་ལས། འཁོར་བའི་ཆུ་གཏེར་ཕ་མཐའ་ཡས་འདི་ལས། །རིན་ཆེན་གྲུ་བོ་ཐོབ་དུས་མ་བརྒལ་ན། །གཏན་དུ་ཉོན་མོངས་སྡུག་བསྔལ་དབའ་ཀློང་དུ། །རབ་ཏུ་འཁྲུགས་ཚེ་བདག་གིས་ཇི་ལྟར་བྱ། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ད་རེས་ཐར་ལམ་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་རྐྱེན་ཚང་བའི་སྐབས་སུ། རང་གཞན་གྱི་བྱང་ཆུབ་དམ་པ་མ་བསྒྲུབས་ན། ཕྱིས་སུ་འདི་འདྲ་བའི་ལུས་རྟེན་རྙེད་མ་དགོས་བདེ་འགྲོའི་མིང་ཙམ་ཡང་གོ་དཀའ་བས་མི་ཚད། ངན་སོང་ངན་འགྲོའི་གནས་མཐའ་མེད་ཐུག་མེད་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་ནས། དུས་གཏན་དུ་འཁོར་བའི་གནས་ནས་ཐར་བའི་གོ་སྐབས་རྙེད་རྒྱུ་ཡོད་པར་དཀའ་བའི་ཕྱོགས་ལ། ཁ་ཙམ་མིན་པ་སྙིང་ནས་སེམས་པ་ནི་གནད་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ད་རེས

དལ་འབྱོར་གྱི་ལུས་རྟེན་ཞིག་ཐོབ་པ་འདི་ཡང་། འགྱུར་དུ་མེད་པའི་རྟག་བརྟན་ཅན་ཞིག་མ་ཡིན་པར། རགས་པ་རྒྱུན་གྱི་མི་རྟག་པ་དང་། ཕྲ་བ་སྐད་ཅིག་གིས་མི་རྟག་སྟེ་འགྱུར་ཞིང་། ལུས་འབྱུང་བཞི་འདུས་པའི་ཕུང་པོ་འདི་ལ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་བརྟེན་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་རྟེན་འབྲེལ་ཚོགས་པའི་སྐྱེས་བུའི་ཚེ་སྲོག་གི་རྒྱུན་འདི། དུས་ནམ་ཞིག་གི་ཚེ་འཇིག་ནས་ཡལ་འགྲོ་ཆ་མེད་པའི་ཕྱོགས་ལ་སླེབ་ནས་བསམ་པར་བྱའོ། །ཕྱི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ལ་བསམ་ན་ཡང་མཐར་འཇིག་པའི་བསྐལ་བ་ཤར་ཚེ། མེ་བདུན་ཆུ་གཅིག་དང་རླུང་གིས་གཏོར་བའི་ཚེ། སྲ་རྟེའི་ཆ་ཤས་ཀྱི་རྡུ་ཙམ་ཡང་ལྷག་ལུས་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། མཐར་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་སྟོང་པ་གཅིག་ལ་འགྱུར་བའི་གོ་སྐབས་ཀྱང་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ནང་བཅུད་ཀྱི་འགྲོ་བ་ཡང་དཔེ་དེ་དང་མཚུངས་པར་མི་རྟག་པར་སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་གིས་འགྱུར་ཞིང་གཡོ་བ་སྟེ། བདག་ཉིད་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་མི་གནས་པར། གཞན་དུ་འགྱུར་ཞིང་འགྲོ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པས་ན་འགྲོ་བ་ཞེས་སུ་གྲགས་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་འགྲོ་བ། ལྷ་དང་། ལྷ་མ་ཡིན། མི་དང་། དུད་འགྲོ། དམྱལ་བ་དང་། ཡི་དྭགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་དོ་ཅོག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དུས་ཀྱི་ཐ་མར། འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བའི་ཆུ་བོ་ཆེན་པོའི་དབའ་གློང་དུ་ཆུད་ཅིང་བྱིང་བ་ནི་འཁོར་བ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས། རང་ཡང་དེ་ལས་མི་འདའ་བར། ལོ་དང་། ཟླ་བ་དང་། ཞག་དང་། དུས་ཚིགས་དང་། སྐད་ཅིག་གིས་མི་རྟག་པར་འཇིག་ཅིང་གཡོ་བ་ཅན་ཡིན་པ་ནི་ཤེས་བཞིན་པ་སྟེ། རང་རེ་ན་ནིང་ཐུག་པའི་ཆོས་གྲོགས་ད་ལོ་ངོ་ཤེས་ལྷམ་མེར་ཐོན་བྱུང་སླམ་པར་བྱེད་ཀྱང་། དོན་དུ་ལོ་གཅིག་གི་མི་ཚེའི་དུས་ཚོད་ཤུལ་དུ་བསྐྱུར་ནས། གདོང་འཆི་བདག་ལ་ཕྱོགས་ཏེ། མཉམ་དུ་འཆི་བདག་ལ་ཇེ་བཅར་ཇེ་བཅར་དུ་འགྲོ་བཞིན་པ་ཡིན་ལ། འཆི་བདག་གི་སྔོན་ཆ་དང་རྟགས་ཐམ་

ལུས་སྟེང་དུ་ཕོག་སྟེ། དར་མ་ཚོ་ན་ཚོད་ཧྲེ་ཡོལ་དུ་ཕྱིན། རྒས་པ་ཚོ་རྒུད་པར་ཕྱོགས་ཏེ། ལུས་ཀྱི་ཤུགས། སེམས་ཀྱི་སྟོབས། ངོའི་གཉེར་མ། ཁའི་སོ། མགོའི་སྐྲ་མདོག་ཚུན་ལོ་རེ་ལོ་རེ་ལ་འགྱུར་བཞིན་པ་ཡིན་ནོ། །ལོ་གཅིག་ལ་ཡང་། དབྱར་རྗེས་སུ་སྟོན། སྟོན་རྗེས་སུ་དགུན་དང་། ཡང་དཔྱིད་ཀྱི་ནམ་ཟླ་ཚེས་པ་ལྟར། མི་རྟག་དུས་བཞིའི་རྣམ་འགྱུར་སྒྲོ་བ་ཅན་འདི་ནི། རང་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་ཡང་དེ་དང་མཚུངས་པར་མི་རྟག་པའི་ངང་ཚུལ་གྱི་དཔེ་སྟོན་ཞིག་དང་འདྲ་བ་ཡིན་པས། ལུས་དང་སྲོག་ནམ་ཞིག་ལ་འབྲལ་འགྲོ་མི་ཤེས་པ་ཡིན་པས། སང་ཉིན་གྱི་ཉི་མ་དང་རང་གི་ཚེ་གཉིས་གང་གི་རིང་བ་དང་། ཕྱི་མ་དང་སང་ཉིན་གཉིས་གང་སྔོན་དུ་ཡོང་མི་ཤེས་བསམ་པའི་ངེས་ཤེས་དེ་སྙིང་ནས་ཡོད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བསམ་བློ་བཏང་ན་ཐམས་ཅད་ཤི་རྒྱུ་ལ་སྐྲག་ནས་ཡོད་ཀྱང་བླུན་ཞིང་རྨོངས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས། མཚམས་མཚམས་རེར་འཆི་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐད་ཆ་མ་གོ་ན་དགའ་བའི་སྣང་བ་ཤར་ནས་དེའི་ཕྱོགས་ལ་མི་སེམས་པར་འདུག ཁྱུལ་བྱེད་ཀྱང་། འདི་མི་ཤེས་མདོག་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། ལམ་དེར་མི་བརྒྱུད་པར་མཐོ་རྒྱལ་པོ། དམའ་སྤྲང་པོ་སུ་ཡང་གཟུར་ས་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆི་བ་ལ་སྐྲག་ཅིང་། དེའི་ཆེད་དུ་ལུས་དང་སྲོག་བསྲུང་ཁྱུལ་བྱེད་ཀྱང་། ང་མས་དོན་དམ་དོན་ལ་བསྒོར་སོང་ན། འཆི་བ་བས་ཀྱང་སྐྱེ་བས་སྐྲག་ཆེས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བས་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་ཚད་པོ་ཐམས་ཅད། མི་སྨྱོང་ཐབས་མེད་ཀྱི་འགོ་གཞི་ནས་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འཁོར་བའི་གནས་རིས་གང་དུ་སྐྱེས་ན་ཡང་མེའི་འོབས། སྲིན་མོའི་གླིང་། དུག་སྦྲུལ་གདུག་པ་ཅན་གྱི་ཚང་ནང་དུ་ལྷུང་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པས། འཁོར་བའི་གནས་སུ་ཡང་བསྐྱར་སྐྱེ་བ་ལེན་མི་དགོས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་དེ་བཙལ་དགོས། འཁོར་

བའི་སྡུག་བསྔལ་འདི་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་ཐོག་ཏུ་ཡོད་བཞིན་པ་དང་འདིས་མནར་བཞིན་པ་ཡིན་པས། དེ་ལ་ལྷག་ཏུ་གསལ་འདེབས་མི་དགོས་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ཡང་། རང་རེ་མིའི་སྡུག་བསྔལ་བས་བརྒྱ་སྟོང་ཁྲི་འབུམ་གྱིས་ཆེ་བའི་དམྱལ་བ་ཚ་གྲང་གི་སྡུག་བསྔལ། ཡི་དྭགས་བཀྲེས་སྐོམ་གྱི་སྡུག་བསྔལ། དུད་འགྲོ་གླེན་ཞིང་རྨོངས་པ་དང་། གཅིག་ལ་གཅིག་གིས་ཟ་བའི་སྡུག་བསྔལ་དེ་དག་ལ་འདང་ཞིག་བརྒྱབ་ན། གལ་སྲིད་རང་ངོ་མའི་ལུས་ཐོག་ལ་དེ་མྱོང་དགོས་ཚེ། སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་བཟོད་ཐབས་མེད་པ་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །མིའི་སྡུག་བསྔལ་ནི་རང་ཅག་གི་སྟེང་དུ་ཡོད་རྒྱུ་འདི་སྟེ། འདི་ལ་ཡང་སྐྱེ་རྒ་ན་དང་འཆི་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་ལ་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་ན་མྱོང་ཚད་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བ། བཤད་ཚད་སྙིང་ངག་གི་འོ་དོད་ཡིན་པ་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་ལ་སྐྱེས་ན་འཐབ་རྩོད་གསོད་གཅོད་ཤི་རླས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་པ་དང་། དུས་རྟག་ཏུ་ཕྲག་དོག་གི་ཚོར་བ་རྩུབ་མོས་མནར་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ཅིང་། ལྷ་ཡུལ་ལ་ཡང་གནས་སྐབས་ཤིག་ལ་སྡུག་བསྔལ་རགས་པ་ཆུང་བའི་སྐབས་ཡིན་ཡང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་འཕོ་ལྟུང་གི་སྡུག་བསྔལ་དམྱལ་བར་མ་ལྟུང་གོང་ནས་དམྱལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་སེམས་ཐོག་ནས་མྱོང་སྟེ་སྡུག་བསྔལ་ལོ། །

དེས་ན། འགྲོ་ལྔ་དག་ན་བདེ་བ་མེད། །མི་གཙང་ཁང་ན་དྲི་ཞིམ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས། སྲིད་པ་འདི་ལས་ཡོངས་སུ་འདའ་མ་ནུས་ན། སྡུག་བསྔལ་ལ་ཟད་འགྲོ་རྒྱུ་ཞིག་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་དོ། །ཚེ་འདིའི་འཁོར་ལོངས་སྤྱོད་ཉེ་དུ་ཟས་ནོར་ཏེ། འདི་རྣམས་ཀྱི་འཆིང་ཐག་གིས་བཅིངས་ནས་འཁོར་བའི་བཙོན་ཁང་འདི་ལས་ཐར་མི་ཐུབ་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་འདི་རྣམས་ལ་རྟག་བརྟན་དང་སྙིང་པོ་མེད་ཚུལ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །འདི་རྣམས་ལ་རྟག་བརྟན་ཡོད་

ཀྱུང་རྫུང་མེད་ཀྱུང་རྫུང་། རང་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་འདིའི་སྣང་བ་འདི་གཉིད་སད་ཀའི་རྨི་ལམ་དང་འདྲ་བར། རྨི་ལམ་བཟང་པོ་སྐྱུར་མི་བྲ་བ་ཞིག་གམ་རྨི་ལམ་ངན་པ་དམ་རྨིས་ན་སླམ་པ་ཞིག་གང་ཡིན་ནའང་སད་ཚེ་གཉིས་ཀ་མེད་པ་ཡིན། ཤི་བ་དང་གཉིད་སད་པ་གཉིས། གཅིག་ཤོས་མིག་ཕྱེས་མ་ཐག་མེད་སོང་ཞིང་གཅིག་ཤོས་མིག་བཙུམ་མ་ཐག་མེད་སོང་བ་ཙམ་ཡིན་པས་ཤི་གསོན་གྱི་སྣང་བ་འདི་མིག་ཕྱེ་བཙུམ་གྱི་ཡུན་དང་འདྲ་བའི་འཛིག་སླ་བ་ཞིག་ཡིན་པའི་དཔེར་བྱས་ཀྱང་ཆོག་གོ །དེས་ན་འཛིག་རྟེན་འདི་སྣང་གི་བྱ་བ་ཟེར་བ་ནི། དང་པོར་འདི་ཚར་དགོས། དེ་ནས་དེ་སྒྲུབ་དགོས། དེའི་མཇུག་རྫོགས་རྗེས་ཆོས་ཞིག་སྒྲུབ་དགོས་སླམ་པ་ལྟ་བུ་རེ་བྱུང་ཡང་། ཐོག་མེད་ནས་ད་བར་འདིས་དེ་ལྟར་བསླུས་པ་ཡིན་པས། ད་དུང་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རྟག་འཛིན་དང་ཕྱི་ཚེས་རེ་དོགས་ཀྱིས་དུས་འདའ་ན། ཉིན་ཞིག་ལ་ཆག་སློ་ཆེན་པོ་ཉོ་ངེས་ཡིན་པས། འདི་སྣང་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་ཞེན་པ་ཞེས་པ། གཅད་བྱ་ཡུལ་གྱི་བསླུ་བྲིད་འདི་དུག་དང་འདྲ་བ། མཚོན་དང་འདྲ་བ། མེ་དང་འདྲ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་སྲོག་གཅོད་པའི་ཆ་ནས་དུག་དང་འདྲ་ཞིང་། མ་རུང་བར་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་མཚོན་ཆ་དང་འདྲ་ལ། སྲེག་ཅིང་ཕུང་བར་བྱེད་པས་ན་མེ་དང་འདྲ་བ་ཡིན། ཞེན་ཆགས་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་འཁྲི་བ་མི་ཆོད་ས་ཁོ་རང་ངོས་བཟུང་སྟེ། ད་ལྟ་ཉིད་ནས་འཁྲི་བ་རྩ་བ་ནས་བཅད་དེ་དམ་པའི་ལྷ་ཆོས་རྣམ་དག་ཞིག་བྱེད་དགོས་སླམ་པའི་ཐག་མ་ཆོད་ཚེ་ཆོས་རྣམ་དག་ཞིག་འགྲུབ་དཀའ་སྟེ། སེམས་ཐག་མ་ཆོད་པའི་དཔའ་བོ་ཞིག་དང་། ཞེན་པ་མ་ཆོད་པའི་ཆོས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་སོ། །ད་དེ་ལྟ་བུའི་ཀུན་སློང་རྣམ་པར་དག་པས་རང་རྒྱུད་དང་བསྟུན་ནས་བློ་བཅོས་ཏེ། ཆོས་ཉན་པའི་ཀུན་སྤྱོད་མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་དག་ལས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བ་བཞིན། ཡང་དང་ཡང་དུ་ཞུས་པ་དེ་ལས་མི་འདའ་བར། སྐབས་སུ་བབ་པ་གནས་གདན་ས་ཕྱེད་པར་

ཅན་འདི་ནས། ཆོས་ཟབ་མོ་ཀློང་ཆེན་མཛོད་བདུན། འཁོར་བཟང་པོ་མ་འོངས་བསྟན་རྒྱུན་གྱི་སྲོག་འཛིན་ཤ་སྟག་འཛོམས་ས་ནས། དུས་བསྐལ་བ་བཟང་པོ་དགོན་མཆོག་གི་སྣང་བ་དང་མ་བྲལ་བའི་དུས་སུ། ང་ཆོས་འཆད་པ་པོའི་སྟོན་པ་བཟང་པོ་མིན་ཡང་། བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལྔ་པོ་གསལ་གདབ་མི་དགོས་པར་ཡེ་ནས་ཚང་བ་དང་། ངས་དངོས་སུ་ཐོབ་སའི་སངས་རྒྱས་དངོས་བྱོན་གྱི་བླ་མ་འཇིགས་མེད་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་དང་། མཁན་ཆེན་ཐུབ་བསྟན་སྙན་གྲགས། བརྒྱུད་ནས་ཐོབ་པའི་དགོངས་བརྒྱུད་ཀྱི་བྱིན་རླབས་སོ་མ་འགྲོ་མ་ཆད་པའི་པདྨ་ཐེག་མཆོག་བློ་ལྡན་གྱི་དགོངས་དོན་དེ་ཆོ་ལ་སེམས་ཆེ། ལོ་བཅུ་ཕྲག་ཁ་ཤས་ཀྱི་རྗེས་ནས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཟིན་ཐོ་ལ་ཕྱི་མིག་ལྟ་མཁན་རེ་ཡོད་ན། བསམ་ཡས་མིན་རུང་བསམ་འདྲ། འོག་མིན་མིན་ན་ཡང་གཉིས་པ། མཁན་སློབ་ཆོས་གསུམ་མིན་རུང་དེའི་བརྒྱུད་པ་སླེབས་མའི་དུས་སུ་སྲོག་གིས་བསྐྱངས་པའི་རིན་ཐང་མངོན་དུ་ཡོད་པའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་གདེང་ཚོད་དང་སྤོབས་སེམས་རང་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་དང་། བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པས་ཀུན་ནས་བསླངས་སྟེ་དམ་པ་གོང་མའི་ཞལ་གྱི་བདུད་རྩི་དེ། ཕ་ནོར་བུ་སྐལ་ལ་སྤྲོད་པའི་རབ་རྒྱལ་གྱི་ཟམ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་གི་གོ་ཚོད་པ་འདི་ཡང་རྒྱལ་བའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་སྤྲོ་སྣང་དང་བཅས་པས། གང་ཞིག་འཆད་ཉན་བྱ་རྒྱུའི་ཆོས་ཀྱི་རིམ་པ་གསང་བ་བླ་ན་མེད་པ་འོད་གསལ་རྡོ་རྗེ་སྙིང་པོའི་གནས་གསུམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཚིག་དོན་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་འདི་ཉིད་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། གནས་ངེས་པ་གསུམ་གྱིས་རྒྱུད་ལྟར་བཤད་པ་དང་། ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལྔ་ཡིས་ལུང་ལྟར་བཤད་པ་དང་། གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་ནས་མན་ངག་ལྟར་བཤད་པ་དང་གསུམ་ལས། སྐབས་འདིར་མན་ངག་ལྟར་བཤད་པས་གཞི་བཟུང་ནས་རྒྱུད་ལུང་གི་བཤད་ཚུལ་ཞར་ལ་ཚང་

བར་བྱས་ཏེ་འཆད་པ་ཡིན། དེ་ཡང་དབང་རྣོན་མཚན་སྨོས་པས་རྟོགས་པའི་ངོ་ཁར་མཚན་དོན་བཤད། འབྲིང་པོ་རྣམ་གྲངས་ཙམ་གོ་ནས་རྟོགས་པ་ལ། ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལྔས་གླེང་གཞི་དང་འབྲེལ་བའི་མན་ངག་བསྡུས་དོན་གྱི་ཆིངས་ཀྱིས་བཅིངས་ནས་བཤད། དབང་བརྟུལ་རྒྱས་པ་ལ་དགའ་བའི་རིགས་ཅན་ལ། རྒྱུད་རིག་པ་རང་གྲོལ་ལས། མདོ་དང་རྒྱས་པ་ཆེན་པོ་དང་། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཆེན་པོ་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་དུ་འཆད་པ་ལས། །བསྟན་བཅོས་དངོས་ཀྱི་ལུས་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་གཞུང་གི་དོན་བཤད་པའི་སྐབས་སོ། །འདི་ལ་ཁྱུང་ཆེན་མཁའ་ལྡིང་གི་འགྲོས་ཀྱིས་དོན་གྱི་ཁོག་ཕུབ་ནས་བཤད་པ་དང་། སྟག་མོའི་མཆོངས་སྟངས་ཀྱིས་དོན་གྱི་ས་ཆེན་བཅད་ནས་བཤད་པ་དང་། རུས་སྦལ་གྱི་ནུར་འགྲོས་ཀྱིས་ཚིག་གི་འབྲུ་བཅོམ་ནས་བཤད་པ་དང་། མུ་ཏིག་བསྟར་བརྒྱུས་ཀྱིས་མན་ངག་གི་དོན་བསྡུས་ནས་བཤད་པ་སྟེ། འཆད་ཐབས་རྣ་བའི་རྡོ་རྗེའི་ཆིངས་བཞི་ཡིས་བཅིངས་ནས་བཤད་ན་གསང་ཆེན་ངེས་པའི་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་ནུས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཆིངས་དང་པོ་གླེང་གཞི་དང་འབྲེལ་བའི་ལུས་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། ཆིངས་གཉིས་པ་བློ་སྤྲོས་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་བསྟུན་ནས་ཚིག་དོན་བཅུ་གཅིག་གི་ནང་དུ་བསྡུས་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དང་། །ཆིངས་གསུམ་པ་རྒྱས་པ་ལ་དགའ་བའི་བློ་དང་བསྟུན་ནས་ཚིག་དོན་བཅུ་གཅིག་པོ་རྒྱས་པར་བཀྲལ་བ་དང་། ཆིངས་བཞི་བ་ཤིན་ཏུ་སྤྲོས་པ་མེད་པ་དང་བསྟུན་ནས་ཚིག་དོན་བཅུ་གཅིག་པོ་ཁྲིགས་ཆོད་ཐོད་བརྒལ་གཉིས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་ཆིངས་ཀྱིས་བཅིངས་པ་དང་། །བློ་རབ་ཏུ་སྤྲོས་མེད་དང་བསྟུན་ནས་དེ་ཡང་རིག་པ་གཅིག་པོའི་དོན་དུ་འདུས་པས་དེ་དང་སྦྱར་ནས་བཤད་པ་རྣམས་སོ།།

རྡོ་རྗེའི་གནས་དང་པོ།

གཞི་གཏན་ལ་དབབ་པའི་རིམ་པ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ།

〔ག〕 རུས་སྦལ་གྱི་ནུར་འགྲོས་ཀྱིས་ཚིག་གི་འབྲུ་བཙོམ་ནས་བཤད་པ།

〔ཀ〕 ཡེ་གྲོལ་གཞིའི་གནས་ལུགས་བཤད་པ།

ད་ལྟ་ཆིངས་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་བབ་པ་ཡིན་པས། དེ་ཡང་ལྟ་བའི་ལ་ཤན་ཕྱེ། སྒོམ་པའི་དོན་དང་བསྟུན་ནས་གཞུང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། **དགེ་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།** གཞི་དང་འཁྲུལ་ཚུལ་ཁྲོལ་ཚུལ་དང་། །གནས་དང་ལམ་དང་སྒོ་དང་ཡུལ། །ཉམས་ལེན་ཚད་དང་བར་མ་དོ། །གྲོལ་ས་ཉིད་དང་བཅུ་གཅིག་གོ །ཞེས་རྡོ་རྗེའི་གནས་བཅུ་གཅིག་ཡོད་པའི། **རྡོ་རྗེའི་གནས་དང་**པོ་གཞི་བཤད་པ་ནི། **རྟོགས་ཏེ་སངས་རྒྱས་མ་བྱུང་། མ་རྟོགས་ཏེ་སེམས་ཅན་མ་བྱུང་བའི་སྔོན་རོལ་ན་**རིག་པ་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་གཞི་ལས་མ་གཡོས་པའི་སྐབས་ཡིན་ལ་དེའི་སྐབས་དེར་**གཞི་དངོས་པོ་གཤིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དང་གཞི་དེ་ལས་གཞི་སྣང་གི་སྣང་ལུགས་**ཇི་ལྟར་འཆར་བའི་ཚུལ་དེ་ཉིད་**གཏན་ལ་དབབ་པར་བྱ་སྟེ།**

ཞེས་མཚམས་སྦྱར་ཏེ། རྒྱུད་ལུང་ལས་སྟོན་པ་ལ་འཁོར་གྱིས། ཐོག་མའི་གཞི་ཇི་ལྟར་ཡིན་པར་དྲིས་ཏེ་གསུང་བར་བསྐུལ་བ་ནི། སྒྲོང་དྲུག་པ་ལས། ཀྱེ་སྟོན་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ། ཐོག་མ་སྟོན་པ་ཉིད་མེད་པའི་སྔོན་རོལ་ན་འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་མ་གྲུབ། སངས་རྒྱས་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་སྔོན་རོལ་ན་གཞི་འདི་ཇི་ལྟར་གནས་པ་ལགས་ཞེས་དྲིས་པས། སྟོན་པས་དེའི་ལན་དུ་དོན་གྱི་གནད་བསྟན་པ་ནི། འདི་བསྟན་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན་ཡེ་ཐོག་གཞིའི་གནས་ལུགས་དང་གཅིག དེ་ལས་གཞི་སྣང་གི་འཆར་ལུགས་དང་གཉིས། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་གྲོལ་ལུགས་སོ། །དོན་དེ་གསུམ་གྱིས་འཆད་པའི་དང་པོ་ཡེ་ཐོག་གཞི་ཡི་གནས་ལུགས་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞི་བདུན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་བཤད་པ་ཡོད་པ་དེ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལས་ཀ་དག་གི་ཡེ་གཞི་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ།།

༼ཀ གཞི་བདུན་གྱི་རྣམ་གྲངས་སྤྱིར་བསྟན་པ།

དང་པོ་གཞི་བདུན་གྱི་རྣམ་གྲངས་སྤྱིར་བསྟན་པ་ནི། སྤྱིར་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་སེམས་ཀློང་མན་ངག་གི་སྡེ་གསུམ་པོའི་ལུགས་ཀྱི་གཞིའི་འདོད་ལུགས་རྣམ་གྲངས་བདུན་ཡོད་པས་བདུན་ལས་མི་འདའ་སྟེ། དེ་དག་གང་གང་ཡིན་ན་གཞི་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པའི་ལུགས། གཞི་མ་ངེས་པར་འདོད་པའི་ལུགས། གཞི་ངེས་པ་དོན་གྱི་ཡཡདངོས་གཞིར་འདོད་པའི་ལུགས། གཞི་ཅིར་ཡང་བསྒྱུར་དུ་བཏུབ་པར་འདོད་པའི་ལུགས། གཞི་ཅིར་ཡང་ཁས་བླང་དུ་བཏུབ་པར་འདོད་པའི་ལུགས། གཞི་སྣ་ཚོགས་སུ་འདོད་པའི་ལུགས། གཞི་ཀ་དག་ཏུ་འདོད་པའི་ལུགས་སོ། །དེ་

ལྟར་གཞི་བདུན་དུ་ཡོད་པའི་ལུང་གི་རྒྱབ་རྟེན་ནི། དེ་སྐད་དུ་ཡང་ཐལ་འགྱུར་ལས། །ཐབས་ལས་གྲུབ་པའི་གནས་ལུགས་ནི། །གནས་པ་བདུན་གྱི་ཚུལ་ལ་ཡང་། །སྣ་ཚོགས་ངོས་ནས་ལྷུན་གྲུབ་ལ། །འགྱུར་ཚད་ཆ་ནས་ངེས་མེད་པ། །མི་འགྱུར་བ་ལས་ངེས་པ་ཅན། །སྣང་བའི་རྩལ་ནི་ཅིར་ཡང་བསྒྱུར། །ཐམས་ཅད་འབྱུང་ཕྱིར་ཁས་ལེན་བཅས། །འཁྲུལ་པ་དག་ཕྱིར་ཀ་དག་ལ། །སྣང་ཚུལ་ཐ་དད་ཁྲ་བོར་འདོད། །འདི་ལྟར་འདོད་པའི་བློ་བྲག་ལས། །རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ཅིར་སྣང་ཕྱིར། །ཐ་དད་འདོད་པ་གྲངས་མང་ཡང་། །གནས་པ་ཐབས་ཀྱི་ལྟ་བ་ལ། །གཅིག་མེད་གཉིས་མེད་གང་དང་བྲལ། །ཞེས་དང་། སྒྲོང་དྲུག་པ་ལས། ཐོག་མ་ཐབས་ཀྱི་གྲུབ་པའི་གཞི། །ཡོད་ནི་གཅིག་ལས་མེད་པ་ལ། །འཁྲུལ་པར་སྣང་བའི་ཕྱོགས་དག་ནས། །རྟོག་ཚོགས་རྣམས་ཀྱིས་གཏན་ཕབ་ན། །རིམ་པ་བདུན་གྱི་ཚུལ་དུ་སྣང་། །རིམ་པ་བདུན་གྱི་སྣང་བ་ཡང་། །ངོ་བོ་གཅིག་གི་སྣང་ཚུལ་ལས། །གཅིག་མ་ཤེས་པས་དེ་ལྟར་སྣང་། །འོན་ཀྱང་དེ་དོན་འདི་ལྟ་སྟེ། །ལྷུན་གྲུབ་ཉིད་དུ་གནས་པ་ལ། །སྣ་ཚོགས་འདུས་པའི་སྙིང་པོར་སྣང་། །ངེས་པ་མེད་པར་གནས་པ་ལ། །འགྱུ་བྱེད་ཡིད་བཅས་རྣམ་པར་སྣང་། །ངེས་པར་རང་ངོར་གནས་པ་ལ། །དྲན་བྱེད་འཕོ་བ་མེད་པར་སྣང་། །བསྒྱུར་དུ་བཏུབ་པར་གནས་པ་ལ། །འབད་དེ་བློ་ཡི་རྣམ་པར་སྣང་། །ཅི་ཡི་ངོ་བོར་གནས་པ་ལ། །གང་སྣང་རང་གི་ངོ་བོར་སྣང་། །ཁྲ་བོ་དག་ཏུ་གནས་པ་ལ། །སྣ་ཚོགས་སོ་སོའི་ཚུལ་དུ་སྣང་། །ཀ་ནས་དག་པར་གནས་པ་ལ། །དྲི་མ་ཡེ་ནས་མེད་པར་སྣང་། །འདི་ཀུན་བློ་ཡི་རིམ་པར་སྣང་། །རང་ངོ་ཀ་ནས་དག་པའོ། །ཞེས་མཐར་ཐུག་ཀ་དག་གཅིག་ལ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཡིན། ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་སྒྲ་ཐལ་འགྱུར་རྩ་བའི་རྒྱུད་དང་སྒྲོང་དྲུག་པའི་

རྒྱུད་ཀྱིས་གཞིའི་འདོད་ཚུལ་རྣམ་པ་བདུན་དུ་བསྟན་པ་ཡང་རིག་པ་སྟོང་གསལ་ཉག་གཅིག་གི་དོན་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་བློ་ཡིས་འཇལ་བ་ལས་ཆ་ཤས་སམ་ཕྱོགས་སོ་སོ་ནས་བརྟགས་ཀྱང་རིག་པའི་ངོ་བོར་ལ་ཚིག་དང་ཡི་གེ་དང་འདོད་ཚུལ་གང་དུའང་མ་གྲུབ་པས་འདི་ཁོ་ནའོ་ཞེས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པའི་ཁས་ལེན་ནི་ལུགས་འདིར་མི་འདོད། དོན་ཀྱང་ཆ་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སོ་སོ་ནས་མ་བསྟན་ན་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རེ་ཞིག་བརྗོད་ན།།

ཀ༽ གྲུབ་མཐའ་རྗེས་སུ་འཛིན་པས་གཞི་དྲུག་སྐྱོན་ཅན་དུ་བསྟན་པ།

 སྤྱིར་ན་རང་བྱུང་གི་རིག་པ་སྤྲོས་མེད་ཐིག་ལེ་ཉག་གཅིག་དེ། སྒྲ་བརྗོད་ཚིག་གི་སྤྲོས་པ་ལས་རིང་དུ་འདས་པ་ཞིག་ཡིན་པས། དེ་ལ་འདི་ཡིན་དང་དེ་མིན་ཞེས་བཤད་དགོས་ན། བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་མཐའ་ལས་འདས་པ་ཞིག་ལ་བཤད་ཡོང་རྒྱུ་ཞིག་མེད་ཀྱང་། ཚིག་གི་མཚོན་དུ་མེད་ཚུལ་དེ་ཡང་། ཚིག་གིས་བརྡ་མ་སྤྲད་ན་མི་གོ་བས་རེ་ཞིག་དེའི་ཚུལ་བརྗོད་པ་ནི། འདི་ལ་རྗེས་འཇུག་གི་གདུལ་བྱའི་གང་ཟག་བློ་རིགས་མི་འདྲ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གྲུབ་པའི་མཐའ་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་དང་ལམ་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། གྲུབ་མཐའ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་སྒོ་ནས་གཞི་སྔོན་མ་དྲུག་པོ་སྐྱོན་ཅན་དུ་བསྟན་པ་ནི་ཕྱོགས་རེ་ཕྱོགས་རེའི་འདོད་པ་ཕྱོགས་རེ་ལ་ཞེན་ནས་དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་པུའི་མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བར་ལྷུང་བ་ནི། དཔེར་ན་དམུས་ལོང་དྲུག་གིས་ལྷའི་གླང་པོ་ཆེ་ལ་ལག་པས་ཉུལ་ནས་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་འཇལ་བ་འདྲ་ལ། ལམ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་སྒོ་ནས་ཀ་དག་སྐྱོན་མེད་རང་གཞུང་དུ་འདོད་པ་ཧི་ལྟར་ཡིན་ན་མིག་དང་ལྡན་པས་གླང་པོ་ཆེའི་རང་

བཞིན་འཇལ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ཀུན་བློ་ཡི་རིམ་པར་སྣང་། །ཞེས་པ་འདིས་གྲུབ་མཐའ་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་གཞི་དྲུག་སྐྱོན་ཅན་དུ་བསྟན། རང་ངོ་ཀ་ནས་དག་པའོ། །ཞེས་པ་འདིས་ལམ་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་ཀ་དག་སྐྱོན་མེད་དུ་བསྟན། ཞེས་སོ། །དེ་ལ་དང་པོ་གཞི་དྲུག་སྐྱོན་ཅན་དུ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅུང་ཟད་བཤད་ན་དྲུག་ལས།

ཀ གཞི་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པ།

དང་པོ་གཞི་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད། དེ་དགག བཀག་པའི་དོན་བསྡུ་བ་དང་གསུམ་ལས་དང་པོ་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པའི་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། རིག་པའི་ངོ་བོ་ལ་ཡོན་ཏན་ཡེ་ནས་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པ་ནི་ཉི་མ་དང་འོད་ཟེར་ལྟར་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གནས་ལུགས་ནི་རྒྱ་གར་ཡང་མ་ཆད། ཕྱོགས་གང་དུའང་མ་ལྷུང་། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཡེ་ནས་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་གནས་པའི་བདག་ཉིད་ཅེའོ་སྙེ་དེ་ལྟར་འདོད་ཅེས་འདོད་པ་བཀོད་པའོ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ནི། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་ཡོད་ན། གློ་བུར་དྲི་བྲལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡང་དང་པོ་ཉིད་ནས་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་ཡོད་པས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡང་རང་ངོ་ཤེས་པ་སོགས་རྐྱེན་ལ་མི་ལྟོས་པར། ཐོག་མ་ཉིད་ནས་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ་ཏེ། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་ཡེ་ནས་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་འདོད་ན་སུ་ཡང་གཞི་དེ་ལས་འཁྲུལ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་དང་། གལ་ཏེ་འཁྲུལ་ཡང་འཁྲུལ་པ་འདི་འདག་མི་རིགས་པ་དང་། རྒྱུ་ལ་འབྲས་བུ་གནས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ལྷུན་གྲུབ་ཡིན་ན་འཁོར་བ་ཡང་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་འགྱུར་བས་འཁོར་

བ་ཡིན་ན་རྟག་ཏུ་འཁོར་བ་དང་། མྱང་འདས་ཡིན་ན་རྟག་ཏུ་མྱང་འདས་སུ་ཐལ་བས་གྲོལ་བར་མི་རིགས་པ་དང་། དེ་གཉིས་གཅིག་ཡིན་ན་འཁོར་བ་མྱང་འདས་སུ་ཐལ་བ་དང་མྱང་འདས་འཁོར་བ་རུ་ཐལ་ཏེ། དེ་གཉིས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་འབྲས་ཐ་དད་པས་ལྷུན་གྲུབ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་གཞི་ལྷུན་གྲུབ་ཡིན་ན། སོལ་བའི་ཁ་དོག་ལྟར་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་འདས་གཉིས་སུ་འགྲེས་རྒྱུ་མེད་ཅིང་། འཁོར་བ་ཡིན་ཡང་མ་རིག་པ་གཞི་ལ་གྲུབ་པས་རྟག་ཏུ་འཁོར་བར་འཁོར་ནས་གྲོལ་མི་རིགས་པ་དང་། མྱང་འདས་ཡིན་ཡང་ཡེ་ནས་མྱང་འདས་སུ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པས་རང་ངོ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀློང་དྲུག་པ་ལས། ལྷུན་གྲུབ་སྣ་ཚོགས་གཞི་དེ་ཉིད། །ཡང་དག་གཞི་ཉིད་མ་ལགས་ཏེ། །གལ་ཏེ་ཡིན་ན་འདི་ལྟར་འགྱུར། །འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་འབད་པས་ནི། །གྲོལ་བ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། །མ་རིག་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲིབས་པའི་ཕྱིར། །རིག་པ་ཡོད་པས་གྲོལ་གསུངས་ན། །འབྲས་བུ་ཡང་གྲོལ་ཉིད་མི་འགྱུར། །དཔེར་ན་སོལ་བ་ནག་པོ་ལ། །ཕྱི་དོར་གང་གིས་དཀར་པོ་ཡི། །མདོག་ཏུ་འགྱུར་བར་མི་ནུས་བཞིན། །རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཐ་དད་པས། །ཡང་ན་ལྷུན་གྲུབ་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་སོ། །ས་བཅད་གསུམ་པ་བཀག་པའི་དོན་བསྡུ་བ་ནི། འདིར་དེ་ལྟར་མི་འདོད་དེ། ངོ་བོ་ཀ་ནས་དག་པས་འཁོར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལོགས་སུ་མ་གྲུབ། རང་བཞིན་རྣམ་པར་དག་པས་ན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡང་ཟུར་དུ་མ་གྲུབ། འཁོར་འདས་གཉིས་མེད་བསམ་བརྗོད་ལས་འདས་པས་ཡེ་ནས་སྐྱོན་ལས་འདས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་བཞུགས་པ་དེ་ལ་ལྷུན་གྲུབ་འཆར་བའི་གཞིར་མཚོན་པ་ཙམ་ལས་རང་མཚན་དུ་མ་ཡིན་ཏེ།

ཡང་ཀློང་དྲུག་པ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་གནས་པའི་གཞི་དེ་ལ། །ལྷུན་གྲུབ་མཚོན་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །ཞེས་སོ།།

ཁ གཞི་མ་ངེས་པར་འདོད་པ།

ངེས་གཞི་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པ་བཀག་ནས། གཉིས་པ་གཞི་མ་ངེས་པར་འདོད་པ་ལ་ཡང་འདོད་པ་བརྗོད་པ། དེ་དགག་པ། བཀག་པའི་དོན་བསྡུ་བ་དང་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། གཞིས་ངོ་མའི་གནས་ལུགས་ངོ་བོ་གང་དུ་ཡང་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པས་མ་ངེས་ལ། སྣང་ཚུལ་རྐྱེན་གྱིས་བསྒྱུར་བས་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་ཏེ། མིང་གི་སྦྱོར་བ་སྣ་ཚོགས་བློས་གང་ལྟར་བཏགས་པ་ཙམ་ལས། དོན་ཡང་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་སྟོང་སྟེ་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པས། གང་ལྟར་བཏགས་པ་དེར་སྣང་བའོ་ཞེའོ་སྟེ་ཞེ་ན། །སྤྱི་རྒོལ་གྱི་འདོད་པ་དེ་དགག་པ་ནི། གཞི་ངེས་མེད་ཡིན་པས་བློས་གང་བཏགས་ཡིན་ན་གཅིག་ཡིན་ན་གཅིག་ཤོས་མ་ཡིན་པས་དངོས་འགལ་རྫས་ཐ་དད་པའི་རིགས་པས་གནོད་དེ། གཞི་མ་ངེས་པ་དེ་འཁོར་བ་འབྱུང་བའི་གཞི་ཡིན་པར་བརྟགས་དུས་དེ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་མྱང་འདས་སུ་མི་རུང་ལ། གཅིག་ཡིན་དུས་དུ་མ་ཡིན་པར་མི་འཐད་པ་དང་། ཕན་ཚུན་ངེས་པ་འཚོལ་བས་འཁྲུལ་གྲོལ་གོ་འཕོ་བར་ཐལ་བ་དང་། གལ་ཏེ་ངེས་པ་མེད་པར་ཡིན་ན་གཞི་མ་ངེས་པ་གང་ཡིན་ཡིན་དུ་འགྱུར་རུང་བ་ཡིན་པས་གྲོལ་ནས་སླར་ཡང་འཁྲུལ་པར་ལྡོག་པར་ཐལ་ལ། མ་གྲོལ་བ་དེ་རང་དུས་དེ་ན་གྲོལ་ཟིན་དུ་ཐལ་བ་སྟེ་སྟེས་དབང་གིས་མཚམས་རེར་སེམས་ཅན་འབད་མེད་དུ་གྲོལ་བ་དང་མཚམས་རེར་སངས་རྒྱས་ཀྱང་འཁོར་བ་ལྟུང་ནས་སྡུག་བསྔལ་བར་ཐལ་

བ་དང་། ངེས་མ་ངེས་གཉིས་ཕན་ཚུན་གོ་འཕོ་བས་འཁོར་འདས་འཆོལ་བར་ཐལ་བ་དང་། མ་ངེས་པར་དམ་བཅའ་ན་གཞིར་མི་རུང་སྟེ་ས་མི་ཟིན་པའི་སྐྱོན་དང་བཅས་པར་ཡང་གློང་དྲུག་པ་དེ་ཉིད་ལས། མ་ངེས་པ་ཡི་གཞི་གསུངས་པ། །འདི་ཡང་གཞི་ཉིད་མི་བཏུབ་པར། །བདག་གིས་བློ་རིམ་འདི་ལྟར་གོ །འབྲས་བུ་རེས་འཇོག་ཅན་ཉིད་དམ། །ཡང་ན་ལྡོག་བཅས་ཉིད་དུ་འགྱུར། །མ་ངེས་ངེས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར། །ངེས་པའང་མ་ངེས་ཅན་དུ་འགྱུར། །རང་གི་མ་ངེས་རང་ཡོད་པས། །ངེས་པ་ཡིན་ན་ལས་མཐའ་བཞིན། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་བཀག་པའི་དོན་བསྡུ་བ་ནི། འདིར་ནི་དེ་ལྟར་མི་འདོད་དེ། ངེས་མ་ངེས་ཀྱི་མིང་དོན་གང་དུའང་མི་འབྱེད་པས་ཡེ་ནས་སྐྱེ་མ་སྐྱོང་ཞིང་སྐྱེ་མ་སྐྱོང་བ་ལ་གནས་པ་དང་འགག་པ་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་པས་མ་སྐྱེས་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ་སྐྱེ་འགག་གནས་པ་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་ཆོས་ཉིད་ཕྱོགས་ལྷུང་དང་བྲལ་བའི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ལ་ཕྱོགས་འཛིན་དུ་ངེས་པ་གང་ཡང་མེད་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གཞི་མ་ངེས་པར་འདོད་པའི་ལུགས་བཀག་ནས།

ག གཞི་ངེས་པ་དོན་གྱི་དངོས་གཞིར་འདོད་པ།

གསུམ་པ་གཞི་དེ་རྟོགས་ནས་ངེས་པ་དོན་གྱི་དངོས་གཞིར་འདོད་པ་ལའང་འདོད་པ་བརྗོད་པ། དེ་བཀག་པ། དོན་བསྡུ་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། གཞིའི་ངོ་བོ་དེ་འགྱུར་བ་མེད་པ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་དང་། སྣང་ཚུལ་གྱི་སྟེང་ནས་གང་ལྟར་སྣང་བ་དེ་ལྟར་ལས་བསྒྱུར་དུ་མི་བཏུབ་པ་མེ་དང་ཆུ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་སོ། །དེ་དགག་པ་ནི། འགྱུར་མེད་ཁོ་ན་ཡིན་ན་རྟོགས་པའི་སྔོན་དུ

རྟོགས་གཞི་མྱང་འདས་ཡོད་དགོས་པས་མུ་སྟེགས་རྟག་པར་ལྟ་བའི་ལུགས་ཀྱི་བདག་རྟག་པར་འདོད་པ་དང་། གཅིག་པར་ཐལ་བ་ཡིན་པས་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་གྲོལ་བར་འདོད་པ་དང་འགལ་ལོ། མ་རྟོགས་ཀྱང་གཞི་ཡིན་ན་གཞི་ཡིན་པ་གང་གིས་ཤེས། འཁོར་བའི་ངོ་བོ་མྱང་འདས་ཡིན་པས་ཤེས་སོ་ཟེར་ན། ངོ་བོ་མྱང་འདས་ཡིན་ན་གདོད་གྲོལ་མི་དགོས་པ་ནི་དཔེར་ན་མེ་ཚ་བ་ཡིན་པས་དེ་སླར་ཚ་བར་བསྒྱུར་མི་དགོས་པ་བཞིན་དང་། གལ་ཏེ་འཁོར་བར་ངེས་ན་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་གྲོལ་བར་འདོད་པ་ཡང་འགལ་ཕྱིར། འབད་པས་གྲོལ་བ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ཏེ་མ་དག་པའི་རིག་པ་དག་པར་བསྒྱུར་དུ་མི་བཏུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན་གཞི་དེ་རྟོགས་པ་དང་ལམ་སྒོམ་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། གཞི་རྟོགས་པས་འཁྲུལ་པ་བཟློག་པར་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ། བློ་ལ་སྣང་བ་དེ་བློ་ལ་སྣང་བ་མ་གཏོགས་གཞི་ལ་སྣང་བ་མིན་ཟེར་ན། སྣང་ཚུལ་བསྒྱུར་དུ་མེད་པ་ཁས་བླངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །དེ་འཁོར་བའི་སྣང་ཚུལ་ལས་གཞིའི་སྣང་ཚུལ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། གཞི་དེ་གཉིས་བཅས་སུ་ཐལ་ཏེ། གཞི་ལས་ལོགས་ན་འཁོར་བའི་སྣང་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ། ཀློང་དྲུག་པ་ལས། ངེས་པའི་གཞི་ཞེས་བསྟན་པ་ལ། །འདི་ཡང་ཡང་དག་སྙིང་པོ་མིན། །དཔེར་ན་མིག་སེར་ཅན་དག་ལ། །དུང་ཉིད་སེར་པོར་སྣང་བ་བཞིན། །རང་ས་ལྡོག་པའི་ཁྲུད་ཀྱིས་ནི། །རང་གཞན་གཉིས་མེད་ངེས་མཐའ་བྲལ། །དེ་ཕྱིར་དེ་ཡང་ཡང་དག་མིན། །ཡང་ན་རྒྱུ་ངེས་འབྲས་ངེས་པས། །བདག་རྟག་པ་དང་ཁྲུད་མེད་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །བཀག་པའི་དོན་བསྡུ་བ་ནི། འདིར་དེ་ལྟར་མི་འདོད་དེ། རྟོགས་ཡོད་ན་རྟོགས་ངོ་རང་དག་ལ་མ་རྟོགས་ཀྱང་རང་བཞིན་གཉིས་སུ་མེད་པས་ཀ་ནས་དག་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ་

འཕོ་འགྱུར་མེད་ཅེས་བྱའི། **འབད་པས་མི་དག་ཅེས་**དེ་ལྟར་གཞི་ངེས་པ་དོན་གྱི་དངོས་གཞིར་འདོད་པ་**ཁས་མི་ལེན་པའོ།།**

ང གཞི་ཅིར་ཡང་བསྒྱུར་དུ་བཏུབ་པར་འདོད་པ།

བཞི་པ་གཞི་ཅིར་ཡང་བསྒྱུར་དུ་བཏུབ་པར་འདོད་པ་ལའང་སྔར་བཞིན་འདོད་པ་བརྗོད་པ། དེ་བཀག་པ། དོན་བསྡུ་བ་དང་**གསུམ་ལས།** **འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི།** གཞིའི་ངོ་བོ་ཕྱོགས་དང་རིས་སུ་མ་ཆད་པ་ཡིན་པས་ན་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པའི་**གནས་ཚུལ་དེ་གར་ཡང་བསྒྱུར་དུ་བཏུབ་**པའམ་བསྒྱུར་དུ་རུང་བ་ཞིག་ཡིན་**པའོ་ཞེའོ།** **།དེ་དགག་པ་ནི།** གཞིའི་**གནས་ལུགས་བསྒྱུར་དུ་བཏུབ་ན་གནས་ལུགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་།** དག་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱང་མ་དག་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། སེམས་ཅན་སུས་ཀྱང་མ་འབད་པར་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བར་ཐལ་སྟེ། **འབྲས་བུ་གྲོལ་ཟིན་ཡང་རྒྱུར་ལྡོག་པ**འམ་**རྒྱུ་འཁྲུལ་སྣང་སྤྱུ་མ་བརྗེས་པ་ཟང་ངེ་བའི་རང་དུས་དེ་གྲོལ་ཟིན་སྔར་འདས་དང་ཕན་ཚུན་གོ་བརྗེ་བར་ཐལ་ཏེ།** **གང་དུའང་བསྒྱུར་དུ་བཏུབ་པའམ་འགྱུར་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ།** **།འདོད་ན་དགོས་པ་མེད་པ་དང་། ཡང་ཕྱིར་ལྡོག་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མི་བདེན་པར་ཐལ་ཞིང་།** བསྒྱུར་དུ་རུང་ན། རྟག་པ་ཞིག་བསྒྱུར་རམ། མི་རྟག་པ་ཞིག་བསྒྱུར། རྟག་པ་ནི་བསྒྱུར་དུ་མི་རུང་སྟེ་ནམ་མཁའ་ལ་གཅད་གཏུབ་མི་ཕེར་བ་བཞིན་ནོ། །མི་རྟག་པ་ནི་བསྒྱུར་མི་དགོས་ཏེ་མ་བསྒྱུར་ཡང་འགྱུར་བ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞི་བསྒྱུར་དུ་རུང་བ་དེས་ན་འབྲས་བུ་རྒྱུ་རུ་ལྡོག་པས་ས་སོགས་བེམ་པོ་རྣམས་རིག་པ་རུ་བསྒྱུར་བ་དང་། རིག་པ་བེམ་པོར་བསྒྱུར་ནས། **ཕན་ཚུན་བསྒྱུར་དུ་བཏུབ་པར་ཐལ་ཏེ།** དེ་ཉིད

ལས། བསྒྱུར་དུ་བཏུབ་ཅེས་སྨྲར་གསུངས་པ། །རང་གི་གནས་ལུགས་བསྒྱུར་བཏུབ་ན། །འདི་ཡང་ངེས་པ་མེད་པར་མཚུངས། །འབྲས་བུ་ཉིད་ནི་རྒྱུར་ལྡོག་ཕྱིར། །འབད་པ་རྣམས་ལ་དགོས་མེད་འགྱུར། །ཡང་དང་ཡང་དུ་ལྡོག་པས་ན། །ཁམས་པོ་རྣམས་ནི་རིགས་བཅས་སུ། །བསྒྱུར་དུ་བཏུབ་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། །ཞེས་སོ། །དོན་བསྡུ་བ་ནི། གཞི་རང་གི་ངོ་བོ་འཕོ་འགྱུར་མེད་པས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་ལ། འབྲུལ་པ་གནས་སུ་དག་ནས་ངོ་བོ་ལ་རང་ས་ཟིན་པ་ཞེས་བྱའོ།།

ཅ གཞི་ཅིར་ཡང་ཁས་བླང་དུ་བཏུབ་པར་འདོད་པ།

ལྟ་པ་གཞི་ཅིར་ཡང་ཁས་བླང་དུ་བཏུབ་པར་འདོད་པ་ལའང་སྨྲར་བཞིན་གསུམ་ལས། དང་པོ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་ངོ་བོར་གཞི་མེད་ཕྱོགས་ཡན་དུ་ཤར་བས་ཅིར་ཡང་ཁས་བླངས་པའོ་ཞེའོ་སླམ་ན། །དེ་དགག་པ་ནི། གཞི་དེ་ཅིའི་ངོ་བོ་གང་དུའང་ཁས་བླང་དུ་བཏུབ་ན་དངོས་པོ་སྣ་ཚོགས་ལ་ཟད་པའི་མཐའ་མེད་པས་ཐུག་པ་མེད་པ་ལྟར་གཞི་ལ་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་ལ། ཐུག་མེད་ཡིན་པར་འདོད་ན་ཐུག་མེད་ཀྱི་མཐའ་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་དང་། དངོས་མེད་ཡིན་ན་རི་བོང་གི་རྭ་དང་ནམ་མཁའི་པདྨོས་འཁོར་འདས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པར་ཁས་བླང་དགོས་པ་དང་། ཡོད་མེད་རྟག་ཆད་དུ་ཐལ་བས་གནས་ལུགས་ཀྱི་གཞིར་མི་རུང་བར་ཐལ་བ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། ཁས་ལེན་རྣམས་དང་ལྡན་པར་ནི། །སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྨྲར་གསུངས་པ། །འདི་ཀུན་ཕྱོགས་ཀྱི་འཕེན་པ་ཙམ། །ཐམས་ཅད་ཡིན་ངོར་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། །ཐུག་པ་མེད་པའི་སྐྱོན་འགྱུར་བས། །ཞེས་སོ། །དོན་བསྡུ་བ་ནི།

གཞིའི་ཆོས་ཉིད་དེ་ཡོད་མེད་རྟག་ཆད་ལས་འདས་པས་ཁས་ལེན་གང་ཡང་མེད་ལ། མཚོན་རྩལ་ཕྱོགས་རེ་ནས་གང་ཡང་མཚོན་དཔེར་སྟོན་པ་ཞེས་བྱའོ།།

ཆ གཞི་སྣ་ཚོགས་སུ་འདོད་པ།

དྲུག་པ་གཞི་སྣ་ཚོགས་སུ་འདོད་པ་ལའང་གསུམ་ལས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། ངོ་བོ་ཀུན་ཏུ་རང་ཤར་བས། །སྣང་རྩལ་སྣ་ཚོགས་སྣང་བའོ། །ཞེའོ། །དེ་དགག་པ་ནི། གཞི་སྣ་ཚོགས་ཡིན་པས་དུ་མར་འགྱུར་ལ། དག་པ་རྣམ་གྲོལ་གྱི་གཞིར་མི་རུང་བས་འབད་ཀྱང་ངལ་བ་དོན་མེད་པ་དང་། དུ་མ་མཐའ་ཡས་ཐུག་པ་མེད་པས་ངེས་པ་སྐྱེད་དུས་དང་རྟོགས་དུས་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། སྣང་རྩལ་འཕོ་འགྱུར་བྱེད་པ་ལྟར་གཞི་ཡང་འཕོ་འགྱུར་བྱེད་པར་ཐལ་བ་དང་། འཕོ་འགྱུར་བྱེད་ན་གཞིར་མི་འཐད་པ་དང་། རྟོག་ཚོགས་དུ་མ་སྣད་ཅིག་ལ་འགྱུ་བ་ལྟར། གཞི་གྱུ་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་དེ་ཕྱི་སྣང་བ་ལ་འདོད་དམ། ནང་ཤེས་པར་འདོད་དམ། དེ་གཉིས་ཚོགས་པ་ལ་འདོད། དང་པོ་ལྟར་ན། གཞི་གཅིག་པོ་དེ་སྣང་བ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་མང་པོར་རུ་ཐལ་བ་དང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་ནི་རྣམ་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིར་གཞི་ཡང་རྣམ་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པར་ཐལ་བ་དང་། གསུམ་པ་ལྟར་ན། དེ་ཡང་ཕྱི་རུ་གཟུང་བའི་ཡུལ། ནང་དུ་འཛིན་པའི་སེམས་དང་བཅས་པས་ཕན་ཚུན་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་འབྲེལ་བས་དབྱིངས་གཅིག་ཏུ་མི་རུང་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། སྟོན་པས་གོང་དུ་ཁྲ་བོར་གསུངས། །འདི་ཡང་ཕྱོགས་ནས་མི་འཐད་པས། །གང་གི་ངོ་བོ་དེ་སྣང་བས། །འབྲས་བུ་ཐ་དད་དོན་དེ་

མཚུངས། །མང་བའི་སྒྲ་ཡིས་ཉམས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོ། །དོན་བསྡུ་བ་ནི། འདིར་གཞི་སྣ་ཚོགས་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་མི་འདོད་དེ། གཞིའི་ངོ་བོ་གང་དུའང་མ་གྲུབ་པས་མཚན་གཞི་དང་བྲལ། རང་བཞིན་སྣང་ཐོག་ནས་གྲོལ་བས་མཚོན་བྱ་དང་བྲལ། གནས་ལུགས་སྤྲོས་པ་ལས་གྲོལ་བས་མཚན་ཉིད་དང་བྲལ་ཏེ། མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་གྱིས་གདགས་སུ་མི་རྙེད་པས་ངོ་བོ་ཀ་དག་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཡིན་པས་ན་ནམ་ཡང་འཁྲུལ་མ་མྱོང་། ཕྱིས་སུ་འཁྲུལ་བ་མི་འགྱུར། རང་བཞིན་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་རྩལ་ཀུན་གཞི་ཚོགས་བརྒྱད་དང་བཅས་པ་ཤར་ཡང་། རང་ངོ་མ་ཤེས་ན་འཁྲུལ་ཞིང་། ཤེས་ན་གྲོལ་བའི་འཐད་པ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་སྣ་ཚོགས་འཆར་གཞི་མ་འགགས་ཀྱང་ཡིན་ཚུལ་སྐྱོན་ལས་འདས་པའོ། །དེ་ཡན་གྲུབ་མཐའ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་གཞི་དྲུག་སྐྱོན་ཅན་དུ་བསྟན་པ་དེ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ། དེ་དགག་པ། བཀག་པའི་དོན་བསྡུ་བ་དང་གསུམ་རེས་བསྟན་པའོ།།

ཁ༽ ལམ་རྗེས་སུ་འཛིན་པས་ཀ་དག་སྐྱོན་མེད་རང་གཞུང་དུ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ལམ་རྗེས་སུ་འཛིན་པས་ཀ་དག་སྐྱོན་མེད་རང་གཞུང་དུ་བསྟན་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཀ་དག་གི་ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་། དེ་ལ་རྟོད་པའི་སྐྱོན་སྤང་། འཆར་གཞིའི་བབས་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ཀ་དག་གི་ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ་ནི། ཡེ་ཐོག་གཞིའི་ཀ་དག་ནི་སྒྲ་བསམ་བརྗོད་འདས་ཆེན་པོ་སྤྲོས་པ་ཀུན་དང་བྲལ་བས་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་བཞི་འམ་བརྒྱད་ལས་འདས་པ་སྟེ། ངོ་བོ་ཀ་ནས་དག་པའི་རིག་པ་དེ་དངོས་པོ་དང་མཚན་མ་མ་གྲུབ་པས་ཡོད་པ་རྟག་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་ཏེ་དངོས་པོ་དང་མཚན་མའི་ཆོས་སུ་མ་གྲུབ། རང་བཞིན་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་འོད་གསལ་ཕྲ་བའི་ཆ་

ནང་གསལ་དུ་གནས་པས་མེད་པ་ཆད་པའི་མཐའ་ལས་འདས་ཏེ། སྣང་བའི་ངོ་བོ་སྟོང་པ། སྟོང་པའི་རང་བཞིན་གསལ་བ། གསལ་བའི་སྙིང་པོ་རིག་པ་སྟེ། སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་ཡེ་ནས་འདུ་འབྲལ་མེད་པ། དཔེར་ན་ཉི་མའི་སྙིང་པོ་ལྟར་གནས་པ་ཏེ། ངོ་བོ་ཀ་ནས་དག་པ་དང་རང་བཞིན་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་གཉིས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཆ། འོད་གསལ་སྟོང་པའི་ཆོས་ཉིད་དུ་ཡེ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ། རང་བཞིན་གདོད་མའི་སངས་རྒྱས། ཡེ་གྲོལ་ཆོས་སྐུ་འགྱུར་མེད་ཀྱི་དགོངས་པ། གཞིའི་ངོ་བོ་དེ་ཉིད་འཁོར་འདས་གང་དུའང་མ་གྲུབ་ལ་ཡེ་སྟོང་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་ཡེ་ཐོག་ཉིད་ནས་སྨྲ་བསམ་བརྗོད་པ་དང་བྲལ་བ་ནམ་མཁའ་ལྟར་གནས་པ་ནི། མུ་ཏིག་ཕྲེང་བ་ལས། །ངོ་བོ་ཉིད་ནི་ཀ་དག་པས། །རང་བཞིན་ཉིད་ལ་ལྷུན་གྲུབ་བོ། །ས་དང་ཕྱོགས་དང་རིས་ལས་འདས། །ཡོད་དང་མེད་དང་བལྟ་རུ་མེད། །སྒྲ་ཚད་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན། །གཅིག་དང་གཉིས་དང་བགྲང་ཡུལ་མེད། །སྟོང་པ་ཆེན་པོར་བབས་ཀྱིས་གྲུབ། །ཅེས་པ་དང་། ཀློང་དྲུག་པ་ལས། །སྤྲོས་བྲལ་ཆོས་ཉིད་ཀ་དག་ནི། །རང་ངོ་རྣམ་དག་སྙིང་པོའི་གཞི། །དེ་ལ་ཚིག་དང་ཡི་གེ་བྲལ། །བརྗོད་པས་གཏན་ལ་དབབ་ཏུ་མེད། །སྤྲོ་འདོགས་ཐ་སྙད་ཀུན་བྲལ་ཏེ། །གཟུང་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་མེད། །སངས་རྒྱས་མེད་ཅིང་སེམས་ཅན་མེད། །ཆོས་མེད་ཆོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་མེད། །གང་མེད་ཅི་མེད་ཅི་ཡང་མེད། །དེ་ལྟར་མེད་པའི་སྙིང་པོ་ལ། །རེ་ཞིག་ཚིག་གིས་གཏན་ཕབ་ན། །ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ཀ་དག་ལ། །རང་བཞིན་དུ་ནི་ལྷུན་གྲུབ་བོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དེ་ལ་རྟོད་པའི་སྐྱོན་སྤོང་བ་ལ་རྟོད་པ་དང་། ལན་གཉིས་ལས་དང་པོ་རྟོད་པ་ཕྱོགས་སྔའི་འདོད་པ་བཀོད་པ་ནི། ངོ་བོ་ཀ་དག་ཡིན་ན་དྲི་མ་ཡེ་ཟད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་འཁོར་བར་འཁྲུལ་པ་མི་རིགས་ལ། རང་བཞིན་ལྷུན་གྲུབ་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་ལྷུན་

ཀྱིས་གྲུབ་ཟིན་པས་ཡེ་ནས་འབད་མེད་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་གྲོལ་བར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། ཞེས་པ་ནི་ཀ་ལྷུན་ཕྱོགས་རེ་བ་ཡིན་ན་སོ་སོ་ལ་སྐྱོན་རེ་ཡོད་པས། རང་གི་ངོ་བོ་ཀ་དག་ཡིན་ན་འཁོར་བ་ཡོད་མ་མྱོང་བས་སེམས་ཅན་འཁྲུལ་དོན་མེད་ལ། རང་བཞིན་ལྷུན་གྲུབ་ཡིན་པས་སུ་ཡང་འབད་མེད་དུ་གྲོལ་བར་ཐལ་བ་དང་། གཉིས་ཀ་གཞི་གཅིག་ཡིན་ན་རྫས་འགལ་ཡིན་པས་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། **གཉིས་པ་ལན་ནི། ཡེ་ནས་གྲོལ་ཟིན་པས་དྲི་མ་བསྐྱར་ནས་མཚན་ཉིད་པ་སྤྱང་དུ་མེད་ཅིང་འཁྲུལ་པ་དང་གྲོལ་བ་རང་མཚན་པ་མེད་དེ་རྨི་ལམ་གྱི་གྲོལ་འཁྲུལ་ལྟར་རིག་པའི་རོལ་པ་ཙམ་དུ་སྣང་དུས་ཉིད་ནས་གྲུབ་མ་མྱོང་བས་ཀ་དག་ཡིན་པ་ལ་སྐྱོན་མེད། ལྷུན་གྲུབ་ཡིན་པས་ཡེ་ནས་དབྱིངས་ཀྱི་སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཏུ་རྫོགས་ཀྱང་གཉིད་སད་པ་ལྟར་གློ་བུར་དྲི་བྲལ་གྱི་ཆ་ལས་ཡེ་ཐོག་དེར་མངོན་དུ་གྱུར་ཆར་ཡོད་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེས་བསྟན་པ་ནི།** ཞེས་པ་སྟེ་དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཀ་དག་ཡིན་པས་སེམས་ཅན་དང་འཁོར་བ་མེད་ཀྱང་། ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་རྩལ་ལམ་རོལ་བ་ཙམ་ལས་དེ་ལྟར་སྣང་བ་མི་འགལ་ཏེ། གཉིད་དུ་འགྲོ་ཁ་དང་གཉིད་དུས་ཀྱི་ཤེས་པའི་རང་ངོ་ལ་རྨི་ལམ་མེད་ཀྱང་། སྣང་ངོ་ལ་ཧྲ་ལྷང་དུ་སྣང་བ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ། །ཡང་སྣང་ངོ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆ་ནས་ལྷུན་གྲུབ་དང་། སྟོང་ངོ་དོན་དམ་གྱི་ཆ་ནས་ཀ་དག་ཅེས་ཚིག་བླ་དྭགས་སུ་བཏགས་པ་ཙམ་ལས། དེ་གཉིས་རྫས་ཐ་དད་མེད་པས་སོ་སོར་མི་འགྱུར་ཏེ། ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་བྲམ་ཟེ་ཡིན་པས་མི་ཡིན་པ་དང་། སྡོམ་ལྡན་ཡིན་པས་རབ་བྱུང་ཡིན་པ་གཉིས་མི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སྐབས་འདིར་གཞི་དྲུག་སྐྱོན་ཅན་དུ་བསྟན་ནས་ཀ་དག་རང་གཞུང་དུ་བསྟན་པ་ཞེས་པའི་ཀ་དག་དེའང་ཀ་ལྷུན་དབྱེར་མེད་ཀྱི་གཞི་དེ་སྐྱོན་མེད་དུ་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་གྱི་ཀ་དག་ཕྱོགས་རེ་བ་གཞི་རུ་མི་འདོད་པས་གཞི་བདུན་སྐྱོན་ཅན་དུ་བཤད་ཀྱང་རུང་ངོ་ལ། འོ་ན་རྒྱུད་

ལས་གཞི་བདུན་གཏན་ལ་ཕབ་ཡོད་པ་ཡིན་ན་འདིར་བརྒྱད་དུ་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། ཀ་དག་དང་ལྷུན་གྲུབ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ཡང་། ཚོགས་པ་གཅིག་གིས་བསྡུས་པས་གྲངས་ལ་འགལ་བ་མི་འདུག་གོ། །དེ་དག་གི་རྩོད་ལན་ཡང་། རྒྱུད་མུ་ཏིག་ཕྲེང་བ་དེ་ཉིད་ལས། **།ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ཀ་དག་པས། །སེམས་ཅན་འཁོར་བ་འདི་མི་རིགས། །མ་རིག་དྲི་མ་ཡེ་ཟད་ཕྱིར། །སྟོན་པས་གསུངས་པ་སེམས་དཔའ་ཆེ། །རང་བཞིན་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། །དེ་ཡང་མ་འགགས་རོལ་པར་སྣང་། །སེམས་དཔའ་ཉིད་ཀྱིས་ཡང་གསོལ་པ། །རང་བཞིན་ཉིད་ལ་ལྷུན་གྲུབ་ན། །སེམས་ཅན་འདི་དག་རང་གྲོལ་རིགས། །ཡེ་ནས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། །གསུངས་པ་སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི། །ངོ་བོ་ཀ་ནས་དག་པའི་ཕྱིར། །གྲོལ་བ་རྣམས་ཀྱང་རོལ་པར་སྣང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཡང་གསོལ་པ། །ངོ་བོ་ཉིད་ནི་ཀ་དག་པས། །ལྷུན་གྲུབ་ལ་ཡང་དགོས་མེད་འགྱུར། །ཡང་ན་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། །ཀ་ནས་དག་པ་མེད་པར་འགྱུར། །སྟོན་པས་གསུངས་པ་འདུག་ཚུལ་ལ། །གང་གིས་བརྗོད་པའི་ཚིག་མེད་པས། །བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཚིག་དང་བྲལ་བ། །ཅི་ཡི་ངོ་བོར་གྲུབ་མེད་ཕྱིར། །ཚིག་གིས་འདི་ལ་གནོད་པ་བྲལ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་འཆར་གཞིའི་བབས་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་བླ་ན་མེད་པའི་གཞི་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ།** ཐུན་མོང་དུ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོའི་ཆ་ནས་རྒྱས་པ་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་འཆར་གཞིའི་བབས་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་ལའང་། མན་ངག་གི་འགྲེལ་དགོད་པ་དང་། ལུང་གིས་རྒྱབ་སྐྱོར་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མན་ངག་གི་འགྲེལ་དགོད་པ་ནི། **དབྱིངས་གདོད་མའི་ཡེ་གཞི་གཞོན་ནུ་བུམ་པའི་སྐུའི་སྒྲོང་དེ་ལ་ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཐུགས་རྗེ་གསུམ།** ངང་དང་རང་བཞིན་བདག་ཉིད

གསུམ། །ཀ་དག་ཉིད་དང་ལྷུན་གྲུབ་སྟེ། །ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པས་ཕྱེ་ན་བརྒྱད་དུ་གནས་ཤིང་། དེའི་ངང་ལས་གཞི་སྣང་དུ་ཤར་དུས་གྲོལ་འཁྲུལ་གཉིས་ཀའི་གཞི་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་སྤྱི་གཞི་ཟེར་ལ། གྲོལ་གཞི་བྱེད་པས་གྲོལ་བའི་གཞི་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་འཁྲུལ་གཞི་བྱེད་པས་འཁྲུལ་གཞི་ཞེས། གཞི་སྣང་གི་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་གྲོལ་འཁྲུལ་གྱི་ཆ་དབྱེ་ན་གསུམ་དུ་གནས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཀ་དག་གི་ལྡོག་པ་ནས་གང་ཡང་མ་གྲུབ་པས་ཕྱི་གསལ་གྱི་ཆ་ལ་སྐུ་དང་འོད་ལ་སོགས་པ་མཚན་མ་རིས་ཅན་དུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། དེའི་རང་བཞིན་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་དབྱིངས་ན་ཡེ་གདངས་འོད་ལྔ་སྐུ་དང་ཟེར་དང་ཐིག་ལེར་སྣང་བ་ཆེས་ཕྲ་བའི་བདག་ཉིད། དབྱིངས་ན་འཁྱིལ་བ་ཡིན་པས་ནང་གསལ་ཕྲ་བའི་ཡེ་ཤེས་སུ་ཡོད་པའོ། །དེ་ཡང་ཕྱི་གསལ་རགས་པར་མེད་པས་ན་རྟག་པའི་མཐའ་ལས་གྲོལ། ནང་གསལ་ཕྲ་བར་འདོད་པས་ཆད་པའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་ལོ། །དེ་ལྟར་མཐའ་བྲལ་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ངོ་བོ་སྟོང་པས་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ། རང་བཞིན་གསལ་བས་སྣང་ཚུལ་མ་འགགས། ཐུགས་རྗེ་རྒྱུན་མ་ཆད་པས་གང་ལྟར་འཆར་བའི་གཞི་བྱེད་པ་ནི། གཞི་དངོས་པོ་གཤིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལུང་གིས་**རྒྱབ་སྐྱོར་ནི། སུ་ཏིག་ཕྲེང་བ་ལས། ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཐུགས་རྗེ་དང་། །ངང་དང་རང་བཞིན་བདག་ཉིད་ཆེ། །ཀ་དག་ཉིད་དང་ལྷུན་གྲུབ་དང་། །སྤྱི་པའི་གཞི་དང་འཁྲུལ་གཞིའོ། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱས་བཤད་དུ། ངོ་བོ་ཀ་དག་བརྗོད་གཞི་བྲལ། །རང་བཞིན་ལྷུན་གྲུབ་ཅིར་སྣང་རྫོགས། །ཐུགས་རྗེ་ཀུན་ཁྱབ་རང་ཤར་བའོ། །ངང་ནི་ཤུགས་ལས་འབྱུང་བ་སྟེ། །རང་བཞིན་མ་བཅོས་ཀུན་སྣང་བས། །བདག་ཉིད་ཁྱབ་གདལ་འུབ་ཆུབ་པའོ། །ཀ་དག་དྲི་མ་རང་དག་སྟེ། །ལྷུན་གྲུབ་སྣ་ཚོགས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། །སྤྱི་པའི་གཞི་ནི་གྲུབ་པར་སྣང་། །ཞེས་**

གསུངས་སོ། །འདི་དག་ཀྱང་གཞིའི་རང་གནད་གལ་པོ་ཆེ་ཡིན་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་ཡོད་པས་རྟོགས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཀ་དག་ཕྱང་ཆད་དུ་བཟུང་བའི་མཐའ་དང་། ལྷུན་གྲུབ་མཚན་མ་རིས་ཅན་དུ་བཟུང་བའི་མཐའ་སྟེ་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སེལ་བ་ལ། ཀ་དག་གི་རང་བཞིན་ལྷུན་གྲུབ་དང་། ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་ཡེ་གདངས་འགག་མེད་ཡིན་པའི་གནད་དེ་གོ་བ་གཙོ་ཆེའོ།།

༼ཁ ཀ་དག་གི་ཡེ་གཞི་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

ཀ༽ ངོ་བོའི་འདུག་ཚུལ་ངོས་གཟུང་བ།

གཉིས་པ་ཀ་དག་གི་ཡེ་གཞི་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ངོ་བོ་སྟོང་བའི་ཕྱོགས་ནས་འདུག་ཚུལ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེའི་རང་བཞིན་ལྷུན་གྲུབ་སྣང་བའི་ཕྱོགས་ནས་རྒྱས་པར་བཤད། རྨམ་པ་ལ་འཁྲུལ་གཞི་བཟློག་པའོ། །དང་པོ་ངོ་བོ་འདུག་ཚུལ་ངོས་གཟུང་བ་ལ། བསྟན་བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་མདོར་བསྟན་ནི། རིག་པ་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས། ཡེ་སྟོང་ཐོག་མའི་ཆོས་སྐུ། དབྱིངས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ། ཆོས་ཉིད་འོད་གསལ་བའི་གནས་ལུགས་ཏེ། ཀ་དག་དངོས་པོ་དང་མཚན་མ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་པ་ལ་ལྟོས་ན་འཁོར་འདས་བདེ་སྡུག ཡོད་མེད། ཡིན་མིན། གྲོལ་འཁྲུལ། རིག་མ་རིག་ལ་སོགས་པ་གང་དུའང་མ་གྲུབ་ཅིང་ཅིར་ཡང་དམིགས་སུ་མེད་པ་སྟེ། ཇི་ལྟར་མ་གྲུབ་ན། མུ་ཏིག་ཕྲེང་བ་ལས། །ཐོག་མ་ཉིད་ཀྱི་ཀ་དག་ལ། །འཁྲུལ་ཞེས་ཙམ་དུ་བརྗོད་དུ་མེད། ། དེ་བཞིན་མ་འཁྲུལ་པ་ཡང་ཅི། །དེ་ཕྱིར་འཁྲུལ་པ་གདོད་ནས་མེད། །ཅེས་སྒྲོ

འདོགས་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་བསྟན་པ་དང་། གསང་བ་ཡི་གེ་མེད་པའི་རྒྱུད་ལས། རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྒྲུབ་པའི་ཡུལ་མེད་དོ། །སྤྱར་འདས་པ་མེད་དོ། །ཕྱིས་འབྱུང་བ་མེད་དོ། །ད་ལྟར་སྣང་བ་གང་ཡང་མེད་དོ། །ལས་མེད་དོ། །བག་ཆགས་མེད་དོ། །མ་རིག་པ་མེད་དོ། །སེམས་མེད་དོ། །ཡིད་མེད་དོ། །ཤེས་རབ་མེད་དོ། །འཁོར་བ་མེད་དོ། །མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མེད་དོ། །རིག་པ་ཉིད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡེ་ཤེས་སུ་སྣང་བ་གང་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་སོ། །འདིས་ནི་རྒྱ་མ་ཆད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་ཉིད། མཐའ་བྲལ་གྱི་རིག་པ་ཕྱོགས་ལྷུང་མེད་པའི་ལྟ་བ་དེ་བསྟན་པའོ། །དེའང་ཀ་ནས་དག་པ། དང་པོ་ནས་དག་པ། ཐོག་མ་ནས་དག་པ། ཡེ་ནས་དག་པ། གདོད་མ་ནས་དག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མུ་ཏིག་ཕྲེང་བ་ལས། ཀ་ཞེས་ཐོག་མར་བྱུང་བ་ལ། །དག་པ་དྲི་མའི་གྲངས་མཐའ་ཟད། །ཅེས་སོ། །ངོ་བོའི་འདུག་ཚུལ་ངོས་བཟུང་ཞིང་ཀ་དག་གི་སྒྲ་བཤད་པའོ།།

ཁ༽ དེའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དེའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཀ་དག་སྟོང་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ལྷུན་གྲུབ་སྣང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཉིས་ལྡན་དུ་བཤད་པ་དང་། གཞི་གནས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཐུགས་རྗེ་སུམ་ལྡན་དུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ལྡན་དེ་ཉིད་བཤད་པ་ནི། རིག་ཅིང་གསལ་ལ་དངོས་པོ་མེད་པ་ཀ་དག་དྲི་མེད་ཞེལ་གོང་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་རིག་སྟོང་དབྱེར་མེད་ལ་ལྟོས་ནས་ངོ་བོ་ཀ་དག་གི་ཡེ་ཤེས་བསམ་ངོ་དང་བྲལ་བ་དང་། རང་བཞིན་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་ཕྲ་བའི་ཡེ་ཤེས་གཏིང་

གསལ་ལམ་མདངས་ནང་གསལ་གྱི་ཡེ་གདངས་སུ་གནས་ཏེ། སློང་དྲུག་པ་ལས།
ངོ་བོ་ཉིད་ནི་ཀ་དག་ལ། །རང་བཞིན་དུ་ནི་ལྷུན་གྲུབ་བོ། །ཞེས་སོ། །ཀ་ནས་
དག་པ་ངོ་བོའི་ལྡོག་པ་ནས་གཞལ་ན་གང་དུའང་མ་གྲུབ་པས་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་ལས་
འདས་ལ། རང་བཞིན་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་ཆ་ནས་སམ་ལྡོག་པ་ན་གཏིང་གསལ་འཆར་
གཞིའི་ཆ་ཙམ་དུ་གནས་ཏེ། ངོ་བོ་སྟོང་ཞིང་རང་བཞིན་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་གཉིས་
རང་ངོ་སོ་སོར་མ་ཡིན་ཐ་མི་དད་པ་དབྱེར་མེད་མཐའ་གྲོལ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོར་
བཞུགས་པ་ནི་རིག་པ་རང་གྲོལ་ལས། མཐའ་བཞིའི་དྲི་མ་རང་སངས་ཉིད། །
ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་སུམ་ལྡན་དུ་བཤད་པ་ལ། ངོ་བོ་མདོར་བསྟན་པ་
དང་། རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ངོ་བོ་མདོར་བསྟན་
པ་ནི། རང་ཤར་ལས། ཀ་དག་ཆེན་པོའི་གཞི་དེ་ལ་ཡང་ངོ་བོ་རང་བཞིན་
ཐུགས་རྗེ་གསུམ་དང་ལྡན། །ཞེས་དང་། སྒྲ་ཐལ་འགྱུར་རྩ་བའི་རྒྱུད་ལས།
འཁོར་དང་འདས་པ་མི་གནས་པའི། །ཆོས་ཉིད་སྟོང་པ་ཀུན་ཁྱབ་པས། །ཡེ་
ཤེས་རང་ངོར་གནས་པ་ལ། །གསུམ་གྱི་ཚུལ་དུ་དབྱེར་མེད་དོ། །ཞེས་དང་།
སློང་དྲུག་པ་ལས། ཡེ་ཤེས་ཉིད་ནི་རྣམ་གསུམ་གྱིས། །གཞི་ཡི་ཁྱད་པར་ཚིག་
ཏུ་བསྟན། །ཞེས་པ་དང་། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་སྙིང་གི་མེ་ལོང་ལས། གཞིའི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཐུགས་རྗེ་གསུམ་དུ་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་
སོ། །གཉིས་པ་རང་བཞིན་རྒྱས་བཤད་པ་ལ་ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཐུགས་རྗེ་གསུམ་གྱི་
གནས་ལུགས་གསུམ་སྟེ། གསང་བ་བླ་ན་མེད་པ་ཐེག་མཆོག་རྡོ་རྗེའི་སྙིང་པོ་
འདིའི་བཞེད་ཀྱིས་ཆོས་སྐུ་གདོད་ནས་དག་པའི་ངོ་བོ་སྐུར་བཞུགས་པས་སྐུ་གསུམ་
འདུ་འབྲལ་མེད་པའི་འཆར་གཞིར་གནས་ཀྱང་མཚན་མ་རིས་ཅན་གྱི་ཞལ་ཕྱག་ཏུ་གྲུབ་
པ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །འདིས་ངོ་བོ་ཀ་དག་སྟོང་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ།

དེ་ཡང་ཀ་དག་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་ནི། ཡང་དག་པའི་སངས་རྒྱས་ཞེས་པ་ཞིག་ཀྱང་མ་བྱུང་ལ། མ་དག་པའི་སེམས་ཅན་ཞེས་པ་ཞིག་ཀྱང་མ་བྱུང་བའི་གནད་ལས། རིག་པ་མ་གཡོས་པའི་ཡེ་གདངས་ཆེན་པོའོ། །དེ་ནི་སྐྱེ་འཆི་མེད་པས་འགག་པའི་ཆོས་མེད། ཕྱི་ནང་མེད་པས་གསལ་བའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་རྫོགས། སྟོང་དང་དངོས་པོ་མེད་པས་སྣང་བའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཞིག་གོ **།རང་བཞིན་གསལ་བ་འོད་ལྔར་བཞུགས་པས་གདངས་གསུམ་ཡེ་ནས་རང་གསལ་ཀྱང་ཁ་དོག་རིས་བཅས་སུ་སོ་སོར་གྲུབ་པ་ནི་མེད་དོ།** །རང་བཞིན་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གནས་ལུགས། རྒྱ་གར་ཡང་མ་ཆད་ཕྱོགས་གང་དུའང་མ་ལྷུང་། སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་འཆར་བའི་གནས། ནང་གསལ་ཕྲ་བར་ཡོད་པ་ལ་ཕྱི་རྒྱ་མ་རལ་བ། འོད་ལས་འདས་པའི་ཡེ་གདངས། སྐུ་ལས་འདས་པའི་རང་གདངས། རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་སྣང་བ་འཕེལ་འགྲིབ་གང་སྟོང་མེད་པ། མཚན་འཛིན་ལས་འདས་པའི་སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཆར་གཞིར་བཞུགས་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ། **།ཐུགས་རྗེ་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་བཞུགས་པས་མཁྱེན་པའི་ཆ་མ་འགགས་པར་སོ་སོར་གསལ་ཀྱང་བྱ་བ་དང་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་སྣང་བ་ནི་མེད་དེ།** དེ་ཡང་གསལ་ལ་འགག་པ་མེད་པའི་སྤྲོས་མེད་སྤྲོས་པ་ཆེན་པོ། སྟོང་གསལ་འགག་པ་མེད་པ། མ་འདྲེས་ཡོངས་རྫོགས་ཆེན་པོ། ཀུན་ཁྱབ་གཅིག་ཏུ་རྫོགས་པའོ། །དེ་དག་གི་དོན་ལུང་གིས་གསལ་བ་ནི། **ཐལ་འགྱུར་ལས། །ཐོག་མའི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་དང་། ། ཐུགས་རྗེ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་གནས། །དེ་ཡང་ངོ་བོ་སྐུར་གནས་པས། །ཆོས་དང་ལོངས་སྤྱོད་སྤྲུལ་པའི་ཆར། །མ་ཕྱེ་འབྱེད་པ་མེད་པའི་ཚུལ། །ཐབས་ལས་གྲུབ་པ་ཉིད་ལ་ཡང་། །སྐུ་མདོག་ལ་སོགས་བློ་ཡུལ་མེད། །རང་བཞིན་ཆར་བྱེད་འོད་ཀྱི་ཚུལ། །དཀར་དམར་སེར་དང་ལྗང་མཐིང་ནི། །མཚན་མ་རིས་ཅན་མ**

ཡིན་པར། །རིས་མེད་ཤེས་པའི་བབས་ལས་གྲུབ། །ཐུགས་རྗེ་འཆར་གཞི་སྣ་
ཚོགས་ལས། །འདི་འདྲ་གཅིག་ཏུ་ངེས་མེད་པས། །སྣ་ཚོགས་སྣང་ཕྱིར་གཞི་
ཞེས་བྱ། །ཀུན་ཞེས་པ་དང་། དེས་ངོ་བོ་སྟོང་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྟན། ཀློང་དྲུག་
པ་ལས། དེ་ལྟར་ཆོས་ཉིད་ཀ་དག་ལ། །ཡེ་ཤེས་མེད་ཅིང་སྐུ་ཡང་མེད། །
འོད་མེད་ཁ་དོག་རྣམས་དང་བྲལ། །གང་གི་ངོ་བོར་གྲུབ་མེད་པས། །མ་རིག་པ་
དང་ཉོན་མོངས་ཀྱང་། །སློས་ཅི་དགོས་ཏེ་ཡོད་མ་ཡིན། །རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་
སྣང་བ་ལ། །མཚན་མར་འཛིན་པ་ཡེ་མེད་དེ། །ཁ་དོག་མ་ཡིན་རང་གསལ་
བས། །ཤེས་ཤིང་རིག་པའི་ཆ་རྣམས་བཅོམ། །འཛིན་པའི་གཟུང་ཡུལ་གང་མེད་
ཕྱིར། །རྣམ་པར་རྟོག་པའི་འཛིན་ཆ་མེད། །འོད་ལས་འདས་པའི་ཡེ་གདངས་
སུ། །ཡེ་ཉིད་ནས་ནི་ཁྱབ་པར་གནས། །སྐུ་ལས་འདས་པའི་རང་གདངས་
སུ། །རྣམ་དག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོར་གནས། །འོན་ཏེ་རང་བཞིན་སྣང་བ་ལ། །
མཚན་མ་དམིགས་པར་ཡེ་མེད་དོ། །དོན་གྱི་ཆ་ལ་འདི་ལྟར་གནས། །རང་
གདངས་བསྐྱེད་པ་དཀར་པོའི་ཆ། །གཏིང་གསལ་ཆེན་པོ་ཉིད་དུ་གནས། །
གཏིང་གསལ་ངོ་བོ་བཀྲག་བསྐྱེད་པ། །སྣང་བ་རང་ཟད་སེར་པོའི་ཆ། །མི་
མངོན་གཏིང་ནས་རང་ངོ་གསལ། །རང་ངོ་ཆགས་མེད་གདངས་བསྐྱེད་པ། །
གང་གིས་བཅིངས་པ་དང་བྲལ་བའི། །ཆགས་པ་རང་ཟད་དམར་པོའི་ཆ། །
གཏིང་གདངས་མ་འདྲེས་ཆེན་པོར་གནས། །མ་འདྲེས་སོ་སོའི་ཆ་འཛིན་པ། །
བྱ་རྩོལ་བསྐྱོད་པ་དང་བྲལ་བའི། །མཛད་པ་མེད་པའི་ལྷུང་གྲུར་ནི། །ཐོག་མ་
རྣམས་ཀྱི་ཟེར་དུ་ཡང་། །མི་མངོན་གཏིང་ནས་གསལ་བའི་ཆ། །གཏིང་གསལ་
ཁྱབ་པའི་འབྲེལ་བྱེད་པ། །འགྱུར་མེད་རྫོགས་པའི་མཐིང་གར་ནི། །ཡེ་རྫོགས་
བྱས་པ་མེད་པར་གནས། །དེ་ལྟར་དེ་ཡི་རང་བཞིན་ལ། །སྐུ་ནི་སྣང་བའི་མཚན

ཉིད་བྲལ། །ཡེ་ནས་རང་དག་ཆེན་པོ་ལ། །རྫོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྩེ་མོར་གནས། །འདི་ལ་དབང་པོར་སྣང་བ་མེད། །གདོས་བཅས་མཚན་མ་རང་དག་ཕྱིར། །གཏིང་གསལ་ཆེན་པོའི་གཞི་མར་གནས། །ཁྱབ་དང་ཁྱབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་། །ཕྱུང་དང་ཆད་པ་མེད་སྣང་བར། །གསལ་བྱེད་སྣང་བའི་ཆ་མ་འགགས། །སྙིང་པོ་ཐམས་ཅད་བཅུད་འདུས་པས། །དྲི་མ་མེད་ཅིང་རང་སར་དག །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་གསང་ཆེན་དུ། །རང་བཞིན་གྱི་ནི་ཆ་ལ་བཞུགས། །ཐུགས་རྗེའི་སྣང་ཆ་སྣ་ཚོགས་ལས། །སྟོང་ཆ་འགག་པ་མེད་པ་ཉིད། །ཤེས་བྱ་ཡེ་ཤེས་རྣམ་གཉིས་སུ། །སྣང་བའི་ཆ་ལས་སྣང་བར་བས། །མེད་པའི་སྣང་བ་རང་དག་ལས། །རང་བཞིན་ཤུགས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ནི། །མཛད་པའི་རྩོལ་བ་ཡེ་མེད་པས། །མ་བྱས་སྣང་བའི་རྩལ་དག་ཏུ། །ཡེ་ནས་འབྱེད་པ་མེད་པར་སྣང་། །ཉི་མ་ལས་ནི་འོད་བཞིན་དུ། །རང་གིས་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །རང་གི་རང་བཞིན་དེ་ལྟར་སྣང་། །ཞེས་པ་དང་། དེས་རང་བཞིན་གསལ་བ་བསྟན། རང་ཤར་ལས། གཞི་ཀ་དག་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ་ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཐུགས་རྗེ་གསུམ་དུ་གནས་སོ། །ངོ་བོ་དེ་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་མ་འགགས་པར་གསལ་བ་གཞོན་ནུ་བུམ་པ་སྐུའི་གནས་ལུགས་ཞེས་བྱའོ། །རང་བཞིན་འོད་ལྔའི་སྣང་བ་མ་འགགས་པའོ། །ཐུགས་རྗེའི་སྣང་བ་ནི་དཔེར་ན་སྤྲིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ནི་ཀ་དག་གི་གནས་ལུགས་ཞེས་བྱ་སྟེ་རྒྱ་གར་ཡང་མ་ཆད་ཕྱོགས་གང་དུའང་མ་ལྷུང་བའོ་ཞེས་པ་དང་། དེས་ཡེ་ཤེས་གསུམ་ཀ་བསྟན་པའོ། །བཀྲ་ཤིས་མཛེས་ལྡན་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ལས། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མ་བྱུང་མ་རྟོགས་པའི་སེམས་ཅན་མ་བྱུང་བའི་སྔོན་རོལ་ན་རིག་པ་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་གཞི་ལས་མ་གཡོས་ཏེ་རྐྱེན་མེད་པའི་སྣང་བ་གསུམ་དང་ཐབས་ཅིག་ཏུ་བཞུགས་

སོ། །དེ་ནས་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་འདུག་ཚུལ་གྱི་གནས་ལུགས་འདི་གསུངས་སོ། །ཀྱེ་སྣང་བ་ཆེན་པོ་ཡངས་པའི་ཀློང་འདི་ནི་མ་གཡོས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཆེན་པོ་ལས་མ་འཕྲུལ་པའི་སངས་རྒྱས་ཆེན་པོར་བཞུགས་སོ། །དེས་ཐོག་མའི་ཡེ་གཞི་བསྟན། ངོ་བོའི་སྐུ་མ་འགགས་པར་གནས་ཏེ། ངོ་བོ་མི་འགྱུར། ཐབས་གསང་བ། མ་གཡོས། མི་གཡོ། མ་བསྐྱོད་པ། སྣང་བ་ཐམས་ཅད་དུས་གཅིག་ལ་རྫོགས་པ། ཡེ་ཤེས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་ལ་རྫོགས་པ། སྐུ་ཐམས་ཅད་སྨིན་པར་གནས་པ། འོད་ཀྱི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་མ་བསྒྲིབས་པར་གསལ་བ། གནས་ལུགས་ཀྱི་སྣང་བ་ལ་སྣང་ཐབས་ཀྱིས་མ་བསྒྲིབས་པའི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཐུགས་རྗེ་གསུམ་རྒྱ་མ་ཆད་པར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ། ངོ་བོའི་གནས་ལུགས་ཆེན་པོ་དེ་ཡང་སྐུ་ལྟར་སྣང་བ་ལ་ཁ་མིག་སྣ་བར་དོད་པ་ནི་ཅང་མི་བཞུགས། སྟོང་པ་ལྟར་སྣང་བ་ལ་བེམ་སྟོང་ལྟར་ཅང་མི་བཞུགས། འོད་ལྔ་ལྟར་སྣང་བ་ཆེན་པོ་ལ་ཁ་དོག་ཏུ་ཕྱེ་བ་ནི་ཅང་མི་བཞུགས། རྒྱ་མ་ཆད་པར་སྣང་བ་ལ་འབྲེལ་བ་ལྟར་ཅང་མི་བཞུགས། མཐའ་དབུས་མེད་པ་ལྟར་སྣང་བ་ལ་ཕྱོགས་སུ་དམིགས་པ་ནི་ཅང་མི་བཞུགས། ཆ་ཡིས་མ་གོས་པ་ལྟར་སྣང་ལ་རིས་སུ་ཕྱེ་བ་ནི་ཅང་མི་བཞུགས། རྒྱུན་མ་འགགས་པ་ལྟར་སྣང་ཞིང་དཔངས་མཐོ་བ་ལ་སྟེང་འོག་ཏུ་སྣང་བ་ནི་གང་ཡང་མེད་དོ། །དེས་ངོ་བོ་སྟོང་པར་བསྟན། རང་བཞིན་གྱི་སྣང་བ་ནི་ཡངས་པ་ལྟར་སྣང་བ་ལ་ཕྱོགས་ལྟུང་མེད་པ། གསལ་བ་ལྟར་སྣང་བ་ལ་དངོས་པོ་མེད་པ། མཐིང་ག་ལྟར་སྣང་བ་ལ་ཆ་མ་ཕྱེ་བ། དཀར་པོ་ལྟར་སྣང་བ་ལ་རིགས་མི་འཛིན་པ། སེར་པོ་ལྟར་སྣང་བ་ལ་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པ། དམར་པོ་ལྟར་སྣང་བ་ལ་གོ་མ་འགགས་པ། ལྗང་གུ་ལྟར་སྣང་བ་ལ་དངོས་པོ་མེད་པ། སྣ་ལྔ་ཉིད་དུ་གནས་པ་ལ་ཁ་དོག་མི་འཛིན་པ་ཆེན་པོ། །ཀླུམ་པ་ལ་དབྱིབས་མེད་པ།

མ་འགགས་པ་ལ་སྐྱོན་མེད་པ། ཁྱབ་པ་མེད་པ་ལ་རང་གདངས་ཆེན་པོ། རང་གསལ་བ་ལ་ཕྱི་ནང་དང་བཅས་པ། རྩོལ་སྒྲུབ་མེད་པ་ལ་བབས་ཀྱིས་གྲུབ་པའོ། །དེས་རང་བཞིན་གསལ་བར་བསྟན། ཐུགས་རྗེའི་སྣང་བ་ནི་སྟོང་པ་ལྟར་སྣང་བ་ལ་གསལ་ལ་མ་འགགས་པ། སྤྲོས་པ་མེད་པ་ལ་སྤྲོས་པ་ཆེན་པོ། རང་བཞིན་མ་འགགས་པ་ལ་སྣ་ཚོགས་མ་ངེས་པ་ཆེན་པོ། གསལ་བས་མུན་པ་མེད་པ། མ་འགགས་པས་མེད་པ་ཆེན་པོ། །བབགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་འཆར་བ་ཆེན་པོ། མ་འདྲེས་པ་ལ་ཡོངས་སུ་སྣང་བ་ཆེན་པོ། ཀུན་ལ་ཁྱབ་པ་ལ་གཅིག་ཏུ་འདུས་པ་ཆེན་པོ། དག་པ་ལ་འཁྲུལ་པ་མ་འགགས་པ་ཆེན་པོ། རྫོགས་པ་ལ་གཅིག་ཏུ་སྣང་བ་ཆེན་པོ། ཐུགས་རྗེའི་གོ་མ་འགགས་པར་བཞུགས་སོ་ཞེས་སོ། །དེས་ཐུགས་རྗེ་ཀུན་ཁྱབ་བསྟན་པ་སྟེ། དེ་དག་གིས་གཞི་གནས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ངོ་བོ་སྟོང་པ། རང་བཞིན་གསལ་བ། ཐུགས་རྗེ་ཀུན་ཁྱབ་གསུམ་པོ་བསྟན་པའོ། །དེ་དག་གི་དོན་བསྡུས་ཏེ་ཙུང་ཟད་བཤད་ན། ཚིག་དོན་བཅུ་གཅིག་གི་དང་པོ་གཞི་བཤད་པའི་སྐབས་ཀྱི། གཞི་དང་གཞི་སྣང་གི་ཟླས་ཕྱེས་པའི་གཞི་ཀ་དག་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ། རིག་སྟོང་ཟང་འཇུག་གི་ཆ་གདོད་མའི་གཞི་དབྱིངས་དེའི་ཐོག་ན། གྲོལ་འཁྲུལ་གཉིས་ཀ་མེད་ཅིང་། གཞི་སྣང་འགག་མེད་ཏུ་འཆར་རུང་གི་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་ཆ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་གྲོལ་འཁྲུལ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་མིན། འོན་ཀྱང་ཟུང་འཇུག་ཐུགས་རྗེའི་རིག་རྩལ་གྱི་རྣམ་པ་ཕྱིར་གསལ་དུ་འཆར་ཆོ། རང་སྣང་དུ་རང་ངོ་ཤེས་ན་གྲོལ་བའི་གཞི་དང་། མ་ཤེས་ན་འཁྲུལ་གཞི་ཡིན་པས། གྲོལ་འཁྲུལ་གཉིས་ཀ་གཞི་སྣང་གི་སྐབས་དེར་འཛོག་པ་ཡིན་པ་ནི། མ་ཤེས་ཐབས་མེད་ཀྱི་རྩ་བའི་གནད་གཅིག་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་གཞི་དང་གཞི་སྣང་གི་ཁྱད་པར་གསལ་བོར་ཕྱེ་མ་ཤེས་པའི་དབང་གིས་ཕྱོགས་རེར་ཞེན་པ། གོང་དུ་དཔེར་བཀོད་པ་ལྟའི་གླང་པོ་ཆེ་

ལ་ཡོང་བ་དྲུག་གིས་ཡོང་བསླབ་བྱུས་ཏེ་ངོས་འཛིན་བྱུས་སོ། ལ་ལས་མགོ་ལ་རེག་ནས་གླང་ཆེན་ཀླུམ་པོར་ཡིན་པར་སྨྲ་བ་དང་། ལ་ལས་རྣ་བ་ལ་རེག་ནས་གླང་ཆེན་ལེབ་ལེབ་མོར་ཡིན་པར་སྨྲ་བ་དང་། ལ་ལས་སྣལ་བ་ལ་རེག་ནས་གླང་ཆེན་ཐྲོར་ཐྲོར་པོ་ཡིན་པར་སྨྲ་བ་དང་། ལ་ལས་ཇ་མར་རེག་ནས་གླང་ཆེན་ནི་ནར་ནར་པོ་དཔེར་ན་སྦྲུལ་ལྟ་བུའོ་སོགས་སྨྲ་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་གཞི་དྲུག་པོ་དེ་སྐྱོན་ཅན་དུ་བསྒྲུབས་པ་ཡིན། འོ་ན་དེ་དག་གིས་སྨྲས་པ་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་མི་རིགས་སམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་དེ་དག་གིས་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ཆ་ཚང་པ་བཤད་མ་ནུས་པ་ལས་ཕྱོགས་ཙམ་ཡང་མ་ཤེས་པ་ནི་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་གླང་པོའི་མགོ་ལ་རེག་མཁན་གྱིས་གླང་པོ་ཆེ་ནི་ཀླུམ་པོའོ་ཞེས་སྨྲས་ན་གླང་ཆེན་ཀླུམ་པོ་མིན་ཡང་། དེའི་མགོ་བོ་ཀླུམ་པོ་ཡིན་པས་དེའི་ཆ་ནས་མི་རིགས་པ་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཇ་མ་ལ་རེག་པ་དང་རྣ་བ་ལ་རེག་པ་རྣམས་ལ་ཡང་འཐད་པའི་ཆ་རེ་ཡོད་ཀྱང་མིག་ལྡན་ཞིག་གིས་བལྟས་པ་ན་སྤྱི་བོ་ཀླུམ་པོ་སྣ་ཞགས་འཕྱངས་པ་རྐང་ལག་ཀ་བ་བརྩུགས་པ་དང་འདྲ་བ་དང་། ལྟོ་བ་བུམ་པ་ལྟ་བུ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་མཚོན་པའི་ཁྱད་གཞི་གླང་ཆེན་གཅིག་ལ། ཁྱད་ཆོས་དེ་དག་འདུ་བ་མ་ཤེས་པ་བཞིན་དུ། འོག་མའི་བློ་ཡིས་མ་རེག་པའི་དོན། ཐེག་མཆོག་རྩེ་མོའི་སྐབས་འདི་ནས་གསལ་བར་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ། ཐོག་མ་ཉིད་ནས་འཁོར་འདས་ཀྱི་སྤྱི་གཞི་གཏན་ལ་ཕབ་ཅིང་། དེ་ནས་ཁམས་གསུམ་སེམས་ཅན་འཁྲུལ་ཚུལ། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་གྲོལ་ཚུལ་གྱིས་དབུ་བརྩུགས་ནས། ཞེས་བྱ་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཀུན་གཏན་ལ་ཕབ་ཏེ། མཐར་ཐུག་ཆོས་དབྱིངས་ཐིག་ལེ་ཉག་གཅིག་རིག་པ་གཅིག་གི་ཀློང་དུ་བསྡུས་པའོ། །གོང་ནས་དེ་ལ་ཆིངས་དང་པོ། གླེང་གཞི་དང་འབྲེལ་བའི་ལུས་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། ཆིངས་གཉིས་པ། བློ་སྦྱོར་མེད་ཀྱི་

རྣལ་འབྱོར་དང་བསྟུན་ནས་ཚིག་དོན་བཅུ་གཅིག་གི་ནང་དུ་བསྡུས་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ། །ཚིངས་གསུམ་པ། རྒྱས་པ་ལ་དགའ་བའི་བློ་དང་བསྟུན་ནས་ཚིག་དོན་བཅུ་གཅིག་པོ་རྒྱས་པར་བཀྲལ་བ་དང་། ཚིངས་བཞི་བ། ཤིན་ཏུ་སྤྲོས་པ་མེད་པ་དང་བསྟུན་ནས་ཚིག་དོན་བཅུ་གཅིག་པོ་ཁྲིགས་ཆོད་ཐོད་བརྒལ་གཉིས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་ཚིངས་ཀྱིས་བཅིངས་པ་དང་། །བློ་རབ་ཏུ་སྤྲོས་མེད་དང་བསྟུན་ནས་དེ་ཡང་རིག་པ་གཅིག་པོའི་དོན་དུ་འདུས་པས་དེ་དང་སྦྱར་ནས་བཤད་པའོ་ཞེས་པ་བཞིན། གཞི་དྲུག་སྐྱོན་ཅན་དུ་བཤད་པ་ནི་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་སེམས་སྐྱོང་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་སུ་མན་ངག་སྡེ་ལྟར་ཆ་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་ལ། སྔགས་བླ་མེད་གཞན་གྱི་ལུགས་ཀྱང་འདིར་གཏོགས་ཤིང་། ཡེ་ཤེས་བླ་མའི་སྐབས་ཀྱི་དངོས་དང་གཞིའི་བཤད་པ་དང་ཕྱོགས་ཀྱིས་འདྲ་བ་ཡིན་མོད་དེའི་སྐབས་སུ་དངོས་གཞིའི་མུ་བཞི་ཕྱེ་དུས་རང་ལུགས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་ལ་བོད་རྒྱལ་གྱི་རིག་པའི་གནས་ལུགས་རྫོགས་མ་རྫོགས་ཀྱིས་ཕྱེས་པ་ཡིན། འདི་ནས་འཁོར་འདས་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱི་གཞི་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཆ་ཚང་མ་རྫོགས་པའི་ཕྱོགས་དྲུག་གསུངས་པའི་དོན་ཐེག་པ་དང་གྲུབ་མཐའ་ལ་སྦྱར་ནའང་ཚོག་ཀྱང་། གཙོ་བོ་ནང་རྣལ་འབྱོར་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་ཐོག་ནས་ལྟ་བ་གོལ་ཤོར་ནོར་བའི་ཕྱོགས་ལ་འགྲོ་གིན་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཚངས་ཐིག་ལ་འཛིན་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་གདོད་མའི་ཡེ་གཞི་ཞེས་པ་དེ། སྟོང་པ་ཕྱང་ཆད་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད་སྙམ་ན་ཆད་ལྟའི་ཕྱོགས་ལ་སོང་པ་ཡིན། རྟག་པ་འགྱུར་བ་མེད་པ་ཞིག་རེད་སྙམ་ན་རྟག་ལྟའི་ཕྱོགས་སུ་ལྷུང་བ་ཡིན་པ་སོགས་གཞི་སྐྱོན་ཅན་དྲུག་གི་སྐྱོན་འདྲ་མིན་བཀོད་པའི་ཕྱོགས་སུ་ལྷུང་ན། ལྟ་བ་རྣམ་དག་མིན་པར་འགྱུར་ཞིང་། ལྟ་བ་ནི་མིག་དང་འདྲ་བར་གསུངས་ཤིང་། མིག་གིས་བལྟས་ནོར་ན་རྐང་པས་བཙིས་ཡང་རང་ཤུགས་ཀྱིས་ནོར་བ་ལྟར། ལྟ་བ་འཕྱུགས་དུས

སྒོམ་པ་འཕྲུག་པ་དང་སྒོམ་པ་འཕྲུགས་དུས་སྤྱོད་པ་འཕྲུག་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་དང་མཚུངས་པར་འབྲས་བུ་ཡང་འཕྲུག་མི་འགྲོ་བའི་འོས་མེད་དོ། །དེས་ན་འདི་ནི་ཤེས་བྱ་གཏན་ལ་དབབ་རྒྱུའི་དོན་ཙམ་མ་ཟད་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ལ་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པས་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་ན་རིན་ཐང་བྲལ་བའི་ངེས་ཤེས་སྐྱེད་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནས་བཤད་པའི་གཞི་སྐྱོན་ཅན་དྲུག་གམ་ཡང་ན་བདུན་ཡང་རུང་ཏེ་ཀ་དག་རྐྱང་པ་ཞིག་ལ་གཞི་རུ་འདོད་ནའང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་དག་དགག་དགོས་པས། དེ་ལས་དང་པོ་གཞི་ཀ་དག་ཏུ་འདོད་པ་ནི། སྟོང་རྐྱང་ཆད་མཐའ་ལ་གོལ་བ་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་ན་སེམས་ཅན་གཅིག་ཀྱང་གྲོལ་དུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་གཞི་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་ན་ཡེ་ཤེས་དེ་ཁེར་ཆད་དུ་སོང་ནས། ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་རྟག་ཏུ་འཁོར་བས་འཁྲུལ་བ་ལས་གྲོལ་དུ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་རྟག་ལྟ་ལ་གོལ་ལོ། །གསུམ་པ་གཞི་མ་ངེས་པར་འདོད་ན། གཞི་དེ་མ་ངེས་པ་ཡིན་པས། དེའི་མཚམས་རེར་འཁྲུལ་གཞི་བྱེད་པ་དང་། ཡང་མཚམས་རེར་གྲོལ་གཞི་བྱེད་པས། སངས་རྒྱས་གྲོལ་ནས་ཡོད་ཀྱང་མཚམས་རེར་འཁྲུལ་ནས་སེམས་ཅན་དུ་འགྱུར་པ་དང་། སེམས་ཅན་འཁྲུལ་བཞིན་པ་ཡང་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་དུ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་རྣལ་འབྱོར་ལམ་གྱི་བགྲོད་པ་དོན་མེད་པའོ། །བཞི་བ་གཞི་ངེས་པ་དོན་གྱི་དངོས་གཞི་རུ་འདོད་ན། འདུས་མ་བྱས་པ་རྟག་བརྟན་ཅན། འཕོ་འགྱུར་རྩ་བ་ནས་མེད་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བས། སྣང་ཆ་ཐམས་ཅད་གཏན་འགགས་པར་གྱུར་ནས་གཟུགས་སྐུའི་སྤྲུལ་གཞི་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ལྔ་བ་གཞི་ཅིར་ཡང་བསྒྱུར་དུ་རུང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། གོང་གི་མ་ངེས་པར་འདོད་པ་དང་ཕྱོགས་ཀྱིས་འདྲ་བར་མ་ཟད། ཆུ་ནང་དུ་གོ་གྲུ་བཞག་པ་གང་དུ་འཐེན་ཡང་ཆོག་པ་བཞིན། འཁོར་བ་འདས་པ་དང་། མྱང་འདས་འཁོར་བ་ལ་

བསྒྱུར་ཚོག་པ་ཞིག་ཏུ་འགྲོའོ། །དྲུག་པ་གཞི་ཅིར་ཡང་ཁས་བླང་དུ་བཏུབ་པར་འདོད་ན། འོ་ན་གཞི་དེ་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་ཀྱང་ཚོག་པ་དང་། མེད་པར་ཡང་ཁས་བླངས་ཀྱང་ཚོག་ལ། འོན་ཀྱང་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ནི་དངོས་འགལ་ཡིན་པས་མི་རིགས་ལ། དེས་མི་ཚད་ཅིར་ཡང་ཁས་བླང་རུང་ན་ཕུང་གསུམ་པར་ཡང་ཁས་བླང་ཚོག་ལ་དེ་ནི་སྨྲོན་པའི་ངག་བཞིན་སྙིང་པོ་མེད་པའོ། །བདུན་པ་གཞི་སྣ་ཚོགས་སུ་འདོད་པ་ན་འཁོར་འདས་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་འདི་ཐམས་ཅད་གཞི་ཡིན་པར་ཐལ་བའོ། །དེ་རྣམས་ལ་འཐད་པའི་ཆ་ཙམ་ཟད་ཀྱང་མེད་དམ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་རེར་ཞེན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མི་འཐད་པར་བསྒྲུབས་པ་ལས་ཕྱོགས་ཀུན་ནས་མི་འཐད་པར་མ་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན་དང་པོ་གཞི་ཀ་དག་ཏུ་འདོད་པའི་ལུགས་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན་ངོ་བོ་སྟོང་པའི་ཆ་ནས་འཐད་ཀྱང་། ཡེ་གདངས་འགག་པ་མེད་པའི་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་སྣང་ཆ་ཤོར་བས་ཀ་དག་སྟོང་རྐྱང་དེ་ལ་མ་རིག་པ་མེད་པས་འཁོར་བ་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་མེད་པས་མྱང་འདས་ཀྱང་མེད་ནས་ཆད་པའི་ཕྱོགས་སུ་གོལ་ལོ། །སྒོམ་པའི་ཉམས་མྱོང་དང་ར་སྦྲགས་ན། རྣམ་རྟོག་མེད་ཤུལ་གྱི་སྟོང་པ་སྟོང་རྐྱང་ཞིག་ལ་དམིགས་ནས་བསྒོམས་ན། རྫོགས་ཆེན་སྤྱི་འབྱམས་གཞིས་ཤོར་གྱི་ཕྱོགས་སུ་གོལ་ཤོར་དུ་འགྲོའོ། །གཉིས་པས་གཞི་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་ལ་གདངས་འགག་མེད་རྩལ་སྣང་སྣ་ཚོགས་འཆར་བའི་ཆ་ཙམ་ཁས་བླང་དུ་རུང་ཡང་། མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེ་ཁས་བླངས་ན་རྟག་ལྟ་རུ་འགྱུར་ལ། ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་རྟག་པའི་དངོས་པོ་འགྱུར་ཆེ། གཞི་མ་སྤྱངས་ན་འཁོར་བ་སྤྱངས་མི་ཐུབ་པ་དང་། ཚོགས་རྫོགས་པ་སོགས་ཀྱིས་མྱང་འདས་རྟོགས་སུ་མེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་གཅིག་གི་རྒྱུད་དུ་འཁོར་འདས་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པས། གཞི་གཅིག་ལམ་གཉིས་མེད་པར་འགྱུར་བའོ། །གསུམ་པས་དེས་ན་གོང་མ་གཉིས་པོ་མི་འཐད་

ཅིང་རྟག་ཆད་གཉིས་པོ་གང་དུ་ལྷུང་ཡང་མཐར་ལྷུང་བ་ཡིན་པས། གང་དུ་འཛིན་ཀྱང་མཐར་འཛིན་ཡིན་པ་དེས་ན། གཉིས་མཐར་མ་ལྷུང་བ་ཞིག་དགོས་འདུག་སྙམ་ནས། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འཁོར་འདས་གང་དུ་ཡང་འགྱུར་ཚོག་པར་སེམས་ནས་གཞི་མ་ངེས་པར་ཁས་ལེན་ན། གཞི་སྤྲོས་བྲལ་ཡིན་པས་འཁོར་འདས་གཞི་ལ་མ་གྲུབ་པའི་ཆ་ནས་འཐད་པ་ཡིན་ཡང་། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་དོན་གྱི་ཐོག་ནས་མ་ངེས་ཚེ་དྲི་མ་དག་ཀྱང་མ་དག་པའི་ཕྱོགས་སུ་ལྡོག་པ་དང་། དྲི་མ་མ་དག་ཀྱང་དག་པར་འགྱུར་ཏེ་ངེས་པ་ཅན་གྱི་ས་ཟིན་མེད་པར་འཁོར་འདས་འཆོལ་བར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ། །བཞི་བས་དེ་ལྟ་བུའི་མ་ངེས་པ་མིན་པར་གཞི་ངེས་པ་དོན་གྱི་དངོས་གཞི་འདུས་མ་བྱས་པ། འཕོ་འགྱུར་དང་བྲལ་བ་ཞིག་ཡིན་སྙམ་ན། གཤིས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མེད་སྣང་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་དེ་ལྟར་འཐད་ཀྱང་། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་དེ་ལྟར་འདོད་ན་མི་འཐད་དེ། འཁོར་བ་སྣང་དོན་མེད་པ་ཡིན་ཞིང་། མྱང་འདས་གཞི་ལ་ཡོད་པས་ལམ་ལ་མི་ལྟོས་པས་ལམ་སྒྲུབ་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །ལྔ་བས་འོ་ན་གཞི་ཅིར་ཡང་བསྒྱུར་དུ་བཏུབ་པར་ཁས་ལེན་ཞེ་ན། གཞི་ལས་གཞི་སྣང་འཆར་སྐབས་རང་ངོ་ཤེས་མ་ཤེས་ཀྱིས་གྲོལ་འཁྲུལ་དུ་གྱུར་སོང་བས་བསྒྱུར་བའི་ཐ་སྙད་སྒྲོ་ཀུན་ནས་འདོགས་མི་རུང་བ་མིན་པར། གྲོལ་འཁྲུལ་གཉིས་སུ་གྱུར་པ་དེ་ལ་བསྒྱུར་བའི་ཐ་སྙད་སྦྱར་རུང་བ་ཡིན་ཡང་། གཞིའི་ངོ་བོར་བསྒྱུར་དུ་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་ཚེ། བསྒྱུར་རྒྱུའི་དངོས་པོ་ཞིག་ཁས་བླང་དགོས་ལ་དེ་རྟག་པ་ཞིག་གམ་མི་རྟག་པ་ཞིག་ཡིན། གལ་ཏེ་རྟག་པ་ཡིན་ཟེར་ན་བསྒྱུར་མི་བཏུབ་ལ། བཏུབ་ན་རྟག་པ་ཡིན་པ་ཉམས་ལ། མི་རྟག་པ་ཡིན་ཟེར་ན་བསྒྱུར་མི་དགོས་པར་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡོད་དོ། །དྲུག་པ་ཅིར་ཡང་ཁས་བླང་དུ་བཏུབ་པ་ནི། གཞི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འདི་འཁོར་འདས་ཡོད་མེད་ཡིན་མིན་རྟག་ཆད་ལ་སོགས་

པར་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཅིར་ཡང་ཁས་བླང་དུ་རུང་ན། གྲོལ་གཞི་འཁྲུལ་གཞིར་ཐལ་བ་དང་། འཁྲུལ་གཞི་གྲོལ་གཞིར་འགྱུར་ནས་རི་བོང་གི་རྭ་དང་མོ་གཤམ་གྱི་བུས་ཀྱང་དོན་བྱེད་ནུས་པར་འགྱུར་བར་མ་ཟད་འཁོར་འདས་ཀྱང་དེས་བྱེད་པར་ཐལ་ལོ། །བདུན་པ་གཞི་སྣ་ཚོགས་སུ་འདོད་པ་ནི། འདི་དང་གཞི་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པ་གཉིས་ཚིག་ཙམ་ལས་དོན་གཅིག་གོ་སྙམ་ན། མིན་ཏེ་གཞི་ལ་འཁོར་འདས་གཉིས་གྲུབ་ཅེས་སྨྲ་བ་དང་། གཞི་ཁོ་རང་འཁོར་འདས་གཉིས་ཡིན་ཅེས་སྨྲ་བ་གཉིས་ལ་ཁྱད་ཡོད་པ་བཞིན། ཐུགས་རྗེ་འགག་མེད་ཀྱི་སྟེང་ནས་རོལ་པ་སྣ་ཚོགས་སུ་ཤར་ཞིང་། ཤར་བ་དེ་སེམས་ཉིད་ཀྱི་ཆ་ནས་བྱུང་བ་ལས་གཞན་ནས་བྱུང་བ་མིན་པའི་ཆ་ནས་འཐད་ཀྱང་། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་ཁས་བླངས་ན་སེམས་ཉིད་གཅིག་པུ་འདི་དག་མ་དག་གཉིས་ཀར་ཐལ་བ་དང་། གལ་ཏེ་སྣང་བ་ཞིག་ལ་འདོད་ན་གཞི་བེམ་པོ་ཡིན་པ་དང་། འདི་ཤེས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་སྨྲས་ན་གཞི་རྣམ་ཤེས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། གཉིས་ཚོགས་ཤིག་ཡིན་པར་འདོད་ན་གཞི་གཟུང་འཛིན་ཅན་དུ་སོང་ནས། དབྱིངས་གཅིག་གི་རང་བཞིན་དེ་ཆ་ཤས་འདྲ་མིན་མང་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཆ་ཤས་ཅན་ཁས་བླང་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཕྱོགས་རེར་འཛིན་པའི་གཞི་སྐྱོན་ཅན་བདུན་པོ་བཀག་ནས་སྐྱོན་མེད་དུ་བསྒྲུབ་བྱ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཡང་གསང་བླ་མེད་ཀྱི་སྐབས་གཞི་སྐྱོན་མེད་རང་གཞུང་ནས་བསྟན་པ་འདིའོ། །དེ་གང་ཡིན་ན་ཀ་དག་སྟོང་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ལྷུན་གྲུབ་སྣང་བའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ལྡན་ནམ། རིག་སྟོང་ཟུང་འཇུག་གི་ཡེ་ཤེས་སྐུ་གསུམ་འདུ་འབྲལ་མེད་པ། ངོ་བོ་སྟོང་པའི་ཡེ་ཤེས། རང་བཞིན་གསལ་བའི་ཡེ་ཤེས། ཐུགས་རྗེ་ཀུན་ཁྱབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། གཞི་གནས་ཡེ་ཤེས་གསུམ་ལྡན་གྱི་བདག་ཉིད་རྣམ་གསུམ་དབྱེར་མེད་ཆེན་པོ། དེ་ནི་སྐུ་གསུམ་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྙིང་པོ

ཅན་དེ་ཆོས་སྐུ། རང་བཞིན་གསལ་བ་འོད་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཅན་དེ་ལོངས་སྐུ། ཐུགས་རྗེ་ཀུན་ཁྱབ་རིག་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་དེ་སྤྲུལ་སྐུའོ། །དེ་རྣལ་འབྱོར་ལམ་གྱི་སྒོམ་པ་དང་སྦྱར་ན། ངོ་བོ་མི་རྟོག་པ་ཡིན་ཅིང་གདངས་མ་འགགས་པས་གཟུགས་མེད་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ལས་གྲོལ། གསལ་ལ་མི་འཛིན་པས་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ལས་གྲོལ། ཚོགས་དྲུག་གི་ཤེས་པ་འགག་མི་དགོས་པར་རིག་ཅིང་མི་འཛིན་པས་འདོད་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ལས་གྲོལ། དེ་ལྟ་སྒོམ་སྤྱོད་པ་དང་འབྲེལ་ནས་བཤད་ན། སྲིད་གསུམ་ཀ་དག་གི་ལྟ་བ། ཁམས་གསུམ་ཡོངས་གྲོལ་གྱི་སྒོམ་པ། ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་སྤྱོད་པ་རྣམས་སུ་གྱུར་ཅོ། རང་ངོ་འཕྲོད་པ་ལྟ་བ། ངང་ལ་གནས་པ་སྒོམ་པ། གང་ཤར་རང་གྲོལ་སྤྱོད་པ། སྐུ་གསུམ་ལྷུན་གྲུབ་འབྲས་བུ། དེ་ལས་མི་འདའ་བ་དམ་ཚིག་གི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་ཤུགས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་གཞི་སྐྱོན་ཅན་བདུན་བཀག་ཅིང་རང་གཞུང་དུ་གཞི་སྐྱོན་མེད་དུ་བསྒྲུབས་ནས་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་དེ། གཞི་དང་འཁྲུལ་ཚུལ་ཁྱབ་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་ཚིག་དོན་བཅུ་གཅིག་གིས་གཏན་ལ་འབེབས་པས། གནས་གསུམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཚིག་དོན་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་ཅེས་གོང་དུ་མཚན་དོན་འགྲེལ་བ་ལྟར་རོ། །མཚན་དེ་ལྡན་གྱི་གཞུང་ནས་ཀྱང་དང་པོར་གཞི་བཤད་ཅིང་། དེ་རྣལ་འབྱོར་ལམ་གྱི་ཉམས་ལེན་དང་བསྟུན་དགོས་ཏེ། རྫོགས་ཆེན་གྱི་སྐབས་སུ་མ་ཟད་ཕྱི་ཀུན་འབྱུང་འདྲེན་པའི་ཐེག་པ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ནས་འགོ་བཙམས་ཏེ་ལྟ་སྒོམ་སྤྱོད་གསུམ་པོ་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་དང་འབྲེལ་ནས་ཇེ་བཟང་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་ཡིན་པས། འོག་མ་དེར་བྱ་མིན་པ་དེའི་རྨང་གཞི་དེའི་ཐོག་ནས་ཡར་ཡོང་དགོས་པས། བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་མེད་དུ་རྟོགས་ཐུབ་པོ། །དཔེར་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་དང་།

རང་རྒྱལ་གྱིས་གཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་ནས་བདག་མེད་ཕྱེད་དང་གཉིས་རྟོགས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་དབུ་སེམས་ལ་མཚོན་ན་བདེན་གཉིས་ཟབ་མོའི་ཚུལ་གྱིས་སེམས་རྣམ་པ་གཉིས་བསྐྱེད་དེ་བདག་མེད་གཉིས་ལ་གོམས་པའི་ལམ་དེ་ནས་འབྲས་བུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་སྒྲུབ་ཅིང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་གི་རང་རིག་བདེན་པར་ཁས་བླངས་པས་ཆོས་བདག་མེད་ཕྲ་བ་མ་རྫོགས་པའི་སེམས་ཙམ་པ་དང་། བདག་མེད་ཀྱི་ལྟ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་དབུ་མ་པ། དེ་སྔེང་སྔགས་ཀྱི་ཕྱི་དཀའ་ཐུབ་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་མཚོན་ན་དོན་དམ་པར་བདག་དང་ལྷ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུབ་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྗེ་ཁོལ་དུ་སྒྲུབ་པ་དང་། བདག་དམ་ཚིག་པ་དང་ལྷ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་འདྲ་མཉམ་གྲོགས་པོའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲུབ་པ་དང་། བདེན་གཉིས་ཟུང་འཇུག་གི་ངེས་པ་རྗེ་ཆེར་འཕེལ་ནས་བདག་དང་ལྷ་རྒྱ་ལ་རྒྱ་བཞག་པ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་དང་། དེ་ནས་ཡར་ལ་སྔགས་ནང་པ་བླ་མེད་བདག་དང་ལྷ་ཡེ་ནས་འདུ་འབྲལ་མེད་པའི་སྣང་སྲིད་དག་མཉམ་ཆེན་པོར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་ཟབ་མོ་དང་བསྟུན་ནས། རིམ་གཉིས་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ལམ་ནས་མི་སློབ་ཟུང་འཇུག་དྲུག་པ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །བླ་མེད་དེ་ལ་ཡང་བསྐྱེད་རྫོགས་རྫོགས་ཆེན་གསུམ་དུ་ཕྱེ་ཆོ། མ་ཧཱ་ཡོ་ག་ལྟར་ན་རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་ཉིད་དོན་དམ་དགོར་བདུན་གྱི་ངོ་བོར་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ། ལྷག་པའི་བདེན་པ་དབྱེར་མེད། གཞི་འབྲས་དབྱེར་མེད་ཆོས་སྐུ་ཆེན་པོར་གཏན་ལ་ཕབ་ནས། ལམ་བསྐྱེད་རྫོགས་ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་རིག་འཛིན་རྣམ་པ་བཞིའི་ལམ་བགྲོད་ནས་ཡི་གེ་འཁོར་ལོ་ཚོགས་ཆེན་གྱི་ས་ལ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པར་བྱེད་པའོ། །སྔགས་གསར་མའི་དུས་འཁོར་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་དང་། རིམ་ལྔ་དང་སྦྱོར་དྲུག་སོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ནས་ཀྱང་རླུང་དང་ཐིག་ལེའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་གཟུགས་འཆར་བ་དང་། འབྲས་

ཐུ་དྲུག་པ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཟུང་འཇུག་གི་གོ་འཕང་སྒྲུབ་པའོ། །མ་རྒྱུད་ཨ་ནུ་ཡོ་ག་ལྟར་ན་ཕྱི་སྦྱོས་པ་དང་རྩོལ་བ་ཅན་གྱི་ལམ་ལ་མི་ལྟོས་པར་རྡོ་རྗེའི་ལུས་ཀྱི་རྩ་རླུང་ཐིག་ལེ་ལ་གནད་དུ་བསྣུན་ནས། བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ལྷ་བ་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་ནས་མི་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན། ཨ་ཏི་ཡོ་ག་ལྟར་ན། སེམས་གློང་མན་ངག་གི་སྡེ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཡང་གསང་མན་ངག་གི་སྡེའི་སྐབས་སུ། གཞི་ཀ་དག་དང་ལྷུན་གྲུབ་རིག་སྟོང་ཟུང་དུ་འཇུག་པ། ཡེ་ཤེས་གསུམ་ལྡན་གྱི་རང་བཞིན་སྐུ་གསུམ་འདུ་འབྲལ་མེད་པའི་རང་ཆས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་བྱེད་པ། བྱར་མེད་བསལ་བཞག་དང་བྲལ་བའི་ཁྲེགས་ཆོད་ཅོག་བཞག་བཞི་དང་ཐོད་རྒལ་སྒྲོན་མ་བཞིའི་ཉམས་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས། སྣང་བཞི་མཐར་ཕྱིན་ནས་ལྷུན་གྲུབ་གདོད་མའི་གཞི་དབྱིངས་སུ་གྲོལ་བ། ཐེག་རིམ་དགུ་པོ་དེ་ལྟ་བུ་རེ་རེ་བས་རེ་རེ་འཕགས་པའི་འཕགས་ཆོས་ཡོན་ཏན་ཡར་ལྡན་གྱི་ཚུལ་དུ་ཨ་ཏི་ཡོ་ག་དེ་འབྲས་བུའི་ཐེག་པ་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཁྱད་འཕགས་རྩལ་དུ་བཏོན་པ་ཡིན་ནོ། །སྔགས་བླ་མེད་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བཞི་ཡོད་པའི། དབང་བཞི་བ་ཚིག་དབང་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ལས་ཟབ་པའི་མཐར་ཐུག་གི་ཡེ་ཤེས་མན་ངག་གིས་ལ་བཟླ་བ་དེ་ལ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ཟེར། སྟོན་མ་ཞིག་ལ་གོང་ས་བཙུ་བཞི་པས། རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་འདི་ལ་ལས་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ལས་འཕྲོས་པ་རེད་ཟེར། ལ་ལས་སྔགས་བླ་མེད་ལས་འཕྲོས་པ་རེད་ཟེར། ངས་བལྟས་ན་སྔགས་བླ་མེད་ལས་འཕྲོས་སམ་སྙམ། ཁྱེད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་འདོད་ཅེས་གསུངས་བྱུང་། ངས་ཆོས་ཉིད་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་སྦྱོས་མཐའ་བརྒྱད་དང་བྲལ་བར་གཏན་ལ་འབེབས་པས། དབུ་མའི་ལྟ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་ན་ཡང་ཚིག་ལ། ཆོས་ཅན་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་ཡི་ངོས་ནས་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་དབང་བཞི་བའི་དོན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་མཐར་ཐུག་རྩོལ་མེད་རང་བཞག

གི་དགོངས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། དེ་ལ་ཡང་སེམས་ཀློང་མན་ངག་གི་སྡེའི་ནང་གསེས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཡོད་པ་ཡིན་ཅེས་ཞུས་པ་ཡིན། སྐབས་འདིའི་གོ་བ་ཡི་མདོ་འགག་ཙམ་བསྡུས་ན། གཞི་ཀ་དག་དང་ལྷུན་གྲུབ་རིག་སྟོང་ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་བདག་ཉིད། དེའི་ངོ་བོ་ཡེ་ཤེས་གསུམ་ལྡན་དུ་གཏན་ལ་མ་ཕབ་སྔ་ངོ་བོ་བརྗོད་མེད་ཀ་དག་གི་ངོ་མ་ཤེས་པས། རྒྱུ་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་མ་རིག་པ་ཡེ་ལྡན་དུ་ཡོད་པ་དང་། རང་བཞིན་གསལ་བ་རང་སྣང་དུ་མ་ཤེས་པས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་མ་རིག་པ་དང་། དེ་དང་མཉམ་དུ་ཐུགས་རྗེ་ཀུན་ཁྱབ་རང་རིག་ཏུ་མ་ཤེས་པས། ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པའི་མ་རིག་པ་ཕྱི་འབྱུང་གི་ཚུལ་དུ་ཤར་ཆེ་གཟུང་འཛིན་རྒྱངས་ཆད་དུ་སོང་ནས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་འདི་བྱུང་བའོ། །དེ་ལྡོག་པ་ལ་གཞི་ཀ་དག་ཁྲེགས་ཆོད་ཀྱི་ལྟ་བ་ངོ་འཕྲོད་པས་རྒྱུ་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་མ་རིག་པ་རང་སར་དེངས། ལམ་ཐོད་རྒལ་སྣང་བཞི་ལ་བརྟེན་པས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་མ་རིག་པ་དབྱིངས་སུ་དག ཐུགས་རྗེའི་རིག་གདངས་ཤར་གྲོལ་དུ་སོང་བས་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པའི་མ་རིག་པ་གཞི་ལ་དག་ནས་འཁྲུལ་བ་གཏན་སངས་སུ་འགྲོའོ། །དེའི་གནད་ནི་གཞི་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་དེ་སངས་རྒྱས་བཟང་པོས་ཇི་བཟང་དང་། སེམས་ཅན་ངན་པས་ཇི་ངན་མ་བྱས་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་ཕྱག་ཆེན་པ་སོགས་དང་སྔགས་གསར་མས། གཉུག་མའི་སེམས་དང་། གཉུག་མ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། དུས་འཁོར་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཁའ་ཁྱབ་མཁའ་ཡི་རྡོ་རྗེ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན། སྔགས་ཐུན་མོང་པས་རང་བཞིན་གཞིའི་རྒྱུད་དང་། རྫོགས་ཆེན་པས་རང་བྱུང་གདོད་མའི་ཡེ་གཞི་ཞེས་གསུངས། མདོར་བསྡུས་ན། ཐབ་ཀྱིས་འགོག་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་རྟོག དལ་གྱིས་ཤར་བ་འོད་གསལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར། ཧྲིག་གེ་རིག་པ་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས། ཕྲུམ་གྱིས་གདལ་བ་གདོད་མའི་

གཞི་དབྱིངས། གཙུག་མ་ལྷན་སྐྱེས་ཡེ་ནས་རང་ལ་ཡོད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད། ཉེ་ཆེ་ནས་ངོ་མ་ཤེས། སླ་ཆེ་ནས་ཡིད་མ་ཆེས། ཟབ་ཆེ་ནས་བློར་མ་ཤོང་བའི་སྟབས་ཀྱིས། འཁྲུལ་བ་རྒྱུན་འབྱམས་སུ་སོང་བ་ཡིན་པས། ད་རེས་གདམས་པའི་ཟབ་ཁྱད། བརྒྱུད་པའི་བྱིན་རླབས། རང་ངོས་ཀྱི་དད་དང་འདུན་པ་སོགས་རྒྱུ་རྐྱེན་རྟེན་འབྲེལ་ཡང་རབ་ཞིག་མཉམ་དུ་འཛོམས་ཡོད་པས། འཁོར་བ་ལ་ཕྱི་ཕྱག་འཚལ་ཆོག་པའི་གདམས་པ་ཟབ་མོ་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་མཛོད་དང་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་ངེས་སོ། །ཁྱེད་རྣམ་པས་ཚར་གྲངས་མང་པོ་ལྟ་ཐུབ་ན་ལེགས་ཤིང་། ཁྱད་པར་དུ་དངོས་གཞིའི་ཉམས་ལེན་པ་ཚོས། རིག་ཐོག་ནས་ལྟོས་དང་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་འདྲེན་ནས། ཤེས་རབ་རང་བྱུང་གི་སྒྲོལ་མའི་རྩལ་ཆོས་རབ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཏུ་འབར་ནས་གོ་བའི་ངེས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན། ནང་ནས་ཚུར་འཁྲུངས་བ་ནི་ཉམས་མྱོང་ཅན་མྱོང་པས་གྲུབ་པ་ཡིན། དཔེ་ཆ་ལྟ་བཞིན་རིག་ཐོག་འཛོག་མ་རུང་ན། ལྟ་སྒོམ་རེས་འཛོག་ཅན་སྣང་རིག་ཡ་བྲལ་དུ་སོང་བས། གོང་གི་གཞི་བདུན་པོའི་ནང་ནས་གཅིག་ལ་སོང་ཡོད་ཚོད་རེད། འདི་མན་ཆད་དུ་མནའ་ང་རང་གི་ཐོབ་ལུགས་ལྟར། ཁྲིད་མ་ལུང་གཙོ་བོ་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན། མང་པོ་བཤད་ན་མགོ་འཁོར་བྱེད་རེད། ལོ་མ་བཤད་དུས་རྩ་བ་བསྒྲིབས་ནས་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་འགལ་ཉེས། མ་རྟོགས། ལོག་རྟོག་གི་སྐྱོན་འབྱུང་སྲིད། གཙོ་ཆེར་དད་དང་མོས་གུས་ཀྱི་སྒོ་ནས། ཉམས་དང་སྦྱར་ནས་གཟིགས་རྒྱུ་དེ་གནད་ཆེ་བ་ཡིན། འདི་རྟོག་གེའི་བསྟན་བཅོས་ལྟར་དུ་ཁ་བཤད་ལབ་གླེང་གཙོ་བོ་བྱེད་རྒྱུ་མིན་ནོ།།

❁ ཉིན་གསུམ་པའི་ཆོས་ཁྲིད།

ཇི་སྐད་དུ་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཀློང་ཆེན་པས། །ད་རེས་ཐར་ལམ་བྱང་ཆུབ་མ་བསྒྲུབས་ན། །ཕྱི་ནས་བདེ་འགྲོའི་མིང་ཡང་མི་གྲགས་ཤིང་། །ངན་སོང་མཐའ་མེད་གཅིག་ནས་གཅིག་བརྒྱུད་དེ། །གཏན་དུ་འཁོར་བའི་གནས་ནས་ཐར་ཐབས་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ད་རེས་དལ་འབྱོར་བཅོ་བརྒྱད་ཚང་བའི་མིའི་ལུས་རྟེན་ཞིག་ཐོབ་སྐེ་ཐར་ལམ་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་རྐྱེན་ཐམས་ཅད་ཚང་བའི་སྐབས་འདིར། གཏན་བདེ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་མི་བསྒྲུབ་པར། སྲིད་སྣང་སྡུག་སྣང་འཛིས་མའི་བྲེལ་ཟིང་། ཟིན་རྒྱུ་དང་འགྲུབ་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཚེ་འདིའི་ཡེངས་མ་ལམ་གྱི་ངང་ནས། ཉིན་གུང་གི་ཉི་མ་དང་འདྲ་བའི་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་གསལ་ཞིང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་རིག་མ་དུབ་པའི་གཞོན་ནུའི་དུས་སྐབས་འདིར། ཚེ་རབས་གཏན་གྱི་འདུན་མ་འདི་དང་ཕྱི་མ་དོན་ཆེན་མ་བསྒྲུབས་ན། ཕྱིས་སུ་འགྱོད་ཀྱང་བྱ་ཐབས་མེད་པར། ངན་སོང་མུ་མཐའ་མེད་པར་འཁྱམས་པ་ནི། རྟ་ཏའི་སློ་ཞལ་ལས། ལས་ཀྱིས་མནར་བའི་སྐྱེ་བོ་བདག་འདྲ་བ། །ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་ལོག་རྟོག་པས། །ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་གནས་ནས་མ་ཐར་ཏེ། །བསྐལ་བ་གྲངས་མེད་སྐྱེ་བ་ཇི་སྙེད་དུ། །ཇོས་པོ་ཅན་ལུས་གྲངས་མེད་བླངས་གྱུར་ཏེ། །ཤ་རུས་བསགས་ན་འཇིག་རྟེན་གཏོས་དང་མཉམ། །རྣག་ཁྲག་བསགས་ན་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཙམ། །ལས་འཕྲོ་བསགས་ན་བསམ་འདས་བརྗོད་མི་ལང་། །ཁམས་གསུམ་བགྲངས་ཤིང་སྐྱེ་ཤིའི་ཁ་བརྒྱུད་ཀྱང་། །བྱས་པའི་ལས་རྣམས་དོན་མེད་ཆུད་རེ་ཟོས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས། །བྱས་པ་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ས་བོན། སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་མི་དགེ་བའི་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་འཁོར་མོ་ཡུག་ཏུ་སྤྱོད་ནས་ཐར་དཀའ་བ་ཡིན་པས། ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོས། དེས་ན་ད་ལྟ་ཉིད་ནས་ལེགས་པར་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་ནས

ཐར་ལམ་ལ་བསླེག་རན་པ་ཡིན་གསུངས་པའོ། །འོ་ན་སྲིད་གསུམ་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་འཇིགས་པ་ལས་སྐྱོབ་ནུས་པའི་སྐྱབས་དེ་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་སྐྱབས་གནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་ཡིན། དེ་ཡང་གང་ལ་སྐྱབས་ཞུ་ན། འཇིགས་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་ནུས་པའི་སྲིད་ཞི་གཉིས་ཀའི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པའི་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་ཉག་གཅིག་དེ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས། ངན་སོང་ངན་འགྲོའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་འབྱུང་རྩ་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་དུག་ལྔའི་ནད་འཇོམས་པའི་སྨན་མཆོག་དེ་དམ་པའི་ཆོས། ཐར་ལམ་ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་པའི་གྲོགས་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་ཡིན་ནོ། །རང་རེ་རྣམས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚད་པར། ཐེག་ཆེན་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད། ཟབ་མོ་སྔགས་ཀྱི་དབང་དང་སྡོམ་པ་ཡང་མནོས་ནས། སྨིན་གྲོལ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་པས། མིང་ཙམ་མིན་པར་ཁ་ཞེ་གཉིས་མཚུངས་མིང་དོན་གཉིས་འབྲེལ། རང་མགོ་རང་གིས་མི་གཡོག་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཞིག་ཡོད་དགོས་པས། གང་ཟག་རང་གི་ཉམས་ལེན་དང་བསམ་སྦྱོར་གྱི་ཕྱོགས་ལ་ཞིབ་པར་དཔྱད་ཆོ། ལུས་ཆོས་གྲལ་དུ་ཞུགས་ནས་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀའི་ཆོས་ཚན་མི་ཉུང་པ་རེ་ཞུས་པའི། ཐོབ་ཡིག་གི་ལེ་ཚན་མང་པོ་ཞིག་བསགས་ནས་བགྲང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། ཆོས་ཐོས་ཚད་བྲག་ཅའི་སྒྲ་བརྙན་དུ་གྱུར་ནས། དོན་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་བའི་སྤྱངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལྟ་ཅི། ཐ་ན་གཤིས་རྒྱུད་བཟང་པོའི་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་བའི་རྣམ་པ་ཙམ་ཡང་མེད་པ་ནི། ཆོས་ཞུས་པ་ཛ་རྒྱབ་ཆུ་བླུག་ཏུ་གྱུར་པས་རང་དཔེ་རོགས་ལ་འགེལ་བའི་ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་ཀའི་སྐྱོན་བཙལ་ནས། སྒྲོ་འདོགས་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་ཚིག་རེ་ཟུང་བཤད་པ་དང་འབྲི་བར་ཤེས་ཀྱང་། ཆོས་པོ་ཧེ་གསུང་རབ་དེ། གླེགས་ཤིང་བར་ལ་ལྷག་སྟེ། སྣང་བ་དགྲ་རུ་མི་ལྡང་བའི་གདམས་ངག་གི་

བཅུད་མ་སྨྱོང་བར། མ་དྲངས་དྲོལ་བའི་དམུ་རྒོད་ཀྱི་སྒོ་གསུམ་གྱོང་པོ་ངན་གོམས་བག་ཆགས་ཀྱི་རྩི་ཡིས་མ་བཏང་བ་འདི་ནི་སེམས་དམ་པའི་ཆོས་དང་མ་འདྲེས་པའི་རྐྱེན་གྱིས། ཡར་གྱི་སྡོན་པའི་ལྷ་གྲལ་དང་། མར་གྱི་མི་ནག་གི་སྡིག་གྲལ་གཉིས་ཀ་མ་ཐེན་པར། ཟ་ཆོག་ཚོགས་གྲལ་འགྲིམ་པ་གཞོན་ནུའི་དུས། །སྐྱ་སེར་གཉིས་གོ་ཆོད་པ་བར་གྱི་དུས། །ཕྱི་ནས་རྒྱ་དབུས་འགྲིམས་པའི་ཚོང་དཔོན་དུ། །ཆས་པར་ཕྱོགས་འདི་ལམ་སྲོལ་གཉིས་པ་ལགས། །གསུངས་པ་ལྟར། ལུས་ཀྱིས་ཆོས་པའི་གཟུགས་བརྙན་ཞིག་འཆང་ཡང་དོན་གྱིས་ཐ་མལ་པ་འཇིག་རྟེན་རྒན་པོ་རྒན་མོ་བསམ་བཟང་དད་ལྡན་རྣམས་ལས་ཀྱང་ཐ་ཆད་པར་གྱུར་པའི་གནད་དང་རྒྱུ་མཚན་ནི། རང་རྒྱུད་ཆོས་དང་མ་འདྲེས་པས་ལན་པ་ཡིན་པས། ཆོས་བཞི་རིན་པོ་ཆེ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། དང་པོར་བློ་ཆོས་སུ་འགྲོ་བ་འདི་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་པ་ནི། རང་རེས་དུས་རྒྱུན་པར། བློ་ཆོས་སུ་འགྲོ་བར་བྱིན་གྱིས་རློབས། ཆོས་ལམ་དུ་འགྲོ་བར་བྱིན་གྱིས་རློབས། ལམ་འཁྲུལ་བ་སེལ་བར་བྱིན་གྱིས་རློབས། འཁྲུལ་བ་ཡེ་ཤེས་སུ་འཆར་བར་བྱིན་གྱིས་རློབས། ཞེས་གསོལ་འདེབས་དང་སྨོན་ལམ་རྒྱག་གིན་ཡོད་ཅིང་། ཡིད་གཉིས་མེད་པའི་གསོལ་འདེབས་དང་སྨོན་ལམ་བྱས་ན། ཡུལ་གྱི་སྟོབས་དང་། འདུན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས། སྨོན་ལམ་ཇི་བཞིན་འགྲུབ་ངེས་ཀྱང་། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་དེའི་ཕྱོགས་སུ་འབད་པ་རྩ་བ་ནས་མ་བྱས་ཚེ། དོན་ཆེན་ལག་ཏུ་ཡོང་རྒྱུ་དཀའ་བ་ཡིན་ཏེ། རྐྱེན་སྨོན་ལམ་དག་པས་མཚམས་སྦྱོར་གསུངས་ཡོད་ཀྱང་། ཚོགས་གཉིས་མ་བསགས་པར་སྨོན་ལམ་འབའ་ཞིག་གིས་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པར་གསུངས་མེད་པའི་ཕྱིར། ད་ཀིག་བརྒྱ་བཤད་ཀྱི་སྙིང་པོ། འོ་མ་བརྒྱ་བཤིག་གི་མར་ལོ་ཞེས་པ་ལྟར། བློ་ཆོས་སུ་འགྲོ་བ་དང་པོའི་སྒོ་ཡིན་པས། དེའི་ཚུལ་འདི་ལྟར། ཤིན་ཏུ་རྙེད་པར་

དཀའ་ཞིང་རྙེད་ན་རིན་ཐང་ཆེ་བའི་དལ་འབྱོར་གྱི་མི་ལུས་འདི་ཐོབ་ཀྱང་། ཚེ་མི་རྟག་སྟོན་ཁའི་ལྷོ་སྤྲིན་དང་། སྟོན་གཞུག་གི་སྣང་མ་ལྟ་བུ་འདི་ལ་བསམ་ན། ད་ལྟ་ཡོད་ཀྱང་ད་ལྟ་མེད་པ། སང་ཉིན་ཤི་གསོན་གང་ཡིན་དེ་རིང་གི་ཚོད་ཀྱིས་མི་ཐིག་པ་ཡིན་ཞིང་། ཤི་ནས་འགྲོ་དྲུག་གི་ལུས་ཤིག་ལེན་དགོས་ཚོ། རིགས་དྲུག་གི་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུན་རིང་ལ་དོས་དྲག་པ་འདི་སྨྱོང་སྲེ་རྨུས་ནས་ཡོད་པ་ཡིན། དགྲ་ཆེན་འཆི་བདག་བཟློག་མེད་འདི་ལ་སེམས་ན་སྙིང་གཡའ་ཞིང་ཡི་མུག་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་། དཞིབ་ཏུ་དཔྱད་ན་འཆི་བ་བས་ཀྱང་ཡ་ང་བའི་གནས་ཆེན་པོ་ནི་སླར་ཡང་འཁོར་བའི་གནས་སུ་འཁྲམས་ནས་སྐྱེ་རྒ་ན་འཆིའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱ་བོ་རུ་འཕྱན་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། ངན་སོང་གི་སྡུག་བསྔལ་མ་ཟད། མཐོ་རིས་མིའི་ལུས་རྟེན་ཞིག་ཐོབ་ཀྱང་ནོར་རྫས་ཀྱི་བསགས་བསྲུང་། གཉེན་འཁོར་ལ་ཆགས་ཞེན། ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་འདུ་ལོང་འདིའི་ཁྲོད་ནས། དོན་མང་ཞིང་བྱ་བ་མང་བ་ཟིན་དུས་དང་འགྲུབ་དུས་མེད་པ། ཆོག་དུས་དང་ཉན་དུས་མེད་པའི། ཞེན་པ་གཏིང་ནས་ལོག་བྱེད་ཀྱི་བྱ་བཞག་སྲིན་བུའི་དར་སྐུད་ཀྱིས་རང་གིས་རང་འཆིང་བའི་སྡུག་བསྔལ་དག་གིས་མནར་ནས་རྨུས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཇི་སྐད་དུ། འདོད་པ་དུག་དང་མཚོན་དང་མེ་འདྲ་ཞིང་། །ཡོངས་སུ་གདུངས་པས་བདེ་བའི་གོ་སྐབས་མེད། །བསགས་དང་བསྲུང་དང་སྤེལ་བས་སྡུག་བསྔལ་ཞིང་། །ཁེངས་དང་འཕྲུངས་དང་སེར་སྣས་རྟག་ཏུ་འཆིང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། འདོད་པ་ཟད་ན་འཕགས་པ་དངོས་ཡིན་ལ། །འདོད་པ་ཆུང་ན་འཕགས་པའི་རིགས་ཤེས་བྱ། །འདོད་ལྡན་སྡུག་བསྔལ་ཉོན་མོངས་འཕེལ་བ་ལྟར། །འདོད་པ་ཆུང་རྣམས་དང་གིས་དགེ་བ་འཕེལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འདོད་ཆེན་ཆོག་ཤེས་མེད་པའི་བློ་སྣ། བཟང་ངན་བར་མའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མི་དགོས་རྒྱུ་གཅིག་ཀྱང་མེད་

ཅིང་། ཅི་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་ཆོམ་དུས་མེད་པའི་བློ་སྐྱེས་དུས་འཕྲང་རན་པ་ཡིན་བསམ་ནས། འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་ཀྱི་འཕགས་ནོར་དེ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་བསྟེན་དགོས་ཏེ། ཁྲིའུ་གང་གཱ་མོའི་གླུ་ལས། གསེར་གྱི་རི་ལ་གཡུ་ཡི་ཁྲིན་བཙོལ་ཡང་། །སེམས་ཀྱི་རྟེན་ས་བླ་མ་དཀོན་མཆོག་བཟང་། །དཔལ་གྱི་རི་ལ་སྲིད་ཀྱི་ཆུ་འབྲུབ་ཀྱང་། །ནོར་གྱི་དབུས་སུ་རང་སེམས་ཆོག་ཤེས་བཟང་། །ཞེས་བློ་གཏད་ས་བླ་མ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་བྱས་ནས་ནོར་གཅིག་ཆོག་ཆོག་ཤེས་ཀྱི་ནོར་དང་མ་བྲལ་བར་གྱིས་ཤིག་དང་གཏན་དུ་བདེ་ཞིང་སྐྱིད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའོ། །གྲོགས་ཉེ་འཁོར་གྱི་ཕྱོགས་ནས་བསམ་ན་ཡང་། རྒྱང་ལ་ཡོད་ན་བརྩེ་གདུང་ཟབ་ཀྱང་གམ་དུ་ཡོད་ཚེ་ཚང་ངན་གྱི་གཞི་མ་ཡིན་པ་སྟེ། ལར་མ་གཞི་སོ་སྐྱེས་སྐྱོན་ཅན་གཉིས་མཉམ་དུ་སྡོད་ཚེ་ཕན་ཚུན་གྱི་སྐྱོན་རིག་ཅིང་དུག་སྦྲུལ་རུམ་དུ་བཅུག་པ་དང་། སྤྲེའུ་གྲོགས་སུ་བསྟེན་པ་ལྟ་བུ་ཡོང་བ་ནི་ཁོ་རང་གི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རང་གཅིག་པུ་དབེན་པའི་རི་ཁྲོད་དུ་བསྡད་ནས་ལུས་དབེན་པའི་སྟེང་དུ། སེམས་དབེན་ཞིག་དང་ཀུན་བསྟེན་ན་ཏིང་འཛིན་ངང་གིས་འཕེལ་ནས་རྒྱལ་བ་གོང་མའི་ཞབས་རྗེས་བསྙེགས་ནས་ཟིན་པ་ཞིག་ཡོང་བ་ཡིན། སྔོན་གྱི་སྐྱེ་བོ་དམ་པ་རྒྱལ་བུ་ཟས་གཙང་སྲས་པོ་མན་ཆོད་ཀྱིས་གནས་དབེན་པར་བསྟེན་ནས་ཞི་བའི་བསམ་གཏན་བསྒོམས་ཏེ་བདུད་བཅོམ་བདེ་གཤེགས་བརྙེས་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས་གྲོང་ནག་གི་ཁྱིམ་མ་སྤངས་བར་ཏིང་འཛིན་བརྙེས་པ་དཀོན་པ་ཡིན། དེས་ན་དགོན་གྲོང་འདྲེས་མའི་ནང་དུ། མི་སྨན་པའི་སྒྲ་དང་སྡུག་སྒྲོའི་འོ་དོད་འབོད་ཀྱིན་ཆོས་ཉམས་དག་འགྲུབ་ཐུབ་པ་མིན་པས། དབེན་པའི་གནས་ནི་སྔོན་བྱོན་རྒྱལ་བ་གོང་མ་རྣམས་དང་དམ་པའི་སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྔགས་པ་བརྗོད་པའི་གནས་ཡིན། དབེན་པའི་གནས་སུ་སྐྱེ་བོ་མི་སྡུན་པ་མ་རུང་པ་ཡོད་པ་མིན་ལ། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་དབེན་པའི་གནས་མིན་ནོ། །དབེན་པའི་

གནས་ཀྱི་གྲོགས་བྱ་དང་རི་དྭགས་རེད། མི་དང་འབྲེལ་འདྲིས་ཉུང་ཚེ་བྱ་བ་རང་ཤུགས་ཀྱིས་ཇེ་ཉུང་དུ་འགྲོ་ཞིང་། མི་སེམས་འཛིན་པའི་ངོ་སྲུང་དང་། ཆོས་བརྒྱུད་ཀྱི་ཞེན་པ་ཇེ་ཆུང་དུ་འགྲོ་ཞིང་། དད་དང་ངེས་འབྱུང་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོགས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ། ཟབ་མོའི་ཏིང་འཛིན་སྐྱེས་ནས་ཚེ་འདིའི་འདུན་མ་ལེགས་པའི་རྩེ་མོར་སོན་ནས། རང་བཞིན་གྱིས་དོན་གཉིས་འགྲུབ་པ་ཞིག་ཡོང་བ་ཡིན་པས། དམ་ཆོས་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པ་ལ་ལོ་ལོ་སྤྱངས་ནས་བརྩོན་འགྲུས་རྒྱུན་ཆད་དང་ཐང་ལྷོད་མེད་པར་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །སྔོན་ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་སྐྱེ་རྒྱུད་རྣམ་ཐར་གྱི་ནང་ན་ལོ་རྒྱུས་འདི་འདྲ་ཞིག་གསུང་ཡོད། དེ་ཡང་སྔོན་ཡུལ་ཀོ་ཤམ་བྷི་ཞེས་པའི་ས་ཆ་ཞིག་ན་རྒྱལ་པོ་འོད་ཟེར་དཔལ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། སྲས་རྒྱལ་བུ་རྒྱལ་སྲིད་སྐྱོང་དང་ཆགས་པ་མེད་པ་ཞེས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི། རྒྱལ་སྲིད་སྐྱོང་ནི་སེམས་སྟོབས་ཆེ་ཞིང་རྒྱལ་སྲིད་འབངས་འཁོར་ལོངས་སྤྱོད་དང་བཅས་པ་ལ་དབང་སྤྱོད་པ། གར་བྱོན་ལ་མི་ཆེན་བློན་པོའི་འཁོར་གྱིས་བསྐོར་ནས་ཆེ་ཉམས་འཛིན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། རྒྱལ་བུ་མ་ཆགས་པ་ནི་ཞི་བ་དུལ་བ་རྒྱལ་སྲིད་ལ་འདོད་པ་མེད་པ། ཟས་གོས་ལ་ཆོག་ཤེས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྙན་པའི་ངག་དང་འཇམ་པའི་ཚིག་གི་གཏམ་བཤད་ནས། སྐྱིད་མོས་རྩལ་དང་ལྡོངས་རྒྱུའི་ཡུལ་ལ་སོགས་པར་གང་དུ་སོང་ཡང་རང་ཉིད་དང་མཐུན་པའི་འཁོར། སྤྱོད་པ་ལེགས་ཤིང་བསམ་པ་བཟང་པོ་འབའ་ཞིག་ཁྲིད་ནས། རྩེད་མོའི་དུས་སུ་ཡང་རྒྱལ་བུ་རང་ཉིད་སློབ་དཔོན་གྱི་ཚུལ་དང་དེ་རྣམས་སློབ་མ་ཡིན་པར་བརྫུས་ནས་ཆོས་བཤད་ཚུལ་དང་། སྐྱེ་བོ་མང་པོ་ཆུའི་ཕ་རོལ་དུ་སྒྲོལ་བ་དང་། དམན་སར་ལྷུང་བའི་སྐྱེ་བོ་ཡར་འདྲེན་པ་དང་། ཕྱུག་དང་སྐོར་བ་བྱེད་པ་སོགས་མདོར་ན་དགེ་བའི་ལྷས་དང་ལ་ཉེ་ཤ་སྟག་དང་ལྡན་པའི་སྐུ་རྩེད་ཁོ་ན་མཛད་པ་དང་། ཕ་མས་བསྐུར་བའི་ཟས་ཀྱི་སུམ་གཉིས

གཞན་ལ་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་དང་།   རབ་ཏུ་བྱུང་བ་མཐོང་ན་གུས་པ་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་པས།   ས་དེའི་རྒན་གཞོན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདི་འདྲའི་རྒྱལ་བུ་ཞིག་འཛིག་རྟེན་ན་དགོན་པའི་སྙམ་ནས་གཅིགས་ཆེན་དང་རེ་བ་ཆེན་པོ་བྱེད་དོ།   །དུས་ཤིག་ལ་རྒྱལ་པོ་འོད་ཟེར་དཔལ་ཡུལ་དེའི་རི་བྲག་གི་ས་ཆར་རི་དྭགས་བཤོར་དུ་འཁོར་གསུམ་མཆོན་ཆ་མང་པོས་བསྐོར་ནས་སོང་ངོ་།   ནགས་གསེབ་ཅིག་ན་དགེ་སློང་ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ་མནབས་པ་རྩྭའི་ལོ་མ་གདན་དུ་བཏིང་ནས་མཉམ་པར་བཞག་པ།   མཐོང་ན་དད་པ་འདྲེན་པ་ཞིག་བཞུགས་པ་དང་མཇལ་ཏོ།   རྒྱལ་པོ་དཔོན་གཡོག་རྟ་ལས་བབས་ནས་ཕྱག་འཚལ་ནས་ཞུས་པ།   སང་ཉིན་བདག་གི་ཕོ་བྲང་དུ་གུང་ཚིགས་གསོལ་དུ་ཕེབས་པར་འཚལ་ཞེས་ཞུས་སོ།   དགེ་སློང་གིས་རྒྱལ་པོའི་མིང་ནས་བོས་ཏེ་ན་རེ།   ཁྱོད་ཀྱིས་ཐོབ་དཀའ་བའི་མི་ལུས་ཐོབ་པས་མ་ཚད།   རིགས་མཐོན་པོ་རྒྱལ་པོ་ལ་སྐྱེས་ཡོད་ཀྱང་།   བྱ་བ་ངན་པ་རི་དྭགས་བཙོན་པ་ལ་ཞུགས་ཏེ་མི་ལུས་བླངས་པ་དང་རྒྱལ་རིགས་ཐོབ་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཆུད་ཟོས་སུ་བཏང་པ་ལ་ཨང་།   སྤྱིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འུ་གཉིས་པོའི་ཕ་མ་ཡིན་ལ།   དེའི་ནང་ནས་རི་བྲག་ལ་གནས་པའི་སྲོག་ཆགས་རྣམས་ང་ལ་སྐྱབས་བཙོལ་བ་རྣམས་ཁྱོད་ཀྱིས་བསད་པས།   ཁྱོད་སར་གུང་ཚིགས་འགྲོ་རྒྱུའི་སྐབས་མི་འདུག་ཅེས་གསུངས་པས།   རྒྱལ་པོས་སྙམ་པ་འདི་ནི་སྤྲུལ་བའི་དགེ་སློང་ཞིག་ཡིན་ངེས་ཏེ་ངའི་མིང་ཡང་ཤེས་སོང་།   ངོ་སྲུང་ཡང་མི་བྱེད།   བཀའ་བཀྲིན་ལ་བརྟེན་ནས་གདམས་ངག་གསུངས་པ་ཞིག་ཡིན་འདུག་བསམ་ནས།   ཁྱེད་ཀྱི་གསུང་བ་རྣམས་བདེན།   བདག་གིས་ནོར་འཁྲུལ་ཡིན་པས་སྙིང་ནས་བཤགས།   ཕྱིན་ཆད་འདི་འདྲའི་སྡིག་ལས་མི་བྱེད་པའི་དམ་བཅས་ནས་ཁྱེད་བླ་མར་བསྟེན་པ་ཡིན།   ཅི་ནས་ཀྱང་སང་ཉིན་ཕོ་བྲང་དུ་གདུགས་ཚོད་ལ་ཕེབས་རོགས་ཞེས་ནན་ཞུས་བྱས་པས།   དགེ་སློང་གིས་ཁྱེད་ཀྱིས་

དེ་ལྟར་ཨུ་རྒྱན་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཕོ་བྲང་ལ་འགྲོ་ཆོག ། འོན་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་བུ་ཆགས་པ་མེད་པ་དེ་ང་ལ་སྦྱིན་དགོས་གསུངས་པས། རྒྱལ་པོས་སྨྲས་པ། སྤྱིར་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་སྲིད་བུས་འཛིན་དགོས་ལ། དགོས་སུ་བུ་ཆགས་པ་མེད་པ་འདི་ཡུལ་འདིའི་ཐན་གཞོན་ཀུན་གྱིས་གུས་བཀུར་བྱེད་ཡུལ་ཡིན་པས་འདི་ལ་རྒྱལ་སྲིད་འཛིན་དུ་ཆུག་དང་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཁྱེད་ལ་འཁོར་འབངས་ཡོ་བྱད་ལ་སོགས་པ་གང་དགོས་ཀྱང་ཞུལ་ཆོག་ཞུས་པས། དགེ་སློང་གིས་ཁྱོད་ཀྱི་བུ་དེ་ལྟར་ཡིན་པས་ཁོང་གི་མཚན་ལ་ཆགས་པ་མེད་པ་ཐོགས་ཤིང་། བདག་ལའང་དགོས་པ་ཡིན་གྱི་ཆགས་པ་ཅན་གྱི་བྱིས་པ་ཞིག་ང་ལ་ཡང་དགོས་པ་མེད། ཁྱོད་ཀྱི་བུ་འདི་སྔར་ཚེ་རབས་དུ་མའི་རིང་བདག་གི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་སྲིད་སྐྱོང་བའི་བུ་ཡིན་ལ། སྤྱིར་ཁྱོད་ལ་བུ་གཅིག་ལས་སྐྱེ་རྒྱུ་མེད་ཀྱང་། ད་ལྟ་རྒྱལ་སྲས་གཉིས་འབྲུངས་སུ་བཅུག་ནས་ཆགས་པ་མེད་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་གོ་སྐབས་ཡོད་པར་བྱས་པས། ཆགས་པ་མེད་བདག་གི་བུ་སྐལ་ཡིན་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁྲིམ་པའི་ཚུལ་ཅན་ལ་ལ་རྒྱལ་སྲིད་འཛིན་པ་ཡང་ཡོད་ཀྱང་། ཁྱོད་ཀྱིས་གལ་སྲིད་ཁོང་ལ་རྒྱལ་སྲིད་འཛིན་བཅུག་ཀྱང་རྒྱལ་སྲིད་སྟོང་ངེས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྒྱལ་བུ་ཆགས་པ་མེད་ཀྱིས་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སང་ཉིན་གྱི་ཆོས་ཁྲིད་སྐབས་སུ་འཆད། དེ་ལྟ་བུའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་སྙིང་པོ་དམ་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་ལེན་པ་ནི་བློ་ཆོས་སུ་འགྲོ་བའི་ཐབས་ཏེ། དེ་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེན་པའི་སྒོ་ནས། གང་ཞིག་གསན་པར་བྱ་བ་གསང་བ་བླ་ན་མེད་པ་འོད་གསལ་རྡོ་རྗེ་སྙིང་པོའི་གནས་གསུམ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཚིག་དོན་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་དམ་འོད་གསལ་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་འདི་ཉིད་འཆད་པ་ལ། གཞི་དང་འཁྲུལ་ཚུལ་གྲོལ་ཚུལ་དང་། །གནས་དང་ལམ་དང་སྒོ་དང་ཡུལ། །ཉམས་ལེན་ཚད་དང་བར་མ་དོ། །གྲོལ་ས་ཉིད་དང་བཅུ་

གཅིག་གོ །ཞེས་པ་ལས། ས་བཅད་དང་པོ་གཞི་གཏན་ལ་དབབ་པ་འདི་ལ། ཡེ་ཐོག་གཞི་ཡི་གནས་ལུགས་བཤད་པ་དང་། དེ་ལས་གཞི་སྣང་གི་འཆར་ལུགས་བཤད་པ་དང་། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་གྲོལ་ལུགས་བཤད་པ་སྟེ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ཡེ་ཐོག་གཞི་ཡི་གནས་ལུགས་བསྟན་པ་ལ། གཞི་བདུན་གྱི་རྣམ་གྲངས་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། ཀ་དག་གི་ཡེ་གཞི་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས་ལས། གྲུབ་མཐའ་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་གཞི་དྲུག་གི་རྣམ་གྲངས་དེ་དོན་གསུམ་རེའི་ཆིངས་ཀྱིས་བཅིངས་ནས་བཤད་པ་དང་། ལམ་རྗེས་སུ་འཛིན་པས་ཀ་དག་སྐྱོན་མེད་རང་གཞུང་དུ་བསྟན་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཀ་དག་གི་ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ། དེ་ལ་རྩོད་པའི་སྐྱོན་སྤོང་བ། འཆར་གཞིའི་བབས་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་རྣམས་སོང་ནས། གཉིས་པ་ཀ་དག་གི་ཡེ་གཞི་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ངོ་བོ་འདུག་ཚུལ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ། རྣམ་པ་ལ་འཁྲུལ་གཞི་བཤིག་པ་དང་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་གཉིས་སོང་ནས་དེ་རིང་ནི།

ག༽ རྣམ་པ་ལ་འཁྲུལ་གཞི་བཤིག་པ།

གསུམ་པ་རྣམ་པ་ལ་འཁྲུལ་གཞི་བཤིག་པ་ནི། ངོ་བོ་ཀ་ནས་དག་ཅིང་ཡོན་ཏན་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་ལས་འདས་པའི་སྟོང་གསལ་འགག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས། དེ་ཡང་སྟོང་ངོས་དོན་དམ་གྱི་ཆ་ནས་ཀ་དག་དང་། སྣང་ངོས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆ་ནས་ལྷུན་གྲུབ་ཅེས་ཚིག་བླ་དྭགས་སུ་བཏགས་པ་ཙམ་ལས་དོན་གཞི་གཅིག་རྫས་གཉིས་སུ་འབྲུལ་བའི་འགལ་བ་མི་འདུ་བ། སངས་རྒྱས་ཞེས་ཡར་མ་ཆད། སེམས་ཅན་ཞེས་མར་མ་ཆད་པར། སྐྱེ་བ་མེད་པའི་གནས་ལུགས་ནང་གསལ་ཐིམ་

ལ་མ་རྨུགས་པ། ཕྱིར་གསལ་སྐུ་གཉིས་ཀྱི་སྣང་བ་དང་ཐབས་གཅིག་ཏུ་བཞུགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཀ་དག་གི་གཞི་དེ་ལ་ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཐུགས་རྗེའི་**ཡེ་ཤེས་སུམ་ལྡན་དུ་གསུངས་པའི་ངོ་བོ་སྐུར་གནས།** རང་བཞིན་འོད་དུ་གསལ། ཐུགས་རྗེ་འགག་མེད་ཀུན་ཁྱབ་ཏུ་གསུངས་པ་ལས། ངོ་བོ་སྐུར་གནས་**པ་འདི་ལ་འཁྲུལ་ནས་འདི་ལ་ཁ་ཅིག་གིས་ཤེས་རབ་དང་རང་འོད་ཀྱི་ཁ་མིག་རྣ་བ་ཅན་ལ་སོགས་པར་འདོད་དེ།** ངོ་བོའི་སྐུ་མ་འགགས་པ་གནས་པ་དང་། སྐུ་ཐམས་ཅད་སྨིན་པར་གནས་པ་དང་། འོད་ཀྱི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་མི་སྒྲིབ་པར་གསལ་བ་ལ་སོགས་པ་སྐུ་ལྟར་གནས་པའི་སྟབས་ཀྱིས། མན་ངག་སྡེའི་དགོངས་པ་དང་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་འོག་**མ་གསང་སྔོར་དང་འདྲེས་ཤིང་མ་ཧཱ་ཡོ་གའི་གོལ་ས་སྤྱང་བར་མི་ནུས་སོ།** །དེ་ཡང་མ་ཧཱ་ཡོ་གའི་སྐབས་སྣང་སྲིད་འཁོར་འདས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གདན་གསུམ་ཚང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གསལ་བཏབ་ནས། ཕྱི་སྣོད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས། ནང་བཅུད་ལྷ་དང་ལྷ་མོ། སྒྲ་གྲགས་སྔགས་དང་ཕྱག་རྒྱ། དྲན་རྟོག་ཐམས་ཅད་རིག་སྟོང་སྒྱུ་མའི་རང་བཞིན་གྱི་རྡོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སྒོམ་པ་ཡིན་ཡང་གཙོ་བོ་མཚན་བཅས་ཀྱི་བསྐྱེད་ཇུང་ཞིག་ལ་གོལ་བས། **གལ་ཏེ་ཁ་མིག་ཡོད་ན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་དུ་རགས་པར་ཡོད་དམ་གཟུགས་མེད་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཆ་ཙམ་དུ་ཡོད།** དང་པོ་ལྟར་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་དུ་རགས་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་**ན་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་གཟུགས་རགས་པ་དང་ཁྱད་མེད།** འདིར་མ་ཧཱ་ཡོ་གའི་འདོད་པ་ལས་གོང་དུ་འཕགས་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཡོད་དོ། **།གཉིས་པ་གཟུགས་མེད་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཆ་ཙམ་དུ་འདོད་པ་ལྟར་ན་གཟུགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་མུ་བཞི་དང་ཁྱད་མེད་དེ།** རང་ཤར་ལས། **ཆོས་སྐུ་རྣམ་དག་ཆེན་པོ་ལ། །དངོས་པོ་གཟུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། །མཚན་མ་ཅན་དུ་བཏགས་པ་མེད། །གལ་ཏེ་མཚན་མ་ཡོད་**

གྱུར་ན། །ཆོས་སྐུ་གཟུང་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །རང་བཞིན་འོད་ལྟར་བཤད་པ་ལ་འཁྲུལ་ནས་ཁ་ཅིག་གིས་འོད་ལྟ་རང་མཚན་དུ་ཡོད་པར་འདོད་དེ། ཆོས་སྐུ་དང་གཟུགས་སྐུ་ཁྱད་མེད་པ་ཆོས་སྐུ་ཡང་གཟུགས་སྐུ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་དབྱིངས་དེ་ཆོས་ཉིད་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པ་གཟུགས་ཅན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། མཚན་མ་ཅན་དུ་ལྟོག་པས་ན། །ཆོས་སྐུ་གཟུགས་སུ་ཡོད་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །ཐུགས་རྗེ་འགགས་མེད་ཀུན་ཁྱབ་སྒྲོས་བྲལ་དུ་བཤད་པ་ལ་འཁྲུལ་ནས་ཁ་ཅིག་གིས་ཡེ་ཤེས་རྒྱུན་ཆད་དུ་འདོད་དེ། དེ་ལྟར་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཆར་གཞི་མེད་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཁྱེན་ཆ་མེད་པས་ཕྱུང་ཆད་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའམ་ཡང་ན་ཐིམ་པོ་ལྟ་བུར་འགྲོ་སྟེ། གཞི་དེའི་ངོ་བོ་ཀ་དག་ཡིན་པས། དངོས་པོ་དང་མཚན་མ་རུ་མ་གྲུབ། རང་བཞིན་ལྷུན་གྲུབ་པ་ཡེ་ཤེས་སུམ་ལྡན་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས། སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་འདུ་འབྲལ་མེད་པའི་དགོངས་པ་ཡེ་ནས་རང་གནས། དེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་སྣང་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཡིན་ཕྱིར། དེའི་གནས་ལུགས་ངོ་བོ་སྟོང་པར་མི་འགྱུར་བ་ནི་སྐུ་ཡིན་ལ། སྐུ་དེ་ལའང་སྐུ་གསུམ་འདུ་འབྲལ་མེད་པ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་འདྲ་བར་ནང་གསལ་དུ་ཡོད་ཀྱང་དངོས་མཚན་དུ་མ་གྲུབ་པ་དང་། དེའི་རང་བཞིན་གསལ་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གདངས་དེ། འོད་ལྟར་གསལ་ཡང་ཕྱིར་སྣང་གི་ཁ་དོག་རིས་ཅན་དུ་མེད་པ་དང་། དེའི་སྐབས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་དེ། རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་བཞུགས་ཀྱང་རྣམ་པ་ཕྱིའི་ཡུལ་དུ་མི་དམྱོད་པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཐུགས་རྗེ་གསུམ་ཚང་བ་ཞིག་གོ །གློང་དྲུག་པ་ལས། ཤེས་བྱ་ཡེ་ཤེས་གཉིས་མེད་ན། །ཐིམ་པོ་རྣམས་དང་ཁྱད་ཅི་ཡོད། །ཡང་ན་སྟོང་པ་ཕྱུང་ཆད་དུ། །འདི་ཉིད་འགྱུར་བ་ཕོ་ནའོ། །ཤེས་བྱ་ཧཱི་ལྟ་ཉིད་མཁྱེན་པའི། །ཐུགས་རྗེའི་ཆ་ཡི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། །རང་གི་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་མཁྱེན། །ཡེ་ཤེས་

དེ་ཡི་ཆ་མེད་ན། །འབྱུང་བཞིའི་གཟུགས་དང་ཁྱད་ཅི་ཡོད། །ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་མཁྱེན་པ་ཡི། །ཐུགས་རྗེ་ཡི་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། །གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་མཁྱེན། །འདི་མེད་ནམ་མཁའ་ཉིད་དང་མཚུངས། །དེ་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡི། །ཡེ་ཤེས་ཐུགས་རྗེའི་ཆ་ལ་སྣང་། །འདི་ཀུན་དྲན་པས་བཟུང་བ་མིན། །རང་བཞིན་ཉིད་དུ་གནས་པ་ལས། །གཟུང་འཛིན་རགས་པར་མི་གནས་སོ། །གཏིང་གསལ་ཕྲ་བའི་ཆར་སྣང་བ། །འདི་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལམ། །གོང་དུ་ས་བོན་བཞིན་དུ་འཕེལ། །ཞེས་སོ། །ཀ་དག་སྟོང་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ལྷུན་གྲུབ་སྣང་བའི་ཡེ་ཤེས་འདི་གཉིས་ཀ་དག་ཡེ་གཞི་ལ་འཆར་གཞིའི་ཆ་ཙམ་དུ་ཡོད་ལ་རགས་པར་མེད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དུས་ན་ཡེ་ཤེས་དེ་གཉིས་འབྱུང་བའི་འཐད་པའོ། །གཞི་དེ་ལ་ཀ་དག་གི་ཡེ་གཞི་དང་། འཁོར་འདས་ཀྱི་སྤྱི་གཞི་དང་། མཐར་ཐུག་གི་གྲོལ་གཞི་དང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་གཞི་གསུངས་པ་སོགས་དབྱེ་བ་དུ་མ་ཡོད་ལ། དེའི་སྐབས་ཐོབ་ཀྱི་གོ་བ་མ་བརྟགས་པར་བྱའོ། །གཞི་ཡིན་ན་ཡེ་ཤེས་སུམ་ལྡན་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ནང་མདངས་དང་ཕྱི་གདངས། ནང་གསལ་དང་ཕྱིར་གསལ་རྣམས་ཀྱི་གོ་བ་འཁྲུགས་པར་མི་རུང་ངོ་། །སྡུད་པ་ལས་ཀྱང་། ཡེ་ཤེས་མེད་ན་ཡོན་ཏན་འཕེལ་མེད་བྱང་ཆུབ་མེད། །རྒྱ་མཚོ་འདྲ་བའི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །འོ་ན་རིག་པ་འོད་ཀྱི་ཁང་པ་ཅན་འོད་མཐའ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་བཤད་པ་འདི་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་པ། ཐོག་མའི་ཡེ་གཞི་ན་དབྱིངས་ཀྱི་ཀ་དག་དང་གྲོལ་ས་མཐར་ཐུག་གི་ཀ་དག་གི་རང་དུས་ན་གཏིང་གསལ་འཆར་གཞིའི་ཆ་ཙམ་ལས་དངོས་སུ་སྐུ་དང་འོད་དང་གསལ་རིག་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཆར་མེད་དེ། གཞི་ཀ་དག་ཆེན་པོ་རྣམ་གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་ངོ་བོར་བཞུགས་པའི་རིག་པ་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་དེ་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་

ཀྱི་འཆར་གཞི་ཡིན་ཡང་མཚན་མ་རིས་ཅན་དུ་ཕྱིར་གསལ་བ་མིན་པ་ནི། དཔེར་ན་དྭངས་ཤེལ་གཙང་མ་རྐྱེན་ཉི་ཟེར་ལ་སོགས་དང་མ་འཕྲད་པ་ལྟ་བུའི། གཞོན་ནུ་བུམ་པ་སྐུ་ཡི་གནས་ལུགས། གཞི་ལས་གཡོ་བ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སོ། །དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་པ་སེམས་སྡེ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ཆོས་སྐད་ཡིན་ལ། མན་ངག་སྡེའི་སྐབས་སུ་རིག་པ་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་སུ་གཙོ་བོར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། **།ཤིན་ཏུ་མི་གཡོ་བ་ཆོས་སྐུའི་གནས་སྐབས་གང་དུའང་དམིགས་པ་དང་མཚན་མར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཤེལ་སྒོང་དྭངས་པ་ཉི་མ་ལ་ཡོད་དུས་དང་རྐྱེན་དང་བྲལ་ཏེ་གྲིབ་མ་ལ་ཡོད་དུས་གཉིས་སུ་གཏིང་གསལ་ཙམ་ལས་འོད་ལྔ་ཕྱིར་མི་སྣང་བ་བཞིན་ནོ།** །དེ་ཡང་འཁོར་འདས་གཉིས་ཀའི་འགྲོ་གཞི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་ལྡན་ཀ་ནས་དག་པའམ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཆ་ལ་དངོས་མཚན་ཁ་དོག་ཏུ་གྲུབ་པ་མེད་ཀྱང་། རང་བཞིན་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའམ་འགག་མེད་ཀྱི་ཆ་ནང་གསལ་ཕྲ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་ཡོད་པ་རྐྱེན་དང་མ་ཕྲད་ན་ཕྱིར་མི་སྣང་བ་དྭངས་ཤེལ་གཙང་མ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་ཤེལ་གྱི་འོད་གཏིང་གསལ་དུ་ཡོད་ཀྱང་ཉི་མ་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་དང་མ་ཕྲད་ན་ཕྱིར་མི་སྣང་བ་ལྟར་ཀ་དག་ལྷུན་གྲུབ་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་དབྱིངས་ནང་གསལ་གྱི་ཕྱི་རྒྱ་མ་རལ་པ་ལ་གཞོན་ནུ་བུམ་པའི་སྐུ་ཞེས་བཏགས་པའོ། **།རིག་པ་གཞི་ལས་འཕགས་ཏེ་གཞི་སྣང་དུ་ཤར་བའི་དུས་དང་། ད་ལྟ་ལུས་ལ་གནས་དུས་དང་། ཆོས་ཉིད་བར་དོའི་དུས་ན་འོད་ཀྱི་ཁང་པ་ན་གནས་ཏེ། རང་རིག་གཞི་ནས་ནི་འཕགས། མཐར་ཐུག་གི་ས་ནི་མ་ཟིན་པའི་བར་དེར་གཞི་སྣང་ལ་གནས་པས། མར་མེ་རང་འོད་ཀྱི་དབུས་ན་འདུག་པའམ། ཤེལ་ཉི་ཟེར་དང་འཕྲད་པའི་སྣང་བ་བཞིན་ནོ།** །ཕྱིར་གསལ་གྱི་ཤེས་པ་ནང་དུ་ལྡོག་པ་དང་། ནང་གསལ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ནང་དུ་དེངས་པ་ལ་ཐིམ་ལ་མ་རྨུགས་པ་ཟེར་ཞིང་། མ་

རྨུགས་པ་ཟེར་དོན་ཕྲ་བའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་མ་འགགས་ཕྱམ་གདལ་གྱི་སྣང་བ་ཡིན་པས་སོ། །གཞི་དེ་ལས་ལྡང་བའི་དུས་སུ་སྐུ་གསུམ་གྱི་སྙོན་པ་ཤར་བ་ཡིན་པར་གསུངས། རང་རིག་གཞི་ནས་ནི་འཕགས་ལ་མཐར་ཐུག་གི་ས་མ་ཟིན་པ་ནི་གཞི་སྣང་གི་སྐབས་ཡིན་ནོ། **།མདོར་ན་རིག་པ་གཞི་གནས་ནང་དབྱིངས་སུ་ཡོད་དུས་ཐོག་མ་**གཞི་དབྱིངས་ཀྱི་ཀ་དག་དང་**མཐའ**་མ་གྲོལ་ས་མཐར་ཐུག་གི་ཀ་དག་**གཉིས་ཀྱི་ཚ་གཏིང་གསལ་ལས་སྐུ་འོད་དངོས་སུ་མེད་ལ།** བར་དེར་སྐུ་འོད་ཡོད་པ་ནི། **དེ་ནས་འཕགས་དུས་རང་འོད་ཀྱི་གདངས་དང་བཅས་པའོ།** །ཐོག་མའི་ཡེ་གཞིའི་ཀ་དག་དང་མཐའ་མའི་གྲོལ་སའི་ཀ་དག་ཅེས་པ་འདི་གཉིས། གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་གོ་བ་གནད་ཆེན་ཡིན་ཏེ། ངོ་བོ་ཀ་དག་ཡིན་ལ་ཀ་དག་གི་ངོ་ན་མ་དག་པ་མེད་ཅིང་གལ་ཏེ་ཡོད་ན་ཀ་དག་ཏུ་མི་རུང་ཡང་། སེམས་ཅན་འཁྲུལ་བ་ཡོད་པ་མཐོང་ཆོས་སུ་གྲུབ་པ་ཡིན་པས། འོ་ན་འདི་གང་ནས་འཁྲུལ། འཁྲུལ་བའི་གཞི་དེ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ལ་འདོད་པ་ཡིན་ནམ། མ་རིག་པ་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ཡིན། བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ལས་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་པ་འཁྲུལ་བཅས་སུ་ཐལ་ལ། དེ་ལས་གཞན་མ་རིག་པ་སྐྱེས་ནས་འཁྲུལ་གཞི་རུ་སོང་ངོ་ཞེ་ན། འཁྲུལ་བའི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་དུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན། ངོ་བོ་ཀ་དག་དེ་གཞི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཡིན་པས། དེ་ནམ་ཡང་འཁྲུལ་མ་མྱོང་འཁྲུལ་བར་མི་འགྱུར་ཡེ་ནས་འཁྲུལ་མི་སྲིད་དོ། །འོ་ན་སེམས་ཅན་འཁྲུལ་བ་གང་ནས་བྱུང་སྙམ་ན། རང་བཞིན་ལྷུན་གྲུབ་ཡིན་པའི་རྩལ་ལ། ཀུན་གཞི་ཚོགས་བརྒྱད་དང་བཅས་པ་ཡོད་ཅིང་། དེས་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་རྩལ་སྣང་དེ་ངོ་མ་ཤེས་ན་འཁྲུལ་ཞིང་། ཤེས་ན་གྲོལ་ཚོག་པའི་འཐད་པ་དང་བཅས་པའོ། །འཁྲུལ་ཏེ་ངོ་མ་ཤེས་པའི་ཆ་དེ་ལ་མ་རིག་པ་ཟེར། མ་རིག་པ་མིན་པ་ནི་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་སོ། །དེ་གཉིས་ནི་ལག་པའི་ལྟོ་རྒྱབ

ལྟ་བུའོ། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་གླིང་གིས། གཞི་གཅིག་རྫས་སུ་འགལ་བའང་མ་ཡིན་ཏེ། །གཉིད་དུ་ཕྱོགས་དང་གཉིད་དུས་ཤེས་པ་ལྟར། །ངོ་བོ་ཀ་དག་ཡིན་པས་འཁོར་མ་མྱོང་། །ལྷུན་གྲུབ་རྩལ་ལས་རོལ་བ་ཅིར་ཡང་སྣང་། །ཞེས་པ་ལྟར། ངོ་བོ་ཀ་དག་ལ་སེམས་ཅན་འཁྲུལ་བ་མི་སྲིད་ཀྱང་། རང་བཞིན་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་རྩལ་ལམ་རོལ་པ་ལས་དེ་ལྟར་སྣང་ཞིང་མི་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གཉིད་དུ་ཕྱོགས་པ་ནས་གཉིད་དུས་ཀྱི་སྐབས་ཏེ། རང་བཞིན་བརྒྱད་ཅུའི་རྟོག་ཚོགས་འགག་པའི་ཤེས་ངོར་རྨི་ལམ་གྱི་སྣང་བ་མེད་ཀྱི། དེ་ལས་མཆེད་ནས་དེའི་གདངས་རླུང་གིས་ཁྱེར་དུས་རྨི་ལམ་ཤར་བ་ལྟར་རོ། །ཕྱིར་བཤད་ན་ཀ་དག་དང་ལྷུན་གྲུབ་སོ་སོར་དབྱེར་མི་ཕྱེད་དབྱེ་རུ་མེད་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་གཞི་དང་གཞི་སྣང་གི་རྣམ་ཕྱེ་བའི་སྐབས་སུ། གཞི་དེ་ཀ་དག་དང་གཞི་སྣང་གི་རིག་པ་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་འཇོག་པ་ཡིན། །ལྷུན་གྲུབ་དེ་ལའང་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་ལྷུན་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་སྦུབས་གསུམ་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱ་མ་རལ་བའི་ནང་གསལ་དེ་ལ་གཞི་ལྷུན་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་སྦུབས་ཞེས་བྱ། གོང་དུ་བཤད་པའི་གཞོན་ནུ་བུམ་སྐུ་དང་གཅིག་ཡིན། ཕྱིར་གསལ་གྱི་སྐབས་དེར་ལམ་ལྷུན་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་སྦུབས་ཟེར་ཞིང་། འདི་དུས་ཀྱི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་ཕྱི་རོལ་དུ་གསལ་བས་ནང་མིན་ལ། འོད་གསལ་ཁོ་རང་གི་ངོ་བོ་ལས་གཞན་མིན་པས་ཕྱི་དབྱིངས་ཀྱང་མིན་ནོ། །མཐར་གཞི་སྣང་དེ་གྲོལ་སའི་ཀ་དག་ལ་ཐིམ་ནས་ནང་གསལ་དུ་གནས་པའི་སྐབས་སུ་འབྲས་བུ་ལྷུན་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་སྦུབས་ཞེས་བྱའོ། །སྒྱུ་འཕྲུལ་མཁན་པོས་ཀྱང་། གཞི་ལ་འཁྲུལ་བ་མེད་ཀྱང་འཁྲུལ་བ་གཞི་ལ་གནས། ནམ་མཁའ་ལ་སྤྲིན་མེད་ཀྱང་སྤྲིན་ནམ་མཁའ་ལ་ཡོད་གསུངས་པ་ལྟར། ངོ་བོ་ཡེ་དག་སྒྲིབ་པ་འཕྲུལ་བྱུང་ཡིན་པས། གཞི་མ་འཁྲུལ་བ་ལས་རྩལ

འབྲུལ་བ་ཤར་ཚོག་པ་ཡིན། ཚུ་ཐྣན་ཞིང་གཞེར་བ་ཡིན་ཡང་རྐྱེན་གྲང་ངད་དང་འཕྲད་ཚེ་སྲ་ཞིང་འཐས་པར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །སྙིང་ནང་དུ་གནས་དུས་གནས་སྐབས་ཀྱི་གཞི་གནས་སུ་བརྗོད་ཀྱང་དབྱིངས་ནས་འཁོར་བར་འཕགས་ཏེ་གྲོལ་སར་མ་ཕྱིན་པས་ད་དུང་གཞི་སྣང་དུ་འདོད་དེ། འདི་ལ་ལྟོས་ནས་རྨ་བྱའི་སྒོང་ལྟར་རང་གདངས་འོད་ལྔའི་སྦུབས་ན་རིག་པ་མ་སྨིན་པ་རྨ་བྱའི་ཕྲུ་གུ་ལྟར་གནས་ཤིང་ལམ་སྣང་སྣང་བ་བཞིའི་དུས་སུ་བར་སྣང་ལ་འཇའ་ཚོན་ལྟར་གསལ་ལ། གདོས་བཅས་ལུས་ཀྱི་ཤུན་པ་འདི་དག་དུས་མཐར་སྒྱུལ་བས་རིག་པ་ཉིད་སྐྱུར་སྨིན་པའི་ཚེ་སྒོང་ནས་དོན་ཏེ་གནས་པ་ལྟ་བུ་ནི། སེང་གེ་རྩལ་རྫོགས་ལས། གཞི་ལ་གནས་པའི་རིག་པ་ནི། །ཡེ་ཤེས་དབྱིངས་ན་སྐུ་གསུམ་རྫོགས། །དཔེར་ན་རྨ་བྱའི་སྒོང་བཞིན། །ནང་འོད་ཡེ་ཤེས་གསལ་བར་ལྡན། །ལམ་ལ་འཆར་བའི་རིག་པ་ནི། །དཔེར་ན་འཇའ་ཚོན་ལྟ་བུར་བསྟན། །མཐའ་ལ་སྒྱུལ་བའི་རིག་པ་ནི། །རྨ་བྱའི་ཕྲུ་གུས་སྒོང་རྣམས། །བཅོལ་ཏེ་དོན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་སོ། །དབྱིངས་ཀྱི་གཞི་དང་གནས་སྐབས་ཀྱི་གཞི་གཉིས་ཀྱང་ཕྱེད་པ་གལ་ཆེ་ལ་འོད་ཀྱི་ཁང་པ་དངོས་ལ་འདུག་པ་དང་མི་འདུག་པའི་དུས་འདི་གཉིས་གནད་གལ་པོ་ཆེའོ། །གནས་སྐབས་ཀྱི་གཞི་ཞེས་པ་ནི། གཞི་ལས་གཞི་སྣང་གཡོས་ནས་ལྷུན་གྲུབ་སྒོ་བརྒྱད་ཀྱི་སྣང་བ་མ་ཤར་བའི་གནས་སྐབས་ཏེ། གཞི་སྣང་གི་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་མ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཡང་གནས་སྐབས་ཀྱི་གཞི་ཞེས་གསུངས་དོན་ནི། ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱ་རལ་ཚར་རྫེས་ཀྱི་རིག་པ་ཡིན་དགོས་པས། ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱ་རལ་རྫེས་ཀྱི་རིག་པ་འོད་ཀྱི་གོང་བུར་གནས་དུས་ཡིན་པར་གོ་དགོས་སོ། །གཞི་སྣང་གི་རིག་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་གནས་སྐབས་ཀྱི་གཞི་ཡིན་པ་མི་འགལ་ཞིང་། གཞི་སྣང་གི་རིག་པ་ཡིན་ན་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྣང་བ་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་ངེས་པ་ཡང་མེད་

ངོ། །འདི་ཕྱིར་གསལ་དང་ནང་གསལ་གཉིས་ལས་གང་ཡིན་ན། ནང་གསལ་རང་བཞིན་གསལ་བའི་རིག་པ་ཡིན་ལ། ཕྱིར་གསལ་ཡིན་ན་ཐུགས་རྗེའི་རིག་པ་ཡིན་པས། དེའི་རིག་རྩལ་རྣམ་རྟོག་དང་འགྲོགས་ནས་ཡུལ་ཐོག་ཏུ་ཤར་བ་ཞིག་གོ །དེ་ལྟར་ན་ངོ་བོ་སྟོང་གསལ་དབྱེར་མེད། རང་བཞིན་གསལ་སྟོང་དབྱེར་མེད། ཐུགས་རྗེ་རིག་སྟོང་དབྱེར་མེད་དུ་བཞུགས་སོ། །ངོ་བོ་སྟོང་གསལ་དབྱེར་མེད་ནི། སྟོང་པ་ལྟར་དུ་སྣང་ན་ཡང་གསལ་བ་མ་འགགས་པ་སྤྲོས་མེད་སྤྲོས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་གོ་དགོས་ལ། རང་བཞིན་གསལ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ནི། རང་བཞིན་མ་འགགས་པ་ལ་སྣ་ཚོགས་མ་ངེས་པ་གསལ་ལ་མུན་པ་མེད་པའོ། །ཐུགས་རྗེ་རིག་སྟོང་དབྱེར་མེད་ནི། རིག་སྟོང་དབྱེར་མེད་མ་འདྲེས་ཡོངས་རྫོགས་ཆེན་པོ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་ཅིང་གཅིག་ཏུ་འདུས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་གོ་དགོས་སོ། །དཔེ་ཅི་ལྟར་དུ་བཞུགས་ན། ངོ་བོ་ཀ་ནས་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནམ་མཁའ་རྣམ་པར་དག་པ་ལྟ་བུར་ངོ་བོ་སྟོང་གསལ་དབྱེར་མེད་དུ་བཞུགས། རང་བཞིན་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་དྭངས་པ་ལྟ་བུར་གསལ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ངང་དུ་བཞུགས། ཐུགས་རྗེ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ནོར་བུ་དྲི་མ་མེད་པ་ལྟ་བུར་རིག་སྟོང་དབྱེར་ཀྱི་ངང་དུ་བཞུགས་སོ། །དེ་ཡན་གྱིས་ངོ་བོ་ཀ་དག་གི་གནས་ལུགས་ཡེ་ཐོག་གཞི་ཡི་གནས་ལུགས་བཤད་པ་སོང་ནས།

༼ཁ༽ དེ་ལས་གཞི་སྣང་གི་འཆར་ལུགས་བཤད་པ།

༼ཀ ངོ་བོ་མདོར་བསྟན།

ད་ནི་དོན་གཉིས་པ་དེ་ལས་གཞི་སྣང་གི་འཆར་ལུགས་ལ་གསུམ་སྟེ། ངོ་བོ་མདོར་བསྟན། རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད། རྣམ་པས་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ངོ་བོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི། ནང་དབྱིངས་ཀ་དག་གི་ཡེ་གཞི་འོད་གསལ་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྐྱེ་འཆི་བགྲེས་རྒུད་མེད་པས་ན་གཞོན་ནུ། ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱ་མ་རལ་བས་ན་བུམ་སྐུ། འདིའི་ནང་གསལ་ཕྲ་བའི་ཡེ་ཤེས་ལ་མཚོན་ན། སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་མ་འགགས་པས་ན་ནང་གསལ། ཀུན་གྱིས་བརྟག་དཀའ་བའི་གནས་ཡིན་པས་ན་ཕྲ་བའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་གཞོན་ནུ་བུམ་པ་སྐུའི་རྒྱ་ཁ་རལ་ཏེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རླུང་གཡོས་པས་ཏེ་གཞོན་ནུ་བུམ་སྐུའི་རྒྱ་ཅེའི་ཕྱི་རལ་ཞེ་ན། རླུང་གཡོས་པས་ཞེས་པ་འདིས་གོ་བ་ཡིན་ཏེ། རླུང་གཡོས་པས་ཞེས་པ་ནི་སྲོག་རླུང་ཡན་ལག་བཞི་ལྡན་ལ་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཐོག་མ་གཞི་ཡི་གནས་ལུགས་ནང་གསལ་གཞོན་ནུ་བུམ་སྐུའམ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རླུང་ལྡའི་སློང་པོ་ངོ་བོ་སྐུ། རང་བཞིན་གསུང་། ཐུགས་རྗེ་རིག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་གནས་པ་སྲོག་རླུང་ཡན་ལག་བཞི་ལྡན་གྱི་ཆས་བསྐྱོད་པ་ལས་འོད་ལྔ་ནང་གསལ་གྱི་དབྱིངས་བུམ་པའི་སྐུ་ལྟར་གནས་པའི་ཕྱི་རྒྱ་རལ་ཏེ། ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་གདངས་ཕྱིར་གསལ་དུ་ཤར། དེའི་རྣམ་པ་ལ་ཐུགས་རྗེ་རིག་པའི་གདངས་དཔྱོད་བྱེད་ལྟར་དུ་ཤར་བས། རིག་པ་ལ་ལྟོས་པའི་མ་རིག་ཅན་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཞི་རང་མལ་ན་ཡོད་པའི་ལྷུན་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་གདངས་མ་འགྱུར་ན་ཡང་ལྷུན་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲུབས་ལས། གཞི་སྣང་གི་རྩལ་གཡོས་པས་རིག་ཆའི་གདངས་མཆེད་པའི་དབང་གིས། གཞི་མ་འགྱུར་ཡང་གཞི་སྣང་ཤར་བས་འགྱུར་བ་ལྟར་སྣང་བ་ནི་རིག་པ་གཞི་ནས་འཕགས་པའི་རང་སྣང་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་སྒོ་བརྒྱད་ཤར་དུས་སྟེང་དུ་ཀ་དག་ཆོས་སྐུའི་སྣང་བ་རང་བཞིན་ཅིར་ཡང་མ་ཡིན་པ་ནམ་མཁའ་སྒྲིབ་མེད་ལྟ་བུ། ཐད་ཀར་ཡོངས་སྐུ་འོད་གསལ་གྱི་ཞིང་སྣང་ནམ་མཁའི་

དབྱིངས་ཁྱབ་པ། དེའི་རྩལ་ལས་འོག་ན་གཞི་སྣང་ཆེན་པོ་དང་དེའི་རྩལ་ལས་འོག་
ན་ལོངས་སྐུའི་སྣང་བ་དང་ཕྱོགས་མཚམས་ན་རང་བཞིན་སྤྲུལ་སྐུའི་ཞིང་སྣང་དང་།
མར་འོག་ན་འཁོར་བའི་སྒོ་ལས་འགྲོ་དྲུག་རང་སྣང་གི་ཞིང་ཁམས་ཚད་མེད་པ་སྟེ།
དེ་ཐམས་ཅད་ལྷུན་གྲུབ་སྒོ་བརྒྱད་ཀྱི་སྣང་བ་ལས་རང་ཤར་བས་འཁོར་འདས་ཀྱི་སྣང་
བ་ཆེན་པོ་དུས་གཅིག་ལ་ཤར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ནང་གསལ་ལས་ཕྱི་གསལ་དུ་ཤར་
དུས་ངོ་བོའི་སྣང་བ་གོ་མ་འགགས་པར་རང་གསལ། རང་བཞིན་གྱི་སྣང་བ་འོད་
ལྔར་ཡེ་གདངས། ཐུགས་རྗེའི་སྣང་བ་སྒྲིབ་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུས་གོ་ཕྱེ་བའི་
ཆ་ལས་རང་སྣང་བ་ནི། ཀ་དག་གི་རང་བཞིན་ཅིར་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ངང་དེ་ལས།
གཞི་རང་མལ་ན་ཡོད་པའི་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་འཆར་ཚུལ་བརྒྱད་བྱུང་བ་འདི་ལ་རིན་པོ་ཆེ་
གའུའི་གནས་ལུགས་སུ་གསུངས་ཤིང་། མ་གྲུབ་པའི་གྲུབ་པ་ཆེན་པོས་གནས་
པས་ན་ལྷུན་གྲུབ་ལྟར་འཆར། ཐུགས་རྗེ་ཤར་བའི་གོ་མ་འགགས་པས་སེམས་ཅན་
གྱི་དོན་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ལ་འོག་ནས་རྒྱས་པར་འབྱུང་ཞིང་དེའི་ཚུལ་ལུང་གིས་
གསལ་བ། བཤད་པའི་རྒྱུད་རིག་པ་རང་ཤར་ལས། ངོ་བོ་དེ་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་
ཤེས་མ་འགགས་པར་གསལ་བ་གཞོན་ནུ་བུམ་པ་སྐུའི་གནས་ལུགས་ཞེས་བྱའོ། །
རང་བཞིན་འོད་ལྔའི་སྣང་བ་མ་འགགས་སོ། །ཐུགས་རྗེའི་སྣང་བ་ནི་དཔེར་ན་སྤྲིན་
མེད་པ་ལྟ་བུ། དེ་ནི་ཀ་དག་གི་གནས་ལུགས་ཞེས་བྱ་སྟེ་རྒྱ་གར་ཡང་མ་ཆད་
ཕྱོགས་གང་དུའང་མ་ལྷུང་བའོ། །དེའི་འོག་ན་ལྷུན་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་སྦུབས་ཞེས་བྱ་
བ་ཡོད་དེ་དེ་ལ་འཆར་ལུགས་རྣམ་པ་དྲུག་ཡོད་དོ། །སྒོ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་
དོ། །དེ་ནི་གཞི་ལྷུན་གྲུབ་ཅེས་ཀྱང་བྱའོ། །གཞི་མ་ངེས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །
གཞི་སྣ་ཚོགས་སུ་འཆར་བ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །དེ་མན་ཆད་ལྡོག་པའི་ས་ཡོད་
དོ། །དེའི་འོག་ན་གཞི་སྣང་བ་ཆེན་མོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དོ། །དེའི་འོག་ན་ལོངས་

སྐུའི་སྣང་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་སོ། །གཞི་ལས་གཞི་སྣང་གཡོས་ཚེ་གདངས་ཕྱིར་འཕགས་ནས་ནང་གསལ་གཞོན་ནུ་བུམ་སྐུའི་ཁ་རྒྱ་རལ་ནས་གཞི་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་ངང་ལས་མ་གཡོས་བཞིན་དུ་གཞི་སྣང་ཤར་བ་སྟེ། དེའི་ཚེ་རིག་གདངས་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཤར་བ་ན། རིག་པ་ལ་ལྡོས་པའི་མ་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཆ་ཞིག ཀ་དག་སྤྲིན་དེངས་པའི་ནམ་མཁའ་དྭངས་པ་ལྟ་བུའི་ངང་ལས། རང་མལ་ན་ཡོད་པའི་གཞི་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་འཆར་ཚུལ་བརྒྱད་པོ་དེ་མ་གྲུབ་པའི་གྲུབ་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་གྱིས་ཤར་རོ། །དེ་ཡང་ཤར་ལུགས་དྲུག་དང་སྒོ་གཉིས་ཀྱིས་བརྒྱད་དོ། །དེ་ཡང་། ཐུགས་རྗེ་ལྟར་ཤར་བ། ཡེ་ཤེས་ལྟར་ཤར་བ། སྐུ་ལྟར་ཤར་བ་ལ་སོགས་པའོ། །ཐུགས་རྗེ་ལྟར་ཤར་བས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱུང་། ཡེ་ཤེས་ལྟར་ཤར་བས་ཡེ་ཤེས་ལྔའི་རང་འོད་དུ་སྣང་། སྐུ་ལྟར་ཤར་བས་རིག་པ་སྐུ་རུ་སྨིན། གཉིས་མེད་ལྟར་ཤར་བས་གཅིག་དང་དུ་མ་ལས་གྲོལ། དག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒོ་ལྟར་ཤར་བས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཀ་དག་ཏུ་ཤར། མ་དག་པའི་འཁོར་བའི་སྒོ་ལྟར་ཤར་བས་རིགས་དྲུག་གི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ། འོད་ལྟར་ཤར་བས་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་ནང་ན་གསལ། མཐའ་གྲོལ་ལྟར་ཤར་བས་མཐའ་གང་ལའང་མི་གནས་པའོ། །

༼ཁ རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

ཀ༽ གཞི་སྣང་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་འཆར་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་གཞི་ལས་གཞི་སྣང་གི་འཆར་ལུགས་དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། གཞི་སྣང་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་འཆར་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། དེའི་སྣང་ལུགས་ཆེན་པོ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་གཞི་སྣང་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་འཆར་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་ནི། ནང་གཞོན་ནུ་བུམ་པ་སྐུའི་རྒྱ་ཁ་རལ་ཏེ་རིན་པོ་ཆེ་གའུའི་གནས་ལུགས་ལྷུན་གྲུབ་སྒོ་བརྒྱད་ཀྱི་སྣང་བ་རང་ཤར་བ་ནི། བཀྲ་ཤིས་མཛེས་ལྡན་ལས། ཀྱེ་མ་ང་ལ་འཕྲུལ་པ་མེད་ཀྱང་ངའི་རྩལ་ལས་འཕྲུལ་པ་བྱུང་སྟེ་གཞི་མི་འགྱུར་བ་ལས་རང་བཞིན་མ་འགགས་པར་ཤར་ནས་ཐུགས་རྗེ་མ་ངེས་པ་ལས་མ་རིག་པ་རང་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ལ་སྤྲིན་ཡང་དག་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་གློ་བུར་དུ་སྤྲིན་བྱུང་བ་དང་འདྲ་བར་གཞི་ལ་མ་རིག་པ་ཡོད་པ་ཙང་མ་ཡིན་ཏེ་ཐུགས་རྗེ་ལྷར་ཤར་བ་ལས་མ་རིག་པ་བྱུང་སྟེ་གཞི་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཞེས་བྱ་བ་ཆགས་སོ། །དེ་ཡང་མ་ངེས་པའི་སྣང་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་གནས་སོ། །དེ་ཡང་འཆར་ལུགས་རྣམ་པ་བརྒྱད་དང་ལྡན་པ་རིན་པོ་ཆེ་གའུའི་གནས་ལུགས་ཞེས་བྱ་སྟེ་འདོད་ཡོན་གྱི་སྒོ་མ་འགགས་པའོ། །མ་གྲུབ་པའི་གྲུབ་པ་ཆེན་པོར་གནས་པ། ཐུགས་རྗེ་ལྷར་འཆར་བའི་སྒོ་མ་འགགས་པ། འོད་ལྟར་འཆར་བའི་སྣང་བ་མ་འགགས་པ། ཡེ་ཤེས་ལྟར་འཆར་བའི་ཡོངས་སྤྱོད་མ་འགགས་པ། སྐུ་ལྟར་འཆར་བའི་ངོ་བོ་མ་འགགས་པ། གཉིས་མེད་ལྟར་འཆར་བའི་ལྟ་བ་མ་འགགས་པ། མཐའ་གྲོལ་ལྟར་འཆར་བའི་ཐབས་མ་འགགས་པ། དག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཇུག་སྒོ་མཐར་ཕྱིན་པ། མ་དག་པའི་ཐུགས་རྗེ་མ་འགགས་པ། འདོད་ཡོན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་ཆེན་ལྟ་བུའོ་ཞེས་པ་དང་། ཐུགས་རྗེའི་རྩལ་ལས་འདོད་ཡོན་གྱི་སྒོ་མ་འགགས་པ་གསུངས་པའོ། །རིན་པོ་ཆེ་སྤུངས་པ་ལས། མི་འབྱེད་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལས། །ལྷུན་གྲུབ་གདགས་པ་མ་ངེས་པ། །འཆར་བྱེད་བརྒྱད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་འབྱུང་། །དེ་ཡི་སྣང་ཚུལ་མ་འགགས

པ། །ཐུགས་རྗེ་ལྷ་བུའི་འཆར་ཚུལ་ལས། །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྐྱོབ་པའི་
གནས། །སྣང་བ་རང་གསལ་འགག་མེད་ལས། །འོད་ལྔའི་གསལ་བྱེད་ཚུལ་དུ་
སྣང་། །མཁྱེན་ཆའི་སྣང་བ་མ་འགགས་པ། །ཡེ་ཤེས་དག་པའི་སྒོ་ཉིད་དུ། །
སྣང་བ་འགགས་མེད་ལམ་ལྟར་ཤར། །རང་སྣང་ལུས་ཀུན་མཐའ་རྫོགས་
ཕྱིར། །ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་སྐུ་ལྟར་སྣང་། །ཤེས་པའི་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་
པས། །གཉིས་སུ་མེད་པ་ལྟར་ཡང་ཤར། །དེ་ཉིད་རང་སར་གནས་མེད་
པས། །མཐའ་གྲོལ་ཆེན་པོའི་སྣང་བར་ནི། །ངེས་མེད་ལྷུན་གྲུབ་གཞི་ལ་
སྣང་། །རིག་པ་ཟང་ཐལ་ཚིག་རྫོགས་ཕྱིར། །དག་པ་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་སྒོར། །
ངོ་བོ་ཉིད་དང་འབྲེལ་པའོ། །བྱུང་ཚུལ་འགག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །སེམས་ཅན་
ཀུན་གྱི་བྱུང་ཁུངས་སུ། །མ་དག་འཁོར་བའི་སྒོ་ལྟར་ཡང་། །ཁྱབ་བྱེད་སྣང་
བའི་ཆ་ལས་ཤར། །འདི་ཀུན་འཆར་བྱེད་བརྒྱུད་དུ་སྣང་། །སྣང་བའི་ཚུལ་དུ་
རང་ཤར་བས། །ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྣང་བ་ཞེས། །རིན་པོ་ཆེ་ཡི་ཚུལ་དུ་
སྣང་། །ཞེས་སོ།།

ཁ༽ སྣང་ལུགས་ཆེན་པོ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

གཞི་སྣང་གི་རིག་པ་འདི་སྤྱིར་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་གཞི་རྒྱུད་ཡིན་ཡང་གཞི་རྒྱུད་དེ་ལ་གཞི་གཞི་སྣང་གཉིས་ཀྱི་ཟླས་ཕྱེ་པའི་གཞི་མིན་པ་ནི། དཔེར་ན་སྒྱུ་འཕྲུལ་སྐབས་ཀྱི་གཞི་རྒྱུད་ལྟར་ཡིན་སྙམ། གཉིས་པ་སྣང་ལུགས་ཆེན་པོ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཤར་བའི་ཚེ་སྣང་སྲིད་འོད་དང་སྐུར་ཤར་བས་ཐམས་ཅད་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་ཞིང་སྣང་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་ངོ་བོའི་རྩལ་ལས་ལོངས་སྐུའི་སྣང་བ

དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་རྒྱལ་ལས་རང་བཞིན་སྤྲུལ་སྐུའི་ཞིང་སྣང་དང་། ཐུགས་རྗེའི་རྒྱལ་ལས་འཁོར་བའི་སྣོ་རང་སྣང་དུ་རྨི་ལམ་ལྟར་ཤར་བ་སྟེ། བཀྲ་ཤིས་མཛེས་ལྡན་ལས། ནང་གཞོན་ནུ་བུམ་པའི་སྐུ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱ་ཁ་རལ་ཏེ་ཕྱི་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་གནས་ལུགས་སུ་གནས་སོ། །དུས་དེ་ཙམ་ན་ངའི་སྣང་བ་ཕྱིར་རལ་ཏེ། སང་མ་སེང་མ། ཤག་མ་ཤིག་མ། ཁྲལ་མ་ཁྲོལ་མ། ཡང་མ་ཡེང་མ། འགྱུལ་བ། འཕྲིག་པ། སྣ་ཚོགས་སུ་འཕྲོ་བ་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ནས་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཆེན་པོ་ཆགས་སོ། །དེའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒོ་མ་འགགས་པ་ལས་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུའི་ཞིང་གི་སྣང་ལུགས་ཆགས་སོ། །ཡོན་ཏན་གྱི་སྒོ་མ་འགགས་པ་ལས་རང་བཞིན་སྤྲུལ་སྐུའི་སྣང་ལུགས་སྲིད་དོ། །དེའི་ཐུགས་རྗེའི་སྒོ་མ་འགགས་པ་ལས་མ་དག་པའི་སྣང་ལུགས་བྱུང་ངོ་ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་གཞི་སྣང་ལ་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་སྒོ་ཡོད་པས་དག་པའི་ཞིང་དང་མ་དག་པའི་འཁྲུལ་སྣང་མཐོང་བའི་གནད་ཀྱང་འདི་ལ་ཐུག་གོ །ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་འཆར་སྒོ་བརྒྱད་ལས་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་སྒོ་མ་འགགས་པ་ཇི་ལྟར་ཤར་བ་གོང་དུ། བཀྲ་ཤིས་མཛེས་ལྡན་གྱི་ལུང་གིས་གསལ་བ་ལྟར། སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་འོད་ལས་ལམ་མངོན་པར་སྣང་བའི་གཞི་ལོངས་སྐུའི་འོད་གསལ་དག་པའི་འབྱུང་ལྔ་རུ་ཤར་བ་དང་། དེའི་གདངས་སམ་རྒྱལ་མ་འགགས་པ་ལས་རང་བཞིན་སྤྲུལ་སྐུའི་ཞིང་ཁམས་དང་། དེའི་གདངས་ལས་འགྲོ་འདུལ་སྤྲུལ་སྐུ། དེ་ལས་གདུལ་ཞིང་དག་མ་དག་གི་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཤར་བའོ། །དེ་རྣམས་ནི་གནས་ལུགས་ཆེན་པོ་གཅིག་ལས་སྣང་ཚུལ་འདྲ་མིན་དུ་བྱུང་བའོ།།

༨ག ནམ་པས་དོན་བསྡུ་བ།

གསུམ་པ་རྣམ་པས་དོན་བསྡུ་བ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་གཞི་སྣང་དེའི་རང་ངོ་ལ་སྣང་ཚུལ་དེ་ལྟར་སྣང་ཡང་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་གང་དུའང་མ་གྲུབ་སྟེ། སྨུ་ཏིག་ཕྲེང་བ་ལས། གཞི་སྣང་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ལ། །མ་རིག་པ་ཞེས་བཏགས་མེད་པས། །འཁྲུལ་པར་གྲུབ་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །བློ་ཞེས་ཀུན་ཏུ་མ་བཏགས་པས། །དྲི་མ་འཁྲུལ་པའི་མིང་ཡང་མེད། །མིང་དང་ཡི་གེའི་ཚོགས་མེད་པས། །བཏགས་པའི་འཁྲུལ་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཆོས་ཞེས་མིང་དུ་མ་གྲགས་པས། །བློས་བཏགས་འཁྲུལ་པའི་མིང་ཡང་མེད། །སེམས་དང་ཡིད་དུ་མ་གྲུབ་པས། །འགྱུ་བྱེད་འཁྲུལ་པ་དང་གིས་མེད། །ཕྲ་རགས་དྲི་མ་གཉིས་མེད་པས། །འབྱུང་རྐྱེན་འཁྲུལ་པ་དང་གིས་མེད། །བྱ་དང་བྱེད་པོ་གཉིས་མེད་པས། །ཡུལ་འཛིན་འཁྲུལ་པ་ག་ལ་ཡོད། །ཅེས་སོ། །འོན་ཀྱང་རང་ངོ་ཤེས་པའི་གྲོལ་རྐྱེན་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་གྲོལ་གཞི་ཞེས་བཏགས་ལ། མ་ཤེས་ན་འཁྲུལ་རྐྱེན་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་འཁྲུལ་གཞི་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞི་ལ་ཐོག་མའི་གཞི་དང་གནས་སྐབས་ཀྱི་གཞིའི་ལྡོག་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པར་གོ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཐོག་མའི་གཞི་ནི་ཀ་དག་གི་རང་ངོ་ན་འཁོར་འདས་གང་ཡང་མ་གྲུབ་པར་འཁོར་འདས་གཉིས་ཀ་འཆར་རྣུང་གི་གདངས་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། གཞི་ལས་གཞི་སྣང་མཆེད་དུས་རང་ངོ་ཤེས་ན་སངས་རྒྱས་པའི་ལམ་ཡིན་ལ། རང་ངོ་མ་ཤེས་ན་འཁོར་བར་འཁྲམས་པའི་ལམ་ཡིན་པས་ལམ་གཉིས་ཀྱི་འདུས་མདོ་གྲེས་ས་དེ་གཞི་སྣང་གི་སྟེང་ནས་ངོས་འཛིན་དགོས་པས། དེ་ཡང་གཞི་སྣང་འདི་གྲོལ་གཞི་ཡིན་ལ། ཀ་དག་ནི་གྲོལ་ས་ཡིན་པས་འདི་གཉིས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཕྱེད་པའང་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་སྟེ་ལེགས་པར་ཕྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་ཙུང་ངོ་། །གཞིའི་བཞུགས་ཚུལ་འདི་མ་ཤེས་ན་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་གྲུབ་མཐའ་ཤེས་ཐབས་མེད་ལ། དེ་ཡང་རྩ་བ་ལྟུན་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྲུབས་གསུམ་པོ་ལ་བྱུག་ཅིང་།

གཞི་འདི་ལ་དབྱིངས་ཀྱི་གཞི་དང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་གཞི་གཉིས་ཡོད། དེ་གཉིས་ལ་འོད་ཀྱི་ཁང་པར་དངོས་ན་འདུག་པ་དང་། མི་འདུག་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་གསུངས་པ་ནི། གཞི་ལས་གཞི་སྣང་ཤར་བས་གཞི་ལྷུན་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་སྦུབས་ལས་གཞི་མ་འགྱུར་བ་ལས་རང་བཞིན་མ་འགགས་པར་ཤར་ཚོ། ལྷུན་གྲུབ་སྒོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཤར་ལུགས་དེ་ཤར་ན། ངང་ལས་མ་གཡོས་པའི་གདངས་སམ་རྩལ་སྣང་ཤར་བའི་གཞི་དེའི་ངང་དུ་མཐར་ཕྱིན་པ་འབྲས་བུ་ལྷུན་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་སྦུབས་དང་། གཞི་ལས་གཞི་སྣང་དུ་གཡོས་པའི་འོད་གསལ་གྱི་ཐིག་ལེ་དེའི་གདངས་གཡོས་པ་ལ་གཞི་སྣང་ལྷུན་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་སྦུབས། དེ་ཡང་ཕྱིར་གསལ་གྱི་སྣང་བ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འཁྲུལ་རྐྱེན་བྱེད་པས་འཁྲུལ་པར་བཏགས་པ་ནི་དུང་དཀར་པོ་ལ་སེར་པོར་འཁྲུལ་རྐྱེན་བྱས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འཁྲུལ་པ་དངོས་མ་ཡིན་ཡང་རྐྱེན་བྱས་དུས་བཏགས་པ་ནི། མུ་ཏིག་ཕྲེང་བ་ལས། ཁྱད་པར་ཆེན་པོའི་སྣང་བ་ལས། །ཡོད་དང་མེད་པ་གཉིས་བྱུང་སྟེ། །སྤྱི་ལ་འཁྲུལ་གཞི་ཞེས་བྱ་སྟེ། །མ་རིག་ཉིད་དང་སྦྲགས་པའི་ཕྱིར། །ཤེས་བྱ་ཉིད་ཀྱང་དྲི་མར་སྣང་། །ཞེས་དང་། དུང་ཡིག་ཅན་ལས། དེ་ལ་མ་ངེས་ལྷུན་གྲུབ་གཞི། །མ་རིག་གསུམ་དང་རྐྱེན་བཞི་དང་། །ཤེས་པས་སྦྲགས་པའི་འཁྲུལ་བའོ། །ཞེས་སོ། །གཞིའི་གནས་སྐབས་སུ་ཀ་དག་དང་ལྷུན་གྲུབ་གཉིས་ཀ་རྫས་ཐ་དད་པ་ཞིག་ཡིན་ན། གཅིག་གི་གྲུབ་མཐའ་གཅིག་གིས་བཤིག་པའི་སྐྱོན་ཡོད་ཅིང་། དེས་ན་དེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པ་ལ་རང་ལྡོག་མ་འདྲེས་པའི་གོ་བ་གཞིར་བཞག་གི་ཐོག་ནས། རང་ལྡོག་མ་འདྲེས་པའི་གནས་སྐབས་ན་གཞི་འབྲས་ལ་མ་རིག་པ་མི་ལྡན་པའི་ཆ་ནས་ཀ་དག་དང་། གཞི་འབྲས་ཀྱིས་མ་རིག་པ་མ་སྤངས་ལ་མི་ལྡན་པའི་ཆ་ནས་ལྷུན་གྲུབ་ཅེས་བྱ་བ། དེས་ན་གཞི་སྣང་དུ་ཤར་བའི་ལམ་ལྷུན་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་

སྐབས་ལ་འཁོར་འདས་སུ་སྣང་བའི་གྲོལ་འཁྲུལ་གཉིས་ཀའི་གཞི་ཡོད་པ་གོ་འོ། །དེ་ལྟ་བུའི་གཞི་སྣང་དེ་ལ་རང་ངོ་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་སྣང་བ་ནམ་མཁའི་མཐའ་འཁོར་འདས་སུ་སྣང་བ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་རིག་མ་རིག་ལས་འཁོར་འདས་འབྱུང་བས་དབྱིངས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་སྒྲོན་མེད་པའི་རང་སྣང་ཤར་ཆེ་ལ་མཚར་ཆེ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མུ་ཏིག་ཕྲེང་བ་ལས། གསལ་བ་མངོན་སྣང་བརྗིད་རེ་ཆེ། །སྣང་བ་ཉིད་ནི་ལྷུན་རེ་སྟུག །ཆོས་སྐུ་ངོ་སྤྲོད་དང་རེ་སྤྲོ། །ངོ་བོ་ཟང་ཐལ་སྦུབས་རེ་ཡངས། །རང་བཞིན་ཀུན་ཁྱབ་གདལ་རེ་ཆེ། །ཐུགས་རྗེ་ཀུན་འབྱུང་སྙིང་རེ་ཆེ། །ཁྱབ་པ་ཡེ་གདངས་བཀྲག་རེ་གསལ། །གནས་པ་ཐོགས་མེད་བང་རེ་མགྱོགས། །རིག་པའི་རང་གདངས་འོད་རེ་གསལ། །སྟོང་པ་ཀུན་འབྱུང་ངོ་རེ་མཚར། །མ་བཙལ་བཞག་པས་རྒྱུན་རེ་རིང་། །མ་བཀག་རང་འབྱུང་གདལ་རེ་ཆགས། །སྣང་སྲིད་བཞི་བཞེངས་དཔངས་རེ་མཐོ། །འབད་མེད་རང་གྲོལ་རྒྱ་རེ་ཆེ། །ཡེ་ཐོག་ཆེན་པོ་འཁོར་རེ་མཁས། །ཁ་དོག་ལྔ་ལྡན་བྲིས་རེ་ལེགས། །སྣང་སྲིད་རྣམ་དག་ཁོད་རེ་སྙོམས། །རང་བྱུང་འོད་གསལ་བཀོད་རེ་ལེགས། །གཞི་སྣང་ཆེན་པོ་ཤར་རེ་ཆེ། །འཁོར་འདས་གཉིས་པོ་འབྲེལ་རེ་མཁས། །སྐུ་ལྔ་ཡེ་ཤེས་བརྩེགས་རེ་ལེགས། །ཞེས་སོ། །གཞི་དང་གཞི་སྣང་གི་འཆར་ལུགས་དེ་རྣམས་རང་ངོ་གཟིགས་པ་རྣམས་ལ་གྲོལ་རྐྱེན་དུ་གྱུར་ནས་སངས་རྒྱས་པ་དང་། མ་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་སོ་སོའི་ཆ་བརྒྱད་པོས་འཁྲུལ་གཞི་རེ་བྱས་ནས་འཁོར་བའི་གནས་སུ་འཕེན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་སྣང་ཚུལ་གྱི་ཆ་ནས་སྐྱོན་ཡོན་དུ་ཤར་བ་མིན་ཡང་། འཁྲུལ་བ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་ཆ་ནས་བདག་གཞན་གཉིས་སྣང་དུ་གྲུབ་ལ། འཁྲུལ་བ་ལྡོག་ཚུལ་གྱི་ཆ་ནས་མཐའ་གྲོལ་རིས་མེད་དུ་རྟོགས་ནས་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གཞིའི་མཚན་ཉིད་མ་རྟོགས་ནས་རང་ངོ་མ་ཤེས་པ་ཞིག་ལ་ལྷུན་

གྲུབ་སྐྱོན་དུ་སྣང་ངོ། །རྟོགས་ནས་རང་ངོ་ཤེས་པ་ལ་ལྷུན་གྲུབ་ཡོན་ཏན་དུ་འཆར་བ་ཡིན་པས། འབྲུལ་གཞི་དང་གྲོལ་གཞིའི་སྒོ་ལྷུན་གྲུབ་ལ་ཐུག་པས་བར་དོ་ཐ་མ་ལ་ལྷུན་གྲུབ་སྒོ་བརྒྱད་ཀྱི་སྣང་བ་ཤར་ཆེ་གདམས་ངག་ཐོས་པའི་ཉམས་མྱོང་གི་གདེང་བསྐྱེད་པ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་ལ། རྟོགས་པ་མ་སྐྱེས་ཤིང་གོམས་པ་ཡུན་ཐུང་བ་རྣམས་ནི་རང་ས་མི་ཟིན་པས་སྲིད་པ་བར་དོར་ཁ་འཁྱམ་བ་ཡིན་ནོ། མདོར་བསྡུ་ན། དེའི་སྐབས་སུ་ཀ་དག་གི་རྩལ་སྣང་རང་མལ་དུ་བསྡུ་ཐུབ་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེ་བསྡུ་མ་ཐུབ་ཆེ་ཉི་ཟླ་ས་ལ་ལྷུང་བ་མེད་ཀྱང་འོད་ཟེར་གླིང་བཞིར་ལྷུང་བ་ལྟར། ཀ་དག་གི་གཤིས་སུ་འབྲུལ་བ་མེད་ཀྱང་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་རྩལ་ལས་རང་ངོ་མ་ཤེས་ན་འབྲུལ་བ་སྲིད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་དཔལ་རིག་པ་བཟོ་མེད་སྐད་གཅིག་དྲན་རྫོགས་ལ་སྦྱར་ན། སྐྱེ་མེད་སྤྲོས་མཐའ་དང་བྲལ་བ་ནི་ཀ་དག་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། མཁྱེན་ཆ་ནང་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་གཞི་ལྷུན་གྲུབ་ཆེན་པོ། ལྷག་མཐོང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་སོ་སོར་རྟོགས་པ་ནི་ལམ་ལྷུན་གྲུབ་ཆེན་པོ། དེའི་རང་བཞིན་ཤེས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་འབྲས་བུ་ལྷུན་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་སྦུབས་ཡིན་ནོ། །གཞི་སྣང་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་འཆར་སྒོའི་རྩལ་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་དང་འབྲེལ་བའི་ཆེ་འཁོར་བ་ཡང་རང་ལ་ཤར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་འཁོར་འདས་རིག་པའི་ཆོས་ཉིད་དུ་གཅིག་པས་སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་ཞེས་པ་དེ་སྣང་བ་རང་ངོ་འཕྲོད་མ་འཕྲོད་ཙམ་གྱི་ཁྱད་པར་ལས་མེད་པ་ཡིན་པས། ཐོག་མའི་འབྲུལ་དུས་དང་། བར་དུ་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་དུས་དང་། ཐ་མར་བར་དོའི་གནས་སྐབས་གསུམ་པོ་གང་གི་སྐབས་ཡིན་ཡང་གཞི་ལས་གཞི་སྣང་གི་འཆར་ཚུལ་གྱི་གནད་འདི་ངོས་ཟིན་ན། གཉིད་སད་ཆེ་རྨི་ལམ་རང་ལོག་ཏུ་འགྲོ་བ་བཞིན་འཁོར་འདས་རྒྱ་གྲོལ་དུ་འགྲོ་བའི་གནད་ངོ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞི་སྣང་གི་གདངས་གཞི་ལ་ཐིམ་ཚུལ་ཡང་། རང་ངོ་

ཤེས་ན་གྲོལ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐིམ་པ་དང་། མ་ཤེས་ན་འཁྲུལ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐིམ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་ལ། ཐིམ་ཞེས་པ་ཡང་། ཐིམ་བྱ་ཐིམ་བྱེད་གཉིས་དང་པོ་ག་ཤེད་ནས་བྱུང་ཧེ་མཐར་ག་ཤེད་དུ་སོང་བ་ལྟ་བུ་མིན་པར། ཤེལ་ལ་ཉི་མ་ཕོག་པའི་འོད་ཉི་མ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའམ། རྨི་ལམ་རྨི་བདོ་བ་གཉིད་ཀྱི་ངང་དུ་ཐིམ་པ་ལྟར་སྣང་བའི་ཆ་དེ་དག་གང་ཡང་མེད་པར་སོང་བ་དེ་ལ་གདངས་ནང་དུ་ལོག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དང་པོར་གཞན་ནས་བྱུང་བ་ཡང་མེད་ལ། མཐར་ཕྱིས་ག་ཤེད་དུ་སོང་བའང་མེད་དོ།།

༼ག༽ ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་གྲོལ་ལུགས་བཤད་པ།

༼ཀ དང་པོ་གཞི་སྣང་མཐོང་ནས་སྐད་ཅིག་ལ་གྲོལ་ཚུལ།

དེ་ཡན་ཕྱིས་གཞི་ལས་གཞི་སྣང་འཆར་ཚུལ་བཤད་ནས། **དོན་གསུམ་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་གྲོལ་ལུགས་ནི།** ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་གྲོལ་ཚུལ་འདི་ལ་ཞིབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བྱས་ན། དང་པོ་གཞི་སྣང་མཐོང་ནས་སྐད་ཅིག་ལ་གྲོལ་ཚུལ། བར་དུ་གྲོལ་ནས་དབྱིངས་ན་ཇི་ལྟར་བཞུགས་པ། ཐ་མ་དེ་ལས་གཞན་དོན་མཛད་ཚུལ་རྣམས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི། རང་སྣང་རང་ངོ་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་ལ། མ་རིག་པ་ཆ་དང་བཅས་པ་རང་དག་ལ་སོང་ནས་གཞི་སྣང་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་འཆར་ཚུལ་དེ་ནང་ཐིམ་ཀ་དག་གི་ས་ལ་རང་སོར་གནས་པའི་གཞི་ལས་འཕགས་པའི་སྐད་ཅིག་དེའི་ཐོག་ནས་རང་སྣང་དུ་བྱེ་བྲག་ཕྱེད་པ་མ་ཟད་ཕྱེད་ཐོག་དེ་ནས་གྲོལ་པ་ཡིན། དེ་ལ་ཚོགས་ཆེན་ཡེ་རྫོགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་ལ། འོན་ཀྱང་ལམ་མས་སྦྱངས་ཀྱི་ཚོགས

གཉིས་རྫོགས་ཚུལ་དང་མི་འདྲ་སྟེ། དེ་དག་ནི་ལམ་མས་སྦྱངས་ཀྱི་སེམས་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་དང་། བསམ་པ་ལུས་ངག་གི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཚོགས་གཉིས་དཀར་པོ་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་ཆོས་དབྱིངས་དགེ་སྡིག་ལས་འདས་པའི་དོན་མངོན་དུ་བྱས་པ་ལ་ཚོགས་གཉིས་རྫོགས་པའི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའོ། །མདོར་ན་དེའི་ཚེ་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྣང་བ་རྒྱས་པའོ། །དེ་ཡང་**གཞི་ལས་འཕགས་པའི་སྐད་ཅིག་ལ་གཞི་སྣང་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་སྒོ་བརྒྱད་རང་སྣང་དུ་ཤར་བ་སྟེ། གཞན་དུ་མ་བཟུང་བར་གཟུ་བོའི་བློས་རང་གདངས་སུ་ངོ་ཤེས་པས་འགྱུ་བ་རང་ཐོག་ཏུ་ཆོད་དེ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་རང་སྣང་དུ་ཤར་བ་རང་ངོ་ཤེས་པས་རྟོགས་པ་སྐྱེས་ཏེ་བྱེ་བྲག་ཕྱེད། གཉིས་པ་ལ་འཁྲུལ་པ་སངས་ཤིང་ཡེ་ཤེས་རྒྱས་པས་གཞི་འབྲས་བུར་སྨིན་ཏེ་ངོ་བོ་ཡེ་སངས་རྒྱ་ལ་རྟོགས་པས་ཡང་སངས་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱ། རང་སྣང་ཀ་དག་ཏུ་ཐིམ་ནས་གཞི་ཐོག་ཏུ་ཀུན་གྱི་སྔོན་རོལ་ཏུ་སངས་རྒྱས་པའི་སྟོན་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ།** གཞི་ལས་འཕགས་པའི་སྐད་ཅིག་ལ། ཞེས་པ་ནི། ཐོག་མའི་གཞི་དབྱིངས་ལས་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་ནང་གདངས་ཕྱིར་འཕགས་ཏེ་ཐུགས་རྗེའི་རིག་པ་དེ་མ་རིག་པའི་ཆར་ལྷོག་པའི་མགོ་བཅུམས་པ་ཙམ་ནས་རིག་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོས་རང་སྣང་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པས་རྟོག་དཔྱོད་ཀྱི་རྒྱུན་ཆད། གཞི་སྣང་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་འཆར་ཚུལ་ཐམས་ཅད་རང་སྣང་རང་བཞིན་མེད་པའི་ངང་དུ་རང་ལོག་སྟེ་ཕྱིན་ཆད་འཁྲུལ་མི་ཤེས་པའི་ཀ་དག་གི་ས་ལ་ཐིམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལས་སྔོན་རོལ་བའི་སྔོན་པར་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ཏེ། **ཐལ་འགྱུར་ལས།** དེ་ལྟར་འཁོར་འདས་ཐོག་མཐའ་ལས། །

སངས་རྒྱས་འཁྲུལ་པར་མ་གྱུར་པ། །གཞི་ལས་འཕགས་པའི་དབང་པོ་ཡིས། །

རང་སྣང་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས། །རྟོག་དཔྱོད་ཡིད་རྣམས་ཕྱིར་མ་ཤོར། །

འགྱུ་བ་རང་གྲོག་ཆོད་པའོ། །དེ་ཡང་གནས་ལུགས་ཆེན་པོ་ལས། །འཁྲུལ་ཞེས་ཀ་ནས་དག་པ་ལ། །མ་འཁྲུལ་ཉིད་དུ་བཙོས་སུ་མེད། །མེད་སྣང་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཆོས། །བྱུས་བྱུང་རྟོག་པ་རང་འགགས་སོ། །འཁྲུལ་ནས་དམིགས་པར་སྣང་བ་ཡིན། །རང་བཞིན་ཡེ་གདངས་མི་དམིགས་པས། །ཆོས་ཀུན་མཉམ་པར་རོ་གཅིག་གོ །མི་མཛད་རྟོག་བྲལ་ཡེ་སངས་རྒྱས། །ཞེས་པ་དང་། རང་བྱུང་བདེ་བ་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་ལས། །ཉུག་མ་ལས་ནི་རིག་བྱུང་ནས། །ཞལ་གྱིས་གསལ་ནས་སྒྲོ་སྐུར་བྲལ། །ཞེས་པ་དང་། མཚན་བརྗོད་ལས། སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་བྱེ་བྲག་ཕྱེད། །སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་རྫོགས་སངས་རྒྱས། །ཞེས་སོ། །ཀུན་ཏུ་བཟང་པོས་དགེ་བ་རྡུལ་ཙམ་མ་བྱས་པར་སངས་རྒྱས་ཞེས་གྲགས་ཀྱང་། ཟག་མེད་རང་བྱུང་གི་དགེ་ཚོགས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཚོགས་ཆེན་ཡེ་རྫོགས་སུ་སོང་ནས་རང་གནས་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་སུ་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག གྲོལ་ས་ཉིད་ནི་ཐོག་མའོ། །ཞེས་པ་དང་། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་གཞི་ཐོག་གྲོལ་བར་ཤོག །ཅེས་པའི་ཚིག་ཙམ་ལ་འཁྲུལ་ནས། གཞི་ཐོག་དེ་ཉིད་དུ་གྲོལ་བར་འདོད་པ་ནི། རང་ལུགས་མིན་པ་མ་ཟད་ནོར་ས་ཧམ་པོ་ཆེ་ཡིན་ཏེ། འཁྲུལ་བ་འབྱུང་རུང་གི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་གཞི་དེར་གྲོལ་ན་སླར་ཡང་འཁྲུལ་པར་འགྱུར་ཏེ། གཞི་དེ་འཁྲུལ་བ་འབྱུང་རུང་གི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཁོར་འདས་གཉིས་ཀའི་གཞི་ཡིན་པས་སོ། །དེ་བས་ན་གྲོལ་ས་ཐོག་མ་བཤད་པ་ནི་གཞི་ལས་འཕགས་པའི་རིག་པ་དེས་སྒྲིབ་བྱེད་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་སྤངས། རྟོགས་བྱ་དབྱིངས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་བྱེ་བྲག་ཕྱེད་ནས་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་པའི་གནས་ལུགས་ཀྱི་ཐོག་མ་ལས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །གྲོལ་ས་ཉིད་ནི་ཐོག་མའོ། །ཞེས་པ

དང་། །ཡུ་རུ་རིན་པོ་ཆེས། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་གཞི་ཐོག་གྲོལ་བར་ཤོག ། ཅེས་གསུངས་པའང་དེ་ལྟར་གོ་ན་འགལ་བ་མི་འདུག །འདི་ནས་ཐོག་མར་གསུངས་པ་ནི་གནས་ལུགས་ལ་ཐོག་མར་གསུངས་པ་དང་། རང་ངོ་ཤེས་དུས་དབྱིངས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐར་ཕྱིན་ནས་སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པས་འབྲས་བུར་གྲོལ་བ་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་འཆར་གཞི་རུ་རང་ཆས་སུ་གནས་ཚོད་ལ་དབྱིངས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་གཞི་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ལ་རིག་པ་ལ་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཡང་ཕྱི་རུ་མི་མངོན་པ་ཡིན་ཕྱིར་དང་། མཐར་ཕྱིན་ཚེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཞེས་བྱ་སྟེ་མ་རིག་པ་སངས་སྟོབས་ཀྱིས་རང་ལ་ཡོད་པའི་ཡོན་ཏན་སྣང་ནས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ན་སངས་རྒྱས་ཞེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་སངས་རྒྱས་པ་དེ་ཡང་ཆོས་དྲུག་གི་ཐོག་ནས་སངས་རྒྱས་པ་སྟེ། གཞི་ལས་འཕགས་པ། རང་ངོར་སྣང་བ། བྱེ་བྲག་ཕྱེད་པ། ཕྱེད་ཐོག་ཏུ་གྲོལ་བ། གཞན་ལས་མ་བྱུང་བ། རང་སར་གནས་པ་རྣམས་སོ། ། དེ་དག་ཀྱང་། རྒྱུ་ལས་མ་བྱུང་བའི་འབྲས་བུ། སེམས་ལས་མ་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས། ལུང་ལས་མ་བྱུང་བའི་མན་ངག་རང་ལས་བྱུང་སྟེ། སངས་རྒྱས་པའོ། **།དེ་ཡང་གཞི་ནས་འཕགས་པའི་རིག་པས་བོན་ལྟ་བུ་གྲོལ་འཁྲུལ་གང་བྱེད་མ་ངེས་པས་མ་སྨིན་པའི་རིག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ།** དེ་ཡང་སྣང་བ་འཁྲུལ་བར་མ་མཆེད་པའི་རང་སྣང་རང་བཞིན་མེད་པར་ངོ་ཤེས་དུས། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གི་ཚེ་གྲོལ་འཁྲུལ་གྱི་བྱེ་བྲག་ཕྱེད་པར་བྱེད་ཅིང་། **སངས་རྒྱས་སུ་སྨིན་པར་བྱེད་པ་ནི་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བྱས་ཏེ།** ཕྱེད་ཐོག་དེ་ནས་ཤེས་རབ་ཉིད་ཀྱང་སྐུར་སྨིན་ནས་གཞན་བྱུང་གི་རྐྱེན་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་སར་གནས་བཞིན་དུ་སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོའི་བདག་ཉིད་དུ་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་གླིང་

གིས། །སྣང་བ་འཁྲུལ་བ་མ་མཆེད་རང་སྣང་དུ། །རིག་པས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་གཞི་ལས་འཕགས། །གཞི་ཉིད་འབྲས་བུར་སྨིན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས། །སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་བྱེ་བྲག་རབ་ཏུ་ཕྱེད། །ཕྱེད་ཐོག་ཤེས་རབ་ཉིད་ཀྱང་སྐུར་སྨིན་པ། །གཞན་བྱུང་རྐྱེན་ལ་མ་ལྟོས་རང་སར་གནས། །ཞེས་དང་། **སྒྲོན་མ་འབར་བ་ལས། །འབྲས་བུར་སྨིན་བྱེད་ཤེས་རབ་སྟེ། །ཤེས་རབ་སྐུ་རུ་སྨིན་པ་ཡི། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་སྐུ་དེ། །ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་རུ་སྨིན། །དེ་ཡི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུན་མི་འཆད། །སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་ལྷུན་གྲུབ་གསལ།** །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཐོག་མའི་གྲོལ་ས་ལ་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་སོ། དེའི་མཁྱེན་ཆ་དེ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་པ་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཀྱི་དབྱེ་བ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་རུ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་ནང་བཞུགས་དང་ཕྱིར་གཟིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྣང་དང་མི་སྣང་གི་ཁྱད་པར་གྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཕྱེ་པ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཡུལ་སྣང་དུ་ཤར་བའི་རྣམ་པ་རང་སྣང་དུ་ཤེས་པས་ན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་། རང་ངོ་ནང་གསལ་དུ་བཞུགས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངང་དུ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་སྤྲོས་པ་ཞི་བ་ནི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །རིག་པ་གཞི་ལས་འཕགས་ནས་མ་སྨིན་ན་འཁོར་བའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་འཁྲུལ་བའི་མགོ་འཛུགས་པ་ཡིན་ནོ། །

༼ཁ བར་དུ་གྲོལ་ནས་དབྱིངས་ན་ཇི་ལྟར་བཞུགས་པ།

གཉིས་པ་གྲོལ་ནས་དབྱིངས་ན་བཞུགས་པའི་སྐབས་དེ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། **དཔྱོད་བྱེད་ཕྱིར་མ་ཤོར་བས་རང་དུ་རྟོགས་པའི་ཚེ་གཟུ་བོའི་བློ་ཅན་ཏེ་ལྷུན་གྲུབ་ཐིམ་ཚུལ་**

དང་སྦྱར་ནས་ནང་གསལ་དུ་གནས་པ་ནི། ཀ་དག་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་ཤེལ་འོད་ནང་དུ་བསྡུས་པ་ལྟར། རང་ངོ་ནང་ན་གསལ་བའི་གཞོན་ནུ་བུམ་པའི་སྐུ་རུ་བཞུགས་པ་ཡིན། ཆོས་སྐུ་ཀ་དག་གི་ཀློང་ལྷུན་གྲུབ་སྟོང་གསལ་གྱི་འོད་ལྔ་ཅན་ན། རིག་པའི་སྟོང་ཆ་ནས་བཏགས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀུན་ཏུ་བཟང་མོ་དང་། རིག་པའི་སྣང་ཆ་ནས་བཏགས་པའི་ཆོས་སྐུ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ། ཐབས་ཤེས་དབྱིངས་གཅིག་གིས་འབྲེལ་བའི་ངོ་བོ་ཤེས་རབ་སྒྲོག་ཏུ་གྱུར་པའི་རླུང་གི་རྟ་ལས་ཤེས་བྱ་ཤེས་བྱེད་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ། འོག་མའི་ནང་གདངས་ལ་མ་འདྲེས་པར་དབྱིངས་ཀྱི་འབྱུང་ལྔ་རང་ས་ན་གསལ་ཞིང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་སྣང་ལ་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པ་ཞིག་གོ །དེ་ཡང་**སྒྲོན་མ་སྣང་བྱེད་ལས།** **ངེས་པ་མེད་པའི་ལྷུན་གྲུབ་ལས། །སྣ་ཚོགས་དུ་མ་ཤར་ཚུལ་ལ། །འགག་པ་མེད་པའི་རོལ་པ་ནི། །ཅིར་ཡང་མཛད་ཅིང་ཅིར་ཡང་འཆར། །ངེས་མེད་སྣང་བ་དུ་མའོ། །དེ་ཉིད་གཟུ་བོའི་བློ་ཅན་ལ། །མཐོང་བ་མ་འགགས་ནང་གསལ་ཏེ། །དེ་ལ་ངེས་པའི་ཚར་གཟུང་ངོ་། །ཞེས་སོ།** །དེའི་ཚེ་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་ཐིམ་ཚུལ་ནི། རིན་པོ་ཆེ་སྤུངས་པ་ལས། **རོལ་པའི་རྒྱལ་ལས་ཐིམ་ལུགས་བརྒྱད། །ལྷུན་གྲུབ་ངེས་པ་མེད་པའི་གཞི། །ཡོན་ཏན་ཚུལ་དུ་འདི་ལྟ་བུ། །ཐུགས་རྗེ་ཉིད་ནི་ཐུགས་རྗེ་ལ། །རང་གི་ངོ་བོ་རང་ཐིམ་པས། །མ་བཞག་ཐོབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་ནི། །མཛད་པ་མེད་པའི་ཀློང་དུ་འདས། །མི་མཛད་ཅི་ཡང་མ་ཡིན་པས། །བྱེད་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་མྱ་ངན་འདས། །མ་བྱས་བྱེད་པར་སྣང་བྱེད་པས། །འདུས་བྱས་རྣམས་ནི་དག་པའི་ཀློང་། །དེ་ཉིད་རང་ལ་རང་ཐིམ་པས། །གཞན་དུ་སོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་ཉི་མའི་སྙིང་པོ་ལ། །རང་གི་ཟེར་རྣམས་རང་ཐིམ་ལྟར། །རང་གི་གདངས་དང་བཅས་པ་ཡི། །གཟིགས་སྣང་ཐམས་ཅད་མྱ་ངན་འདས། །འདི་**

ཀུན་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ། །རྒྱན་ལ་མི་གནས་རང་སའོ། །རང་འོད་རང་ལ་ཐིམ་
པ་ནི། །འདི་ཡང་ཡོན་ཏན་ཆེན་པོར་ཤར། །རང་གི་ངོ་བོ་རྣམ་དག་པས། །
མཚན་མར་འཛིན་པའི་ཞེན་ཡུལ་འགག །ཕྱི་རོལ་འབྱུང་བཞི་རགས་པར་
ཡང་། །འདིར་མི་སྣང་སྟེ་ཞེན་པ་ལོག །རང་དག་སྟོང་པ་ཆེན་པོ་ལས། །ཁ་
དོག་བདག་འཛིན་སྨྱུང་ནའདས། །འདི་ཡང་གཞན་དུ་སོང་བ་མེད། །རང་གི་ངོ་
བོར་རང་ཐིམ་པས། །སྣང་བ་ཐམས་ཅད་སྨྱུང་ནའདས། །འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
རང་ཐིམ་པས། །དཔེར་ན་ནམ་མཁའི་འཇའ་ཚོན་བཞིན། །ནམ་མཁའ་ཉིད་ལ་
རང་ཡལ་ལྟར། །མི་འབྱེད་ཆེན་པོའི་ཀློང་དུ་ནི། །འཛིན་ཆགས་ཐམས་ཅད་སྨྱུ་
ངན་འདས། །འདི་ཡང་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ། །ཡོན་ཏན་འཆར་ཚུལ་འདི་ལྟ་
བུ། །ཡེ་ཤེས་ཉིད་ལ་ཡེ་ཤེས་ཉིད། །རང་གི་ངོ་བོར་རང་ཐིམ་པས། །ཤེས་
པའི་འཛིན་རྟོག་དྲན་བསམ་ནི། །རང་གནས་མཉམ་པ་ཉིད་ཀློང་དུ། །ཐམས་
ཅད་གཉིས་མེད་སྨྱུ་ངན་འདས། །སོ་སོའི་ཡེ་ཤེས་སྣང་ཆ་ཡང་། །བྲམ་པ་མེད་
པའི་ཀློང་དཀྱིལ་དུ། །ནུབ་པ་མེད་པར་སྨྱུང་ནའདས། །དེ་ཉིད་རང་ལ་རང་ཐིམ་
པས། །ཡེ་ཤེས་རོལ་པ་སྣ་ཚོགས་ཀུན། །རང་ངོ་མ་ལ་ཐིམ་པ་ནི། །དཔེར་
ན་མ་པང་བུ་འཇུག་བཞིན། །རང་གི་ཡེ་ཤེས་རང་ཡིད་ཆེས། །རང་གི་རང་
བཞིན་སྨྱུང་ནའདས། །འདི་ཡང་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ། །ཡང་ནི་ཡོན་ཏན་ཐིམ་
པའི་ཚུལ། །སྐུ་ཉིད་སྐུ་ལ་རང་ཐིམ་པས། །གཟུགས་ཀུན་མི་རྟོག་ཆེན་པོར་
ནི། །སྣང་བ་མེད་པར་སྨྱུང་ནའདས། །རགས་པས་བསྡུས་པའི་འབྱུང་བ་
དང་། །ཁྲ་བས་བཟུང་བའི་མ་རིག་སོགས། །འབྱེད་པ་མེད་པར་སྨྱུང་ན
འདས། །སྐུ་རྣམས་རང་ངོར་ཐིམ་པས་ནི། །ཤེས་པའི་འབྱུང་ཆ་ཕྱིར་མ་
ཤོར། །དཔེར་ན་བུམ་པའི་སྐུ་གཟུགས་བཞིན། །ནང་གསལ་ཕྱི་ཡི་འགྱུ་བ་

རྣམས། །རང་བཞིན་མེད་པར་གནས་སུ་དག །འདི་ཡང་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ། །ཡང་ནི་ཡོན་ཏན་འདི་ལྟ་བུ། །གཉིས་མེད་གཉིས་མེད་རང་ཐིམ་པས། །གྲངས་སུ་འཛིན་པའི་ཞེན་པ་རྣམས། །ཉག་གཅིག་སྦྱོར་དང་བྲལ་བར་ནི། །མི་གཉིས་གཅིག་པའི་ཚུལ་དུ་ནི། །རང་ཐིམ་ཉིད་དུ་སྨིན་དང་འདས། །གཉིས་སུ་སྣང་བ་རང་ཐིམ་པས། །དཔེར་ན་ཆུ་བོ་ཆུ་བོ་ལ། །ཐིམ་པ་བཞིན་དུ་དབྱེར་མི་ཕྱེད། །དབྱེར་མེད་ཆེན་པོར་སྨིན་དང་འདས། །འདི་ཡང་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ། །མ་འགགས་ཡོན་ཏན་འདི་ལྟ་བུ། །མཐའ་གྲོལ་ཉིད་ནི་མཐའ་གྲོལ་ལ། །རང་གི་ངོ་བོར་རང་ཐིམ་པས། །སྐུ་གསུམ་འཛིན་པའི་རང་རྒྱུད་ཀུན། །ཡུལ་རྣམས་ཟད་པར་སྨིན་དང་འདས། །མཐའ་ཉིད་རང་དག་རང་ཐིམ་པས། །དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ནམ་མཁའ་ལ། །ཐིམ་པ་བཞིན་དུ་དོས་གཟུང་མེད། །མུ་བཞིའི་རྟོག་ཞེན་རང་འགགས་པས། །མི་གནས་ཆེན་པོར་སྨིན་དང་འདས། །འདི་ཡང་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ། །སྣང་བའི་ཡོན་ཏན་འདི་ལྟ་བུ། །མ་དག་འཁོར་བ་རང་འཇུག་སྒོ། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དག་སྒོ་ལ། །སོང་བ་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་ཐིམ། །དཔེར་ན་སྦྲུ་ཡི་ཆོན་ཐག་རྣམས། །བརྟུལ་བས་དབུས་སུ་རང་འདུས་ལྟར། །དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་སྨིན་དང་འདས། །འདི་ཡང་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ། །འདི་ལྟར་ཡོན་ཏན་ཆ་རྫོགས་པས། །དག་པ་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་སྒོ། །ངོ་བོ་ཉིད་ལ་རང་ཐིམ་པས། །སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་སྨིན་དང་འདས། །དཔེར་ན་སེང་གེ་གངས་ཐིན་བཞིན། །མི་ལྡོག་འཇིགས་མེད་གདེང་རྣམས་སྐྱེད། །འདི་ཡང་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ། །འདི་ལྟར་ཡོན་ཏན་འབྱུང་ཚུལ་གྱིས། །གཅིག་པར་གནས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། །མ་བཙལ་རང་གིས་རང་སྐྱེད་པར། །སྟོན་ནས་དེ་ཡི་རང་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སོ།།

ག ཐ་མ་དེ་ལས་གཞན་དོན་མཛད་ཚུལ།

གསུམ་པ་དེ་ལས་གཞན་དོན་མཛད་པའི་ཚུལ་ནི། དབྱིངས་ཀ་དག་ཆོས་སྐུའི་ངང་དེ་ལས་མ་གཡོས་བཞིན་དུ། ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་སྒོ་ལས་མཐའ་ཡས་སེམས་ཅན་གྱི་སྣང་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་པ་ཡང་། ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་འོད་དང་སྐུའི་རྩལ་ལས་ལོངས་སྐུའི་སྣང་བ་བཀོད། དེ་ལས་ཚངས་ཆེན་གྱི་བསྐལ་བ་དང་། རང་བཞིན་སྤྲུལ་སྐུའི་སྣང་བ་བཀོད་དེ། མ་དག་འཁོར་བའི་སྒོ་ལྔར་ཤར་བའི་འགྲོ་བའི་སྣང་བ་དང་མཐུན་པའི་གྱིས་དོན་མཛད་པའོ། །དེ་ཡན་གྱིས་རྡོ་རྗེའི་གནས་དང་པོ་གཞིའི་བཞུགས་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། འདིའི་བསྟན་དོན་ཡེ་ཐོག་གཞིའི་གནས་ལུགས། དེ་ལས་གཞི་སྣང་གི་འཆར་ཚུལ། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་གྲོལ་ལུགས་ཏེ་རྩ་བའི་ཆིངས་གསུམ་གྱི་ཐོག་ནས་བསྟན་པ་རྣམས་རང་གི་གོ་བ་དང་བཤད་རྒྱུད་སྦྲགས་མའི་ཚུལ་གྱིས་ཞུས་གྲུབ་པའོ། **།ཚིག་དོན་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་ལས་གཞི་གཏན་ལ་དབབ་པའི་རིམ་པ་སྟེ་རྡོ་རྗེའི་གནས་དང་པོ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པའོ།། །།**

❁ ❁ ❁

རྡོ་རྗེའི་གནས་གཉིས་པ།

སྲིད་པ་འཁྲུལ་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ།

༼ཀ༽ འཁྲུལ་པའི་ཚུལ་སྦྱོར་བསྟན་པ།

༼ཀ ངོ་བོ་མདོར་བསྟན་པ།

དེ་ནས་སྤྱི་དོན་གཉིས་པ་དེའི་ངང་ལས་འཁྲུལ་པ་ཇི་ལྟར་བྱུང་བའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། འཁྲུལ་པའི་ཚུལ་སྦྱོར་བསྟན་པ་དང་། **ལུས་གྲུབ་ཚུལ་གྱི་རྣམ་གྲངས་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པའོ།** །དང་པོ་ལ་ངོ་བོ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། **རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས།** དང་པོ་ངོ་བོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི། **གཞི་སྣང་དེ་རང་ངོ་མ་ཤེས་པའི་ཆ་ལས་འཁྲུལ་ཏེ།** གོང་དུ་བཤད་པའི་ནང་དབྱིངས་ཀ་དག་གི་གཞི་གཞོན་ནུའི་བུམ་སྐུའི་རྒྱ་རལ་ཏེ། ངོ་བོ་སྐྱ། རང་བཞིན་གསུང་། ཐུགས་རྗེ་རིག་པའི་གདངས་སུ་དབྱོད་བྱེད་དུ་ཤར་ནས་རིག་པ་ལ་ལྟོས་ནམ་རིག་པ། གཞི་མ་འགྱུར་པར་སྣང་བ་འགྱུར་བའི་སྐབས་སུ་རང་སྣང་རང་བཞིན་མེད་པ་མ་ཤེས་པར་འཁྲུལ་ལོ། །དེ་ཡང་**ཐལ་འགྱུར་ལས། གཅིག་མ་ཤེས་པས་ཀ་དག་ལ།** །

ཆོས་ཉིད་རང་ངོ་མ་ཤེས་པས། །རྒྱུ་དང་མཚུངས་པར་ཉེར་ལེན་གོ། །དམིགས་པའི་རྟེན་ནི་ཁ་དོག་ལས། །གཉིས་ཆ་ཕྲ་བའི་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས། །འཁོར་བ་ལས་ཀྱི་དམིགས་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་སོ། །ཐོག་མའི་གཞི་ལ་འཁྲུལ་བ་མེད་ཀྱང་གཞི་སྣང་ཤར་དུས་རང་ངོ་མ་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་ལྕུང་མ་བསྣུན། མ་རིག་པའི་རྨུ་བ་ཅན་དེ་ཡིས། གཞི་སྣང་གི་སྣང་བ་རིས་སུ་བཅད་ནས་སེམས་ཅན་དུ་འཁྲུལ་བའོ། ། གཞི་ལས་གཞི་སྣང་འཆར་བའི་**ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཤར་ན** དེ་ཡང་ཐོག་མའི་གཞི་ལ་མ་རིག་པ་ཞེས་པ་ཞིག་མེད་ཀྱང་ཉམས་སམ་རྣམ་པ་ལ་ཡོད་ལ། **གཞི་སྣང་དུ་ཤར་དུས་ཐུགས་རྗེའི་རྩལ་ཤེས་པ་གསལ་རིག་ཡུལ་དཔྱོད་ནུས་སུ་རང་ཤར་བ་དེ་རང་ངོ་མ་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་རིག་པ་གསུམ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་ཤར་ཏོ།** དེ་ཡང་དེའི་རྣམ་པ་དེ་ལས་རྐྱེན་རྣམ་པ་བཞི་འབྱུང་སྟེ། དེ་ཡང་གཞི་ལས་གཞི་སྣང་ཤར་དུས་རང་ངོ་མ་རིག་པའི་**རྒྱུ་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་མ་རིག་པ་ཤེས་པར་སྐྱེས་པ་དེ་ཉིད་དུ་མ་ཤེས་པ་དང་།** དེ་ལས་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ནུས་པ་ཕྲ་མོ་ཞིག་ལངས་པ་དེ་ཉིད་ནུས་པ་རྗེ་ཆེར་སོང་བ་དེ་ངོ་མ་ཤེས་པའི་ལྡོག་པ་**ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་མ་རིག་པ་རང་ངོ་མ་ཤེས་པ་དེ་དང་ཤེས་པ་དེ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་དང་།** དེའི་ངང་ལས་གཉིས་སྣང་བྱུང་ནས་བདག་དང་གཞན་ལ་སོགས་པའི་སྣང་བར་ཞེན་པའི་ཆ་ནས་མིང་དང་དོན་ལ་སོགས་པ་བདག་རྟོག་གི་ཆར་སོང་པ་**ཀུན་བརྟགས་པའི་མ་རིག་པ་རང་སྣང་ལ་གཞན་དུ་དཔྱོད་པའི་ཆ་དང་གསུམ་མོ། །དེ་གསུམ་ཤེས་པ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པ་དེས་རང་སྣང་ལ་དཔྱོད་པ་ན་གཞི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཐུགས་རྗེ་གསུམ་དང་གཞི་སྣང་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་འཆར་ཚུལ་སྣང་བ་ལ་གཞི་དང་གཞི་སྣང་གི་རང་བཞིན་དུ་མ་ཤེས་ཏེ་གཞན་ཡིན་པར་བཟུང་བའི་ཁྱད་པར་ལས་འཁྲུལ་ལོ། །དེ་ཡང་རྒྱུའི་རྐྱེན་མ་རིག་པ་གསུམ་པོ་ཚོགས་ཤིང་འདུས་པ་ནི་**དཔེར་ན་གཟུགས་དང་། མིག་དང་།

མིག་ཤེས་གསུམ་ཚོགས་པ་ལས་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་རྐྱེན་གྱི་ཚོར་བ་འབྱུང་བ་ལྟར་དང་། དེ་ལས་རྐྱེན་བཞི་ཇི་ལྟར་མཆེད་ཚུལ་ནི། གཞི་འོད་ཁྱིམ་གྱི་ཚུལ་དུ་གནས་པ་རྒྱུའི་རྐྱེན། དེ་ལ་རྟོག་དཔྱོད་དུ་སོང་བ་བདག་པོའི་རྐྱེན། དེ་ལ་ཡུལ་དུ་བཟུང་བ་དེ་དམིགས་པའི་རྐྱེན། དེ་གསུམ་དུས་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ནོ། ། དེ་དག་གི་དོན་མདོར་བསྡུ་ན། རྒྱུའི་རྐྱེན་མ་རིག་པ་གསུམ་ནི་སྐྱེས་བུའི་བྱད་བཞིན་ལྟ་བུ། དེ་ལ་རྟོག་དཔྱོད་དུ་སོང་བའི་བདག་པོའི་རྐྱེན་ནི་མེ་ལོང་ལྟ་བུ། མེ་ལོང་དང་། བྱད་བཞིན། བདག་དངོས་གསུམ་དུ་བཟུང་བས་བྱད་དང་མེ་ལོང་དུ་རྟོག་པ་དང་འདྲ་བར་འོད་དང་། རིག་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་གསུམ་དུ་ཚོགས་པ་ནི་དམིགས་པའི་རྐྱེན། དེ་གསུམ་དུས་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ཏེ་དམིགས་པ་མ་དག་པའི་ཆ་ལས་སྣང་བ་ལ་ཤེས་པ་གཟུང་འཛིན་དུ་འཁྲུལ་དུས་ཡིད་དྭུག་འཛིན་པ་མ་འགགས་པར་ཤར་བས་ཉོན་མོངས་པ་དྭུག་བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཆར་ཤར་བས་རིག་པ་བཅིངས་ཏེ་ཡུལ་དྭུག་གི་སྣང་བ་ལ་འཁྲུལ་པ་དངོས་སུ་ཤར་བ་ནི། སྒྲོན་མ་སྣང་བྱེད་ལས། །དེ་ལྟར་གནས་པའི་གཞི་དེ་ལས། །རྒྱུ་དང་འཁྲུལ་པའི་ས་བོན་ནི། །གསལ་བའི་ཆ་ནི་ཕྱིར་ཤོར་བས། །ཤེས་པ་གསལ་གསལ་རིག་རིག་སྟེ། །མ་རིག་པ་ནི་གསུམ་དག་ལས། །ཡིད་ཙམ་ཕྱིར་འགྱུས་སྣང་ཆ་ལ། །ཡུལ་དེ་བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་བློས། །གཞི་དང་གཞི་ཡི་སྣང་ཆ་ལ། །གཞི་དང་གཞི་ཤེས་ཁྱད་པར་འཁྲུལ། །འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་ལས་ཡུལ་རྐྱེན་འཕྲད། །རྐྱེན་བཞི་དམིགས་པ་མ་དག་པས། །སྣ་ཚོགས་སྣང་བའི་གསལ་ཆ་འགགས། །ཡིད་དྭུག་འཛིན་པ་མ་འགགས་པས། །ཉོན་མོངས་དྭུག་གིས་བདག་བཅིངས་པ། །ཡུལ་དྭུག་སོ་སོར་སྣང་བ་ཤར། །དེ་ལྟར་ཡུལ་ལ་བདག་བཟུང་བའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་འཁྲུལ་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ལུགས་འབྱུང་གི་ཚུལ་དུ

འཁོར་བ་ཡིན་ཏེ། ཐུགས་རྗེའི་རྩལ་དེ་རང་ངོ་མ་ཤེས་ནས་མ་རིག་པ་གསུམ་བྱུང་བ་ནི་རྩ་བ་མ་རིག་པ། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྐྱེན་བཞི་པོ་འདུ་བྱེད། དེ་ལས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་ཤེས་པ་རགས་པ་ཞིག་སྐྱེ་བ་རྣམ་ཤེས། དེ་ཉིད་ལས་ཐ་དད་ཀྱི་མིང་དང་ལུས་ཐ་དད་བྱུང་བ་མིང་གཟུགས། དེའི་ཁྱད་པར་ལུས་ཀྱི་འབྱུང་བའི་ཆ་དང་ཁ་དོག་ཏུ་གྲུབ་པ་སྐྱེ་མཆེད། དེས་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་རེག་པ། དེ་ལས་བདེ་སྡུག་བར་མའི་ཚོར་བ་མྱོང་བ་ཚོར་བ། དེ་ནས་བདེ་བ་ལ་ཆགས་ནས་སྡུག་བསྔལ་མི་འདོད་པའི་སྲེད་པ། དེ་ལས་ཡུལ་དང་དུ་ལེན་པ་ལེན་པ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ཕྱི་མའི་སྐྱེ་བར་འཕེན་པ་སྲིད་པ། དེ་ལས་འགྲོ་བ་དེ་དང་དེར་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བ། དེ་ལས་ན་གཞོན། དར་བབས་ལ་སོགས་པ་ནས། རྒས་ཏེ་ཤི་བའི་རྒ་ཤིའི་བར་འབྱུང་བའོ། །ཡུལ་དྲུག་ནི་གཟུགས་དང་སྒྲ་དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་དང་ཆོས་སོ། །ཉོན་མོངས་པ་དྲུག་ནི་ངར་འཛིན་གྱི་རྩ་བ་ཉོན་མོངས་པའི་འབྱུང་ཁུངས་དང་ཁྱབ་བྱེད་མ་རིག་པ་དང་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་དང་གླེན་ཞིང་རྨོངས་པའི་གཏི་མུག་དང་ང་རྒྱལ་དང་ཕྲག་དོག་གོ །དེའང་མ་རིག་པ་ནི་དྲུག་ལྔ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་ལ་གཏི་མུག་ནི་དུག་ལྔའི་ཡ་གྱལ་ཡིན་པས་སོ་སོར་བཤད་དོ། །མ་རིག་པ་ལ་དབྱེ་ན་རྒྱུའི་གསུམ་བཤད་ཐེན་ལ་ངོ་བོའི་ཆ་དྲུག་ནི། རང་ཤར་ལས། མ་རིག་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། རྩ་བ་སེམས་ཀྱི་མ་རིག་པ་དང་། འཁྲུལ་པ་ཡུལ་གྱི་མ་རིག་པ་དང་། འཁྲུལ་གཞི་གཞིའི་མ་རིག་པ་དང་། འཛིན་པ་རྟོག་པའི་མ་རིག་པ་དང་། བཅོས་པ་ལམ་གྱི་མ་རིག་པ་དང་། མ་ཤེས་པ་རྨོངས་པའི་མ་རིག་པ་དང་། དེ་ལྟར་མ་རིག་པ་རྣམ་པ་དྲུག་བྱུང་སྟེ་རང་གི་སྣང་བ་མི་མཐོང་ཞེས་སོ། །དེ་དག་ཀྱང་རང་རང་གི་ཆ་དེ་ལ་རྨོངས་པ་དྲུག་ཏུ་བྱུང་བས་སོ་སོར་བཤད་དོ། །དེ་ལ་རྩ་བ་སེམས་ཀྱི་མ་རིག་པ་ནི། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་མ་རིག་པ་དངོས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ངོ་མ

ཤེས་པའི་འཁྲུལ་རྩའི་མ་རིག་པའོ། །འཁྲུལ་པ་ཡུལ་གྱི་མ་རིག་པ་ནི། རྒྱུད་ལས་ཞིང་དང་སྒྲོང་ཁྱེར་དང་རླན་ལ་སོགས་པའི་བརྡ་ཡིས་གསུངས་ཀྱང་། དོན་ནི་ནང་སེམས་ཀྱིས་བསྒྱུས་པའི་ཁམས་འདི་ལ། སེམས་སྣང་བར་བྱེད་པ་སྣོད་ཀྱི་ཁམས་དང་། སེམས་ཉིད་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་གནས་དོན་ལུས་སུ་སྣང་བའོ། །འཁྲུལ་གཞི་གཞིའི་མ་རིག་པ་ནི། གཞི་ལ་འཁྲུལ་བ་མེད་ཀྱང་འཁྲུལ་གཞི་རང་གིས་རང་མ་དག་ནས་རྐྱེན་བཞིའི་སྒོ་ནས་གཟུང་འཛིན་དུ་འཁྲུལ་བའོ། །འཛིན་པ་རྟོག་པའི་མ་རིག་པ་ནི། དེ་ལས་ཉོན་མོངས་པའི་ཚོགས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བྱུང་བ་དང་། འཛིན་པའི་ཡིད་དྲུག་བྱུང་བའོ། །བཅོས་མ་ལམ་གྱི་མ་རིག་པ་ནི། ཡིད་དྲུག་འདུས་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལམ་བསྒྲིབས་པས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བསྒྲིབ་པའོ། །མི་ཤེས་རྨོངས་པའི་མ་རིག་པ་ནི། རང་གི་སྣང་བའི་འོད་རང་སྣང་དུ་མ་ཤེས་པས་འཁོར་བར་འཁོར་བའོ། །དེ་ལས་བཅོས་མ་ལམ་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིད་དྲུག་ནི། ཡང་དེ་ལས་འཛིན་པའི་ཡིད་དྲུག་འབྱུང་ངོ། །མ་རིག་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཡིད་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡིད་དང་། ཀུན་ཏུ་རྟོག་པའི་ཡིད་དང་། གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཡིད་དང་། རྣམ་པར་རགས་པའི་ཡིད་དང་། ངེས་པར་འཛོག་པའི་ཡིད་དོ་ཞེས་སོ། །དེ་དག་ཀྱང་རིམ་པ་ལྟར། ཡིད་འགྱུ་བ་དང་བཅས་པ་མ་རིག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཡིད་དང་། ཤེས་པས་རང་རིག་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡིད་དང་། ཡུལ་འཛིན་པ་ཀུན་ཏུ་འཚོལ་བའི་ཡིད་དང་། ཡུལ་ངེས་པར་འཛིན་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཡིད་དང་། ཡུལ་ལ་ཡེངས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་རགས་པ་རྣམ་པ་རགས་པའི་ཡིད་དང་། ནང་དུ་རྟེ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་ངེས་པ་འཛོག་པའི་ཡིད་དང་ནི་དྲུག་གི་ཚའི་རྨོངས་པའོ།།

༼ཁ རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

ཀ༽ འཁྲུལ་ཚུལ་ངོ་བོའི་ཆ་བསྡུས་ནས་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འཁྲུལ་ཚུལ་ངོ་བོའི་ཆ་དང་། རྣམ་པ་རྒྱེན་གྱི་ཆ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་འཁྲུལ་ཚུལ་ངོ་བོའི་ཆ་ནི། སྤྱི་པའི་འཁྲུལ་གཞི་སྣང་དུས་རིག་པས་རང་ངོ་མ་ཤེས་པའི་དྲི་མས་རིག་པ་ཉིད་འཁྲུལ་པར་སྒྲུབས་པས་ཤེས་བྱ་རིག་པ་མིང་མེད་མིང་དུ་སོང་བ་ལྟར་དྲི་མ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་དྲི་བཅས་སུ་སོང་སྟེ་སེམས་ཀྱི་རྒྱར་འཐུམས་ནས་ངོ་བོ་ཀ་དག་གི་རིག་པ་དྲི་མ་མེད་པ་དེ་རྟོག་པས་སྒྲུབས་ཏེ་ཡིད་དྭུག་གིས་བཅིངས་པས་ལུས་རྟུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་ཀྱི་དྲ་བར་ཚུད་དེ་འོད་གསལ་བག་ལ་ཞའོ། །དེ་ཡང་གཞི་སྣང་གི་འོད་ཁྲིམ་དེ་ཉིད་ཤར་ཙེ་རང་ལས་བྱུང་བར་མ་ཤེས་པས་ང་ལས་ཕ་གི་བྱུང་ཕ་གི་ལས་ང་བྱུང་སྙམ་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་མ་རིག་པ་དང་བཅས་པས་ན་རྒྱུའི་རྐྱེན། དེ་ཉིད་ཡུལ་དུ་ཤར་ནས་རང་སྣང་ལ་གཞན་དུ་བཟུང་བས་དམིགས་པའི་རྐྱེན། བདག་དང་བདག་གིར་རམ་ང་དང་ང་ཡི་བར་བཟུང་བས་བདག་པོའི་རྐྱེན། དེ་གསུམ་དུས་མཚུངས་པས་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་བཞིར་འཁྲུལ་པ་ནི། མུ་ཏིག་ཕྲེང་བ་ལས། སྤྱི་པ་འཁྲུལ་གཞི་ཞེས་བྱ་སྟེ། །མ་རིག་ཉིད་དང་སྒྲུབས་པའི་ཕྱིར། །ཤེས་བྱ་ཉིད་ཀྱང་དྲི་མར་སྣང་། །སེམས་ལ་དྲན་བསམ་འཆར་བའི་ཕྱིར། །ངོ་བོ་ཉིད་ནི་རྟོག་པས་སྒྲུབས། །ཡིད་དྭུག་འཛིན་པ་མ་འགགས་ཕྱིར། །ཆོས་སྐུ་ཉིད་ཀྱང་གཟུང་བས་བཅིངས། །ཆ་མེད་རྟུལ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། །འོད་གསལ་ཉིད་ཀྱང་བག་ལ་ཆགས། །རྐྱེན་བཞི་དམིགས་པ་མ་དག་ཕྱིར། །སྣང་བ་ཉིད་ནི་དུ་མར་ཤར། །ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་

འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་མ་རིག་པ། རྐྱེན་ཤེས་པ་ལ་ཡུལ་སྣང་བ། གཞི་ལས་གཞི་ཤེས་སུ་སྣང་བ་འཁྲུལ་མཁན་འགྱུར་བ་མཆེད་པའི་རིག་པ་གཟུང་འཛིན་དུ་བཅིངས་པ་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་ལས། །འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་ནི་མ་རིག་པ། །གཞི་དང་ཤེས་པ་སྦྲགས་པ་དང་། །གཟུང་དང་དབང་པོ་འཁོར་རྩལ་ལོ། །རྐྱེན་ནི་ཡུལ་དང་གཟུང་ཆ་ལས། །མཐའ་ཡི་སོ་སོར་འབྱེད་པ་དང་། །གཅིག་མ་ཤེས་པའི་དམིགས་རྟེན་ནོ། །གཞི་ནི་གར་ཡང་འབྱེད་མེད་ཅིང་། །ངེས་པ་མེད་པར་བཙོམ་ལས་སོ། །ཤེས་པ་འགྱུ་དང་ཡལ་བ་དང་། །མཆེད་པར་འཛིན་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །སྦྲགས་པ་དྲི་མར་འཛིན་པ་སྟེ། །ཤེས་བྱས་རང་རྒྱུད་བཅིངས་པའོ། །གཟུང་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡང་། །བདེན་པས་དམ་དུ་བཅིངས་པའོ། །ཞེས་སོ། །བག་ཆགས་འཁྲུལ་བའི་སྣང་བ་དེ་ཇི་ལྟར་སྟོབས་ཆེ་ཡང་། རི་རབ་དང་། རྒྱ་མཚོ་དང་། ཉི་ཟླ་ལ་སོགས་པ་སྣ་ཞིང་འཐས་པ་ལྟར་གྱུར་པ་སྣང་དུ་ག་ལ་རུང་སྙམ་ན། སྣང་དུ་རུང་སྟེ་སྔོན་ཆད་གྲོང་ཁྱེར་ལྷ་ར་ཎ་སིར་བྲམ་ཟེ་མེ་སྦྱིན་ཞེས་པས་རང་གི་ལུས་སྡུག་ལ་བསྒོམས་པས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྡུག་ལ་མཐོང་ནས་མི་ཚང་མ་བྲོས་ནས་གྲོང་ཆེར་སྟོངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་གི་སྣང་བ་ལ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཅིར་ཡང་སྣང་རུང་ངོ་། །འོན་ཀྱང་སྣང་ཡུལ་སེམས་མིན་པ་ནི། མེ་ལོང་ནང་དུ་གཟུགས་བརྙན་ཤར་བ་ལྟར་རྒྱུ་རྐྱེན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྣང་བ་གཟུང་འཛིན་སྣ་ཚོགས་པ་ཙམ་ལས་བྱུང་བ་ལས་ཕྱི་དོན་དུ་བདེན་པས་གྲུབ་པ་མེད་དོ།།

ཁ༽ རྣམ་པ་རྐྱེན་གྱི་ཆ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྣམ་པ་རྐྱེན་གྱི་ཆ་རྒྱུས་པར་བཤད་པ་ནི། དེ་ཡང་མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་མཐོང་སྟེ་དེ་ལ་འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་མ་རིག་པ་གསུམ་སྟེ། དོན་གྱི་མ་འཁྲུལ་པའི་ཆ་ལ་རང་མ་རིག་པས་བརྟགས་ནས་འཁྲུལ་པར་སོང་བ་ལ་རྒྱུ་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་མ་རིག་པ་ཞེས་བྱའོ། །གཞི་སྣང་ཤར་བའི་རྣམ་པ་མ་རིག་པའི། །གློ་བུར་རྐྱེན་ནི་བདག་ཉིད་གཅིག་པ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐོག་མའི་གཞི་ལ་འཁྲུལ་བ་མེད་ཀྱང་། གཞི་སྣང་དུ་ཤར་བའི་རྣམ་པ་མ་རིག་པའི་གློ་བུར་གྱི་རྐྱེན་དེ་ལ་རྒྱུ་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་མ་རིག་པ་ཞེས་བྱའོ། །ངོ་མ་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཐུ་རུ་སོང་སྟེ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཕྲ་མོ་ཞིག་ལྡངས་པ་དེ་ངོ་མ་ཤེས་པ་ལ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་མ་རིག་པ་སྟེ་འཁོར་འདས་གཉིས་ཀྱི་སྣང་ཆར་བྱུང་བའོ། །དེ་ལྟར་གཉིས་ཀྱི་ཆར་སྣང་བ་དེ་ནས་ཡུལ་འོད་སྣང་དང་བདག་དང་གཞན་ཐ་དད་ཀྱི་བློ་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་ཆ་དེ་ལ་གནས་དོན་ལུས་ལ་སོགས་པ་སོ་སོར་ཀུན་ཏུ་བརྟག་ཅིང་དཔྱད་པའི་ཆར་སོང་ནས་སྐྱེས་པས་ཀུན་བརྟགས་པའི་མ་རིག་པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་མ་རིག་པ་གསུམ་དེ་ལ་འཁྲུལ་བའི་རྐྱེན་ནི་བཞི་མཆེད་པ་ཡིན་སྟེ། གཞི་སྟོང་པ་ཉིད་འོད་ཁྱིམ་ལྟར་གནས་པའི་རྒྱུའི་རྐྱེན་དེ་ལྟར་མ་རིག་པ་གསུམ་འདུས་པས་འཁྲུལ་པ་འབྱུང་བ་ནི་སྐྱེས་བུ་གཟུགས་དང་ཡན་ལག་དང་ལྡན་པ་ལ་བྱད་རང་ཆས་སུ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལས་ཡུལ་གཞན་དང་ཡུལ་ཅན་རང་དུ་བཟུང་བ་དམིགས་པའི་རྐྱེན་མེ་ལོང་དང་འདྲ་བར་ཕྱི་ཡུལ་ལ་ཤར་བ་དང་དེ་ལ་བཞིན་ཡོད་པས་རྐྱེན་མེ་ལོང་གི་ནང་དུ་ཤར་བ་ལྟར། དམིགས་པའི་ཡུལ་རང་འོད་ཕྱིར་ཤར་བ་ལས་བདག་པོའི་རྐྱེན་མེ་ལོང་དང་བཞིན་དང་བདག་དངོས་གསུམ་དུ་བཟུང་བས་བཞིན་དང་མེ་ལོང་དུ་རྟོག་པ་ལྟར། འོད་དང་རིག་པ་དང་ཆོས་ཉིད་གསུམ་དུ་རྟོག་པ་དང་བཅས་པས་རྟོག་དཔྱོད་ཕྲ་མོར་ཤར་བ་བདག་པོའི་རྐྱེན་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་རྒྱུ་མ་རིག་པ་གསུམ་དང་རྐྱེན་གསུམ་དུས་

མཚུངས་པས་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་ཏེ་དེ་ལྟ་བུའི་རྐྱེན་ཚོགས་ནས་རིམ་བཞིན་འཁྲུལ་བ་སྣོབས་སུ་སྒྱུར་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་འཕེལ་ནས་འཁྲུལ་པ་དངོས་སུ་འབྱུང་བའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་འཁྲུལ་བ་དངོས་སུ་འབྱུང་བའི་རིམ་པ་དེ་བརྒྱུད་ནས་ཁམས་གསུམ་རིགས་དྲུག་གི་འཁོར་བའི་གནས་རིས་མཐོ་དམན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་ནས་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ལུགས་འབྱུང་དུ་ཤིང་རྟའི་འཕང་ལོ་བཞིན་འཁོར་བའོ། །དེ་དག་ཀྱང་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་སྙིང་གི་མེ་ལོང་གི་རྒྱུད་ལས། ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་དང་པོ་གཞི་ཅི་ཡང་མ་ཡིན་པ་ལས་ཅིར་ཡང་འཁྲུལ་ལོ། །གཞི་དེའི་ངོ་བོ་སྟོང་པ། །རང་བཞིན་གསལ་བ། ཐུགས་རྗེ་སེམས་ཅན་ལ་སྣང་ནུས་པའོ། །དེ་ལ་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་མ་རིག་པའི་ཆ་ལས་བྱུང་བ་བྲེང་ཙམ་ཞིག་འགྱུས་པ་ལས། ཤེས་པ་དམུན་པོས་ཕ་གི་ལས་ང་བྱུང་ངམ་ང་ལས་ཕ་གི་བྱུང་ངམ་སྙམ་པའི་ཤེས་པ་བྱུང་བ་ཙམ་གྱིས་འཁྲུལ་ལོ། །མ་རིག་པ་དེ་གཞི་ལ་མེད་དེ་ཉམས་སམ་རྣམ་པ་ལ་ཡོད་དོ། །རྣམ་པ་ལས་རྐྱེན་རྣམ་པ་བཞི་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ཡང་གཞི་འོད་ཁྱིམ་གྱི་ཚུལ་དུ་གནས་པ་ལ་རྒྱུའི་རྐྱེན་ཞེས་བྱ་སྟེ་མ་རིག་པ་དངོས་སོ། །དེ་ལ་འཛིན་རྟོག་ཏུ་སོང་བས་བདག་པོའི་རྐྱེན་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་ཡུལ་ཅན་དུ་བཟུང་བས་དམིགས་པའི་རྐྱེན་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་མེ་ལོང་ལ་སྐྱེས་བུའི་བྱད་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་གསུམ་དུས་མཚུངས་པས་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་ཞེས་བྱའོ། །དེ་རང་གི་གཞི་ཡིན་པ་ལ་རང་གིས་ངོ་མ་ཤེས་ཏེ་འཁྲུལ་ནས་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བ་གྲུབ་བོ། །དེ་ལས་ཉོན་མོངས་པ་རགས་སུ་སོང་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་གཟུགས་ཐ་དད་བྱུང་ངོ་། །གཞི་དེ་ལྟ་བུ་མ་དག་པ་ལས་འཁྲུལ་ལོ། ཞེས་པ་དང་། བཀྲ་ཤིས་མཛེས་ལྡན་ལས། དེ་ཡང་ལྷུན་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་གཙུའི་གནས་ལུགས་ལས་སྣང་བ་མ་འགགས་པ་ལས་གཞི་མ་འགྱུར་བར་སྣང་བ་འགྱུར་ཏེ་ཡུལ་དུ

མའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་ཐམས་ཅད་ལ་རྟོག་པའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་སྣང་བ་མ་འགྱུར་
ཡང་འཁྲུལ་པའི་སྣང་བ་ལ་འགྱུར་འགྱུར་ལྟར་བྱུང་བའོ། །རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་ལ་
འཁྲུལ་པ་མི་མངའ་ཡང་སེམས་ཅན་ལ་འཁྲུལ་པའི་ཚུལ་བསྟན་པའོ། །ཐ་མ་རང་
གི་སྣང་བ་རང་རྐྱེན་གྱི་གཞི་ལ་བཟློག་པའོ། །གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྣང་བ་རང་ཤར་
བར་མ་ཤེས་ཏེ་འཁྲུལ་པ་ལ་བདག་པོར་བཟུང་བས་བདག་པོའི་རྐྱེན་ནོ། །རང་རིག་
པའི་འབྲས་བུ་རང་ཤར་བར་མ་ཤེས་ཏེ་རྒྱུ་ཉིད་ལྟོས་ཅན་དུ་བཟུང་བས་རྒྱུའི་རྐྱེན་
ནོ། །ཡུལ་དང་ཤེས་པ་སྟོང་པར་ནི་མ་ཤེས་ཏེ་དམིགས་པ་ལ་ཡུལ་དུ་བཟུང་བས་
རང་ངོའི་རྐྱེན་ནོ། །དུས་ལ་ལྟོས་ནས་འོད་རང་བྱུང་བར་མ་ཤེས་ཏེ་དེ་མ་ཡིན་ལ་
དེར་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་བྱུང་བས་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་ནོ། །ཞེས་དང་།
ཐལ་འགྱུར་ལས། །དེ་ལ་འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན། །ཆ་དང་ཡན་ལག་ཉིད་དང་
ཡང་། །མ་སྨིན་རྣམ་རྟོག་འཁོར་བའོ། །མ་རིག་པ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ། །
བདག་ཉིད་གཅིག་པས་འཁྲུལ་རྩ་བྱས། །ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པས་རྟོག་པ་གཉིས། །
ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པས་ཡུལ་དུ་གྱུར། །རྐྱེན་ནི་རྣམ་པ་བཞི་དག་གིས། །འདུས་
ཤིང་བཟུང་བས་འཁྲུལ་ཞེས་བྱ། །ཆ་ནི་འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པས། །འཁྲུལ་ཡུལ་
ཆ་ལས་བཅུ་གཉིས་ཕྱེད། །སྨིན་པས་ལོ་དང་བྱེད་ལས་སོ། །ཡན་ལག་སྦྲོས་པ་
ཐ་དད་ལས། །ཐམས་ཅད་མིང་གི་བྱེ་བྲག་ཏུ། །འཁྲུལ་པའི་ཡུལ་ལ་རྣམ་གཉིས་
འགྱུར། །ལས་ཀྱིས་འདོད་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས། །གཟུགས་མེད་རྣམས་ཏེ་
རྣམ་གསུམ་བྱེད། །མ་སྨིན་པས་ནི་རིགས་དྲུག་གཟུགས། །མིང་དང་བྱེད་ལས་
ཐ་དད་འགྱུར། །རྣམ་རྟོག་བག་ལ་ཉལ་བ་དང་། །ཀུན་ནས་ལྡང་དང་ཁྲབ་ཚུལ་
ལོ། །འཁོར་བ་ཞེས་པ་མཚུངས་པ་དང་། །ཚོགས་པའི་ལས་ཏེ་སྡུད་དང་
མཆེད། །རྫོགས་དང་བྱེ་བྲག་སྣ་ཚོགས་པའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་རིག་པ

གཞི་ནས་འཕགས་ཏེ་མ་སླིན་པས་ཁམས་གསུམ་རིགས་དྲུག་ཏུ་སོ་སོའི་ལས་ཀྱིས་འཁོར་བ་དེ་ཡང་དང་པོ་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ལུགས་འབྱུང་གི་ཚུལ་ལས་འཕྲུལ་ཏེ་ཕྱིར་ལོ་བཅུ་གཉིས་དང་ཟླ་བའི་ཆ་བཅུ་གཉིས་ནང་དུ་ཉོན་མོངས་པ་བཅུ་གཉིས་རྣམས་ཚོགས་པས་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་སུ་སྲིད་པར་བྱས་པ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་སུ་འཇུག་པ་བཅུ་གཉིས་མ་དག་པ་ལས་འབྱུང་བ་སྟེ། གཞི་ལས་གཞི་སྣང་དུ་ཤར་དུས་རིག་པའི་རྩལ་ལས་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་བྱུང་སྟེ་རང་ངོ་མ་ཤེས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་པས་མ་རིག་པ་འཁོར་བའི་རྩ་བའོ། །དེ་ལས་འཕྲུལ་པས་འདུ་བྱེད་དོ། །དེ་ལས་ཤེས་པ་རགས་པ་ཡུལ་དུ་འཕེལ་ནས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དཔྱོད་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །དེ་ལས་འདི་ནི་ཡུལ་ལོ་འདི་ནི་སྣང་བའོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་མིང་དང་བརྡ་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ལ་སོགས་པ་མིང་དུ་འབྱེད་པའོ། །དེ་ལས་མིང་ཅན་དོན་གྱི་རང་བཞིན་གཟུགས་སུ་འཛིན་པས་སྲིད་པའི་འཕྲུལ་པ་དང་པོ་མིང་དང་གཟུགས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་དྲུག་ལ་ཤེས་པ་འབྱུང་བ་སོ་སོའི་ཆ་དང་ཁ་དོག་ལ་སོགས་པར་སྐྱེ་ཞིང་མཆེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ཏུ་བྱུང་ངོ་། །དེ་ལས་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ནས་ཡུལ་འཛིན་པའི་རེག་པའོ། །དེ་ལས་ཆགས་སྡང་བར་མ་བདེ་སྡུག་བར་མའི་ཆའི་ཚོར་བའོ། །དེ་ལས་བདེ་བ་ལ་ཆགས་ཤིང་ཡུལ་ལ་ཞེན་པའི་སྲེད་པའོ། །དེ་ལས་ཕྱིས་ཀྱི་ལེན་པ་པོ་དང་དེ་ལྟར་ཡུལ་དང་དུ་ལེན་པའི་ལེན་པའོ། །དེ་ལས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱས་ནས་འཕྲུལ་པ་དུ་མར་སྣང་བ་དང་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་སྤྱོང་བའི་ཆ་ཅི་འབྱུང་མ་ངེས་པ་བསྐྱེད་པས་སྲིད་པའོ། །དེ་ལས་གཟུགས་མེད་གཟུགས་དང་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་ཐ་དད་པ་སོ་སོར་སྐྱེ་བས་སྐྱེ་བའོ། །དེ་ལས་བྱིས་པ་དང་གཞོན་པའི་གནས་སྐབས་ནས་རྒས་པ་དང་ན་བ་དང་ཤི་བའི་བར་དུ་འབྱུང་སྟེ་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་དེ་ལྟར་སྤྱོང་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་དེ་ལྟར་འཁོར་

བས་འཁོར་བའི་རྒྱུ་རྐྱེན་འབྲེལ་ལུགས་སུ་འཇུག་པ་བཅུ་གཉིས་གཞི་སྣང་ལས་དང་པོར་མཆེད་པའོ། །དེ་ལས་སྲིད་པ་སོ་སོར་འཁྲུལ་དུས་ཀྱི་རྐྱེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱང་ཞར་ལ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཆོས་ཉིད་ནུབ་ནས་རང་མ་རིག་པ་ལས་ཕྱི་མའི་འདུ་བྱེད་དང་། །རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཆས་ལུས་འཚོལ་བ་དང་། མངལ་དུ་ཚུད་དེ་མེར་མེར་པོ་ལ་སོགས་པ་ནས་མིང་དང་གཟུགས་སུ་གྲུབ་པ་དང་། དེའི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་དང་། རྐྱེན་འདུས་པས་རེག་པ་དང་། བདེ་སྡུག་གི་ཚོར་བ་དང་། སྨོང་བ་ལ་སྲེད་པ་དང་། ཡུལ་དང་ལས་ཀྱི་ལེན་པ་དང་། ཡང་སྲིད་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། མངལ་ནས་སྐྱེ་བ་དང་། དར་ལ་བབ་པའི་ཚོགས་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་བརྒྱུད་པ་ནི་རྒས་པ་དང་མཐར་འཆི་བ་སྟེ་འབྲེལ་ཆགས་སུ་འབྱུང་བ་ནི། དེ་ལྟར་གཞི་ལ་མ་རིག་པ་མེད་ཀྱང་། རྩལ་གཞི་སྣང་དུ་གཡོས་པ་རང་ངོ་མ་ཤེས་པའི་ཆ་དེ། འཁོར་བའི་གནས་རིས་སོ་སོར་འཁོར་བའི་སྐབས་སུ། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཀུན་གཞི་ལས་མ་རིག་པ་དྲུག་དང་། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཆ་ལས་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་གཞི་དྲུག་ཏུ་ལངས་ནས། འཁྲུལ་མེའི་འཁོར་ལོ་ལྟར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་འཁོར་བ་ནི། རང་ཤར་ལས། དེ་ཡང་མ་རིག་པ་ལས་བྱུང་། །མ་རིག་པ་ལས་འདུ་བྱེད་དོ། །འདུ་བྱེད་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །རྣམ་པར་ཤེས་ལས་མིང་འབྱུང་ཞིང་། །མིང་ལས་གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་འབྱུང་། །གཟུགས་ལས་སྐྱེ་མཆེད་རྣམ་དྲུག་འབྱུང་། །སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ལས་རེག་པ་འབྱུང་། །རེག་ལས་ཚོར་བ་འབྱུང་བར་འགྱུར། །ཚོར་ལས་སྲེད་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར། །སྲེད་པ་ལས་ནི་ལེན་པ་འབྱུང་། །ལེན་པ་ལས་ནི་སྲིད་པ་འབྱུང་། །སྲིད་པ་ལས་ནི་སྐྱེ་བ་འབྱུང་། །སྐྱེ་བ་ལས་ནི་རྒས་པ་འབྱུང་། །རྒས་པ་ལས་ནི་ན་བ་འབྱུང་། །ན་བ་ལས་ནི་འཆི་བ་འབྱུང་། །ཞེས་སོ།།

❁ ཉིན་བཞི་བའི་ཆོས་ཁྲིད།

རང་རེ་འདིར་ཡོད་ཕལ་ཆེ་བ་བོད་གངས་རིའི་ལྗོངས་ལ་སྐྱེས་ཤིང་ཆུང་ལོ་གསུམ་གྱི་བྱིས་པ་ནས་ཆོས་དང་འབྲེལ་བའི་གོམས་སྲོལ་ཆགས་པ་ཞ་སྟག་ཡིན་ཡང་། སྐབས་སྐབས་སུ་འབྲིས་ཆེ་བའི་དབང་གིས་ཆོས་འདོན་སྒོམ་འཆད་ཉན་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་མཐོང་གི་གོམས་སྲོལ་ལུས་ངག་གི་བྱ་སྤྱོད་ཙམ་ཞིག་ཏུ་འཛིན་པ་ལས་དེའི་དོན་དངོས་ལ་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་པ་མ་བྱས་པ་དང་། ལེ་ལོ་ཕྱི་བཤོལ་གྱི་དབང་དུ་སོང་སྟེ། ཆོས་གོ་ལོ་དང་ཐོས་ལོ། བཤད་ལོ་དང་ཉན་ལོའི་ངང་དུ་ལོ་ཟླ་འདས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་འཇིགས་སུ་རུང་བའི་གནས་ཏེ། དཔེར་ན་གཡང་གཟར་ནས་ལྷུང་རྒྱུའི་མི་དེ་གོམ་རེ་བཞིན་དུ་དེ་ལས་ལྷུང་བ་ལ་ཇེ་ཉེར་སོང་བ་ལྟར་མིའི་ཚེའི་རྒྱུ་བ་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་བཞིན་བསྐྱན་མེད་འགྲིབ་པ་དང་བཅས་པས་ཟད་ནས་ངན་སོང་གི་གཡང་གཟར་ཡང་བར་ལྷུང་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བློ་ཆོས་སུ་འགྲོ་བ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་ཆོས་ལམ་དུ་འགྲོ་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོས། དེ་ལྟར་རབ་དཀར་དམ་པའི་ཆོས་མཆོག་ལ། །དད་པས་རབ་ཞུགས་ཐར་ལམ་འདོད་རྣམས་ཀྱིས། །རང་གི་སེམས་ཉིད་རབ་ཏུ་གདུལ་བྱའི་ཕྱིར། །ཆོས་དེ་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་རབ་ཏུ་གཅེས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་རེ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་རྟགས་ཆ་ལུགས་འཆང་སྟེ་རྒྱལ་བསྟན་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱིས་སྤེལ་ཕྱིར། བཤད་སྒྲུབ་ལས་གསུམ་གང་རུང་ཞིག་ལ་ཞུགས་ནས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་ལ་འབད་པའི་ཕྱི་ཚུལ་ཞིག་མངོན་ཡང་། མཚམས་རེ་ཁ་ནང་དུ་ཕྱོགས་ནས་རང་རྒྱུད་ལ་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་ན། རང་རྒྱུད་འདི་རབ་ཏུ་མ་བྱུང་བའི་སྔོན་ལས་སོར་གང་གིས་ཇེ་བཟང་དུ་སོང་མེད་པར། ཚེ་

འདིའི་ཞེན་པ་དང་རང་འདོད། ང་རྒྱལ་དང་སྡང་སེམས་སོགས་ལུས་ངག་སེམས་ཀྱི་མི་དགེ་བ་ཕལ་མོ་ཆེ། རང་གི་ལུས་ཐོག་གི་བྱ་སྤྱོད་དང་སེམས་ཀྱི་བསམ་པ། ངག་གི་སྨྲ་བརྗོད་རྣམས་ལ་ཚང་ནས། ཐ་ན་ལམ་ལོག་དང་ལམ་གོལ་དུ་མི་འཕྱན་པའི་ངེས་པ་མེད་ལ། ཆོས་དང་མི་མཐུན་ཅིང་ཆོས་དང་འགལ་བའི་བྱ་བ་སྒྲུབ་པའི་རྩ་བ་གང་ལས་བྱུང་བརྟག་ན། ཆོས་སྒྲུབ་པའི་ཐོལ་བྱུས་ཀྱང་། ཆོས་ལམ་དུ་མ་སོང་བའི་གནད་དེ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཆོས་ལམ་དུ་མི་འགྲོ་བའི་རྩ་བ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་འབྱུང་ཁུངས་ནི་འཁྲུལ་བས་བསླུས་པ་འདི་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། འཁྲུལ་བ་འདིའི་དབང་དུ་སོང་ན་ཤི་ཁའི་འགྱོད་པ་དང་། བར་དོའི་འཇིགས་སྐྲག ཕྱི་མ་ངན་སོང་གི་སྡུག་བསྔལ། དུས་གཏན་དུ་འཁོར་བ་ལས་མི་ཐར་བ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་ཆུད་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ལམ་དུ་མི་འགྲོ་བ་ཞེས་པ་ནི། ཆོས་ལ་བློ་ཕྱོགས་ཁུལ་བྱས་ནས་དམ་ཆོས་ཉུས་ཞིང་ཐོབ་པ་རྣམས་རང་རྒྱུད་ལ་མ་འབྱོར་བ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན། དཔེར་ན་ནད་དྲག་པོ་ལ་སྦྱོང་སྨན་གཏོང་ཚེ་གལ་སྲིད་སྨན་གྱི་ནུས་པ་མ་ཐོན་ཆེ། སྨན་ཡང་ན་ཟུག་གི་རྐྱེན་དུ་གྱུར་ནས་ནད་གཉིས་པ་རུ་གྱུར་ནས་གདུང་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་བཞིན། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ངན་པ་འདུལ་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་རུ་མ་སོང་ན་ཆོས་ལམ་དུ་མ་སོང་པ་ཡིན། ཕན་པ་མེད་པའི་ཆོས་སྒྲུབ་པ་ཡང་དུས་ཀྱི་གྲོན་དང་ལུས་སེམས་གདུང་བའི་རྒྱུ་རུ་ཟད་དོ། །དེ་ལ་ཆོས་ལམ་དུ་འགྲོ་བའི་མན་ངག་ནི། ཐོག་མར་མཚན་ལྡན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན། བསྟེན་ཚུལ་ཡང་ནད་པས་སྨན་པ། ཚོང་པས་དེད་དཔོན། གྲུ་བས་གཟིན་པ། དཔྲ་ཧག་གི་གསེབ་ནས་སྐྱེལ་མ་དཔའ་བོ་ལ་འགྲོན་པོས་བསྟེན་པ་ལྟར་བསྟེན་ནས། བཀའ་བཞིན་དུ་བསྒྲུབས་ཏེ་དམ་ཚིག་རྣམ་པར་དག་པ་བསྲུངས་ཤིང་། ཐོས་བསམ་སྒོམ་པས་རང་རྒྱུད་སྦྱངས་ཏེ། ཐར་བ་དོན

གཉེར་གྱི་བློ་དང་མི་འབྲལ་བའི་སྒོ་ནས་བརྩོན་པ་བསྐྱེད་པ་ཡོད་མེད་ནི་ཆོས་ལམ་དུ་འགྲོ་དང་མི་འགྲོའི་ཚོད་ཐིག་འཛིན་མཚམས་ཡིན་ལ། བརྩོན་འགྲུས་དེ་ཡང་ཐང་ལྷོད་མེད་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཚུལ། ཆོས་ཁྲིད་སྟོན་མའི་གཏམ་རྒྱུད་སུ་མཐུད་ནས་འཆད་པ་ལ། ༈ ནགས་སུ་གནས་པའི་འཕགས་པའི་དགེ་སློང་དེས། རྒྱལ་པོ་འོད་ཟེར་དཔལ་ལ་རྒྱལ་བུ་ཆགས་པ་མེད་ང་ལ་མ་བྱིན་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱལ་སྲིད་འཛིན་དུ་བཅུག་ཀྱང་རྒྱལ་སྲིད་སྟོང་དུ་འགྲོ་ཞེས་གསུངས་ཤོ། རྒྱལ་པོས་བསམ་པར། འཕགས་པ་འདི་སྤྲུལ་བ་ཞིག་ཡིན་པར་ཐེ་མི་ཚོམ་ལ་ངའི་རྒྱལ་སྲས་གཉིས་ཀྱི་མིང་དང་ལོ་རྒྱུས་ཚང་མ་ཁོང་གིས་མཁྱེན་ནས་འདུག ཨོན་ཀྱང་ཆགས་པ་མེད་ཀྱིས་རྒྱལ་སྲིད་འཛིན་ན་ཅིའི་ཕྱིར་རྒྱལ་སྲིད་སྟོང་པ་ཡིན་སྙམ་ནས་དྲིས་ཤོ། དགེ་སློང་གིས་རྒྱལ་སྲིད་ནི་དུག་གི་སྡོང་པོ་འདྲ་སྟེ་དེའི་ལོ་འདབ་མེ་ཏོག་མཛེས་ཤིང་འབྲས་བུ་ཞིམ་ན་ཞིམ་པ་ལྟར་སྣང་ཡང་། སྦུས་ཟོས་ན་དེའི་སྲོག་འཛམས་པའི་ཕྱིར་དང་། མེ་ཏོང་ཞིག་དང་ཡང་འདྲ་སྟེ། དེའི་ནང་དུ་སུ་སོང་ཡང་འདོད་པའི་མེས་བསྲེག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེས་མི་ཚད་བཙོན་ཁང་དང་། འཆིང་བྱེད་ཀྱི་ལྕགས་སྒྲོག་དང་འདྲ་བས་ཆགས་པ་མེད་ཀྱིས་རྒྱལ་སྲིད་མི་འཛིན། ཁོ་ལ་རྒྱལ་སྲིད་འཛིན་པ་དང་ཤི་རྒྱུ་གཉིས་འདོམས་བཅུག་ན་ཤི་རྒྱུ་འདོམས་ངེས་ཡིན་ཏེ། རང་གར་ཤི་ཆོ་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད་ལ་རྒྱལ་སྲིད་བཟུང་ནས་འདོད་པའི་དབང་དུ་སོང་ན་ངན་སོང་ལས་འགྲོ་ས་མེད་པས། ཆགས་པ་མེད་དལ་འབྱོར་གྱི་རྟེན་བཟང་འཐོབ་བཞིན་བག་མེད་པས་དུས་མི་འདའ་ཞེས་གསུངས་པས། རྒྱལ་པོས་རྒྱལ་བུ་ཆགས་པ་མེད་ཀྱི་དུས་རྒྱུན་གྱི་བྱ་སྤྱོད་དགེ་སློང་གི་གསུང་ཚུལ་གང་ལ་བལྟས་ཀྱང་བུ་འདི་སྤྲུལ་བ་ཞིག་ཡིན་ངེས། ད་འཕགས་པས་གསུངས་པ་ལྟར་འབུལ་དགོས་འདུག་བསམ་ནས། འབུལ་བར་ཁས་བླངས་པ་མ་ཟད།

འཕགས་པ་ཁྱེད་ཀྱི་གསུངས་པ་ལྟར་ད་དུང་གང་དགོས་པ་འབུལ་གྱི། སང་ཉིན་ངེས་པར་དུ་བདག་གི་ཕོ་བྲང་དུ་འབྱོན་དགོས་ཞུས་ཚེ། དགེ་སློང་གིས་ཀྱང་ཞལ་གྱིས་བཞེས་སོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཕོ་བྲང་དུ་ལོག་ནས་སྲས་ཆེ་བ་རྒྱལ་སྲིད་སྐྱོང་ལ་དེའི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་པས། གཅེན་པོ་རྒྱལ་སྲིད་སྐྱོང་ནུ་བོ་ཆགས་པ་མེད་སྐྱེད་མོས་ཚལ་དུ་རྩེད་མོ་རྩེ་བའི་སར་ཕྱིན་པས། གཞུང་ཆགས་པ་མེད་བུ་ཁྱེའུ་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐོར་ནས་དེ་རྣམས་ལ་ཆོས་བསྟན་པའི་རྩེད་མོ་བྱེད་བཞིན་དེ་རྣམས་ལ། ནམ་ཟླ་སོས་ཀའི་དུས་ཀྱི་མེ་ཏོག་དེ་མཛེས་ཤིང་བཀྲག་མདངས་མཚར་བར་བྱུང་བའི་ཁྱུ་ཡིས་བསྐོར་ནས་དགའ་བའི་གླུ་ལེན་པ་ཡིན་ཡང་དུས་ཀྱི་འགྱུར་བ་ལ་སོན་དུས་མཛེས་པའི་བཀྲག་མདངས་ཉམས་འགྲོ་བ་དང་འདྲ་བར། ཁྱེད་ཁྱེའུ་མེ་ཏོག་དང་འདྲ་བའི་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་འདི་དག་ད་ལྟ་གཞོན་ནུའི་སྐབས་ཡིན་པས་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་ལྟ་ན་སྡུག་པ་ཡིན་ཡང་ནམ་ཞིག་ལོ་དང་ཟླ་བའི་ཁྱུར་མང་པོ་སོག་ནས་འགྱུར་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན། དེ་དུས་སྐྱེ་བོ་བྱུང་བ་དང་འདྲ་བའི་འཁོར་རྣམས་ཀྱང་ཆུང་ལོ་བརྒྱད་ཀྱི་བྱིས་པ་རིམ་གྱིས་ལོ་ལྔ་བཅུ་ཅན་དུ་འགྱུར་ལྔ་བཅུ་པ་ཡང་བརྒྱད་ཅུ་དགུ་བཅུ་པར་གྱུར་ཅིང་། ཚེ་ཟད་ལུས་རྒས་པའི་དུས་སུ་གཅེས་མཁན་དཀོན་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་དང་ལྡན་པའི་ཚིགས་བཅད་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པ་གོ་ཆེ་གཅེན་པོའི་སེམས་ཀྱང་དེར་ཕྱོགས་ནས་གུས་ཕྱག་འཚལ་ཞིང་ཆོས་ཀྱི་གཏམ་མང་གླེང་ནས་ཕྱིར་ཕོ་བྲང་དུ་ལོག་གོ །རྒྱལ་པོའི་བསམ་པར་སང་ཉིན་འཕགས་པ་སྤྱན་འདྲེན་ཐུབ་ཡོད་ཚུལ་བཤད་ན་འདི་བརྩོན་འགྲུས་དང་སྙིང་སྟོབས་ཅན་ཡིན་པས་དོ་ནུབ་ཞོར་གྱིས་དོགས་ནས་ཁྱེའུ་བསྐྱུ་ཐབས་ཀྱི་གཏམ་དུ་མ་བཤད་ཀྱང་ཁྱེའུས་དོན་རྣམས་ཐམས་ཅད་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་མཁྱེན་ནོ། །ཕྱི་ཉིན་ཕོ་བྲང་དུ་ཉི་མ་ཤར་བ་དང་འཕགས་པ་ཕེབས་སོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་བུ་ཆགས་པ་མེད་ཀྱིས་འཕགས་པའི་དགེ་སློང་ཆགས་པ་མེད་ཀྱི་ཞབས་ལ་ཕྱག་

འཚོལ་ནས། བཀུར་བསྟི་དང་ཞབས་ཏོག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་མཛད་ནས་ཞུས་པར། བདག་ཡབ་ཡུམ་འཁོར་དང་བཅས་པ་སྔོན་སྐྱེ་བ་གྲངས་མེད་ཀྱི་རིང་འཕགས་པ་ཁྱེད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་འབྲེལ་བ་ཅན་ཡིན་ལ། ད་དུང་ཡང་བདག་ཅག་ཉོན་མོངས་ཀྱི་འཆིང་བ་ལས་མ་གྲོལ་བས་ཁྱེད་ཀྱིས་སྐྱོབ་པར་ཞུ། ཞེས་གཙེན་པོ་དང་ཕ་མ་རྣམས་ཀྱི་ཚབས་བྱས་ནས་ཞུས་ཚེ། དགེ་སློང་གི་ཞལ་ནས། འཇིག་རྟེན་ཁམས་ན་ནོར་རིགས་མང་ཡང་ནོར་བུ་རིན་ཆེན་བསམ་པ་འགྲུབ་པ་ནི་སྲིད་མཐའ་མ་བཀག་པ་ཙམ་ཡིན་པ་བཞིན་མིའི་ལུས་རྟེན་རེ་ཐོབ་པ་མང་ཡང་དད་པ་གཏིང་ནས་ཡོད་པ་ནི་དེ་དང་འདྲ་བར་དཀོན་པ་ཡིན། སྐལ་བ་བཟང་པོ་ལྡན་པའི་རྒྱལ་བུ་ཁྱེད་ལ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་རྟེན་དད་པའི་ཞིང་ས་གཤིན་པོ་ཞིག་ཡོད་འདུག་པས་དགེ་བའི་བློ་སྟོབས་རང་ཤུགས་ཀྱིས་འཕེལ་ལ། སེམས་ཅན་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱིས་བདེ་བར་འགོད་ནུས་ཤིང་། ཁྱོད་ཀྱི་དད་པའི་ཞིང་ས་དེར་བདག་གི་ཐུགས་རྗེའི་ཆར་རྒྱུན་འབེབས་སོ། །ཁྱོད་ཀྱི་འཆིང་བ་ཀུན་ངས་དགྲོལ་ཚོག ཁྱོད་ཀྱི་ཚེ་རབས་དུ་མར་བདག་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པས་ཁྱོད་བདག་གི་ཐུགས་སྲས་ཀྱི་ཐུ་བོ་ཡིན། དེས་ན་མི་འགྱུར་བར་ནགས་ཁྲོད་དུ་ཕེབས་ནས་དམ་པའི་ཆོས་ལ་འབད་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས། རྒྱལ་བུ་ཆགས་པ་མེད་ཡབ་ཡུམ་འཁོར་དང་བཅས་པས་འཕགས་པའི་དགེ་སློང་ལ་མཆོད་པ་ཕུལ། འཕགས་པས་ཀྱང་ཡོན་བསྔོ་དང་སྨོན་ལམ་མཛད། འཕགས་པ་འབྲོན་རན་དུས་སྲས་ཀྱིས་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ལ་ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས། ཡབ་ཡུམ་ཁྱེད་གཉིས་བདག་ལ་ཐུགས་བརྩེ་ཞིང་དུང་བས་ང་དང་འབྲལ་མི་ནུས་པ་བདག་གིས་ཤེས་སོ། །འོན་ཀྱང་ཡུད་ཙམ་ཞིག་ལ་མི་འབྲལ་བ་ལས་དུས་རྟག་ཏུ་མི་འབྲལ་བ་དགའ་བས། ཚེ་འདི་ནི་ཡུད་ཙམ་ཡུད་ཙམ་ཡིན་ལ་དེ་མཚམས་ནས་འབྲལ་བར་ངེས་ལ། ཕྱི་མའི་སྐྱེ་བ

ཀུན་ཏུ་མི་འབྲལ་བ་ཞིག་བྱ་ན་སེམས་ནས་དམ་པའི་ཆོས་སྒྲུབ་དགོས། དེས་ན་བདག་འཕགས་པ་འདིའི་ཞབས་རྗེས་འབྲངས་ནས། བཟའ་བ་དང་བཏུང་བ། གོས་དང་མལ་ཆ། རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་དང་སྐྱིད་མོས་ཚལ། དགའ་བའི་རྩེད་གྲོགས། གཉིད་དང་རྣྱུགས་པ་སོགས་བག་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཀུན་སྤངས་ནས་དམ་པའི་ལྷ་ཆོས་སྒྲུབ་རྒྱུར་འདུན་པ་རྩེ་གཅིག་ལ་གཏད་ནས་གཏན་གྱི་འདུན་མ་ཞོར་དུ་མི་འཇུག་པར་ཚེ་ཚེ་རབས་རབས་སུ་ཁྱེད་ཕ་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཕ་མར་བྱས་ཏེ་མི་འབྲལ་བ་ཞིག་བྱེད། ཁྱེད་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་ང་དང་མི་འབྲལ་བར་བྱ་བསམ་ན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བློ་ཕུགས་གཏོད་ལ་ལས་འབྲས་ཕྲ་ཞིབ་ནས་འཛེམས། ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་དེ་ཚུ་ཐིག་བསགས་པ་བཞིན་དུ་སོག ཐར་བའི་གནས་སུ་འགྲོ་བའི་ཐེམ་སྐས་དགོས་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུངས་ནས་མི་ལུས་ཀྱི་གཞི་ཞིག་འཆོས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གདམས་པ་གནང་། མཚམས་དེར་འཕགས་པ་ཆགས་པ་མེད་ཀྱི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་རྒྱལ་བུ་ཆགས་པ་མེད་དང་བཅས་པ་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་ནས་མི་སྣང་བར་གྱུར། དེ་ནས་འཕགས་པ་ཆགས་པ་མེད་ཡབ་སྲས་གཉིས་ནགས་ཁྲོད་སྡུག་པོའི་དབེན་པའི་གནས་སུ་གཤེགས་ནས། རྒྱལ་བུ་ཆགས་པ་མེད་ལ་ལོ་མའི་སྐྱིལ་བུ་སྦྲད་ནས། ཁྱོད་ཀྱི་མཁན་སློབ་གཉིས་ཀ་བདག་གིས་བྱེད། ཁྱོད་ཁྱིམ་ལ་ཆགས་པ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་དགོས་གསུངས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཚེ་འདི་ཧི་སྲིད་མ་བརྗེས་བར་གཉིད་དང་རྣྱུགས་པ་སོགས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ཁྲེད་དུ་བསད་ནས་ཕ་མར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བའི་གནས་སུ་སྡུག་བསྔལ་བ་ལ་སྙིང་རྗེ་སྒོམ་དགོས། དེ་ཐམས་ཅད་མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་བརྩོན་འགྲུས་བསྐྱེད་དགོས། ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་ཀྱི་ངང་དུ་དབང་དུ་བསྡུས་ལ་སོགས་པ་ཆོས་མང་དུ་བསྟན་ཏོ། རྒྱལ་བུས་བླ་མས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ

བཞིན་སྒྲུབ་པར་ཁས་བླངས་ནས་ལོ་མའི་སྐྱིལ་བུ་དེར་མི་ལོ་སོ་དགུའི་བར་དུ་གཉིད་
རྨུགས་དང་ལེ་ལོ་སྤངས་ནས་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་བརྩོན་འགྲུས་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་
བརྩམས་པས།   ལོ་སོ་དགུའི་དུས་དེར་བླ་མ་ཆགས་པ་མེད་པ་བྱོན་ནས་ཁྱོད་ཀྱིས་
བདག་གི་གདམས་པ་ཡོངས་རྫོགས་དམ་ཚིག་བརྟན་པོས་ཉམས་སུ་བླངས་ནས་སྒྲུབ་
པ་བྱས་པ་ཡིན།   བུ་ཁྱོད་ཀྱིས་བལྟས་ན་སྔོན་ཁྱོད་དང་སྐྱེད་མོས་ཚལ་དུ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་
རྩེ་བར་བྱེད་པའི་ཕྲེའུ་སྔོང་ཕྲུག་བཅུ་གཉིས་པོ་དཔྱ་གང་དུ་འདུག   མ་འོངས་པར་དེ་
རྣམས་ཀྱིས་ཅི་བྱེད་ཅེས་དྲིས་ཆོ།   ཕྲེའུ་ཆགས་པ་མེད་ཀྱིས་ཕྲེའུ་ལ་ལ་ནི་ཚེ་རྗེས་
ནས་ཞིང་ཁམས་གཙང་མའི་གནས་སུ་ཕྱིན་སོང་།   ལ་ལ་ལས་དབང་གིས་སེམས་
ཅན་གྱི་མངལ་སྒོར་འཁྲིམས་ཀྱང་ཐ་མར་བདེ་འགྲོ་ཐོབ་པར་གྱུར།   ལ་ལ་ནི་ཚེ་མ་
བརྗེས་པར་ཡུལ་འདིར་གནས་ཤིང་མ་འོངས་པར་ངས་བསྟན་པའི་གདམས་པ་ལ་སྤྱོད་
ངེས།   མ་འོངས་ལྔ་བརྒྱ་ཐ་མའི་དུས་སུ་གངས་རིའི་མགུལ་ཞེས་བྱ་བའི་ས་ཆར་
རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་རྗེའི་འོད་ཟེར་འཕྲོས་ནས་ཞིང་ཁམས་དག་པ་ཞིག་ཏུ་བྱིན་
གྱིས་བརླབས་ཆེ་སྤྲུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྤྲུལ་བ་ངས་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་སྤྲུལ་བ་བསྟན་
ཞིང་།   དེ་དུས་བླ་མ་ཁྱེད་ཀྱང་ཐུགས་རྗེའི་དབང་གིས་དེར་བྱོན་ལ།   དེའི་དུས་
ངའི་སྲས་བླ་མ་ཁྱེད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་བཟུང་ནས་རིགས་གསུམ་གྱི་སྤྲུལ་བ་སོགས་དམ་
པའི་སྐྱེས་བུ་མང་པོ་ཞིག་དེར་བྱོན་པ་ཡིན་པ་སོགས་དེ་དུས་སེམས་ཅན་གྱི་འགྲོ་དོན་
མཛད་ཚུལ་རྣམས་ཡར་ཞུས་པས།   དེ་བཞིན་ནོ་གསུངས་ནས་འབྱུང་གྱུར་གྱི་ལུང་
བསྟན་དང་དབུགས་དབྱུང་གཟེངས་བསྟོད་མཛད་དོ།   །སྲས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་
འགྲུབ་པའི་སྨོན་ལམ་བཏབ་པ།   ད་ནི་བདེ་བ་ཅན་དུ་འགྲོ།   །བླ་མ་རྟག་ཏུ་མི་
འབྲལ་བར།   །ཇི་སྲིད་ཁྱེད་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ།   །འགྲོ་དོན་དཔག་ཏུ་མེད་པར་
བགྱི།   །གསུངས་ནས་བདེ་བ་ཅན་དུ་བྱོན་པའོ།   །བླ་མ་ཆགས་པ་མེད་ནི་རྡོ་བོ་རྗེ་

ཨ་ཏི་ཤ་དང་སྲས་ཆགས་པ་མེད་ནི་འབྲོམ་སྟོན་པ་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་དད་དང་ངེས་འབྱུང་གིས་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་ནས་ཐར་བའི་གོ་འཕང་ལ་བསླེགས་པའི་རྣམ་ཐར་ལ་སློན་པའི་ཐོག་ནས་གང་ཞིག་གསན་པར་བྱ་བ་བླ་ན་མེད་པ་འོད་གསལ་རྡོ་རྗེའི་སྙིང་པོའི་གནས་གསུམ་གསལ་བར་བྱེད་པ། ཚིག་དོན་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་ཆོས་སྐུའི་རིང་བསྲེལ་གྱི་ཕུང་པོ་གསུང་ཡི་གེའི་རྣམ་པར་བྱོན་པ་འདི་ཉིད་འཆད་ཉན་བྱེད་པའི་སྐལ་བ་བཟང་པོ་ཐོབ་པའི་སྐབས་འདིར། ཐོག་མ་དགེ་བ་ཀླད་ཀྱི་དོན་སོང་ནས། བར་དུ་དགེ་བ་གཞུང་གི་དོན་ལ། གཞི་དང་འབྲེལ་ཚུལ་ཁྲིབ་ཚུལ་དང་། །གནས་དང་ལམ་དང་སྒྲོ་དང་ཡུལ། །ཉམས་ལེན་ཚད་དང་བར་མ་དོ། །གྲོལ་ས་ཉིད་དང་བཅུ་གཅིག་གོ །ཞེས་ཆིངས་བཅུ་གཅིག་གིས་བཅིངས་པའི་དང་པོ་གཞིའི་སྐབས་སོང་ནས། ད་ནི་གཉིས་པ་འབྲེལ་ཚུལ་སྦྱོར་བསྟན་པའི་སྐབས་ལ། འབྲེལ་ཚུལ་ངོ་བོའི་ཆ་དང་། རྣམ་པ་རྐྱེན་གྱི་ཆ་གཉིས་ལས། གཉིས་པའི་སྐབས་ནས་འགའ་ཞིག་སོང་ནས་དེ་རིང་། **དེ་ལྟར་ལྷུན་གྲུབ་སྒོ་བརྒྱད་དུ་ཤར་ཚེ།** གདངས་ཕྱིར་གསལ་གྱི་རང་ངོ་མ་ཤེས་པས་མ་དག་འཁོར་བའི་སྒོ་ལ་ཞུགས་ཏེ་**འཁྲུལ་སྣང་འཁོར་བར་སྣང་བ་ཡང་རང་མ་རིག་པས་མེད་པ་ལ་བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་བག་ཆགས་ཀྱི་**འཛིན་པ་ཕྲ་བ་ནས་ཇེ་རགས་སུ་སོང་བའི་**མཐུ་བརྟས་པ་ལས་**གནས་དོན་ལུས་སུ་སྣང་བའི་རྨི་ལམ་ལྟ་བུ་འདི་**འབྱུང་སྟེ་གྲུབ་**པ་ཡིན་པ་དེས་ན། **སོ་སོའི་ལུས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པར་གྲུབ་ནས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་འཁོར་ཞིང་གཏན་དུ་སྲིད་པ་ན་གནས་པ་ནི། མུ་ཏིག་ཕྲེང་བ་ལས། དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་གསུམ་པོ་ནི། །ཕུང་པོ་ལྔ་དང་དབང་པོ་ལྔ། །ཡན་ལག་ལྔ་དང་དོན་སྙིང་ལྔ། །ཡུལ་ལྔ་དང་ནི་ཉོན་མོངས་ལྔ། །སེམས་ལྔ་ཡིད་ལྔ་རྟོག་པ་ལྔ། །གཟུང་འཛིན་འཁོར་བ་ཉིད་དུ་གྲུབ། །འཁྲུལ་པ**

གཉིས་སྣང་དེ་ལྟ་བུ། །དཔེར་ན་སྨྱུར་འགྲོ་འཁོར་ལོ་བཞིན། །རྒྱུན་ཆགས་འཁོར་ལ་ཡུན་རིང་གནས། །ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ལྔ་ནི་འོད་ལྔ་རང་སྣང་དུ་མ་ཤེས་པར་བཟུང་བའི་ཆ་ལས་བྱུང་ཞིང་། ཉོན་མོངས་པ་ལྔ་ནི་ཡེ་ཤེས་ལྔ་རང་ངོ་མ་ཤེས་པའི་ཆ་ལས་བྱུང་། སྣ་ཚོགས་སྡུད་པའི་ལུས་སེམས་ལ་སོགས་པ་ལྔ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་གདངས་མ་དག་པ་ལས་བྱུང་། ཀུན་ནས་འཚོལ་བའི་ཡིད་ལ་སོགས་པ་ལྔ་ནི་རླུང་ལྔ་རྣམ་པར་མ་དག་པ་ལས་བྱུང་། བསམ་པ་དྲན་པས་འཛིན་པའི་བདག་ཏུ་རྟོག་པ་དང་། ཡུལ་དུ་མ་ལ་བདག་ཏུ་རྟོག་པ་དང་། འགྱུར་བ་ཐ་དད་པ་ལ་བདག་ཏུ་རྟོག་པ་དང་། ཤེས་པའི་རྣམ་པ་ཙམ་ལ་བདག་ཏུ་རྟོག་པ་དང་། ཆོས་རྣམ་པར་སེམས་པ་དང་བཅས་པ་ལ་བདག་ཏུ་རྟོག་པ་དང་ལྔ་ནི་འགྱུ་བ་རང་ཐོག་ཏུ་མ་ཆོད་པ་ལས་བྱུང་བའོ། །མདོར་ན་རྐྱེན་བཞི་ལས། རྒྱུ་དང་། འབྲས་བུ། མིང་དང་སྣང་བ་སྣ་ཚོགས་སུ་འཕྲུལ་ནས་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ལྔ་ལ་སོགས་པའི་གཟུང་འཛིན་ཅན་དུ་འཕྲུལ་ཞིང་། རྒྱུའི་དང་དེར་སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་གཅིག་ཡིན་པས་སྤྱང་བླང་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ངོས་ཟིན་ན་རྒྱུའི་རྐྱེན་རང་སར་གྲོལ། ཡུལ་སྣ་ཚོགས་སུ་ཤར་བ་ཆོས་ཉིད་རང་སྣང་དུ་གྲོལ་བས་དམིགས་པའི་རྐྱེན་ལས་གྲོལ། དེ་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ལས་མི་འདའ་བར་ཤེས་པས་བདག་པོའི་རྐྱེན་ལས་གྲོལ། དུས་མེད་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ལ་སྔ་ཕྱི་ཕན་ཚུན་གྱི་འགལ་བ་མེད་པས་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་ལས་གྲོལ་ནས་གྲོལ་དུ་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མ་དག་པ་འཁོར་བའི་ཆོས་རྣམས་རིག་པའི་ངང་ལས་བྱུང་དང་ལ་གནས་ངང་ལ་རོལ་པ་ཙམ་ལས་གཞན་དུ་གཡོས་པ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ནི་སྐྱི་ལམ་གཉིད་ཀྱི་ངང་ལས་མ་གཡོས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དོན་ལ་སྟོང་གཟུགས་མེད་པ་གསལ་སྣང་གི་ཚེ་འཕྲུལ་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ནི་འཁོར་བའི་རྣམ་དག་སྟེ། འདི་ལ་སྤྱིའི་རྣམ

དག་དང་བྱེ་བྲག་གི་རྣམ་དག་ལེགས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྤྱིའི་རྣམ་དག་བསྟན་ན་གཞི་ཡེ་སྟོང་གི་རྩལ་རང་སྣང་རོལ་པ་མེད་བཞིན་དུ་སྣང་བ་སྒྱུ་མ་ཙམ་དུ་སྣང་བ་ནི་དཔེར་ན་ཐག་པ་རགས་པ་ལྟར་སྣང་ཡང་རང་དོན་ལ་སྦྲུ་རེ་རེ་བ། དེ་ཡང་རྩལ་ཕྲན་ཆ་མེད་སྟོང་པ་ལྟར་འཁྲུལ་སྣང་རགས་པ་ལྟར་སྣང་ཡང་དོན་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་སྐབས་ལ་སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་རང་སྣང་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་སྟེ། མུ་ཏིག་ཕྲེང་བ་ལས། དེ་ལྟར་སྣང་བ་སྣ་ཚོགས་རྣམས། །ཐག་པ་ལ་ནི་སྦྲུལ་མཐོང་བཞིན། །དེ་མ་ཡིན་ལ་དེར་བཟུང་བས། །ཕྱི་ནང་སྣོད་བཅུད་གཉིས་སུ་ཆགས། །དེ་ཡང་བརྟགས་ན་ཐག་པ་ཉིད། །སྣོད་བཅུད་ཡེ་ནས་སྟོང་པ་སྟེ། །དོན་དམ་ཀུན་རྫོབ་གཟུགས་ཅན་ནོ། །སྦྲུལ་མཐོང་དེ་ཉིད་མཐོང་བས་བདེན། །ཐག་མཐོང་ཡང་དག་ཉིད་དུ་བདེན། །དཔེར་ན་མགོ་ལ་བྱུར་སྣང་བཞིན། །བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི། །འཛིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་སྟེ། །ཡང་དག་ཉིད་ལ་འབྲེལ་པ་མེད། ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་ནི། །དེ་ཡི་ངོ་བོར་ཐམས་ཅད་གྲོལ། །ཞེས་སོ། ། དེའང་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་རིག་པའི་ངང་ན་ནམ་མཁའ་ལ་སྤྲིན་ལྟར་རིག་པ་ལ་སྣང་ཡང་རིག་པ་ལ་མ་གོས་པར་སྟོང་གཟུགས་སུ་ལིང་ངེ་གནས་པ་ནི་སྒྱུ་མ་དང་སྤྲུལ་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། ཕུང་པོ་སྒྱུ་མ་སྤྲུལ་པ་བཞིན། ། ཞེས་སོ། །དེ་དག་གང་ལ་གནས་ན་སྣོད་བཅུད་ནམ་མཁའ་ལ་གནས་པ་ལྟར་ཕུང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ལས་དང་ཉོན་མོངས། དེ་རྣམ་རྟོག་རང་སྣང་ཙམ་ལ། དེ་སེམས་ཉིད་སྟོང་པའི་ངང་དུ་གནས་པས། དང་པོ་ཡང་སྟོང་པ། ད་ལྟ་ཡང་སྟོང་པ། མཐར་ཡང་སྟོང་པ། སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་དང་བྲལ་བར་གནས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ས་ནི་ཆུ་ལ་ཆུ་རླུང་ལ། །རླུང་ནི་མཁའ་ལ་རབ་ཏུ

གནས། །མཁའ་ནི་རླུང་དང་ཆུ་དག་དང་། །ས་ཡི་ཁམས་ལ་གནས་མ་ཡིན། །དེ་བཞིན་ཕུང་པོ་ཁམས་དབང་རྣམས། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་དག་ལ་གནས། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཚུལ་བཞིན་མིན། །ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་ཡིད་བྱེད་ནི། །སེམས་ཀྱི་དག་པ་ལ་རབ་གནས། །སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཆོས་རྣམས་ནི། །ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་གནས་མ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །སྐྱེ་འགག་གནས་པར་སྣང་ཡང་གནས་པའི་དུས་ན་དེ་དག་ཏུ་མ་གྲུབ་པ་སྟེ། སྒྱུ་འཕྲུལ་གསང་སྙིང་ལས། །ཨེ་མ་ཧོ་མཚར་རྨད་ཀྱི་ཆོས། །སྐྱེ་བ་མེད་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱེས། ། སྐྱེས་པ་ཉིད་ན་སྐྱེ་བ་མེད། །ཨེ་མ། གནས་པ་ཉིད་ན་གནས་པ་མེད། །ཨེ་མ། འགག་པ་ཉིད་ན་འགག་པ་མེད། །ཅེས་པ་དང་། རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལས། རྨི་ལམ་ཇི་བཞིན་སྒྱུ་མ་བཞིན། །དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་ཇི་བཞིན་དུ། །དེ་བཞིན་སྐྱེ་དང་དེ་བཞིན་གནས། །དེ་བཞིན་དུ་ཡང་འཇིག་པར་གསུངས། །ཞེས་པ་དང་། སྣང་སྲིད་ཀྱི་ཆོས་སོ་ཅོག་སྣང་དུས་ཉིད་ནས་སྐྱེ་འགག་སྤྲོས་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བར། དེ་ཉིད་ལས། གང་གིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་། །འགག་པ་མེད་པ་སྐྱེ་མེད་པ། །ཆད་པ་མེད་པ་རྟག་མེད་པ། །འོང་བ་མེད་པ་འགྲོ་མེད་པ། །ཐ་དད་དོན་མིན་དོན་གཅིག་མིན། །སྤྲོས་པ་ཉེར་ཞི་ཞིར་བརྟེན་པ། །ཞེས་སོ། ། བྱེ་བྲག་རྣམ་རྟོག་གི་རྣམ་དག་ནི་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་དང་པོ་ཡང་དབྱིངས་ཀྱི་ཆ་ལ་བཟུང་བས་དེའི་ཆ་རེ་སྤྲུར་དུ་ཡོད་པས་ཀྱང་གཟུགས་བརྙན་ལྟར་དོན་ལ་ཆོས་ཉིད་སྟོང་པར་གནས་ལ་ད་ལྟར་སྣང་དུས་ཕུང་པོ་དང་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆར་སྤྲུར་ཏེ། སྒོ་གསུམ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་སུ་གྲོལ་བའི་རང་བཞིན་ནི་སྐྱེ་ཀ་ན་འཆིའི་སྣང་བ་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་རོལ་པར་ཤར་ཞིང་། བྱ་བྱེད་དང་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་སྒོམ་རང་ཤར་ཆེན་པོར་སྣང་བའི་རྣམ་

དག་ཕྱེད་པ་ནི། ཐལ་འགྱུར་ལས། གཞན་ཡང་རབ་ཏུ་ཕྱེད་བྱ་བ། །སྣང་བ་འཁྲུལ་པའི་རང་བཞིན་ནི། །ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་སྟོང་མ་མཐོང་། །རྟོག་བཅས་འཁྲུལ་པའི་གཞི་མེད་པས། །ཀུན་གཞི་ཚོས་སྐུ་ཆེན་པོར་རྟོགས། །འཁྲུལ་པའི་རང་རྟོག་རྒྱུན་ཆད་དོ། །དེ་ལྟར་འཁྲུལ་མེད་སྣང་བ་ནི། །ཡེ་ནས་གྲོལ་བའི་གནད་ལས་བྱུང་། །འགྲོ་བའི་ཕུང་པོ་སངས་རྒྱས་སྐུ། །ཡེ་ནས་ཡིན་པར་སུས་མ་རིག །ཕུང་པོ་སངས་རྒྱས་མངའ་བདག་ཏུ། །རྩ་གནས་ཡི་གེར་གྲུབ་ལས་བྱུང་། །རྐྱུ་བུར་མིག་ལས་ཡེ་ཤེས་ནི། །རང་སྣང་ཡིན་པར་སུས་མ་མཐོང་། །དེ་ལས་འཁྲུལ་པའི་སྣང་བ་ནི། །སྒྲོན་མའི་གནད་ལས་བྱུང་བའོ། །གཞན་ཡང་ལུས་ཀྱི་སྤྱོད་ལམ་ཉིད། །སྐུ་གསུམ་དག་ཏུ་གྲོལ་བའི་ཕྱིར། །བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཚོས་ཉིད་དོ། །ངག་ཏུ་ཇི་ལྟར་སྨྲས་པ་ཀུན། །གསང་སྔགས་གསང་བའི་བཟླས་པ་སྟེ། །ཡིག་འབྲུ་རྣམ་སྤྲུལ་གནད་ལས་བྱུང་། །འགྲོ་བའི་སེམས་ཀྱི་རྟོག་ཚོགས་ཀུན། །བསམ་གཏན་ཡིན་པ་ཅིས་མ་ཤེས། །རང་སེམས་རྟོགས་ལས་གྲོལ་བས་ན། །དེ་ནི་འབྱུང་བའི་གནད་ལས་བྱུང་། །དེ་ལྟར་ཐམས་ཅད་ཚོས་ཉིད་པས། །བླང་བར་བྱ་བ་གང་མེད་ཅིང་། །གཞག་པར་བྱ་བ་ཙུང་ཟད་མེད། །གང་དུ་མེད་པའི་ཚོས་ཉིད་དོ། །བྱ་བྱེད་བརྗོད་དང་བསམ་པ་ལས། །འཁོར་འདས་གྲོལ་བའི་གནད་རྟོགས་ཏེ། །སངས་མ་རྒྱས་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད། །ཁམས་གསུམ་འཁོར་བ་དོང་སྤྲུག་གོ །གཞན་ཡང་ཁམས་གསུམ་སེམས་ཅན་ཀུན། །ལུས་ངག་ཡིད་ལས་མ་འདས་པས། །སྐུ་གསུམ་གཞན་དུ་བཙལ་མི་དགོས། །བཙལ་ཀྱང་རྙེད་པའི་གནས་མེད་དོ། །མ་བྱུང་བྱུང་བ་མེད་པ་ལ། །བལྟས་པས་མཐོང་བ་ངོ་མཚར་ཆེ། །ངོ་མཚར་ཆེན་པོའི་རོལ་པ་ནི། །སངས་རྒྱས་སེམས་ཅན་འབྱེད་པ་མེད། །ནམ་

མཁའ་ལ་ནི་སྤྲིན་བཞིན་དུ། །རང་བྱུང་རང་ལ་རྫོགས་པས་ཞི། །ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་ཁྱབ་པར་གྱིས། །དབང་པོ་རྣོ་དང་རྟུལ་མེད་པས། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ལས། །གཞན་དུ་གནས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ལུས་ཅན་སེམས་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། །སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་སེམས་ཅན་མེད། །ས་བོན་ལས་ནི་འབྲས་བུ་བཞིན། །རང་གི་རང་བཞིན་གཞིས་ཀྱི་གནད། །བརྗོད་པའི་ཚིག་གིས་མ་ཡིན་པར། །དབང་པོའི་ཡུལ་ལ་གསལ་སྣང་བས། །ཅེར་མཐོང་གྲོལ་བའི་བདག་ཉིད་དོ། །གཞན་ཡང་རྐྱེན་གྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས། །སངས་མ་རྒྱས་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད། །རང་སྣང་ཡེ་ཤེས་ཆོས་མཐུན་ཕྱིར། །འཁོར་བ་ཡེ་ནས་ཡོད་མ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་རང་རང་སངས་རྒྱས་སོ། །སྐྱེ་བ་ཉིད་ནི་རྟོགས་པ་ལས། །མངལ་དུ་གནས་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས། །ལུས་སེམས་འདུས་པས་དབྱིངས་རིག་འབྲེལ། །ལུས་སུ་གནས་པས་སྐུ་གསུམ་སྟེ། །རྒྱས་པས་ཆོས་ཟད་འཁྲུལ་སྣང་འགག །ན་བས་ཆོས་ཉིད་ཉམས་སུ་མྱོང་། །ཤི་བས་སྟོང་པ་ངོས་གཟུང་མེད། །དེས་ན་སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་སོ། །ཞེས་པ་དང་། །མུ་ཏིག་ཕྲེང་བ་ལས། །ཇི་ལྟར་སྨྲ་དང་བྱ་བྱེད་རྣམས། །སྟོང་རིག་གསལ་བའི་སྤྲོད་པ་ཡིན། །བཟང་དང་ངན་པའི་རྟོག་པ་རྣམས། །སྒོམ་པ་ཆུ་བོའི་ཀློང་ཆེན་ཡིན། །ལོག་ལྟ་ཡང་དག་འདོད་པ་རྣམས། །རྣལ་འབྱོར་རིས་མེད་ལྟ་བ་ཡིན། །རེ་དང་དོགས་པར་འཛིན་པ་ཀུན། །ཟང་མ་ཐལ་བྱུང་འབྲས་བུ་ཡིན། །ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མངོན་འདོད་པས། །བཟའ་དང་བཏུང་བ་བསྙེན་པ་ལ། །ཉལ་དང་འདུག་པ་སྒྲུབ་པའོ། །འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་ལྷག་གནས་ཡིན། །ཀླད་དང་ལུད་པ་དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲུབ། །སྟོང་གསུམ་ཐམས་ཅད་དཀྱིལ་འཁོར་ལ། །ཆར་དང་ཁུ་རླུངས་ཆག་ཆག་བཏབ། །འགྲོ་བའི་ལམ་དམིགས་ཐེག་ཆེན་

ཏེ། །ཁང་པའི་རྗེས་ནི་རྡུལ་ཚོན་རིས། །འགྲོ་བར་འདོད་པ་སྣང་སྟབས་
ཉིད། །ཡན་ལག་བསྐྱོད་པ་ཕྱག་རྒྱའོ། །ཇི་ལྟར་སྨྲས་པ་སྦྱོགས་ཀྱི་ཚིག །
བསམ་པ་རྣམས་ནི་བསྐྱེད་རིམ་ཡིན། །ཡིད་ལ་འབྱུ་བ་མཆོད་པ་ཉིད། །
གཟུགས་སུ་སྣང་བ་ལྷ་ཡི་སྐུ། །སྒྲ་ཆེན་བརྗོད་པ་རོལ་མོ་ཉིད། །རང་གི་ལུས་ནི་
བུམ་པ་ལ། །སྒྲ་ནི་ཡོ་འདབ་ཁ་རྒྱན་མཛེས། །ཁྲག་དང་ཆུ་སེར་ཆུ་རྣམས་
ཉིད། །དོན་སྙིང་ལ་སོགས་རྫས་ཀྱིས་གཏམས། །རང་ལ་སྣང་བའི་དབང་
རྣམས་བྱིན། །མ་བསྒྱུར་ཉིད་ལ་རྫོགས་པའོ། །འདའ་བར་འདོད་པ་དམ་ཚིག་
ལ། །བསྐྱུང་བར་འདོད་པ་བཅིངས་པ་ཡིན། །གྲོལ་བར་འདོད་པ་ཉམས་པ་
སྟེ། །མེད་པར་འདོད་པ་ཐུབ་མཆོག་ཡིན། །མཐོང་བ་རྣམས་ནི་ཕྱག་རྒྱའི་
བརྡ། །དེ་ལ་ཆགས་པ་ཉམས་སྨྱོང་ཡིན། །ཤེས་རིག་གསལ་བ་གདམས་ངག་
ལ། །ལུས་སེམས་གཉིས་འདུས་གདབ་པའི་ཡུལ། །སྐྱེ་རྒ་ན་འཆི་གོམས་པའི་
གནད། །ཚོགས་དྲུག་མ་འགགས་རྫོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

༼ཁ༽ ལུས་གྲུབ་ཚུལ་གྱི་རྣམ་གྲངས་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ།

༼ཀ རྟེན་ལུས་ཀྱི་གྲུབ་ཚུལ་དངོས་བཤད་པ།

སྤྱི་དོན་གཉིས་པ་ལུས་གྲུབ་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྟེན་ལུས་ཀྱི་
གྲུབ་ཚུལ་དངོས། བརྟེན་པ་རྩ་ཐིག་རླུང་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན། ཁྱབ་བྱེད་
འབྱུང་བའི་ཚང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་རྟེན་ལུས་ཀྱི་གྲུབ་ཚུལ་དངོས་ནི། སྒྲོན་མ་
སྣང་བྱེད་ལས། །དེ་ནས་རིམ་གྱིས་སྡོད་བཅུད་ཀྱི། །སྣང་བ་དུམས་གཟུགས

བསྡུས་པ། །འདི་ཉིད་མི་ཤེས་བྱིས་པ་རྣམས། །ཁྲོ་ཆུ་བཞིན་ཏེ་བརྒྱུད་མར་གནས། །སོ་སོའི་ལུས་དང་ཚད་ལེན་པའོ། །ཞེས་པ་དང་། ཇི་ལྟར་ལེན་ན། ཉི་ཟླ་ཁ་སྦྱོར་ལས། དེ་ནས་མངལ་གྱི་སྒྲོར་ཚུད་ནས། །ཕ་དང་མ་ཡི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས། །མེར་མེར་པོ་དང་ནུར་ནུར་པོ། །ལྟར་ལྟར་པོ་དང་གོར་གོར་པོ། ། མཁྲང་འགྱུར་ཉིད་དང་ཉ་ལྟ་བུ། །རུས་སྦལ་བཞིན་དང་སྦལ་པ་བཞིན། །དེ་བཞིན་ཞག་ནི་བདུན་ཕྲག་བདུན། །ལྔ་བ་ལས་ནི་ལུས་རྣམས་བསྐྱེད། །ཟླ་དགུ་དེ་བཞིན་ངོ་བཅུ་ན། །ལུས་རྫོགས་མ་ཡི་མངལ་ནས་འཐོན། །ཞེས་པས་བར་མ་དོའི་སེམས་ཅན་ལུས་འཚོལ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཕ་མ་སྦྱོར་བ་བྱེད་པའི་མངལ་སྒྲོར་དབྱར་གྱི་ཤ་རུལ་ལ་སྦྲང་མ་སྤྲུངས་པ་ལྟར་འདུ་བ་ལས། ཚེ་ཚད་མ་རྫོགས་པ་ཞག་བདུན་ཚན་ལ་སླེབས་པ་རྣམས་ཕལ་ཆེར་འཆི་ལ། བར་དོའི་སེམས་ཅན་སྐྱེ་ངོས་ནས་ཚེ་ཚད་ལ་ངེས་པ་མེད་ཀྱང་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་བར་དོར་གནས་དགོས་པའི་ཚེ་ཚད་རྫོགས་ཤིང་ལས་མཐུན་པ་ཞིག་བཤང་ལམ་ནས་མངལ་དུ་ཞུགས་ཏེ་ལུས་ལེན་པའི་རླུང་དང་སེམས་གཉིས། ཕ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱུ་དྭངས་མ་དཀར་པོ། །མ་ལས་བྱུང་བའི་རྐྱེན་དྭངས་མ་དམར་པོ་སྟེ་བཞི་པོ་དེ་ཁྲག་དང་འོ་མ་འདྲེས་པ་ལྟར་ཀྲུག་གིས་འདྲེས་ཏེ་ལུས་སུ་གྲུབ་དུས་རྒྱུ་རྐྱེན་གཉིས་པོ་དེས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་འབྱུང་བ་བཞིའི་ལས་བྱེད་པས་འཕེལ་སྒྲོག་གི་ཆ་དང་། རླུང་སེམས་གཉིས་པོ་དེས་དོན་དམ་གྱི་འབྱུང་བ་བཞིའི་ལས་བྱེད་པས་ལུས་འཛིན་པ་དང་འབྱེད་སྡུད་ཀྱི་སྨིན་སོར་བྱེད་པས་ལུས་བསྐྱེད་དོ། །དེ་ཡང་ཞག་བདུན་ཚན་དུ་ངེས་པ་ནི། འབྱུང་བ་སོ་སོ་ལ་ཞག་རེ། གཉིས་གཉིས་འདུས་པ་ལ་ཞག་གཉིས། གཅིག་འདུས་པ་ལ་ཞག་གཅིག་སྟེ་བདུན་ནོ། །འདི་ལ་འབྱུང་བཞིས་བསྐྱེད་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། ཞག་གི་འབྱུང་བའི་ཆ་དབྱེ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་འབྱུང་བཞིས

བསྐྱེད་རྫུལ་གྱི་རིམ་པ་སྦྱིར་བསྟན་པ་ནི། འབྱུང་བཞིའི་བྱེད་ལས་བཞི་ལས་ཞག་དང་པོ་ལ་ཆུའི་ཟླུག་པས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས། ཞག་མ་གཅིག་ལ་འབྱུང་བའི་བྱེད་ལས་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བྱེར་ཟླུག་བཅུ་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་བྱེར་བས་སོ་སོར་བྱེ། སློམས་པར་གཅིག་ཏུ་བསྲེས་པ་ལས་ཆུའི་རྩ་རབ་ཏུ་ཕྲ་བ་ཧཱ་ཊ་བརྒྱར་གཤགས་པ་ཙམ་ཞིག་མའི་གཡས་སུ་ཐང་ཚོད་དུ་བརྒྱངས་ནས་ཆགས་སོ། །དེའི་དུས་སུ་མའི་ལུས་ཀྱང་རབ་ཏུ་གྲང་ངོ་། །དེ་ནས་ཞག་གཉིས་པ་ལ་སའི་བྱེད་པའི་ལས་བྱེར་བ་དང་ཟླུག་པ་དང་སློམས་པའི་ལས་གསུམ་བྱས་པས་སའི་རྩ་ཧཱ་ཊ་བརྒྱར་བཤགས་པ་དེ་ཙམ་ཞིག་གཡོན་དུ་ཐང་ཚོད་དུ་ཆགས་པས་མ་ཡང་མགོ་འཁོར་ཞིང་ཤེས་པ་ལྡིའོ། །དེ་ནས་གསུམ་པ་ལ་རླུང་སེམས་རྒྱུ་རྐྱེན་དང་བཅས་པའི་མེའི་བྱེད་པའི་ལས་གསུམ་གྱིས་གོང་ལྟར་བྱས་པས་རྒྱབ་ཏུ་རྩ་ཧཱ་ཊ་བརྒྱར་གཤགས་པ་དེ་ཙམ་ཆགས་པས་མ་ལ་རྟུལ་འབྱུང་ཞིང་ལུས་ཚའོ། །དེ་ནས་བཞི་པ་ལ་རླུང་གི་ལས་གསུམ་གྱིས་དང་པོས་བསྡུས། བར་དུ་གཏོར། མཐར་བསྲེས་པས་མའི་མདུན་དུ་རླུང་གི་རྩ་ཧཱ་ཊ་བརྒྱའི་ཆ་ཙམ་ཆགས་ཏེ་འདིའི་དུས་སུ་མའི་ཤེས་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །འདིའི་སྐབས་སུ། སྲོག་ནི་ཚེ་ཡིན་དྲོད་དང་ནི། །རྣམ་ཤེས་རྟེན་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་པའི་ཚེ་ཞེས་པ་བ་ཐག་བསྒྲིངས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཆགས་པ་དེ་དྲང་ན་ཚེ་རིང་བ་དང་། གཡོན་དུ་འཁྱིལ་ན་ཚེ་ལ་བར་ཆད་འབྱུང་། ཐུར་དུ་འཁྱོག་ན་ཚེ་ཐུང་བ་ཡིན་ནོ། །འདིའི་སྐབས་སུ་འབྱུང་བཞི་སོ་སོའི་ཆ་ཆེ་ཆུང་གིས་མའི་ལུས་ཀྱང་སོ་སོར་འབྱུང་བའི་སྨིན་སོ་བྱེད་དོ། །ལྟེ་བ་ལ་ཆུ་དང་ས་གཉིས་ཀྱིས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ཤིང་བརྟན་པར་བྱས། འདིའི་སྐབས་སུ་རྩ་གནས་ཀྱི་ཡི་གེ་ཁྲིད་པར་བ་ཆགས་པས་འགྲོ་བའི་སྐད་ཀྱི་གདངས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའོ། །དྲུག་པ་ལ་མེ་དང་རླུང་གིས་སྨིན་ཞིང་གསལ་བར་བྱས། འདིའི་སྐབས་སུ་མེའི་རྩའི་བྱེད

ལས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་སོ་སོའི་ཤེས་པ་རྣོ་བ་དང་རྟུལ་བའི་བྱེ་བྲག་ཕྱེད་དོ། །བདུན་པ་ལ་མ་ནིང་གི་འབྱུང་བ་ནམ་མཁའི་ལས་ཀྱིས་གོ་ཕྱེ་བས་གོང་གི་བཞི་པོ་དེ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་ལས་རྩ་ཁྲ་མོ་བཞི་པོ་དེའི་ནང་དུ་རྩ་གནས་ཀྱི་ཡི་གེ་ཁཾ་སྔུཾ་རཾ་ཡཾ་བཞི་གསལ་བར་ཆགས་སོ། །དེ་ལྟར་འབྱུང་བཞི་སོ་སོའི་བྱེད་ལས་ཀྱིས་རླུང་སེམས་གཉིས་རྒྱུ་རྐྱེན་གཉིས་ཏེ་མེར་མེར་པོའི་རྣམ་པ་ཡུངས་འབྲུ་ཙམ་འགྱུར་ཙམ་དུ་གནས་པའི་ཐིག་ལེ་ རླུམ་པོའི་ནང་དུ་ཐིག་ལེ་མིག་ཆུང་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ་གཅིག་ཆགས་སོ། །དེ་དག་ནི་འབྱུང་བ་རང་ངོའི་བྱེད་ལས་ཏེ་འདི་དུས་སུ་མེར་མེར་པོ་དེ་ཆུའི་བརླན་གྱིས་བཞིག །སའི་ལྡིད་ཀྱིས་མནན། མེའི་དྲོད་ཀྱིས་བསྲེགས། རླུང་གི་ཤུགས་ཀྱིས་གཏོར་བས་ནམ་མཁའ་ལ་སྤྲིན་ཆད་པའི་རྣམ་པ་ལྟར་དུམ་བུར་ལོང་གིས་སོང་ངོ་། །དེ་ནས་ཡང་ལས་དང་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་ནུབ་བརྒྱད་པ་ལ་ཆུས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ཏེ་ནུར་ནུར་པོའི་རྟེན་སྲན་མ་བཅུ་ཆ་ཙམ་ལས་ཤར་གྱི་རྩ་བསྐྱེད། དགུ་པ་ལ་སས་གཅིག་ཏུ་བསྲེས་ཏེ་སྲན་མ་དགུ་ཆ་ཙམ་ལས་ལྷོའི་རྩ་བསྐྱེད། བཅུ་པ་ལ་མེས་སྨིན་པར་བྱས་ཏེ་སྲན་མ་བདུན་ཆ་ཙམ་ལས་ནུབ་ཀྱི་རྩ་བསྐྱེད། བཅུ་གཅིག་པ་ལ་རླུང་གིས་བསྐྱོད་པས་སྲན་མ་ལྔ་ཆའི་ནང་དུ་བྱང་གི་རྩ་བསྐྱེད། འདིའི་སྐབས་སུ་འབྱུང་བཞི་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ནས། རྒྱུ་རྐྱེན་རླུང་སེམས་བཞི་དང་། ཤ་ཁྲག་དྲོད་དབུགས་བཞི་དང་། རྩ་བཞི་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡི་གེ་བཞི་རྣམས་གཅིག་ཏུ་འདུས་པ་ཐུན་མོང་ལུགས་ཀྱི་མེར་མེར་པོའི་སྐབས་དེ་ཡིན། དེ་ལྟར་ཞག་བདུན་གྱིས་ལུས་ཀྱི་གཞི་ཐིངས་པ་ནི། བསྐྱེན་སྒྲུབ་ཀྱི་ལས་མཐའ་ཐམས་ཅད་ཞག་བདུན་གྱིས་བསྡུ་བ་དང་། འབྱུང་བ་བསྡུ་མཆེད་ཀྱི་འཕེལ་དེ་ཡང་ཞག་བདུན་གྱིས་འགྲུབ་པ་ལ་དགོངས་པའོ། །བཅུ་གཉིས་པ་ལ་ཆུ་དང་སས་བསྡུས་ཤིང་བརྟན་པར་བྱས་ཏེ་སྲན་མའི་རྡོག་པོ་ཙམ་ལ་ནུར་ནུར་པོའི་མིག་ཆུང་གཉིས་དང་འབྱུང་

བ་བཞིའི་རྩ་རེ་ཐག་བརྒྱངས་པ་ལྟ་བུ་བཞི་ཆགས། བཅུ་གསུམ་པ་ལ་མེ་དང་རླུང་གིས་སྨིན་པར་བྱས། བཅུ་བཞི་པ་ལ་ནམ་མཁས་གོ་ཕྱེ་བས་ལུས་ཀྱི་དབུས་ལྟེ་བའི་རྩ་མདུད་ལས་རྩ་བཞི་རེ་ཐག་བརྒྱངས་པ་ལྟར་ཆགས་པའི་དབུས་ཀྱི་སྒྲོན་མའི་སྦྱིན་དང་འབྱུང་བའི་སྦྱིན་གྱི་མིག་རྐྱང་གཉིས་པོ་དེ་སྟར་བས་རབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱས་སོ། །འདིའི་དུས་ནུར་ནུར་པོའི་སྐབས་སོ། །མིག་རྐྱང་གི་ནང་དུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་ཞིང་བརྟག་པར་དཀའ་བ་ཞིག་ཀྱང་གནས་སོ། །དེ་ནས་ཡང་འབྱུང་བ་བཞི་ཆར་གྱི་བྱེད་ལས་འབྲུགས་པས་ཡང་བཤིག་ནས་ཟླ་བ་ཕྱེད་པའི་ནུབ་མོ་སྟ་མ་བཞིན་བསྡུས་ཏེ་ཕྲན་མ་ཉིས་འགྱུར་ཙམ་དུ་བྱས་པ་ལས་རླུང་གིས་བསྐྱོད་ཅིང་དཀྲུགས་པས་ཙོད་ཀྱི་དྭངས་མ་ཤིན་ཏུ་ཕྲབ་པ་སྦྲང་བུའི་གཤོག་པ་ལ་བརྒྱར་གཤགས་པ་ཙམ་ཞིག་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྩ་ནང་དུ་ཆགས་པས་ཤེས་པའི་དྭངས་མ་རབ་ཏུ་གསལ་བར་གནས་སོ། །དེ་ནས་ཞག་གཉིས་སུ་ལས་བྱེད་ཅིང་དཀྲུགས་པས་ཁ་དོག་གསལ་བར་བྱས། དེ་ནས་ཡང་ཞག་གཉིས་སུ་བསྐྱོད་ཅིང་དཀྲུགས་པས་ཤེས་པའི་རྟེན་རྣམས་བསྡུས། དེ་ནས་ཞག་གཉིས་སུ་ལས་ཀྱི་རླུང་གིས་བསྐྱོད་ཅིང་དཀྲུགས་པ་ལས་ལྟར་ལྟར་པོའི་གཞི་མཐེ་བོང་ཙམ་དུ་བྱས་པ་སྟེ། ཡང་བཤིག་ནས་ཞག་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་པ་ལ་རྐྱུས་བསྡུས་ཤིང་བརླན་པར་བྱས་པ་ལས་ཤར་གྱི་རྩ་ནང་དུ་ཐིག་ལེ་ཕྲ་མོ་ཞིག་བསྐྱེད། དེ་ནས་རྩ་གསུམ་པ་ལ་ཐིག་ལེའི་ནང་དུ་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་གནས་པར་བྱས། རྩ་བཞི་པ་ལ་ལྷོའི་རྩ་ནང་དུ་ཤའི་དྭངས་མ་ཁ་དོག་དཀར་བའི་ནང་དུ་ཡིད་དང་སེམས་ཀྱི་རྟེན་ཐིག་ལེ་ཕྲ་མོར་གནས་པར་བྱས། རྩ་ལྔ་པ་ལ་ཡང་རྐྱུས་བསྡུས་ཤིང་བརླན་པ་ལས་བྱང་གི་རྩའི་ནང་དུ་དབུགས་ཀྱི་དྭངས་མ་གསེར་ས་འོག་ཏུ་བཅུག་པའི་རླངས་པ་ཙམ་ཁ་དོག་སྔོ་ཞིང་དམར་བ་ཆགས་པ་ལས་ཡེ་ཤེས་དང་རིག་པའི་རྩལ་གསལ་བར་རང་ཤེས་དང་བཅས་པ་བརྟེན་ནས་གནས་སོ། །རྩ་དྲུག

པ་ལ་ཚུས་བསྡུས་ཤིང་བརླན་པར་བྱས་པ་ལས་རྟེན་དེ་དག་རེ་རེའི་ནང་གི་ནུབ་ན་ཞེས་པ་དང་བློ་དང་དྲན་པའི་རྟེན་གསལ་བར་བྱས།   ཤར་ན་མ་རིག་པ་དང་ཉོན་མོངས་པའི་རྟེན་གསལ་བར་བྱས།   ལྷོ་ན་འགྱུ་བ་དང་ཡིད་ཀྱི་རྟེན་གསལ་བར་བྱས། བྱང་དུ་སེམས་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གསལ་བར་བྱས་སོ།   །དེ་དག་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་འབྱུང་བ་བཞིའི་ལས་སོ།   །དོན་དམ་གྱི་འབྱུང་བས་སྒྲོན་མ་བཞི་བསྐྱེན་པའི་ལས་བྱེད་དོ།   །རྩ་བདུན་པ་ལ་གཉིས་གཉིས་འདུས་པ་དང་།   རྩ་བརྒྱད་པ་ལ་བཞི་ཆར་གྱི་བྱེད་པའི་ལས་ཀྱིས་གོར་གོར་པོའི་གཞིར་སྨིན་པ་སྐྱེ་འབྱུང་བ་བཞི་ཆར་གྱི་ལས་འཁྲུགས་པས་བཞིག་ནས་རྩ་དགུ་པའི་ནུབ་མོ་ཚུས་བསྡུས།   སས་བརྟན།   མེས་སྨིན།   རླུང་གིས་འཕེལ་བའི་ལས་བྱས་པ་ལས་འཁོར་ལོ་བཞི་ལ་དབང་པོ་ལྔའི་རྟེན་གྱི་རྩ་ཆགས་ཏེ།   སྐྱེད་བྱེད་དང་པོའི་འཁོར་ལོ་རྩ་འདབ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་འབྱུང་བའི་སྨྲན་དང་སྒྲོན་མའི་སྨྲན་གཉིས་དང་བཅས་པ་བསྐྲེད།   དེ་ནས་ཞག་གཅིག་ཏུ་གོང་ལྟར་བྱས་པས་དྲན་པ་འདུས་པའི་འཁོར་ལོ་རྩ་བ་བརྒྱད་ལས་གྱེས་པའི་རྩ་འདབ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་སྨྲན་གཉིས་དང་བཅས་པ་བསྐྲེད།   འདིའི་སྐབས་སུ་དྭངས་མ་ལས་དོན་དམ་པའི་ཐིག་ལེ་སྒྲོན་མ་བཞིའི་སྨིན་སོ་དང་བཅས་པ་བྱུང་སྟེ།   དེས་བདེ་བ་ལམ་དུ་བྱས་ན་བཙན་ཐབས་སུ་སངས་རྒྱས་པར་ངེས་སོ།   །དེ་ནས་ཞག་གཉིས་སུ་གོང་ལྟར་བྱས་པས་རོ་རྣམས་འདུས་པར་རྩ་འདབ་བཅུ་དྲུག་སྨྲན་གཉིས་དང་བཅས་པ་བསྐྲེད།   དེ་ནས་གོང་ལྟར་ཞག་གཉིས་བྱས་པས་རྩེ་མོ་རྣམ་བཀོད་དུ་རྩ་འདབ་སུམ་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུ་སྨྲན་གཉིས་དང་བཅས་པ་སྨིན་པར་བྱས་སོ།   །དེ་ནས་འབྱུང་བའི་ལས་ཞག་གཅིག་ཏུ་བྱས་པས་མཁྲང་འགྱུར་ཞེས་བྱ་སྟེ།   དེ་དག་རབ་ཏུ་སྲབ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ནས་འཁོར་ལོ་བཞིའི་དབུས་སུ་རོ་རྐྱང་དང་ཀུན་འདར་མ་གསུམ་ཀ་བའི་ཚུལ་དུ་རབ་ཏུ་གསལ་བར་འགྱུར་རོ།   །དེ་ནས་ཡང་མཁྲང་འགྱུར་ཡང་ཚུའི་

བརླན་གྱིས་བཞིག །སས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས། རླུང་གིས་སོ་སོར་ཕྱེ་ཞིང་གཏོར་། མེས་སྨིན་པར་བྱས་པ་ལས་ཞག་བཞི་ནས་དབང་པོ་རྣམས་བསྐྱེད། དེ་ནས་ཞག་གཅིག་ཏུ་མེས་བསྲེགས་ཏེ་སྟོངས་པར་བྱས། རླུང་གིས་སོ་སོར་ཕྱེ། སས་གཅིག་ཏུ་མནན་པར་བྱས། རྒྱས་འཕེལ་བའི་ལས་བྱས་པས་ལུས་སྦྲི་བསྐྱེད། དེ་ནས་ཞག་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་བ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་སྦྱར་བས་ཁྱབ་འཇུག་ཉ་ལྟ་བུ་མའི་ཕྲུག་གང་པ་ཞིག་ཏུ་བྱས་སོ། །དེ་ནས་ཡང་འབྱུང་བའི་ལས་ཐ་དད་པས་ཞག་གཉིས་སུ་རྒྱས་གོང་མ་དེ་བཞིག་ནས་ཡང་བསྡུས་པས་གཟུགས་སུ་གྲུབ་པར་བྱས། ཞག་གཅིག་ཏུ་སས་བཟུང་བས་དབང་པོ་དང་དོན་སྤྱོད་རྣམས་ཐ་དད་དུ་བྱས། དེ་ནས་ཞག་གཅིག་ཏུ་མེས་སྨིན་པར་བྱས་པས་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་གསལ་བར་དོད། དེ་ནས་རླུང་གིས་ཞག་གཅིག་ཏུ་ཕྱེ་བས་མིག་ལ་སོགས་པ་སོ་སོར་མ་འདྲེས་པར་བྱས་སོ། །དེ་ནས་འབྱུང་བའི་ལས་དངོས་སུ་མེད་ཤུགས་ལས་བྱས་པས་ལུས་བསྐྱེད་པ་ནི། རྒྱས་བརླན་པའི་ལས་བྱས་པས་ཆེར་འཕེལ་བ་ལ་ཞག་གཅིག །སས་སྲ་ཞིང་བརྟན་པས་གཟུགས་སུ་གྲུབ་པར་བྱས་པ་ལ་གཅིག་སྟེ་ཞག་དྲུག །དེ་ནས་ཞག་གཅིག་ཏུ་མེ་དང་རླུང་གིས་ཕྱེ་ཞིང་སྨིན་པས་དབྱིབས་དེ་རུས་སྦལ་བཞིན་དུ་དབང་པོ་དང་ལུས་ཀྱི་རྣམ་སྦྲི་གསལ་བ་ལ་ཡན་ལག་མེད་པ་མ་དེའི་མཁྲིད་གང་པར་བྱས་སོ། །དེ་ནས་ཞག་གཅིག་ཏུ་མེས་ཚ་ཞིང་སྲེག་པའི་ལས་བྱས་པས་ཡན་ལག་བསྐྱེད། དེ་ནས་ཞག་གཉིས་སུ་རླུང་གིས་ཡང་ཞིང་བསྐྱོད་པའི་ལས་བྱས་པས་རླུང་ཨ་ཤ་རྦུ་ཏིར་ཚུད། འདིའི་དུས་སུ་འབྱུང་བ་ལྔའི་ཚོས་སུ་སྨིན་ནོ། །དེ་ནས་ཡང་ཞག་གཉིས་སུ་རྒྱས་གྲང་བའི་ལས་བྱས་པས་ནད་འདུ་བ་བཞིར་སྨིན་པའི་རྒྱུ་བྱས། དེ་ནས་ཞག་གཉིས་སུ་སས་ལྕི་ཞིང་འཐས་པའི་ལས་བྱས་པས་ཤ་ཁྲག་དངོས་སུ་གྲུབ་ནས་ཁྱབ་འཇུག་སྦལ་པ་བཞིན་དུ་ཡན་ལག་རྫོགས་པ་མ་དེའི་མཐོ་གང་དུ་བྱས་སོ། །འདི་མན

ཆད་དུ་འབྱུང་བ་ཚོགས་པའི་ལས་བྱེད་པས་མ་ནིང་གི་འབྱུང་ལས་ཞེས་བྱ་སྟེ་གཅིག་གོ །ནར་མ་ཆད་པའི་ཕྱིར་ན་འབྱུང་བ་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པའི་ལས་གཙོ་བོའོ། །དེ་ནས་མེས་ཚ་བར་བྱས་པས་དབང་པོ་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བར་བྱས། རླུང་གིས་ཕྱེ་བས་ཡན་ལག་དང་དབང་པོ་ལ་སོགས་སོ་སོ་ན་གསལ་ཞིང་དོད་པར་བྱས། ཆུས་གཤེར་བ་ལས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་བྱས། སས་བརྟན་པ་ལས་རྫོགས་ཤིང་བསྐྱེད་པ་དང་འཕེལ་བའི་གཞི་འཛིན་པར་བྱས་ཏེ་ཞག་བཞི་བཅུ་རྩ་དགུའི་བར་དུ་མའི་མངལ་དུ་ལུས་ཆགས་ཤིང་རྣམ་པ་རྫོགས་པར་བྱས་ནས། དེ་ཕན་ཆད་ལུས་བསྐྱེད་པའི་ལས་ཏེ་མས་ཟས་སྐོམ་འཐུངས་ཟོས་བྱས་པའི་དྭངས་མ་བུའི་ལྟེ་བ་ན་མར་སོང་བས་རྒྱ་བྱས་ཏེ་བུའི་ལུས་ཀྱི་པགས་པ་དང་སྐྲ་དང་བ་སྤུ་རྣམས་ཆགས་ཏེ། ཟླ་བ་གཅིག་དང་ཞག་ཉེར་དྲུག་ན་ཨ་ཝ་དྷཱུ་ཏིའི་རླུང་དང་ཉོན་མོངས་པ་བག་ལ་ཉལ་ལངས་པས་འགྲུལ་ཞིང་འཕྲིག་པ་འབྱུང་ངོ་། །གཉིས་པ་ཞག་གི་འབྱུང་བའི་ཆ་དབྱེ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ནི། དེ་ལྟར་བདུན་ཚན་བདུན་དུ་ལུས་ཆགས་དུས་སྦྱོར་འབྱུང་བ་བཞི་ག་ལ་བརྟེན་ཡང་ཁྱད་པར་དུ་གང་གཙོ་བ་དང་རྒྱུ་མཚན་ངེས་པ་ཙུང་ཟད་བཤད་ན། དང་པོ་མེར་མེར་པོ་ཞག་བདུན་དུ་གྲུབ་པ་ནི་སས་ཟུག་པའི་ལས་ཀྱིས་བྱུང་ལ། དེ་སྐར་བཞིག་པ་ནི་རླུང་ཟུག་པས་བྱས་སོ། །དེ་ནས་ནུར་ནུར་པོ་བདུན་ནི་སས་བྱེར་བའི་ལས་ཡིན་ནོ། །ཤའི་རྒྱུ་སས་བྱས་པས་ཉོན་མོངས་པ་གཏི་མུག་གནས་པའི་རྐྱེན་དུ་བྱུང་བའོ། །དེ་ནས་རླུང་བྱེར་བས་བཞིག་པ་ནི་བག་ཆགས་ཀྱི་རྒྱུའོ། །དེ་ནས་ཡང་ཆུ་ལ་སོགས་པས་བསྡུས་པས་ལྷར་ལྷར་པོར་བྱས་པ་ནི་སས་སྨིམས་པའི་ལས་ཏེ་ཤའི་རྐྱེན་དུ་བྱས་ནས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དུ་བྱས་སོ། །དེ་ནས་རླུང་སྨིམས་པས་བཞིག་པ་ནི་ལས་སྣ་ཚོགས་པའི་རྒྱུའོ། །དེ་ནས་ཡང་ཆུས་བསྡུས་པ་ལ་སོགས་པ་བྱས་ནས་ཞག་བཅོ་ལྔ་ནས་ཉེར་གཅིག་གི་བར་དུ་ཆུས་ཟུག་པ་དང་བྱེར་

བའི་ལས་སུ་བྱས་པས་ཁྲག་གི་རྒྱུ་ལས་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་སློང་བའི་རྐྱེན་ནོ། །མི་ཟླུག་པས་བཞིག་པ་ནི་འདོད་ཡོན་འབྱུང་བའི་རྒྱུའོ། །ཞག་ཉེར་གཅིག་ནས་ཉེར་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་སྨིན་པས་ན་ཆུས་སྙོམས་པ་དང་། མེས་ཟླུག་པའི་ལས་ཀྱིས་དྲོད་བརླན་གཉིས་འདུས་པ་ལས་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་སོ་སོའི་རྒྱུའོ། །དེ་ནི་གཏི་མུག་གིས་ཀུན་ནས་སློང་བའི་ལས་སོ། །མི་བྱེར་བ་དང་སྙོམས་པས་བཞིག་པ་ནི་མི་དགེ་བ་སྣ་ཚོགས་པའི་རྒྱུ་བྱས་པ་ལས་གྱུར་པའོ། །ཉེར་དགུ་ནས་སོ་ལྔའི་བར་དུ་སྨིན་པར་བྱས་པ་ནི་མེ་བྱེར་བ་དང་སྙོམས་པའི་ལས་ཏེ་ཞེ་སྡང་གིས་ཀུན་ནས་སློང་བའི་ལས་སོ། །ས་ཟླུག་པས་བཞིག་པ་ནི་ལས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་སྣ་ཚོགས་སུ་སྟོན་པའི་རྒྱུའོ། །སོ་དྲུག་ནས་ཞེ་གཉིས་ཀྱི་བར་རླུང་ཟླུག་པ་དང་བྱེར་བའི་ལས་ཡིན་ཏེ་ཞེ་སྡང་གིས་བསྐྱེད་པའོ། །ས་བྱེར་བས་བཞིག་པ་ནི་རྨི་ལམ་གྱི་ལས་སོགས་པའི་རྒྱུའོ། །ཞེ་གསུམ་ནས་ཞེ་དགུའི་བར་ཆུ་སྙོམས་པའི་ལས་ཏེ་གཏི་མུག་དང་འདོད་ཆགས་གཉིས་ལྡན་དུ་བྱས་པའོ། །སའི་སྙོམས་པས་ཆ་ཤས་གསལ་བར་ཕྱེ་བ་ནི་རྟོག་པ་དུམས་ཉེ་བར་བསྡུས་པའོ། །དེ་ལྟར་བདུན་ཚན་བདུན་དུ་ཆགས་པའི་ལས་ནི་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བདུན་བག་ཆགས་ལུས་ཀྱི་ཀུན་གཞི་ལ་བརྟེན་པར་བྱས་པའོ། ། ཞག་བཞི་བཅུ་རྩ་དགུར་ངེས་པ་ནི་བར་མ་དོ་ལ་ཞག་ཞེ་དགུ་གནས་པས་ལས་དང་བག་ཆགས་ཉེར་འཛོམ་ཏུ་བྱུང་བའོ། །དེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་རང་སོའི་འབྱུང་བ་བཞིས་ལུས་སྨིན་པར་བྱས་པ་ནི། ས་ལས་ཤ་དངོས་སུ་གྲུབ་པར་བྱས། ཆུ་ལས་ཁྲག་དངོས་སུ་གྲུབ་པར་བྱས། མེ་ལས་དྲོད་དངོས་སུ་གྲུབ་པར་བྱས། རླུང་ལས་དབུགས་དངོས་སུ་གྲུབ་པར་བྱས་སོ། །དེ་ཡང་ཤ་ལས་གཏི་མུག །ཁྲག་ལས་འདོད་ཆགས། དྲོད་ལས་ཞེ་སྡང་། དབུགས་ལས་རྣམ་རྟོག་དུ་མ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་བྱེད་པའོ། །འདོད་ཆགས་ལས་ལུས་དངོས་སུ་སྨིན་པར་བྱས་པ་ནི་ཐོག་མ་འདོད་ཆགས

ཀྱི་ཀུན་སློང་བྱས་པ་ལས་འབྱུང་། ཞེ་སྡང་གིས་སྦྱིན་པར་བྱས་པ་ནི་ཐོག་མ་ཞེ་སྡང་ལ་བརྟེན་ནས་སྨྲའི་བརྗོད་པ་ཐ་དད་ལས་འབྱུང་བའོ། །གཏི་མུག་ལས་ཡིད་སྣ་ཚོགས་སུ་སྦྱིན་པ་ནི་ཐོག་མ་གཞི་མ་རིག་པའི་འཁྲུལ་པ་ལས་འབྱུང་བའོ། །དེ་ལྟར་གསུམ་ཡང་དབུགས་ཀྱི་རྟ་ལ་ཞོན་ནས་འགྲོ་བས་ན་དུག་གསུམ་ཐ་དད་པའི་རྟོག་པར་འབྱུང་བའོ། །དེ་ཡང་གཏི་མུག་གི་སྦྱིན་སོ་གཉིད་པ་འབྱུང་ལ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་སྦྱིན་སོ་དགོད་པའི་གད་མོར་འབྱུང་། ཞེ་སྡང་གི་སྦྱིན་སོ་རྨི་ལམ་སྣ་ཚོགས་པར་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ཡང་ཤ་གཏི་མུག་གིས་བསྐྱེད་པའི་རྟགས་སུ་འགྲོ་བ་ཤ་གང་ཆེ་བ་གཉིད་ཆེ། ཞེ་སྡང་གིས་ཁྲོད་བསྐྱེད་པའི་རྟགས་སུ་ཕྱིའི་ནམ་ཟླ་ཁྲོད་ཕེབས་པའི་དུས་སུ་རྨི་ལམ་མང་ངོ་། །ཞེ་སྡང་སྐྱེས་པའི་རྟགས་སུ་ལུས་ཁྲོད་ཆེ་ཞིང་ངག་སྨྲ་བ་ལ་བརྩོན་པའོ། །འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཁྲག་བསྐྱེད་པའི་རྟགས་སུ་ཁྲག་གི་འཕྲུ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དགོད་པ་འབྱུང་། འདོད་ཆགས་སྐྱེས་པའི་དུས་སུ་བརླན་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་ངོ་། དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་འབྱུང་བ་བཞིས་བསྐྱེད་པའོ། །དེ་ཡང་ཤ་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོར་མཆེད། ཁྲག་ལ་བརྟེན་ནས་འདུ་ཤེས། ཁྲོད་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་ཤེས། དབུགས་ནང་དུ་རྒྱུ་བ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འདུ་བྱེད། རླུང་ཕྱིར་འགྲོ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོར་བའི་ཕུང་པོར་མཆེད་དོ། །དེ་ཡང་ཤ་ལ་བརྟེན་ནས་རྩ་བསྐྱེད། རྩས་རླུང་བསྐྱེད། རླུང་གིས་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རླུང་གཉིས་ཀ་བསྐྱེད། ལས་རླུང་གིས་འཁོར་བ་སྟོན། ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་འདས་པ་སྟོན་ཏོ། །དེ་ཡང་ཁྲག་ལ་བརྟེན་ནས་ཆུ་སེར་བསྐྱེད། དེས་ཐིག་ལེ་བསྐྱེད། ཐིག་ལེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྦྱིན་སོ་དབང་པོ་ལྔ་འབྱུང་། དབང་པོའི་རྒྱུ་ཉོན་མོངས་པ་ལྔ། རྐྱེན་ཡུལ་ལྔ། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟའི་རྟོག་ཚོགས་འདུས་པ་ལས་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྒྱུར་འབྱུང་བའོ། །དེ་དག་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་འབྱུང་བཞིའི་

འཕེལ་བ་བསྟིམས་པའོ། །དེ་ལ་བརྟེན་པ་དོན་དམ་པའི་འབྱུང་བ་བཞི་ནི། ཁ་དོག་དཀར་པོ་རབ་ཏུ་མཆེད་པ་ལས་རྒྱུང་ཞགས་ཆུའི་སྒྲོན་མའི་རྒྱུ་བྱས། ཆུའི་རླུང་གི་རྩ་ལས་བྱུང་། དམར་པོ་རབ་ཏུ་དམར་བ་ལས་ཐིག་ལེ་སྟོང་པའི་སྒྲོན་མའི་རྒྱུ་བྱས། མེའི་རྩ་ལས་བྱུང་། སེར་བ་རབ་ཏུ་སེར་བ་ལས་དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པའི་སྒྲོན་མའི་རྒྱུ་བྱས། སའི་རྩ་ལས་བྱུང་། ཁ་དོག་རབ་ཏུ་ལྗང་བ་ལས་ཤེས་རབ་རང་བྱུང་གི་སྒྲོན་མའི་རྒྱུ་བྱས། ལས་རླུང་གི་རྩ་ནས་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ཡང་ཤེས་རབ་རང་བྱུང་གིས་རིག་པ་བསྐྱེད། རྒྱུང་ཞགས་ཀྱིས་འོད་བསྐྱེད། ཐིག་ལེས་སྐུ་བསྐྱེད། དབྱིངས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་དོ། །རྒྱུང་ཞགས་ཆུའི་སྒྲོན་མས་ནི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་གྱི་སྣང་བ་མཐོང་ལ། ཐིག་ལེ་སྟོང་པའི་སྒྲོན་མས་ཉམས་གོང་འཕེལ་གྱི་སྣང་བ་མཐོང་། དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པའི་སྒྲོན་མས་རིག་པ་ཚད་ཕེབས་ཀྱི་སྣང་བ་མཐོང་། ཤེས་རབ་རང་བྱུང་གི་སྒྲོན་མས་ཆོས་ཉིད་ཟད་པའི་སྣང་བ་མཐོང་བའི་རྟེན་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཀུན་རྫོབ་དང་། དོན་དམ་གྱི་འབྱུང་བ་བཞིའི་སྨིན་སོས་ལུས་ཆགས་པ་དང་བསྐྱེད་པའི་ལས་བྱེད་དུས་དང་པོ་ལུས་ཀྱི་གཞི་ལྟེ་བ་ལས་རྩ་མདུད་བསྐྱེད། དེ་ལས་དྲན་པ། དེ་ལས་རོ་རྣམས། དེ་ལས་རྩེ་མོ་རྣམ་བཀོད་རྣམས་སུ་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དྭངས་མ་ལྔ་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་ནས་ཟླ་བ་རིལ་པོ་དགུ་དང་ངོ་བཅུ་ན་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མངལ་ནས་འཐོན་ཏེ་ཕྱི་ཡུལ་གྱི་སྣང་བ་དང་འདོད་ཡོན་སོ་སོ་ལ་སྤྱོད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་འབྱུང་བ་བཞི་ནམ་མཁའ་དང་བཅས་པ་ལྔ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤ་དང་ཁྲག་ལ་སོགས་པ་སྐྱེད་ཅིང་། དེ་ཡང་ཤ་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོར་མཆེད། ཁྲག་ལས་འདུ་ཤེས། དྲོད་ལས་རྣམ་ཤེས། དབུགས་ལས་འདུ་བྱེད། རླུང་ཕྱིར་འགྲོ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོར་བ་མཆེད་པའོ། །དེ་ཡང་ཤས་རྩ་བསྐྱེད། རྩས་རླུང་བསྐྱེད། རླུང་གིས་ལས་དང་ཡེ་

ཤེས་གཉིས་ཀ་བསྐྱེད་དོ། །ལས་ཀྱིས་འཁོར་བ་སྟུད། ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སྟུད་དོ། །དེ་ཡང་ཁྲག་ལ་བརྟེན་ནས་ཆུ་སེར་བསྐྱེད། དེས་ཐིག་ལེ་བསྐྱེད། ཐིག་ལེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྨིན་སོ་དབང་པོ་ལྔ་བྱུང་། དབང་པོའི་རྒྱུ་ཉོན་མོངས་པ་ལྔ། རྐྱེན་ཡུལ་ལྔ། དུས་གསུམ་གྱི་རྟོག་ཚོགས་འདུས་པ་ལས་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྒྱུར་བྱུང་བའོ། །དེ་ལ་དོན་དམ་པའི་འབྱུང་བ་བཞི་ནི། ཁ་དོག་དཀར་པོས་རྒྱང་ཞགས་ཆུའི་སྒྲོན་མའི་རྒྱུ་བྱས། དམར་པོས་ཐིག་ལེ་སྟོང་སྒྲོན་གྱི་རྒྱུ་བྱས། སེར་པོས་དབྱིངས་རྣམ་དག་གི་སྒྲོན་མའི་རྒྱུ་བྱས། ལྗང་གུས་ཤེས་རབ་རང་བྱུང་གི་སྒྲོན་མའི་རྒྱུ་བྱས། རྒྱང་ཞགས་ཀྱིས་འོད་བསྐྱེད། ཐིག་ལེས་སྐུ་བསྐྱེད། དབྱིངས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་དོ། །རྒྱང་ཞགས་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་གྱི་སྣང་བ་མཐོང་། ཐིག་ལེ་སྟོང་པས་ཉམས་གོང་འཕེལ་མཐོང་། དབྱིངས་ཀྱིས་རིག་པ་ཚད་ཕེབས་མཐོང་། ཤེས་རབ་རང་བྱུང་གི་སྒྲོན་མས་ཆོས་ཉིད་ཟད་པའི་སྣང་བ་ལ་སྤྱོད་པའོ། །དེ་དག་ཀྱང་སྒོ་མིག་ནས་ཡེ་ཤེས་ཤར་བ་ལ་དངོས་སུ་སྤྱོད་པའོ།།

༼ཁ བརྟེན་པ་རྩ་ཐིག་རླུང་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་བསྟན་པ།

ཀ༽ གནས་པ་རྩ་ཡི་གནས་ལུགས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་བརྟེན་པ་རྩ་ཐིག་རླུང་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་གསུམ་སྟེ། གནས་པ་རྩ། གཡོ་བ་རླུང་། བཀོད་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱིར་རྩ་སྟོང་ཕྲག་བདུན་ཅུ་རྩ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཀྱང་བཞི་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་རྩ་གཉིས་སུ་འདུ། དེ་ཡང་འཁོར་ལོ་བཞིར་འདུ། དེ་ཡང་གཙོ་མོ་གསུམ་དུ

འདུ་སྟེ། རྩ་གནས་འཁོར་ལོ་ལས། ལུས་ཀྱི་རྩ་མདུད་རྩ་ཡི་འཁོར་ལོ་བཞི། །འཁོར་ལོ་དྲ་བ་བཞིན་དུ་མང་འབྲེལ་ཡང་། །མཆོག་ཏུ་དྲང་བ་ལུས་ཀྱི་ཀ་བའི་ཚུལ། །སྐུ་གསུམ་བསྐྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་རྩ་གསུམ་གནས། །ཞེས་སོ། །སྤྱིར་ལུས་གྲུབ་ནས་བཟུང་རྩ་གྲུབ་ལ། རྩ་དེ་ལ་རླུང་དང་ཡེ་ཤེས་གནས་པ་ཡང་གྲུབ། གནད་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲོལ་བ་ཡོད་པས། རྩ་ངོས་འཛིན་དགོས་པ་ཡིན། སྤྱིར་ན་རྩ་གཙོ་ཕལ་རྩ་ཕྲན་དང་བཅས་བརྩིས་ན། ལུས་འདི་ལ་རྩ་སྟོང་ཕྲག་བདུན་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཡོད་པ་ཡིན་ཡང་། ཁྱད་པར་དུ་བསྡུས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། བཞི་བརྒྱ་བདུན་བཅུ་རྩ་གཉིས་སུ་འདུ་ཞིང་། དེ་ཡང་འཁོར་ལོ་བཞི་ལ་འདུས་པ་དང་། དེ་ཡང་གཙོ་མོ་གསུམ་ལ་འདུའོ། །གཙོ་མོ་གསུམ་ནི་རྩ་འཁོར་ལོ་བཞིའི་དབུས་ན་རྩ་གསུམ་པོ་དེ་སྲོག་ཤིང་ལྟར་དྲང་ཞིང་ཡོ་འཁྱོག་མེད་པར་འབྱུང་བ་དེས། ཕྱི་རུ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་རྟེན་བྱེད། ནང་དུ་སྐུ་གསུངས་ཐུགས་ཀྱི་མཚམས་སྦྱོར། གསང་བར་སྐུ་གསུམ་གྱི་འཆར་གཞི་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །རྩ་གསུམ་ནི། རོ་མ། རྐྱང་མ། ཀུན་འདར་མ་གསུམ་མོ། །འདི་ལ་རྒྱུད་འགའ་ཞིག་ལས་ཆགས་ཚུལ་འདྲ་མིན་དུ་བཤད་པ་ཡོད་ཀྱང་། རང་ལུགས་ལ་རོ་མ་སྐྱེས་པའི་གཡས་དང་། བུ་མེད་ཀྱི་གཡོན་དུ་ཡོད་པ་ཡིན། རྩ་གསུམ་པོ་དེ་ཉིད་དག་པས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་སུ་སྨིན་པའི་གཞི་བྱེད། མ་དག་པས་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་སྨིན་པའི་གཞི་བྱེད། ཕྱིན་ཅི་ལོག་པས་དུག་གསུམ་འཆར་བའི་སོ་འབྱེད་པའོ། །སྐབས་འདིར་དག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། སྐུ་གསུམ་སྐྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་རྩ་གསུམ་གནས། ཞེས་གསུངས་པའོ།།

ཁ༽ གཡོ་བ་རླུང་གི་གནས་ལུགས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་གཡོ་བ་རླུང་ནི། གང་ཟག་སོ་སོའི་ཁམས་དབང་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་རྒྱུད་སོ་སོའི་བཞེད་པ་མང་ཡང་འདིར་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རླུང་གཉིས་སུ་བཤད་དེ། དེ་ཡང་སྐྱེས་བུ་དར་ལ་བབ་པ་ཞིག་ལ་ཉིན་ཞག་ཕྱུགས་གཅིག་ལ་རླུང་ནི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་རྒྱུ་ལ། རྒན་པ་ལ་དྲུག་ཅུ་ཆད། གཞོན་པ་རྣམས་ལ་ལྷག་ཅིང་མང་པ་ནི་འབྱུང་བའི་ནུས་པ་མ་སྨིན་པ་དང་། དར་ལ་བབ་པ་དང་། རྒས་ཤིང་རྒུད་ནས་འབྱུང་བའི་ནུས་པ་སྟོངས་པ་ལས་འབྱུང་སྟེ། དར་མའི་དབང་དུ་བྱས་ན་འཕྲུ་བའི་རླུང་དྲུག་ཅུའི་མཚམས་ན་ཉོན་མོངས་པའི་རླུང་རེ་རེ་རྒྱུ་ལ། བརྒྱ་ཉི་ཤུའི་ཆ་ལ་རགས་པའི་རླུང་གཅིག་ཏུ་བརྩིས་པའི་ཆ་གསུམ་ལ་ལས་རླུང་སྟོམ་པོ་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུའོ། །དེའི་སུམ་ཆ་གཅིག་ནི་མཉམ་གནས་ཀྱི་རླུང་སྟེ། བརྒྱ་ཉི་ཤུའོ། །འཕྲུ་བ་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུའི་བར་ན་ཆོས་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རླུང་རེ་རེའོ། །ཕྱིར་ན་ལུས་ལ་རྩ་གནས་པ་དང་། རྩ་ལ་རླུང་གནས་ཤིང་། རླུང་དེ་ཡང་། ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་ན། འཕྲུ་བ་ཆེ་ཆུང་དང་། ཕྱི་འཕྲུ་དང་ནང་འཕྲུ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་དབྱེ་བ་ཡོད་དོ། །འཕྲུ་བ་ཆེ་བའི་རླུང་ནི། སྐྱེས་བུ་དཔལ་བབས་ནད་མེད་ཞིག་ལ་མཚོན་ན། ཉིན་ཞག་ཕྱུགས་གཅིག་སྟེ། དེང་སང་གི་འཁོར་ལོའི་ཆུ་ཚོད་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ལ། རླུང་ནི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་རྒྱུ་བའོ། །རྒྱུ་བ་འདིའི་ཐོག་ཏུ་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་ཕྱི་ནང་གི་དུས་སྦྱོར་བཅུ་གཉིས་དང་། ལོ་གཅིག་ཞག་མ་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ། ཞག་ལྷག་གི་ཟླ་བཤོལ། ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་གྱི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་བཞག་ཚང་མ་གསུངས་པ་ཡིན། སྐབས་འདིར་འཕྲུ་བའི་རླུང་དྲུག་ཅུ་རེའི་མཚམས་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རླུང་རེ་རྒྱུ་བས་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རྒྱུའོ། །དེ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ལ་རགས་རླུང་རེ་རེར་བརྩིས་ན་རགས་རླུང་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ཡིན། དེ་ལ་ལས་རླུང་སྟོམ་པོ་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ཟེར། རགས་རླུང་བརྩི་གཞི་ཕྲ་བའི་རླུང་

ཞེས་པ་ནི་འགྱུ་བ་ཆུང་བའོ་སྙམ་ན་མིན་ཏེ། ཁ་སྣ་མ་གཏོགས་པ་རྩའི་ནང་ན་རྟོག་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དུ་འགྱུ་བ་ཆུང་བའི་རླུང་འཕར་རྩ་ནས་རྒྱུ་བ་བསྡོམས་པས་ཚིག་འབུམ་ཉི་ཁྲི་དྲུག་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུའོ། །དེ་སྐད་དུའང་ཐལ་འགྱུར་ལས། རླུང་ནི་ཞག་གི་རིམ་པ་ཡིས། །ཉི་ཁྲི་དང་ནི་ཆིག་སྟོང་དང་། །དྲུག་བརྒྱ་རྣ་ནི་བསྩེས་པ་ཡིས། །ཞག་གཅིག་ལ་ནི་རླུང་རྫོགས་སོ། །ཇི་ལྟར་སོ་སོའི་བྱེ་བྲག་གིས། །ཆུང་བ་རྣམས་ལ་དྲུག་ཅུ་ལྷག །ཀུས་པ་དག་ལ་ཆད་པ་ནི། །འབྱུང་བ་སྟོད་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་སོ། །འགྱུ་བའི་རླུང་ནི་དྲུག་ཅུ་ལ། །ཕྲ་འགྱུར་ཆོས་ཉིད་རྩེས་ཀྱིས་བཟུང་། །དེ་ཕྲག་གཉིས་ལ་རགས་པ་སྟེ། །དེ་བསྡོམས་གསུམ་ལ་སྦྲོམ་པོ་ཉིད། །དེ་ལས་གསུམ་བྲི་མཉམ་པའོ། །མདོར་ན་འགྱུ་བ་ཉི་ཤུའི་བར། །ཆོས་ཉིད་མཉམ་པ་རེ་རེའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་དགེ་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རླུང་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་དང་ལྔ་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་ཉིན་ཞག་གཅིག་ལ་རྒྱུ་ལ། མི་དགེ་བ་ཉོན་མོངས་པའི་རླུང་སུམ་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་རྒྱུ་ཞིང་། ལྷག་མ་ཁྲི་ཕྲག་གཅིག་དང་ལྔ་སྟོང་བཞི་བརྒྱ་ནི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རླུང་འགྱུ་བ་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་པ་དག་གིས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རླུང་ངོས་བཟུང་། ཉོན་མོངས་པའི་རླུང་བཀག །ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རླུང་རང་བཞག་ལ་འགག་པས་ལམ་དུ་བྱེད་པར་འདོད་པའོ། །རླུང་གི་འགྱུ་བ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རླུང་དང་། ལས་རླུང་ཞེས་པ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་རུ་ཡོད་ལ། ཁ་སྣ་དང་རྩ་ནས་འགྱུ་བ་ཙམ་དུ་གཅིག་ཡིན་ན་འདི་གཉིས་ཅི་ཁྱད་ཅེ་ན། འགྱུ་བ་ཙམ་དུ་གཅིག་ཀྱང་རྩའི་གནས་འགྱུར་མ་འགྱུར་དང་། རྩ་འཆུས་མ་འཆུས་ཀྱི་ཁྱད་ཀྱིས་ཕྱེ་སྟེ། དཔེར་ན་པ་ཐ་རའི་བུ་གཅིག་པུ་དེ་ཁྲིས་ན་སྡུག་ལ་འགྱུར་ལ། མ་ཁྲིས་ན་མི་རུ་ཡོང་བ་ལྟར། རིག་གདངས་དང་ལུས་ཀྱི་རྩ་ནས་འགྱུ་བའི་རླུང་གཉིས་རླུང་ཡིན་པ་ཙམ་དུ་གཅིག་ན་ཡང་། རྩ་མ་འཆུས་ན་ཤེས་པ་ལས་སུ་རུང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རླུང་དང་།

རྩ་འཆུས་ན་ཤེས་པ་ལས་སུ་མི་རུང་བས་ཉོན་མོངས་སུ་འགྱུར་བའི་རྐྱེན་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །བྱེད་ལས་ཀྱི་སྟེང་ནས་རྩ་མ་འཆུས་པར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རླུང་དུ་སོང་དུས་བདེ་བ་དང་སྟོང་པ་གསལ་བའི་ཉམས་ཐོབ་ལ། དེ་ལས་ལོག་ནས་རྩ་འཆུས་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རླུང་དུ་སོང་ན་ཁྲིངས་བ་དང་། གོད་པ་དང་། རྨུགས་པ་དང་། འཆལ་བ་ལ་སོགས་པ་རླུང་ཉམས་ངན་པ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ཀྱང་ཕྱིན་དུ་རྒྱུ་བ་ནི་ཁ་སྣའི་སྒོ་ནས་རྒྱུ་ལ། ཐུར་སེལ་ནི་ལུས་ཀྱི་སྨད་ནས་འོག་སྒོར་རྒྱུ་བས་དྲི་ཆེན་དང་དྲི་ཆུ་འཕེན་པའི་ལས་བྱེད་དོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་བྱེད་ལས་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །ཕྱིན་ལ་རྒྱུ་དང་ཐུར་དུ་སེལ། །ཞེས་སོ། །ཡེ་ཤེས་གདངས་བསྐྱེད་པའི་ཆ་དང་སྦྱར་ན་རོ་རྐྱང་དབུ་མ་ཤེལ་བུག་ཅན་དང་བཞི་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་གདངས་འོད་གསལ་གྱི་ཐིག་ལེ་ཟེར་དང་བཅས་པ་བསྐྱེད་པའི་རྐྱེན་འབྱུང་བ་བཞིའི་རླུང་ཡེ་ཤེས་ལྔའི་གདངས་ལ་འཇུག་པས་ཕྱེ་བ་ནི་ཡེ་ཤེས་དག་པའི་རླུང་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤྱིར་གྱི་ལས་རླུང་ལས་ཕྱེ་བ་རྣམས་ནི་ཤེས་པའི་རྟ་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་བཞག་ལ། འདི་ནི་སྟོང་གཟུགས་འོད་གསལ་བསྐྱེད་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པས་རླུང་འཛིན་པའི་ཁོངས་སུ་སྤྱིར་གྱི་དེ་ལ་འདོད་ཀྱི། འདི་དག་པར་བྱེད་འཛིན་པར་མི་འདོད་པས་དོན་གྱི་རླུང་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཙམ་ལས་དངོས་སུ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རླུང་ལ། གནས་པའི་ཆ་དང་། སྣང་བའི་ཆ་དང་། སྐྱེ་བའི་ཆ་དང་། འགྱུ་བའི་ཆ་ནས་དེའི་བྱེད་པ་གཙོ་བོར་གསུངས་པས། རླུང་དེ་གནས་པའི་ཆ་ནས་གཞིར་གནས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལས་བྱེད། དེའི་རྐྱེན་གྱིས་ཅིར་སྣང་གནས་ལུགས་ཀྱི་སྟེང་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་མི་སྲིད་པ་བྱུང་བ་དང་། སྣང་བའི་ཆ་ནས་མཚན་ཉིད་འཛིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལས་བྱེད་ལ། དེའི་རྐྱེན་གྱིས་སོ་སོའི་རིགས་དང་སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་དང་འོད་དང་ཁ་དོག་གསལ་བ་ལས་འདའ་མི་སྲིད་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེ་བའི་ཆ

ནས་ཤེས་བྱས་བསྡུས་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་བྱེད་ལ། དེའི་རྐྱེན་གྱིས་རང་གཞན་གྱི་དོན་ཐོགས་པ་མེད་པར་བྱེད་དོ། །འགྲུ་བའི་ཆ་ནས་ཤེས་པས་བསྡུས་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་བྱེད་ལ། དེ་བྱེད་ཀྱང་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་རང་རྒྱུད་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་པའི་བྱེ་བྲག་སྣ་ཚོགས་བྱུང་ཡང་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཞིར་ངེས་པ་ནི། རྒྱུ་དུས་ཡིན་ལ། ལམ་དུས་སུ་དོན་དམ་པའི་འབྱུང་བ་བཞིར་བྱེད་ལ། འབྲས་བུའི་དུས་སུ་སྐུ་བཞིའི་ངོ་བོར་སྨིན་པ་ཡིན་ནོ། །ལས་རླུང་ལ་ཡང་བྱེད་ལས་རྣམ་པ་བཞིར་དབྱེར་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་གཡས་ནས་རྒྱུ་བས་ཕོ། གཡོན་ནས་རྒྱུ་བས་མོ། ཕྱིར་འོང་བས་སྣང་བ་སྣ་ཚོགས་ལ་འཇུག ནང་དུ་འགོངས་པས་རྟོག་ཚོགས་སྣ་ཚོགས་སུ་འཕྲོ་བར་བྱེད་པས་མ་དག་འཁོར་བའི་ལས་སྣ་ཚོགས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་བསྟན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རླུང་རྩ་གང་གང་དུ་རྒྱུ་བ་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་གིས་གསལ་བ་ནི། **སྒྲོན་མ་འབར་བ་ལས། སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྩ་བཞི་ནས། །གཡོ་དང་འགྱུལ་དང་འཕྲིག་པ་དང་། །ཡང་ཞིང་བསྐྱེད་པའི་བདག་ཉིད་དུ། །ཨོཾ་ཧྲཱུྃའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉིད་ལ་འཁོར། །དྭངས་མ་ཤེས་པའི་བཅུད་རྣམས་ནི། །མི་སྣྲག་ཡར་བའི་མཚན་ཉིད་དོ། །ལྔ་བཞི་ལས་ཀྱི་རླུང་དང་བཅས། །ཤེས་པ་གསལ་གསལ་རིག་རིག་པོ། །ཤེས་རབ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ། །རོ་མ་རྐྱང་མ་ཀུན་འདར་མ། །ཤེལ་བུག་ཁོག་པ་སྟོང་པའི་ནང་། །གསལ་བ་རང་ཤེས་ཆེན་པོར་བཞུགས། །ཞེས་དང་། གསལ་དང་མི་གསལ་རྩལ་རྣམས་ནི། །རླུང་གི་གཡོ་འགྱུལ་ཉིད་ལས་བྱུང་། །ལུས་ཀྱི་རྩ་ནང་གནས་པའོ། །ཞེས་སོ། །རྩ**

དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རླུང་ཉམས་སུ་བླང་བ་ནི། གཏེམས་པ་དང་། མནན་པ་དང་། བསྐྱིལ་བ་དང་། གཟིར་བ་དང་། གཙུན་པ་དང་། སྦྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་གནད་ལ

བརྟེན་པའི་མན་ངག་གིས་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་ལ། དེ་ཡང་དཔེར་ན་སྦྲ་བ་ཡིས་རོ་མའི་གནད་གཙུབ། གཙུབ་པས་རྒྱུང་མའི་གནད་གཙུབ། གཞིལ་བས་ཀུན་འདར་མའི་གནད་གཙུབ། གཏེམས་པས་ལུས་ཀྱི་གནད་གཙུབ། མནན་པས་ངག་གི་གནད་གཙུབ། བསྐྱིལ་བས་སེམས་ཀྱི་གནད་དུ་བྱ་བ་དང་། གཟིར་བས་སྣང་བའི་གནད་དུ་བྱ་བ་རྣམས་ཡིན་ནོ།།

ག༽ བགོད་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་བཤད་པ།

གསུམ་པ་བགོད་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ནི། འཁོར་ལོ་བཞིའི་དབུས་རྩའི་གཙོ་མོ་གསུམ་ནས་ཐིག་ལེ་འབྱུང་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཐིག་ལེ་གཡས། དོན་དམ་གྱི་ཐིག་ལེ་གཡོན། དབུ་མ་ནས་རང་བཞིན་གྱི་ཐིག་ལེ་རྒྱུ་སྟེ། དེ་ཡང་སྐྱེས་པ་ལ། གཡས་རོ་མ་ན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཐིག་ལེ་གནས་པ་དང་། གཡོན་རྒྱང་མ་ན། དོན་དམ་གྱི་ཐིག་ལེ་གནས། དེ་ཡང་འོད་ཀྱི་རང་གདངས་ཕྲ་མོར་གནས་སོ། །དབུས་དབུ་མ་ན། ཆོས་སྐུའི་ཐིག་ལེ་སྤྲོས་བྲལ་འོད་གསལ་དག་པ་གནས། རྩོལ་བཅས་སྤྲོས་པ་ཅན་གྱི་ལུགས་ལ། ལས་རླུང་གི་དུས་སུ་ཐིག་ལེ་གཟུང་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དུས་སུ་ཐིག་ལེ་ལྡོག་ཅིང་རྩ་ལ་གདབ་པ་གནད་ཡིན་ནོ། །རྩོལ་མེད་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བའི་ལུགས་ལ། འོད་གསལ་གྱི་ཐིག་ལེ་མངོན་སུམ་ལམ་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་པས། བཞུགས་སྟངས་དང་། གཟིགས་སྟངས་ངེས་པའི་ཐོག་ནས་ལས་དང་པོ་བས་ཐིག་ལེ་སྟོང་སྒྲོན་ལ་བརྟེན་ནས་སྒོམ། དེའི་མཐུ་ཡིས་འོད་གསལ་གྱི་སྣང་བ་ལ་ཉིན་མཚན་འདྲེས་པར་སྤྱོད་ཐུབ་པ་ཡོང་ངོ་། ། གོང་དུ་བཤད་པའི་གཡས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ལམ་དུ་བྱ་དུས་ཟུང་འཇུག་ཡབ་ཡུམ་གྱི

ཐབས་དང་། གཡོན་དོན་དམ་གྱི་ཐིག་ལེ་ལམ་དུ་བྱེད་དུས་ཁ་སྦྱོར་གྱི་བདེ་བའི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཤེས་རབ་ཏུ་རྒྱུ་བ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཉེ་ལམ་ནི་རྩ་ཐིག་རླུང་གསུམ་ལ་གནད་དུ་བསྣུན་པ་འདིའོ། །རྩ་གནས་འཁོར་ལོ་ལས། རིག་པ་ཐིག་ལེའི་ཚུལ་དུ་རྒྱུ། །ཐིག་ལེ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ནི། །སྐུ་གསུམ་ཉིད་ནི་བསྐྱེད་པའོ། །ཀུན་རྫོབ་རྒྱུ་ཡི་ཐིག་ལེ་ནི། །སྤྲུལ་སྐུ་སྒྲུབ་པའི་ས་བོན་ནོ། །ཕ་མའི་ཁུ་ཁྲག་ཐིག་ལེ་ནི། །ཕུང་པོའི་རྟེན་ཏེ་རྩ་ནང་རྒྱུ། །གནས་པས་ཕུང་པོའི་གཟུགས་དངས་བསྐྱེད། །ཕོ་ནི་གཡས་རྩ་མོ་གཡོན་རྒྱུ། །དོན་དམ་འོད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ནི། །ཡུངས་འབྲུ་ཙམ་ཞིག་གསལ་བར་ཡང་། །རང་གསལ་སྦྲོས་བྲལ་རླུམ་པོར་གནས། །ཟག་མེད་རྟག་ཆད་མཐའ་ལས་འདས། །རླུང་གིས་བསྐྱེད་དེ་འགྲུབ་བར་རིག །ཁྲ་ཞིང་འབྱུང་བས་རྟོགས་པར་དཀའ། །ཕོ་ནི་གཡོན་ལ་མོ་ནི་གཡས། །རང་བཞིན་ངོ་བོ་ཀ་ནས་དག །གཞི་གནས་ཡེ་ཤེས་གསུམ་ལྡན་བྱ། །ཡེ་ཤེས་འོད་དང་སྐུ་དང་རིག །དེ་ཉིད་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པས། །སྟོང་པ་ཟང་ཐལ་གསལ་བ་དང་། །རིག་པ་ཟང་ཐལ་གསུམ་དུ་ནི། །དབུས་ཀྱི་རྩ་ནས་རྒྱུ་བའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་དག་གི་བྱེད་ལས་ནི་ཀུན་རྫོབ་རྒྱུའི་ཐིག་ལེས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་འབྱུང་བ་བཞིའི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་དང་བྱེད་པའི་ལས་བྱེད་དོ། །ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྒྱུ་འབྱུང་བ་བཞི་རྐྱེན་ཤ་ཁྲག་དྲོད་དབུགས་སོ། །བྱེད་ལས་ལུས་བསྐྱེད་པ་འཕེལ་བ་གནས་པའི་རྟེན་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་ཆོས་གཅིག་ལ་ཟང་མཐིལ་ནས་ཡར་འཕེལ་བས་ཟས་སྙོམ་གྱི་དྭངས་མས་ལྡེ་བར་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པའི་ལས་བྱེད་པ་ནི། ཆོས་གཅིག་ལ་ལྡེ་བར། བརྒྱད་ལ་སླེང་གར། བཅུ་གཉིས་ལ་མགྲིན་པར། བཅོ་ལྔ་ལ་སྤྱི་གཙུག་ཏུ་རྒྱས་པས་ཚོགས་ཅི་བསགས་འཕེལ་ཆེ་ཞིང་ཁམས་རྒྱས་པས་སྒྲུབ་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ལ་མེ་བཙའ་དང་གཏར་ག་མི་བྱ་སྟེ་ཉམས་ཤིང་རྒུད་པར་འགྱུར་

བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྒྱས་པའི་རྟེན་ཡིན་པས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཐིག་ལེ་སྤང་དུ་མི་རུང་ངོ་། །སྐྱེ་མཆེད་དང་དབང་པོ་རྒྱས་པས་སྤྱི་གཙུག་ཏུ་སྐྲ་མཐེབ་གང་བ་ཞིག་བཞར་ལ། ཏིལ་མར། སླ་རྟི། ཙོནྡན་དཀར་དམར་རྣམས་བསྲེས་པའི་བསྐུ་མཉེ་བྱས་ན་ལུས་ཀྱི་ཁམས་དྭངས་མ་རྒྱས་ཤིང་འབྱུང་བ་མི་འཁྲུགས་པ་ཡིན་ནོ། །བཙོ་ལྡུ་ནས་ཟས་ཟྲོས་པའི་སྙིགས་མ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མར་འཕེལ་ཏེ། ཆོས་བཅུ་དགུ་ལ་མགྲིན་པར་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྒྱས། ཉེར་གཉིས་ལ་སྙིང་གར་རྒྱས། གནམ་སྟོང་ལ་རྐང་མཐིལ་དུ་རྒྱས་པས། འབྲུ་མར་སྣ་ཚོགས་པ་དང་ཞིམ་ཚོ་དང་ཛཱ་ཏིའི་ཕྱེ་མ་བསྲེས་པའི་བསྐུ་མཉེ་བྱས་ཏེ་ཉི་མ་ལ་བསྲོས་པས་ཁམས་རྒྱས་ཏེ་དགེ་སྦྱོར་ངང་གིས་འགྲུབ། ཐིག་ལེ་ལ་བརྟེན་པའི་བསམ་གཏན་འཕེལ་ལོ། །སྤྱིར་ན་ཐིག་ལེ་འདི་ལ་གཞི་འཛིན་པའི་ཐིག་ལེ་དང་། སྣང་བ་ལམ་གྱི་ཐིག་ལེ་དང་། འབྲས་བུ་རང་སྨིན་པའི་ཐིག་ལེ་སྟེ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་དོ། །དེ་ལས་དང་པོ་གཞི་འཛིན་པའི་ཐིག་ལེ་ནི། འོད་ལྔ་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ཡིན། དེ་སྙིང་དབུས་འོད་རྩ་དྭངས་མའི་ནང་ན་གནས། དེ་ལ་རང་བཞིན་འོད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ཡང་ཟེར། དེ་ལ་ཀ་དག་གི་རིག་པས་བརྒྱན་པས་ན་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་ཐིག་ལེ་ཞེས་བྱ། འདི་ལ་གསང་འདུས་ལས་མི་ཤིག་པའི་ཐིག་ལེ་དང་། བདེ་མཆོག་ལས་མི་འགྱུར་བའི་ཐིག་ལེ་ཞེས་སྔགས་གསར་རྒྱུད་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས། འོན་ཀྱང་གསང་འདུས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྔགས་གསར་མ་ཡིན་པའི་ངེས་པ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་སྣང་བ་ལམ་གྱི་ཐིག་ལེ་ནི། སྔར་བསྟན་པའི་ཀུན་རྫོབ་རྒྱུའི་ཐིག་ལེ་དང་། གནས་པ་དོན་དམ་གྱི་ཐིག་ལེ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ཀུན་རྫོབ་རྒྱུའི་ཐིག་ལེ་ནི། ལུས་ཅན་ཀུན་གྱི་རྩའི་ནང་དུ་གནས་ཤིང་། དེ་ཡང་འབྱུང་བའི་དྭངས་མ་འདུས་པའི་མའི་ཐིག་ལེ་དམར་པོར་བྱུང་བ་དེ་རྒྱུ་དང་། བྱང་སེམས

ཀྱི་སློགས་མ་འདུས་པའི་ཕའི་ཐིག་ལེ་དཀར་པོར་བྱུང་བ་དེ་རྐྱེན་གྱི་ཚུལ་དུ་གནས། དེའི་ཕྱིར་འབྱུང་བ་འདུས་པ་ལས་གཟུགས་སུ་སྨིན། བྱང་སེམས་འདུས་པ་ལས་དྲན་བསམ་དང་བྱུང་ཚོར་དུ་སྨིན་པ་དེ་རིག་པར་འདུས་པ་ཡིན་ནོ། །ལུས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་ཐིག་ལེ་དེ་གཉིས་ཀ་ལུས་ཅན་ཀུན་ལ་རང་ཆས་སུ་གནས་སོ། ། དེས་ན་དང་པོ་སྐྱེ་བའི་སྐབས་སུ་ས་བོན་དེ་གཉིས་ཀས་ཕུང་པོའི་རྟེན་བྱེད་ཅིང་། ཐ་མ་ཆེ་དུས་བྱེད་དུས་ཀྱང་དེ་གཉིས་གནས་ནས་འཕོས་ཆེ་ཕྱི་དབུགས་ནང་དབུགས་ཀྱི་སོ་མཚམས་འབྱེད་པའོ། །གཉིས་པ་གནས་པ་དོན་དམ་གྱི་ཐིག་ལེ་དེ་ལ་ཡང་། རང་གནས་རྒྱུའི་ཐིག་ལེ་དང་། སྐྱེས་བུས་བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རང་གནས་རྒྱུའི་ཐིག་ལེ་ནི། ལུས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྙིང་ནང་གི་འོད་ཀྱི་དྭངས་མ་འདུས་པའི་འོད་ལྔ་དང་། དེ་ལས་ཕྱིར་ཤར་བའི་འོད་རྩའི་ནང་ནས་འཁྱུ་ཞིང་གནས་པ་དེའོ། །གཉིས་པ་སྐྱེས་བུས་བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི། མཚན་ཉིད་འཛིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་དག་པ་ལ། དང་པོ་འོད་ཀྱི་སྣུམ་བུར་སྣང་བ་དང་། དེ་ནས་དུམ་བུ་དང་། གྲུ་ཆད་དང་། བན་བུན་ལ་སོགས་པའི་སྣང་བ་ཡང་ཤར་བ་དང་། གཉིས་པ་འོད་ཀྱི་ཟེར་ཐག་ཏུ་སྣང་བ་དང་། དེ་ལས་ཕྲ་བ་དང་། འགྱུལ་བ་དང་། འཁྲིག་པ་ལ་སོགས་པར་ཤར་བ་དང་། གསུམ་པ་ཐིག་ལེའི་མྱུ་ཁྱུད་དུ་འཆར་ཞིང་། དེ་ལས་གྲྭེན་འགྲེང་དང་། རྩིབས་ཤར་ལ་སོགས་པར་ཤར་བའོ། །དེ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཐིག་ལེས་འབྱུང་བ་བཞི་དར་གསུད་ཀྱི་ལས་བྱེད་དོ། །དོན་དམ་གྱི་ཐིག་ལེས་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས། རྐྱེན་འོད་དང་ཁ་དོག །བྱེད་ལས་སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་སྨིན་པའི་ལས་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་ཨོཾཧཱར་སྐུར་སྨིན་པར་བྱེད། རྩ་རྣམས་སུ་ཐིག་ལེར་སྨིན་པར་བྱེད། མིག་ཏུ་སྒྲོན་མ་བཞིར་སྨིན་པའི་ལས་བྱེད་དོ། །འབྲས་བུ་དབྱིངས་དང་ཡེ་ཤེས་འདུ་འབྲལ་མེད་པའོ། །རང་བཞིན་གྱི་ཐིག

ལེ་ནི་མཉམ་གཞག་གི་དུས་ན་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཐིག་ལེ། དེ་ལ་ཉམས་སྐྱེས་པའི་དུས་ན་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པའི་ཐིག་ལེ། སྣང་བའི་དུས་ན་དབྱིངས་ཀྱི་ཐིག་ལེ། དེ་ལས་འཕེལ་བ་འབྱུང་བའི་དུས་ན་དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཐིག་ལེ། དེ་ཉིད་རྫོགས་པའི་དུས་ན་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་ཐིག་ལེ། དེ་ཉིད་ཕྱིར་ཤར་བའི་དུས་ན་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་ཐིག་ལེའོ། །གསུམ་པ་འབྲས་བུའི་ཐིག་ལེ་ལ། འོད་རྣམས་སྨིན་པའི་ཐིག་ལེ་དང་། ཡེ་ཤེས་སྨིན་པའི་ཐིག་ལེ་དང་། རིག་པ་སྨིན་པའི་ཐིག་ལེ་དང་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ལས། དང་པོ་འོད་རྣམས་སྨིན་པའི་ཐིག་ལེ་ནི། ཐིག་ལེ་ཕྱིན་འཕྲེད་དུ་ཤར་བ་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་དག་པའི་སྣང་བ་ཡིན། ད་དུང་གོམས་པས་མཁར་ཐབ་ལ་སོགས་པར་གྱུར་ནས། ཐིག་ལེ་དང་ཕྱིའི་འོད་རྣམས་མ་འདྲེས་པ་དཔེར་ན་བར་སྣང་གི་འཇའ་ཚོན་བཞིན་དུ་སྣང་བའོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ཡང་དང་ཡང་དུ་གོམས་པ་ལས། ཉམས་གོང་འཕེལ་གྱི་སྣང་བ་མིག་མངས་རིས་དང་། མིང་ཚགས་དང་། དྲ་བ་དང་། དྲ་བ་ཕྱེད་པའི་སྣང་བ་ཡང་འཆར་རོ། །ཡེ་ཤེས་སྨིན་པའི་ཐིག་ལེ་ནི། ཡེ་ཤེས་ལྔ་སྨིན་པའི་ཐིག་ལེ་རྩེ་ཐབས་ཤར་དུ་སྣང་བ་ཡིན་ནོ། །ཁ་དོག་སྣ་ལྔ་གསལ་ནས་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ་ཉི་མ་ལྔར་ཡིན་ནོ། །རིག་པ་སྨིན་པའི་ཐིག་ལེ་ནི། རིགས་ལྔ་ཕྱེད་སྐུ་དང་། རང་རྐྱང་དང་ཡབ་ཡུམ་དང་། ཆོམ་བུ་ལ་སོགས་པར་སྣང་བ་ནས་མཐར་ཟད་པ་ལ་སྐྱོལ་བའོ། །རིག་པ་སྐུ་རུ་སྨིན་པའི་དུས་སུ་ཤེས་རབ་སྐུ་རུ་སྨིན་པ་ཞེས་པ་ནི། གོང་དུ་གྲོལ་འབྲུལ་གྱི་སྐབས་ནས་བཤད་པ་དེ་ཡིན། ཐིག་ལེ་འདི་དག་རྩའི་ནང་གདངས་ཕྱིར་ཤར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ཀྱང་ཐལ་འགྱུར་ལས། ཙིཏྟའི་ནང་ན་སྐུར་གནས་ཏེ། །གདངས་ཀྱི་སྐུ་ནི་རྣམ་པ་ལྔས། །སོ་སོའི་རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འཛིན། །ཟེར་གྱི་སྐུ་ནི་དྲུག་གིས་ཀྱང་། །རང་བཞིན་སྣང་བའི་ཆོས་ཉིད་སྟུད། །དག་པའི་སྐུ་ནི་རྣམ་གསུམ་

གྱིས། །མྱ་ངན་འདས་པའི་ས་མཚམས་འཛིན། །རྣམ་པའི་སྐུ་ནི་བརྒྱད་ཀྱིས་ཀྱང་། །ས་ལམ་རྫོགས་པའི་བྱ་བ་བྱེད། །རྩ་ཡི་ནང་ན་ཐིག་ལེ་སྡེ། །འཇུག་པའི་ཐིག་ལེ་རྣམ་གསུམ་གྱིས། །འཁོར་འདས་འབྲེལ་བའི་ས་བོན་འདེབས། །སྐྱེ་བའི་ཐིག་ལེ་ལྔ་ཡིས་ཀྱང་། །རྣལ་འབྱོར་ཉམས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རྫོགས། །བཀོད་པའི་ཐིག་ལེ་དྲུག་གིས་ནི། །ཆོས་ཉིད་དུ་མ་གཅིག་ཏུ་སྡུད། །དེ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིས། །ཆོས་ཀུན་མཉམ་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །ཞེས་སོ། །ཐིག་ལེ་འདི་དག་རིགས་བསྡུ་ན་ནང་དབྱིངས་ལ་ངོ་བོ་སྐུའི་ཐིག་ལེ་དང་། རང་བཞིན་འོད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་དང་། ཐུགས་རྗེ་ཟེར་གྱི་ཐིག་ལེ་སྡེ་འཇུག་པའི་ཐིག་ལེ་གསུམ་མོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བའི་ཐིག་ལེ་ལྔ་དང་། བཀོད་པའི་ཐིག་ལེ་དྲུག་ལ་སོགས་པ་ཡང་གཞུང་ནས་འབྱུང་འགྱུར་ལྟར་རོ། །ཐིག་ལེའི་གནས་ནི། སྙིང་ནང་གི་འོད་གདངས་ནང་གི་རྩ་དང་། ཕྱིའི་ནམ་མཁའ་ལ་སྣང་བ་རྣམས་ཞིབ་ཏུ་ཕྱེ་ན་ཙིཏྟ་ན་རྣམ་དག་སྐུ་ཡི་ཐིག་ལེ་གནས་པ་དང་། ཀཱ་ཏི་ན་སྟོང་ཉིད་རྟགས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་གནས་པ་སོགས་ཐིག་ལེ་གནས་པའི་ཚུལ་དང་སྣང་བའི་ཚུལ་རྣམས་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ཡན་གྱིས་སྤྱི་དོན་གཉིས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལུས་གྲུབ་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའི་རྟེན་ལུས་ཀྱི་གྲུབ་ཚུལ་དང་། བརྟེན་པ་རྩ་ཐིག་རླུང་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

❁ ཉིན་ལྔ་བའི་ཆོས་ཁྲིད།

ནམ་མཁའི་མཐའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་ཕ་མ་མ་གྱུར་བ་མེད་པ་སྡུག་བསྔལ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ཉམ་ཐག་པ་འདི་དག་ཐམས་ཅད། མཐར་ཐུག་གཏན་གྱི་བདེ་བ་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ། རྫོགས་བྱང་ཡང་དག་པ་ཟུང་འཇུག་སྐུ་བཞི

ཡེ་ཤེས་ལྷ་ཡི་བདག་ཉིད། ཁྱབ་བདག་དཔལ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་གོ་འཕང་དམ་པ་ལ། བདག་གཅིག་པུས་འགོད་པར་བགྱི། དེའི་ཆེད་དུ་དམ་པའི་ཆོས་ཟབ་མོ་གསང་སྔགས་རྡོ་རྗེའི་ཐེག་པའི་ཉེ་ལམ་ལ་ཞུགས་ནས། ཉན་བསམ་སྒོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཞིག་བྱས་ནས། ཚེ་ལུས་འདིའི་ཐོག་ཏུ་གྲོལ་བ་ཐོབ་ནས་རང་གཞན་གཉིས་དོན་སྒྲུབ་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་ཞིག་བྱའོ་སྙམ་པ་དང་། དེ་ཡང་ཁ་རྐྱང་པས་སྨོན་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར། དོན་དངོས་པོ་ལག་ལེན་གྱི་ཐོག་ནས། བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་དཀའ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཡང་སྤྱད། སངས་རྒྱས་སྒྲུབ་དཀའ་གང་འདྲ་ཡིན་ཡང་བསྒྲུབས་ནས། འགྲོ་བ་མགོན་མེད་ཀྱི་མགོན་དང་། སྐྱབས་མེད་ཀྱི་སྐྱབས་བྱེད་པའི་ཆེད་སེམས་བསམ་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཀུན་སློང་དང་། ཐབས་རྒྱ་ཆེ་བ་གསང་བ་སྔགས་ཀྱི་ཀུན་སློང་སྟོད་བཅུད་དག་དྲན་དོན་ལ་གནས་པའི་འདུན་པ་དང་བཅས་ཏེ། དམ་པའི་ཆོས་ཞུ་བའི་ཀུན་སྤྱོད། ཞི་དུལ་བག་ཡོད་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཆོས་ཀྱི་ཚིག་དོན་ལ་ཡིད་གཞོལ་བའི་སྒོ་ནས་གསན་དགོས་པ་ནི་རྒྱུན་དུ་ལྷག་པར་དུ་ཞུ་མ་དགོས་ལ། སྤྱིར་ན་ཆོས་ཐོས་བསམ་ཙི་ཙམ་བྱས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་གོ་མྱོང་ཐོས་མྱོང་དུ་སོང་ནས་དེ་འདྲ་གསུང་ཡོད་པ་རེད། དེ་ལྟ་བུ་ཟེར་དར་བསམ་པའི་རྒྱང་སྙན་གཏམ་གྱི་ཚཤད་པ་ཙམ་ཞིག་ལས། ཆོས་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་ནས་བྱ་སྤྱོད་ཆོས་དང་འདྲེས་པའི་ནད་ཐོག་ལ་སྨན་ཁེལ་སོང་བ་ལྟ་བུ་ནི་རང་གཞན་སུས་ཐད་ནས་ཀྱང་དཀོན་པོར་སྣང་ཞིང་། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། རྡོ་བ་ལ་ཆོན་རྩི་བྱུགས་པ་ལྟར་ཕྱིའི་ཁ་དོག་གི་རྣམ་པ་འགྱུར་བྱེད་ཙམ་ལས་སྣུམ་བུ་ཆོས་ལ་འཕངས་པ་ལྟ་བུའི་གཏིང་གི་གཤིས་རྒྱུད་འགྱུར་བ་མེད་པའི་མཚོན་རྟགས་སོ། །ད་ལྟ་རང་རེས་དངོས་གཞི་གསང་བ་ཆེན་པོའི་མན་ངག་ལ་འཆད་ཉན་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ལ། དེའི་སྟོད་དུ་རུང་བར་བྱེད་པའི་ཆ་ལག་ཏུ། བློ་ཆོས་སུ་འགྲོ་ཞིང་། ཆོས་ལམ་དུ་འགྲོ་བར་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ལ། ཆོས་ལམ་

དུ་འགྲོ་བའི་མཐུན་རྐྱེན་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པ་ཡིན། བསྟེན་བྱ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི། ཐབས་ལ་མཁས་ཤིང་ཐུགས་རྗེ་དང་ལྡན་པ། ཐུགས་རྒྱུད་ཞི་ཞིང་སྤྱོད་ལམ་དུལ་བ། སྡོམ་དང་དམ་ཚིག་རྣམ་པར་དག་པ། མང་དུ་ཐོས་ཤིང་སྦྱངས་པ་ཆེ་བ། བྱིན་རླབས་ཆེ་ཞིང་དང་བ་འདྲེན་པ། རང་འདོད་ཚེ་འདིའི་བྱ་བཞག་ཆོས་བརྒྱད་སྒྱུ་མའི་ཉོ་ཚོང་དང་མ་འབྲེལ་བ། འབྲེལ་ཚད་དོན་ལྡན་ཐར་ལམ་ལ་འགོད་པ་ཞིག་ངེས་པར་དུ་ཡིན་དགོས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་དེ་མཚན་ཐོབ་ཆེ་ཆུང་དང་། འཁོར་སློབ་མང་ཉུང་དང་། ཁ་བཤད་མཁས་ཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་སྒོ་གསུམ་གུས་པ་ཆེན་པོས་བསྟེན་དགོས་ཏེ། མཚན་གྱི་གྲགས་རྒྱ་མི་ཆེ་བའི་སྦས་པའི་རྣལ་འབྱོར་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྲུལ་བའང་དུ་མ་བཞུགས་པ་ཡོད་ཅིང་། དམ་པ་མང་པོས་བསྐུར་བའི་མཚན་སྙན་གྲགས་ཅན་གྱི་དམ་པའི་སྐྱེས་བུའང་ཡོད་པ་ཡིན་པས། དེ་དག་གང་ན་བཞུགས་ཀྱང་། འདི་དག་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྒྲོན་མེ་རེད། སྐྱབས་སུ་མཆིའོ་སྙམ་ནས་ཡི་རངས་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་དུ་དུས་ངན་སྙིགས་མ་ལྔ་བདོ་བའི་བསྐལ་བའི་ཁྲུག་སོ་འདིར། སྙན་པས་སྙན་པ་སྒྲུབ། སྙན་པས་ཟོང་སྒྲུབ། ཟོང་གིས་སྙན་པ་སྤེལ། རྫོངས་ཁྲུའི་ཁ་འཕྲིལ། མཁས་པ་ཟུར་དུ་འདོན་པའི་དུས་ཀྱི་ལུང་བསྟན་ཐོག་ལ་བབས་ཏེ། དངུལ་གྱིས་མིང་ཉོ། མིང་གིས་དངུལ་བསྒྲུབས་ནས། རྫོངས་པ་ཁྲི་ཁྲག་མང་པོ་དྲིལ་བསྒྲགས་བཟང་ངན་གྱི་ཞུར་འབོད་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་དྲངས་ནས། ཚོང་རྫས་རྫུན་མ་རྒྱ་ཁྲིམ་ནས་བཙོངས་པ་དང་འདྲ་བའི་དུས་ཚོད། ཨོ་རྒྱན་ཆེན་པོས། དུས་རྣམས་མི་འགྱུར་མི་རྣམས་འགྱུར་བ་ཡིན། །གསུངས་པ་ལྟར། དུས་འགྱུར་ཞེས་པ་དེ་ཡང་དུས་དབྱར་དགུན་སྟོན་དཔྱིད་གོ་བརྗེས་པ་དང་། ཉི་མ་ཤར་ནུབ་ལྷོ་བྱང་གི་ཕྱོགས་བརྗེ་མི་འགྲོ་ཡང་།

དུས་འགྱུར་ཐེར་བ་ནི་མི་འགྱུར་བ་དང་། མི་འགྱུར་ཐེར་བ་ནི་མིའི་སྤྱོད་པ་འགྱུར་བ་ལ་ཐེར་ཞིང་། སྤྱོད་པ་ནི་བསམ་པའི་རྗེས་འགྲོ་ཡིན་པས། མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་གི་བསམ་པ་དང་ཕྱིའི་ལུས་ངག་གི་བྱ་སྤྱོད་རྣམས་འགྱུར་བ་ལ་དུས་འགྱུར་ཐེར་བས། དུས་བཟང་ངན་བར་མ་གང་དུ་བསྒྱུར་བ་ནི་མའི་བྱ་སྤྱོད་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན། དེས་ན་ཕྱིའི་འབྱུང་བཞིའི་རང་བྱུང་གི་གནོད་འཚེ་ཡང་མི་རྣམས་ཀྱི་མི་དགེའི་བྱ་སྤྱོད་ཀྱི་དབང་འབྲས་ཡུལ་ལ་སྨིན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གང་བསྟེན་བྱ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དེ་ཡང་དག་པ་ཡིན་མིན་ལེགས་པར་བརྟག་པར་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་སྤྱིར་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁ་དཔེར། མི་རྒྱུས་མིས་ལོན་པ་ཚེ་ཕྱེད། །ཁྱི་རྒྱུས་ཀུན་མས་ལོན་པ་ནམ་ཕྱེད། །ཅེས་པ་ལྟར་མི་ཡི་རྒྱུས་ལོན་པ་དཀའ་ཞིང་། དེ་བས་ཀྱང་དམ་པའི་སྐྱེས་བུའི་ཐུགས་ཀྱི་གཏིང་སུས་དཔོག་ཏུ་ནུས། འོན་ཀྱང་མ་རབས་ཀྱི་ཐ་ཚད་ངོ་མ་དེ་ནི། ཕྲད་པ་ཙམ་གྱིས་རྣ་གསུར་གཞོབ་དུད་སྣ་ལ་བྲོ་བ་ལྟར། དང་པོ་ནས་ཀྱང་སུན་པ་སྐེར་ཞིང་དེ་ལ་མི་གཙར་སླམ་པ་སྐྱེད་ངེས་ལ། དམ་པའི་སྐྱེས་བུ་རང་ལ་ལས་འབྲེལ་ཡོད་པ་དངོས་དེ་ཡང་། མཇལ་མ་དགོས་མཚན་ཙམ་ཐོས་པས་ཀྱང་། དད་པའི་སྤུ་ལོང་གཡོ། མིག་ནས་མཆི་མ་འཁྲུག་པ་སོགས་ཐོག་བབས་སུ་ཡོང་བ། དཔེར་ན་རྗེ་བཙུན་མི་ལས་ལྷོ་བྲག་མར་པ་ལོ་ཙཱའི་མཚན་ཐོས་པ་ལྟ་བུ། ལས་འབྲེལ་ཅན་གྱི་བླ་སློབ་ཕྲད་ན་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དང་། བར་ཤར་བ་འབྲིང་རིམ་རྣམས་ཀྱི་ཚོད་ལོན་དཀའ་བ་ཡིན། ཡང་དགོས་མི་སླ་འཛུམ་བག་ཅན་གྱི་གཤིས་དེ་རྟོགས་དཀའ་ཞིང་། དེ་དང་འདྲ་བར་གཡོན་ཅན་རྫུ་བག་ཅན་དེ་ཡང་དང་པོ་ཉིད་ནས་ཤེས་དཀའ་བ་ཡིན། འོན་ཀྱང་། ཤེལ་ལ་ནོར་བུས་ཁ་བསྒྱུར་ན། །ཆུ་དང་འཕྲད་ན་རང་མདོག་སྟོན། །ཞེས་དང་། རྟོག་ངན་དུག་རོ་ཁོང་དུ་ཡོད་ན། །འཆི་ཁ་ཚུན་ཆད་མི་མངོན་མི་སྲིད། །གསུངས་པར་ལྟར།

དཔེར་ན་ལྷ་སྐྱེས་ རྟོན་མ་ཞིག་ཚོས་རྫ་ལས་བྱུད་ནས་གཅན་གཟན་རྒྱལ་པོ་སེ་ངྒེས་ཀྱང་ཉིན་ཁ་ཤས་ལ་རྒྱབ་ཏུ་ཁུར་དགོས་བྱུང་ཡང་། ཉིན་ཞིག་ལྷ་སྐད་ཅིག་ཤོར་དུས་སྨྲ་ཕབ་པ་ལྷ་བུའོ། །དེས་ན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་རྣམས་ནི། དེ་དང་ཧི་ཙམ་འདྲིས་ཤིང་བསྟེན་པ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་མཐོང་དུ་ཡོད་ཅིང་། བྱིན་རླབས་བརྒྱུད་པའི་ཕ་ཕོག་གནང་རྒྱུ་ཡོད་པས་སློབ་མའི་རྒྱུད་ལེགས་པའི་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་ཞིང་དད་དམ་འགྱུར་བ་མེད་པ་ནི། དཔེར་ན། ཚོས་བཟང་པོ་གནའ་བོའི་ཤིང་ཚོས་ཀྱི་ནང་དུ། ཚོས་མཁན་མཁས་པས་བཙོས་པའི་སྣུམ་ཕྲུག གདིང་ཚོས་སྣུམ་ཞིང་རྐྱེན་ཆུ་ལ་སོགས་པས་འདག་ཏུ་མེད་པར་ཧི་ཙམ་རྙིང་གིན་མདོག་ཧེ་ཡག་ཏུ་འགྲོ་བ་དང་འདྲ་ཞིང་། དེ་ལས་གཞན་དུ་དེང་སང་གི་ཚོས་སར་འགག་རེ། བཙོ་བྱའི་རས་རྟོན་མ་ཡིན་པས་ཚོས་མི་འགོ་བའམ། འཚོད་བྱེད་ཀྱི་ཚོས་རྟོན་མས་རས་མི་ལེན་པ་སྟེ་གང་གིས་ལན་མི་ཤེས་པར། ཆུ་དང་ཉི་མ་གང་དང་འཕྲད་ཀྱང་མདོག་ཤོར་བ། གང་དུ་འཕྲད་ཀྱང་འགོས་ནས་རྗོབ་པར་བྱེད་པ་དག་དང་ཆ་མཚུངས་པའི་བླ་སློབ་ཀྱང་ཡོད་དོ། །དེས་ན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་ལེགས་པར་ཕྱེད་ནས་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བསྟེན་པ་ནི་ཚོས་ལམ་དུ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་དང་པོ་ཡིན་པས། སྙིགས་མའི་དུས་འདིར་སངས་རྒྱས་བླ་མའི་རྣམ་པར་བྱོན་པ་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་མཇལ་བ་ལྷར་རབ་ཏུ་དང་པའི་ཡིད་ཀྱིས་གུས་པ་ཆེན་པོས་བསྟེན་ན་ཕན་ཡོན་ཚད་མེད་པ་དང་ལྡན་པའི་གཙོ་བོའི་ཆ་ནས་གླེང་ན། སྲིད་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིར་སྐྱོ་ཤས་དང་ངེས་འབྱུང་སྐྱེས་ནས་ཚེ་འདི་བློས་ཐོང་། འཇིགས་པ་དང་རྒུད་པ་བརྒྱ་ཕྲག་གི་འབྱུང་ཁུང་འཁྲུལ་སྣང་གི་བདག་འཛིན་རང་བཞིན་ཤུགས་ཀྱིས་ཐུལ་ནས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་པའི་ཡོན་ཏན་འཕེལ། དད་པ་ལ་སོགས་པ་འཕགས་ནོར་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་འདུ་ཞིང་།

སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་དང་། དེའི་དུས་སུ་ཆོ་འདིའི་འཆོ་ཁམས་ཅི་ཙམ་རིང་བ་དེ་ཙམ་དུ་དཔལ་འབྱོར་དོན་ལྡན་དུ་འགྱུར་ཞིང་། ཕྱི་མ་ཐར་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་དང་ལྡན་པའི་གོ་འཕང་མཆོག་ལ་བདེ་བླག་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །གལ་ཏེ་སོ་སྐྱེ་ཡིན་པའི་དབང་གིས་བླ་མ་དམ་པ་བརྟགས་ནས་བསྟེན་ཏེ་མ་དད་ལོག་པའི་བློ་རེ་རྐྱེན་དབང་གིས་སྐྱེས་ནའང་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བཤགས་སྡོམ་བྱེད་དགོས་མ་གཏོགས་ངན་སེམས་ལོག་པར་སྐྱེས་པའི་སྐད་ཅིག་གི་གྲངས་བཞིན་ངན་འགྲོར་འཇུག་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །དེ་བས་ན་དམ་ཚིག་རྣམ་པར་དག་པ་མིག་གི་འབྲས་བུ་བཞིན་བསྲུངས་ནས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཏེ། ཐོས་བསམ་སྒོམ་པས་རང་རྒྱུད་སྦྱངས་ནས་ཐར་བ་དོན་གཉེར་བྱེད་པ་ནི་ཆོས་ལམ་དུ་འགྲོ་བྱེད་མ་ནོར་བ་ཡིན། ཁྱད་པར་དུ་ཆོས་སྒྲུབ་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་འགྲོ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དགེ་བ་ཆེ་ཆུང་གང་བསྒྲུབས་ཀྱང་གཞན་དོན་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེའི་སྒོ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་དེ། ངས་གཞན་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ཟིན་པ་ཡིན་པས་བདག་གི་དགེ་བ་གང་བྱས་ཐམས་ཅད་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་ཡིན། བདག་གི་དགེ་བས་འགྲོ་བ་བདེ་བར་ཤོག་ཅིག འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་དང་མི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་སྨིན་པར་ཤོག་ཅིག ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་ཤོག་སྙམ་པའི་ཚད་མེད་པའི་སྙིང་རྗེས་ཀུན་ནས་སློང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡང་ནས་ཡང་དུ་སྦྱོང་བ་དང་། མོས་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཡིད་ཀྱིས་དགེ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་བསྔོ་བ་སོགས། དགེ་བ་གང་སྒྲུབ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱོར་བ་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་གཞི་དམིགས་མེད་རྗེས་བསྔོ་བས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་ཞིག་ཁ་དོན་མཚུངས་པའི་སྒོ་ནས་འགྱུར་བའི་ཐབས་ལ་འབད་པ་དང་། འགྲོ་བའི་དོན་དུ་ཐུན་དང་ཐུན་མཚམས་སུ་སྨོན་ལམ་རྣམ་པར་དག་པ་རེ་

བཏབ་ཅིང་། སྤྱོད་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་མ་བྲལ་ན། སྤྱོད་ལམ་ཐམས་ཅད་ཆོས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །ཁང་ལྟར་ཡང་ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོས། ཐ་མར་ཕྱོགས་སུ་སྐད་ཅིག་མི་ཡེངས་བར། །སྒོ་གསུམ་དགེ་བར་གཞན་དོན་སྙིང་པོར་བྱ། །རང་རྒྱུད་བཏུལ་ནས་ལྷག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལྡན། །ཆོས་གང་ལམ་དུ་འགྲོ་ཞེས་བྱ་བ་ལགས། །གསུངས་པ་ལྟར། དུས་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དགེ་སེམས་དང་མི་འབྲལ་བར་འགྲོ་ཀུན་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་བག་ཡོད་དྲན་ཤེས་དང་ལྡན་པས་ཐར་བ་ལྷུར་ལེན་པ་ནི་ཆོས་ལམ་དུ་འགྲོ་བའི་གནད་ཀྱི་མན་ངག་ཡིན་པའི་ཐུགས་གསོལ་ཞུས་ནས། སྐབས་འདིར་གང་ཞིག་གསན་པར་བྱ་བ། ཀུན་མཁྱེན་རྒྱལ་བ་ཀློང་ཆེན་པའི་བཀའི་གསང་མཛོད་ཆེན་མོ། ཀུན་བཟང་ཆོས་སྐུའི་དགོངས་པ། དགའ་རབ་རྡོ་རྗེའི་ཐུགས་བཅུད། མ་མཁའ་འགྲོ་འབུམ་གྱི་སྙིང་མཛོད། ནཱ་གའི་འཕྲུལ་གྱི་གསང་གཏམ་ཆེན་མོ། གསང་བ་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ། འོད་གསལ་གསང་བའི་མཛོད་ཆེན་མོ། བརྡ་ཚིག་ཡི་གེའི་འདུ་འགོད་དུ། ཀློང་ཆེན་པའི་རང་བྱུང་དགོངས་པའི་ཀློང་མཛོད་ལས་རྒྱ་གྲོལ་བའི་ཆོས་སྐུའི་རིང་བསྲེལ་གྱི་ཕུང་པོ། ཕྱི་རབས་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་སྣང་བའི་ཀུན་བཟང་ཆོས་སྐུའི་རང་ཞལ་གྱི་འདྲ་འབག་ལ། བྱིན་རླབས་ཀྱི་དྲོད་རླངས་མ་ཡལ་བར། སྐལ་ལྡན་འགྲོ་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཆོད་སྡོང་ཆེན་པོར་བཞུགས་པའི་ཀློང་ཆེན་མཛོད་བདུན། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་གླིང་གིས། ཤེས་བྱ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་སྤྱི་དང་ངལ་བསོ་སྐོར་གསུམ་མཛོད་ཆེན་བདུན་གྱི་བསྟན་བཅོས་བང་རིམ་བུམ་ཆོས་བཀྲ། །ཕྲད་བྱུང་སྤྲངས་རྟོགས་བ་གམ་རབ་བརྟེད་མཁྱེན་པའི་ཐེལ་གྱིས་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ས་ཆེན་འདར་ནུས་ཀློང་ཆེན་པ། །ཞེས་བསྟོད་པ་མཛད་པ་ལྟར། ཐབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་ཆོས་ཚུལ་ཐམས་ཅད། མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་

ཀྱིས་མི་གསལ་མི་གཟིགས་པ་མེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཐུགས་ཀློང་ནས་རྫོལ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ། ས་སྙིང་མཛེས་པའི་རྒྱན་ཆ་འཛམ་གླིང་མཛེས་པའི་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་ཟླ་བོའམ་རང་མིན་གཉིས་པ། གསང་རྒྱུད་དགོངས་པ་ཡོན་འདི་དགའ་རབ་རྗེ། །མ་ཡིན་གངས་ཆེན་མཚོ་ཡི་ཐུགས་བསྐྱེད་མཐུ། །ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར། ཐུགས་བསྐྱེད་དང་མཛད་པ་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་དགའ་སྟོན་ཆེན་པོ་ལ་ལོངས་སུ་སྤྱོད་ནས། མཛོད་བདུན་གྱི་འཆད་ཁྲིད་དབུ་བཙུགས་པ་ལས། སྐབས་སུ་བབ་པ་གསང་བ་བླ་ན་མེད་པ་འོད་གསལ་རྡོ་རྗེ་སྙིང་པོའི་གནས་གསུམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཚིག་དོན་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་འདི་ཉིད་འཆད་པའི་སྐབས་ལས། མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་གཞུང་དངོས། གཞི་དང་འཁྲུལ་ཚུལ་ཁྲོལ་ཚུལ་དང་། །གནས་དང་ལམ་དང་སྒོ་དང་ཡུལ། །ཉམས་ལེན་ཚད་དང་བར་མ་དོ། །གྲོལ་ས་ཉིད་དང་བཅུ་གཅིག་གོ །ཞེས་རྡོ་རྗེའི་གནས་བཅུ་གཅིག་གིས་བསྟན་པ་ལས་རྡོ་རྗེའི་གནས་དང་པོ་གཞིའི་གནས་ལུགས་བཤད་པ་དང་། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་གྲོལ་ཚུལ་སོགས་ཆ་ལག་དང་བཅས་པ་སོང་ནས་རྡོ་རྗེའི་གནས་གཉིས་པ་ཁམས་གསུམ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁྲུལ་ཚུལ་བཤད་པའི་སྐབས་ཀྱི་འཁྲུལ་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། ལུས་གྲུབ་ཚུལ་གྱི་རྣམ་གྲངས་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་སོང་ནས། གཉིས་པའི་སྐབས་ཀྱི་འཁྲུལ་བ་ངོ་བོའི་ཆ་དང་། རྣམ་པ་རྐྱེན་གྱི་ཆ་གཉིས་ལས་དང་པོ་སོང་ནས་གཉིས་པའི་སྐབས་ནས་ཀྱང་། རྟེན་ལུས་གྲུབ་ཚུལ་དང་། བརྟེན་པ་རྩ་ཐིག་རླུང་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་སོང་ནས།

༼ག ཁྲབ་བྱེད་འབྱུང་བའི་ཚང་ཚུལ་བཤད་པ།

དེ་རིང་**དོན་གསུམ་པ་ཁྱབ་བྱེད་འབྱུང་བའི་ཆང་ཚུལ་ལ།** གོང་ནས་བཤད་པའི་ལུས་དེ་ལ་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་འབྱུང་བ་ཇི་ལྟར་ཚང་བ་ནི། འབྱུང་བ་རླུང་། མེ། ས། ཆུ། ནམ་མཁའ་ལྔ་ལས། དང་པོ་རླུང་བཤད་པ་ནི། སྲོག་འཛིན་པའི་རླུང་ལ་སོགས་པ་**རླུང་ལྔ་ལས་རེ་རེ་ལ་ལྔ་རེ་ཕྱེ་བ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གདངས་བྱེད་པར་ཁྱབ་ཅིང་ལུས་ལ་ཚང་།** ཕྱི་ནང་ཀུན་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་མེ་ལ་སོགས་པ་**མེ་ལྔས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩལ་བྱེད་པར་ལུས་ལ་ཚང་།** ཀུན་ཏུ་སྣང་བའི་ས་སོགས་**ས་ལྔས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་བསྟན་**༼བརྟན་ཡིན་ནམ་སྙམ༽**པར་ལུས་ལ་ཚང་།** འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཆུ་ལ་སོགས་པ་**ཆུ་ལྔས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་བྱེད་པར་ཚང་།** སྤྱི་ལ་ཁྱབ་པའི་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་**ནམ་མཁའ་ལྔས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གནས་བྱེད་པར་ཚང་བའོ།** །དེས་ཁྱབ་བྱེད་འབྱུང་བའི་བྱེད་ལས་མདོར་བསྟན་ནས། འབྱུང་བ་དེ་ལུས་ལ་ཁྱབ་ཅིང་ཇི་ལྟར་གནས་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། **དེ་ལ་དང་པོ་ས་ལྔའི་གནས་ཚུལ་ནི།** ས་ལྔ་སྔོན་དུ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོའི་སྟེང་ནས་གཞི་བྱེད་པས་ཡིན་ནམ་སྙམ། ཀུན་ཏུ་སྣང་བའི་ས། མི་འགྱུར་བ་རྡོ་རྗེའི་ས། ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ས། སྣང་བ་སྟོན་པ་ཀུན་ཏུ་མཐའ་ཡས་པའི་ས། སྒྲུབ་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ས་དང་ལྔ་ཡོད་པ་ལས། **ཀུན་ཏུ་སྣང་བའི་ས་རིག་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས། མི་འགྱུར་བ་རྡོ་རྗེའི་ས་སྒྲོན་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས། ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ས་ཐིག་ལེ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས། སྣང་བ་སྟོན་པ་ཀུན་ཏུ་མཐའ་ཡས་པའི་ས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་གཉིས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས། སྒྲུབ་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ས་ཤེས་རབ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་སོ།** །འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཆུ། ཞི་བ་གསལ་དག་གི་ཆུ། ཡོན་ཏན་རྒྱས་པའི་ཆུ། ཆགས་པ་མེད་པའི་ཆུ། འཛིན་མེད་རྫོགས་པའི་ཆུ་དང་ལྔ་ལས། **འགྱུར་བ་མེད་**

པའི་རྒྱུ་རྩ་ཐམས་ཅད་ལ་གནས། ཞི་བ་གསལ་དག་གི་རྒྱུ་རྡུས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་གནས། ཡོན་ཏན་རྒྱས་པའི་རྒྱུ་ཁྲག་ཐམས་ཅད་ལ་གནས། ཆགས་པ་མེད་པའི་རྒྱུ་རྒྱུ་སེར་ཐམས་ཅད་ལ་གནས། འཛིན་མེད་རྫོགས་པའི་རྒྱུ་མིག་གི་ནང་ན་གནས་སོ། །ཕྱི་ནང་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་མེ། ཕྱི་ནང་ཀུན་གསལ་གྱི་མེ། ཕྱི་ནང་ཀུན་ཏུ་མཉམ་པའི་མེ། ཕྱི་ནང་གི་བྱ་བ་རྫོགས་པའི་མེ། ཕྱི་ནང་གི་བྱ་བ་སྒྲུབ་པའི་མེ་དང་ལྔ་ལས། ཕྱི་ནང་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་མེ་གློ་བ་ན་གནས། ཕྱི་ནང་ཀུན་གསལ་གྱི་མེ་མིག་གཉིས་དང་ཡན་ལག་ལ་གནས། ཕྱི་ནང་ཀུན་ཏུ་མཉམ་པའི་མེ་ཤ་ལྤགས་བར་ན་གནས། ཕྱི་ནང་གི་བྱ་བ་རྫོགས་པའི་མེ་རྐང་མཐིལ་གཉིས་ན་གནས། ཕྱི་ནང་གི་བྱ་བ་སྒྲུབ་པའི་མེ་ལག་མཐིལ་གཉིས་ན་གནས་སོ། །སྲོག་འཛིན་པའི་རླུང་། བཀག་དང་གཟི་མདངས་བསྐྱེད་པའི་རླུང་། མེ་དང་མཉམ་དུ་གནས་པའི་རླུང་། ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་རླུང་། སྙིང་རྗེ་མེད་པ་བསྐལ་པ་ལས་ཀྱི་རླུང་དང་ལྔ་ལས། སྲོག་འཛིན་པའི་རླུང་སྲོག་རྩ་ན་གནས། བཀག་དང་གཟི་མདངས་བསྐྱེད་པའི་རླུང་སྨིན་ཐྲག་ན་གནས། མེ་དང་མཉམ་དུ་གནས་པའི་རླུང་ཕོ་བ་ན་གནས། ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་རླུང་ལུས་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པར་གནས། སྙིང་རྗེ་མེད་པ་བསྐལ་པ་ལས་ཀྱི་རླུང་སྙིང་དང་སྙིང་ཤུན་གྱི་བར་ན་གནས་སོ། །ཀུན་ལ་ཁྱབ་པའི་ནམ་མཁའ། ཡུལ་མེད་གསལ་དྭངས་ཀྱི་ནམ་མཁའ། མ་འདྲེས་དག་པའི་ནམ་མཁའ། དོན་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ནམ་མཁའ། དག་པའི་ཞིང་དུ་སྦྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དང་ལྔ་ལས། ཀུན་ལ་ཁྱབ་པའི་ནམ་མཁའ་རིག་པ་དངོས་དང་དབྱེར་མེད་དུ་གནས། ཡུལ་མེད་གསལ་དྭངས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་འོད་ལྔ་དང་དབྱེར་མེད་དུ་གནས། མ་འདྲེས་དག་པའི་ནམ་མཁའ་དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་དབྱེར་མེད་དུ་གནས། དོན་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ནམ་མཁའ་རྟགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཐིག་ལེ་

སྟོང་པ་དང་དབྱེར་མེད་དུ་གནས། དག་པའི་ཞིང་དུ་སྤྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ནམ་མཁའ་སྒྲ་
དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་དང་དབྱེར་མེད་དུ་གནས་སོ། །རླུང་ལྔ་ལ་ལྔ་
ཚན་དུ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་རུ་ཕྱེ་ན། སྲོག་འཛིན་པའི་རླུང་ལ། རྩ་བ་འཛིན་པའི་སྲོག་
རླུང་གིས་རིག་པའི་མདངས་བསྐྱེད། སྐྱོད་བྱེད་ཀྱི་སྲོག་རླུང་གིས་ཐིག་ལེའི་
མདངས་བསྐྱེད། རྣམ་པར་ཕྲ་བའི་སྲོག་རླུང་གིས་འོད་ཀྱི་མདངས་བསྐྱེད། མི་
གཙང་བའི་སྲོག་རླུང་གིས་སེམས་དང་མ་རིག་པའི་མདངས་བསྐྱེད། རྣམ་པར་
འདར་བྱེད་ཀྱི་སྲོག་རླུང་གིས་ཡིད་ཀྱི་མདངས་བསྐྱེད་དོ། །སྐབས་སྐབས་སུ་
གདངས་གསུང་བ་ཡོད་ལ་གོ་དོན་འདྲ་མོ་ཡིན་པ་ལ་སྤྱི་ཁྱབ་ཀྱི་གོ་ལུགས་དང་ཞིབ་ཕྲ་
བྱས་ན། མདངས་ནང་དང་གདངས་ཕྱི་རུ་ཨེ་ཡིན་སྙམ། སྤྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་གོ་བའི་
ལུགས་ལ་མདངས་དང་གདངས་ཁྱད་མེད་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །དེ་དག་ནི་
སྲོག་འཛིན་གྱི་རླུང་ལ་ཕྱེས་པ་ལྔའོ། །མེ་མཉམ་གྱི་རླུང་སྡེ་མེ་དང་ལྡན་ཅིག་གནས་
པའི་རླུང་ལའང་ནང་གསེས་ཀྱི་ལྔ་ལས། དྭངས་སྙིགས་འབྱེད་པའི་རླུང་སྲོག་དང་
གཉིས་སུ་མེད། དྲོད་སྐྱེད་པའི་རླུང་རིག་པ་དང་གཉིས་སུ་མེད། གསལ་འགྱུར་
གྱི་རླུང་སྒྲོན་མ་དང་གཉིས་སུ་མེད། རྣམ་པར་སྡུད་པའི་རླུང་ཐིག་ལེ་དང་གཉིས་སུ་
མེད། རྣམ་པར་གཟེངས་བསྟོད་པའི་རླུང་ཤེས་རབ་དང་གཉིས་སུ་མེད་དོ། །
བཀྲག་དང་གཟི་མདངས་བསྐྱེད་པའི་རླུང་ལའང་ལྔ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེད་
པའི་རླུང་གིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡུལ་བྱེད། རྣམ་པར་ཡིད་འབྱུང་བའི་རླུང་གིས་སྣང་
བའི་ཡུལ་བྱེད། རྣམ་པར་མདངས་དང་ལྡན་པའི་རླུང་གིས་སྒྲོན་མའི་ཡུལ་བྱེད།
རྣམ་པར་སྲེག་པའི་རླུང་གིས་མ་རིག་པའི་ཡུལ་བྱེད། རྣམ་པར་རྒོད་པའི་རླུང་གིས་
ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་བྱེད་དོ། །རྣམ་པར་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་རླུང་ལའང་ལྔ་ལས། གཞི་ལ་ཁྱབ་
བྱེད་ཀྱི་རླུང་ཡེ་ཤེས་ལ་སྣང་། འཕྲུལ་དུ་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་རླུང་སྒྲོན་མ་ལ་སྣང་།

དངངས་ཞིང་སྐྲག་པ་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་རླུང་ཤེས་པ་ལ་སྣང་། དྲན་པ་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་རླུང་བསམ་པ་ལ་སྣང་། འཛིན་པས་ཡུལ་ཀུན་ཁྱབ་པའི་རླུང་སེམས་ལ་སྣང་ངོ་། །སྙིང་རྗེ་མེད་པ་བསྐལ་པ་ལས་ཀྱི་རླུང་ལའང་ལྔ་ལས། རྣམ་པར་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་རླུང་ཕུང་པོ་ལ་ཁྱབ། རྣམ་པར་སྒྲོལ་བྱེད་ཀྱི་རླུང་སྐད་ཅིག་མ་ལ་ཁྱབ། རྣམ་པར་ཟློག་བྱེད་ཀྱི་རླུང་བར་མ་དོ་ལ་ཁྱབ། རྣམ་པར་སྨྱུར་བྱེད་ཀྱི་རླུང་རྟོག་པ་ལ་ཁྱབ། སྐད་ཅིག་མའི་རླུང་བྱ་རྫོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གསུམ་ལ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་དག་ཀྱང་རང་ཤར་ལས། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ལྔ་ནི་རང་གི་ལུས་ལ་ཚང་ངོ་། །དེ་ཡང་རླུང་རྣམ་པ་ལྔས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གདངས་བྱེད་དོ། །མེ་རྣམ་པ་ལྔས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩལ་བྱེད་དོ། །ས་རྣམ་པ་ལྔས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་བྱེད་དོ། ཆུ་རྣམ་པ་ལྔས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་བྱེད་དོ། །ནམ་མཁའ་རྣམ་པ་ལྔས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གནས་བྱེད་དོ། །རླུང་རྣམ་པ་ལྔ་གང་ཞེ་ན། སྲོག་འཛིན་གྱི་རླུང་དང་། བཀྲག་དང་གཟི་མདངས་བསྐྱེད་པའི་རླུང་དང་། མེ་དང་མཉམ་དུ་གནས་པའི་རླུང་དང་། ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་རླུང་དང་། སྙིང་རྗེ་མེད་པ་བསྐལ་པ་ལས་ཀྱི་རླུང་དང་ལྔའོ། །རླུང་དེ་རྣམས་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ལུས་མགོ་མཇུག་ལ་གནས་པའོ། །མེ་ལ་ལྔ་སྟེ། ཕྱི་ནང་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་མེ་དང་། ཕྱི་ནང་ཀུན་གསལ་གྱི་མེ་དང་། ཕྱི་ནང་ཀུན་ཏུ་མཉམ་པའི་མེ་དང་། ཕྱི་ནང་གི་བྱ་བ་རྫོགས་པའི་མེ་དང་། ཕྱི་ནང་གི་བྱ་བ་སྒྲུབ་པའི་མེ་དང་ལྔའོ། །ས་ལའང་ལྔ་སྟེ། ཀུན་ཏུ་སྣང་བའི་ས་དང་། མི་འགྱུར་བ་རྡོ་རྗེའི་ས་དང་། ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ས་དང་། སྣང་བ་སྟོན་པ་ཀུན་ཏུ་མཐའ་ཡས་པའི་ས་དང་། སྒྲུབ་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ས་དང་ལྔའོ། །ཆུ་རྣམ་པ་ལྔ་ནི། འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཆུ་དང་། ཞི་བ་གསལ་དག་གི་ཆུ་དང་། །ཡོན་ཏན་འབྱུང་བ་བརྒྱུས་པའི་ཆུ་དང་། ཆགས་པ་མེད་པའི་ཆུ་དང་། འཛིན་མེད་རྫོགས་པའི་ཆུ་དང་

ལྔའོ། །ནམ་མཁའ་ལྔ་ནི། སྤྱི་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པའི་ནམ་མཁའ་དང་། ཡུལ་མེད་གསལ་དྭངས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དང་། མ་འདྲེས་དག་པའི་ནམ་མཁའ་དང་། དོན་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དང་། དག་པའི་ཞིང་དུ་སྒྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དང་ལྔའོ། །དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་ལྔ་ཉིད་རང་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་སོ། །དེ་ཡང་བཤད་ལུགས་འདི་ལྟར་ཡིན་ནོ། །སྲོག་འཛིན་པའི་རླུང་ལ་ཡང་ལྔ་སྟེ། རྩ་བ་འཛིན་པའི་སྲོག་དང་། སྐྱོད་བྱེད་ཀྱི་སྲོག་དང་། རྣམ་པར་ཕྲ་བའི་སྲོག་དང་། མི་གཙང་བའི་སྲོག་དང་། རྣམ་པར་འདར་བྱེད་ཀྱི་སྲོག་དང་ལྔའོ། །མེ་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་གནས་པའི་རླུང་ལའང་ལྔ་སྟེ། །དྭངས་སྙིགས་འབྱེད་པའི་རླུང་དང་། དྲོད་བསྐྱེད་པའི་རླུང་དང་། གསལ་འགྱུར་གྱི་རླུང་དང་། རྣམ་པར་སྡུད་པའི་རླུང་དང་། རྣམ་པར་གཟེངས་བསྟོད་པའི་རླུང་དང་ལྔའོ། །བཀྲག་དང་གཟི་མདངས་བསྐྱེད་པའི་རླུང་ལའང་ལྔ་སྟེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པའི་རླུང་དང་། རྣམ་པར་ཡིད་འབྱུང་བའི་རླུང་དང་། རྣམ་པར་མདངས་དང་ལྡན་པའི་རླུང་དང་། རྣམ་པར་སླེག་པའི་རླུང་དང་། རྣམ་པར་གྲོད་པའི་རླུང་དང་ལྔའོ། །རྣམ་པར་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་རླུང་ལའང་ལྔ་སྟེ། གཞི་ལ་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་རླུང་དང་། འཕྲུལ་ལ་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་རླུང་དང་། དངངས་ཞིང་སྐྲག་པ་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་རླུང་དང་། དྲན་པ་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་རླུང་དང་། འཛིན་པས་ཡུལ་ཀུན་ཁྱབ་པའི་རླུང་དང་ལྔའོ། །སྙིང་རྗེ་མེད་པ་བསྐལ་པ་ལས་ཀྱི་རླུང་ལའང་ལྔ་སྟེ། རྣམ་པར་སྐྱོད་བྱེད་ཀྱི་རླུང་དང་། རྣམ་པར་སྒྲོལ་བྱེད་ཀྱི་རླུང་དང་། རྣམ་པར་ཟློག་བྱེད་ཀྱི་རླུང་དང་། རྣམ་པར་སྨྱུར་བྱེད་ཀྱི་རླུང་དང་། སྐད་ཅིག་མའི་རླུང་དང་ལྔའོ་ཞེས་སོ། །སྤྱིར་ན་འབྱུང་བ་འདི་ལ་ཕྱིའི་འབྱུང་བ་དང་། ནང་གི་འབྱུང་བ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡོད། ཕྱི་འབྱུང་ས་ཆུ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ནང་འབྱུང་གི་རྟེན་ཡིན་པས། རྟེན་དང་བརྟེན་

པར་འབྲེལ་བས་ན་ཕྱི་ནང་གི་འབྱུང་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ཡིན། འདི་གཉིས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་སེམས་ཅན་དང་སངས་རྒྱས་ཞེས་པ་ཞིག་མེད་དེ། སེམས་ཅན་རྣམས་འབྱུང་ལྔ་འཁྲུལ་བའི་དབྱིངས་ལ་སྤྱོད་ཅིང་། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རང་ཆས་སུ་ལྡན། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་དག་པའི་འབྱུང་ལྔའི་དབྱིངས་སུ་བཞུགས་ཤིང་། འབྱུང་ཆེན་ལྔའི་དྲི་མ་ཤིན་ཏུ་ཟད་པ་ལ་སྤྱོད་པའོ། །འོ་ན་འབྱུང་ཆེན་འབྱུང་ཆུང་ཞེས་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ནི། འོད་གསལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཁ་དོག་ལྔ་ལྡན་དེ་ཡིན་པ་དང་། འབྱུང་ཆུང་ནི། ས་ཆུ་མེ་རླུང་ནམ་མཁའ་ལྔ་པོའོ། །འབྱུང་ཆུང་ལའང་འབྱུང་གཟུགས་དང་། འབྱུང་བ་དངོས་གཉིས་ལས། འབྱུང་གཟུགས་ཞེས་པ་ནི། དལྔ་ཕྱི་རོལ་དུ་སྣང་བའི་ས་ཆུ་མེ་རླུང་ནམ་མཁའ་དང་ལྔའོ། །འབྱུང་བ་དངོས་ནི་ནང་འབྱུང་གི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ལུས་ཀྱི་ཆོས་སྲ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྔ་པོ་དེའོ། །ནང་འབྱུང་ནི་ཁམས་དགང་བའི་རྟེན་ཆོས་འབྱུང་ལྔ་སོ་སོ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་ལྔའི་དབྱིངས་ལས་མ་གཡོས་ཤིང་། འབྱུང་ལྔ་མེད་པའི་སྔོན་དུ་འཁོར་འདས་བྱུང་བ་མེད་དོ། །དེས་ན་འབྱུང་བ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་དང་། ངེས་ཚིག་དང་། དགོས་ཆེད། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་མང་ངོ་། །དེ་ལས་དང་པོ་ངོ་བོ་ནི། ཕྱི་འབྱུང་གཟུགས་སུ་སྣང་བ་འདི་ཡང་ནང་འབྱུང་དངོས་ཀྱི་རོལ་བ་ཡིན་པས། ནང་གི་ཁོངས་ནས་བྱུང་བའམ་དེའི་ཁོངས་སུ་འདུ་བ་ཡིན་པས་འབྱུང་བ་ལྔའོ། །སེམས་ཅན་སྤྱི་མཐུན་ལ་སྣང་བའི་ཕྱིའི་འབྱུང་གཟུགས་ལྔ་ནི། རྟེན་སྣོད་ཀྱི་སྣང་བ་རགས་ཆགས་པ་ཡིན་ལ། ནང་འབྱུང་དངོས་ལྔ་ནི། སེམས་དང་རིག་པའི་རྟེན་དུ་ཆགས་པའོ། །ལུས་ཀྱི་འབྱུང་ལྔ་རགས་པ་ལ་དྭངས་མའི་འབྱུང་ལྔ་ནང་དུ་བརྟེན་ཡོད་པས་ན་ནང་འབྱུང་སྟེ། འདི་དག་གི་ཐུན་མོང་རབ་དབྱེ་ནི་རླུང་མེ་ས་ཆུ་ནམ་མཁའ་ལྔ་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་ལྔ་ལྔར

ཕྱེས་པས་ཉེར་ལྔ་རུ་འགྱུར་ལ། ནང་འབྱུང་གི་བྱེད་ལས་མི་འདྲ་བ་ལྔ་ལ་ལྟོས་ནས་རྣམ་གྲངས་ལྔ་རུ་ངེས་སོ། །དེ་ཡང་རླུང་རྣམ་པ་ལྔས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གདངས་བྱེད། མེ་རྣམ་པ་ལྔས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩལ་བྱེད། ས་རྣམ་པ་ལྔས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་བྱེད། ཆུ་རྣམ་པ་ལྔས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་བྱེད། ནམ་མཁའ་རྣམ་པ་ལྔས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད། དེ་དག་རེ་རེ་ལའང་ཡན་ལག་གི་དབྱེ་བ་དུ་མ་གཞུང་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཚིག་དོན་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་ལས་སྲིད་པར་འཁྲུལ་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་སྟེ་རྡོ་རྗེའི་གནས་གཉིས་པ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པའོ།། །།

❁ ❁ ❁

རྡོ་རྗེའི་གནས་གསུམ་པ།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་པོས་ཁྱབ་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་
རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ།

༼ཀ༽ ཁྱབ་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ།

༼ཀ ཁྱབ་ཆོས་དངོས་བཤད་པ།

དེས་གཞི་དང་འབྲུལ་གཉིས་ཀ་སོང་ནས་ཁྱབ་ཚུལ་བཤད་པ་ནི། **དེ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་པོས་ཇི་ལྟར་ཁྱབ་ཅིང་གནས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། །ཁྱབ་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། ཁྱབ་ཆོས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལའང་ཁྱབ་ཆོས་དངོས་དང་། དེ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྤང་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།** དེ་ལ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ལུང་གིས་སྒྲུབ་པ་ལ། བླ་ན་མེད་པའི་ལུང་དང་། ཐུན་མིན་གྱི་ལུང་དང་། ཐུན་མོང་གི་ལུང་སྟེ་གསུམ་གྱིས་སྒྲུབ་པ་སྟེ། གཞལ་བྱ་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ལུང་ཚད་མས་སྒྲུབ་པ་ནི་

བསྟན་པ་སྤྱི་ལུགས་ཡིན་པས། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་སྙིང་གི་མེ་ལོང་ལ་སོགས་པ་རྒྱུད་ཆེན་གྱི་ལུང་འདི་དག་བླ་ན་མེད་པའི་ལུང་ཡིན། ཐུན་མོང་མིན་པའི་ལུང་ནི། གསང་སྔགས་སྤྱིའི་ལུང་དཔེར་ན་རྒྱུད་བརྟག་གཉིས་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་དངོས། །འོན་ཀྱང་གློ་བུར་དྲི་མས་བསྒྲིབས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཐུན་མོང་གི་ལུང་རྒྱུད་བླའི་ལུང་སོགས་འོག་ནས་འབྱུང་བ་རྣམས་སོ། །དང་པོ་བླ་ན་མེད་པའི་ལུང་ནི། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་སྙིང་གི་མེ་ལོང་གི་རྒྱུད་ལས། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཏིལ་འབྲུ་ལ་མར་གྱིས་ཁྱབ་པ་བཞིན་དུ་གནས་སོ་ཞེས་པ་དང་། ནོར་བུ་ཕྲ་བཀོད་ལས། ཏིལ་འབྲུའམ་ནི་ཡུངས་འབྲུ་ལ། །མར་ཉིད་ཡེ་ནས་ལྷུན་གྲུབ་བཞིན། །སེམས་ཅན་ལུས་ལྟར་སྣང་བ་ལ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ས་བོན་ནི། །མཐུན་པའི་འོད་དང་བཅས་པར་སྣང་། །ཞེས་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་ལས། རང་རིག་ཡེ་ཤེས་ལུས་ལ་གནས། །ཏིལ་འབྲུ་ལ་ནི་མར་བཞིན་ནོ། །ལུས་ཀྱི་བཀྲག་དང་གཟི་མདངས་ནི། །ཡེ་ཤེས་བསྐྱན་གྱིས་ཁྱབ་པར་བྱེད། །ཅེས་པ་དང་། རང་ཤར་ལས། ཡང་དག་སངས་རྒྱས་དགོངས་པ་ནི། །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་རང་རྒྱུད་ལ། །སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་ཚུལ་དུ་གནས། །ཞེས་པ་དང་། དེ་དག་ནི་བླ་ན་མེད་པའི་ལུང་ངོ་། །ཐུན་མོང་གི་ལུང་ནི། ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་མདོ་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། ཀྱེ་རྡོ་རྗེ་ལས། ལུས་ལ་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་གནས། །རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་སྤངས། །དངོས་པོ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པ་པོ། །ལུས་གནས་ལུས་ལས་མ་སྐྱེས་པའོ། །ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་འདི་གསང་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྤྱི་མ་ཟད་བཀའ་ཐ་མ་དོན་དམ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་མདོ་སྡེ་དག་ལས་ཀྱང་གཙོ་བོར་གསུངས་ཡོད་ལ། འདི་རྒྱུད་ཀྱི་དངོས་གཞི

ཡང་ཡིན། གསང་སྔགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཞི་རྒྱུད་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པར་འདོད་པ་ཡིན་པས། ཡེ་ནས་འདུས་མ་བྱས་པ་སོ་སོར་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྟོང་གསལ་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་འདི་ལ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །སྤྲོས་བྲལ་སྨྲ་བསམ་བརྗོད་པ་ལས་འདས་པའི་ངོ་བོ་དེར་སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡེ་ནས་རྫོགས་པ་དེ་ནི་རང་ལ་ཡོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོ་གཞི་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡང་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟ་བུའི་གཞི་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཁམས་འདི་ཉིད་རང་བཞིན་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་སངས་རྒྱས་གནས་ལུགས་དོན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་དེས་ཆེ་ཆུང་བཟང་ངན་མེད་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་ཡོད་ཅིང་། དེས་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་དང་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ཡོད་པའི་དཔེ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ན། **འཕགས་པ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས། རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། བུད་མེད་དབུལ་མོ་ཞིག་གི་ཁང་པའི་ནང་ན་གསེར་གྱི་གཏེར་ཡོད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཡོད་པར་མི་ཤེས་པ་ལས།** དབུལ་མོའི་ཁྱིམ་གྱི་གསེར་གཏེར་དེ་ཁང་པའི་ནང་གི་སས་བསྒྲིབས་པ་ལྟར་སྙིང་པོ་རང་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཀུན་གཞིའི་བག་ཆགས་སད་ནས་བསྒྲིབས་ཏེ་མ་རིག་པས་འཁོར་བའི་གནས་སུ་དབུལ་ཕོངས་སུ་གྱུར་པའི་དཔེའོ། **།ཕྱིས་སྐྱེས་བུ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཞིག་གིས་བུད་མེད་དབུལ་མོ་ལ་འདི་སྐད་དུ། བུད་མེད་ཁྱོད་ཁོ་བོའི་ཕྱུག་བདར་སར་གླ་ཟ་བར་ནུས་སམ། བུད་མེད་དེས་སྨྲས་པ། ཁོ་མོས་མི་ནུས་སོ། ཇི་སྟེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁོ་མོའི་བུས་གསེར་གྱི་གཏེར་ཞིག་སྨྲས་པ་བསྟན་པར་ནུས་ན་ཁྱོད་ཀྱི་ལས་བྱའོ། །སྐྱེས་བུ་དེས་སྨྲས་པ། ཁོ་བོ་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པས་ཁྱོད་ཀྱི་བུས་སྨྲས་པའི་གསེར་གྱི་གཏེར་ཁོ་བོས་ཤེས་ཀྱི་བསྟན་ཏོ། །བུད་མེད་དེས་སྨྲས་པ། ཁོ་མོའི་ཁྱིམ་གང་གི་ཚེ་ཕྲ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་མི་ཤེས་ན་ཇི་ག་ཁྱོད་ཀྱིས་ཤེས་སམ།**

སྐྱེས་བུ་དེས་སྨྲས་པ། ཁོ་བོས་ནི་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་ཤེས་སོ། །བུད་མེད་དེས་སྨྲས་པ། ཁོ་མོ་དེ་མཐོང་བར་འདོད་ཀྱི་སྟོན་ཅིག དེ་ནས་སྐྱེས་བུ་དེས་མོའི་ཁྱིམ་དུ་མཆེད་ཀྱང་ ཁོང་པར་བཞུགས་ནས་གསེར་གྱི་གཏེར་བྲུས་ཏེ་བུད་མེད་ལ་བསྟན་ཏོ། །བུད་མེད་དེས་གཏེར་མཐོང་ནས་ཤིན་ཏུ་དགའ་མགུ་སྟེ་ངོ་མཚར་རྨད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་སྐྱེས་ནས་སྐྱེས་བུ་དེ་ལ་བསྟི་སྟང་དུ་བྱེད་དོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་མཐོང་བ་ཡང་ཇི་ལྟར་བུད་མེད་དབུལ་མོས་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་མི་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་ངས་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པས་བསྒྲིབས་ཏེ་མི་མཐོང་བ་བསྟན་པ་ཡང་ཇི་ལྟར་བུད་མེད་དབུལ་མོས་གཏེར་མི་མཐོང་བ་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་བསྟན་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་ནོ། །སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དག་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་དག་མཐོང་ནས་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་སེམས་སྐྱེས་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱེད་ཅིང་ཕྱོགས་སོ། །ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྐྱེས་བུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དཔེའོ། །བུད་མེད་དབུལ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཚད་མེད་པའི་དཔེའོ། །གསེར་གྱི་གཏེར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་དཔེའོ་ཞེས་པ་དང་། དབུལ་མོའི་ཁྱིམ་ན་ལྷའི་མིག་ཡོད་པའི་གང་ཟག་དེས་མཐོང་ནས་དེ་བསྟན་ཆེ་དབུལ་མོ་རྒྱུ་ནོར་གྱིས་ཕྱུག་ནས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལྟར། རང་ལ་སྙིང་པོ་ཡོད་པ་དེ་རང་གིས་ངོ་མ་ཤེས་ཀྱང་བླ་མས་ངོ་སྤྲད་པ་བཞིན་ཉམས་སུ་བླངས་པས་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་པ་ནི་དེ་ལྟར་རོ། །ཡང་གྲུབ་ཀྱི་ནོར་བུའི་དཔེ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་གསུངས་པ། རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད

ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ཡང་། ཇི་ལྟར་སྨན་པ་མཁས་པས་ གྲུད་ཀྱི་རྡོ་རྗེའི་ནོར་བུ་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་པ་ནས། རིགས་ཀྱི་བུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ནང་ན་སྟོབས་བཅུ་དང་། མི་འཇིགས་པ་བཞི་དང་། མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང་། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་པའི་བར་དུ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། །རྒྱུད་བླ་མ་ལས་ཀྱང་། རྫོགས་སངས་སྐུ་ནི་འཕྲོ་ཕྱིར་དང་། །དེ་བཞིན་ཉིད་དབྱེར་མེད་ཕྱིར་དང་། །རིགས་ཡོད་ཕྱིར་ན་སེམས་ཅན་ཀུན། །རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱས་སྙིང་པོ་ཅན། །ཞེས་དང་། བརྟག་གཉིས་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད། །འོན་ཀྱང་གློ་བུར་དྲི་མས་བསྒྲིབས། །དེ་བསལ་ན་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད། །ཅེས་པ་དང་། དོ་ཧ་ལས། མཁས་པ་ཐམས་ཅད་བསྟན་བཅོས་འཆད་པ་ཡིས། །ལུས་ལ་སངས་རྒྱས་ཡོད་པ་མ་རྟོགས་སོ། །ཞེས་པ་དང་། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། ཇི་ལྟར་མི་དབུལ་ཁྱིམ་ནང་ས་འོག་ན། །མི་ཟད་པ་ཡི་གཏེར་ནི་ཡོད་གྱུར་ལ། །མི་དེས་དེ་མ་ཤེས་ཤིང་གཏེར་དེས་ཀྱང་། །དེ་ལ་ང་འདིར་ཡོད་ཅེས་མི་སྨྲ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཡིད་ཀྱི་ནང་ཆུད་རིན་ཆེན་གཏེར། །དྲི་མེད་བསལ་དང་བཞག་མེད་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་། །མ་རྟོགས་པ་ན་དབུལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ནི། །རྣམ་མང་རྒྱུན་དུ་སྐྱེ་དགུ་འདིས་མྱོང་ངོ་། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་དཔེ་དགུ་དོན་དགུ་དང་། ཕལ་པོ་ཆེ་ལས། སྟོང་གསུམ་དར་ཡུག་ཆེན་པོའི་དཔེ་ལ་སོགས་པ་དྲུ་མས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །འོག་ནས་འབྱུང་བའི་སྡོན་སྒྲོམ་གྱི་མིང་བཟུང་ནས་གཟུ་ལུམ་སྨྲ་བ་ལ་ལས། གསང་སྔགས་ནི་སེམས་ཙམ་པ་དང་ལྟ་བ་གཅིག་པ་སྟེ། དོན་གྱི་གཞི་འགྱུར་མེད་དང་། གནས་འགྱུར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། བཀའ་ཐ་མའི་སྙིང་པོ་བསྟན་པའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་

ཅན་དྲངས་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་མིན་ན་མུ་སྟེགས་པའི་བདག་དང་འདྲའོ། །ཞེས་པ་དང་། ཚིག་ཏུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་ལས་འདས་པས་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཞེས་སུ་སྨྲ་ཡང་། དོན་དུ་གང་འབྲལ་རྒྱུའི་དྲི་མ་གང་གི་སྟེང་དུ་བྲལ་བའི་འབྲལ་གཞི་ཙམ་ཡང་མེད་པར་སྟོང་པ་ཕྱང་ཆད་ནམ་མཁའ་ལྟར་འདོད་པ་དེ་རྣམས་ལ། ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་རྗེས། མཛོད་འགྲེལ་པདྨ་དཀར་པོ་ལས། བསྟན་པ་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པས་ན། ལེགས་ནའང་སྲིད་རྩེའི་ལྟ་བ་དེས་འཁོར་བའི་ས་བོན་འདེབས་ཤིང་། ཕལ་ཆེར་ངན་སོང་དུ་བགྲོད་པའི་ཕྱིར། ལོག་པར་ལྟ་བ་འཛིན་པ་ཕྱུར་བུ་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ལ། ཆ་ལུགས་མ་འཛེམས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དེ། དེ་ནི་གོས་ངུར་སྨྲིག་སྤྱངས་ནས་ཐལ་བའི་སྐྱི་མས་ལུས་ལ་བྱུགས་ན་ཐམས་ཅད་མཚུངས་པས་རྒྱུད་འཕེན་པར་ཕྱོགས་ཀུན་མཚུངས་པར་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡིད་བཞིན་མཛོད་རྩ་བ་ལས་ཀྱང་། ཚིག་ཏུ་ཡོད་མེད་མཐའ་བྲལ་ཞེས་སྨྲ་ཡང་། །འབྲལ་གཞི་མི་ཤེས་སྲིད་རྩེའི་ལྟ་བ་ཅན། །བསྟན་པ་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། །ནམ་མཁའི་ཡིད་ཅན་ཐལ་བས་བྱུགས་པ་རུང་། །ཞེས་འདོད་པ་བཀོད་ནས་དེའི་ཐེ་ཚོམ་བསལ་བ་དང་། གཞན་ཡང་སེམས་ཙམ་པས་རང་རིག་རང་གསལ་འགྱུར་མེད་རྟག་པར་འདོད་པ་དང་། རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ལྷུན་གྲུབ་འདུས་མ་བྱས་རྟག་ཆད་ལས་འདས་ཤིང་ཡོན་ཏན་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཁམས་སུ་འདོད་པ་གཉིས་ཀ་འདོད་པ་མི་མཚུངས་པས་གཅིག་ཡིན་པའི་དོན་མེད་དོ། །གནས་འགྱུར་གྱི་ཕྱོགས་ནས་ཀྱང་། སེམས་ཙམ་པས་ཀུན་གཞི་ཚོགས་བརྒྱད་དེ་ཉིད་གནས་འགྱུར་བས་ཡེ་ཤེས་སུ་འདོད་ལ། རྫོགས་ཆེན་གྱི་སྐབས་སུ་ཚོགས་བརྒྱད་ཕར་བསལ་བས་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་མི་མངོན་པ་མངོན་པར་བྱས་ནས་སྒྱུར་དུ་རྟོགས་པ་ཙམ་ལ་གནས་གྱུར་དུ་བཏགས་པ་གཉིས་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། །

དེ་ཡང་གསང་སྔགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མི་ཤིགས་པ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ལ། མི་ཤིགས་པ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་མི་འགྱུར་བ་གཡུང་དྲུང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པས། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་མངོན་དུ་བྱས་ནས་འབྲས་བུ་ལམ་དུ་བྱེད་པས་ན་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པར་གྲུབ་པའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་ཞིང་ཟབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དོན་དེ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་མ་གཏོགས་གཞན་གྱིས་ཤེས་བྱ་མིན་ནོ།།

༼ཁ༽ དེ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྤང་བ།

༼ཀ༽ ཐེ་ཚོམ་དགོད་པ།

གཉིས་པ་དེ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྤང་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཐེ་ཚོམ་དགོད། དེ་སྤང་། ངེས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་སྒྲོ་དགག་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྔོན་དགེ་བའི་རྩ་བ་མ་བསྐྲུན། ད་ལྟ་ཡང་དག་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་མ་མཇལ། ངེས་པ་དོན་གྱི་ཆོས་ཟབ་མོ་མ་ཐོས་པ་རྣམས་ན་རེ། སེམས་ཉིད་སྟོང་ཉིད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནམ་སྙིང་པོ་ཟེར་གྱི། མཚན་དཔེ་སྟོབས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་ཡོད་པ་ག་ལ་སྲིད། གནས་ལུགས་བདག་མེད་པ་ནམ་མཁའ་སྟོང་པ་ལྟ་བུར་ཡུམ་བར་མ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་སྙིང་པོ་བསྟན་པའི་མདོ་རྣམས་དྲང་དོན་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་མུ་སྟེགས་པའི་བདག་རྟག་པ་དང་ཁྱད་མེད་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་ངེས་པ་དོན་གྱི་ཆོས་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པར་སྣང་ངོ་། ། སེམས་ཅན་དང་། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར། སངས་རྒྱས་

ཀྱི་སྙིང་པོས། འབྲི་བསྣན་མེད་པར་ཁྱབ་པས་གྲོལ་གཞི་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཉིད་འདི་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདིའི་དོན་ཇི་བཞིན་མ་རྟོགས་པར་བཀའ་ཐ་མའི་གཤེགས་སྙིང་བསྟན་པའི་མདོ་བཅུ་ལ་སོགས་པ་དྲང་དོན་དུ་བཟུང་ནས་སྟོང་པ་སྤྲོས་པ་བྲལ་བའི་སྟོང་རྐྱང་དོན་དམ་དུ་འདོད་པ་དག་ཆད་པའི་མཐར་ལྷུང་ངོ་། །འབྲལ་གཞི་མེད་ན་འབྲལ་ཆོས་གང་གི་སྟེང་དུ་སངས་རྒྱས་པ་དང་གྲོལ་བ་དང་འདས་པའི་ཐ་སྙད་གདགས་དགོས། སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་རྐྱང་དོན་དམ་གྱི་ཆ་འབྲལ་གཞི་ལ་མེད་ཅིང་། དེས་ན་དབྱིངས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ངོ་བོ་སོ་སོར་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྟོང་གསལ་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་འདི་ནི་ངེས་པའི་སྙིང་པོ་ཡིན་པས་ཐར་འདོད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྟོགས་བྱའི་གཞི་དང་ལྟ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྩེ་མོར་གཟུང་བར་བྱའོ། །འདི་ལ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ངེས་པ་ནི། རྟོགས་ན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གཞི་དང་མ་རྟོགས་ན་འཁོར་བ་འབྱུང་བའི་ཆ་ནས་དབྱིངས་དང་། སེམས་ཀྱི་དམ་པ་དང་། སེམས་ཉིད་ཅེས་བྱ་སྟེ། དོ་ཧ་ལས། སེམས་ཉིད་གཅིག་པུ་ཀུན་གྱི་ས་བོན་ཏེ། །གང་ལ་སྲིད་དང་མྱ་ངན་འདས་འཕྲོ་བ། །འདོད་པའི་འབྲས་བུ་སྟེར་བར་བྱེད་པ་ཡི། །ཡིད་བཞིན་ནོར་འདྲའི་སེམས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་སོ། །ཡེ་ནས་འདུས་མ་བྱས་སུ་རང་ལ་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པའི་ཆ་ནས། རང་བཞིན་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཚང་བར་ཡོད་པས་ན་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །དྲི་མས་བསྒྲིབས་པའི་ཆ་ནས་དོན་གྱི་ཀུན་གཞི་དང་ཁམས་ཞེས་འདོགས་སོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་དངོས་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །གདོད་མ་ཉིད་ནས་དག་པས་ན་འོད་གསལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱའོ། །མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། ཟབ་པ་དེ་ནི་སྒྲོ་འདོགས་དང་། །སྐུར་བའི་མཐའ

ལས་གྲོལ་བ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པར་ལྟར། ཡོད་མེད་སྒྲོ་སྐུར་གྱི་མཐའ་ལས་འདས་པས་སྟོང་ཉིད་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་རང་བཞིན་ཞེས་བྱའོ། །སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐའ་ལས་འདས་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །སྟོང་གསལ་གཉིས་སུ་མེད་པས་ན་བདེན་པ་དབྱེར་མེད་ཅེས་བྱའོ། །འཕོ་འགྱུར་སྐྱེ་འགག་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པས་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །མདོར་ན་མིང་གང་ལྟར་བཏགས་ཀྱང་དོན་ལ་གནས་ལུགས་འོད་གསལ་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།

ཁ༽ ཐེ་ཚོམ་བསལ་བ།

འོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་པའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཡོད་པས་དེ་དགག་པའི་ཆེད་དུ། གཉིས་པ་ཐེ་ཚོམ་བསལ་བ་ནི། རྒྱལ་དེ་ལྟ་བུ་བཟང་པོ་མ་ཡིན་པས་རེ་ཞིག་ལུང་ཉིད་ཚད་མར་བྱས་ཏེ་སྨྲང་བ་ནི། ཅི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་འཁོར་ལོ་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་ལས་གནས་འདི་ནི་ཐ་མ་དོན་དམ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་གསུངས་པ་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་མ་ཤེས། སྟོང་ཉིད་རྐྱང་པ་དོན་དམ་ཡིན་ན། འཁོར་ལོ་གསུམ་ལ་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པའང་ཇི་ལྟར་འཐད་དེ། སྟོང་ཉིད་དྲང་དོན་དུ་གསུངས་ཀྱི། དེ་ཡང་གནས་ལུགས་ཀྱིས་སྐྲག་པ་དང་། ལས་དང་པོ་པས་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དགག་པ་ཙམ་ལ་དགོངས་པ་སྟེ། འཕགས་པ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ལས། བུད་མེད་བུ་ཁ་སྨུགས་གསོ་བའི་དཔེ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་གསུངས་པ། རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བསྒྲལ་བའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བདག་མེད་པའི་ནན་ཏན་བྱེད་པ་སྟོན་ཏེ། དེ་ལ་ནན་ཏན་བྱས་པས་བདག་ཅེས་བྱ་བའི་

སེམས་མེད་དེ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་བཟློག་ོ། །དེ་ལའང་འཇིག་རྟེན་རྒྱང་འཕེན་པའི་ངན་པར་ལྟ་བ་བསལ་བའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་རྒྱང་འཕེན་པའི་ཆོས་ལས་འདས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་འཇིག་རྟེན་རྒྱང་འཕེན་པ་དག་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། བདག་མེད་པའི་ཆོས་བསྒོམས་པས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ལུས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་བུད་མེད་དེས་བུའི་ཕྱིར་མཁྲིས་པས་ནུ་མ་ལ་བསྐུས་པ་བཞིན་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། སྟོང་པ་ཉིད་བསྒོམ་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདག་མེད་ཅེས་གསུངས་སོ། །ཇི་ལྟར་བུད་མེད་དེས་ནུ་མ་ཕྱིར་བསྐུས་ནས་བུ་བོས་ཏེ་ནུ་ཞོ་ནུད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞིན་དུ། ངས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་བསྟན་པའང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། དགེ་སློང་ཁྱོད་ཀྱང་མ་སྐྲག་པར། ཇི་ལྟར་བུ་དེ་ལ་མས་བོས་ཏེ་ནུ་ཞོ་བགས་ཀྱིས་འཐུངས་པ་བཞིན་དུ། དགེ་སློང་ཁྱོད་ཀྱང་བྱེ་བྲག་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ནི་མེད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། སྟོན་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོ་བརྗོད་པ་ལས། ངས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱིས་པ་རྣམས་བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལས་ཡོངས་སུ་དྲང་བའི་ཕྱིར་བཤད་ཀྱི་ཡང་དག་པར་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཉག་གཅིག་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །མུ་སྟེགས་ཀྱི་བདག་རྟག་པ་དང་མི་མཚུངས་ཏེ་སྙིང་པོ་ནི་ཡེ་ནས་འོད་གསལ་ཞིང་ལུས་ལ་གནས་ཀྱང་རྟག་མི་རྟག་ལས་འདས་པས་རྟག་པ་ཁོ་ནར་མི་འདོད་པ་དང་། འོད་གསལ་བ་དེ་བླ་མའི་མན་ངག་གིས་མཐོང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་སུས་ཀྱང་མི་མཐོང་བའི་ལྐོག་གྱུར་དུ་མི་འདོད་པ་དང་། ངོ་བོ་སྟོང་གསལ་མཐའ་བྲལ་ཡིན་པས་མཐེ་བོང་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་རང་མཚན་དང་ཆོས་མི་སྒྱུར་བ་དང་། དངོས་པོ་དང་མཚན་མར་མེད་པས་ལུས་ཆེ་ཆུང་ལ་སྙིང་པོ་ཆེ་

ཚུང་དང་བཟང་ངན་དུ་མི་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་། །མུ་སྟེགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྨྲས་པ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་པོ་དང་ཀུན་ཏུ་མི་མཚུངས་ཀྱང་མིང་ཙམ་མམ་ཚིག་གིས་བརྗོད་པ་ལས་འདྲའོ་སྙམ་དུ་འཁྲུལ་པས་ཁྱོད་ཅག་བློ་གྲོས་བླུན་པོར་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་མཐོང་བ་ནི། སྔོན་རྒྱལ་པོའི་རལ་གྲི་སྟོར་བ་ལས་དབུལ་པོ་ཞིག་གིས་རྨི་ལམ་དུ་རལ་གྲི་རྨིས་པ་བླ་བརྗོལ་དུ་ཤར་བ་ལ་རལ་གྲི་བརྟད་པས་མིང་ཙམ་ལས་དོན་མ་མཐོང་བས་རལ་གྲི་མ་མཐོང་བར་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་འདྲ་སྟེ།

བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དེ་དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གནས་ན། ད་ལྟའི་སྐབས་སུ་མཐོང་བར་རིགས་སོ་སྙམ་ན། ད་ལྟའི་སྐབས་སུ་སེམས་ཅན་རྣམས་སྒྲིབ་པས་བསྒྲིབས་ནས་ཡོད་པས་མི་མཐོང་བའོ། །ཇི་ལྟར་བསྒྲིབས་ནས་ཡོད་ཅེ་ན། སྐུ་ལ་ལུས་ཀྱིས་བསྒྲིབས། གསུང་ལ་ངག་གིས་བསྒྲིབས། ཐུགས་ལ་སེམས་ཀྱིས་བསྒྲིབས་ནས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་གསུམ་མ་ཤེས་པའོ། །འོན་ཀྱང་གང་ཟག་བརྩོན་འགྲུས་ཅན་གྱིས་ད་ལྟའི་སྐབས་སུ་མཐོང་ནུས་ཏེ། སྣང་བཞི་ཚད་དུ་ཕྱིན་ན་ད་ལྟའི་སྐབས་སུ་ཡང་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །མཐོང་དུ་ཡོད་པ་ནི་དཔེ་དོན་རྟགས་གསུམ་གྱིས་བཤད་ཐུབ་ལ། དེ་ལ་དཔེ་ནི་ཉི་མ་སྤྲིན་རུམ་ན་གནས་པ་ལྟར་ལུས་རྒྱས་འཐུམས་ནས་ཡོད་པ། དོན་སྙིང་ནང་ན་ཡོད་པར་ངོ་སྤྲོད་དེ། རྟགས་ཐིག་ལེ་སྟོང་སྒྲོན་བསྟན་ན་ཡིད་ཆེས་སོ། །ད་ལྟའི་སྐབས་སུ་ཁྱུང་གི་ཕྲུ་གུ་སྒོང་རྒྱས་འཐུམས་པ་ལྟར་བག་ཆགས་ཀྱི་སྒོང་ཤུན་གྱིས་བཏུམས་ནས་ཡོད་ལ། ནམ་ཞིག་སྒོང་རྒྱ་རལ་ཚེ་བར་དོའི་སྐབས་སུ་རང་སྣང་དག་པ་ཇི་བཞིན་དུ་ཤར་ཐུབ་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་དེ་མི་ཤེས་པའི་དཔེ་ནི་ཡང་མདོ་དེ་ཉིད་ལས་བྱུས་པ་གླེན་པ**དག་ཐམས་ཅད་ལ་བདག་ཡོད་དོ་ཞེས་སྨྲས་པ་ནི་མི་དབུལ་པོ་གཞན་གྱི་ཁྱིམ་ན་གཉིད་ལོག་པ་ལས་རལ་གྲི་རལ་གྲི་ཞེས་བླ་བརྗོལ་སྨྲ་བ་དང་མཚུངས་སོ། །ཉན་ཐོས་དང་**

རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བདག་ཅེས་བྱ་བའི་མཚན་ཉིད་ཅི་འདྲ་དྲིས་ན། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་བདག་ཅེས་བྱ་བ་མཚན་ཉིད་མཐེ་བོང་ཙམ་ཞིག་ཡོད་དོ་ཞེས་སྨྲའོ། །ཁ་ཅིག་ནི་ཁྲེའི་འབྲུ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་དོ་ཞེས་སྨྲའོ། །ཁ་ཅིག་ནི་ཏིལ་གྱི་འབྲུ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་དོ་ཞེས་སྨྲའོ། །ཁ་ཅིག་ནི་བདག་གི་མཚན་ཉིད་སེམས་ལ་གནས་ཏེ་ཉི་མ་ལྟ་བུར་འབར་ཞིང་གསལ་ལོ་ཞེས་སྨྲ་སྟེ། དེ་ལྟར་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དག་བདག་ཅེས་བྱ་བའི་མཚན་ཉིད་མི་ཤེས་པ་ཡང་། ཇི་ལྟར་ཞླུན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རལ་གྲི་བཟང་པོ་དེ་མི་ཤེས་པ་བཞིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་དེ་ལྟར་བདག་ཅེས་བྱ་བའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་བྱིས་པ་གླེན་པ་དག་གིས་མི་ཤེས་པས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་སུ་བྱེ་བྲག་ཕྱེ་སྟེ་བདག་ཅེས་བྱ་བའི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པ་ནི། རལ་གྲིའི་དབྱིབས་ཅི་འདྲ་ཞེས་དྲིས་ན་རྣ་རུ་འདྲའོ་ཞེས་སྨྲ་བ་དང་མཚུངས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱུས་པ་མ་རབས་དག་ནི་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་ངན་པར་ལྟ་བ་བསྐྱེད་དེ། དེ་ལྟར་ངན་པར་ལྟ་བ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བདག་མེད་པར་བསྟན་པ་ནི། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་དག་བློན་པོ་རྣམས་ལ་ངའི་མཛོད་ན་དེ་འདྲ་བའི་རལ་གྲི་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བ་དང་མཚུངས་སོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བདག་ཅེས་བྱ་བར་བསྟན་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཆོས་ཀྱི་ནང་ན་རལ་གྲི་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཞིང་དག་པ་དང་མཚུངས་སོ་ཞེས་སོ། །དབྱིངས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ། གནས་ལུགས་འོད་གསལ་གྱི་དགོངས་པ་དེ་ཉིད། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་ན། ཉན་རང་དང་། སྲིད་རྩེའི་ཏིང་འཛིན་ལ་མི་གོལ་བ་དང་། རྟག་ཆད་དང་། ལྟ་བའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་ཐུབ་པ་མ་ཟད། ཐར་བ་བསྒྲུབས་པ་དོན་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་དང་། རིང་པོར་མི་འགོར་བར་བྱང་ཆུབ་དམ་པ་ཐོབ་ཐུབ་པ

ཡིན་པ་དེས་ན་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ་དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱི་འདུས་མ་བྱས་པ་། ལྷུན་གྲུབ་རྟག་ཆད་ལས་འདས་པ་འདིའི་དོན་ཤེས་ན་མདོ་དང་རྒྱུད་ཀུན་ལ་ལྟ་བྱེད་ཀྱི་མིག་དག་པ་ཞིག་ཐོབ་ནས། དེ་དག་གི་དོན་ལ་མཁས་པར་གྱུར་ནས་དོན་གཉིས་ལྷུན་གྱིས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

ག༽ ངེས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་སྤྲོ་དགའ་བསྐྱེད་པ།

གསུམ་པ་ངེས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་སྤྲོ་དགའ་བསྐྱེད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཡང་དག་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མ་བསྟན་ན་མཐོང་དུ་མི་རུང་བའི་དོན་བླ་མ་དམ་པ་ལས་རྙེད་པས་ཀྱང་སྤྲོ་བར་རིགས་པ་དང་གཅིག ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཀྱང་རྟོགས་དཀའ་བའི་གནས་སུ་འགྱུར་ན་ཚུ་རོལ་མཐོང་བས་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཞེས་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་གསང་བ་རྡོ་རྗེའི་གནས་ཡིན་པས་ཀྱང་སྤྲོ་དགའ་བསྐྱེད་པ་དང་གཉིས། ཡང་དག་པའི་བླ་མས་བསྟན་ན་དངོས་སུ་མཐོང་ལ་རང་བཞིན་དུ་བར་དོར་རང་སྣང་མངོན་དུ་འཆར་བས་ཀྱང་སྤྲོ་དགའ་བསྐྱེད་པར་རིགས་པའོ། །དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཡང་དག་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མ་བསྟན་ན་མཐོང་དུ་མི་རུང་བའི་དོན་བླ་མ་དམ་པ་ལས་རྙེད་པས་ཀྱང་སྤྲོ་བར་རིགས་པ་བསྟན་པ་ནི། ཡང་འཕགས་པ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་མདོ་དེ་ཉིད་ལས། རིགས་ཀྱི་བུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བསྙེན་བཀུར་མ་བྱས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་མཐོང་བར་མི་ནུས་སོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཀྱང་རྟོགས་དཀའ་བའི་གནས་སུ་འགྱུར་ན་ཚུ་རོལ་མཐོང་

བས་ལྷ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཞེས་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་གསང་བ་རྡོ་རྗེའི་གནས་ཡིན་པས་
ཀྱང་སྤྲོ་དགའ་བསྐྱེད་པ་ནི་འཕགས་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མདོ་ལས། རིགས་
ཀྱི་བུ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་གང་ཟག་དམུས་ལོང་ཞིག་མིག་གསོ་བའི་ཕྱིར་སྨན་པ་མཁས་
པ་དག་གི་གན་དུ་སོང་བ་ལས་སྨན་པས་གསེར་གྱི་གྲི་ཐོགས་ཏེ་མིག་གི་རབ་རིབ་ཀྱི་
སྐྲིས་མ་བཅད་ནས་མཛུབ་མོ་གཅིག་བསྒྲེངས་ཏེ་བསྟན་ན་ཡོང་བ་དེས་མི་མཐོང་ངོ་
ཞེས་ཟེར་རོ། །མཛུབ་མོ་གཉིས་སམ་གསུམ་བསྟན་ན་གདོད་ཙུང་ཟད་ཅིག་མཐོང་
ཞེས་ཟེར་རོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་འདི་
མ་གསུངས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཚད་མེད་པ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པ་ནས་ས་བཅུའི་བར་དུ་གནས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་མི་མཐོང་བ་ནི་དེ་དང་
འདྲ་སྟེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་ནས་ཙུང་ཟད་ཅིག་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏོ། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དག་དེ་ལྟར་མཐོང་བར་འགྱུར་ནས་འདི་
སྐད་ཅེས་སྨྲའོ། །ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་ཅག་ནི་བསྐལ་
པ་གྲངས་མེད་པའི་བར་དུ་འཁོར་བར་འཁོར་ཏེ་བདག་མེད་པས་ཡོངས་སུ་བསླུས་པར་
འགྱུར་ཏོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་བཅུ་ལ་གནས་པས་ཀྱང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་གསལ་བར་མི་མཐོང་ན་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་
ཀྱིས་མཐོང་བ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཞེས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ཡང་
དག་པའི་བླ་མས་བསྟན་ན་དངོས་སུ་མཐོང་ལ་རང་བཞིན་དུ་བར་དོར་རང་སྣང་མངོན་
དུ་འཆར་བས་ཀྱང་སྤྲོ་དགའ་བསྐྱེད་པར་རིགས་པ་ནི། སེང་གེ་རྩལ་རྫོགས་ཆེན་
པོའི་རྒྱུད་ལས། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་རང་ལུས་ལ། །ཡེ་ཤེས་དག་པའི་སྣང་བ་
གནས། །རྒྱ་ཆེ་སྣང་བར་མ་ནུས་ཏེ། །དཔེར་ན་མངལ་དང་སྒོ་ངའི་རྒྱ། །
མངོན་དུ་མི་འབྱུང་བསྒྲིབས་གྱུར་ཀྱང་། །རང་རྩལ་རྫོགས་ནས་འབྱུང་བ་

**བཞིན། །རྣམ་དག་ལུས་འདི་བོར་མ་ཐག །རང་སྣང་ཡུལ་དང་འཕྲད་པར་
འགྱུར། །ཡེ་ནས་གནས་པའི་རང་རིག་ཉིད། །ངོ་བོ་རྟོག་མེད་མཐོང་བར་
འགྱུར། །ཡེ་ཤེས་དག་པའི་སྣང་བ་ལ། །སངས་རྒྱས་བདེན་པ་མཐོང་བར་
འགྱུར། །ཞེས་སོ།** །དེ་ལྟ་བུའི་གཞི་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རམ་བདེ་བར་
གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་འདི། འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་ཡོད་པའི་དཔེ། དབུལ་པོའི་གཏེར་
ཁང་ནང་གི་སས་བསྒྲིབས་པ་ལྟར་སྙིང་པོ་རང་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཀུན་གཞིའི་བག་ཆགས་
ཀྱིས་བསྒྲིབས་ཏེ་མ་མཐོང་བས། འཁོར་བར་དབུལ་ཕོངས་སུ་གྱུར་པ་དང་།
ཡོད་པ་རྟོགས་པས་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་པའི་དཔེ། གཏེར་ལྷ་མིག་ཡོད་པས་མཐོང་
ནས་འདོན་ཐབས་བསྟན་པས་ཐོན་ཏེ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལྟར། རང་ལ་སྙིང་པོ་
ཡོད་པ་བླ་མས་ངོ་སྤྲོད་པ་བཞིན་ཉམས་སུ་བླངས་པས་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་པའི་དཔེ་
ཡིས་བསྟན་པ་དང་། ཡང་བུམ་ནང་གི་མར་མེའི་དཔེ། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་
ཀྱིས། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བསྟོད་པ་ལས། ཇི་ལྟར་བུམ་ནང་མར་མེ་ནི། །
ཕྱི་རོལ་ཀུན་དུ་མི་སྣང་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་འདི་ཡང་། །འཁོར་
བར་འོད་ནི་གསལ་མ་ཡིན། །བུམ་པ་དེ་ཉིད་བཅག་གྱུར་ན། །ཐམས་ཅད་ཀུན་
ཏུ་སྣང་བ་ལྟར། །གང་ཚེ་ཏིང་འཛིན་རྡོ་རྗེ་ཡིས། །སྒྲིབ་པ་ཀུན་ཏུ་བཅོམ་གྱུར་
པ། །དེ་ཚེ་ནམ་མཁའི་མཐར་ཐུག་གསལ། །ཞེས་སོ། །ད་དུང་དཔེ་གཞན།
པདྨའི་ནང་དུ་བདེ་གཤེགས་ཀྱི་སྐུ་གཟུགས་ཡོད་པ་པདྨས་བཏུམས་ནས་ཕྱི་ནས་མ་
མཐོང་བ་དེ། ནམ་ཞིག་པདྨ་ཁ་བྱེ་དུས་རྒྱལ་བའི་སྐུ་གཟུགས་མཐོང་བ་ལྟར།
གཟུང་འཛིན་འཁྲུལ་རྟོག་གི་འདབ་མ་ལས་གྲོལ་ཚེ་བྱང་ཆུབ་སྐུ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན
རང་ལ་སྣང་བ་ཡིན་ཚུལ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། ཇི་ལྟར་པད་ནང་བདེ་གཤེགས་
དབང་པོ་ནི། །ལྷ་མིག་དག་པའི་མི་ཡིས་དེ་མཐོང་ནས། །ཆུ་སྐྱེས་འདབ་མའི་

སྤྲུབས་ནས་འབྱིན་པ་ལྟར། །དེ་ཡི་སྦྲིབ་པ་རབ་ཏུ་སེལ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

༼ཁ༽ ཁྱབ་ཆོས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

༼ཀ སྙིང་པོའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལ་སྐུ་ལྔ་ཡེ་ནས་གནས་ཚུལ།

དེ་ཡན་གྱིས་གཞི་རྒྱུད་བདེ་གཤེགས་པོས་སེམས་ཅན་ཡོངས་ལ་ཁྱབ་ཚུལ་བསྟན་ནས། **སྤྱི་དོན་གཉིས་པ་ཁྱབ་ཆོས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་པོ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་དྲུག་སྟེ། སྙིང་པོའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལྔ་ཚན་དྲུག་གིས་བསྟན་པ་ལ་སྐུ་ལྔ་དང་། ཡེ་ཤེས་ལྔ་དང་། འོད་ལྔ་དང་། རིགས་ཀྱི་ཆོས་ལྔ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རླུང་ལྔ་དང་། ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཐུགས་རྗེའི་ཆོས་ལྔ་སྟེ་ལྔ་ཚན་དྲུག་དེ་ཡེ་ནས་གནས་པའི་རྟགས་སུ་མ་དག་པའི་སྣང་བ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ལྔ་དང་། ཕུང་པོ་ལྔ་དང་། འབྱུང་བ་ལྔ་དང་། དབང་པོ་ལྔ་དང་། འདོད་ཡོན་ལྔ་དང་། སྒོ་གསུམ་རང་བཞིན་གྱི་ཆོས་ལྔར་གནས་ཏེ།** དག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གོང་གི་ལྔ་ཚན་དྲུག་པོ་དེ། མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་འདིའི་ལྔ་ཚན་དྲུག་གིས་གནས་པ་ནི། གོ་སླ་བར་བཤད་ན་འདིར་དབྱེར་ཁ་ཆུ་ཡོད་པ་ནི། དེའི་རྟགས་དགུན་དུས་དར་ཆགས་པས་ཞེས་པ་དང་འདྲའོ། **།མུ་ཏིག་ཕྲེང་བ་ལས། །དེ་ལྟར་སྙིང་པོ་དེ་ཉིད་ལ། །སྐུ་ལྔ་ཡེ་ཤེས་ལྔ་དང་ནི། །འོད་ལྔ་ཁ་དོག་རྣམ་པ་ལྔ། །ཆོས་ལྔ་ཡེ་ཤེས་རླུང་ལྔ་ཉིད། །ངོ་བོ་ལྔ་དང་རང་བཞིན་ལྔ། །ཐུགས་རྗེ་ལྔ་ཡིས་ཀུན་ལ་ཁྱབ།** །ཅེས་སོ། །དང་པོ་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡེ་ཤེས་ཞེས་པའི་ངེས་ཚིག་ནི།

སྒྲ་ཐལ་འགྱུར་རྩ་བའི་རྒྱུད་ལས། ཡེ་ནི་གནས་པའི་དོན་ཉིད་ལ། །ཤེས་པས་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་ནི། །ཆོས་རྣམས་ཟད་པའི་སར་ཕྱིན་པའོ། །ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་རྒྱུད་ལས། ཡེ་ནས་གནས་པས་ཡེ་ཤེས་བྱ། །ཐམས་ཅད་ཤེས་པས་ཤེས་ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན། གཞི་གནས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས། མཚན་ཉིད་འཛིན་པའི་ཡེ་ཤེས། ཡུལ་ལ་ཁྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་གསུམ་དུ་འདུས་སོ། །གཞི་གནས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི། ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཐུགས་རྗེ་གསུམ་མོ། །ངོ་བོ་ཀ་དག་གི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་ལས་འདས་པ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ། རང་བཞིན་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡེ་ནས་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པས་རྩལ་དང་འཆར་བའི་གཞིར་གྲུབ་པ་འདོད་འབྱུང་གི་ནོར་བུ་ལྟ་བུ། དེ་ཡང་དངོས་མཚན་གྱིས་སྟོང་བ། ཐུགས་རྗེ་ཀུན་ཁྱབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རང་གི་ངོ་ཁ་ན་མེད་ཀྱང་འཆར་བའི་གཞི་དང་འཁྲུལ་བའི་རྩ་བ་བྱེད་པའོ། །མཚན་ཉིད་འཛིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་སོགས་ལྔའོ། །མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟར་འཛིན་ན། རྟོག་མེད་དེ་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས། འགག་མེད་དུ་གསལ་བ་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས། མ་འདྲེས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས། ཇི་བཞིན་རྟོག་པ་སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀུན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བྱ་གྲུབ་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཡུལ་ལ་ཁྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། ཐུན་མོང་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཇི་ལྟ་ཇི་སྙེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ལ་གཞག་ཅིང་། ཐུན་མིན་ལྟར་ན་ཡེ་ཤེས་བཞི་སྦྱོར་གྱི་སྣང་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་བཤད་པ་ཡང་ཡོད་ལ། ཐུན་མོང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཇི་ལྟ་ཇི་སྙེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ལྟར་བཤད་ན། དེ་ཡང་ཐུགས་རྗེའི་ཆ་ལ་ཤེས་པས་བསྡུས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཤེས་བྱས་བསྡུས་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་པ་ལས་འདི་ཤེས་བྱས་བསྡུས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཟེར་དགོས། དེ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ན་ཇི་སྙེད་པ་ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་ལ་ཅིར་སྣང་ཐམས་ཅད་སོ་སོར་མ་འདྲེས་

པར་མཁྱེན་པ་ཇི་སྙེད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས། ཇི་ལྟ་བ་ཤེས་བྱའི་གནས་ལུགས་སྤྲོས་བྲལ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་མཁྱེན་པ་ཇི་ལྟར་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་རྣམ་པར་སྣང་མཛད། མི་བསྐྱོད་པ། རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན། སྣང་བ་མཐའ་ཡས། དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་དང་སྐུ་ལྔར་གནས་པ་ནི། དེ་ཡང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཤིས་དེར་དྲི་མ་གཏན་ནས་ཞུགས་མ་མྱོང་བས་འོད་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་ལ། དྲི་མའི་མུན་པ་དང་བྲལ་བ་དེ་འོད་གསལ་བ་རང་གི་ངོ་བོ། དེ་ལྟ་བུའི་རང་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་ལས་ཡེ་གདངས་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་སྣང་བར་མཛད་པའམ་རིག་པའི་ངོ་བོ་དེ་ནང་དབྱིངས་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་པར་སྣང་བས་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་ཀྱི་སྐུར་བྱུང་། རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཕོ་འགྱུར་གཞོམ་གཞིག་མེད་པས་རྡོ་རྗེ་ལྟར་མི་བསྐྱོད་ཅིང་འཕོ་འགྱུར་མེད་པས་མི་བསྐྱོད་པའི་སྐུར་བྱུང་། རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འོད་གསལ་གྱི་འཕེལ་ཆའི་ཡོན་ཏན་རང་ཆས་སུ་ཡེ་ནས་ཡོད་པས་ཉམས་སུ་བླང་དུས་རིན་པོ་ཆེ་དགོས་འདོད་ཀུན་འབྱུང་ལྟར་ཟད་མེད་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་དང་། ཡོན་ཏན་འབྱུང་ནས་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེའི་ཚོགས་ཀྱི་གཏེར་གོང་འཕེལ་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་གྱི་སྐུར་བྱུང་། རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་རང་བབས་གདངས་ཀྱི་སྣང་བ་ཚད་གཟུང་དུ་མེད་པའི་འོད་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ཡོད་པས་སྣང་བ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་སྐུར་བྱུང་། རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཡེ་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཉིད་དུ་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དོན་ཉམས་སུ་བླངས་པས་ཡེ་ནས་སངས་རྒྱས་སུ་གྲུབ་པ་རང་ལ་རྫོགས་པར་སྣང་བ་དོན་གཉིས་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་ངེས་པ་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་བྱ་བ་ཀུན་རྫོགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་སྐུར་བྱུང་བའོ། །དེ་ལྟར་རིག་པ་ལ་སྐུ་ལྔ་མ་རྫོགས་ན་ད་ལྟར་ཕུང་པོ་ལྔ་ཤར་བ་མི་སྲིད་པས་སྐུ་ལྔ་ཡེ་ནས་ཡོད་པས་ད་ལྟ་ཕུང་པོ་ལྔ་ཤར་བ་སྟེ། རང་ཤར་ལས། གྲོལ་བའི་ཕུང་པོ་སངས་རྒྱས་སྐུ། །ཞེས་པ་དང་། གསང་སྙིང་ལས།

རྡོ་རྗེ་ཕུང་པོའི་ཡན་ལག་རྣམས། །ཛོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལྔ་རུ་གྲགས། །ཞེས་པ་དང་། བདུད་རྩི་མངོན་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱུད་ལས། གཟུགས་ཕུང་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་དེ། །ཚོར་བ་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་ནོ། །འདུ་ཤེས་སྣང་བ་མཐའ་ཡས་ཉིད། །འདུ་བྱེད་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་སྟེ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་བསྐྱོད་པ། །ཞེས་སོ།།

༼ཁ སྙིང་པོའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལ་ཡེ་ཤེས་ལྔ་ཡེ་ནས་གནས་ཚུལ།

གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་ལྔར་ཡང་ཡེ་ནས་གནས་ཏེ། རིག་པ་ཉིད་ལ་ཆོས་སྐྱི་དང་རང་གི་གཟུགས་བརྙན་གསལ་བས་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས། རིག་པ་ཉིད་བཟང་ངན་དང་ཆེ་ཆུང་ལ་སོགས་མེད་པས་ནམ་མཁའ་དང་ནོར་བུ་ལྟར་མཉམ་པས་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས། རིག་པ་ལ་ཆོས་རྣམས་དང་དབང་པོའི་བྱེ་བྲག་མ་འདྲེས་པར་གསལ་བས་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས། རིག་པ་ཉིད་ཐོགས་རྡུགས་མེད་པར་རང་གྲོལ་བས་བྱ་བ་གྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས། རིག་པ་ཉིད་སྤྲོས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །རིག་པའི་གཤིས་འདིར་དྲི་མ་གཏན་ནས་ཞུགས་མ་མྱོང་བའི་འོད་གསལ་བ། ཅིར་ཡང་འཆར་དུ་རུང་བ། ཅིར་ཡང་འཆར་དུ་བཏུབ་པ། གང་ལྟར་ཤར་ཡང་ཤར་བའི་གོ་མི་འགག་པ། དྭངས་གསལ་རྙོག་མ་དང་བྲལ་བ་ཞིག་ཡིན་པས་རིག་པ་དྲི་མེད་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས། རིག་པའི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དང་། དེའི་གདངས་དང་། རྩལ་དང་། རོལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀ་དག་རིག་པའི་ཀློང་དུ་དབྱེར་མི་ཕྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་པས་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས། རིག་པ་དེ་དྭངས་གསལ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ།

དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། གང་ཟག་སོ་སོའི་བློའི་དབང་པོ་མ་འདྲེས་མ་ནོར་བར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྩལ་འབར་བ་དེ་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས། རིག་པ་རང་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་སྒྲིབ་མ་སྤྱངས་རང་གྲོལ་ཡིན་པ་དང་། ཡོན་ཏན་མ་བཙལ་ལྷུན་རྫོགས་ཡིན་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་འབྱུང་བའི་འཕྲིན་ལས་ཆེན་པོ་དེས་ལས་དང་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་རང་ཤུགས་ཀྱིས་འགྲུབ་པས་ན་བྱ་གྲུབ་ཡེ་ཤེས། གཙུག་མ་གཤིས་ཀྱི་བཞུགས་ཚུལ་རྒྱུ་རྐྱེན་རྩོལ་བ་ལས་འདས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་གཅིག་པ་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས། **དེ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་ལྔ་ཡེ་ནས་རིག་པ་ལ་ཡོད་པས། ད་ལྟ་ཉོན་མོངས་པ་ལྔར་ཤར་བ་སྟེ། རྩལ་རྫོགས་ལས། ཉོན་མོངས་ལྔ་ལ་ཡེ་ཤེས་ལྔ། །ཞེས་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་སྤུངས་པ་ལས། བདག་རྟོག་བཅིངས་པའི་ཉོན་མོངས་ལྔ། །ཡེ་ནས་རིག་པ་རང་ཤར་བས། །ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་ཞལ་མ་འཚོ། །ཞེས་པ་དང་། བདེ་ཆེན་སྙིག་པ་མ་མ་ཀཱིའི་རྒྱུད་ལས། གཏི་མུག་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཏེ། །ཞེ་སྡང་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ཆེ། །ང་རྒྱལ་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཉིད། །འདོད་ཆགས་ཀུན་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལ། །ཕྲག་དོག་བྱ་གྲུབ་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཞེས་སོ།།**

ག སྙིང་པོའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལ་འོད་ལྔ་ཡེ་ནས་གནས་ཚུལ།

གསུམ་པ་འོད་ལྔ་ནི། འོད་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་གདངས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་ནང་གསལ་ཕྲ་བ་གཏིང་གསལ་ཁ་དོག་ལས་འདས་པའི་འོད་དང་། ཕྱིར་གསལ་རགས་པ་ཁ་དོག་འཛིན་པའི་འོད་དང་གཉིས་སུ་ཡོད་ཅིང་། དང་པོ་ནང་གསལ་ཕྲ་བའི་འོད

ནི། ཀ་དག་གི་དབྱིངས་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་རང་གདངས་ཤེལ་གྱི་ནང་འོད་རྐྱེན་དང་མ་ཕྲད་པ་ལྟར་གཞི་རང་བྱུང་གི་རིག་པའི་དབྱིངས་རུམ་ན་གནས་པའོ། །འདི་ནི་འོད་རྣམས་ཀྱི་འཆར་གཞི་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཟད་ས་གཉིས་ཀའོ། །འདི་ནས་གསུང་བ་ནི། འོད་ལྔ་ཤར་དང་འཆར་རྒྱུད་ཀྱི་ཚུལ་ཅན་ཞིག་ལ་གོ་དགོས། འོད་ལྔ་ནི། སྔོ་སེར་དཀར་དམར་ལྗང་བའི་ཁ་དོག་བཞིའི་སྟེང་དུ་ལྗང་གུ་སྣ་ཚོགས་མདོག་ཅན་བསྣན་པ་དང་ལྔའོ། །ལྗང་བའི་ཁ་དོག་བཞི་པོ་ལས་བཞིའམ་རིགས་བཞིའི་ཁ་དོག་དང་། ལྗང་གུ་སྣ་ཚོགས་འདྲེས་པའི་མདོག་ནི། ལས་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པའི་བྱ་གྲུབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁ་དོག་གོ **རིགས་པ་ལ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་གང་གིས་ཀྱང་མ་གོས་པར་དཀར་པོ་ལྟར་ཡང་བྱུང་། ཡོན་ཏན་ཡེ་ནས་རྫོགས་པས་སེར་པོ་དང་། མ་བཅོལ་བཞག་པའི་དབང་བཞི་རང་ལ་རྫོགས་པས་དམར་པོ་དང་། གཡོ་རྩོལ་ལས་འདས་པས་ལྗང་གུ་དང་། འགྱུར་བ་མེད་པས་མཐིང་ག་ལྟར་བྱུང་བའོ། །** ལས་བཞི་དང་བསྟུན་ན་འོད་གསལ་ལ་དྲི་མ་མེད་པས་ཞི་བའི་ཁ་དོག་དཀར་བོ། ཡོན་ཏན་རྫོགས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་རྒྱས་པའི་ཁ་དོག་སེར་བོ། མ་བཅོལ་བཞག་པ་རང་བཞག་བློ་འདས་དབང་བཞི་ཡོངས་རྫོགས་དབང་དུ་བྱེད་པའི་ཁ་དོག་དམར་བོ། གཡོ་རྩོལ་མེད་པ་བྱ་རྩོལ་བྲལ་བ་ལས་བཞི་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་ཁ་དོག་ལྗང་གུ། ནམ་མཁའི་མདོག་ལྟར་འགྱུར་བ་མེད་པ་མཐིང་ཁའོ། **།དེ་ལྟར་འོད་ལྔ་ཡོད་པས་ད་ལྟ་འབྱུང་བ་ལྔར་ཤར་བ་སྟེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། མཐིང་ག་དཀར་པོ་སེར་ལེ་བཀན། །ལྗང་གུ་ལྔ་ལ་བདག་བཟུང་བས། །ནམ་མཁའ་ཆུ་བོ་ས་དང་མེ། །རླུང་ལྔའི་འབྱུང་བར་རང་ཤར་རོ།** །ཞེས་སོ། །དང་པོ་འཁྲུལ་བའི་གནས་སྐབས་སུ། སེར་པོ་ས་རུ་མཐོང་། དཀར་པོ་ཆུ་རུ་མཐོང་། དམར་པོ་མེ་རུ་འཁྲུལ། ལྗང་གུ་རླུང་དུ་འཁྲུལ། མཐིང་ཁ་ནམ་མཁའ་ལ་འཁྲུལ་ནས་ནང་

འབྱུང་ཕྱི་འབྱུང་དུ་ཧྲེ་རགས་སུ་སོང་ཞིང་། མཐར་འཆི་བའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་འབྱུང་བ་ལུགས་ལྡོག་ཏུ་དེ་ལྟར་སྡུད་པ་ཡིན། དེ་དག་ཀྱང་ཡུམ་ལྔའི་དག་པར་སྦྱར་ཏེ། གསང་སྙིང་ལས། ས་ཆུ་སྤྱན་དང་མཱ་མ་ཀཱི། །མེ་རླུང་གོས་དཀར་སྒྲོལ་མ་སྟེ། །ནམ་མཁའ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་མ། །སྲིད་གསུམ་མ་ལུས་ཆོས་སོ་ཅོག །ཐམས་ཅད་མ་ལུས་སངས་རྒྱས་ཞིང་། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ལས་གཞན་པའི་ཆོས། །བཙལ་ཡང་རྒྱལ་བས་མི་རྙེད་དོ། །ཞེས་སོ། །ས་སངས་རྒྱས་སྤྱན་མ། ཆུ་མཱ་མ་ཀཱི། མེ་གོས་དཀར་མོ། རླུང་དམ་ཚིག་སྒྲོལ་མ། ནམ་མཁའ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་མ། སྲིད་གསུམ་བརྟན་དང་གཡོ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དང་། སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་དག་མཉམ་བདེན་པ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ངོ་ན་མི་དམིགས་པའོ།།

༼ང སྙིང་པོའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལ་རིགས་ཀྱི་ཆོས་ལྔ་ཡེ་ནས་གནས་ཚུལ།

ལྔ་ཚན་བཞི་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས། རྡོ་རྗེའི་རིགས། རིན་པོ་ཆེའི་རིགས། པདྨའི་རིགས། ལས་ཀྱི་རིགས་དང་ལྔ་ནི། སྣང་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱང་རིག་པ་ཉིད་གཟིགས་པས་སངས་རྒྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་གཤེགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་སོ། །རིག་པ་ཉིད་འགྲོ་བ་གང་དུ་སྐྱེས་པའི་དུས་ནའང་འཕོ་འགྱུར་མེད་པས་རྡོ་རྗེའི་རིགས་སོ། །རིག་པ་ཡོན་ཏན་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་ཡོད་པས་རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་སོ། །འཁོར་བར་གནས་ཀྱང་སྐྱོན་གྱིས་མ་གོས་པས་པདྨའི་རིགས་སོ། །རིག་པ་ལ་ཕྲིན་ལས་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་ཡོད་པས་ལས་ཀྱི་རིགས་སོ། །དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་

ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མ་ནོར་མ་འཁྲུལ་བར་མཁྱེན་ཅིང་ཡེ་ཤེས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དེ་ཉིད་ལམ་དུ་བྱེད་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས། རིག་པའི་རང་ངོ་དེ་ཡར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དུས་སུ་ཇེ་བཟང་དུ་མ་སོང་མར་འཁོར་བའི་གནས་སྐབས་སུ་ཇེ་ངན་དུ་མ་སོང་བར་འགྱུར་བ་མེད་པ་རྡོ་རྗེ་ལྟར་སྐྱེ་འགག་འཕོ་འགྱུར་དང་བྲལ་བས་རྡོ་རྗེའི་རིགས། རིག་པའི་སྣང་ཆའི་ཕྱོགས་ནས་ལྷུན་གྲུབ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་བདག་ཉིད་དགོས་འདོད་ཟད་མེད་ཀྱི་གཏེར་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་ན་རིན་པོ་ཆེའི་རིགས། རིག་པ་ལྷུན་གྲུབ་ཆེན་པོའི་སྣང་ཆ་ལ་དག་དང་མ་དག་གང་ཤར་ཡང་རིག་པ་རང་གི་གཤིས་ལ་གོས་མ་མྱོང་བ་མེ་ཏོག་པདྨ་འདམ་དུ་སྐྱེས་ཀྱང་འདམ་གྱིས་མ་གོས་པ་དང་འདྲ་བ་པདྨའི་རིགས། རིག་པ་ལྷུན་གྲུབ་ཆེན་པོ་དེ་ལས་དང་བྱ་བ་རང་གྲུབ་ཏུ་ཡོད་པས་ལས་ཀྱི་རིགས་སོ། **།དེ་ལྟར་རིགས་ལྔར་ཡེ་ནས་ཡོད་པས་ད་ལྟ་དབང་པོ་ལྔ་མཚོན་བྱེད་དུ་ཤར་བ་སྟེ། རྡོ་རྗེ་མེ་ལོང་ལས། མིག་ནི་རྡོ་རྗེའི་རིགས་སུ་བཤད། །རྣ་བ་དོན་ཡོད་ལས་ཀྱི་རིགས། །སྣ་ནི་པདྨའི་རིགས་ཆེན་པོ། །དེ་བཞིན་ལྕེ་ནི་རིན་ཆེན་རིགས། །ལུས་ནི་བདེ་གཤེགས་རིགས་སུ་བཤད། །ཅེས་སོ། །དོན་གྱི་དགག་པ་སྒྲུར་བའོ།།**

༄ཅ སྒྲིང་པོའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རླུང་ལྔ་ཡེ་ནས་གནས་ཚུལ།

ལྔ་པ་རླུང་ལྔ་ནི། མེ་མཉམ། སྲོག་འཛིན། ཁྱབ་བྱེད་གསུམ་དང་། ཐུར་སེལ་འབྱེད་པའི་རླུང་དང་། སྙིང་རྗེ་མེད་པ་བསྐལ་བ་ལས་ཀྱི་རླུང་ཐ་མར་དབུགས་སྡུད་པའམ་སྲོག་སྡུད་པ་དེ་ཉིད་དང་ལྔའོ། **།ཡུལ་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་འདོད་ཡོན་ལྔར་སྒྲུར་བ་སྟེ། རྒྱས་པར་སྤུར་རྡོ་རྗེའི་གནས་གཉིས་པ་འཁྲུལ་ཚུལ་གྱི་**

སྐབས་སུ་བསྟན་ལ་ད་དུང་འདི་ནས་ལྷ་ཚན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཅུང་ཟད་བཤད་ན་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དྲོད་འབེབས་པའི་ཕྱིར་མི་དང་མཉམ་པའི་ཀླུང་ཞེས་བྱའོ། །འཁོར་འདས་ཀྱི་སྲོག་འཛིན་པས་སྲོག་འཛིན་པའི་ཀླུང་ངོ་། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་ལྔ་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པས་བཀྲག་དང་གཟི་མདངས་བསྐྱེད་པའི་ཀླུང་ངོ་། །ཡང་དག་པའི་སར་སྐྱེལ་བས་སྐྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཀླུང་ངོ་། །འཁོར་བ་མྱང་འདས་སུ་སྒྲོལ་བས་སླེང་རྗེ་མེད་པ་བསྐལ་པ་ལས་ཀྱི་ཀླུང་ངོ་། །རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་འདིས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དྲོད་བཙུད་འབེབས་ཤིང་སྨིན་པར་བྱེད་པས་ན་མི་མཉམ་གྱི་ཀླུང་། སྨིན་པར་བྱེད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ནོ། །འཁོར་འདས་གཉིས་ཀྱི་འཆར་གཞིའི་སྲོག་འཛིན་པས་སྲོག་འཛིན་གྱི་ཀླུང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཀླུང་སྟོབས་སུ་གྱུར་བའི་ཆ་ནས་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཀླུང་ངམ་དྭངས་སྙིགས་འབྱེད་པའི་ཀླུང་། འཁོར་འདས་ཀུན་ལ་ཁྱབ་ཅིང་སློམས་པས་ན་སྐྱོད་བྱེད་དང་ཁྱབ་བྱེད་ཡིན་པས་ན་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཀླུང་། ལས་ཀླུང་གི་རྒྱུ་བ་བཅད་ནས་མྱང་འདས་ཀྱི་སར་སྒྲོལ་བ་བྱེད་པས་ན་སླེང་རྗེ་མེད་པ་བསྐལ་བ་ལས་ཀྱི་ཀླུང་ངོ་། །དེ་སྐད་དུའང་རང་ཤར་ལས། དེ་ལྟར་ཀླུང་ལྔའི་རང་བཞིན་དུ། །སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་གནས་པའོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དག་པའི་ས་ལ་སྐྱོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་སྐྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཀླུང་ཞེས་བྱའོ། །དག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྲོག་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ན་སྲོག་འཛིན་པའི་ཀླུང་ཞེས་བྱའོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་ལྔ་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་བཀྲག་དང་གཟི་མདངས་བསྐྱེད་པའི་ཀླུང་ཞེས་བྱའོ། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡང་དག་པའི་དབྱིངས་སུ་སྒྲོལ་ནུས་པའི་ཕྱིར་ན་སླེང་རྗེ་མེད་པ་བསྐལ་པ་ལས་ཀྱི་ཀླུང་ཞེས་བྱའོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་དང་འདུ་འབྲལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མི་དང་མཉམ་དུ་གནས་པའི་ཀླུང་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་སོ།།

༨ཆ སྙིང་པོའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལ་ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཐུགས་རྗེའི་ཆོས་ལྔ་ཡེ་ནས་གནས་ཚུལ།

ལྔ་ཚན་དྲུག་པ་ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཐུགས་རྗེའི་ཆོས་ལྔ་ནི། ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཐུགས་རྗེ་གསུམ་ཆོས་ལོངས་སྤྲུལ་གསུམ་དང་སྦྱར་ནས་རེ་རེ་ལ་ཆོས་ལྔ་ཚང་བར་བསྟན་པའོ། །དེ་དག་གི་དོན་ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཐུགས་རྗེ་གསུམ་གྱི་གཞི་གནས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྐུ་གསུམ་དུ་བསྡུ་བ་སྟེ། ངོ་བོ་ལྔ་ནི་འཆར་གཞི་ལྔའི་སྐུ་ཆོས་ལོངས་སྤྲུལ་གསུམ་མི་འགྱུར་རྡོ་རྗེ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་ལྔ་དང་སྦྱོར་ལ། རང་བཞིན་ལྔ་ནི་འོད་ལྔའི་སྣང་བ་ལོངས་སྐུའི་ཞིང་སྣང་དང་སྦྱོར་ཞིང་ཐུགས་རྗེ་ལྔ་ནི་ཡེ་ཤེས་ལྔ་དང་སྦྱོར་བས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་རང་བཞིན་ཤུགས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ། རྐྱེན་ཡུལ་དང་འཕྲད་པའི་ཐུགས་རྗེ། བསྐུལ་ཞིང་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་ཐུགས་རྗེ། མཛད་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ། གདུལ་བྱ་མི་འགྱུར་གྱི་ཐུགས་རྗེ་དང་ལྔར་འཆར་བ་ནི་དཔྱེ་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཆར་གཞིའི་ཆ་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་ཡོད་པའི་ཆ་ལས་བྱུང་བའོ། །འཆར་གཞིའི་ཆ་དེ་ལྟར་ནས་མེད་ན་སྣང་མི་ཐུབ་ཅིང་སྣང་དོན་མེད་དོ། །རང་བཞིན་ཤུགས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ནི་རྒྱུན་ཆད་མེད་པ་ཆུ་བོའི་གཞུང་ལྟ་བུ། རྐྱེན་ཡུལ་དང་འཕྲད་པའི་ཐུགས་རྗེ་མེ་ཤེལ་དང་ཉི་མའི་འོད་མདངས་ཀྱིས་རྩྭ་ཕུང་སྐམ་པོ་མེ་ལ་བསྲེགས་པ་ལྟ་བུ། བསྐུལ་ཞིང་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་ཐུགས་རྗེ་གདུང་བའི་བུ་ཆུང་གིས་མ་ལ་ངོས་པ་ལྟ་བུ། མཛད་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་དགོས་འདོད་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟ་བུ། གདུལ་བྱ་མི་འགྱུར་གྱི་ཐུགས་རྗེ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་དུས་རླབས་ལ་འགྱུར་བ་མེད་པ་ལྟ་བུའོ། །རིག་པ་ཉིད་འབྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ། སྡུད་པའི་ཤེས་རབ། ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ། སྐྱོད་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ།

སྒྲོལ་བར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་དང་ཤེས་རབ་ལྔར་ཡང་གནས་ཏེ། འབྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཏུ་གནས་པས་སྣང་བ་དང་ཤེས་པའི་ཆོས་ཐ་དད་དུ་འབྱེད། སྡུད་པའི་ཤེས་རབ་ཏུ་ཡོད་པས་ཐམས་ཅད་རང་ལ་རྫོགས། སྣང་ཤེས་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པས་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རླུང་ལ་བརྟེན་ནས་རིག་པ་མཁའ་ལ་བསྐྱོད་པས་སྐྱོད་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཏུ་གནས། འཁོར་འདས་གཉིས་ཀའི་སྲོག་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གཅོད་པས་སྒྲོལ་བར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའོ། །འོད་གསལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་ངོ་རྟོགས་དང་མ་རྟོགས་ཀྱིས་འཁོར་འདས་འབྱེད་པའམ་སྣང་ཤེས་སུ་འབྱེད་པ་དེ་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩལ་ཐམས་ཅད་དེའི་ངང་དུ་སྡུད་པར་བྱེད་པས་སྡུད་པའི་ཤེས་རབ། ཡུལ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་ཅིང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལས་མ་འདས་པས་ཁྱབ་པའི་ཤེས་རབ། རིག་རྩལ་འོད་སྣང་གི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱོད་པར་བྱེད་པས་སྐྱོད་པའི་ཤེས་རབ། གནས་ལུགས་འོད་གསལ་གྱི་དོན་དེ་རྟོགས་ན་འཁོར་བ་ལས་སྒྲོལ་ཞིང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་སར་སྐྱེལ་བར་བྱེད་པས་སྒྲོལ་བའི་ཤེས་རབ་སྟེ་དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་རབ་རྣམ་པ་ལྔའོ། །དེ་ཡང་རིག་པ་ཉིད་སྐུ་དང་འོད་དང་ཡེ་ཤེས་དང་རང་ཆས་སུ་སུམ་བརྩེགས་སུ་གནས་ཏེ། ཡེ་ནས་འཕོ་འགྱུར་མེད་པའི་ཕྱིར། ངོ་བོ་སྐུར་གནས་པས་ཤེས་བྱ་རང་གསལ་དུ་འཆར། རང་བཞིན་འོད་དུ་གནས་པས་འོད་གསལ་ཀློང་དུ་རྒྱས། ཐུགས་རྗེ་ཡེ་ཤེས་སུ་གནས་པས་མཛད་པ་ཕྱོགས་མེད་དུ་འཆར་བའོ། །ད་ལྟ་རྣལ་འབྱོར་པ་ཞིག་ལ་བརྩི་ན་མཉམ་གཞག་གི་དུས་སུ་ཆོས་སྐུ། མཉམ་རྗེས་གང་དུའང་མ་ཕྱེ་བའི་དུས་ན་ལོངས་སྐུ། རྗེས་ལ་སྤྲུལ་སྐུ་སྟེ། རིག་པ་ཆོས་སྐུའི་ངོ་བོ་དེ་སྟོང་གསལ་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་གྱི་མཚན་མའི་ཆོས་ལས་འདས་ཤིང་སྐུ་གསུམ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་འཆར་གཞི་ཆེན་པོ་རུ་

བཞུགས་པ་ཆོས་སྐུ། ལྷུན་གྲུབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་ཆ་མ་འགགས་ནས་རང་བཞིན་འོད་ལྔའི་ཚོམ་བུ་རང་གསལ་དུ་ཡོད་པ་ལོངས་སྐུ། དེའི་ཐུགས་རྗེ་རྣམ་རོལ་སྣ་ཚོགས་སུ་མཁྱེན་པ་ཕྱོགས་མེད་དུ་རྒྱས་པ་སྤྲུལ་སྐུ། གནས་ལུགས་ངོ་བོ་མི་འགྱུར་བ་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཆོས་སྐུའི་བདག་ཉིད་དེ་སྐུ་གསུམ་འདུ་འབྲལ་མེད་པས་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞིན་དུ་ནང་གསལ་ན་ཡང་དངོས་པོ་དང་མཚན་མ་མ་གྲུབ་པ། རང་བཞིན་ཡེ་གདངས་འོད་དུ་གསལ་ཡང་ཕྱིར་སྣང་གི་ཁ་དོག་རིས་ཅན་དུ་མ་གྲུབ་པ། ཐུགས་རྗེ་ཡེ་ཤེས་སུ་བཞུགས་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་དུ་མི་སྤྲོད་པའི། ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཐུགས་རྗེ་གསུམ་དུ་བཞུགས་པ་དེ་ལྟ་བུ་དེ་ད་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་བ་ཞིག་གི་མཉམ་རྗེས་ལ་སྦྱར་ན་རང་ཤར་ལས། །རིག་པ་རྟོག་མེད་གནས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ། །རིག་པ་འགག་མེད་གསལ་བ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས། །རིག་པ་ཅིར་ཡང་སྣང་བ་སྤྲུལ་པའི་སྐུ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་གནས་ལུགས་གསུམ་ལ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཡེ་ནས་རང་ཆང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གནས་ཏེ། ཀློང་དྲུག་པ་ལས། །སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ནི། །ཡེ་རྫོགས་རང་གི་ལུས་ལ་གནས། །ཞེས་པ་དང་། མ་འབྲེལ་བ་གཞི་ཡི་སངས་རྒྱས། སྒྲ་ཚིག་ལས་འདས་པ་དོན་གྱི་དམ་ཆོས། གཡོ་འགུལ་དང་བྲལ་བ་སྙིང་པོའི་དགེ་འདུན་དང་ཐམས་ཅད་ཚང་བའོ། །དེའི་ཚུལ་མུ་ཏིག་ཕྲེང་བ་ལས། རྟོག་བཅས་འབྲེལ་པའི་ལུས་འདི་ལ། །དྲི་མེད་དག་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ། །མ་བཅོལ་བཞག་པའི་ཚུལ་དུ་གནས། །ཞེས་སོ། །ཇི་ལྟར་གནས་ལུགས་རྒྱས་པར་དག་པ་དང་སྦྱར་ཏེ་བཤད་ན། རང་ཤར་ལས། དེ་བཞིན་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ནི། །རང་གི་སྣང་བ་ཆེན་པོར་བཤད། །དེ་ཡང་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་མོ། །ངག་ནི་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན། །ཡིད་ནི་མ་འོངས་སངས་རྒྱས་ཡིན། །ལུས་ནི་ད་ལྟའི་སངས་རྒྱས་སོ། །སངས་རྒྱས་རྣམ་

གསུམ་དེ་ལྟར་གནས། །ཞེས་པ་དང་། མུ་ཏིག་ཕྲེང་བ་ལས། སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་དང་། །སྟོན་པ་གནས་དང་འཁོར་དང་དུས། །ཆོས་སྐུ་ལོངས་སྐུ་སྤྲུལ་སྐུ་དང་། །འདུལ་བ་མདོ་སྡེ་མངོན་པ་དང་། །ཉན་ཐོས་རང་རྒྱལ་བྱང་ཆུབ་སེམས། །ཞེས་པ་དང་། འདས་པ་དཀར་པོའི་ཆོས་རྣམས་ནི། །ལུས་དང་སེམས་ལ་ཐམས་ཅད་རྫོགས། །ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་རྫོགས་ཕྱིར་གཞན་ནས་ནི། །བཙལ་བས་རྙེད་པའི་གནས་མེད་དོ། །ཞེས་སོ། །ཆ་མཐུན་གྱི་དག་པ་དང་སྦྱར་ན་སྣང་སྲིད་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣལ་འབྱོར་བའི་ལུས་དང་སེམས་ལ་ཚང་བའི་དག་པར་སྦྱར་ནས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ས་དང་ཆུ་དང་མེ་དང་རླུང་། །ནམ་མཁའ་དང་ནི་ཉི་ཟླ་དང་། །སྐྲེས་པ་དང་ནི་བུད་མེད་གཟུགས། །གཟའ་དང་སྐར་མ་སྤྲིན་དང་ནི། །ཤིང་དང་རི་དང་བྲག་རྣམས་དང་། །རྩ་བ་སྡོང་བུ་ཡལ་ག་དང་། །འདབ་མ་མེ་ཏོག་འབྲས་བུ་དང་། །དྲི་དང་རོ་དང་སྒྲ་དང་རེག །རོལ་མོ་རྣམས་དང་འཕན་གདུགས་དང་། །རྒྱལ་མཚན་དང་ནི་བླ་བྲེ་ཡང་། །དེ་དག་འཁོར་དེ་སྣང་བའི་ཆོས། །རྣལ་འབྱོར་ཉིད་ཀྱི་ལུས་ལ་ཚང་། །ས་ནི་ཤ་སྟེ་དངོས་པོ་ཉིད། །ཆུ་ནི་ཁྲག་སྟེ་སྡུད་པ་ཉིད། །མེ་ནི་དྲོད་དེ་ལུས་ཀུན་སྨིན། །རླུང་ནི་དབུགས་ཏེ་ལུས་ཟུངས་འཛིན། །ནམ་མཁའ་སེམས་ཏེ་ལུས་མདངས་འཛིན། །ཉི་ཟླ་མིག་སྟེ་གསལ་བར་བྱེད། །སྐྱེས་པ་དག་ནི་སྐྱེ་བ་ཉིད། །བུད་མེད་དག་ནི་འཆི་བར་སྣང་། །གཟའ་ནི་ཁ་ལ་སྐར་མ་སོ། །སྤྲིན་ནི་སྤྲ་ལ་ཤིང་ནི་རྩ། །རི་ནི་ལུས་ལ་བྲག་ནི་རུས། །རྩ་བ་སྙིང་ལ་སྡོང་པོ་རྐང་། །ཡལ་ག་དག་ནི་ཡན་ལག་ལ། །མེ་ཏོག་ཉིད་ནི་དབང་པོ་ལྔ། །འབྲས་བུ་ལུས་སུ་གྲུབ་པའོ། །དྲི་ནི་བ་སྤུ་རོ་ནི་པགས། །སྒྲ་ནི་སྐད་ལ་རེག་ནི་ནང་། །རོལ་མོ་ནང་ཁྲོལ་འཕན་ནི་རྒྱུ། །

གདུགས་ནི་ཀཱང་པ་རྒྱལ་མཚན་མིང་། །ཟླ་བྲེ་དག་ནི་རླངས་པའོ། །རྣལ་འབྱོར་ལུས་ལ་དེ་དག་རྫོགས། །རིག་པ་ཉིད་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ། །འབྱུང་བ་ལྔ་ནི་འོད་ལྔ་སྟེ། །ཉི་མ་ཟླ་བ་ཤེས་རབ་ཐབས། །སྐྱེས་པ་གཞི་ལ་བུད་མེད་ལམ། །གཟའ་ནི་རྟགས་ཚད་སྐར་མ་ཆོས། །སྤྲིན་ནི་ཐུགས་རྗེ་ཀུན་ལ་ཁྱབ། །ཤིང་ནི་ཐུགས་རྗེ་རྒྱས་པའི་ལམ། །རི་ནི་ལྟ་བ་འགྱུར་བ་མེད། །བྲག་ནི་ཆོས་སྐུ་སྐྱེ་འཇིག་བྲལ། །རྩ་བ་ཆོས་ཀུན་རྒྱུ་གཅིག་ལ། །ཡལ་ག་བྱུང་ཆུབ་ཡན་ལག་ཉིད། །སྡོང་པོ་སྟོང་པར་རོ་གཅིག་སྟེ། །འདབ་མ་ཁྱབ་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས། །མེ་ཏོག་ཡེ་ཤེས་སྒྲོན་མ་ཉིད། །འབྲས་བུ་སྐུ་གསུམ་རང་རྫོགས་སོ། །སྒྲ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཡུལ་གྱི་སྒྲ། །དྲི་ནི་སངས་རྒྱས་གསུང་དུ་གྲག །རོ་ནི་ཉམས་མྱོང་བདེ་བའི་རོ། །རེག་ནི་བསམ་གཏན་ཆེན་པོའི་གོས། །རོལ་མོ་འོད་ལྔའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྫོགས། །འཕན་ནི་ཁ་དོག་གསལ་བའི་མདངས། །གདུགས་ནི་སྐྱོབ་པ་ཤེས་རབ་གདངས། །ཟླ་རེ་མན་ངག་ཆེ་བའི་གནད། །རྒྱལ་མཚན་རྟོགས་པ་མངོན་སངས་རྒྱས། །སེམས་ཉིད་ངོ་ལ་ཆོས་རྣམས་ནི། །ཡེ་ནས་ལྷུན་གྲུབ་ཚུལ་དུ་གནས། །དེ་ཕྱིར་བློ་དང་དངོས་པོ་ཡི། །ཆོས་ནི་ཐམས་ཅད་བཏགས་པ་ཙམ། །ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་སྣང་སྲིད་སྣོད་བཅུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཞི་རིག་པ་ལ་མ་ཚང་ན་དེའི་ཉེར་ལེན་ལུས་སེམས་ཕུང་ཁམས་ལ་ཡང་མི་ཚང་། དེ་ལ་མ་ཚང་ན་སེམས་ལ་སྣང་བའི་ཕྱི་གཟུང་བའི་ཡུལ་ལ་མི་ཚང་སྟེ། མོ་གཤམ་ལ་བུ་མེད་པས་བཞིན་མེད་ལ། བཞིན་མེད་པས་མེ་ལོང་དུ་མི་སྣང་བ་བཞིན་ནོ། །སྣང་བ་ལ་སྣང་བ་ལུས་སེམས་ལ་ཚང་བ་ལས་བྱུང་ལ་ལུས་སེམས་ལ་ཚང་བ་དེ་རིག་པ་ལ་ཚང་བས་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་ལྷ་སྦྱིན་ལ་མགོ་ཡོད་པས་བཞིན་ཡོད་ལ་དེ་ཡོད་པས་མེ་ལོང་ནང་དུ་གཟུགས་བརྙན་འཆར་བ་བཞིན་

ནོ། །དེ་དག་ཀྱང་ཀུན་བྱེད་ལས། ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ང་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད། །ཇི་ལྟར་ཤར་བ་ང་ཡི་ངོ་བོ་ཡིན། །ང་ལས་མ་གཏོགས་པ་ཡི་ཆོས་རྣམས་ནི། །སྣང་ཞིང་སྲིད་པས་བསྡུས་པ་འདི་ན་མེད། །ཅེས་པ་དང་། ནོར་བུ་ཕྲ་བཀོད་ལས། དཔེར་ན་བཞིན་དང་མེ་ལོང་བཞིན། །གང་སྣང་དེ་ལ་དེ་ལྟར་སྣང་། །ཞེས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཞིང་ཁམས་མ་ལུས་པར། །སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་ཡངས་པ་ཆེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བའི་ཁྱབ་བྱེད་ཆེན་པོ་དེས་འཛག་མའི་སྲིན་བུ་ཡན་ཆད་ལ་ཁྱབ་པས་མི་ཚད། རྒྱུ་དང་མི་རྒྱུ་འགྲོ་དང་མི་འགྲོ་བའི་འཁོར་བའི་གནས་སྐབས་ཀུན་ལ་ཆོས་དབྱིངས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་དེས་མ་ཁྱབ་པ་མེད་པས། གཞི་རིག་པའི་ངོ་བོ་ལ་མ་ཚང་བ་ཞིག་མེད། དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་གནས་སྐབས་ནམ་དུ་ཡང་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། དམན་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཉམས་པར་འགྱུར་བ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པ་དཔེར་ན་དངུལ་ཆུ་དཀར་མོ་རྡུལ་ཕྲོད་དུ་ལྷུང་ཡང་རྡུལ་གྱིས་མ་གོས་པ་བཞིན་འཁོར་འདས་ཡོངས་ལ་ཁྱབ་ཀྱང་། ངོ་བོ་གདོད་ནས་མི་འགྱུར་བ་ངོ་བོ་ཡེ་དག་རང་བཞིན་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་དུས་རྟག་ཏུ་བཞུགས་ཡོད་པར་བསྟན་ཏོ། **།ཚིག་དོན་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་པོས་ཁྱབ་ཚུལ་བསྟན་པ་སྟེ་རྡོ་རྗེའི་གནས་གསུམ་པ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པའོ།།**

❁ ཉིན་དྲུག་པའི་ཆོས་ཁྲིད།

དེ་ཡང་ཇི་སྐད་དུ། བཙན་ཡང་སྡིག་པ་དཔུང་གིས་བསྡུར་རྒྱུ་མེད། །ཕྱུག་ཀྱང་ཐར་བ་ཉོ་རུ་མི་བཏུབ་ན། །རིགས་ལྡན་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ཡང་མི་དབང་གིས། །མང་

ཐོས་མཁས་པའི་ཞབས་རྡུལ་སྤྱི་བོས་ཡོངས། །ཞེས་གསུང་བ་ལྟར། འཇིག་རྟེན་མཐུན་སྣང་གི་དཔུང་སྟོབས་དབུ་རྨོག་ཇི་ལྟར་བཙན་ཡང་དཔུང་གིས་བསྒྱུར་ས་མེད་ལ། རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་ཐར་ལམ་གྱི་ཉི་མ་གསར་བ་ཞིག་ཉོ་རུ་མི་བཏུབ་ཅིང་། །ཅི་འདྲའི་རང་སྣང་མཐོན་པོ་དང་ང་རྒྱལ་ཆེན་པོ་གནམ་སྟོན་པོའི་འོག་ཏུ་ང་མིན་པའི་བྱ་མེད་བསམ་པའི་གྲགས་པ་ཅན་གྱི་མི། ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་སྲིད་ལ་དབང་སྒྱུར་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཡང་ལམ་གོ་མི་ཆོད་སར་ཐོན་དུས། ཕན་པ་ཡོད་ངེས་ཅན་གྱི་རྒྱུ་ནོར་རིན་ཐང་ཅན་ནི། མང་ཐོས་མཁས་པའི་ཞབས་རྡུལ་སྤྱི་བོས་བསྟེན་ནས་དང་དུ་ལོངས་དང་ཚེ་འདི་ཕྱི་རང་གཞན་གཉིས་ཕན་གྱི་དོན་ཆེན་དེ་ན་ཡོད་པ་ཡིན་ཅེས་གསུངས་པའོ། །རང་རེས་རང་བསམ་ཞིག་བཏང་ན་མཁས་པའི་གསུང་དམ་པའི་ལེགས་བཤད་མན་ངག་ཟབ་མོ་ཆེ་གཅིག་ལ་གྲོལ་བ་འཐོབ་པའི་ཆོས་ཚུལ་ཟབ་མོ་ཐོས་བསམ་འཆད་ཉན་མ་བྱས་པ་དང་ཆོས་ཐོས་པའི་ཕྱོགས་ནས་མ་འདངས་བ་བསམ་པ་མེད་ཀྱང་། དང་པོའི་དུས་སུ་བློ་ཆོས་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་ས་ནས་གཅིག་ཐོགས། བར་དུ་ཆོས་ལམ་དུ་མི་འགྲོ་ས་ནས་འཁྲུལ་རྐྱེན་གྱི་དབང་དུ་ཤོར། དེ་གཉིས་ཀྱི་འཕྲང་ལས་བུད་ཐུབ་ཀྱང་ལམ་འཁྲུལ་བ་སེལ་བའི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་དེ་ལ་གཟབ་མ་ཐུབ་ཅེ། འཁྲུལ་བ་རྒྱ་འབྲུམས་སུ་འགྲོ་བའི་ཉེན་ཡོད་པས། ཡང་འཁྲུལ་བའི་དབང་དུ་ཕྱིར་ཤོར་དུས། ཐ་མར་ཆོས་ཀྱི་སྙིང་པོ་མ་ལོན་ནས་ལག་སྟོང་དུ་ལུས་པ་ཡིན། དེས་ན་བློ་ཆོས་སུ་སོང་ཞིང་། ཆོས་ལམ་དུ་སོང་ནས། ལམ་གྱིས་འཁྲུལ་བ་ཇི་ལྟར་སེལ་ཚུལ་གྱི་གནད་དེ་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན། ལམ་འཁྲུལ་བ་སེལ་བ་དེ་ལ་དང་པོ་ལམ་ཁོ་རང་ཤེས་དགོས། ཐེག་ཆེན་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ལམ་ནས་ཐར་བ་སྒྲུབ་པ་ལ་ལམ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད། གསུམ་པོ་དེ་གང་ཡིན་ན། ཐུན་མོང་གི་ལམ་དང་། ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་དང་། བླ་ན་མེད་པའི་ལམ་དང་གསུམ་

ཡོད། དེ་ལས་དང་པོ་ནི་ཐུན་མོང་ཐེག་པའི་ལམ་ཆེན་དེ་ཡིན། དེ་ནི་ ཚད་མེད་རྣམ་བཞིས་བློ་སྦྱངས་ནས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་དུ་སེམས་བསྐྱེད། སྨོན་ལམ་རྣམ་པར་དག་པས་མཚམས་སྦྱར་ནས་ལྷབས་ཆེན་ཕྱིན་དྲུག་གི་སྤྱོད་པ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལ་སྦྱོང་དེ་ལམ་གྱི་འབྲུལ་བ་སེལ་དགོས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་སྟོང་ཉིད་སྙིང་རྗེ་སྙིང་པོ་ཅན་ལ་གོ་མྱོང་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་བརྒྱུད་ནས། རང་གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་མཉམ་དུ་སྒྲུབ་པའི་གནས་སྐབས་ན་རང་རྒྱུད་ལ་ཡེ་ནས་ཡོད་པའི་ཆོས་ཁམས་དགེ་བ་འདུས་མ་བྱས་གང་ཡིན་པ་དེའི། བློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་སྦྱོང་པའི་ཆེད་དུ་ཚོགས་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གྱི་ལམ་བཞི་ལ་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་དེ་གོམས་པར་བྱས་ནས། ལྟ་བ་རྣམ་དག་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་དང་། སྤྱོད་པ་སྐྱོན་མེད་ཕ་རོལ་ཕྱིན་དྲུག་ཇོགས་པར་བྱས་པ་དང་། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་གཉིས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་ནས། ཉོན་མོངས་གཉེན་པོའི་ཐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྦྱོང་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་བཟང་སྟེ། །ཀུན་རྫོབ་རྟེན་འབྱུང་སྒྱུ་མ་རྨི་ལམ་ལྟ་བུའི་འཁྲུལ་བའི་ངང་ཚུལ་དེ་ལས་དགེ་སྡིག་སྤང་བླང་རྒྱུ་འབྲས་གཞུང་བཞིན་བྱེད་པ་དང་། འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ལ་མི་གཙང་བ་བསྒོམས། ཞེ་སྡང་གི་གཉེན་པོ་ལ་བྱམས་པ་བསྒོམས། གཏི་མུག་གི་གཉེན་པོ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་བསྒོམས་པའོ། །དོན་དམ་པར་མ་སྐྱེས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་འཁོར་འདས་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་དབུ་མའི་ལམ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ནི་མཚན་ཉིད་རྒྱུ་ཡི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱིས་འཁྲུལ་བ་སེལ་ཚུལ་ལོ། །ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ཆེན་ནི། གསང་བ་སྔགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཡིན་ལ། དེའི་ལམ་དེ་ནས་འཁྲུལ་བ་ཇི་ལྟར་སེལ་ཞེ་ན། བསྐྱེད་པ་དང་། རྫོགས་པ། བསྐྱེད་རྫོགས་རིམ་གཉིས་ཟུང་འཇུག་གི་ལམ་ཐབས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྣ་ཚོགས་པའི་རིམ་པ

ཡིས་ལམ་གྱི་འཁྲུལ་བ་སྦྱོང་བ་སྟེ། གསང་སྔགས་དེ་ལ་ཡང་ཕྱི་ནང་གི་རིམ་པ་དང་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་ཡིན་པས། གསང་སྔགས་ཕྱི་བ་གསུམ་ནས་དག་པ་གཙོ་བོར་བྱེད་པས་སྤང་བླང་རེས་འཛོག་གི་ཐོག་ནས་སྤང་བྱའི་དྲི་མ་གཉེན་པོས་སེལ་བ་དང་། གསང་སྔགས་ནང་པ་ཡིན་ན་ཟུང་འཇུག་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ཐབས་ཁྱད་པར་གྱིས་སྤང་བྱ་དེ་ལམ་དུ་བསྒྱུར་བ་དང་། ཆོས་ཉིད་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་གཞི་རྒྱུད་དབྱིངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཆོས་ཅན་རང་སྣང་དུ་ཤར་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་སྣང་ཙམ་ལས་འཁྲུལ་བ་དངོས་མེད་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་གསལ་སྣང་ཉིད། ཕུང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་མདོར་ན་བརྟན་གཡོའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔ་དང་དབྱིངས་ཀྱི་ཡུམ་ལྔ་ལ་སོགས་དག་པར་དྲན་པར་བྱས་ཏེ། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྒོ་ནས་སྣང་སྲིད་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་གཅིག་ཏུ་རང་ལུས་ལྷ། ངག་སྔགས། དྲན་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཕྲོ་འདུ་རུ་བསྒྱུར་ནས་ཐ་མལ་གྱི་འཁྲུལ་སྣང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་བལྟ་བ་དང་། རྫོགས་རིམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཉིད་གཅིག་གི་ངང་དུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་འོད་གསལ་ཆེན་པོའི་དབྱིངས་སུ་འཇུག་ཅིང་རྩ་རླུང་ཐིག་ལེའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གོམས་པར་བྱས་ནས། རླུང་སེམས་ལས་སུ་རུང་བའི་ཐོག་ནས་དབྱིངས་དང་ཡེ་ཤེས་མཉམ་པར་སྦྱོར་བ་ནི། ཟུང་འཇུག་དབྱེར་མེད་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་མཆོག་འབྲས་བུ་གསང་སྔགས་རྡོ་རྗེའི་ཐེག་པའི་ལམ་གྱིས་འཁྲུལ་བ་སེལ་ཚུལ་ལོ། །དེ་ལས་ཀྱང་ཐུན་མིན་དུ་གྱུར་པ། འོད་གསལ་བླ་ན་མེད་པ་མཆོག་གསང་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ལྷུན་གྲུབ་འབྲས་བུའི་དབྱིངས་སུ་དངོས་སུ་སྦྱོར་བའི་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་འཁྲུལ་བ་སེལ་ཐབས་ནི། གཞི་དབྱིངས་ཡེ་ནས་འགྱུར་མ་མྱོང་བ་ཀ་དག་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ལ་ཡོན་ཏན་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཉི་ཟླ་གཟའ་སྐར་ཤར་བ་ལྟར་བཅོལ་མི་དགོས་པ་ཡེ་ནས་རང་བྱུང་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་ནས་ཡོད་པས་ན་

འབད་ཅིང་རྩོལ་བ་མི་དགོས་པར་རང་བཞིན་མངོན་སུམ་གྱི་ལམ་ཡིན་པའོ། །དེ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། འོད་གསལ་དབྱིངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་འདུས་མ་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་རང་གནས་ཀྱི་ཆོས་སྐུ་རང་བཞག་མཉམ་པའི་དགོངས་པ་དེ་ཉིད། མངོན་སུམ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ནི་གནས་ལུགས་ལྟ་བའི་མཆོག་སྟེ། དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ཡང་གློ་བུར་འཁྲུལ་བའི་སྒྲིབ་ཚོགས་ཀྱིས་བསླད་ནས། འགྲོ་བའི་སེམས་འཁྲུལ་བའི་སྣང་བ་མེད་བཞིན་དུ་སྣང་བ་འདིས་ཁམས་གསུམ་རིགས་དྲུག་ཏུ་བརྒྱུད་ནས་བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་ཚོར་བ་གང་སྣང་ཡང་། དང་པོ་སྣང་བའི་དུས་ཉིད་ནས་དོན་ལ་གྲུབ་པ་མེད་པར་ནམ་མཁའ་ལ་སྤྲིན་སྣང་བ་བཞིན་གློ་བུར་དུ་སྣང་བའི་རྐྱེན་སྣང་ཡིན་པ་ཤེས་པར་བྱས་ནས། འཁོར་བ་སྣང་བ་དེ་ཡང་མཚན་ཉིད་ཅད་པའི་སྒྲོ་བཏགས་མེད་བཞིན་དུ་སྣང་བ། རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་སྟོང་སྣང་དངོས་མེད། རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྐྲ་ཤད་སྣང་བ་དང་། རྨི་ལམ་གྱི་ནང་གི་བདེ་སྡུག་ཤར་བ་དང་། མཁྲིས་ནད་ཅན་ལ་དུང་བསྟན་ན་སེར་པོ་སྣང་བ་བཞིན། ཇི་ལྟར་སྣང་དུས་ཉིད་ནས་གྲུབ་མ་མྱོང་བ། གཞི་མེད། རྩེན་མེད། ཐོག་མ་དབུས་དང་ཐ་མ་མེད་པ། རང་བཞིན་གདོད་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་པ་དེ་དོན་གྱི་ཐོག་ནས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་ཚེ་འདི་ལྟར་སྣང་བའི་སྣོད་བཅུད་སྣང་སྲིད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཟུང་བའི་ཡུལ་མེད་པ། སྒྱུ་མ་དང་། མིག་ཡོར་ལྟ་བུ་དང་། འཛིན་པའི་སེམས་མེད་པ་བར་སྣང་དག་པ་འདྲ་བ་དང་། གཟུང་འཛིན་དབྱེར་མེད་འཁོར་བ་ཡེ་ནས་ཡོད་མ་མྱོང་བར་མེད་སྣང་འཁྲུལ་བའི་རང་བཞིན་དུ་ཤེས་པས་གྲོལ་བ་ཐོབ་པའོ། །མདོར་བསྡུས་ན་ཉམས་ལེན་གང་བྱས་པ་དང་ལམ་གང་སྒྲུབ་ཀྱང་མཐར་ཐུག་བདག་འཛིན་གྱི་འཆིང་བ་དམ་པོ་འདི་ལས་གྲོལ་དགོས་ལ། དེ་ལས་གྲོལ་བ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་དབྱིངས་སུ་

དག་པའི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐབས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་མཁས་པ་ནི་ལམ་གྱི་འཁྲུལ་བ་སེལ་བའི་མན་ངག་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་ནོ། །དམ་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་འདུན་པ་གཅིག་པུ་ཞིག་བཅངས་ནས་ལམ་དངོས་ལ་ཞུགས་པ་མ་བྱུང་ནས་གྲ་སྒྲིག་འབའ་ཞིག་བྱེད་པའི་ཚེ་ན་མི་ཚེའི་དུས་ཚོད་ཤོར་ན་གྱོང་ཆེ་བས། ཚེ་འདིའི་བྱ་བཞག་ཐེ་ལྷུར་གལ་ཞིག་ཆེ་ཡང་ཕྱི་མ་བར་དོའི་སྐབས་དང་ཚེ་རབས་སྐྱེ་བའི་ཕྲེང་བའི་ཡུན་རིང་གི་དོན་དང་བསྡུར་ན་འདི་སྣང་ཉིན་ཁ་ཤས་ཀྱི་དོན་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ཡིན་པས། ཡུན་རིང་སྐྱེ་བ་མང་པོའི་རང་གཞན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་ཞིང་། དོན་ཆུང་ལ་ལྷུས་ནས་དོན་ཆེན་གྱི་གལ་གནད་ལུས་ཤོར་ན་འགྱོད་པ་ཆེན་པོ་རྗེས་ནས་ཡོང་བ་ཡིན་པས། ཚེ་འདིའི་བདེ་སྐྱིད་དང་བསྙེན་བསྐུར་ལ་བསམ་ནས་བྱས་པའི་ལས་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་ཕལ་མོ་ཆེ་ནི་ངན་སོང་གི་རྒྱུར་ཤས་ཆེ་ཞིང་། ཕྱི་མ་ལྷ་མིའི་གོ་འཕང་གི་ཆེད་དུ་བྱས་པའི་ལས་རྣམས་ནི་འཁོར་བའི་རྒྱུ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ལ། གཞན་རང་ཁོ་ནའི་ཞི་བདེ་དོན་དུ་གཉེར་ནས་བྱས་པ་ཡིན་ན་ཞི་མཐར་ལྷུང་ཞིང་། ཐེག་ཆེན་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་ཐར་བ་རྣམ་དག་སྒྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཞིག་ལ་མཚོན་ན་དེ་རྣམས་དགེ་བའི་ལས་ཡང་དག་པ་ཞིག་མིན་ནོ། །དཀོན་མཆོག་ལ་དད་པའི་དད་པ་དང་། ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་ཡོད་པའི་ཐོག་ནས་སྦྱིན་པ་གཏོང་འདོད་ཚུལ་ཁྲིམས་སྲུང་འདོད་ཡོད་པ་དེ་དག་སྤྱིར་བཤད་ན་དགེ་སེམས་ཞིག་མ་རེད་ཟེར་དུ་མེད་པར་མངོན་མཐོའི་རྒྱུ་ཡིན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་དུས་ཀྱི་དགེ་སེམས་ཁྱད་པར་ཅན་ཟེར་བ་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བསླབ་པས་རྒྱུད་བསྒོམས་ནས། ཐབས་དང་མན་ངག་ཟབ་མོས་རྒྱུད་གྲོལ་བའི་གནད་ཟབ་མོར་བསྟེན་ཤེས་པ་ཞིག་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་པས། ཐོག་མ་བློ་ཆོས་སུ་འགྲོ་བ། དེ་ནས་ཆོས་ལམ་དུ་འགྲོ་ཐབས། དེ་རྗེས་ལམ་གྱི་འཁྲུལ་བ་སེལ་བ་ཞིག མཐར་ཐུག་

འཁྲུལ་བ་ཡེ་ཤེས་སུ་འཆར་བའི་ཆོས་བཞིའི་མན་ངག་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་ཉམས་བཞེས་མཛད་རྒྱུ་ནི་སྔོན་འགྲོ་དངོས་གཞི་གང་གི་སྐབས་སུ་ཡང་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་པས་དེ་དང་མི་འབྲལ་བའི་ཆེད་དུ་ཉིན་རེ་བཞིན་ཞུས་པ་ཡིན། རང་རེས་དུས་རྒྱུན་བཤད་པའི་ལྷ་བ་དཔའ་དགོས། སྤྱོད་པ་ཞུར་དགོས་ཞེས་པ་དེ་ཨོ་རྒྱན་ཆེན་པོས་ཀྱང་གསུངས་ཡོད་དེ། ལྷ་བ་ཁ་ལྷའི་ཕྱོགས་སུ་སྤྱོད་པ་མ་ཤོར་མ་གཏོགས་ནག་པོ་ཁ་འབུམས་བདུད་ཀྱི་ལྷ་བ་རུ་འགྲོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན། ཉམས་ལེན་སྒོམ་སྒྲུབ་བྱེད་རྒྱུ་དམ་ཆོས་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ་དམ་ཆོས་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་དེ། སྣང་སྲིད་ཡེ་གྲོལ་དག་པ་རབ་འབྱམས། བྱ་རྩོལ་རྩོལ་མེད་དགེ་སྡིག་གིས་ཕན་གནོད་མེད་པའི་རྡོ་རྗེའི་ཚིག་ཆེན་གྱི་གནད་དང་སྦྱོར་ཕྱིན་ཡོད་ཀྱང་། དེ་འཛལ་བྱེད་ཀྱི་བློའི་མཐུ་ནུས་ད་དུང་མ་རྫོགས་པའི་སྐབས་སུ། གསོལ་འདེབས་དང་དག་སྣང་སྦྱོང་། རྒྱུ་འབྲས་ཡིད་ཆེས་ལས་འབྲས་བསླུ་བ་མེད་པའི་རྣམ་བཞག་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་རང་རྒྱུད་ལ་འབྱོང་བའི་ཐབས་ལམ་རྣལ་མ་རང་ཚོད་དང་མཐུན་པའི་སྨན་དང་འདྲ་བའི་ཆོས་བློ་སྦྱོང་དང་འབྲལ་མི་རུང་ངོ་། །སྐས་ཐེམ་འོག་མ་ནས་ཡར་གོང་མར་འགོས་ན་བརྟན་པོ་ཡིན་པ་རེད། ལྷ་སྒོམ་མཐོན་པོའི་ཁ་བཤད་དེ་གནམ་འདྲ་ཞིག་ཡར་ཆད། ཐུན་མོང་བློ་སྦྱོང་གི་ཆོས་དེ་ཆུང་ཆུང་དམའ་ས་རེད་བསམ་ནས། ས་འདྲ་ཞིག་མར་ཆད་ན་འུ་བུ་དེའི་བར་སྣང་སྟོང་པ་དེ་ནས་རྩོར་གུར་དཀར་རྒྱལ་པོ་སྤྲེའུ་འགྱོགས་ལ་བཀུགས་པ་ལྟར་སྤུ་གྲོ་ལྷོ་འཛམ་གླིང་ས་བཤད་རི་རྩིས་སྤྲད་ནས་འཛམ་གླིང་ལ་རྒྱལ་པོ་སྟོང་ཡོད་ན་ཡང་གནམ་ལ་འཕུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཁོ་མ་གཏོགས་མེད་ཅེས་ཞུར་ལངས་དུས། ཕྱི་དྲོ་བར་ཞིག་ལ། ད་ཡར་ལ་མ་བཀུགས་མར་ལ་ཐོབས། །མདུང་ཁྲི་མི་བརྟན་འགྱུར་མ་འགྱུར། །ཤེས་པ་མི་བདེ་ཐང་མ་ཐེང་། །ཐེར་བའི་མཚམས་ནས་རྩོར་རྒྱལ་རབས་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགུའི་

ཆབ་ཁང་ནང་དུ་ལྷུང་ནས་ཆུ་ཐོམ་བརྒྱ་ཡིས་མི་འདག་རྒྱུ་ཞིག་རེད་སོང་བ་ཨོས་ཡིན། དེ་ལྟར་དུ་ཏ་ཙང་མཐོ་དྲག་ནས་ལྟ་ཕྱོགས་སུ་སྤྱོད་པ་མ་ཤོར། ཏ་ཙང་དམའ་དྲག་ནས་སྤྱོད་ཕྱོགས་སུ་ལྟ་བ་མ་ཤོར་བར་རང་ལམ་རང་ཚུགས་ཐུབ་པར་བྱས་ནས། རང་རྒྱུད་དང་སྦྱར་ནས་རང་རྒྱུད་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་དང་། སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ཆོས་དང་རང་རྒྱུད་འདྲེས་རྒྱུ་ནི་གནད་གལ་ཆེན་ཡིན་ནོ། །སྤྱིར་ན་ཐུབ་པས་དམ་ཆོས་བརྒྱ་གསུངས་ན། སྟོང་གསུངས་ན། ཁྲི་གསུངས་ན། ཐམས་ཅད་ཉོན་མོངས་གཅིག་པུའི་གཉེན་པོ་རེད་ཀྱང་། གདུལ་བྱའི་བློ་རིམ་དང་བསྟུན་ནས་ནང་གསེས་ཐེག་རིམ་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་མཛད་པར་ལྟར། སེམས་ཅན་གཅིག་དང་གཅིག་གི་ཤེས་རྒྱུད་མི་གཅིག་ཅིང་། གང་ཟག་རེ་རེ་དང་རེ་རེའི་བློ་རིམ་འདྲ་བ་མིན་པས་རང་རྒྱུས་རང་གི་བླངས་ནས། ཉོན་མོངས་གང་ཆེའི་གཉེན་པོར་འབད་དེ་བསླབ། །གསུངས་པ་ལྟར། རང་ཉིད་ལ་ཕན་ཐོག་གང་ཆེའི་གནད་དང་བསྟུན་ནས་རང་གིས་རང་རྒྱུད་འཆོས་རྒྱུ་ལ་བརྩོན་དགོས་སོ། །ནོར་རྫས་དང་ཉེར་སྤྱོད་གང་ཡིན་ཡང་རང་ལ་ཕན་ཐོག་པ་ཞིག་དགོས་པ་ལས་ཕན་ཐོག་མེད་པའི་རྒྱུ་དེ་ཁུར་གྱི་སྡོན་མ་ཡིན་པས་ཡོད་པ་ལས་མེད་ན་དགའ་བ་ཡིན་པ་ལྟར། ཆོས་སྒྲུབ་པའང་བདེ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་ཆེད་མིན་ཟེར་དུ་མེད་དེ། རང་གཞན་བདེ་ནས་བདེ་བར་འགྲོ་བའི་བགྲོད་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཤིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆོས་ཐོས་པ་ཚིག་རེ་ཡིན་ཡང་རང་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་ནས་ཆོས་སྒྲུབ་སྟངས་ཤེས་ཏེ་ཆོས་གོ་བ་དང་ཞུས་པའི་དོན་དང་ཕན་འབྲས་ཡོད་པ་བྱེད་དགོས་སོ། །དེས་ན་དུས་རྒྱུན་དུ་རྣམ་གཡེང་ལེ་ལོའི་དབང་དུ་མི་ཤོར་བར། གཏན་གྱི་འདུན་མའི་དོན་ཆེན་དང་རྣམ་པར་གཡེང་བ་གཉིས་བརྗེ་བར་མི་བྱའོ། །ཁ་བཞེས་བའི་ཡུན་ཙམ་ཞིག་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒོམས་པས་ཀྱང་ས་ཆེན་པོའི་རྡུལ་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་འཐོབ་ཏུ་ཡོད་པ་མདོ་སྡེ་

དག་ལས་གསུངས་ཡོད་པས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བསླབ་པ་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི་སྒོམ་དམ་ཚིག་གི་རྣམ་བཞག་མཛད་པ་འདི་བཙན་པོ་དབང་ཡོད་ཀྱིས་ཁྲིམས་བཅས་པ་ཞིག་མིན་པར་གདུལ་བྱའི་གང་ཟག་རང་རང་ལ་ཕན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་རྒྱུན་འཛིན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། བསྟན་པ་དྲི་མ་མེད་པ་དྭངས་གཙང་ཞིག་སྤེལ་བའི་ཆེད་དུ། སྟོན་པའི་བཅས་ཁྲིམས་ཀྱི་སྒྲིགས་ལམ་བཞག་པ་ཡང་རང་གར་བཙན་བཀའ་ཕབ་པ་ཞིག་མ་རེད། དེ་ཡང་བཅས་ཁྲིམས་འཁུར་མཁན་རང་ཉིད་ཕན་པའི་ཆེད་རེད། དཔེར་ན་ཁྲག་ཁམས་མཐོ་བའི་ན་ཚ་ཅན། ཟས་དང་སྤྱོད་ལམ་མ་འཛེམས་ན་གླུད་ཁྲག་འདྲེས་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པ་ཞིག་ལ། སྨན་པས་ཁྱོས་སྣུམ་ཆེན་མ་ཟ། སྔོ་ཚོད་ཀྱི་ཟས་གཙོ་བོར་བསྟེན་དགོས། ཏ་ཅང་སྐྱུལ་སྐྱོད་ཆེ་དྲག་པ་དང་འདུག་ཆེ་མི་རུང་། ཁྱད་པར་ཁོང་ཁྲོ་ལང་མི་རུང་མ་གཏོགས་ཁྱོད་ཀྱི་ཁྲག་ཁམས་ལ་གནོད་ཅེས་བཤད་ན། ཡིན་རྒྱུ་ནད་པ་ཁོ་རང་ལ་ཕན་པའི་ཆེད་ཡིན་ཡང་། བག་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་ཡུན་རིང་པོར་ངན་ལང་དུ་ཤོར་སོང་བ་ལ་འཛེམ་དགོས་དུས་དང་པོར་དཀའ་སྡང་ལྟ་བུར་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ལྟར་མ་བྱས་ཚེ་དེ་བས་དཀའ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུ་ཡོད་པར་ཁོ་རང་གི་ལུས་ཁམས་ལ་གཞི་གྲུབ་ནས་ཡོད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་སྨན་པས་བཤད་པ་ལྟར་དུ་ཟུར་གྱི་མི་ཞིག་གིས་འཛེམ་བྱ་དེ་དག་ཅིས་ཀྱང་འཛེམ་དགོས་མ་འཛེམས་ན་མི་ཆོག་ཅེས་པའི་ཁྲིམས་ཤིག་བཞག་ཡོད་ན་དེ་ཁོ་རང་ལ་ཕན་པའི་ཆེད་རེད། དེ་བཞིན་དུ་མ་ཀི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ནས་ཡ་ཀི་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་བར་གྱི་ལམ་ཉམས་ལེན་གྱི་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བླང་གི་གནས་ཐམས་ཅད། རང་གི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་བདེ་བའི་ཆེད་ཤ་སྟག་ཡིན། ཁྱད་པར་དུ་དུས་སྙིགས་མའི་སྐབས་སུ་བསླབ་སྡོམ་བསྲུང་བ་ནི་ཕན་ཡོན་ཆེ་བ་ཡིན་པས་བསོད་ནམས་རླབས་ཆེན་ཐོབ་པ་ཡིན་ཚུལ། མདོ་སྡེ་ཏིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས།

བསྐལ་བ་བྱེ་བ་གངྒཱའི་བྱེ་སྙེད་དུ། །དང་བའི་སེམས་ཀྱིས་ཟས་དང་སྐོམ་རྣམས་དང་། །གདུགས་དང་བ་དན་མར་མེ་ཕྲེང་བ་ཡིས། །སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་ཕྲག་ཁྲིག་རིམ་གྲོ་བྱས། །གང་ཞིག་དམ་ཆོས་རབ་ཏུ་འཇིག་པ་དང་། །བདེ་གཤེགས་བསྟན་པ་འགག་པར་འགྱུར་བའི་ཚེ། །ཉིན་མཚན་དུ་ནི་བསླབ་པ་གཅིག་སྤྱོད་པ། །བསོད་ནམས་འདི་ནི་དེ་བས་ཁྱད་པར་འཕགས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གོང་དུ་ཞུས་པ་ལྟར་དུ་བ་བཞོས་བའི་ཡུད་ཙམ་ཞིག་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒོམས་པའི་བསོད་ནམས་ས་ཆེན་པོའི་རྡུལ་གྲངས་དང་མཉམ་པ་ཐོབ་གསུངས་པ་དང་། བསྐལ་བ་བྱེ་བ་གངྒཱའི་བྱེ་སྙེད་དུ་ཞེས་གསུང་ན་ཆུ་བོ་གངྒཱའི་ཀློང་གི་བྱེ་མ་བརྩིར་ག་ལ་ལངས། བསྐལ་བ་ནི་དུས་ཐུང་ཐུང་ཞིག་མིན་པར་ལོ་དུང་ཕྱུར་མང་པོ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་ཡུན་དུ་དྭངས་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཟས་དང་སྐོམ་རྣམས་དང་། །གདུགས་དང་བ་དན་མར་མེ་ཕྲེང་བ་ཡིས་སངས་རྒྱས་གཅིག་མཆོད་ན་ཡང་ཅི་འདྲའི་བསོད་ནམས་མེད་དེ་ཡོད་མོད་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་ཕྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་མཆོད་པ་བས་གང་ཞིག་དམ་ཆོས་རབ་ཏུ་འཇིག་པ་འགྱུར་བའི་དུས་ཚོད་དེང་སང་གི་དུས། ཕྱིའི་ཁྲ་ཁྲ་ཟིང་ཟིང་གི་བསྟན་པ་དར་བའི་དུས་ཡིན་ཡང་། ནང་བསླབ་པ་སློབ་གཉེར་དོན་གྱི་བསྟན་པ་མར་ཉམས་པའི་དུས་ཚོད་འདིར། ཉིན་ཞག་གཅིག་ཆུ་ཚོད་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའི་ཚེ་ལ་བསླབ་པ་སྣ་གཅིག་བསྲུངས་པར་བྱས་ན། སངས་རྒྱས་མང་པོ་དེ་འདྲ་ལ་དུས་བསྐལ་བ་མང་པོ་དེ་འདྲ་ཞིག་གི་ཡུན་ལ་མཆོད་པར་བྱས་པ་བས་བསོད་ནམས་ལྷག་པར་ཆེ་བ་ནི་སྨོས་ཅི་དགོས་སོ་གསུངས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་མི་ཚེའི་རིན་ཐང་ཅན་གྱི་དུས་ཚོད་ཡེངས་མ་ལམ་དུ་མི་ཤོར་བའི་ཐོན་བསྐྱུལ་གྱི་ཐུགས་གསོས་ཞུས་པ་དང་ཆབས་ཅིག གང་ཞིག་གསན་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རིམ་པ། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་མཐའ་དག་གི་དགོངས་དོན་ལེགས་པར་བཀྲལ་བའི་ལེགས་བཤད

ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ། ཟབ་གསང་རྡོ་རྗེའི་སྙིང་པོའི་ཟབ་དོན་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་རིན་ཐང་དང་བྲལ་བ་ཞ་སྣུག་ཐང་མར་བརྡལ་བ་དང་འདྲ་བའི། སྐལ་ལྡན་རིགས་བཟང་གི་བློ་ཡི་འདོད་པ་ཇི་བཞིན་དུ་འཛོ་བའི་གཞུང་བཟང་དམ་པ། འཕགས་ཆེན་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཁྱད་པར་ཅན། རྒྱལ་བ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་བཀའ་དང་རྣམ་དབྱེར་མེད་པ་ཀློང་ཆེན་དགོངས་པའི་གསང་མཛོད་ནས་བརྡོལ་བའི་མཛོད་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་བདུན་འཆད་ཉན་བགྱི་བའི་བསྐལ་བཟང་མངོན་དུ་གྱུར་བའི་སྐབས་འདིར། གཞི་དངོས་པོ་གཤིས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་གྱི་འགོ་བཟུང་པ་ནས་མཐར་ཐུག་འབྲས་བུའི་གྲོལ་ས་ཆེན་པོ་ལ་མ་ཐུག་གི་བར་དུ་རྡོ་རྗེའི་གནས་བཅུ་གཅིག་གིས་བསྟན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་ཚིག་དོན་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་འདི་ཉིད་འཆད་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ། ཐོག་མར་དགེ་བ་ཀླད་ཀྱི་དོན། བར་དུ་དགེ་བ་གཞུང་གི་དོན། ཐ་མར་དགེ་བ་མཇུག་གི་དོན་དང་ཆིངས་ཆེན་པོ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་བཅིངས་ནས་བཤད་པ་ལས། ཐོག་མར་དགེ་བ་ཀླད་ཀྱི་དོན་སོང་ནས། བར་དུ་དགེ་བ་གཞུང་གི་དོན་ལས་ཀྱང་། གཞི་དང་ཁྲབ་ཚུལ་འཁྲུལ་ཚུལ་དང་ཞེས་པའི་རྡོ་རྗེའི་གནས་གསུམ་པ་ཡན་ཆོད་འཆད་ཉན་ཚུལ་བཞིན་དུ་གྲུབ་ནས། དེ་རིང་གནས་དང་ལམ་དང་སྒྲོ་དང་ཡུལ། །ཞེས་པའི་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བཞུགས་གནས་གཏན་ལ་དབབ་པའི་ཚུལ་ནི།

རྡོ་རྗེའི་གནས་བཞི་པ།

ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གནས་བསྟན་པའི་རིམ་པ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ།

༼ཀ༽ བཞུགས་གནས་དངོས་སྤྱིར་བསྟན་པ།

༼ཀ རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གནས་ས་བསྟན་པ།

དེ་ནས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བཞུགས་གནས་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བཞུགས་གནས་དངོས་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། གསང་མཆོག་རྒྱལ་པོའི་གནད་ངེས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་བཞུགས་གནས་དངོས་སྤྱིར་བསྟན་པ་དེ་ལའང་ གནས་ས། གནས་ལུགས། མཚོན་དཔེ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་གནས་ས་ནི་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གནས་དངོས་ནི་སྙིང་ག་རིན་པོ་ཆེ་དཔལ་གྱི་བེའུ་ན་གནས་ལ། དེའི་གདངས་ནི་དུང་ཁང་སྣཏྐ་འབར་བའི་གཞལ་ཡས་དང་། ལྷ་བྱེད་མིག་གི་གཞལ་ཡས་དང་། འཇུ་བྱེད་རྩའི་གཞལ་ཡས་ན་གནས་ཏེ། གནས་གཞལ་ཡས་ཁང་བཞི་བོ་དེར་འགའ་རེ་ལ་སྐུ་ལྟར་གནས། འགའ་རེ་ལ་འོད་ལྟར་གནས། འགའ་རེ་ལ་གདངས་ལྟར་གནས། འགའ་རེ་ལ་རྩལ་ལྟར་གནས་པའོ། །

གནས་གང་དུ་ཡེ་ཤེས་ཇི་ལྟར་གནས་པ་ནི་ལུང་གིས་གསལ་བ། ཐལ་འགྱུར་ལས། ཨོཊྚ་རིན་ཆེན་གཞལ་ཡས་སུ། །རིན་ཆེན་འདུས་པ་ཟུར་བརྒྱད་སྒོ། །ཡེ་ཤེས་ལྔ་དང་སྐུ་ལྔ་སྟེ། །ཀླུང་དང་ཤེས་པའི་རྩལ་ཡང་ལྔ། །ཐམས་ཅད་ལྔ་ལྔའི་རང་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། སྒྲི་དང་ཨོཊྚ་རྩ་ནང་ན། །མ་བཅོས་དག་པའི་ཆོས་ཉིད་གནས། །ཞེས་པ་དང་། ནོར་བུ་ཕྲ་བཀོད་ལས། རིན་ཆེན་ཟུར་བརྒྱད་གཞལ་ཡས་དང་། །འགྱུ་བྱེད་རྩ་ཡི་གཞལ་ཡས་དང་། །དུང་ཁང་ཧྲཀྵའི་གཞལ་ཡས་དང་། །ལྟ་བྱེད་མིག་གི་གཞལ་ཡས་དང་། །གཞལ་ཡས་ཆེན་པོ་དེ་བཞི་ན། །གསང་སྔགས་ཀུན་གྱི་གསང་ཆེན་གནས། །ཞེས་པ་དང་། རང་ཤར་ལས། སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་རང་རིག་ནི། །སྙིང་གི་དཀྱིལ་ན་གནས་པའོ། ། ཞེས་དང་། སེང་གེ་རྩལ་རྫོགས་ལས། ཨེ་མའོ་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད། ། སངས་རྒྱས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ། །འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་གནས། ། དེ་ཡང་གནས་ལུགས་འདི་ལྟ་སྟེ། །ཨོཊྚ་རིན་ཆེན་གཞལ་ཡས་དང་། །རིན་ཆེན་རྩ་ཡི་གཞལ་ཡས་དང་། །ཧམ་དག་དུང་ཁང་གཞལ་ཡས་དང་། །བྲི་གུ་ཏ་ཡི་གཞལ་ཡས་སོ། །གཞལ་ཡས་ཆེན་པོ་དེ་རྣམས་ན། །རིག་པའི་ངོ་བོ་རྩལ་ལྟར་གནས། །དེ་ཡང་བཤད་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། །ལ་ལ་དག་ན་སྐུ་རུ་གནས། །ལ་ལ་དག་ན་ཐིག་ལེ་སྟེ། །གཅིག་ན་འོད་ཟེར་ཚུལ་དུ་གནས། །ཀུན་ན་ལུ་གུ་རྒྱུད་དུ་གནས། །དེས་ནི་གནས་པའི་མདོ་ཉིད་བསྟན། །ཞེས་པ་དང་། མུ་ཏིག་ཕྲེང་བ་ལས། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་ཉིད་ནི། །ཐུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་ན་མ་བསྐྱེད་རྫོགས། །འགྱུར་བ་མེད་པའི་སྐུ་གཅིག་ནི། །ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་པའི་ཚུལ་དུ་གནས། །ཡོངས་ལ་ཁྱབ་པའི་སེམས་གཅིག་པུ། །རང་བཞིན་གཙུག་མ་རང་ལ་གནས། །རྡོ་རྗེ་ལུ་གུ་རྒྱུད་ཀྱི་སྐུ། །རྒྱུན་ནི་འཆད་པ་མེད་པར་གནས། །ལུ་

གུ་རྒྱུད་ནི་གྲངས་མང་བས། །ཆ་ཤས་སྐུ་ནི་བསམ་མི་ཁྱབ། །ཡོད་པ་གཅིག་ལས་མེད་པ་ལ། །སྣང་བ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་ལ་སྣང་། །ཞེས་པ་དང་། །ངོ་སྤྲོད་སྤྲས་པ་ལས། དོན་ནི་རང་གི་ལུས་དཀྱིལ་ན། །སྙིང་ནང་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་གནས། །ཞེས་པ་དང་། འཇམ་དཔལ་སྒྱུ་འཕྲུལ་དྲྭ་བ་ལས། །འོད་བཟང་འབར་བ་དཔལ་བེའུ། །ཞེས་སོ། །རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་བཞུགས་གནས། སྙིང་རིན་པོ་ཆེ་ཟུར་བརྒྱད་པའི་དབུས་ན་འོད་རྩའི་དྭངས་མ་འོད་ལྔའི་དབུས་ན་བཞུགས་ཤིང་། བཞུགས་ཚུལ་ཞི་བའི་སྐུ་ཡུངས་འབྲུ་ཙམ་རིག་པ་དེ་ཉིད་ལ་གནས་བཅས་ནས་ཡོད་དེ། རྒྱུད་ལས། ཧེན་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོར་བརྟེན། །ཞེས་སོགས་གསུང་བའི་དོན་དཔེར་ན་ཁྲ་ཚང་དུ་ཉལ་བ་བཞིན་དུ་ཡོད། གནས་སྙིང་ཁ་ན་གནས་པ་དཔེར་ན་བུམ་པའི་སྐུ་ལྔ་བུ། ལམ་དུ་གང་ནས་རྒྱུ་ན་རྩ་བཞི་ནས་འབྱུང་ངོ་། །དཔེར་ན་སྨུ་ཏིག་གི་ཕྲེང་བ་རྒྱུས་པ་ལྟ་བུའོ། །མདོར་ན་འགྱུར་བ་མེད་པའི་སྐུ་གཅིག་གིས་ཀུན་ཁྱབ་རྒྱུན་མི་ཆད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བཞུགས་སོ།།

༼ཁ རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གནས་ལུགས་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་གནས་ལུགས་ལ་གསུམ་སྟེ། ངོ་བོ་སྐུར་གནས། རང་བཞིན་འོད་ཀྱི་ཐིག་ལེར་གནས། ཐུགས་རྗེ་ཡེ་ཤེས་སྒྲོན་མར་གནས་སོ། །དང་པོ་ངོ་བོ་སྐུར་གནས་པ་ནི་སྙིང་ག་ན་ཞི་བའི་སྐུ་དང་དེའི་གདངས་ཀྱི་རྩལ་ལས་དུང་ཁང་ན་ཁྲོ་བོའི་སྐུར་གནས་ཏེ། ནོར་བུ་ཕྲ་བཀོད་ལས། ཨེ་མ་རིག་པའི་གནས་ལུགས་ནི། །རང་རང་ཙིཏྟའི་དཀྱིལ་ན་གནས། །ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱི་ཆ་འཛིན་པའི། །ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཚུལ་དུ་གནས། །ཡབ་ཀྱི་ཆ་འཛིན་ཐབས་ཀྱི་

སྐུ། །ཡུམ་གྱི་ཆ་འཛིན་ཤེས་རབ་སྐུ། །འོད་དང་འོད་ཟེར་ཚུལ་དུ་གནས། །
དབྱིངས་དང་རིག་པས་རབ་བརྒྱན་ཏེ། །ལྷུན་རྫོགས་ཐིག་ལེ་ཆེན་པོར་གནས། །
ཞེས་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་ལས། །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ལུས་སྤྱི་ལ། །ཆོས་
ཉིད་རླུང་གི་ཚུལ་གྱིས་ཁྱབ། །ཁྲ་དང་ཡང་དང་འགྱུ་དང་འབྱེད། །ཙིཏྟའི་གནས་
ན་སྐུར་གནས་ཏེ། །གདངས་ཀྱི་སྐུ་ནི་རྣམ་པ་ལྔས། །སོ་སོའི་རིགས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་འཛིན། ངོ་བོ་སྐུར་གནས་པ་དེ་སྙིང་ཙིཏྟ་རིན་པོ་ཆེ་ཟུར་བརྒྱད་པའི་དབུས་ན་
སྐུ་རུ་གནས་པའོ། །དེའི་གདངས་དུང་ཁང་ཛྙན་ཛྙ་འབར་བའི་གཞལ་ཡས་ན་ཁྲོ་
བོའི་སྐུ་རུ་གནས། ཞེས་པ་དང་། །རྩལ་རྫོགས་ལས། །ཀུན་གཞི་ཆོས་
འབྱུང་ཆེན་པོའི་མཛོད། །རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་གོང་བུར་གནས། །སྣང་བ་འཛིན་
མེད་ཡུལ་གྱི་མཛོད། །རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་དབྱིངས་སུ་གནས། །གསང་འདུས་
རིན་ཆེན་ཟུར་བརྒྱད་མཛོད། །རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡབ་ཡུམ་ཚུལ། །སྒྲོག་འདུས་
རིན་ཆེན་ཟུར་བཞིའི་མཛོད། །རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐིག་ལེར་གནས། །དོན་འཕྲེལ་
ཛྙཛྙའི་གཞལ་ཡས་མཛོད། །རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཁྲོ་སྐུར་གནས། །འགག་མེད་
གསལ་བའི་སྒོ་གཉིས་མཛོད། །དབྱིངས་དང་ལུ་གུ་རྒྱུད་དུ་གནས། །སྟོང་པ་
མཚན་བྲལ་ནམ་མཁའི་མཛོད། །རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་འོད་དུ་གནས། །དེ་ནི་
གསང་བའི་མཛོད་དུ་བསྟན། །ཞེས་སོ། །སྙིང་གི་དཀྱིལ་ན་ཀུན་བཟང་གཙུ་ཁ་
སྦྱོར་གྱི་དགོངས་པ། དཔེར་ན་བསེའི་གཙུ་ཁ་སྦྱར་བ་བཞིན་དུ་གནས་པའི་ནང་ན་
འོད་ཁ་དོག་སྣ་ཚོགས་འཛོམས་པའི་དཀྱིལ་དུ། ཞི་བའི་སྐུ་ཡུངས་འབྲུ་ཙམ་འོད་
ཕྲེམ་གྱི་ཚུལ་དུ་བུམ་སྐུ་ལྔ་བུར་གནས་པ་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས་ནི།
ཀླད་པ་དུང་ཁང་གི་ནང་དུ་གནས་སོ། །དེ་ཡང་ཁྲོ་བོའི་སྐུ་ཡུངས་འབྲུ་ཙམ་ལ་སྦྱིན་
ཤུལ་དག་ཙམ་དུ་འོད་ཟེར་གྱི་ཚུལ་དུ་གནས་སོ། །གཉིས་པ་རང་བཞིན་འོད་ཀྱི་ཐིག

ཡེར་གནས་པ་ནི། ནོར་བུ་ཕྲ་བཀོད་ལས། ཐིག་ལེའི་བཞུགས་ཚུལ་བསྟན་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། །རྩ་རྣམས་ནང་ན་ཐིག་ལེ་སྒྲ་ལྟར་གནས། །ཆེ་བའི་ཚད་ནི་ནམ་མཁའི་མཐའ་དང་མཉམ། །ཆུང་བའི་ཚད་ནི་ཧྲ་ཧྲ་བཅུ་ཆ་ཤགས་ཙམ། །གསལ་བའི་ཚད་ནི་ཉི་ཟླའི་དཀྱིལ་འཁོར་འདྲ། །དེ་ཡང་གསལ་འཚེར་གཟི་བརྗིད་ལྡན། །འགྲོ་དང་འོང་དང་གནས་པའོ། །ཡེ་ཤེས་དེ་རང་བཞིན་འོད་ཀྱི་ཐིག་ལེར་གནས་པའི་སྐབས་སུ། ཆེ་བ་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ། ཆུང་བ་སྐྲ་རྩེའི་བཅུ་ཆ་ཙམ། གསལ་བ་ཉི་ཟླའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་འདྲ་བ། དེ་ཡང་འགྱུལ་འཕྲིག་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་གསུངས་པའོ། **།ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ཐུགས་རྗེ་སྒྲོན་མར་གནས་པ་ནི།** ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་དེ་སྙིང་དབུས་འོད་རྩ་དག་པའི་གཞལ་ཡས་ནང་ན་ངོ་བོ་སྐུར་གནས་པས་འོད་ལྔའི་མཚན་དཔེ་རྫོགས། རང་བཞིན་འོད་དུ་གནས་པས་ཡེ་ཤེས་ལྔའི་སྣང་བ་ཚད་མེད། ཐུགས་རྗེ་རིག་པར་གནས་པས་མཁྱེན་པ་ནང་གསལ་དུ་བཞུགས་ཡོད་པའི་ཚུལ་ནི། **རང་ཤར་ལས། །དེ་ཡང་སྒྲོན་མ་རྣམ་པ་བཞི། །འགག་པ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས། །ཞེས་སོ།** །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་གནས་སྙིང་ཁའི་རྩ་ཆེན་ན། གདངས་གསལ་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་གདངས་བཞུགས་པ་ནི། རྩ་བཞི་ན་ཡེ་ཤེས་ལྔ་ཡི་རང་གདངས་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་གི་ནང་གི་སྒྲོན་མ་བཞི་ལས། རྀ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ཐིག་ལེ་སྟོང་སྒྲོན་དང་། དབྱིངས་རྣམ་དག་གི་སྒྲོན་མར་སྨིན་པ་དང་། རྀ་སླེད་པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱངས་ཞགས་ཆུའི་སྒྲོན་མ་དང་། ཤེས་རབ་རང་བྱུང་གི་སྒྲོན་མ་ལ་སྨིན་པའོ།།

༨ ང རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཚོན་དཔེ་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་མཚོན་དཔེ་ནི། ངོ་བོ་སྐུར་གནས་པ་བུམ་པའི་སྐུ་ལྟ་བུ། རང་བཞིན་འོད་དུ་གནས་པ་བུམ་ནང་གི་མར་མེ་ལྟ་བུ། ཐུགས་རྗེ་འོད་ཟེར་དུ་གནས་པ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལྟ་བུ་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་ལས། ཨོཾ་རིན་ཆེན་གཞལ་ཡས་ན། ངོ་བོ་ཀ་ནས་དག་པའི་ཆ། །སྟོང་གསལ་འདུས་པ་སྐུ་ཡི་གདངས། །ཞལ་ཕྱག་རྫོགས་པ་བུམ་སྐུའི་ཚུལ། །ལྷུན་གྲུབ་འོད་ཀྱི་གོང་བུར་གནས། །ཐུགས་རྗེ་ཁ་དོག་སོ་སོར་གསལ། །ཞེས་སོ། །ངོ་བོ་སྐུར་གནས་པའི་དཔེ་ནི་བུམ་ནང་གི་སྒྲོན་མེ་ནང་ནས་གསལ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་དང་། རང་བཞིན་གྱི་འོད་ཀྱི་དཔེ་ནི། རྒྱལ་རྫོགས་ལས། ནང་གསལ་བུམ་པའི་མར་མེ་བཞིན། །ཞེས་པ་དང་། བུམ་ནང་གི་མར་མེའི་འོད་བུམ་པའི་ཀྲུས་འཐུམས་ནས་ཕྱིར་མི་གསལ་ཡང་རང་འོད་ནང་ན་གསལ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཐུགས་རྗེའི་དཔེ་ཡང་དེ་ལས། སྒྲོན་མའི་འོད་ཟེར་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་འདྲ། །སྒྲོན་མའི་འོད་ཟེར་སྟོང་ལ་ཐུག་པ་མེད། །ཅེས་དང་། པི་མ་ལའི་ཞལ་སྔ་ནས། སྐུ་ནི་ནང་གསལ་བུམ་སྐུ་ལྟར། །འོད་ནི་བུམ་པའི་མར་མེ་བཞིན། །ཡེ་ཤེས་རྨ་བྱའི་སྒོང་ང་འདྲ། །ངོ་བོ་སྐུར་གནས། རང་བཞིན་འོད་དུ་གནས། ཐུགས་རྗེ་འོད་ཟེར་དུ་གནས་པའི་ཚུལ་གྱི་མཇུག་སྡོམ་དུ་ཞེས་གསུངས་སོ། །སྐུ་ཡུངས་འབྲུ་ཙམ་ལ་སྤྱན་ཕྱུལ་ཐག་ཙམ་དུ་བཤད་པའི་ཕྱུལ་དག་ནི་དངོས་པོ་ཞིག་ལ་གོ་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་སྐད་རྙིང་སྟེ་འཚམས་པར་ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་ཏོ། །ལ་ལ་ནས་ཡེ་ཤེས་འཕོ་བར་བཤད་པ་ནི་རླུང་གི་སྦྱོར་ཤབ་ཡིན་ནོ། ། སྐུ་ཡུངས་འབྲུ་སྤྱན་ཕྱུལ་ཐག་ཅེས་པའང་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའམ་ཟབ་ཅིང་གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་དོན་ལ་གོ་བ་ཡིན་ནོ། །ལ་ལས་ཡེ་ཤེས་འཕོ་བ་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་འཕོས་ན་ལུས་སེམས་འབྲལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་མི་རིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་བཀོད་པའོ། །

༼ཁ༽ གསང་མཆོག་རྒྱལ་པོའི་གནད་ངེས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

༼ཀ ཀུན་གཞི་དང་ཆོས་སྐུའི་གནད་བཤད་པ།

ཀ༽ རྣམ་དབྱེ་སྤྱིར་བསྟན་པ།

སྤྱི་དོན་གཉིས་པ་གསང་མཆོག་རྒྱལ་པོའི་གནད་བསྟན་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཀུན་གཞི་དང་ཆོས་སྐུའི་གནད་དང་། སེམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གནད་དོ། །དང་པོ་ལ་རྣམ་དབྱེ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། ཁྱད་པར་སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་ཀུན་གཞི་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པས་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་སྡིང་དང་འདྲ་ལ། ཆོས་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་རྩ་བ་ཡིན་པས་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་ཟག་པ་ཟད་པ་སྟེ། མུ་ཏིག་ཕྲེང་བ་ལས། ཀུན་གཞི་ཉིད་ནི་བསགས་པའི་ཕྱིར། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་ཟག་པ་ཟད། །ཅེས་པ་དང་། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་བཅས་ཀུན་གཞི་ལ། །བག་ཆགས་གསོག་ཕྱིར་སྡིང་དང་འདྲ། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་བག་ཆགས་བྲལ། །ཡིད་དང་སེམས་སོགས་འདུས་པ་ལས། །ལུས་ཅན་ཀུན་གཞི་དུ་མར་སྣང་། །ཆོས་སྐུ་ཡིད་སོགས་བྲལ་བས་ན། །དུ་མ་གཟུགས་སྣང་ཡིད་མེད་པའོ། །ཞེས་སོ། །ཀུན་གཞི་ཞེས་པའི་ཀུན་ནི་མང་ཚིག་དང་། གཞི་ནི་དེའི་རྟེན་གཞིའི་དོན་ཡིན་པས། རྟོགས་པ་སྣ་ཚོགས་པ་ཀུན་གྱི་རྟེན་གཞིར་གྱུར་པས་ན་ཀུན་གཞིའོ། །དེ་ཡང་སྤྱིར་འཁོར་བ་དང་མྱང་འདས་གཉིས་ཀ་གཞི་རིག་པའི་ངང་དུ་གཅིག་པ་ཡིན་ཡང་། ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་རྩལ་སྣང་རིག་ཐོག་ཏུ་མ་གྲོལ་ཞིང་གཞན་དབང་དུ་སོང་ནས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས་པ་ཞིག་བྱུང་བ་དེ་ཐམས་ཅད་སྣང་བའི་གཞིའམ་ཁམས་གསུམ་གྱི་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སོག་གཞི

ཡིན་པས་ན་ཀུན་གཞིའོ། །སྣ་ཚོགས་འཕྲུལ་བས་བསླད་ནས་མ་རིག་པའི་ཆར་སོང་བ་ལ་ཀུན་གཞི་ཞེས་བཏགས་ལ། དེ་ལས་ལྡོག་པའི་ཆོས་སྐུ་ནི། མ་རིག་པའི་གཞན་དབང་དུ་མ་གྱུར་ལ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ལས་འདས་པས་ང་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པའི་ཡིད་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་མི་གནས་པ། ལས་དང་བག་ཆགས་ཀྱི་བསམ་པས་མ་སྨྲགས་པས་དྲན་བསམ་ལས་འདས་པ་ཞིག་གོ **།འདི་གཉིས་ཀྱི་གསལ་བའི་དཔེར་བརྗོད་པ་ནི། རང་ཤར་ལས། ཀུན་གཞི་དང་ཆོས་སྐུའི་དཔེ་རྒྱ་མཚོ་དང་གྲུའི་ཚུལ་དུ་ལམ་འབྱུང་ཞེས་པས། གཞི་གནས་ཀྱི་ཆོས་སྐུ་རྒྱ་མཚོ་དྭངས་པ་ལྟ་བུའི་ངང་ན། ཀུན་གཞི་གྲུ་ལྟ་བུ་སྟེ་སེམས་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་པ་དྲུ་མའི་མི་དང་ལས་དང་བག་ཆགས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་དུ་མས་བཀང་ནས་རིག་པ་ཆོས་སྐུའི་ངང་ལས་ལམ་བྱུང་བའི་ཚུལ་ལོ།** །ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་གླིང་གིས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་ཀུན་གཞི་དང་ནི་ཆོས་སྐུ་གཉིས། །དབྱིངས་སུ་གཅིག་ཀྱང་ཆོས་སྐུ་རྒྱ་མཚོ་འདྲ། །ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཡི་སྒྲིབ་ཆ་སྟེ། །གྲུ་བ་བཞིན་དུ་འཁོར་འདས་གཉིས་ཀར་ལྡིང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཀུན་གཞི་ནི་ཆོས་སྐུའི་སྒྲིབ་ཆར་གྱུར་པ། མ་རིག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་དང་། ཁྱབ་བྱེད་དང་། ངོ་བོར་གནས་པ་དེ་སྐབས་འདིར་གྲུ་དང་རྒྱ་མཚོའི་དཔེས་བཤད་པ་ནི། གཞི་ཀ་དག་རིག་པའི་དབྱིངས་གཅིག་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་དེའི་ངང་ནས། རྩལ་སྣང་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་རིག་ཆ་ལྡོག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཀུན་གཞི་གྲུའམ་གྲུ་བ་ལྟ་བུ་དེས། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་། ལས་དང་བག་ཆགས་ཀྱི་ནོར་རྫས་མང་པོ་ཞིག་འཕྲུར་གྱིན་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་པ་དྲུ་མའི་མི་མང་པོ་ཞིག་གྲུ་ནང་དེར་བསྡད་ནས་མཚོ་ཁར་ལྡིང་བ་དང་འདྲ་ཞེས་གསུངས་པའོ། །ཡང་བསྐྱར་བཤད་ན། ཆོས་སྐུའི་ཀ་དག་སྤྲོས་བྲལ་གྱི་རིག་པ་དེ། རང་བཞིན་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་ཅིང་སྣ་ཚོགས་འཆར་བའི་གོ་མ་འགགས་པ། གློ

བྱུར་གྱི་དྲི་མ་ལས་ལྡོག་པའི་རྒྱ་མཚོ་དྭངས་མོ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེའི་སྒྲིབ་ཆར་གྱུར་པ། རྩལ་སྣང་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་རིག་ཆ་ལྡོག་པ་ལས་བྱུང་བའི་མ་རིག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་དང་། ཁྱབ་བྱེད་དུ་བྱུང་བ་དེ་ཀུན་གཞིའོ། །དཔེ་གཞན་ཞིག་གིས་བཤད་ན་ཀུན་གཞིའི་རང་བཞིན་ནི་གཉིད་སོང་བ་ལྟ་བུ་འཁྲུལ་སྣང་དང་རྨི་ལམ་སྣ་ཚོགས་འཆར་བའི་རྟེན་དུ་གྱུར་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཆོས་སྐུའི་ངོ་བོ་རིག་པ་དྲི་མ་མེད་པ་ནི་མཐར་ཐུག་གི་གྲོལ་གཞིར་ཡོད་པ་གཉིད་སད་པ་དང་འདྲ་བ་ཞིག་གོ །དེས་ན་ཀུན་གཞི་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་འདག་བྱའི་དྲི་མ་ཡིན་པས་གཉིད་དང་རྨི་ལམ་གྱི་ཆ་ནི་ལྡོག་དགོས་ཀྱང་ཆོས་སྐུའི་ངོ་བོ་རིག་པ་དྲི་མ་མེད་པ་དེ་གནས་སྐབས་སུ་གོམས་བྱར་གྱུར་ཅིང་མཐར་ཐུག་གི་རྟོགས་བྱ་དང་གྲོལ་གཞིར་ཡོད་པས་རྣམ་པར་ཀུན་ཏུ་ལྡོག་བྱ་མིན་ནོ། །འདི་གཉིས་ཀའི་དབྱེ་བ་འབྱེད་ཚུལ་གཞན་ཡང་། བག་ཆགས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་ཅིང་འཁོར་བའི་འཁྲུལ་སྣང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོག་མར་སྐྱེས་པ་ངོ་བོ་གང་ལ་ཡང་མི་རྟོག་པར་རྩེ་གཅིག་ལུང་མ་བསྟན་དུ་སྡོད་པ་དེ་ཀུན་གཞི་དང་། དྭངས་གསལ་སྤྲོས་དང་བྲལ་བ་འབྲས་ཆོས་རྒྱ་མཚོའི་རྟེན་གཞིར་གྱུར་པ་དེ་ཆོས་སྐུ་ཡིན་ནོ། **།དེ་ཡང་མདོ་རྒྱུད་ཁ་ཅིག་ཏུ་གཞིའི་ཆ་ལ་ཀུན་གཞིར་མིང་བཏགས་པ་དགོངས་པ་མ་ལོན་པ་ཁ་ཅིག་**ཀུན་གཞི་དང་ཆོས་སྐུ་དེ་**གཉིས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ཡོད་དེ་ཤིན་ཏུ་ནོར་ས་ཁམ་པོ་ཆེ་ཡིན་པས་སྐྱོན་དུ་མ་ཡོད་དོ།** མདོ་རྒྱུད་འགའ་རེར་གཞིའི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཀུན་གཞིའི་མིང་གིས་བསླད་ནས་གསུངས་པའང་ཡོད་པའི་དོན་གྱི་བསྟན་བྱ་དངོས་དེ་མ་གོ་ནས་སྒྲ་འདྲ་བ་ཙམ་གྱི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དོན་གཅིག་ཏུ་བཟུང་ན་ནོར་ཚབས་ཆེའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། **ཀུན་གཞི་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་**དེ་གཉིས་གཅིག་ཡིན་པས་**ཆོས་སྐུ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པར་ཐལ་བ་དང་། ཀུན་གཞི་གནས་འགྱུར་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཆོས་སྐུ་ཡང་གནས་**

འགྱུར་དགོས་པར་ཐལ་བ་དང་། ཀུན་གཞི་འཁོར་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ལ་ལྟོས་པས་རིས་འགའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཆོས་སྐུ་ཡང་རིས་འགའ་བར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་མང་ངོ་། །རང་ཤར་ལས་ཀྱང་དེ་གཉིས་གཅིག་པ་ལ་འགལ་བ་སྟུད་པའི་རིགས་པ་དྲི་ལན་རྒྱལ་རྩོད་དང་བཅས་པར་གསུངས་པ་ནི། ལ་ལ་ཀུན་གཞི་ཆོས་སྐུར་འདོད། །དེ་ལ་ལན་བཏབ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། །ཀུན་གཞིའི་མཚན་ཉིད་འདི་ལྟར་ཡིན། །དེ་ནས་དེ་ཡི་ལན་སྨྲས་པ། །ཐམས་ཅད་རྫོགས་ཕྱིར་ཀུན་གཞི་ཡིན། །དེ་ནས་དྲིས་པའི་ཚིག་གིས་བཟློག །སངས་རྒྱས་འགྱུར་བ་ཡོད་པར་རིགས། །ཀུན་གཞི་སྣ་ཚོགས་འཆར་བའི་ཕྱིར། །དེ་ལས་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། །སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་སེམས་ཅན་རིགས། །ཅི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། །ཡང་ན་རེས་འཛོག་ཅན་དུ་འགྱུར། །ཅི་ཕྱིར་སྣ་ཚོགས་འཆར་བའི་ཕྱིར། །རེས་འགའ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་འགྱུར། །རེས་འགའ་སེམས་ཅན་ཡིན་པར་འགྱུར། །ཅི་ཕྱིར་རེས་འཛོག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་དང་། །ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཐུགས་ཀྱི་མེ་ལོང་ལས་ཀྱང་། །ཀུན་གཞི་ཆོས་སྐུར་འདོད་པ་ང་ལས་གོལ་བ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །འོ་ན་ཇི་ལྟར་ཡིན་ན་ཆོས་སྐུ་ནི་གཞི་རྫོགས་བྱ་ཡིན་པ་དང་། འབྲས་བུའི་གྲོལ་ས་ཡིན་ལ། ཀུན་གཞི་ནི་འཁོར་བའི་གཞི་ཡིན་ཞིང་དེ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འདག་བྱའི་དྲི་མ་ཡིན་པས་འཁོར་འདས་ཀྱི་གཞི་ཐ་དད་ལ་ལྟོས་ནས་སོ་སོར་ཕྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་ཤར་ལས། སེམས་ཅན་གཞི་དང་སངས་རྒྱས་གཞི། །ཁྱད་པར་གཅིག་གིས་ཕྱེ་བར་ངེས། །ཞེས་སོ།།

ཁ༽ ཁྱད་པར་སོ་སོར་བཤད་པ།

ཀ ཀུན་གཞིའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཁྱད་པར་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཀུན་གཞིའི་ཁྱད་པར་དང་། ཆོས་སྐུའི་ཁྱད་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ཀུན་གཞིའི་ངོ་བོ། ངེས་ཚིག ། དབྱེ་བ། བྱེད་ལས། སྒྲ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་ལྔ་ལས། ངོ་བོ་ནི་སེམས་སེམས་བྱུང་གིས་ཉེ་བར་བསྡུས་པས་འཁོར་འདས་ཀྱི་ལས་དང་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་སྟེ། མ་རིག་པའི་ས་བ་ལུང་མ་བསྟན་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་ལས། ངོ་བོ་བག་ཆགས་རྣམས་ཀྱི་སྣོད། །ཅེས་པ་དང་། རང་ཤར་ལས། །ཀུན་གཞི་རྣམ་རྟོག་འཛིན་པ་ལས། །སྣ་ཚོགས་པ་ཡི་ཤེས་པས་བསྐྱེད། །ཀུན་གཞི་མ་རིག་དངོས་པོ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །ཀུན་གཞིའི་ངོ་བོ་ལས་དང་བག་ཆགས་ཀྱི་རྟེན་མ་རིག་པའི་ས་བ་ཡིན་པ་བསྟན་པའོ། །ངེས་ཚིག་ནི། བག་ཆགས་དུ་མའི་གཞི་ཡིན་པས་ཀུན་གཞི་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་ལས། ངེས་ཚིག་ཀུན་ནི་འདུས་པ་ལ། །གཞི་ནི་ཚོགས་ཤིང་སོག་པའོ། །ཞེས་སོ། །དབྱེ་ན་བཞི་སྟེ། ཡེ་དོན་གྱི་ཀུན་གཞི། སྦྱོར་བ་དོན་གྱི་ཀུན་གཞི། བག་ཆགས་སྣ་ཚོགས་པའི་ཀུན་གཞི། བག་ཆགས་ལུས་ཀྱི་ཀུན་གཞི་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ཡེ་དོན་གྱི་ཀུན་གཞི་ནི་རིག་པའི་སྟེང་ན་ཡེ་ཐོག་དང་པོའི་དུས་ནས་གསེར་དང་གཡའ་བཞིན་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཆ་རིག་པ་ལ་ལྟོས་པའི་མ་རིག་པ་སྟེ། འཁོར་བའི་ཆོས་ཀུན་གྱི་དང་པོའི་གཞི་དང་། དེ་ཡང་འཁོར་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དང་པོའི་གཞི་དབྱིངས་དེའི་ངང་ནས་དཔྱོད་བྱེད་ཐོག་མའི་འགྱུ་བ་རིག་པ་ལ་ལྟོས་པའི་མ་རིག་པ

མཚུངས་ལྡན་དུ་ཡོད་པའི་ལྡོག་པ་ནས་བརྗོད་པ་འཁོར་བའི་གོ་འབྱེད་པའི་ཆ་ནས་བཤད་པའོ། །སྦྱོར་བ་དོན་གྱི་ཀུན་གཞི་ལས་ཀྱི་ཆའི་གཞི་དེ་འཁོར་འདས་སུ་ལས་དང་སོ་སོར་སྦྱོར་ཞིང་འཕེན་པའི་རྩ་བའི་རྟེན་ཅན་ལུང་མ་བསྟན་པ་དང་། དེའི་སྐབས་སུ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དེས་རང་མ་རིག་ན་ཁ་ཕྱིར་བལྟས་ཀྱི་འཁོར་བར་འཁོར་བྱེད་དུ་སོང་ཞིང་རང་གི་རང་བཞིན་རིག་ན་མྱང་འདས་སུ་སྦྱོར་བ་ཞིག་གོ ། བག་ཆགས་སྣ་ཚོགས་པའི་ཀུན་གཞི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་འཁོར་བར་བསྐྱེད་པའི་ཆའི་ལས་སྣ་ཚོགས་པ་བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཆ་ལུང་མ་བསྟན་པ་དང་། ཞེས་པ་དེ་ཉིད་མི་དགེ་བའི་ལས་དང་བག་ཆགས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་དང་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་གཞི་ཡིན་པའི་ཆའོ། །བག་ཆགས་ལུས་ཀྱི་ཀུན་གཞི་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་རྟུལ་ཕྲན་ཆ་ཤས་སུ་སྣང་བ་རགས་པའི་ལུས་དང་། དྭངས་པ་འོད་ཀྱི་ལུས་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལྷར་སྣང་བའི་ལུས་གསུམ་དུ་སོ་སོར་སྣང་བའི་གཞི་མ་རིག་པའི་རྟེན་གྱི་ཆ་ཅན་ཏེ། རྩ་བའི་ཤེས་པ་དེ་ལ་ལུས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཡོད་པས་སའི་རང་བཞིན་ཤ ཆུའི་རང་བཞིན་ཁྲག མེའི་རང་བཞིན་དྲོད། རླུང་གི་རང་བཞིན་ཡིད་ལུས་སུ་འཆར་བའི་ཆ་ནས་བཏགས་པའོ། །ཐལ་འགྱུར་ལས། དབྱིན་ལུས་དང་སྦྱོར་བ་དང་། །སྣ་ཚོགས་པ་དང་ཡེ་གཞིའོ། །ཞེས་སོ། །ཁ་ཅིག་གིས་རིག་པ་དངོས་དྲི་བཅས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཀུན་གཞིར་བཏགས་པ་འདུག་སྟེ། ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་དང་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པས་བག་ཆགས་ལ་ཁོ་ནར་འཛོག་པ་འདི་འཐད་དོ། །ཀུན་གཞིའི་དབྱེ་བ་འདི་དག་ཀྱང་ངོ་བོ་མ་རིག་པའི་ཤེས་པ་ལུང་མ་བསྟན་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་བར་ངོ་བོ་རྫས་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པ་ཙམ་མོ། །དེ་ཡང་བག་ཆགས་ལུས་ཀྱི་ཀུན་གཞི། ལུས་སུ་བག་ཆགས་པའི་གཞི་ཀུན་གཞིར་བྱུང་བས་དཔྱ་ལུས་སུ་སྣང་བའི་གནད་དེ་ཡིན་ལ། བག་ཆགས་སྣ་ཚོགས་པའི་

ཀུན་གཞི། སེམས་སུ་བག་ཆགས་པའི་གཞིར་གྱུར་བས་ད་ལྟ་རྣམ་ཤེས་དུ་མའི་ཚོགས་པ་སེམས་བྱུང་དང་བཅས་པར་བྱུང་ལ། སྦྱོར་བ་དོན་གྱི་ཀུན་གཞི། བག་ཆགས་སྣ་ཚོགས་པའི་གཞིར་གྱུར་བས་ད་ལྟ་སྣང་བ་ཐ་དད་དུ་ཤར་མདངས་སྣང་དུ་བྱུང་ལ། ཡེ་དོན་གྱི་ཀུན་གཞི། ཡེའི་གཞིར་གྱུར་བས་ད་ལྟ་གང་ལའང་མ་རིག་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱུང་བའོ། །ཀུན་གཞི་བཞི་པོ་འདི་བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཆ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པས་ས་འོག་གི་ས་བོན་དང་འདྲ་བར་དངོས་སུ་བལྟར་མེད་ལ། མངོན་གྱུར་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་ཙམ་དུ་ཡོད་ཅིང་ལུས་སེམས་སྣང་ཆའི་མ་རིག་པ་བཞི་པོ་སྨྱུ་གུ་དང་འདྲ་བར་དངོས་སུ་བལྟར་ཡོད་པའི་གནད་དེ་ལས་བྱུང་བའོ། །དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཀུན་གཞི་ཞེས་བྱ་བ་གཅིག་ཏུ་འདུ་བ་ནི། ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ཆས་བཞག་ལ། དབྱེ་བ་བཞི་ནི་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་གོ །ངོ་བོ་རྫས་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ་བཞག་པའི་ཀུན་གཞི་དང་ཚོགས་བརྒྱད་གཉིས་ནི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་རྣམ་པར་འབྲེལ་བའི་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་ཙམ་ཞིག་གོ །ཕྱི་ནང་གང་དུ་ཡང་རྒྱུ་མ་ཆད་པས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཟེར་བ་དང་། དབང་ཤེས་ལ་རང་རང་གི་ཤེས་པ་རྟོག་མེད་ཡུལ་ལྟར་འཛིན་པའི་ཆ་ནས་སྒོ་ལྔའི་རྣམ་ཤེས་ཟེར་ཞིང་། བྱེད་ལས་ནི་བག་ཆགས་སྤྱ་ཕྱིའི་རྟེན་བྱེད། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུ་བྱེད། ལུས་དང་ཚོགས་པ་དུ་མའི་འཆར་གཞི་བྱེད། ལུས་སེམས་དང་འཁོར་འདས་སོ་སོ་ལ་སྦྱོར་བའི་ཆ་བྱེད་དེ། མུ་ཏིག་ཕྲེང་བ་ལས། ཀུན་གཞི་ཉིད་ནི་བསགས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོ། །ཀུན་གཞི་དེ་དག་གི་བྱེད་ལས་ཇི་ལྟར་ཡིན་ན། ཡེ་དོན་གྱི་ཀུན་གཞིས་འཁྲུལ་གཞི་བྱེད། སྦྱོར་བ་དོན་གྱི་ཀུན་གཞིས་ལུས་སེམས་གཉིས་འབྲེལ་དུ་བཅུག་ནས་བདེ་སྡུག་ལ་སྦྱོར། བག་ཆགས་སྣ་ཚོགས་པའི་ཀུན་གཞིས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་གསོག་བྱེད་དང་དེའི་རྒྱུ་རྐྱེན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །བག་ཆགས་

ལུས་ཀྱི་ཀུན་གཞིས་ལུས་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་པ་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་རྐྱེན་བྱེད་པའོ། །ཀུན་གཞི་ཞེས་པའི་སྒྲ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། བག་ཆགས་སྔ་ཕྱིའི་ཉིང་མཚམས་དང་། རྣམ་སྨིན་སྔ་ཕྱིའི་འབྲེལ་དང་། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་སྟོབས་དཀར་ནག་སོ་སོ་བའི་རྟེན་བྱེད་པས་ཀུན་ཞེས་བྱ་ལ། ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་པའི་གནས་ཡིན་པས་གཞི་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལས་སྔ་མའི་རྗེས་འཇོག་པས་བག་ཆགས། ཕྱི་མ་ཉེར་བར་ལེན་པས་རྣམ་སྨིན། བདེ་སྡུག་གི་ཀུན་སྦྱོར་བྱེད་པ་དང་རྒྱུ་འབྲས་སྔ་ཕྱིར་སྨིན་པའི་སྟེབས་བྱེད་པས་ནས་ཀུན་གཞིའི་སྒྲ་ཞུགས་པའོ། །ཐལ་འགྱུར་ལས། དེ་ལ་ཀུན་གཞི་རེ་ཞིག་བཤད། །ཆོས་དང་ཆོས་མིན་ཀུན་གྱི་གཞི། །ཞེས་པ་དང་། །རྒྱུད་བླ་མའི་འགྲེལ་པར། ཀུན་གཞི་ཀུན་གྱི་གཞི་ཡིན་ཏེ། །རྣམ་པར་བྱུང་བའི་གཞི་མའང་ཡིན། །ཞེས་སོ། །འཁོར་བའི་གཞིར་འཐད་ཀྱི་རྣམ་བྱང་གི་གཞི་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱིར་གཞི་ལ་དངོས་ཀྱི་གཞི་ཟེར་ལས་ཉི་མ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་ལ་སྦྱོར་བའི་གཞི་དགེ་བས་མཐོ་རིས་ཀྱི་གཞི་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ལས། འདི་སྦྱོར་བའི་གཞི་ལ་མིང་དུ་བཏགས་པ་སྟེ། མྱང་འདས་ལ་སྦྱོར་བའི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་བ་སྒོ་གསུམ་གྱིས་བསགས་པའི་ཀུན་གཞིའི་སྟེང་ན་ཡོད་པའི་ཆ་ལས་སོ། །ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་ལས་དེ་མྱང་འདས་ཀྱི་ཆ་ལ་སྒྲིབ་པའི་དྲི་མ་སེལ་བའི་རྒྱུ་བྱེད་པ་ལ་མྱང་འདས་ཀྱི་རྒྱུར་བཏགས་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་སུ་མི་འདོད་དེ། མྱང་འདས་ཀྱི་ངོ་བོ་འདུས་མ་བྱས་པ་ཡིན་པས་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་གསར་དུ་བྱེད་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། འདུས་མ་བྱས་ཤིང་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ། །གཞན་གྱི་རྐྱེན་གྱིས་རྟོགས་མིན་དང་། །མཁྱེན་དང་བརྩེ་དང་ནུས་པར་ལྡན། །དོན་གཉིས་ལྡན་པས་སངས་རྒྱས་ཉིད། །ཅེས་སོ། །ཐལ་འགྱུར་ལས། ཆོས་དང་ཆོས་མིན་ཀུན་གྱི་གཞི། །ཞེས་དང་། རྒྱུད་བླ་མའི་འགྲེལ་པར། ཀུན་གཞི

ཀུན་གྱི་གཞི་ཡིན་ཏེ། །རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་གཞི་མཐའ་ཡིན། །ཞེས་པ་འདི་ལ་དཔེ་ལ་ལར། མྱ་ངན་འདས་པའི་གཞི་མཐའ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའང་ཡོད། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ལ་འཁྲུལ་ནས་ཀུན་གཞི་ཆོས་སྐུར་འདོད་པ་འདི་བྱུང་བ་དང་། ད་དུང་རིག་པ་དྲི་བཅས་ཐོག་མའི་གྲོལ་འཁྲུལ་གྱི་གཞི་རུ་འཁྲུལ་ནས་ཀུན་གཞི་ཆོས་སྐུར་འདོད་པ་དང་། དབྱིངས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀུན་གཞིའི་སྒྲ་ཡིས་བསྙད་པའི་སྐབས་ཡོད་པ་དེ་ཚོའི་གོ་ཤན་ལེགས་པར་མ་ཕྱེད་པར་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ནི། ཀུན་གཞི་ཆོས་སྐུར་འདོད་པ་ཐུན་མོང་ཐེག་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་བཀག་པ་ཡིན་པས་གསང་བ་བླ་ན་མེད་པའི་ཐེག་པ་ལས་འགོག་པ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་སྨོས་མ་དགོས་པའོ། །ལུང་ལས། མྱ་ངན་འདས་པའི་གཞི་མཐའ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་སྦྱོར་གཞི་ཞེས་པ་འདི་ལ། ཟེར་གྱི་གཞི་ནི་ཉི་མའོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་དངོས་གཞི་ཞིག་དང་། དགེ་བས་མཐོ་རིས་སུ་སྐྱེ་བའི་གཞི་བྱེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའི་སྦྱོར་བའི་གཞི་དང་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་འདི་སྦྱོར་བའི་གཞི་ལ་གོ་བ་ལེན་ཆེ། སྒོ་གསུམ་གྱིས་བསགས་པའི་ཐར་བ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་བ་ཞིག་བསྒྲུབས་པ་དེ། བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་དངོས་མིན་ཀྱང་མྱང་འདས་ཀྱི་རྒྱུར་བཏགས་ཚོག་པ་ཡིན་ཏེ། མྱང་འདས་ཀྱི་ཆ་ལ་སྒྲིབ་པའི་དྲི་མ་སེལ་བའི་རྒྱུ་བྱས་པས་ན་རྒྱུ་རུ་སོང་བའི་ཕྱིར། རྒྱུ་དངོས་མིན་པ་ནི་མྱང་འདས་འདུས་མ་བྱས་པ་དེ་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་གསར་དུ་བསྒྲུབ་ཏུ་མེད་པས་སོ། །དེས་ན་ཀུན་གཞི་དང་ཆོས་སྐུ་གཉིས་རིག་དང་མ་རིག་གི་ལྡོག་ཆ་ནས་སྣང་མིན་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་གཅིག་ཡིན་མི་རུང་ངོ་། **།དེའི་ཕྱིར་ཀུན་གཞིའི་གནས་དང་ཆོས་སྐུ་གཉིས་ཤེས་པའི་སྟེང་ན་འདྲ་གཞི་གཅིག་པ་ལ་འཁྲུལ་ནས། རིག་པ་དྲི་བཅས། ཀུན་གཞི་དྲི་མེད་ཆོས་སྐུའོ་ཞེས་འདོད་པ་ནི་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པས་གཉིས་སུ་མ་ཕྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ་སོང་བའི་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་མ་ཤེས་པས།**

ཚིག་གིས་སོ་སོར་ཕྱེ་ཡང་ཕན་མེད་དེ། ཀློང་དྲུག་པ་ལས། དེའི་ཕྱིར་ན་ཀུན་གཞི་དང་ཆོས་སྐུ་མ་ཕྱེད་ན་གཟུགས་གཉིས་ལ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་དང་འདྲ་སྟེ་དོན་སོ་སོར་སྣང་བར་མི་ནུས་སོ་ཞེས་སོ། །འདི་གཉིས་ནི་ནོར་ས་ཆེ་བས་ཁྱད་ཕྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་གཅེས་སོ། །ཛོགས་པ་ཆེན་པོ་ཡེ་ཤེས་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་རྒྱུད་ལས། །སྨུ་སྟེགས་རྟག་པ་ཐེར་ཟུག་དང་། །ཛོགས་ཆེན་འགྱུར་མེད་ཆོས་སྐུ་གཉིས། །འདྲ་དང་ནོར་བས་གོལ་ཏེ་འགྲོ། །དེ་ཕྱིར་ནང་གི་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད། །ཅེས་དང་། སེམས་ཙམ་རང་རིག་རང་གསལ་དང་། །ཆོས་སྐུ་རིག་པ་གསལ་བ་གཉིས། །འདྲ་དང་ནོར་བས་གོལ་དུ་འགྲོ། །དེ་ཕྱིར་ཀུན་གཞི་ཤན་འབྱེད་དགོས། །ཞེས་གསུངས་པས། །འདྲ་གཞི་གཅིག་ལ་གོལ་ས་ཆེ་བའི་གནད་རྟོགས་པར་གལ་ཆེའོ།།

ཁ ཆོས་སྐུའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཆོས་སྐུའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་ལ། ངོ་བོ། ངེས་ཚིག །དབྱེ་བ། བྱེད་ལས། སྒྲ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་ལྔ་ལས། ཆོས་སྐུའི་ངོ་བོ་ནི་འཁོར་བས་མ་གོས་པའི་རིག་པ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་སྟོང་གསལ་འགག་མེད་རང་དྭངས་ཞིག་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་སྤྲོས་བྲལ་ཏེ། །རང་གར་འཛིན་པའི་མཚན་མ་མེད། །ངོ་བོ་སྟོང་གསལ་དབྱེར་མེད་ལ། །ཞེས་དང་། སྨུ་ཏིག་ཕྲེང་བ་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་ཟག་པ་ཟད། །སྟོང་ཞིང་གསལ་ལ་གསལ་ཞིང་ཁྱབ། །ཁསམ་པས་མ་སྤྱགས་དྲན་པ་སངས། །སྤྲོས་པ་ཉིད་དང་བྲལ་བ་སྟེ། །ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་ཁྱབ་ཅིང་སྟོང་། །རང་གར་མཚོན་པ་ཀུན་དང་

བྲལ། །ཞེས་སོ། །ཆོས་སྐུའི་མཚན་ཉིད་ནི། ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཅན། རང་བཞིན་གསལ་བ་འོད་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཅན། ཐུགས་རྗེ་འགག་མེད་རིག་པའི་སྙིང་པོ་ཅན། ཡིད་དང་སེམས་དང་མ་རིག་པའི་རྩ་བ་ཆད་པས་ས་ལམ་སྦྱོང་བགྲོད་ལས་འདས་པའོ། །ངེས་ཚིག་ནི། **ཐལ་འགྱུར་ལས། ངེས་ཚིག་ཆོས་ནི་ཡང་དག་ལམ། །སྐུ་ནི་དེ་ལས་གྲུབ་པའོ། །ཞེས་སོ།** །ཆོས་ནི་ཡུལ་དུ་སྣང་བ་དང་། སྐུ་ནི་རིག་པའི་ངོ་བོ་མ་འགག་པའོ། །གཞན་ཡང་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྙིང་པོ་འདུས་པས་ན་ཡང་ཆོས་སྐུ་དང་། ཀ་དག་དང་ལྷུན་གྲུབ་གཉིས་དང་སྦྱར་ནས་བཤད་ན། ངོ་བོ་ཀ་དག་མི་འགྱུར་བ་འཁྲུལ་མེད་ཀྱི་ཆོས་དང་། རང་བཞིན་ལྷུན་གྲུབ་འོད་གསལ་རང་གནས་ཀྱི་སྐུ་ཡིན་པས་ན་ཡང་ཆོས་སྐུའོ། ། **དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དབྱེ་བ་ཆོས་དང་ལོངས་སྤྲུལ་སྐུ། །གསུམ་གྱིས་ཕྱེ་བས་ཁྱད་པར་འཇུག །ཅེས་སོ།** །གཞི་ཀ་དག་ཆེན་པོའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད། བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའི་རང་བཞིན་དུ་ལུས་དཀྱིལ་སྙིང་པོ་རུ་བཞུགས་པ་དེ་ཉིད། རྫོགས་ཆེན་ཐོད་རྒལ་གྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐུ་གསུམ་ལམ་སྣང་དུ་ཤར་བའི་ཚུལ་ལས་གསུམ་གསུམ་དགུ་རུ་ཕྱེ་བའང་ཡོད་དོ། **།ཁྱེད་ལས་ནི། ལྟ་སྒོམ་སྤྱོད་འབྲས་ཡོན་ཏན་ཕྲིན་ལས་ཀྱི་རོལ་པས་དྲི་མ་མེད་པར་བྱེད་པ་སྟེ།** རང་ཤར་ལས། འགག་མེད་ཞེན་མེད་ཆགས་པ་མེད། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡི་སྤྱོད་པའོ། །ལྟན་ནེ་ལྷང་ངེ་ཡེངས་པ་མེད། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡི་སྒོམ་པ་ཡིན། ། བལྟར་མེད་བལྟས་ཟིན་ལྟ་བ་རྫོགས། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡི་ལྟ་བ་ཡིན། །བྲུས་མེད་བྱུང་མེད་འབྱུང་བ་མེད། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡི་འབྲས་བུ་ཡིན། །བསྒྲུབ་མེད་བསྒྲུབས་ཟིན་སྒྲུབ་པ་རྫོགས། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡི་ཕྲིན་ལས་ཡིན། །གཅིག་བྱུང་གཉིས་བྱུང་ཐམས་ཅད་བྱུང་། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡི་ཡོན་ཏན་ཡིན། །ཞེས་སོ། །ཁྱེད་ལས་

སམ་ཆོས་སྐུའི་དགོངས་པ་ནི། རྒྱུ་ཆད་ཕྱོགས་ལྷུང་དང་བྲལ་བའི་ལྟ་བ། དངོས་པོའི་མཚན་འཛིན་ལ་མ་གྲུབ་པའི་སྒོམ་པ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཆོས་ལས་འདས་པའི་སྤྱོད་པ། ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་འབྲས་བུ། དོན་ཀུན་རྫོགས་པའི་འཕྲིན་ལས། མ་བཙལ་རང་ལ་གནས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དེའི་དགོངས་པའམ་བྱེད་པའོ། **།སྒྲ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། སྟོང་པ་དངོས་པོ་དང་མཚན་མ་མེད་པའི་སྐུ་ལ་སྟོབས་དང་མི་འཇིགས་པ་དང་མ་འདྲེས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་རྫོགས་པས་ཆོས་སྐུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། །མི་འཇིགས་སྟོབས་དང་གསལ་བ་དང་། །བྱ་བ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པ་ནི། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡི་ངེས་ཚིག་ཡིན། །ཞེས་སོ། །སྐབས་འདིའི་ཆོས་སྐུ་ནི་གཞི་གནས་ཀྱི་ཆོས་སྐུ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཐུགས་རྗེ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་ལ་འདོད་དེ། རང་ཤར་ལས། ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཐུགས་རྗེ་གསུམ། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡི་མཚན་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་སོ།** །འདྲ་གཞི་ཚིག་གི་སྟེང་ནས་ཆོས་སྐུ་དང་། རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས། དབྱིངས་ལྷུན་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞེས་ཟེར་ཡང་། འདོགས་པ་པོ་ཁོ་རང་རྣམ་རྟོག་མ་ཡིན་པས་རང་གི་ངོ་བོ་དངོས་ཀྱི་སྟེང་ནས་བརྗོད་མེད་བློ་འདས་སྤྲོས་བྲལ་ཉག་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པ་ཡིན་པས་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའོ། །དེ་སེམས་ཙམ་པའི་རང་རིག་རང་གསལ་དང་འདྲ་བ་མ་ཡིན་ལ། བློ་ཞིག་གིས་མཐའ་བྲལ་དུ་བཞག་པའི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྟོང་པ་ཞིག་ལ་གཞི་བྱས་ནས་བཤད་པའི་དབུ་མ་པ་ཞིག་དང་ཡང་མི་འདྲ། ཕྱི་ནང་དུས་གསུམ་གྱི་མཚན་འཛིན་མེད་པས་སོ་སྐྱེས་ཐ་མ་པའི་སེམས་སུ་ཡང་མི་གྲུབ། གཟུང་འཛིན་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་མ་མྱོང་བས་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ལྟ་བུའི་མཁྱེན་པ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་ཞིག་ཀྱང་འདི་མིན། སེམས་སེམས་བྱུང་མེད་ཅིང་གཟུགས་མེད་ཁམས་

དང་འདྲ་བའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་སུ་ཡང་མ་གྲུབ། གསལ་དང་མི་གསལ་གྱི་ཐ་སྙད་མེད་པས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་རང་གསལ་ཙམ་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའོ།།

༼ཁ སེམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གནད་བཤད་པ།

ཀ༽ ཐུན་མོང་གི་དབྱེ་བ་སྤྱིར་བསྟན་པ།

ཀ སེམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དངོས།

གཉིས་པ་སེམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གནད་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐུན་མོང་གི་དབྱེ་བ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོའི་རང་བཞིན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཁྱད་པར་དངོས། མ་ཤེས་པའི་སྐྱོན། ཤེས་པར་གདམས་ཚུལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ། སོ་སོའི་གནས་དང་ལྟ་ལས། དང་པོ་ཁྱད་པར་ནི་སེམས་གང་ཡིན་འཁོར་བའི་ཆོས་ཏེ་ལས་དང་བག་ཆགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དྲི་མར་སྐྱེས་པའི་སྐྱོན་དེ་རིག་པ་ལ་ལྡན་དུས་སེམས་ཅན་ཞེས་བཏགས་ཤིང་། སེམས་དེས་འགྲོ་དྲུག་སོ་སོར་འཁྲུལ་བར་བྱེད་ལ། རིག་པ་དེ་སེམས་དང་བྲལ་དུས་གློ་བུར་དྲི་བྲལ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱའོ། །ཡེ་ཤེས་གང་ཡིན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཏེ་ལས་དང་བག་ཆགས་བསྒྲིབས་པས་མེ་དང་འདྲ་ཞིང་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་སྟོང་གསལ་ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་ཅན་ཏེ། མུ་ཏིག་ཕྲེང་བ་ལས། སེམས་ནི་བག་ཆགས་ཀུན་གྱི་གཞི། །ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དྲི་མ་ཡིན། །གཟུང་བ་ཡུལ་ལ་འཛིན་པ་སེམས། །དེ་ཕྱིར་འཁོར་བའི་ཆོས་ཉིད་དོ། །སེམས་དེ་བྲལ་ན་སངས་རྒྱས་པ། །ལུས་ཅན་ཀུན་གྱི་དྲི་མ་དག །འགྲོ་བ་རྣམས་ནི་སེམས་དེས་འགྲོ། །དེ་

མིན་འགྲོ་བར་ནུས་མིན་ཏེ། །དེ་ཕྱིར་འགྲོ་རྣམས་འཁྲུལ་འཁོར་བཞིན། །ཐུགས་ནི་བསྐྱོད་པ་ཀུན་བྲལ་བ། །བེམ་པོ་ལྷ་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཤེས་ཤིང་རིག་ལ་གསལ་བྱེད་སྣང་། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཀུན་བསྒྲེགས་ཏེ། །ཡེ་ཤེས་ཉིད་ནི་མེ་བཞིན་ཟ། །ནམ་མཁའ་ཉིད་དང་མཚུངས་པ་ཡིན། །སྟོང་གསལ་རིག་བཅས་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་སྣང་བར་སྟོན། །འབྱེད་མེད་ཐུགས་རྗེ་རང་ཤར་བས། །ཁྱབ་ཅིང་ཀུན་འབྲེལ་ཆོས་ཀུན་རྫོགས། །དྲན་པ་ཉིད་ནི་དྲན་མེད་པས། །ཡེ་ཤེས་དྲན་གཞི་ཉིད་དང་བྲལ། །ཞེས་སོ། །སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ཀུན་གཞི་ཚོགས་བརྒྱད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པས་གཟུང་འཛིན་དང་བཅས་པའི་དྲན་བསམ་རང་གི་མ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ཆོས་སྐུ་དང་མཚུངས་ལྡན་སོ་སོར་རང་རིག་པའི་བདག་ཉིད་འཁོར་བའི་ཆོས་དྲན་བསམ་རང་གི་མ་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་མི་འདུ་བའོ།།

ཁ སེམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་ཤེས་པའི་སྐྱོན།

གཉིས་པ་ནི། སེམས་དང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་མ་ཕྱེད་ན་སྣང་བ་ཡུལ་གྱི་རྩ་བ་མི་ཆོད་པས་སེམས་ཀྱི་ཡུལ་འཁྲུལ་སྣང་འཁོར་བ་ལས་མི་ཐར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དེ། སེང་གེ་རྩལ་རྫོགས་ལས། སེམས་དང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སུ་མ་ཕྱེ་ན། །སྣང་བ་ཡུལ་གྱི་རྩ་བ་མི་ཆོད་པས། །སྐྱོན་བྲལ་ཆོས་ཉིད་དོན་གྱིས་རྟོགས་པར་དཀའ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་སེམས་ཀྱི་ཡུལ་འཁྲུལ་ཆོས་ཉིད་དོན་གྱིས་རྟོགས་པར་དཀའ། །ཞེས་པའོ། །དེ་ལ་སེམས་ཀྱི་ཡུལ་འཁྲུལ་སྣང་འཁོར་བའི་ཆོས་ཏེ་བསྡུ་ན་གཟུགས་སྒྲ་དྲི་རོ་རེག་དང་ཆོས་ཏེ་དྲུག་གོ །འདི་དག་སེམས་ཀྱི་བག་ཆགས་ལས་མེད་ལ་

ཡོད་པར་སྣང་བ་རབ་རིབ་ཅན་ལ་**སྐྲ་ཤད་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྟར་སྣང་བ་སྟེ། གང་ལ་སྣང་ན་འཁྲུལ་པའི་སེམས་ལ་སྣང་བའོ།** །སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་འཁོར་བའི་རང་བཞིན་གཟུང་འཛིན་ཅན། རྒྱལ་ཡུལ་དུ་འཛིན་ནས་ང་དང་བདག་ཏུ་ཞེན་པ། བྱེད་ལས་ཁོ་རང་གི་འཁོར་བའི་བདེ་སྡུག་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་སྣང་བ་དེ་རྨི་ལམ་འདྲ་ཞིག་སྣང་བ་དེ་ཁོ་རང་གི་བྱེད་པའོ། །འབྲས་བུ་འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་མཐའ་མེད་དུ་སྤྱོད་དུ་འཇུག་པའོ། །འདི་རྟོགས་ན་གློ་བུར་བ་ཡིན་པས་མེད་པར་བྱེད་སླ་ལ་མ་རྟོགས་ན་འཁོར་བ་ཐོག་མེད་ཀྱི་དུས་རིང་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་གོམས་ཡུན་རིང་བའི་དབང་གིས་འཁྲུལ་བ་ལྡོག་དཀའ་བའོ། **།ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་དག་པའི་ཆོས་ཉིད་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་དང་། འོད་གསལ་གྱི་སྣང་བ་སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཞིང་སྣང་རྒྱ་ཆེ་བ་རྣམས་སོ།** །སེམས་ནི་འདུས་བྱས་ཡིན་པས་བག་ཆགས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ཚོགས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའོ། །ཡེ་ཤེས་ནི་སེམས་དང་ལྷན་ཅིག་འདུ་མི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་རྣམ་རྟོག་གི་བུ་ཞིང་བསྲེགས་པ་ནི་དེས་སོ། །འཇུག་པ་ལས། སེམས་འགགས་པས་དེ་སྐུ་ཡིས་མངོན་སུམ་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པའོ། །འོ་ན་སེམས་མེད་ན་བེམ་པོ་རྡོ་བ་ལྟ་བུར་གྱུར་རམ་སྙམ་ན། མིན་ཏེ་སེམས་མེད་ཀྱང་དེ་དུས་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པས་རིག་པ་མ་འགགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་མ་རིག་འཁྲུལ་བའི་སེམས་མུན་པ་ལྟ་བུ་དེ་འགགས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་གསལ་བའི་ཉི་མ་དེ་ཚུར་ཤར་ནས་མཚན་མོ་སང་ནས་ཉིན་ཁར་ཆོས་པ་ལྟར་མ་རིག་པ་སེམས་ཀྱི་ཆ་དང་བཅས་པ་འགགས་ནས་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་སུ་རྒྱས་ནས་མཁྱེན་པ་གཉིས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའོ། **།གཉིས་པ་མ་ཤེས་པའི་སྐྱོན་ནི། འདི་ལ་སེམས་རང་ངོ་ཤེས་ན་ཡེ་ཤེས་ཡིན། ད་ལྟའི་སྣང་བ་འདི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་གསལ་ཡིན་བྱ་བ་དང་། སེམས་རྟོགས་ན་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་ཞེས་བཤད་པའི་ཚིག་ལ་འཁྲུལ་ནས་སེམས་མི་རྟོག་པའི་ཆ་རྐྱང་པ་རྟོག་མེད་སྟོང་པ་ཕྱུང་ཆད་དེ་ཡེ་ཤེས་སུ་**

འདོད་པ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་སྟེ། འདི་ཡང་ནོར་ས་ཤིན་ཏུ་ཁམ་ཆེ་བས་གསལ་བའི་སྐྱོན་མཐའ་ཡས་ཀྱང་རེ་ཞིག་ཆེ་ཡོང་བརྗོད་ན། སེམས་འཛིན་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་འཛིན་པ་དང་བཅས་པ་དེར་ཐལ་བ་དང་། སེམས་དྲི་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་དྲི་བཅས་ཡིན་པ་དེར་ཐལ་བ་དང་སེམས་སྲུང་བྱ་འཁོར་བའི་ཆོས་ལ་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་སྲུང་བྱ་འཁོར་བའི་ཆོས་དེར་ཐལ་ཏེ། རྒྱ་རླན་ཞིང་གཞིར་བ་དེ་རྐྱེན་ལྷག་རླུང་དང་བྲད་ན་རྣམ་པ་འགྱུར་བ་ལྟར་སེམས་ནི། རིག་པའི་རྩལ་དང་གདངས་ཡིན་པ་དང་། སེམས་རིག་པ་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་ཞིང་། རིག་པ་ནི་སེམས་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པ་མིན་པས་སེམས་ནི་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ལ། ཡེ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་པས། འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་གཉིས་ཀ་གཅིག་ཡིན་མི་རུང་ངོ་། །བདེན་གཉིས་ལས། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཁམས་གསུམ་པའི། །སྒྲོ་བཏགས་རྣམ་པ་ཅན་རྟོག་ཡིན། །ཞེས་སོ། །ཡང་སྣང་བ་འདི་འཁྲུལ་བར་སྣང་བས་འོད་གསལ་འཁྲུལ་སྣང་དུ་ཐལ་བ་དང་། སྣང་བ་སེམས་ཅན་ཕལ་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་འོད་གསལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པར་ཐལ་ཏེ། འདོད་ན་ཐམས་ཅད་རྣལ་འབྱོར་པ་བཞིན་དུ་གྲོལ་བར་ཐལ་བ་དང་། སྣང་བ་དང་སེམས་ལ་སྐྱེ་ཤི་འཕོ་འགྱུར་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་དང་དེའི་སྣང་བ་ཡང་དེར་ཐལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་མང་པོ་དམིགས་པས། ཁ་ཅིག་མ་རིག་པ་རིག་པའི་ཁྱབ་བྱེད་ཡིན་པས། སེམས་འགགས་དུས་རིག་པ་འགག་པར་འདོད་པའང་ཤིན་ཏུ་ནོར་བ་ཆེན་པོ་སྟེ། །རིག་པས་མ་རིག་པ་ལ་ཁྱབ་ཀྱང་། མ་རིག་པས་རིག་པ་ལ་རྩར་ཁྱབ་པ་པའི་ཕྱིར། །སེམས་ལ་མ་རིག་པས་ཁྱབ་པ་དང་སེམས་ཀྱི་ཁྱབ་བྱེད་དེ་མ་རིག་པ་ཡིན་གྱི། རིག་པ་ལ་མ་ཁྱབ་པས། མ་རིག་པ་རིག་པའི་དབྱིངས་ནས་ལྡོག་སྟེ་རྒྱུན་ཆད་དགོས་སོ། །དེས་ན་སེམས་འགགས་པའི་གནས་སྐབས་ན་གཞི

མ་རིག་པ་ཆ་དང་བཅས་པ་འགགས་ཀྱང་། །རིག་པ་འགགས་པ་མིན་ཏེ་འགག་གཞི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིག་པ་མེད་ན་གང་གི་སྟེང་དུ་འགག་པ་ལ་བསམ་པ་འོས་པ་དེས་ན་རྫོངས་པ་གཏི་མུག་ལས་ཀྱང་ཆེས་གཏི་མུག་པ་དག་གི་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་གདམས་ནས། སེམས་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འདོད་ན་རྒྱུ་འབྲས་སམ་གཞི་འབྲས་འཇོལ་བས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན་པ་ནི། རང་ཤར་ལས། ལ་ལ་དག་གི་འདོད་པ་ནི། །སེམས་ལ་འབྲས་བུ་འཚོལ་བར་འདོད། །དེ་ལས་བཟློག་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། །སེམས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཇི་ཙམ་ལགས། །དྲི་ལན་རྒྱས་པར་བཏབ་པ་ནི། །སེམས་ལ་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར། །འོ་ན་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅི། །དྲི་ལན་རྒྱས་པར་བཏབ་པ་ནི། །ཆོས་ཉིད་གཟུང་འཛིན་ག་ལ་ཡོད། །དཔེར་ན་ནམ་མཁའི་མཚན་ཉིད་བཞིན། །གཟུང་དང་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །དེ་ལ་བཟློག་པའི་ཚིག་སྨྲས་པ། །སེམས་ལ་གཟུང་འཛིན་ཡོད་དམ་མེད། །དྲི་ལན་རྒྱས་པར་བཏབ་པ་ནི། །སེམས་ལ་གཟུང་དང་འཛིན་ཡོད་ཀྱང་། །ཆོས་ཉིད་གཟུང་འཛིན་མེད་པའི་ཕྱིར། །དེ་ལ་བཟློག་པ་ཡང་སྨྲས་པ། །གོང་གི་དམ་བཅའ་ཉམས་པར་འགྱུར། །སེམས་དང་ཆོས་ཉིད་གཅིག་པའི་ཕྱིར། །སེམས་ལ་གཟུང་འཛིན་བྱུང་གྱུར་ན། །སངས་རྒྱས་འབད་པས་རྙེད་པར་འགྱུར། །སེམས་ལ་གཟུང་འཛིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །དྲི་ལན་བཟློག་སྟེ་སྨྲས་པ་ནི། །ཀའ་ཏེ་སེམས་མེད་སངས་རྒྱས་ཉིད། །ཁྱོད་ཀྱིས་རྙེད་དམ་གང་གི་ཕྱིར། །དེ་ལ་དྲིས་ལན་རྒྱས་བཏབ་པ། །སེམས་ལ་འབྲས་བུ་མི་འཚོལ་ཏེ། །སེམས་ལ་སྣ་ཚོགས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་སེམས་གློ་བུར་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྟེན་དང་རྒྱུར་མི་རུང་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཡེ་ནས་ཡོད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་ནི

ཏ་ཙང་མི་རུང་སྟེ། ཉི་མ་དང་སྤྲིན་ཕུང་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་བཞིན་ནོ། །འདིར་སེམས་ལ་འབྲས་བུ་མི་འདོད་ཅིང་ཡེ་ཤེས་སྟོང་གསལ་དག་པ་ལས་འདོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། སེམས་ལ་འབྲས་བུ་མི་འདོད་དེ། །རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་དང་། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཐུགས་ཀྱི་མེ་ལོང་ལས། སྣང་བ་ཆོས་སྐུར་འདོད་པ་ང་ལ་སྤྲིབ་པ་ཡིན། །ཅིར་སྣང་སེམས་སུ་འདོད་པ་ང་ལ་སྒྲིབ་པ་ཡིན། །ཡེ་ཤེས་སེམས་སུ་འདོད་པ་ང་ལ་སྒྲིབ་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །སེམས་དང་སེམས་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཕྱེ་མ་ཐུབ་པས། སེམས་ལ་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་བློ་གཏད་འཆའ་ན། བློ་གཏོད་སའི་གཞི་སེམས་དེ་ཉིད་གཟུང་འཛིན་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱེད་ཀྱི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་གཟུང་འཛིན་ཅན་ལས་ཡོང་ཐབས་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་འདོད་ན་སངས་རྒྱས་མི་འགྲུབ་པ་དང་། འགྲུབ་ཀྱང་གཟུང་འཛིན་ལས་མ་གྲོལ་བས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཐལ་ལོ། །དེའང་དེང་སང་རྫོགས་པ་ཕལ་པ་དག་གིས་སྣང་བ་རང་གི་སེམས་ཡིན། སྣང་བ་ཆོས་སྐུ་ཡིན། ཡེ་ཤེས་སེམས་ཡིན་ཟེར་ཏེ། མགོ་འཁོར་ཡིན། མེ་རྒྱུ་ཡིན། ལྐུན་པ་སྣང་བ་ཡིན་ཞེས་ཅི་རུང་རུང་སྨྲ་བའི་སྨྱོན་པ་རྣམས་དང་ཁྱད་མེད་པ་ལས། དེ་དག་ལས་ཀློམ་སེམས་སླར་ཆེ་བས་གཏི་མུག་པར་མཐོང་སྟེ། སྣང་བ་སེམས་ཡིན་ན་སེམས་ལ་ཁ་དོག་ལ་སོགས་ཡོད་པར་ཐལ་ལ། ཁྱོད་མེད་དུས་ཁྱོད་ཀྱི་སེམས་ཕྱོགས་འདིར་ཡོད་པར་ཐལ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྣང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་གཅིག་སྐྱེ་བས་ཀུན་སྐྱེ་ལ་གཅིག་ཤི་བས་ཀུན་འཆི་བར་ཐལ་བ་དང་། སྐྱེ་བོ་བྱེ་བས་བུམ་པ་གཅིག་མཐོང་དུས་རིལ་སེམས་གཅིག་ཡིན་པ་བཞིན་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་སེམས་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞི་སྐྱེད་མཁྱེན་པའི་ཡུལ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྣང་བས་འཁོར་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སུ་ཐལ་བ་དང་། སེམས་ཅན་གྱིས

སངས་རྒྱས་མཐོང་དུས། སངས་རྒྱས་དེ་འཁྲུལ་པར་ཐལ་ཏེ། མཐོང་མཁན་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་དེ་སངས་རྒྱས་སུ་ཐལ་ཏེ། སངས་རྒྱས་སེམས་ཅན་དེའི་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་སྐད་ཅིག་ལ་འགྱུ་བ་ལང་མ་ཡིང་དུ་བྱེད་པ་ལྟར་སྣང་བ་འདི་ཡང་སྐད་ཅིག་ལ་ལང་མ་ཡིང་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ་བ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་། །སྣང་བ་ཆོས་སྐུ་ཡིན་ན། སྣང་བ་འདི་སྣང་མི་སྣང་ལས་འདས་པར་ཐལ་ཏེ། ཆོས་སྐུ་སྣང་མི་སྣང་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་སྐུ་འཁྲུལ་སྣང་དུ་ཐལ་བ་དང་། ཆོས་སྐུ་དངོས་པོ་དང་མཚན་མར་འཛིན་པར་ཐལ་བ་དང་། སྣང་བ་འདི་འཁྲུལ་སྣང་དང་དངོས་མཚན་དུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། སྣང་བ་འདི་འཁྲུལ་ངོར་སྣང་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ཏེ། ཆོས་སྐུ་འཁྲུལ་ངོར་སྣང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་དམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་འཇུག་ལས། དོན་དམ་བློ་ཡི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན། །བློ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་བརྗོད། །ཅེས་པ་དང་། རྡོ་རྗེ་གཅོད་པ་ལས། འདྲེན་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ། །ཆོས་ཉིད་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ནི་ཤེས་པར་ནུས་མ་ཡིན། །ཞེས་པས་གསལ་ལོ། །ཡེ་ཤེས་སེམས་ཡིན་པ་བཀག་ཟིན་ཏོ། །མདོར་ན་དེ་སྐད་སྨྲ་ན་བ་ལང་གི་ཁྱུར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཞག་སྟེ། ལུང་རིགས་ཀྱིས་བཀློག་རིན་མི་ཆོག་སྟེ། སེམས་མེད་ན་ཡེ་ཤེས་མི་རྟོགས་ཞེས་ཟེར་ནས་འཕགས་ལམ་མཐོན་པོ་ཡང་། རྒྱུ་འབྲས་དག་གྲོལ་དུ་འཛིན་ནས་གུ་དོག་གི་བློ་རྒྱས་འདོར་མི་ནུས་ཆེ། སོ་སོར་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་འཛུད་མཁན་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལྟར་མི་འཛོག་ཀ་མེད་ཡིན་ལ། ཐེག་མཆོག་རྒྱལ་པོའི་དགོངས་པ་བློ་ཡུལ་ལས་འདས་པས་ཁག་མེད་དོ་ཞེས་པའོ། །ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་རྣམ་ངེས་སུ། །ལོག་པའི་ལམ་ལ་མཐའ་མེད་ཕྱིར། །དེ་དག་འདིར་ནི་སྤོ་བྱ་མིན། །ཞེས་བཤད་པ་བཞིན་ནོ།།

ག སེམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཤེས་པར་གདམས་ཚུལ།

གསུམ་པ་ཤེས་པར་གདམས་ཚུལ་ནི། དེ་བས་སྐྱེས་བུ་བློ་གྲོས་ཅན་དག་གིས་སེམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྒྲ་ཐིག་ཕྲེང་བ་ལས།

སེམས་ནི་འདུས་ཚོགས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། །དྲི་མ་ཉིད་དང་ཡང་སྤྲུགས་པ། །
ཀུན་གཞི་སྡུད་པའི་སེམས་ལ་སོགས། །དྲི་མའི་གྲངས་སུ་གྱུར་པས་ན། །
སེམས་དང་ཡེ་ཤེས་དབྱེ་བ་ནི། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་སོ།།

ང སེམས་དང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ།

བཞི་པ་སེམས་དང་ཡེ་ཤེས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་གཉིས་ལས། སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་འཁྲུལ་པའི་སྣང་བར་འཛིན་པ་ཁམས་གསུམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་ལས། སེམས་ཞེས་བྱ་བ་འཁྲུལ་རྟོག་ལ། །ཞེས་སོ། །སེམས་འཁྲུལ་རྟོག་ནི་བག་ཆགས་ཀྱི་གཞན་བྱུང་ཡུལ་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་པས། གཟུགས་སུ་འཛིན། ཚོར་བར་མྱོང་། འདུ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་སྤྱོད། འདུ་བྱེད་ཟག་བཅས་ཀྱི་སེམས་རྒྱུན་ཆགས། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བཟུང་བས། རྟོག་དཔྱོད་དང་བཅས་པའི་འཁོར་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་གོ །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། ཡེ་ཤེས་རྟོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་སོ། །རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ནི། སོ་སོར་རང་རིག་པའི་སྟོང་ཉིད་ཤེས་བྱའི་གཤིས་སུ་མ་ཤོར་བའི་སྤྲོས་བྲལ། གནས་བྱ་གནས་བྱེད་ལ་མ་ལྟོས་པའི་ཞི་གནས། ཡུལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་མི་དཔྱོད་པའི་ལྷག་མཐོང་། ཀུན་གཞི་དང་མ་འདྲེས་པའི་ཐོག་མ་ནས་གྲོལ་བ།

རྣམ་རྟོག་དང་མ་འདྲེས་པའི་གློ་བུར་དང་མི་ལྡན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་གནས་ལུགས་དེ་སྒྲ་དང་བརྗོད་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་པའོ།།

ཅ སེམས་དང་ཡེ་ཤེས་སོ་སོའི་གནས།

ལྔ་པ་གནས་ལ་གཉིས་ལས། སེམས་ཀྱི་གནས་ཀུན་གཞི། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གནས་ཆོས་སྐུ་སྟེ། ཀློང་དྲུག་པ་ལས། ཀྱེ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ། སེམས་ཀྱི་གནས་ནི་ཀུན་གཞི་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཀུན་གཞི་ནི་བསམ་པའི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་སྡུད་ཅིང་སེམས་སུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གནས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་དྲན་རྟོག་ཐམས་ཅད་མི་མངའ་ཞིང་ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སོ། །རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ཐོག་ནས་དབྱེ་བ་བྱས་ན། ཀུན་གཞི་རྟེན། སེམས་བརྟེན་པ། ཆོས་སྐུ་རྟེན། ཡེ་ཤེས་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་སེམས་སྤྲིན་དང་འདྲ་བ་ཡེ་ཤེས་ལ་སྒྲིབ་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཉི་མ་དང་འདྲ་བ་གཉིས་གཅིག་པའི་ས་མེད་དེ། བསྒྲིབ་བྱ་དང་སྒྲིབ་བྱེད་ཐ་དད་དུ་གནས་པ་ལས་སེམས་དང་སེམས་ལ་སྣང་བ་འཁྲུལ་པར་ཤེས་དུས་ཕྱི་སྣང་བའི་ཡུལ་དང་དེ་འཛིན་པའི་སེམས་གློ་བུར་བ་གཞི་མེད་དུ་རྟོགས་ཤིང་ཡེ་ཤེས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་མ་འཁྲུལ་པར་ཤེས་དུས་རིག་པ་ཆོས་སྐུའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་དབང་བསྒྱུར་བའི་ཕྱིར་ན་སེམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཕྱེད་པར་བྱ་སྟེ། མ་ཕྱེད་ན་ཡེ་ཤེས་སེམས་ཀྱིས་བསྒྲིབས་ནས་སྦྱོར་བའི་རང་ངོ་ལ་སྣང་མི་ནུས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་དེ། སྒྲ་ཐལ་འགྱུར་དེ་ཉིད་ལས། ཀྱེ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ། སེམས་དང་ཡེ་ཤེས་རང་གི་ངོ་བོ་མ་ཕྱེད་ན་ཉི་མ་སྤྲིན་ཕུང་གིས་བསྒྲིབས་པ་དང་འདྲ་སྟེ་ཕྱིར་སྣང་བའི་དོན་

བྱེད་མི་ནུས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ན་སེམས་ལ་མཁས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་བདག་མེད་དུ་རྟོགས་སོ། །ཡེ་ཤེས་ལ་མཁས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་རིག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བསྒྱུར་བའོ་ཞེས་སོ། །སེམས་དང་རིག་པའི་ཐོག་ནས་བཤད་ཡོད་དུས་སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་རིག་པ་མ་གྱུར་བ་དང་རིག་པའི་དབང་དུ་སེམས་གྱུར་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་སེམས་གཞི་མེད་རྩ་བྲལ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་ཕྱིའི་ཡུལ་སྣང་ལ་འཛིན་ཞེན་གྱི་བདག་འཛིན་རང་སར་གྲོལ་ཏེ། རིག་པ་སྒྲིབ་བྱེད་དང་བྲལ་བ་འོད་གསལ་བའི་ཡེ་ཤེས་དངོས་འཛིན་པ་འཁྲུལ་བའི་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་གདོད་ནས་ཡེ་སངས་མཐའ་བྲལ་བློ་ལས་འདས་པ་ཡིན་པས། དེའི་དོན་ལ་མཁས་པའི་རྣལ་འབྱོར་བས་རྟག་ཏུ་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་སྒྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།

ཁ༽ སེམས་དང་ཡེ་ཤེས་སོ་སོའི་རང་བཞིན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

ཀ སེམས་ཀྱི་གནས་རྟོགས་དཀའ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

༼༡༽ ཐུན་མོང་གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ།

དོན་གཉིས་པ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སེམས་ཀྱི་གནས་རྟོགས་དཀའ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གནས་རྟོགས་དཀའ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཐུན་མོང་གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། ཁྱད་པར་གྱི་གནས་ངེས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ངོ་བོ། ངེས་ཚིག །དབྱེ་བ་གསུམ་ལས། སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་འགྲོ་དྲུག་ཐ་དད་པའི་ཤེས་པ་རང་ག་མ་གཟུང་

འཛིན་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པས་སྣང་བ་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ། དྲན་བསམ་རང་རྒྱུད་དུ་འཆར་བ་ནི། ཐལ་འགྱུར་ལས། སེམས་ཞེས་བྱ་བ་འཕྲུལ་རྟོག་ལ། །ངོ་བོ་འཇུག་ཅིང་ཁྱབ་པ་ལ། །དྲན་བསམ་རྣམས་ཀྱི་གཞི་མའོ། །ཞེས་པ་དང་། སེང་གེ་རྩལ་རྫོགས་ལས། སེམས་ཀྱིས་སྣ་ཚོགས་བག་ཆགས་སྡུད་པར་བྱེད། །ཅེས་པ་དང་། ཀློང་དྲུག་པ་ལས། མདོར་ན་འཁོར་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པའི་སེམས་ཏེ་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་གི་རང་ག་མའི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་དོ་ཞེས་སོ། །དེའང་སྣང་མི་སྣང་དུ་སེམས་འཛིན་པས་སྣང་བ་ལ་སེམས་སུ་མིང་བཏགས་སོ། །སྣང་བ་སེམས་སུ་མི་འདོད་པ་སྔར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །མདོར་བསྡུས་ན་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་འཁོར་བའི་རང་བཞིན་གྱི་གཟུང་འཛིན་ཅན་ཞིག་གོ །ངེས་ཚིག་ནི་ཡུལ་ལ་སེམས་པས་ན་སེམས་ཏེ། རྟོག་བཅས་རགས་པའི་ཡུལ་ལ་སེམས་པ་དང་། རྟོག་མེད་ཕྲ་བའི་ཡུལ་ཅི་ཡང་མི་འཛིན་པ་ཙམ་གྱི་ငང་ཡུལ་དེར་སེམས་སེ་འཛོག་པས་སེམས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་ལས། ငེས་ཚིག་བསམ་པས་དྲན་ཡུལ་བསྐྱེད། །གང་ལ་སེམས་དང་གང་གིས་སེམས། །གང་སེམས་པ་དང་གང་ཕྱིར་སེམས། །ཞེས་སོ། །དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། རང་ངོ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་པར་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་དག་པ་དང་། མ་དག་པའི་སེམས་གཉིས་ལས། དག་པ་ནི་འཕྲུལ་རྟོག་རགས་པས་མ་བསྐྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་རྟོག་མེད་རང་ས་ན་གནས་པ་སྟེ། བསམ་གཏན་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་བཞི་དང་། འདོད་པའི་ཞི་གནས་རྩེ་གཅིག་པའི་སེམས་ཀྱི་སྣང་བ་དང་དགུའོ། །ལམ་མ་ཞུགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉིང་འཛིན་ནི། །བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་བྱིས་པ་ཉེར་སྤྱོད་ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །མ་དག་པ་ནི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་སྣ་ཚོགས་པ་དང་། རོ་སྙོང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་

སེམས་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་རྗེས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཐམས་ཅད་དོ། །ཐལ་འགྱུར་ལས། །དབྱེ་བ་དག་དང་མ་དག་པའོ། །ཞེས་སོ། །

སེམས་ཀྱི་རང་ངོའི་དབྱེ་བའི་ཐོག་ནས་དག་མ་དག་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་བསྟན་པའོ། །གཉིས་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་པར་དབྱེ་བ་ལ་བརྒྱད་དེ། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སེམས་གསལ་ལ་རྟོག་མེད་ལུང་མ་བསྟན་མེ་ལོང་གི་ངོས་ལྟ་བུ་དང་། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་གཟུགས་སྣང་ལ་མི་རྟོག་པ་དང་། རྣ་བ་དང་། སྣ་དང་། ལྕེ་དང་། ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རང་རང་གི་ཡུལ་སྣང་ལ་མི་རྟོག་པ་མེ་ལོང་དུ་གཟུགས་བརྙན་ཤར་ཟིན་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡིད་རང་ཡུལ་ཆོས་དུ་མ་ལ་རྟོག་པའི་ཆ་ལས་མངོན་གྱུར་དབང་པོའི་ཡུལ་ལ་དབང་ཤེས་དང་འཛིན་སྟངས་སུ་འདྲེས་གམ་དོན་སྤྱི་རྟོག་པའི་ཡུལ་མེད་པ་གསལ་སྣང་རྗེ་རྗེ་གདན་ལྟ་བུར་རྟོག་དུས་ན་དང་པོར་རྟོག་པའི་ཤེས་པ་གཟུང་བར་སྐྱེས་པ་དེ་ཡིད་ཤེས། དེའི་རྗེས་ལ་ཆགས་སྡང་བར་མ་གང་རུང་དུ་སྤྱོད་པར་སྐྱེས་པ་དེ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་སྡེ་ཉོན་ཡིད་ཅེས་བྱའོ། །འདི་དག་གི་ཆ་ཤས་དབྱེ་བ་དང་ལུང་རྣམས་ཞིན་ཏུ་མང་བས་ཡི་གེས་འཇིགས་ནས་མ་སྤྲོས་སོ། །

ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཡུལ་དུ་མི་རྟོག་པ། རྣམ་པ་འཆར་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པ། རྣམ་ཤེས་རྟོག་མེད་དྭངས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ལས་མཆེད་པའི་སྒོ་ལྔའི་ཤེས་པ་ནི། མིག་ཤེས་ནི་གཟུགས་འཛིན་རྟོག་མེད། རྣ་ཤེས་ནི་སྒྲ་འཛིན་རྟོག་མེད། སྣ་ཤེས་ནི་དྲི་འཛིན་རྟོག་མེད། ལྕེ་ཤེས་ནི་རོ་འཛིན་རྟོག་མེད། ལུས་ཤེས་ནི་རེག་འཛིན་རྟོག་མེད། རང་རང་གི་ཡུལ་ལ་མི་རྟོག་པ་ནི་དཔེ་མེ་ལོང་དུ་གཟུགས་བརྙན་ཤར་ཟིན་པ་བཞིན་ལ། ཡིད་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་གྱི་ཡིད་ཤེས་དེ་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཕྱེས་ནས་དང་པོ་དེ་ལ་ཡུལ་གྱི་སྤྱི་འཛིན་པ་ཡིད་ཤེས་དང་། རྗེས་ལ་བྱེ་བྲག་འཛིན་པ་ལ་ཉོན་ཡིད་དུ་སྐབས་འདིར་བཞེད། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་གཉིས་ཀྱང་དེ་གཉིས

སོ། །ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་གླིང་གིས། མེད་བཞིན་སྣང་ལ་དེར་འཛིན་འཁྲུལ་བའི་སེམས། །ཐག་ཕྲ་མཐོང་ཆོ་སྦྲུལ་དུ་འཛིན་བྱེད་ཀྱི། །ཤེས་པ་དང་པོ་གཟུང་བའི་ཆོས་ཡིན་ལ། །རྗེས་ལ་རྟོག་དཔྱོད་ཞུགས་པ་འཛིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡིད་ཤེས་འདི་གཉིས་ལ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་ཡོད་པ་དང་། རྟོག་བཅས་རྟོག་མེད་ཅི་རིགས་པར་ཡོད་པ་སྟེ། སྒོ་ལྔ་དང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་རྟོག་མེད། མདོར་ན་ཁམས་གསུམ་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་ཐམས་ཅད་མ་རིག་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་སྣང་བྱའོ།།

༣ ཁྱད་པར་གྱི་གནས་ངེས་པ།

གཉིས་པ་ཁྱད་པར་གྱི་གནས་ངེས་པ་ལ་ལྔ་སྟེ། ངོ་བོ། གནས། ལམ། བྱེད་ལས། །འབྲས་བུའོ། །སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་གཟུང་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་ཁམས་གསུམ་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་སྟེ། སེམས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཡིད་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡུལ་ལ་སྤྱོད་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྒོ་ལྔའི་རྣམ་ཤེས་ཏེ། དེ་གསུམ་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ཤེས་པ་རང་མ་རིག་པ་དུག་ལྔའི་རྩ་བ་ཅན་ནོ། །གནས་ནི་གློ་བ་ནས་སྙིང་དུ་འབྲེལ་བའི་རྩ་སོག་མའི་སྦུ་གུ་ཙམ་ན་གནས་ཏེ། གློ་བ་ནས་སྙིང་གི་འཇུ་ཆ་ལྟ་བུ་ལ་སྙིང་ག་ནས་རིག་པའི་ཆའི་རང་གདངས་མིག་ལྟ་བུ་བར་དེར་འདྲེས་པས་མི་བཀྲ་དཀྲུ་བཀྲའི་སེམས་ཞེས་གློ་བུར་དུ་རྐྱེན་གྱི་ཆ་ལས་བྱུང་བའོ། །དཔེ་གཞན། རླུང་གི་རྟ་ལ་རིག་པའི་གདངས་བཞོན་ནས་གནས་ཏེ། རྟ་ཡོང་བ་རྐང་ཅན་དང་འདྲ་བའི་རླུང་དང་། རིག་གདངས་མི་འཕྱེ་བོ་མིག་ཅན་དང་འདྲ་བ་གཉིས་འཕྲད་ཚོ། རྣམ་རྟོག་མི་འཆར་དགུ་འཆར་འདི་འཆར་བ་ཡིན། དེ་འཆར་ཚེ་འཇུ་ཆ་རླུང་དང་རིག

ཆ་རིག་གདངས་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་གནས་ནི་གློ་བ་ནས་སྙིང་ལ་འབྲེལ་བའི་རྩ་གྲོ་སོག་གི་སྦུ་གུ་ལྟ་བུ་དེ་ཡིན། **ལམ་ནི་དེ་ནས་སྐལ་ཚོགས་འདབ་ན་ཡར་རྩ་གཅིག་རྩེ་ཆུང་ནས་ཁ་སྣར་འབྲེལ་བས་ན་ཡར་རྒྱུ་བའོ།** །སེམས་ཀྱི་རྟ་སྲོག་གི་རླུང་འགྱུ་བ་ལ་སྲོག་རྩ་ནས་འགྱུ་དགོས་པས་ལམ་ནི་སྲོག་རྩ་ཡིན་ནོ། **།ཁྲིད་ལས་ལས་ཐ་དད་པས་སོག་པར་བྱེད་དོ།** །ལས་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་བསགས་ནས་བྱེད་ལ་འཁོར་བའི་བདེ་སྡུག་སྣ་ཚོགས་བྱེད་དོ། **འབྲས་བུ་འཁོར་བའི་འཁྲུལ་སྣང་དུ་སྨིན་**ནས་འཁོར་བ་ངན་སོང་གི་སྡུག་བསྔལ་མུ་མཐའ་མེད་པ་མྱོང་བའོ། **།དེའང་མ་དག་སུམ་བསྐྱེགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྙིང་དང་གློ་བའི་བར་གྱི་རྩ་འདབ་དབུགས་ཀྱི་རྟ་ལ་རིག་པའི་གདངས་ཏེ།** ངོ་བོ་རིག་པ་ལ་ལྡོས་པའི་**མ་རིག་པ་**འཁོར་བར་ལྡང་བྱེད་ཀྱི་གཞི་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དོ། **།རྣམ་**པ་བག་ཆགས་སྣ་ཚོགས་སྡུད་བྱེད་ཀྱི་**སེམས་**དེ་ཉིད་དོ། །ཡུལ་སྣང་འཛིན་པའི་**རྟོག་པ་ཡིད་ཅེས་བྱ་བ།** དེ་ལྟ་བུའི་**སུམ་ལྡན་གྱི་ཚོགས་པ་སྟེ།** **རང་ཤར་ལས།** མ་དག་པ་ཡི་གནས་ལུགས་ནི། །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་རང་རྒྱུད་ལ། །མ་དག་གསུམ་བསྐྱེགས་གནས་པའོ། །དེ་ཡང་གནས་ལུགས་འདི་ལྟ་སྟེ། །སྙིང་དང་གློ་བའི་བར་དུ་ཡང་། །བསྐྱེགས་མ་གསུམ་དུ་གནས་པའོ། །དེ་ནས་རྩ་ནས་འགྱུ་བའོ། །སྲོག་པ་རྩ་ནས་ལམ་འབྱུང་ངོ་། །སྒོ་ནི་ཁ་དང་སྣ་ནས་འབྱུང་། །དེ་ལ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུའོ། །དེ་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་རྣམས། །སྣ་ཚོགས་དུ་མར་འབྱུང་བའོ། །ཞེས་པ་དང་། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་སྙིང་གི་མེ་ལོང་ལས། སྐྱེ་འགྲོ་སྲོག་གིས་བསྡུས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཉོན་མོངས་པ་མ་རིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཤས་ཆེར་གནས་སོ། །དེ་ཡང་རྟེན་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་སྙིང་དང་གློ་བའི་བར་ན་གནས་སོ། །དེ་ཡང་མ་རིག་པ་རྒྱུང་པར་མེད་དེ་སེམས་ཞེས་བྱ་བ་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་སྡུད་པས་

བརྒྱན་ནས་གནས་སོ། །དེ་ལ་ཡིད་ཅེས་བྱ་བ་རྟོག་པ་དང་ལྡན་ཅིག་གནས་སོ། ། དེ་གསུམ་གཅིག་ཏུ་འདུས་པ་ལས་མ་རིག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་འཁོར་བ་ཕོ་ནའོ། །དེ་ལས་དུག་ལྔ་ཕོང་ཁྲོ་དང་དྲུག་བྱུང་ངོ་། །དེ་ལས་ཉོན་མོངས་པ་སྟོང་ཕྲག་དྲུག་ཅུ་བྱུང་ངོ་། །དེ་རྣམས་ལམ་གང་ནས་འབྱུང་ཞེ་ན། གློ་བ་དང་སྙིང་དུ་འབྲེལ་པའི་བར་ན་སྲོག་རྩ་དམར་པོ་ཞེས་བྱ་བ་སོག་སྤྲུབས་ཙམ་གྱི་ནང་དུ་ཡར་རྒྱུ་སྟེ་དེ་ཡང་སྣལ་ཚིགས་ཀྱི་འདབ་ན་ཡར་རྒྱུའོ། །དེ་ཡང་རྩེ་ཆུང་གཡོན་པ་དང་འབྲེལ་ལོ། །དེ་ནས་དབུགས་ཀྱི་རྟ་ལ་ཞོན་ནས་རྒྱུའོ། །དེ་ཡང་ཁ་དང་སྣ་ནས་རྒྱུའོ། །དེ་ལས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་སྣ་ཚོགས་འབྱུང་ངོ་ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་སྙིང་དང་གློ་བའི་བར་ན་རྩ་སོག་མའི་སྤྲུབས་ཙམ་ཞིག་ནས་རླུང་གི་རྟ་རྩ་དེར་རྒྱུ་བ་དང་། སྙིང་ནས་རིག་གདངས་རྩ་དེར་འཇུག་པ་གཉིས་ཀ་འཛོམས་ནས་དེ་གཉིས་འདྲེས་པ་ལས། བག་ཆགས་ཀྱི་སྣང་བྱེད་སེམས་ཡིན་པ་དང་། ཡུལ་ལ་རྟོག་པའི་ཡིད་ཡིན་པ་དང་། རིག་པ་ལ་ལྡོས་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པ་སྟེ། ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་གསུམ་བརྟེགས་རླུང་གི་རྟ་ཅན་དེས། གཟུང་འཛིན་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ལས་བསགས་ནས་འཁོར་བ་འདི་གྲུབ་པའོ། །འདི་རྟོགས་ན་གློ་བུར་པ་ཡིན་པས་གཞོམ་སླ་བས་གྲོལ་སླ་ལ། མ་རྟོགས་ན་ཐོག་མེད་ནས་གོམས་ཚན་ཆེ་བས་འབྲལ་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ།།

ཁ ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གནས་རྟོགས་དཀའ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

༡ ཐུན་མོང་གི་དབྱེ་བ།

དོན་གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གནས་རྟོགས་དཀའ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐུན་མོང་གི་དབྱེ་བ་དང་། ཁྱད་པར་གྱི་གསང་ཆེན་ངེས་པའོ། །དང་པོ་ལ། ངོ་བོ། ངེས་ཚིག །དབྱེ་བ་གསུམ་ལས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་འོད་གསལ་བའི་རིག་པ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་ལས། ཡེ་ཤེས་རྟོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ངོ་བོ་རང་གསལ་སྙིང་པོའི་དོན། །ཞེས་སོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་སོ་སོར་རང་རིག་པ་ཡེ་ནས་མཁྱེན་ཆར་གནས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་སྟེ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་བློའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པས་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ངེས་ཚིག་ནི་ཡེ་ནས་གནས་པའི་ཤེས་པ་དམ་པ་ཡིན་པས་ན་ཡེ་ཤེས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ངེས་ཚིག་ཡེ་ནས་གནས་པའི་དོན། །ད་ལྟ་ཤེས་པས་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཞེས་སོ། །ཡེ་ནས་གནས་པའི་དོན་རྟོགས་ཤིང་ཤེས་པའོ། །དབྱེ་ན་གཞི་གནས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས། མཚན་ཉིད་འཛིན་པའི་ཡེ་ཤེས། ཡུལ་ལ་ཁྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་གསུམ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དབྱེ་བ་དག་ནི་གསུམ་དུ་འདོད། །ཅེས་པ་དང་། མུ་ཏིག་ཕྲེང་བ་ལས། ཡེ་ཤེས་ཉིད་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། །གཞི་གནས་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། །མཚན་ཉིད་འཛིན་དང་ཡུལ་ཁྱབ་བོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་གཞི་གནས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཐུགས་རྗེ་གསུམ། མཚན་ཉིད་འཛིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་དབྱིངས། མེ་ལོང་། མཉམ་ཉིད། སོར་རྟོག །བྱ་བ་གྲུབ་པ་དང་ལྔ། ཡུལ་ལ་ཁྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་མཁྱེན་པ་གཉིས་ཏེ་སྔར་བཤད་པ་དང་ཕྱིས་འོག་ཏུ་རྒྱས་པར་འཆད་དོ།།

༢ ཁྱད་པར་གྱི་གསང་ཆེན་ངེས་པ།

གཉིས་པ་ཁྱད་པར་གྱི་གསང་ཆེན་ငེས་པའི་གནས་ལ་བརྒྱད་དེ། ངོ་བོ། རྟེན། གནས། ཕོ་བྲང་། ལམ། སྣང་བ། བྱེད་ལས། འབྲས་བུའོ། ། དང་པོ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་སྔར་བཤད་པའི་གཞི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་དེའོ། །རྟེན་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའོ། །གནས་ནི་ཙིཏྟ་རིན་པོ་ཆེའོ། །ཕོ་བྲང་ནི་འོད་ལྔ་ཀུན་འདུས་ཀྱི་གཞལ་མེད་ཁང་ངོ་། །ལམ་ནི་རོ་རྐྱང་ཀུན་འདར་མ་ཤེལ་བུག་ཅན་བཞི་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཡུལ་ལ་སྣང་བའི་ལམ་སྙིང་ནས་རྒྱང་ཞགས་སུ་འབྲེལ་པའི་རྩ་དར་དཀར་གྱི་སྣལ་མ་ལྟ་བུའོ། །སྣང་བ་ནི་སྒྲོན་མ་གཉིས་ཏེ། དབྱིངས་རྣམ་དག་གི་སྒྲོན་མའི་ངོ་བོ་ཡི་གེ་ན་རོ་ལྟ་བུ་སྣང་བ་མཐིང་ག་ནས་རྣམ་པར་མཆེད་པས་ནམ་མཁའ་གང་བའོ། །ཐིག་ལེ་སྟོང་པའི་སྒྲོན་མའི་ངོ་བོ་རྨ་བྱའི་མདོངས་ལྟ་བུ་སྣང་བ་རང་གསལ་ཆླུམ་པོ་མུ་ཁྱུད་ལྔའི་ར་བ་དང་བཅས་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི་འཁོར་བ་མྱང་འདས་སུ་སྒྲོལ་ཞིང་རིག་པ་སྐུར་སྨིན་པས་ཆོས་ཉིད་གདོད་མའི་ས་ཟིན་པར་བྱེད་པའོ། །འབྲས་བུ་ནི་དབྱིངས་དང་ཡེ་ཤེས་འདུ་འབྲལ་མེད་པ་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་དག་ཀྱང་རྒྱས་པར་ལུང་གིས་གསལ་བ་ནི་རང་ཤར་ལས། ཀྱེ་གྲོགས་པོ་དག་ཉོན་ཅིག །ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དཔེས་མཚོན་པར་བྱའོ། །དེའང་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་པ་ནི་རྟེན་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནོ། །དཔེར་ན་ཁྲ་ཚང་ན་ཉལ་བ་ལྟ་བུའོ། །གནས་ནི་སྙིང་ག་ན་གནས་ཏེ་དཔེར་ན་བུམ་པའི་སྐུ་ལྟ་བུའོ། །ལམ་ནི་རྩ་བཞི་ནས་འབྱུང་སྟེ་དཔེར་ན་མུ་ཏིག་གི་ཕྲེང་བ་བརྒྱུས་པ་ལྟ་བུའོ། །འཁྲིལ་ནི་དུང་ཁང་དཀར་པོའི་ནང་ན་འཁྲིལ་ཏེ་དཔེར་ན་བུམ་ནང་དུ་མར་མེ་བཏང་བ་ལྟ་བུའོ། །སྒོ་ནི་མིག་ནས་འབྱུང་སྟེ་ཐིག་ལེ་སྟོང་པའི་སྒྲོན་མ་ནི་དཔེར་ན་རྨ་བྱའི་མདོངས་ལྟ་བུའོ། །དབྱིངས་རིག་པའི་སྒྲོན་མ་ནི་དཔེར་ན་ཡི་གེ་ན་རོ་ལྟ་བུའོ། །

ཡུལ་ནི་ནམ་མཁའ་སྟོང་པའོ། །དུས་ནི་བར་དོའི་སྟོང་པའོ། །དཔེར་ན་མེ་ལོང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྟ་བུའོ། །འགྲོས་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་ལུས་ཏེ་དཔེར་ན་ཁ་བྲག་གི་ལམ་ལྟ་བུའོ། །གྲོལ་ས་ནི་ཀ་དག་གི་སྣང་བ་སྟེ་དཔེར་ན་བུམ་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་པ་དང་། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་སྙིང་གི་མེ་ལོང་གི་རྒྱུད་ལས། ཨ་ཧོ་སློང་ཆེན་པོ་རྣམས་ཉོན་ཅིག །འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཏིལ་འབྲུ་ལ་མར་གྱིས་ཁྱབ་པ་བཞིན་དུ་གནས་སོ། །དེ་ཡང་རྟེན་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནོ། །གནས་ནི་སྙིང་གི་དཀྱིལ་ན་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་གཞུ་ཁ་སྦྱོར་གྱི་དགོངས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་དཔེར་ན་བསེའི་གཞུ་ཁ་སྦྱར་བ་བཞིན་དུ་གནས་པའི་ནང་ན་འོད་ཁ་དོག་ལྔའི་དཀྱིལ་ན་ཞི་བའི་སྐུ་ཡུངས་འབྲུ་ཙམ་འོད་ཁྲིམ་གྱི་ཚུལ་དུ་གནས་སོ། །དེ་ནི་རིག་པའི་གནས་སོ། །དཔེར་ན་བུམ་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས་ནི་གནས་ཀླད་པ་དུང་ཁང་ན་གནས་སོ། །དེ་ཡང་ཁྲོ་བོའི་སྐུ་ཡུངས་འབྲུ་ཙམ་ལ་སྤྱན་ཕྱུལ་ཐག་ཙམ་དུ་གནས་སོ། །དེ་ཡང་འོད་ཟེར་གྱི་ཚུལ་དུ་གནས་སོ། །དེ་ལས་བྱུང་བའི་འོད་ནི་མེ་ལོང་གི་དཀྱིལ་ལྟར་གསལ་ལ་དྭངས་པའམ་དཔེར་ན་ཉའི་མིག་བཞིན་དུ་འོད་ཟེར་དུ་གནས་སོ། །དེ་ཡང་རིག་པའི་འབྲེལ་ས་ནི་སྙིང་གི་རྩེ་མོ་ནས་ཡར་རྩ་དར་དཀར་གྱི་སྦལ་མ་ཙམ་སྦྲལ་ཚིགས་འདབ་ན་ཡར་ཡོད་དེ། དེ་ནས་ལམ་བྱུང་ནས་མགོའི་ནང་དུ་འཇུག་གོ །རྩ་དེ་ཡང་རྩེ་ཆུང་གཡོན་ནས་འཁྱོན་ནས་ཀླད་པར་འབྲེལ་ལོ། །དེ་ཡང་རྣ་བའི་འདབ་གཡས་གཡོན་ནས་འཁྱོན་ནས་མིག་དང་འབྲེལ་ལོ། །དེ་ལས་མིག་ནམ་མཁའ་ལ་བཙུགས་ཏེ་རྩ་གཙུན་ནས་བལྟས་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་སྣང་གིས་ནམ་མཁའ་གང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ། །འདིར་འོད་རྩ་བལྟེམས་པས་འོད་སྣང་འཆར་བའི་གནད་ནི་དེ་ཡིན་ཏེ། ལྟ་སྟངས་གཟིགས་སྟངས་ལྟན་པ་ཡིས། །རྩེ་ཆུང་གཡོན་འདབ་འོད་

རྩ་བལྟེམས། །སྣང་བས་ནམ་མཁའ་གང་བ་འཆར། །ཡང་ཟབ་གདམས་པའི་ཟབ་རྒྱུའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་སྐུ་ཡུངས་འབྲུ་ཙམ་ལ་སྤྱན་ཞུལ་ཐག་ཙམ་བཤད་པ་འདི་ལ་ཁ་ཅིག་སྐུ་བས་སྤྱན་ཆེ་སྟེ་རྩ་བ་ཕྲ་ཡང་རྩེ་མོ་ཡངས་པར་ཡོད་ཅེས་ཟེར་བ་ནི་བསམ་མནོ་མ་བཏང་བར་ཅི་རུང་རུང་བློ་རྩོལ་དུ་སྨྲ་བའི་ཚིག་སྟེ། སྐུ་དེ་ཉིད་ལ་སྤྱན་ཡོད་ན་སྐུ་ལས་ཆེ་བ་མི་སྲིད་ཅིང་དེ་ལས་ཕྱིར་འཕྲོས་ཏེ་ཡོད་ན་སྐུ་དང་མི་འབྲེལ་བའམ་སྤྱན་ལུག་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ། །དེས་ན་འཚམས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡུལ་སྐད་སྙིང་པ་ལ་ཞུལ་ཐག་ཙམ་ཞེས་ཟེར་ཏེ་ཚིག་དེ་ཙམ་ལས་ཡུངས་འབྲུ་ལ་འཚམས་པའི་སྤྱན་དེ་སྨྲ་རྩེ་བས་ཀྱང་རྒྱུང་དགོས་པས་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྒྱུ་བུར་གྱི་མིག་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བལྟར་མི་རུང་བའོ། །འདི་ལ་མི་ཤེས་པ་དང་འཁྲུལ་པའི་གནད་མེད་ཀྱང་བརྡ་ལ་མ་བྱང་བ་རྣམས་ཚིག་ལ་འཁྲུལ་ནས་ཡི་གེའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཆད་པའི་དོགས་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་འདིར་གསལ་པོར་བཤད་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་གསང་བ་རྒྱལ་པོའི་གནས་འདི་ནི་རང་བཞིན་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་སྙིང་ཏིག་གི་གནད་གལ་པོ་ཆེ་ཡིན་པས་མ་སྦས་པར་བཤད་དེ་ཕྱི་རབས་ཀྱི་སྐལ་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་ཐར་པའི་ལམ་བཟང་སྟོང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བློ་གྲོས་ཀྱི་མིག་དབྱེ་བར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཁོ་བོ་ཅག་མང་དུ་ཐོས་པ་ཆོས་ཀྱི་མིག་ཆེད་པ་དག་གིས་ཕན་གནས་འདི་ལྟ་བུའི་རྟོགས་དཀའ་བ་ཆོས་འདིས་གདུལ་བྱ་ལས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བོ་དབང་པོ་རྣོན་པོ་ཅན་ཀུན་ལ་སྟོང་བར་བྱེད་པས་ན་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའོ། །ཚིག་དོན་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་ལས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གནས་བསྟན་པ་སྟེ་རྡོ་རྗེའི་གནས་བཞི་པ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པའོ།།

❁ ཉིན་བདུན་པའི་ཆོས་ཁྲིད།

གང་ཞིག་འཆད་ཉན་བྱ་བའི་དམ་པའི་ཆོས་ཞེས་པ། ཉོན་མོངས་པའི་གདུང་བ་སེལ་བར་བྱེད། ཞི་བ། བསིལ་བ། ནང་གི་བདུད་རྩི་དམ་པ་འདི་ཉིད་རྒྱལ་བ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ན་བཞུགས་པའི་ཐུགས་འགོག་པ་དམ་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ལ། ཡེ་ནས་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་ཡོད་པའི་གཞི་འབྲས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྟོགས་པ། མཐར་ཕྱིན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་ནས་ཆོས་ཞེས་བཏགས་པ་ཞིག་ཡིན། མ་རྟོགས་འཁྲུལ་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཀུན་གཞིའི་ཁམས་སུ་བག་ཉལ་གྱི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པའི་ལས་ཉོན་བག་ཆགས་ཀྱི་འཁྲུལ་བ་རྒྱུན་འབྱམས་སུ་གྱུར་ནས་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བ་འདི་ལ། རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། བརྩེ་བའི་ཐུགས་རྗེ་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་བདེན་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཆོས་དེ། གདུལ་བྱའི་བློ་རིམ་དང་འཚམས་པར་སྣང་བར་མཛད་དེ་བསྟན་པ་ཞིག་ཡིན་པས། བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་བློ་ཆུང་ཆུང་དང་མ་བྲལ་ཞིང་། ཁྱད་པར་དུ་ཐོས་པས་བློ་མིག་སྦྱངས་མ་མྱོང་བས་ཡང་དག་པའི་དོན་མ་རྟོགས་པར། རིག་གནས་ཕྲན་ཚེགས་ཉི་ཚེ་བ་རེ་ལྟ་བྱེད་ཀྱི་མིག་གུ་དོག་གིས་བལྟས་ནས། ཤེས་བྱ་ཕྱོགས་རེ་བ་ཙུང་ཟད་ལས་མ་མཐོང་ཚེ། གནའ་ཞིག་ཁྲོན་པའི་སྦལ་བས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཁོ་རང་གི་ཁྲོན་པ་བས་ཆུང་ཞིག་ཡིན་སྣང་ཤར་བའི་དཔེ་ལྟར། ལོག་པའི་རྣམ་རིག་དང་ལྟ་སྤྱོད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཆར་བའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་བཤད་ཅེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ་ས་འདི་ཆགས་ནས་ལོ་དུང་ཕྱུར་མང་པོ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཕྱི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང་པོ་ཆགས་ཤིང་། ནང་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྗེས་སུ་ཆགས། མི་རྣམས་དང་པོའི་དུས་སུ་སྤྲ་སྤྲེལ་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་ལ་དེ་ནས་འཚོ་བའི་བརྒྱུད་རིམ་གྱི་ཁྲིད་ནས་འཕེལ་རྒྱས་དང་འགྱུར་བ་མང་པོ་ཞིག་སོང་བ་ཡིན་པ་ནི་བརྟགས་པས་ཤེས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རིགས་ཀྱང་འདྲ་མིན་ཡོད་པ་འདི

དག་ཀྱང་རྗེས་སུ་རིམ་གྱིས་དར་བ་ཡིན། དང་པོ་མི་ཆགས་དེ་ནས་ཆོས་དར་བ་ཡིན་འདུག ཆོས་ལུགས་འདྲ་མིན་ཡོད་པ་འདི་དག་ལ་སྔོན་རྗེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མང་པོ་ཡོད་ཅིང་། ནང་པའི་ཆོས་འདི་ཡང་རྒྱ་གར་དུ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་བྱོན་ནས་དར་ཞིང་། དེའི་སྔོན་དུ་མེད་ལ་དེ་ནས་བརྩིས་ན་ལོ་སུམ་སྟོང་ཙམ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན། འདི་ཡང་དེ་དུས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་མིའི་རིགས་འཕེལ་རིམ་གྱི་བྱེད་ཐབས་གཞན་ཞིག་ཡིན་ལ། ཆོས་ལུགས་གཞན་དག་ལ་ཡང་ཁྲུངས་རེ་དང་། རྒྱུ་མཚན་རེ་དང་། སྟོན་པ་རེ་དང་། བསྟན་པ་རེ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལ་དང་པོ་ཉིད་ནས་དེ་ནི་ལོག་ལྟ་ཅན་བསྟན་པ་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཟེར་ནས་རྟོལ་སླེགས་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་གཡུག་པ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱིས། དགེ་སློང་དག་གམ་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །བསྲེགས་བཅད་བརྡར་བའི་གསེར་བཞིན་དུ། །ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་ང་ཡི་བཀའ། །བླང་བར་བྱ་ཡི་གུས་ཕྱིར་མིན། །ཞེས་གསུངས་པས་དང་པོ་མ་ཤེས་པའི་དུས་སུ་དྲི་བ་བྱེད་པ་ནི་རིགས་པ་ཡིན་ལ། དྲི་བ་དེ་ལ་ལན་ཞིག་ཡོང་ལ། ལན་དེ་ལས་ཡང་དག་པའི་དྲིས་ལན་ཞིག་ཐོབ་དུས། དེ་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱིས་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་པ་བཏང་ནས་ངེས་ཤེས་སླེང་ཁོང་ནས་འཁྲུངས་བ་ནི། མདོ་ཕྱོགས་ནས་བཤད་ན་སློབ་དཔོན་དཔའ་བོ་དང་། སྔགས་ཕྱོགས་ནས་བཤད་ན་འཇམ་དཔལ་བཤེས་གཉེན་གྱིས་དགའ་རབ་རྡོ་རྗེ་ལ་བརྩད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུར་དཔྱོད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱང་མེད་པ། གནས་ལུགས་རིག་པ་དོན་དམ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མེད་པ་ལྟ་ཅི། གནས་ལྟ་རིག་པ་ཀུན་རྫོབ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཙམ་ཡང་མེད་ཅོ། །དེ་ལས་གཞན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། ལོག་པའི་ཤེས་རབ་དང་། འཆལ་བའི་ཤེས་རབ་ལས་མེད་པས། དེ་ལྟ་བུའི་ལོག་པའི་བློ་རིག་གིས་ཚུང་ས་ནས་སྔོན་

གྱི་མེད་པར་སྨྲ་བའི་མུ་སྟེགས་པས་ཟེར་བ་ཡང་བདེན་ནམ། ད་ལྟའི་དུས་ཀྱི་ཚད་ལྡན་པའི་རྩོམ་ཡིག་ལ་ཡང་རྒྱུ་མཚན་ཞིག་ཡོད་དམ་སྙམ་ནས། བསམ་བློ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སོང་ཚེ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་མན་ཆད་ལ་མི་ཕལ་བ་ཞིག་གི་ཆ་ཚད་བཟུང་བ་དང་། བསྟན་པ་དམ་པའི་ཆོས་ལ་ཕྱིས་སུ་དར་བའི་གསར་དར་གོང་ནས་བཤད་པ་ལྟར་དུས་རབས་ལ་སོགས་པས་བརྩིས་ཚེ་ཐེ་ཚོམ་ཁོ་ལག་རྒྱས་ནས་ལོག་ལྟ་རུ་འགྱུར་བ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབས་སྩོམ་ཞུས་པ་ཡང་གལ་ཆུང་གཙིགས་ཆུང་དུ་འགྲོ་བའི་བདུད་འཇུག་པའི་ཉེན་ཁ་ལ་ཡང་གཟབ་དགོས་སོ། །དེས་ན་ད་ལྟའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་དར་བའི་ཆོས་ལུགས་གཞན་དག་མང་ཆེ་བ་གོང་དུ་བཤད་པར་ལྟར། མིའི་རིགས་ཀྱི་འཚོ་བའི་འཕེལ་རིམ་བརྒྱུད་ནས་རང་ཉིད་ལས་ནུས་པ་ཆེ་བ་ཞིག་ལ་སྐྱབས་འཚོལ་རྒྱུའི་འདུན་པ་ཡོད་པ་དང་། རྟོག་བཟོའི་ལྷ་འདྲེ་མང་པོ་ཞིག་གི་གཟུགས་བརྙན་བློས་བཀོད་དེ་ལྷ་བཟོ་ཞིག་གིས་རང་གིས་བྱས་པའི་སྲིན་པོའི་གཟུགས་བརྙན་འཇིགས་སུ་རུང་བ་ཞིག་ལ་དངངས་པ་དང་མཚུངས་པ་ཡང་མང་བ་དང་། ཡང་སེམས་ཁམས་ཀྱི་ནུས་པས་བདེ་བ་གསར་བ་ཞིག་བཙལ་བའི་ཆེད་དུ། སེམས་གནས་དང་ཞི་རགས་ཀྱི་ཏིང་འཛིན་གྱིས་རྒྱུད་འགྱུར་བའི་ཉམས་པ་ཙམ་ཐོན་པ་དང་། བསམ་གཟུགས་ཀྱི་ཏིང་འཛིན་རེ་དངོས་སུ་གྲུབ་པ་དང་། ཐུན་མོང་གི་གྲུབ་པ་ཙམ་ཐོབ་པ་དག་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ལ་ཡོད་པ་ནི་ཐུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་ཡོད་པ་ནི་བཀའ་བསྟན་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་དེ་དག་གི་འདོད་པ་བཀོད་ནས་ཡོད་པས་གསལ་ལོ། །དེའི་གྲུབ་མཐའ་རྟག་ཆད་དུ་སྨྲ་བ་དེ་དག་སྔར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་མནའ་དཔེ་བཤད་སྲོལ་ཙམ་མིན་པར་ད་དུང་ཡང་ཡོད་ལ། འོན་ཀྱང་རང་རེ་ཞུགས་སའི་ཆོས་ལུགས་འདི་ལྟ་སྒོམ་སྤྱོད་གསུམ། གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་རྣམ་བཞག་གང་གི་ཆ་ནས་ཡིན་ཡང་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་པ་གསེར་རབ་མ་ལ་བསྲེགས་བཅད་བརྡར་

གསུམ་བྱས་པ་ལྟར་ཇེ་གསལ་ཇེ་ལེགས་སུ་འགྲོ་བ་ཞིག་ཡིན་པས་གཞན་དང་གནམ་ས་ལྟ་བུའི་བསྒྱུར་ཐབས་མེད་པའི་ཁྱད་པར་མཆོག་གི་ལམ། མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བ་ལས་སྒྲོལ་བའི་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པ་ནི། རྒྱལ་བས་གསུངས་པའི་བཀའ་དང་རྗེས་འཇུག་མཁས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས་རྟོགས་ཐུབ་པ་ཡིན། དེ་དག་ལ་ཐོས་བསམ་གྱི་སྐལ་བ་དང་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་ནུས་པ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་། དམ་པའི་ཆོས་འདི་སྤུར་མེད་པ་ཞིག་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་བྱོན་ནས་གསར་དུ་རྩོམ་ཡོང་བ་ཞིག་མིན་པ་ནི་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་པ། ཟབ་ཞི་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡེ་ནས་འདུས་མ་བྱས་ཤིང་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་མ་རྟོགས་འཁྲུལ་བའི་སེམས་ཅན་ལ་གློ་བུར་མ་རིག་པའི་སྤྲིན་གྱིས་བསྒྲིབས་པ་དེ་བསལ་བའི་ཆེད་དུ་སྟོན་པ་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཆོས་སྐུའི་ངང་ལས་མ་གཡོས་བཞིན་དུ་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ཀྱི་བཀོད་པ་མཛད་ནས་གདུལ་བྱའི་བློ་དང་འཚམས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆར་ཕབ་པར་མཛད་དེ། གདུལ་བྱའི་ཞིང་དང་འདུལ་བྱེད་ཀྱི་སྟོན་པ་ནི་མཐའ་ཡས་མུ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། ལོ་ཉིས་སྟོང་སུམ་སྟོང་གི་ཚད་གཞལ་བ་ནི་ཐུན་མོང་བའི་ངོ་ཁ་ལ་བཤད་པའི་ཕྱོགས་རེ་བ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་ཆ་ཤས་ཤིག་གི་གནས་ཚུལ་ཙམ་ཡིན། དཔེར་ན་རང་ཅག་གི་འཚོ་ཆས་ནང་དུ་སྤྱོད་བཞིན་པའི་གློག་གི་ནུས་པ་འདི། སྤུར་འབྱུང་བཞིའི་རྡུལ་ཕྲན་ཚོགས་པའི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་འདི་ཆགས་པ་ནས་བཟུང་གློག་ཅེས་པ་དེ་ཡང་གྲུབ་ནས་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་འདི་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་ཚུལ་མ་ཤེས་པར་མི་ལོ་ཁྲི་ཕྲག་མང་པོར་འདས་ཤིང་། དུས་རབས་ཤིག་ལ་མི་བློ་རིག་བཟང་བ་ཞིག་གིས་རང་བྱུང་གི་ཁམས་ནས་ཚུར་སྤོག་འདོན་བྱས་ཏེ་མི་ལ་ཕན་གནོད་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་གློག་འདི་བྱུང་ཞིང་། དེ་དང་

མཚུངས་པར་དགེ་བ་བཅུ་བསྒྲུབས་ན་ཕན་ཡོན་ཡོད་པ་དང་། མི་དགེ་བཅུ་བྱས་ན་སྡིག་པ་འབྱུང་བ་ནི་སྔར་ནས་རྒྱུ་འབྲས་བསླུ་མེད་དུ་ཡོད་ལ། ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་རྩ་གསུམ་གྱི་འདུལ་ཁྲིམས་སོགས་སྟོན་པས་བཅས་པ་ལས་རང་བཞིན་གྱི་སྡིག་ལྟུང་མི་བསད་ན་སྡིག་ལྟུང་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པས་གསར་དུ་སྡིག་པ་ཡོད་པར་མཛད་པ་ག་ལ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱང་བླང་འདོར་ལེན་གྱི་གནད་མ་ཤེས་པར་དམུས་ལོང་སྨུན་པར་འཁྲམས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བླང་དོར་གྱི་གནད་རིག་པའི་མིག་གསར་བ་ཞིག་ཕྱེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན། ངས་ནི་ཁྱོད་ལ་ཐར་བའི་ཐབས་བསྟན་གྱིས། །ཐར་བ་རང་ལ་རག་ལས་བརྩོན་པར་གྱིས། །ཞེས་པ་ལྟར་ཐར་བའི་ལམ་སྟོན་པ་པོ་ལ་སྟོན་པ་ཟེར་བ་ཡིན་པས། དམ་པའི་ཆོས་ནི། ཞི་བ། བསིལ་བ། འདུས་མ་བྱས་པ། འགོག་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པ་ཞིག་ཡིན་པས། འགོག་པ་དམ་པ་དེ་ཉིད་མངོན་དུ་མ་གྱུར་བའི་གང་ཟག་ལ། གདུལ་བྱའི་བློ་རིམ་དང་འཚམས་པར་རིམ་གྱིས་འདྲེན་པ་དང་། གཅིག་ཅར་དུ་འདྲེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས། དཔེར་ན་སྨན་པས་ནད་ལ་དཔག་པའི་སྨན་ནད་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྣ་ཚོགས་དང་། ནད་པ་ཕྲིས་པ་དང་། དར་མ་དང་། རྒན་པོའི་གཟུགས་གཞི་རྣམས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་དང་བསྟུན་ནས་སྦྱིན་པ་དང་འདྲ་བར་ཤེས་པར་བྱས་ནས། ནད་པས་སྨན་བཏུངས་རྗེས་ད་གཟོད་ནད་དྲག་ཏུ་ཡོད་པ་ནི་རང་ཅག་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུན་ཤེས་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་སྨན་དེས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ནད་བཅོས་དགོས་ཀོ། རང་རྒྱུད་ལ་འདྲེས་ནས་ཡོད་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོར་ཆོས་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ལ་འདྲེས་པའི་ཐབས་བྱེད་དགོས། སྟོན་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་བཟུང་ཡོད་པའི་ས་དེ། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱིས་ཕྲོགས་ནས་དབང་བསྒྱུར་བྱེད་དུ་འཇུག་དགོས་པས་དང་པོ་བློ་ཆོས་སུ་འགྲོ་ཚུལ། ཆོས་ཀྱི་སྒོར་རང་ཉིད་ཕར་འཇུག་ཐབས་བྱེད་པའམ་ཡང་ན་རང

རྒྱུད་ཀྱི་སྨོར་ཆོས་ཚུར་འདྲེས་ཐབས་བྱེད་དགོས་མ་གཏོགས། ཆོས་ཕར་ཆད་རང་ཚུར་ཆད་པ་དང་། ཡང་ན་ཆོས་པོ་ཧེ་དོ་པོ་བཞིན་བརྩིགས་ཏེ། ནོར་གྱི་འདུ་ཤེས་བཞག་པ་དང་། དེའི་ནང་དོན་གོ་མི་དགོས་པའི་བྱིན་རླབས་ཤིག་ལོག་ནས་ཡོང་བ་ཙམ་ལ་རེ་ནས་བསྡད་ཆེ་ཆོས་དང་རང་རྒྱུད་ཡ་བྲལ་ནས་ཆོས་ཀྱིས་ཕན་མི་ཐོགས་པས། དང་པོ་བློ་ཆོས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། དེ་ནས་ཆོས་ལམ་དུ་འགྲོ་བའི་ཐབས་སེམས་རྐྱེན་ཁར་མི་འཚོར་བར་བྱ་དགོས། ཁྱད་པར་དུ་ཉེ་འབྲེལ་གཉེན་ཚན་གྱི་བདུད་དང། ཆོས་བརྒྱད་ཆགས་སྡང་གི་བདུད་དང་། རྣམ་གཡེང་ལེ་ལོའི་བདུད་དང་། ཐེ་ཚོམ་ལོག་ལྟའི་བདུད་རྣམས་རང་རྒྱུད་ལ་མི་འཇུག་པར་བྱས་ནས་ཆོས་ལམ་དུ་འགྲོ་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཡུལ་གྱི་རྐྱེན་ནི་དུག་ལས་མཐུ་ཆེ་ཞིང་། །ཁཤེས་དང་སྡིག་པའི་གྲོགས་ཀྱིས་མཐའ་བསྐོར་བས། །དེ་རིང་སྐྱེས་པའི་ངེས་འབྱུང་སང་ཉིན་ཡིབ། །འདི་ལ་རིམ་ནད་བཞིན་དུ་འཛེམས་པར་མཛོད། །ཅེས་གསུངས་པས། དེ་ལྟ་བུའི་བདུད་རིགས་ཀྱི་གནོད་པ་དེ་དག་ནད་ངན་ལྟར་འཛེམས་ནས་ཆོས་ལམ་དུ་འགྲོ་བར་བྱེད་པ་ནི་གལ་ཆེའི་ནང་གི་དོན་ཆེན་ཡིན་ནོ། །དེའི་སྟེང་དུ་ལམ་གྱི་འཁྲུལ་བ་སེལ་ཐབས། འདི་ལྟར་སྣང་བའི་སྣང་སྲིད་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཟུང་བའི་ཡུལ་མེད་པ་སྒྱུ་བ་དང་མིག་ཡོར་ལྟ་བུ་དང་། འཛིན་པའི་སེམས་མེད་པ་བར་སྣང་དག་པ་སྤྲིན་གྱིས་མ་གོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ཕ་རོལ་ན་འཁོར་བ་ཞེས་པ་ཞིག་ཟུར་ནས་ཡོད་མ་མྱོང་བས་མེད་སྣང་འཁྲུལ་བའི་རང་བཞིན་དེ་ཤེས་ན་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་ཏེ། ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་ནས་སྤང་བླང་རྒྱུ་འབྲས་ཅི་སྣང་ཐམས་ཅད་རང་དག་ཏུ་སོང་བས། གནས་ལུགས་གཤིས་ཀྱི་དོན་དེར་རྒྱུ་འབྲས་ལས་འདས་པ་ངོ་མཚར་བའི་རྟོག་ཆེན་བརྒྱད་ཀྱི་དོན་ཇི་བཞིན་པར་ཤེས་པར་

བྱེད། །དེ་ཡང་དེའི་རྟེན་གཞི་རིག་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དོན་དམ་སྨྲ་བསམ་བརྗོད་མེད། ཆོས་དབྱིངས་ལྷུན་གྲུབ་ཆེན་པོའི་བདག་ཉིད་ནི། ཟབ་ཞི་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་ཡེ་ནས་འོད་གསལ་བའི་རང་བཞིན། ཆོས་སྐུ་དྲི་མེད་དུས་གསུམ་འཕོ་འགྱུར་མེད་པའི་ངོ་བོར་རྟོགས་པ་དེ་གནས་ལུགས་རང་བཞིན་མཐོང་བའི་ལྟ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ལྟ་བ་ངོ་ཤེས་པའི་ངང་དེར་བྱིང་རྒོད་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བའི་སྒོ་ནས་ཡེངས་མེད་བློ་བྲལ་ཆེན་པོ་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེན་མཁའ་ལྟར་རྣམ་དག་རྒྱ་ཆད་ཕྱོགས་ལྷུང་དམིགས་བསམ་བརྗོད་པ་དང་བྲལ་བའི་ངང་སྐྱོང་བ་ནི་སྒོམ་པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ལྟ་སྒོམ་དང་ལྡན་པས་ནང་འཛིན་པ་གང་ཤར་རང་གྲོལ་དང་། ཕྱི་གཟུང་བ་རྨི་ལམ་དང་སྒྱུ་མའི་ཚུལ་དེ་ཉིད། དོན་ལ་གཉིས་མེད་སྣང་སྟོང་མེད་པར་སྤྱོད་པས་ན་སྤྱོད་པ་དང་། །དེ་ལྟ་བུའི་ལྟ་སྒོམ་སྤྱོད་གསུམ་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས། གཟུང་འཛིན་དང་། ཉོན་མོངས་དང་། དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཤེས་པས་རང་གྲོལ་ཏེ་སྐྱེས་པ་དང་གྲོལ་བ་དུས་མཉམ་པ། གྲོལ་བས་ཡེ་རྫོགས་ཆོས་ཉིད་མཉམ་པའི་ངང་ཆེན་པོར་དེར། འཁོར་བ་སྤངས་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འཚོལ་མི་དགོས་པར་གང་སྣང་དོན་གྱི་གསལ་འདེབས། གང་ཤར་ཆོས་སྐུའི་རང་རྩལ་འཁྲུལ་དང་མ་འཁྲུལ་གཉིས་ཀ་ཆུ་དང་རླབས་བཞིན་ཆོས་སྐུ་གཅིག་གི་ཡོ་ལང་དུ་ཕྱམ་གཅིག་པ་ནི། མཐར་ཐུག་དོན་གྱི་ཡང་རྩེ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་གནད་ཀྱི་འགག་དོན་དངོས་སོ། །མདོར་ན་དམ་པའི་ཆོས་གང་ཞིག་ཐབས་ཇི་ལྟ་བུས་ཉམས་སུ་ལེན་ཡང་། ཐོག་མེད་ནས་ད་ལྟའི་བར་འཁྲུལ་བའི་བདག་འཛིན་གྱི་འཆིང་བ་རང་སར་གྲོལ་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་སྤྲིན་བཞིན་དུ་དབྱིངས་སུ་དག་པའི་ལམ་གྱི་འཁྲུལ་བ་སེལ་ཐབས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བ་ནི་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་པ་རྣམ་དག་ཞིག་གི་གནད་ཀྱི་གདམས་པ་ལ་གཟུང་དགོས་པ་ནི། ཉམས་ལེན་ཆོས་བཞིའི་ནང་གི་མེད་དུ་མི་

རུང་བའི་ཆོས་གསུམ་པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་གནད་ངེས་པར་བྱས་ནས་སྐབས་འདིར་བསྟན། །སྲིད་པ་འདི་ན་ཡིད་བཞིན་ནོར་གཅིག་པུ། །ཀུན་མཁྱེན་བླ་མའི་གཞུང་ལུགས་རིན་པོ་ཆེ། །འདི་ལས་གཞན་ལ་སངས་རྒྱས་ཡོད་མིན་ན། །འདི་ལ་རབ་དགའ་མི་སྐྱེ་སུ་ཞིག་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་གསུང་གསང་བའི་མཛོད་ལ་མངའ་བརྙེས་པ། འཕགས་པའི་ཡུལ་ན་དགའ་རབ་དབྱེས་པ་རྡོ་རྗེ་དང་། གངས་ཅན་ཡུལ་འདིའི་རྒྱལ་དབང་ཀློང་ཆེན་པ་གཉིས་ཀ་ནམ་མཁའི་ཉི་ཟླ་ཟུང་གཅིག་དང་འདྲ་བ་དེའི་གསུང་གི་གསང་བ་ཟབ་མོ་མཛོད་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་བདུན་འཆད་ཉན་གྱི་སྐབས་ནས། ཐེག་རྩེའི་དགོངས་དོན་ཚིག་དོན་བཅུ་གཅིག་ནི། །ལེགས་བསྡུས་ཁ་ཚང་དོན་དྲིལ་མན་ངག་གི །ཉམས་ལེན་གནད་ཀྱི་མཛོད་གཅིག་སྲིད་པ་ན། །སྲིད་པའི་རྩ་བ་གཅོད་ལ་གཅིག་ཏུ་དཔའ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའི་གཞི་དངོས་པོའི་གཤིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་བསྟན་པ་ནས་མཐར་ཐུག་འབྲས་བུའི་གྲོལ་ས་ཆེན་པོའི་བར་རྡོ་རྗེའི་གནས་བཅུ་གཅིག་གིས་བསྟན་པ་ཚིག་དོན་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་དམ་འོད་གསལ་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་འདི་ཉིད། རྒྱུད་ལྟར་འཆད་པ། ལུང་ལྟར་འཆད་པ། མན་ངག་ལྟར་འཆད་པའི་འཆད་ཚུལ་རྣམས་ལས་མན་ངག་ཉམས་ཁྲིད་ཀྱི་འཆད་ཚུལ་ལ་རྒྱུད་ལུང་གཉིས་ཀྱིས་ཟུར་བརྒྱན་ནས་འཆད་པ་ལས།

རྡོ་རྗེའི་གནས་ལྔ་བ།
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལམ་བསྟན་པའི་རིམ་པ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ།

༼ཀ༽ མདོར་བསྟན་པ།

རྡོ་རྗེའི་གནས་ལྔ་བ། དེ་ནས་ཡེ་ཤེས་གང་ལས་འཆར་བའི་ལམ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི། ཐལ་འགྱུར་ལས། རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལམ་ཉིད་ནི། །རང་གི་རྩ་ཡི་འཁོར་ལོ་ལ། །སྐུ་གསུམ་རང་ཆོགས་གནས་པ་སྟེ། །རོ་མ་རྐྱང་མ་ཀུན་འདར་མ། །རྩ་གསུམ་དག་གིས་ལུས་བཟུང་སྟེ། །དབུས་མས་འཁོར་ལོ་བཞི་རྟེན་བྱེད། །འདི་དག་གཡས་གཡོན་དབུས་གནས་པས། །ཀུན་རྫོབ་དོན་དམ་དབྱེ་བ་ཡིས། །ལུས་དང་ཡན་ལག་བསྐྱེད་པ་དང་། །སྒྲོན་མ་ཉིད་ཀྱང་སྣོན་པར་བྱེད། །ཅེས་སོ། །རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལམ་ནི། རང་ལུས་རྩ་ཡི་འཁོར་ལོ་སྐུ་གསུམ་རང་ཆོགས་ཀྱི་གནས་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་རྩ་འཁོར་ལོ་བཞི་དང་གཙོ་མོ་གསུམ་དབུས་ལ་གནས་ནས་འཁོར་ལོ་བཞིའི་རྟེན་བྱེད་པ་དང་། རོ་རྐྱང་གཉིས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གྱི་དབྱེ་བས་ལུས་དང་

ཡན་ལག་སྐྱེད་པ་དང་། སྨྲོན་མ་སྨིན་པར་བྱེད་པའི་ལས་བྱེད། ཁྱད་པར་དུ་རོ་མས་བདེ་བ་སྐྱེད་ཅིང་དྭངས་མ་སྡུད་པ་དང་། རྐྱང་མས་རླུང་གི་འཕེན་སྡུད་དང་ཐིག་ལེ་དགུག་འདྲེན་བྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལུས་བསྐྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བསམ་བློ་བཏང་ན་རོ་མས་ལུས་བསྐྱེད། རྐྱང་མས་ངག་བསྐྱེད། ཀུན་འདར་མས་ཡིད་བསྐྱེད་ནས་སྒོ་གསུམ་གྱི་སྨིན་སོ་དེ་ལྟར་སྨིན་པའོ། །རྒྱས་པར་འོག་ནས་འབྱུང་ངོ་།།

༼ཁ༽ རྒྱས་པར་བཤད་པ།

༼ཀ༽ ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལམ་ངོས་གཟུང་བ།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལམ་ངོས་གཟུང་། རྩའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད། ཐིག་ལེའི་བཀོད་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བསྟན་པའོ། ། དང་པོ་ནི། ཡེ་ཤེས་དངོས་སྣིང་ག་ན་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་བུམ་ནང་གི་མར་མེ་བཞིན་དུ་གནས་པའི་ཟེར་འཕྲོ་བ་ལ་ལུས་ནང་གི་རྩ་ཆེན་བཞི་ནས་རྩ་བྲན་གྱི་ནང་དུ་འོད་གསལ་གྱི་ཐིག་ལེ་སྣང་བ་རྣམས་ནི་ཡེ་ཤེས་ལྔ་རང་ངོའི་རྟེན་དུ་གནས་ཏེ། རྩ་ཆེན་བཞི་ནས་འོད་གསལ་གྱི་གདངས་དེ་ཇི་ལྟར་འཆར་བ་ལུང་དང་འབྲེལ་ནས་བསྟན་པ། ཐལ་འགྱུར་ལས། རོ་མ་རྐྱང་མ་ཀུན་འདར་མ། །ཀ་ཏི་ཤེལ་གྱི་སྦུ་གུ་ཅན། །མེ་ལོང་མཉམ་ཉིད་སོ་སོར་རྟོག ། བྱ་གྲུབ་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ནི། །ཐིག་ལེ་རྒྱུ་དང་མི་རྒྱུ་བ། །རང་རྩལ་རྫོགས་པའི་རྟེན་གནས་སོ། །ཞེས་སོ། །ལུང་གིས་གསལ་བ་དེ་ལྟར་ནང་གདངས་རྩ་ནང་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་ཟེར་

འཕྲོ་བ་ལྷུར་དེ་ལས་ཕྱིར་སྣང་སྒྲོན་མའི་རང་གདངས་འཆར་ཏེ། ཕྱིར་སྒྲོན་མ་ལ།
གནས་ལུགས་གཞི་ཡི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྒྲོན་མ་དྲུག་ཏུ་བཤད་པ་དང་། རྣལ་
འབྱོར་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྒྲོན་མ་བཞི་སྒྲོན་མ་བཞི་ཡིན་རྣམ་བཞག་བཤད་པ་
དང་གཉིས་ལས། །སྒྲོན་མ་བཞིའི་རྣམ་བཞག་འོག་ནས་རྒྱས་པར་འབྱུང་ལ།
དང་པོ་སྒྲོན་དྲུག་གི་རྣམ་བཞག་ནི། གནས་པ་གཞི་ཡི་སྒྲོན་མ་དང་། ཙིཏྟ་ཤ་ཡི་
སྒྲོན་མ་དང་། དཀར་འཇམ་རྩ་ཡི་སྒྲོན་མ་དང་། རྒྱང་ཞགས་ཆུ་ཡི་སྒྲོན་མ་དང་།
བར་དོ་དུས་ཀྱི་སྒྲོན་མ་དང་། མཐར་ཐུག་འབྲས་བུའི་སྒྲོན་མ་དང་དྲུག་གོ །
གནས་པ་གཞི་ཡི་སྒྲོན་མ་ནི་ སེམས་ཉིད་འོད་གསལ་བའོ། །ཙིཏྟ་ཤ་ཡི་སྒྲོན་མ
ནི་སྙིང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོང་གུར་ཕུབ་པ་ལྷ་བུའི་ནང་དུ་འོད་གསལ་བུམ་ནང་གི་མར་མེ་
ལྟར་ཡོད་པའོ། །དཀར་འཇམ་རྩ་ཡི་སྒྲོན་མ་ནི་སྙིང་ནས་མིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་རྩ།
འོད་གསལ་གྱི་ལམ་རྒྱ་སྐར་གྱི་ཉི་ཞུར་ལྟ་བུའོ། །རྒྱང་ཞགས་ཆུ་ཡི་སྒྲོན་མ་ནི་མིག
གི་ཨ་འབྲས་གཉིས་ལ་འོད་གསལ་འཆར་བའི་སྒོ་ཟུག་པ་དེའོ། །བར་དོ་དུས་ཀྱི་
སྒྲོན་མ་ནི་རང་སྣང་འོད་གསལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཤར་ཚོ་ངོ་ཤེས་པ་དང་གདོད་མའི་
གྲོལ་ས་རུ་གྲོལ་བའོ། །མཐར་ཐུག་འབྲས་བུའི་སྒྲོན་མ་ནི་ཡེ་ཤེས་དབྱིངས་སུ་
འཁྱིལ་ནས་གཞོན་ནུའི་བུམ་སྐུའི་སྦུབས་སུ་བཙན་ས་ཟིན་ཏེ་འབྲས་བུ་ལྷུན་གྲུབ་རིན་པོ་
ཆེའི་སྦུབས་སུ་གྲོལ་བའོ། །འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་མི་གསལ་བ་གསལ་
བར་བྱེད་པ་སྒྲོན་མས་མུན་པ་སེལ་བའི་མཚུངས་ཚོས་དང་སྦྱར་ནས་འདྲ་བ་རྒྱུ་མཚན་
དུ་བྱས་ཏེ་སྒྲོན་མ་ཞེས་གསུངས་སོ། **།ཀླིང་གཞིའི་འོད་གསལ་ལས་འོད་རྩའི་སྒོ་བཞི་
ཡོད་དེ།** རྣམ་པར་འཆར་བར་བྱེད་པ་**ཀ་ཏི་གསེར་གྱི་རྩ་ཆེན།** རྣམ་པར་ནུབ་པ་
བྱེད་པ་**ཤེལ་བུག་ཅན།** སྐད་ཅིག་གིས་འཆར་བར་བྱེད་པ་**དར་དཀར་སྣལ་མ།**
སྐད་ཅིག་གིས་ནུབ་པར་བྱེད་པ་**སྟོང་པ་རང་གྲོལ་ལོ།** **།དེ་ཡང་གསེར་གྱི་རྩ་ཆེན**

ནས་འོད་གསལ་འཆར་བར་བྱེད་པ་དང་། ཤེལ་གྱི་སྦུག་མར་ནང་དུ་ནུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། དར་དཀར་སྣལ་མ་ཕྲ་ལ་འཁྲིལ་འདི་རྩ་གཉིས་ལ་མིང་གཅིག་ལྟ་བུ་ཡོད་ཀྱང་རྩ་རྩ་བ་གཅིག་ལ་རྩེ་མོ་གཉིས་ཀྱི་མིང་གཅིག་ཏུ་བཟུང་ན་ཡང་ཆོག་གོ །ནས་ཕྱིར་ཡུལ་འཆར་བ་དང་། སྟོང་པ་རང་གྲོལ་ནས་དབྱིངས་སུ་ནུབ་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ཡང་ཀ་ཏི་གསེར་གྱི་རྩ་ཆེན་ནི་སྙིང་ག་ནས་རང་བྱུང་ངོ་བོ་རྩའི་འོད་གདངས་མཆོན་ལ། ཤེལ་སྦུག་ཅན་ནི་སྒྲོག་རྩར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གདངས་གསལ་ཞིང་། དར་དཀར་སྣལ་མ་ཕྲ་ལ་འཁྲིལ་བ་ནི་རྒྱུན་གཅིག་ཏུ་བཤད་པ་ཕྱིར་སྣང་བའི་བྱེད་པ་གཅིག་པས་གཅིག་ཏུ་བཤད་ཀྱང་དར་དཀར་སྣལ་མ་དང་ཕྲ་ལ་འཁྲིལ་ཞེས་མིང་གཉིས་སུ་བགྲངས་སོ། །མིག་གཡས་སུ་འོད་རྩ་ཟུག་པ་དེ་དར་དཀར་སྣལ་མ། གཡོན་དུ་ཟུག་པ་དེ་ཕྲ་ལ་འཁྲིལ་ལོ། །དེར་མ་ཟད་ཕྲ་ལ་འཁྲིལ་གྱི་ནང་རྩ་འཕྲེང་བུ་གཅིག་ལ་བཞིར་གྱེས་པས་འཁོར་ལོ་བཞིའི་དབུས་སུ་འོད་རྩའི་གདངས་སོ་སོར་ཁྱབ་པས་རྒྱུད་ལ་ལར་སྟོང་པ་རང་གྲོལ་མེད་པས་འདི་བཤད་དོ། །སྟོང་པ་རང་གྲོལ་ནི་དབུ་མའི་ནང་ནས་ཚངས་བུག་ལ་ཟུག་པས་རིག་པ་རྟོག་མེད་ཀྱི་སྐུ་དབྱིངས་སུ་ཐིམ་རུང་དུ་འཆར་བའི་ལམ་བྱེད་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་འོད་རྩ་ལྔ་ནི་ཡེ་ཤེས་ལྔ་དང་སྦྱར་བ་ཡིན་ལ་སྟོང་བ་རང་གྲོལ་མ་བཤད་པའི་ལུགས་ལྟར་བཞིར་བྱས་དུས་སྒྲོན་མ་བཞི་དང་སྦྱོར་ཏེ། སྙིང་ནས་ཨ་ཤ་ཧྨྲུ་ཏིར་བརྒྱུད་དེ་སྣལ་ཚིགས་ནས་རྩེ་རྒྱུང་གཡས་དང་དུང་ཁང་ནས་རྒྱང་ཞགས་སུ་བརྒྱུད་པར་འོད་རྩ་དྭངས་པ་ལས་སྒྲོན་མ་བཞི་ཆར་རང་གདངས་ནམ་མཁའ་ལ་འཆར་བ་ནི། རང་ཤར་ལས། ཡང་དག་སངས་རྒྱས་དགོངས་པ་ནི། །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་རང་རྒྱུད་ལ། །སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་ཚུལ་དུ་གནས། །དེ་ཡང་ཙིཏྟའི་དཀྱིལ་དུ་གནས། །ཡུངས་འབྲུའམ་ནི་ཏིལ་འབྲུ་ཙམ། །མ་བསྐྱེད་རྫོགས་པའི་ཚུལ་དུ་གནས། །ཙིཏྟ་སྒོ་བཞི་མ་འགགས་གསལ། །རྣམ་པར་

འཆར་བར་བྱེད་པ་དང་། །རྣམ་པར་ནུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། །སྐད་ཅིག་འཆར་བར་བྱེད་པ་དང་། །སྐད་ཅིག་ནུབ་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ཡང་མཚན་བརྗོད་འདི་ལྟ་སྟེ། །ཀ་ཏི་གསེར་གྱི་རྩ་ཆེན་ཏེ། །ཤེལ་གྱི་སྦུ་གུ་ཁོག་པ་སྟོང་། །དར་དཀར་སྣལ་མ་ཕྲ་ལ་འཁྲིལ། །སྟོང་པར་རང་གྲོལ་རྩ་ཆེན་པོ། །དེ་ཡང་སྒོ་བཞི་རང་སྣང་རྩ། །དེ་ནས་ལམ་བྱུང་ཏླུ་ཏིར་ཐིམ། །ཏླུ་ཏིའི་ནང་ནས་འོད་འཕྲོས་ཏེ། །སྒལ་ཚིགས་གཡས་ནས་ལམ་བྱུང་ནས། །རྩེ་ཆུང་གཡས་ནས་དུང་ཁང་ཐིམ། །དེ་ནས་འོད་འཕྲོས་སྒྲོན་མ་བཞི། །མ་འགགས་ནམ་མཁའ་སྟོང་པ་ལ། །སང་ངེ་སལ་ལེ་འོད་ཀྱི་སྐུ། །ལུ་གུ་རྒྱུད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་གནས། །སྒྲོན་མ་རྣམ་བཞི་འདི་ལྟ་སྟེ། །ཐིག་ལེ་སྟོང་པའི་སྒྲོན་མ་དང་། །རིག་པ་དབྱིངས་ཀྱི་སྒྲོན་མ་དང་། །ཤེས་རབ་རང་བྱུང་སྒྲོན་མ་དང་། །རྒྱང་ཞགས་ཆུ་ཡི་སྒྲོན་མ་རྣམས། །སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་གནས་པའོ། །ཞེས་སོ། །སྒྲོན་མ་བཞི་རུ་ངེས་པ་ནི། རྣལ་འབྱོར་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཕྱིའི་དབང་བཞིར་ངེས་པ་དང་། ནང་འཁོར་ལོ་བཞིའི་རྩ་ཁམས་དང་། གསང་བ་ཡེ་ཤེས་བཞི་དངོས་སུ་གསལ་བ་དང་། ཁྱད་པར་སྒྲོན་མ་བཞིའི་འཕེལ་བསྟན་པ་ཡིན་པས་ན་སྒྲོན་མ་བཞིའོ། །ཐིག་ལེ་སྟོང་པའི་སྒྲོན་མ་ནི་རྨ་བྱའི་མདངས་ལྟ་བུ་དང་། རིག་པ་དབྱིངས་ཀྱི་སྒྲོན་མ་ནི་དེ་དབྱིངས་ལ་ཤར་ཚེ་ཡི་གེ་ན་རོ་ལྟ་བུ་དང་། ཤེས་རབ་རང་བྱུང་གི་སྒྲོན་མ་ལ་ངོ་བོ་དང་། གདངས་དང་། རྩལ་གྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་པ་དང་། རྒྱང་ཞགས་ཆུའི་སྒྲོན་མ་ནི་འཆར་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ཡིན་པས་རིག་པའི་གདངས་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་དུ་སྣང་ཞིང་མཐོང་བས་རྒྱང་དང་། དེ་ཡང་རང་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཆིང་གྲོལ་བྱེད་པས་ཞགས་པའི་སྒྲ་ཞུགས་པའོ།།

༼ཁ༽ རྩའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

ཀ༽ རོ་མ་བཤད་པ།

དོན་གཉིས་པ་རྩའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། རོ་མ། རྐྱང་མ། ཀུན་འདར་མ། འོད་རྩ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དང་བཞི་ལས། རོ་མ་ཞེས་པ་ཀུན་གྱི་རོ་ལེན་པར་བྱེད་པས་ལན་ཚྭ་དང་འདྲ་སྟེ་ཐིག་ལེའི་བདེ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྐྱེ་བར་བྱེད་པས་རོ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཡང་འདོད་ཆགས་ལས་བྱུང་བས་མ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་འདོད་ཆགས་ཅན་འདོད་ཆགས་ལ་བརྟེན་ནས་འཚང་རྒྱ་བར་བྱེད་པའོ། །ཡང་ན་རོ་ཞེས་བྱ་བ་བྱ་བྱེད་ཙྪང་བ་སྟེ་ཐིག་ལེའི་འཕྲུལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་སྟེ་བཛོད་པར་དཀའ་བས་མ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ནས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཐིག་ལེ་རྒྱུ་བས་ན་ཐིག་ལེའི་རོ་མཆོག་ཏུ་བདེ་བས་གང་བའོ། །དེ་ཡང་རོ་མའི་འདབ་མར་རོ་རྣམས་འདུས་སར་རླུང་གིས་བསྐུལ་བས་ཟས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་བར་བྱེད་ལ། རྩའི་རོ་དྭངས་མའི་བདེ་བས་ལུས་སེམས་རྒྱས་ཤིང་མ་དེས་ཁྱབ་པར་བྱེད། གནས་པར་བྱེད། རྟེན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ནི། ཐལ་འགྱུར་ལས། རོ་མས་རོ་རྣམས་འཁོར་ལོ་ལ། །རླུང་གིས་བསྐུལ་ཞིང་ཐིག་ལེས་འཕེན། །རོ་ནི་རྩ་ལ་བརྟེན་པ་ཡི། །བདེ་བས་ལུས་སེམས་རྒྱས་པར་བྱེད། །མས་ནི་དྭངས་མ་སྙུད་པ་དང་། །གོང་འོག་གནད་ཀྱི་གཞི་མ་བྱེད། །འདི་ལ་བསྒྱིལ་ཞིང་བརྟེན་པ་གནད། །འདི་ཡི་ཡན་ལག་དྲུག་པོ་ལ། །གཏར་ཞིང་བསྲེགས་ན་ཡེ་ཤེས་འགག །དྲོད་འཐོབ་འདོད་ན་མཉེ་བ་གནད། །རླུང་དང་ཐིག་ལེ་དགུག་པར་

བྱ། །ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་རོ་མ་ལས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཐིག་ལེ་རྒྱུ་བས་ཐབས་ཀྱི་རང་བཞིན། སྐྱེས་པའི་གཡས་དང་བུད་མེད་ཀྱི་གཡོན་དུ་ཡོད་དོ།།

ཁ༽ རྐྱང་མ་བཤད་པ།

རྐྱང་མ་ནི། རྐྱང་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་འཁྱོག་པ་དང་ཡལ་ག་མེད་པ་སྟེ་རང་བཞིན་དུ་དོན་དམ་པའི་ཐིག་ལེ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཐིག་ལེ་གཉིས་ཀའི་རྒྱུ་ལས་དོན་དམ་པའི་འབྱུང་བ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་འབྱུང་བ་སྨིན་པ་དང་འབྱེད་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་རྐྱང་པ་ཡིན་པས་རང་བཞིན་ཙམ་དུ་གནས་པ་ལས་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཀུན་གྱི་གཞི་ཡིན་པས་མ་ཞེས་བྱའོ། །འདི་ལ་བརྟེན་པས་འབད་མེད་དུ་འཚང་རྒྱ་བ་སྟེ། ཉག་གཅིག་དོན་དམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོའི་ཆ་རྐྱེན་ནོ། །འདི་ལ་ཐིག་ལེ་གདབ་པ་དང་། གསེང་ཞིང་མཉེ་བ་གནད་དུ་དབྱུང་བའོ། །དེའང་དེ་ཉིད་ལས། རྐྱང་མས་སྐྱེད་བྱེད་འཁོར་ལོ་ལ། །རླུང་གིས་འཕེན་སྤུད་ཐིག་ལེ་སྤུད། །རྐྱང་ཞེས་བྱ་བ་ཟླ་མེད་པས། །ཉག་གཅིག་དགོངས་པ་སྟོན་པར་བྱེད། །མས་ནི་སྙིགས་མ་སེལ་བར་བྱེད། །ངོ་བོའི་གཟི་མདངས་སྐྱེད་བྱེད་པའོ། །འདི་ལ་གསེང་ཞིང་མཉེ་བ་གནད། །འདི་ལ་ཡལ་ག་མི་སྣང་བས། །སྨིན་སོ་བཞི་ལ་ཐིག་ལེ་གདབ། །ཟས་ལ་དབང་ཐོབ་འདོད་པས་ནི། །རླུང་ནི་བསྐྱིམ་ཞིང་ཆུ་མི་འདོར། །དམ་ཚིག་གིས་ནི་རབ་བརྟག་གོ །ཞེས་སོ། །རྐྱང་མ་ནས་དོན་དམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོའི་ཆ། རྐྱེན་ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་བཞག་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད་ལ། སྐྱེས་པའི་གཡོན་དང་བུད་མེད་ཀྱི་གཡས་ན་ཡོད་ཅིང་འདི་གཅུད་དུས་ཆོས་ཉིད་རྟོག་བྲལ་གྱི་

ཉམས་སྐྱེ་བས་རྒྱུད་མ་ཞེས་བྱ། རང་བཞིན་དུ་བཞག་ན་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་རིང་བུར་གནས་པས་ཀྱང་རྒྱུད་མ་གསུང་བའང་ཡོད་དོ།།

ག༽ ཀུན་འདར་མ་བཤད་པ།

ཀུན་འདར་མ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཀུན་འདུས་པ་སྟེ། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཐིག་ལེ་དང་རྩའི་བདེ་བ་དང་རླུང་གི་བདེ་བ་ཀུན་སྐྱེ་བས་ན་ཀུན་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་སྤྱི་ལ་ཁྱབ་ཆེ་བས་ན་མ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་རྩ་ཕྲན་གྱི་མདུད་པ་ཕྲ་མོ་ཞིག་གིས་འཁོར་ལོ་བཞི་སྟེ། སྐྱེད་བྱེད། དྲན་པ། རོ་ནྲམས། རྩེ་མོ་བཞི་བོ། ལྟེ་བ། སྙིང་ཁ། མགྲིན་པ། སྤྱི་བོ་ནྲམས་ལ་སྦྱར་ནས་རྩ་གཙོ་མོ་གསུམ་ཁ་ལ་ཡོད་ཅིང་དེ་ལས་ཀུན་འདར་མས་གཙོ་བོ་དྲན་པ་དང་རྩེ་མོ་ནྲམ་བཀོད་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཉིས་སུ་གཙོ་བོར་རླུང་དང་ཐིག་ལེ་འཛུག་ཅིང་སྐུ་གསུམ་གྱི་སྣང་བ་སྟོན་ལ། ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པས་གསེང་བ་དང་འབྲིལ་བ་གནད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཀུན་འདར་མས་ནི་དྲན་པ་དང་། །རྩེ་མོའི་འཁོར་ལོར་སྤྱོད་པས་སྨིན། །ལས་རླུང་བཟློག་ཅིང་ཡེ་ཤེས་འཛིན། །ཀུན་ནི་སྤྲུལ་སྐུའི་ཡོན་ཏན་སྟེར། །འདར་བས་ལོངས་སྐུའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །མས་ནི་ཆོས་སྐུ་དངོས་སུ་སྟོན། །འདི་ཡི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལ། །གསེང་ཞིང་འབྲིལ་བ་གནད་ཡིན་ནོ། །ཚོ་ཉིད་སྦྲེལ་ན་བུག་པ་བསྟེན། །ཐིག་ལེ་ལུས་དང་སེམས་ཀྱིས་བྱ། །ཞེས་སོ། །རིག་པ་རྟོག་མེད་ཀྱི་སྐུ་འཆར་ལ་འདི་སྐྱེས་པ་བུད་མེད་གཉིས་ཀའི་ལུས་ཀྱི་དབུས་སུ་གནས། རྩ་དེ་བཙིར་ན་ཡེ་ཤེས་གསལ་བའི་ཉམས་སྐྱེ་ཞིང་། རང་ག་བཞག་ན་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་སྐྱོང་བའི་ལས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རོ་མ་ནི་རྒྱུད་མའི་གཡོན་ནས་འཁྲིལ་ནས་གཡས་སུ

རྒྱུ་ལ། རྐྱང་མ་ནི་སྙིང་གི་རྩེ་མོའི་གཡོན་ནས་འཁོར་ཏེ་མཁྲིན་པ་རྩའི་དྲ་བ་ལས་འཁོར་ནས་ཁོད་པའི་ནང་ན་རྐྱར་ཞུགས་ཏེ་མིག་གཡོན་པ་ན་སྣོ་དོད་པའོ། །རོ་མ་ནི་མིག་གཡས་པའོ། །ཀུན་འདར་མ་ནི་དབུས་དྲང་པོར་གནས་ཏེ་རྩེ་མོ་གསུམ་དུ་ཕྱེས་ནས་སྣོ་དབུས་མ་སྤྱི་བོ་ཚངས་པའི་བུ་ག་ལ་སྣང་བར་བྱེད་ལ། དེ་ནས་རིག་པ་རྟོག་པ་མེད་པའི་སྐུ་འཆར་རོ། །མུ་ཏིག་ཕྲེང་བ་ལས། རིག་པ་རྟོག་མེད་ལུ་གུ་རྒྱུད། །བདེ་ཆེན་ཚངས་པའི་སྣོ་ནས་སྣང་། །ཞེས་སོ། །འཕོ་བའི་སྒོའོ། །རྩེ་མོ་གཡས་པ་རྣ་བ་གཡས་པ་ལ་སྣང་བས་ལས་ཀྱི་རླུང་འགྱུ་སྟེ། འདི་ལ་ཡལ་ག་ཕྲ་མོ་གཉིས་སྣ་བུག་གཉིས་ལ་ཐུག་པས་ལས་རླུང་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་འགྱུ་བའོ། །རྣ་བ་གཡོན་པ་ལ་ཐུག་པ་དེ་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རླུང་འཆར་བར་བྱེད་པའོ། །ཐལ་འགྱུར་ལས། རྣ་བ་གཡས་པས་ལས་རླུང་སྟོན། །གཡོན་པས་སྒྲ་ཉམས་ཡེ་ཤེས་ཉིད། །ཅེས་སོ། །གཡོན་རྩ་ན་རང་བཞིན་གྱི་ཐིག་ལེ་གཡས་ན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཐིག་ལེའོ། །དེ་ཡང་གཡས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་སྐྱིན་པར་བྱེད་ལ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ལུས་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་བཏང་སྙོམས་དང་འབྱུང་བ་འཕེལ་བ་དང་ཉམས་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་དེ་ཉིད་ལ་མདུད་པ་ཕྲ་མོ་བཞི་ཡོད་དེ་ལྟེ་བ་དང་། དྲན་པ་དང་རོ་རྣམས་དང་རྩེ་མོ་བཞི་ན་དང་པོ་རྒྱུས་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྩ་བསྐྱེད་པས་རྩའི་ནང་དུ་ཞའི་རྒྱུ་ཐིག་ལེ་དཀར་པོ་ཡུངས་འབྲུ་ལ་བཙུར་བགོས་པའི་ཆ་ཙམ་ཞིག་གནས་སོ། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་ཡར་འཕེལ་དུ་བསྐྱེད་པས་རྒྱུ་ཞེས་བྱའོ། །སྙིང་ཁ་དྲན་པ་ན་མའི་རྒྱུ་ཐིག་ལེ་དམར་པོ་ཡུངས་འབྲུའི་བཅུ་ཆ་ཙམ་གནས་པས་དྲན་བསམ་སྣ་ཚོགས་པ་འགྱུ་བའི་རྟེན་དུ་གནས་པས་དྲན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ནས་མཁྲིན་པ་རོ་རྣམས་ན་རླུང་གི་ཐིག་ལེ་ཡུངས་འབྲུའི་བཅུ་ཆ་ཙམ་དུ་གནས་ཏེ་དེས་ནི་དྭངས་སྙིགས་འབྱེད་པར་བྱེད་དེ།

སླིགས་མས་དྲི་ཆེན་དང་དྲི་ཆུ་ལ་སོགས་ཕྱིར་འདོར་བར་བྱེད་ལ། དྭངས་མས་ལུས་ཀྱི་བཀྲག་དང་གཟི་མདངས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པས་ན་རོ་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །སྤྱི་བོ་རྩེ་མོ་ན་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ཡུངས་འབྲུའི་བཅུ་ཆ་ཙམ་དུ་གནས་པས་ན་རྩེ་མོ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་དག་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྟེན་ཞེས་བྱའོ། །དེ་དག་འཕོས་པ་ན་ལུས་སེམས་གཉིས་འབྲལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྒྱུ་དེ་ལས་ཁྲག་ཏུ་སྨིན་ལ། ཁྲག་ལས་ཤ། ཤ་ལས་ཆུ་བ། ཆུ་བ་ལས་ཆུ་སེར། ཆུ་སེར་ལས་ཚིལ། ཚིལ་ལས་རྐང་། རྐང་ལས་རྐང་མར། རྐང་མར་ལས་རྐྱུངས་པ། དེ་ལས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཐིག་ལེར་སྨིན་པའོ། །རྐྱང་མའི་མདུད་པ་བཞི་ནི། ལྟེ་བ་སྐྱེད་བྱེད་ན་རྐྱུང་ཞགས་ཆུའི་སྒྲོན་མའི་ས་བོན་ལུས་ཐོག་མ་ཆགས་དུས་མིག་ཆུང་གཉིས་དང་རྩ་རི་ཐག་བརྒྱངས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལྟེ་བ་ནས་ཆགས་པར་གསུངས་པའི་ཐིག་ལེ་རབ་ཏུ་ཆུང་བ་གཉིས་གནས། དྲན་པ་ན་ཤེས་རབ་རང་བྱུང་གི་སྒྲོན་མའི་རྟེན་མེའི་ཐིག་ལེ་རབ་ཏུ་འཕྲོ་བར་གནས་སོ། །རོ་རྣམས་ན་དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པའི་རྟེན་འོད་ལྔའི་ཐིག་ལེ་ཡུངས་འབྲུ་ཙམ་སྨུག་ཁྲུད་དང་བཅས་པར་གནས་སོ། །རྩེ་མོ་ན་ཐིག་ལེ་སྟོང་པའི་རྟེན་འོད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་སོ་སོའི་ཚོན་གང་དུ་གནས་སོ། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་རིག་པ་རྟོག་མེད་ལུ་གུ་རྒྱུད། །བདེ་ཆེན་ཚངས་པའི་སྒོ་ནས་འཆར། །ཞེས་པ་དེ་མངོན་དུ་འཆར་རོ། །དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་རང་བཞིན་དུ་འཚང་རྒྱའོ། །དེས་ན་རང་བཞིན་གྱི་ཐིག་ལེ་ཞེས་བྱ་སྟེ་སྒོ་དག་པ་ལས་སྒྲོན་མ་བཞི་དང་མ་དག་པ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིར་འགྱུར་ལ། འོད་རྩ་དག་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་འཛིན། དེའི་རྟེན་གྱིས་འཁྲུལ་སྣང་གི་སྣང་བ་འཛིན་པས། རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ཚུལ་དུ་ཤེས་རབ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱའོ། །དབུ་མ་ཀུན་འདར་མ་ནི་རྩ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་འདུས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རླུང་གི་འཕེན་སྟུད་

ཀྱིས་འདར་ཞིང་འཁོར་འདས་ཀྱི་གཞིར་བྱུང་བས་མ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ནས་དོན་དམ་པར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་འཁྱུ་སྟེ། འདིའི་མདུད་པ་བཞི་ན་སྐྱེད་བྱེད་ན་སྐྲ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་ཡུངས་འབྲུ་ཙམ་ལ་འོད་ཀྱི་ཞལ་ཕྱག་ཏུ་གསལ་བར་གནས་སོ། །དྲན་པ་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་སྒོ་བཞི་རྟ་བབས་བཞི་དང་ལྷ་སོ་སོའི་སྐུ་མདོག་དང་ཕྱག་མཚན་དུ་གསལ་བ་ཡུངས་འབྲུ་ཙམ་ལ་རང་གང་ལ་བབས་པའི་ལྷའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་རྫོགས་པར་གནས་སོ། །འདིའི་གནད་མི་རྟོག་ཕོག་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས་མཚོན་པས་རང་གི་རིགས་ངེས་པར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་རོ་རྣམས་ཀྱི་རྩ་འཁོར་བཤད་མེད་པས་ཆད་པ་ཡིན་ནམ་བརྟག་པའི་གཞིར་སྣང་ངོ། །རྩེ་མོ་ན་འོད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་ཁྲོ་བོའི་དཀྱིལ་འཁོར་གནས་སོ། །དེ་ཡང་དབུས་མ་ནས་ཁྲག་དང་ཆུ་སེར་མེད་པར་སྟོང་པ་ཟང་ཐལ་བས་ རླུང་གི་ལས། གཡས་ནས་ཆུ་དང་ཁྲག་དང་བྱང་སེམས་རྒྱུ་བས་ཐིག་ལེའི་ལས། གཡོན་ནས་འབྱུང་བའི་དྭངས་མ་དང་ཡེ་ཤེས་རྒྱུ་བས་རྩ་རང་གི་ལས་སོ། །ཀུན་འདར་མ་ནི་རྩ་དབུ་མ་ཡིན་ལ། འདིའི་ངོས་འཛིན་ལ་རྒྱུངས་པའི་ནང་གི་རྩ་ནག་མ་དང་། སྲོག་རྩ་གཉིས་ཀ་གང་རུང་ལ་ངོས་འཛིན་མཁན་ཡོད་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀར་འདིར་མི་འདོད་ཅིང་། འོ་ན་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྟེན་སྲོག་རྩ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་རྩ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས། ལམ་སྦྱོང་བའི་སྐབས་སུ་དེའི་ནང་དུ་རླུང་འདུ་ཆེ་འོད་གསལ་འཆར་ཞིང་འཆི་བའི་ཚེ་ན་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ་པ་ཞིག་གོ།

ང༽ འོད་རྩ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བཤད་པ།

གསུམ་པ་འོད་རྩ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་ནི་སྙིང་གའི་འོད་གསལ་ལས་སྒོ་བཞིར་ཕྱེས་པས་རྩ་བཞི་སྟེ། ཀ་ཏི་གསེར་གྱི་རྩ་ཆེན་ནས་འོད་གསལ་གྱི་སྣང་བ་འབྱུང་བའི་རྟེན་བྱེད། འདི་ནི་རང་བྱུང་གསང་བ་ཆེན་པོའི་རྩ་ཀ་ཏི་ཤེལ་གྱི་སྦུ་གུ་ཅན་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། རང་བྱུང་གི་སྒྲས་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་མ་བསྐྱེད་པའི་འོད་རྩ་ཞིག་ཡིན་པར་བསྟན། དེ་སྙིང་ནས་མིག་ཏུ་འབྲེལ་ནས་ཐིག་ལེ་སྟོང་སྒྲོན་སོགས་འཆར་རོ། །དར་དཀར་སྣལ་མ་ནས་ཕྱིར་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་རྟེན་བྱེད། ཕྲ་ལ་འཁྲིལ་ནས་རང་འཆར་བའི་རྟེན་བྱེད། ཤེལ་བུག་ཅན་ནས་རང་སྣང་བའི་རྟེན་བྱེད་དོ། །སོ་སོའི་བྱེད་ལས་བྱེ་བྲག་པ་གསུངས་པའོ། །སྟོང་པ་རང་གྲོལ་ནི་ཚངས་བུག་ལ་ཉུག་པ་སྟེ་ལུ་གུ་རྒྱུད་སྐུའི་རྟེན་བྱེད་པ་དང་བསྒོམས་ན་ནང་རྩ་ལྔ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་ལྔའི་འོད་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་དུ་བཞིར་བྱེད་པས་དག་པ་དབྱིངས་ཀྱི་སྒྲོན་མ། ཐིག་ལེ་སྟོང་པའི་སྒྲོན་མ། རྐྱང་ཞགས་ཆུའི་སྒྲོན་མ། ཤེས་རབ་རང་བྱུང་གི་སྒྲོན་མ་དང་། སྒྲོན་མ་བཞི་འཕེལ་སྟོན་པ་ནི། སྒྲོན་མ་འབར་བ་ལས། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ། །ཙིཏྟ་རིན་ཆེན་གཞལ་ཡས་ལས། །རྩ་ནི་སྟོང་ཕྲག་གྲངས་མང་ཡང་། །ཁྱད་པར་ཆེན་པོའི་རྩ་བཞི་ལས། །ཀ་ཏི་གསེར་གྱི་རྩ་ཆེན་དང་། །དར་དཀར་སྣལ་མ་ལྟ་བུ་དང་། །ཕྲ་ལ་འཁྲིལ་དང་ཤེལ་བུག་ཅན། །འདི་བཞི་ནང་དུ་ཁྱད་པར་དུ། །གནས་ཤིང་ཀླུང་གི་རྟ་ལ་ཞོན། །འབྱུང་དང་འཇུག་དང་རང་ཤར་དང་། །སྣང་བ་ཡི་ནི་བདག་ཉིད་དུ། །ཞེས་སོ། །འོད་རྩ་འདི་དག་ལ་དོན་དམ་པ་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་རྩ་ཞེས་བཤད་དོ། །རྩའི་ཆགས་ཚུལ་འདི་ཐམས་ཅད་རྫོགས་ཆེན་གྱི་རྒྱུད་སྡེ་དག་ནས་བྱུང་བ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་གོ་བ་ལེན་པ་ལས་འདི་ལ་གབ་སྦས་ཀྱི་བཤད་པ་དང་དགོངས་པ་རྩལ་འདོན་བྱེད་རྒྱུ་ལྷག་པོར་མེད་དམ་སྙམ།

༥ག ཐིག་ལེའི་བཀོད་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བསྟན་པ།

ཀ༡ དབྱིངས་སྤྱིར་བསྟན་པ།

དོན་གསུམ་པ་ཐིག་ལེའི་བཀོད་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བསྟན་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། དབྱིངས་སྤྱིར་བསྟན། གནས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད། འོད་གསལ་དག་པའི་ཐིག་ལེས་མཇུག་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི་སྤྱིར་རྩ་གསུམ་འཁོར་ལོ་བཞིའི་ནང་ཐམས་ཅད་ན་འོད་དང་ཟེར་གྱིས་ཁྱབ་ལ། ཁྱད་པར་དུ་རོ་མ་ན་ཀུན་རྫོབ་རྒྱུའི་ཐིག་ལེ་ཐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཟག་བཅས་བདེ་བའི་རང་བཞིན་དང་། རྐྱང་མ་ན་དོན་དམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ཤེས་རབ་ཟག་པ་མེད་པ་བདེ་བའི་རང་བཞིན་དང་། ཀུན་འདར་མ་ན་རང་བཞིན་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་འོད་གསལ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེའི་རང་བཞིན་དབྱིངས་དང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སུ་མེད་པ་སྟེ། ཐིག་ལེ་རྣམ་པ་ལྔ་རུ་བཤད་པ་ནི། གནས་པ་གཞི་ཡི་ཐིག་ལེ་དང་། ལུས་གནས་རྩ་ཡི་ཐིག་ལེ་དང་། ཀུན་རྫོབ་རྒྱུའི་ཐིག་ལེ་དང་། དོན་དམ་སྦྲོས་མེད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་དང་། རང་བྱུང་འབྲས་བུའི་ཐིག་ལེ་དང་ལྔའོ། །རྩ་གསུམ་འཁོར་ལོ་ལྔ་ན་རྒྱུ་བའི་ཐིག་ལེ་དང་བསྡུན་ན་རོ་རྐྱང་གཉིས་ནས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཐིག་ལེ་དང་། དོན་དམ་གྱི་ཐིག་ལེ་གཉིས་རྒྱུ། དེ་ཡང་ལུས་གནས་རྩ་ཡི་ཐིག་ལེའི་ཁོངས་སུ་བསྡུས་ཤིང་། གནས་པ་གཞིའི་ཐིག་ལེ་དང་། རང་བྱུང་འབྲས་བུའི་ཐིག་ལེ་གཉིས་སུ་མེད་པ་དེ། རང་བཞིན་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཐིག་ལེ། དབུས་ཀུན་འདར་མ་ན་བཞུགས་པའི་དབྱིངས་ཡེ་ཟུང་འཇུག་གི་རང་བཞིན་ནམ་ངོ་བོ་ཅན་དེའོ། །དེ་ཡང་**མུ་ཏིག་ཕྲེང་བ་ལས། རྩ་རྣམས་ནང་ན་ཐིག་ལེ་སྟེ། ཁྲ་དང་འཁྱུག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན། །འོད་ཟེར་ཉིད་ཀྱིས་མཛེས་པའོ། །དེ་ཡང་ཆ་ནི་**

གསུམ་པ་སྟེ། །གཡས་དང་གཡོན་དང་དབུས་མའོ། །གཡས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཐིག་ལེ་སྟེ། །བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡན་ལག་ཅན། །བདེ་བ་འདུས་པའི་འབྱུང་གནས་ནི། །སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་གསང་ཆེན་ཡིན། །ཐབས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་རང་བཞིན་ནོ། །དོན་དམ་ཆོས་སྐུའི་རང་བཞིན་ཅན། །སྟོང་གསལ་ཐིག་ལེ་གཅིག་ཏུ་གནས། །དབུས་ན་གནས་ཤིང་རང་བཞིན་གསལ། །སྤྲོ་བསྡུ་སྨྲ་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས། །བག་ཆགས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བྲལ། །ཡོད་མེད་མཐའ་གཉིས་རྣམ་པར་གསལ། །རྟག་ཆད་མུ་ལ་གནས་པ་མེད། །རྣམ་པར་རྟོག་མེད་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ། །བརྗོད་པ་མེད་ཅིང་ངང་གིས་སྟོང་། །དོན་དམ་དངོས་པོའི་ཐིག་ལེའོ། །གཡོན་པ་རང་བཞིན་ཐིག་ལེ་གནས། །བདེ་བ་ཟུང་འཇུག་གཉིས་ཁྱབ་སྟེ། །རབ་ཏུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པར། །ཁ་སྦྱོར་ཉིད་ཀྱི་བདེ་བ་ཐོབ། །ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ། །བདེ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་ལམ། །གསང་སྔགས་ཀུན་བདག་དཀྱིལ་འཁོར་ཡིན། །འཁོར་བ་སྦྱོང་པའི་ཐབས་ཆེན་པོ། །གསང་བའི་ཡེ་གདངས་འབར་བའི་འོད། །དེ་ནི་བདེ་ཆེན་རྡོ་རྗེའོ། །ཞེས་སོ། །གསང་སྔགས་ཀྱི་ཉེ་ལམ་རྩ་ཐིག་རླུང་གསུམ་གནད་དུ་བསྟུན་པ་ཡིན་ཞིང་། འདི་ལ་རྩོལ་བཅས་སྤྲོས་པ་ཅན་གྱི་ལུགས་དང་། སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བའི་ལུགས་གཉིས་ཡོད། རྩོལ་བཅས་སྤྲོས་པ་ཅན་གྱིས་རྩ་རླུང་རགས་པ་འབད་རྩོལ་གྱི་ལམ་དུ་བྱེད་པ་ཐབས་ལམ་པའི་ལུགས་དང་། རྩོལ་མེད་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བའི་ལུགས་བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་བས་འོད་གསལ་གྱི་ཐིག་ལེ་མངོན་སུམ་ལམ་དུ་བྱུས་ནས་འོད་གསལ་གྱི་སྣང་བ་ལ་ཉིན་མཚན་འཁོར་ཡུག་ཏུ་འདྲེས་པར་སྦྱོང་པའོ།།

ཁ༽ གནས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་གནས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ནི། རང་ཤར་ལས། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཙིཏྟ་ན། །རྣམ་དག་སྐུ་ཡི་ཐིག་ལེ་གནས། །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཧྲྀ་དི་ན། །སྟོང་ཉིད་རྟགས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་གནས། །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཤེལ་དཀར་ན། །སྟོང་གསལ་འབར་བའི་ཐིག་ལེ་གནས། །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དར་དཀར་ན། །ལམ་གྱི་ཐིག་ལེ་བཟང་པོ་གནས། །སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་སྟོང་ལམ་ན། །འོད་གསལ་གཉིས་མེད་ཐིག་ལེ་གནས། །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཡུལ་ཉིད་ན། །སྣ་ཚོགས་འཆར་བའི་ཐིག་ལེ་གནས། །དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ། །དབྱེར་མེད་ཚུལ་གྱིས་གནས་པ་ཡིན། །འདི་ཐམས་ཅད་དབྱིངས་དང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སུ་མེད་པའམ་དབྱིངས་དང་རིག་པ་གཉིས་མེད་ཐིག་ལེའི་ཚུལ་གྱིས་བཞུགས་པའི་ཕྱོགས་ནས་གསུངས་པའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རྩ་རླུང་ཐིག་ལེ་རྟེན་བརྟེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པས། ལུས་ངག་གི་གནད་གཟེར་ཆོ་སེམས་དེའི་ཞར་ལ་གྲོལ་ནས་ཡེ་ཤེས་དངོས་སུ་སྣང་བ་ཡིན་པས་སྐུ་གསུམ་ལམ་དུ་བྱེད་པ་ལ་ཐིག་ལེ་བླ་ན་མེད་པའི་གནད་འདི་ཤིན་ཏུ་ཁྱད་འཕགས་ཡིན་ནོ།།

ག༽ འོད་གསལ་དག་པའི་ཐིག་ལེས་མཚུག་བསྡུ་བ།

གསུམ་པ་འོད་གསལ་དག་པའི་ཐིག་ལེས་མཚུག་བསྡུ་བ་ནི། འོད་རྩ་བཞི་ནས་རྒྱུ་བའི་ཐིག་ལེ་སྟེ་འོད་རྩ་དང་པོ་སྙིང་ཁ་ནས་ཡར་ཡོད་པའི་ཀ་ཏི་གསེར་གྱི་རྩ་ཆེན་ན་གཞིའི་ཐིག་ལེ་བཟང་པོ་ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཐུགས་རྗེ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་སྙིང་ག་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་སོ། །སྒྲོ་མིག་ན་ཟླུག་པའི་དར་དཀར་སྣལ་མ་ན་ལམ་གྱི་ཐིག་ལེ་བཟང་པོ་སྒྲོན་མ་བཞི་དང་བཅས་པ་ཆུའི་སྒྲོན་མ་སྟེ་གཡས་ནའོ། །སྒྲོ་རྒྱང་ཞགས་

ན་ཟླུག་པའི་ཕྲ་ལ་འཁྲིལ་ན་བཟང་པོའི་རྩེ་མོའི་ཐིག་ལེ་ཉམས་གོང་འཕེལ་གྱི་སྣང་བ་སྣ་ཚོགས་པ་གཡོན་ནའོ། །འོད་རྩ་གསུམ་པ་ཤེལ་སྦུག་ཅན་ན་ཚད་ཕེབས་ཀྱི་སྣང་བའི་རྟེན་ནང་གསལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཆར་གཞིར་གནས་སོ། །འོད་རྩ་བཞི་བ་ཚངས་སྦུག་ན་ཟླུག་པའི་སྟོང་པ་རང་གྲོལ་ན་རྡོ་རྗེ་ལུ་གུ་རྒྱུད་ཀྱི་སྐུ་གནས་པ་སྟེ། སྒྲོན་མ་འབར་བ་ལས། །གཞི་ཡི་ཐིག་ལེ་བཟང་པོ་དང་། །ལམ་གྱི་ཐིག་ལེ་དེ་བཞིན་བཟང་། །བཟང་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྩེ་མོ་དང་། །བཟང་པོའི་རྒྱན་དང་ལྡན་པར་ཡང་། །རྩ་རྣམས་ཀྱི་ནི་ནང་ན་གནས། །ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་རྒྱུའི་ཐིག་ལེ་ལ་བརྟེན་ནས། ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་ཕྲན་ཚོགས་དང་སེམས་གནས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལམ་དུ་བྱེད་ལ། དོན་དམ་འོད་གསལ་གྱི་ཐིག་ལེ་ལ་བརྟེན་ནས་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཆོས་སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་རང་བབས་ཀྱི་བསམ་གཏན་མངོན་དུ་བྱེད་པར་བསྟན་ཏེ། དེ་ལ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་འདིའི་ལུགས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པས་དོན་དམ་གྱི་ཐིག་ལེ་ལ་བརྟེན་ནས་འོད་གསལ་བསྒོམ་པ་ཡིན་ལ། ཁ་ཅིག་འདིར་འཇུག་པའི་སྐལ་པ་ནི་ཡོད། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ལ་ཞེན་ཆེ་བ་དག་འཇུག་པའི་ཆ་ཙམ་དུ་སྐལ་ཆད་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཙམ་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཐིག་ལེ་བསྒོམ་པའི་ཐབས་དང་རིག་མ་བསྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ལ། ཕྱིས་དོན་དམ་གྱི་ཐིག་ལེ་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་གསུངས་ཏེ། དེའི་རིམ་པ་ནི། ཐལ་འགྱུར་ལས། ཐིག་ལེ་ཆོས་ཉིད་བསྟེན་འདོད་པས། །དོན་དམ་དང་ནི་ཀུན་རྫོབ་ལས། །རེ་ཞིག་ཀུན་རྫོབ་ཐིག་ལེ་ལ། །བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་འདོད་པ་ཡིས། །རིག་མ་མཚན་ཉིད་རྫོགས་པ་ནི། །ལྷ་དང་ལྷ་མིན་ཚངས་པ་དང་། །གལ་ཏེ་རིགས་ངན་མུ་སྟེགས་སམ། །མཚན་ཉིད་རྫོགས་པ་དག་མཐོང་ན། །འགུགས་པའི་སྦྱོར་བ་ངེས་བརྩམས་ནས། །བསྟེན་བྱ་ཉིད་དང་རྩ་རྣམས་དང་། །

དམིགས་བྱ་དག་གིས་ལུས་རྫོགས་བྱ། །དེ་ནས་ཀུན་རྫོབ་ཐིག་ལེ་ཉིད། །དབབ་ཅིང་གཟུང་དང་བཟློག་པ་དང་། །རྩ་ལ་དཔྲམ་ཞིང་རླུང་ལ་བསྲེ། །སྟོང་ཉིད་བསྟེན་བྱ་བློ་རྫིས་བཅད། །ལུས་དང་སེམས་གཉིས་གོ་བཟློག་བྱ། །དོན་དམ་ཐིག་ལེ་བརྟེན་པ་ཡིས། །ཆོས་སྐུ་སྟོང་པའི་ཡུལ་རྣམས་ཀླེད། །ཐིག་ལེ་སྟོང་པའི་སྒྲོན་མ་ཉིད། །ལྷེམས་ཏེ་རིག་པའི་རྩལ་རྣམས་སྦྱངས། །ཉིན་མཚན་མེད་པར་གོམས་སྦྱོད་ན། །འདི་ཉིད་རྩོལ་བྲལ་མངོན་དུ་སྣང་། །དེ་ནི་འབྱོངས་པའི་ཚད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་ཐིག་ལེ་གཉིས་ལས། ཀུན་རྫོབ་ནི་ལམ་འདིར་འཇུག་པའི་ཐབས་ཡིད་ཆེས་སུ་འཇུག་པ་ཙམ་ལས་ལམ་དངོས་མ་ཡིན་པས་འདིར་དེ་ཉམས་སུ་ལེན་ལུགས་རྣམས་བཏང་སྙོམས་སུ་གཞག་གོ །དོན་དམ་གྱི་ཐིག་ལེ་འདི་ལམ་དངོས་ཡིན་པས་རྒྱས་པར་སྟོན་ཏེ། ཁྱད་པར་དུ་སྒྲོན་མ་ལྷེམས་པ་ཡུལ་གྱི་སྐབས་སུ་སྟོན་པས་དེར་རྟོགས་པར་བྱའོ། ། འདི་ཆིངས་གལ་པོ་ཆེ་ཡིན་ཏེ་དེང་སང་ཁ་ཅིག་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གྱི་ཐིག་ལེ་གཉིས་ཀ་འདིའི་ལམ་དུ་འདོད་ལ། ཁྱད་པར་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཁ་ཟིན་བྱེད་པ་ནི་འདིའི་ཕྱོགས་མ་མཐོང་བ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་ལ་སྦྱོང་བྱེད་ལུས་ཀྱི་འཕྲུལ་འཁོར་དམིགས་པའི་ཆིངས་ལ་སོགས་པ་རྩོལ་བཅས་དུ་མ་དང་། སྦྱངས་འབྲས་རགས་པའི་ལུས་ལ་ཧིང་ངེ་འཛིན་བདེ་སྟོང་དུ་འདོད་ལ། འདིར་གོ་བཟློག་སྟེ་ལུས་ལྟ་སྟངས་ལས་མི་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དང་ཞེས་བཞུགས་སྟངས་གསུམ་དང་། གཟིགས་སྟངས་རྣམ་གསུམ་གྱིས་སྣང་བཞི་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ལམ་དུ་བྱེད་པའི་འོད་ལུས་འདོད་པ་ཁྱད་པར་ཆེའོ། །གོང་དུ་བཤད་པའི་སྤྲོས་བྲལ་ཆོས་སྐུའི་ཐིག་ལེ་འོད་གསལ་དག་པ་དེ། རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོན་མ་འབར་བའི་གཞིར་གནས་ཤིང་། སྤྲོས་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བས་བཞུགས་སྟངས་དང་གཟིགས་

སྣང་ངེས་པ་ཅན་གྱི་ཐོག་ནས་འོད་གསལ་གྱི་སྒྲོན་མ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྒོམས་ཚེ་འོད་གསལ་གྱི་སྣང་བ་ཉིན་མཚན་འདྲེས་པ་ལ་སྤྱོད་པ་ཡིན་པས། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ལ་བརྟེན་པའི་འགྱུར་བཅས་ཀྱི་བདེ་བ་ལམ་དུ་བྱེད་པ་དེ། དོན་དམ་གྱི་ཐིག་ལེ་འཕོ་མེད་འགྱུར་བ་དང་བྲལ་བའི་བདེ་སྟོང་ཡེ་ཤེས་སྐྱེད་པའི་ཐབས་དམ་པ་དང་བསྡུར་ན་བསྡུར་ཐབས་མེད་པར་དོན་དམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ལམ་དུ་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། **།ཚིག་དོན་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་ལས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལམ་བསྟན་པ་སྟེ་རྡོ་རྗེའི་གནས་ལྔ་པ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པའོ།།** །།

❁ ❁ ❁

རྡོ་རྗེའི་གནས་དྲུག་པ།

ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒོའི་གནད་བསྟན་པའི་རིམ་པ་

རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ།

༼ཀ༽ ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་ཕྱིར་གསལ་དུ་འཆར་བའི་སྒོ་དངོས་ངོས་གཟུང་བ།

དེ་ནས་ཡེ་ཤེས་འཆར་བའི་སྒོ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་དོན་གཉིས་ཏེ། སྒོ་དངོས་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེ་ལས་འཆར་བ་སྒྲོན་མ་བཞིའི་གནས་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པའོ། ། དང་པོ་ནི། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་ཕྱིར་གསལ་དུ་འཆར་བའི་སྒོ་དངོས་ནི་མིག་གཉིས་ཏེ། དེ་ཡང་འབྱུང་བ་བཞིའི་དྭངས་མ་ལྟེ་བའི་རྩ་མདུད་དུ་སྨྱུན་གཉིས་ཆགས་པ་ལ་རྩ་གསུམ་གྱིས་སྦྲེལ་ཏེ་ལྟེ་བ་ནས་སྙིང་གར་འབྲེལ། དེ་ནས་མགྲིན་པར་འབྲེལ། དེ་ནས་ཀླད་པ་དུང་ཁང་དུ་གཡས་སུ་འཁྱིལ་བའི་རྩ་བཞི་ལས་དབང་པོའི་ཡུལ་འཆར་བར་བྱེད་པའི་རྩ་རྩ་བ་གཅིག་ལ་རྩེ་མོ་ལྔར་ཕྱེས་ནས་སྒོ་ལྔ་སོ་སོའི་རྟེན་བྱེད་པ་ལས། ཁྱད་པར་གཟུགས་མཐོང་བའི་རྟེན་བྱེད་པའི་རྩ་སྐྱོན་ཡོན་དབང་པོ་དྭངས་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་རྩེ་ཆེ་ལ་རྩ་བ་ཕྲ་བ་བ་མེན་གྱི་རྣ་ལྟ་བུའི་རྩ་གཉིས་མིག་གཉིས་ཀྱི་ཨ་འབྲས་ཀྱི་དྭངས

མ་ལ་ཟུག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་སྣང་མཐོང་བ་ལ་མཐོང་ཆ་གཉིས་ཏེ། མ་དག་པ་འཁོར་བའི་ཆ་འཁྲུལ་སྣང་ས་རྫོ་རི་བྲག་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་དང་། དག་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཆ་སྟོང་གཟུགས་འོད་གསལ་གྱི་སྣང་བ་མཐོང་བས་ན། གཉིས་ཀྱི་ཆ་འཛིན་འཁོར་འདས་སྟོན། །ཞེས་བྱའོ། །མཐོང་ཆ་གཉིས་ལ་འང་ཞིབ་ཏུ་ཕྱེ་ན་འོད་ལྔའི་ཆ་དེས་འོད་སྣང་མཐོང་བས་རྒྱུད་ཞུགས་དག་པ་ཆུའི་སྒྲོན་མ་ཞེས་བྱ་ལ། དབང་པོ་རྟེན་གྱི་ཆ་དེས་འཁྲུལ་སྣང་མཐོང་བས་རྒྱུད་ཞུགས་མ་དག་པ་ཆུའི་སྒྲོན་མ་ཞེས་བྱ་བར་གནས་སོ། །རང་བཞིན་དུ་དེ་གཉིས་བསྡོམས་པ་ལ་རྒྱུད་ཞུགས་ཆུའི་སྒྲོན་མ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བཞག་ཀྱང་ཆ་གཉིས་སུ་གནས་ལ། ཤིན་ཏུ་བརྟགས་ན་འོད་ལྔ་དྭངས་པའི་སྣ་དེ་ཉིད་རྒྱུད་ཞུགས་ཆུའི་སྒྲོན་མ་ཡིན་གྱི་འཁྲུལ་སྣང་མཐོང་བ་དེ་མ་ཡིན་ཏེ། ལམ་སྣང་མཐོང་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་གནད་ཆེ་བར་ཡོད་པས་རྟོག་དཔྱོད་ཞིབ་ཏུ་ཐོང་མཛོད། སྔ་རབས་པ་དག་མིག་དངོས་ལ་འདོད་ཀྱང་འོད་ལྔའི་ཆ་ཟུག་པ་རྒྱུད་ཞུགས་དངོས་འོད་ལྔ་ཡིན་པའི་དབྱེ་བ་དེ་མ་ཕྱེད་པར་སྣང་ངོ་། །འཁྲུལ་གཞིའམ་བཤད་པའི་ཁུངས་ནི། ངོ་སྤྲོད་སྤྲས་པ་ལས། སྒྲོ་ནི་རང་གི་མིག་གཉིས་ཡིན། །ཞེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ། འདིའི་གོ་དོན་འགྲོལ་ནས་ཀློང་ཆེན་པའི་རྩལ་འདོན་གྱི་བཞེད་པ་དང་གོང་བསྒྲིགས་ན་ལུང་དེ་ལས་གསུང་བའི་དོན། གསང་བའི་བདག་པོ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལུས་ཅན་བརྟེན་པ་རང་གི་ལུས་བྱུང་ཁོག་གི་སྟོད་དུ་བརྟེན་ནས་ཡོད་དོ། །གནས་སྙིང་ཁ་ན་གནས་ནས་པའོ། ལམ་མིག་དང་སྙིང་གཉིས་ཀའི་བར་ན་རྩ་དར་དཀར་གྱི་སྐུད་པ་དང་འདྲ་བ་མཉེན་ལ་འཁྲིལ་བ་ཁྲག་དང་ཆུ་སེར་མེད་པ་ཞིག་གིས་སྦྲེལ་ནས་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྙིང་རིན་ཆེན་ཟུར་བརྒྱད་ཀྱི་རྟེན་དེ་ལ་བརྟེན་པ་ཡེ་ཤེས་བཞུགས་པ་ལྟར། འོད་ལྔ་དག་པ་རྒྱུད་ཞུགས

ཆུའི་སྒྲོན་མ་དེ་སྒོ་དབང་པོའི་དྭངས་མ་མིག་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོད་པ་འམ་ཟླུག་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་རྟེན་ལ་བརྟེན་པའི་མིང་གིས་བསྙད་ནས། རྒྱང་ཞགས་ཆུའི་སྒྲོན་མ་མིག་གཉིས་སོ་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་པ་དང་། །དེ་མིན་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྒོ་མིག་གཉིས་ལ་ཀློག་གྱུར་གཉིས་ཀྱི་ཆ་འཛིན་འཁོར་འདས་སྟོན་པའི་སྐྱོན་ཡོན་དབང་པོ་དྭངས་བྱེད་ཀྱི་འོད་རྩ་དག་དང་མ་དག་གི་རྒྱང་ཞགས་ཀྱི་སྒོ་གཉིས་ཡོད་པའི་མངོན་ཀློག་གི་དབྱེ་བ་ཞིག་ལ་དཔྱད་པ་ཞིབ་མོར་བྱས་ན་འབྱེད་རྒྱུ་ཡོད་པ་རེད། ད་རུང་རྒྱང་ཞགས་གསུམ་གསུང་དུས་ཡོད་ལ་དེའི་ཚེ་དབང་པོ་འདུས་པའི་རྒྱང་ཞགས་ནི་དབང་རྟེན་ཟར་མའི་མེ་ཏོག་ལྟ་བུ་འདི་ལ་གསུང་བའང་ཡོད། འདི་ནས་རྟོག་དཔྱོད་ཞིབ་ཏུ་ཐོང་གསུང་བ་ནི། གཉིས་ཀྱི་ཆ་འཛིན་འཁོར་འདས་སྟོན། །ཞེས་པའི་ལུང་ལ་དབང་པོ་བཅོལ་ཚེ་འཁོར་འདས་ཀྱི་སྣང་ཆ་གཉིས་སྟོན་པ་ནི་འོད་གསལ་གྱི་གདངས་རྩ་ལམ་ནས་རྒྱུ་བའི་འོད་རྩའི་ཆ་དེས་ཐོད་རྒལ་གྱི་འཆར་ཆའི་འོད་སྣང་དང་ཐིག་ལེ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་ཡིན་པ་དང་། དབང་པོའི་རྟེན་གྱིས་འཁྲུལ་སྣང་མཐོང་བ་ཡིན། དོན་དངོས་སུ་འོད་རྩ་དྭངས་མའི་ཆ་དེ་ལ་རྒྱང་ཞགས་ཆུ་སྒྲོན་དུ་ངོས་གཟུང་དགོས། འཁྲུལ་སྣང་མཐོང་བྱེད་རྒྱང་ཞགས་ཡིན་ཡང་། མ་དག་པ་མཐོང་བྱེད་ཡིན་པས་འོད་རྩ་དག་པ་ལམ་སྣང་མཐོང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱང་ཞགས་ཆུའི་སྒྲོན་མ་མིན་ནོ། །མནའ་རབས་ཀྱི་བླ་མ་རྣམ་པས་གོ་བཟ་འཕྲོད་ཆེད་དུ་དམར་གྱི་ཚིགས་ལྟེབས་པ་ལྟར་ཕྱི་མ་ནང་གཅིག་རིང་དུས་གཅིག་ཐུང་བ་དེ་འདྲ་བ་ཡིན་གསུང་བའི་ཞལ་འཕྲོས་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་འཁྲུལ་སྣང་མཐོང་ཚེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་སྣང་མཐོང་བའི་ནུས་པ་བག་ལ་ཞ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་སྣང་མཐོང་ནས་སྐུ་དང་ཐིག་ལེ་ཤར་ཚེ་མ་དག་པའི་འཁྲུལ་བའི་སྣང་ཆ་བག་ལ་ཞ་བ་ཡིན་ནོ། །རྡོ་རྗེའི་ལུས་དང་པོ་ཆགས་ཚེ་འབྱུང་བཞིའི་དྭངས་མ་ལྟེ་བའི་རྩ་འདབ་ཏུ་སྨིན་གཉིས་ཆགས་ནས་དེ་རྗེས་འོད་གསལ

གྱི་རྩ་ཆགས་ཚུལ་གཞུང་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། འདི་ལྟར་སྒྲོན་གཉིས་གསུངས་ཚེ་སྒྲོན་གཉིས་ནི་མིག་གཉིས་ཡིན་ལ་མིག་ནི་ཐོད་པའི་གཞིར་ཡོད་པས་ལྟེ་བའི་རྩ་ནང་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་ཡོད་སྙམ་ན། འདིའི་སྒྲོན་ཞེས་པ་ལྟ་བྱེད་ཀྱི་མིག་ལ་གསུང་བ་མིན་པར་ལུས་ཐོག་མར་ཆགས་ཚེ་ཆུའི་ཁམས་ལ་བརྟེན་ནས་སྔོན་དུ་ཆགས་པའི་སྙིང་བྱེད་ཀྱི་རྩ་ཡི་མདུད་པའི་ནང་དུ་སྒྲོན་མའི་སྒྲོན་དང་འབྱུང་བའི་སྒྲོན་གཉིས་ཆགས་པ་ལ་གོ་དགོས། འབྱུང་བའི་སྒྲོན་ལས་འབྱུང་བཞིའི་ལུས་གྲུབ་ཅིང་སྒྲོན་མའི་སྒྲོན་ལས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་མཐོང་བྱེད་དམ་དོན་དམ་མྱང་འདས་ཀྱི་གཞི་རྟ་རྒྱང་ཞག་ཆུའི་སྒྲོན་མ་ཆགས། དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་དེ་གཉིས་ཀའི་སྒྲུབ་གཞི་འམ་མཐོང་བྱེད་ཡིན་པས་སྒྲོན་གཉིས་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྦྱར་ནས་གསུངས་པའོ། །འདིའི་སྐབས་ཀྱི་གོ་དོན་དངོས་ནི་རྒྱང་ཞགས་ཆུའི་སྒྲོན་མ་འཆར་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ཡིན་ལ། རིག་ཆའི་གདངས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་སྣང་བས་ན་རྒྱང་། མཐོང་བ་དེ་ཡང་སྐྱེས་བུ་ཡོད་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་མཐོང་ཚུལ་འཆར་བས་ན་ཞགས་པའི་སྒྲ་ཞུགས་པའོ། །ཡིན་ན་ཡང་གཞི་སྣང་གི་འཆར་སྒོ་ནང་ལ་ཡོད་པ་ལས་ཕྱི་རུ་ཡོད་ན་གཞན་རྣམས་དང་མཐོང་བ་གཅིག་པ་ཡིན་པས་ཆོས་ཉིད་ཡུལ་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་རིག་པའི་སྣང་བ་སྐྱར་ཤར་ཚུལ་སོགས་འོག་ནས་འཆད་འགྱུར་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དར་དཀར་དང་ཐྲལ་འཁྲིལ་གྱི་རྩ་སྣ་རྒྱང་ཞགས་ཆུའི་སྒྲོན་མ་ལས་ཐིག་ལེ་སྟོང་པའི་སྒྲོན་མ་ཡི་གེ་ན་རོ་ལྟ་བུ་དང་། སྤྱི་བོ་ཚངས་པའི་བུ་ག་ན་རྡོ་རྗེ་ལུ་གུ་རྒྱུད་རྟོག་པ་མེད་པའི་སྐུ་དང་། དེ་དག་གི་རྩལ་ཤེས་རབ་རང་བྱུང་གི་སྒྲོན་མ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་རྩལ་དུ་མ་དང་འོད་རྩའི་གདངས་ལུ་གུ་རྒྱུད་ཀྱི་སྣང་བ་གསེར་གྱི་སྐུད་པ་ལྟ་བུར་འཆར་རོ། །དེ་སྐད་དུའང་ཐལ་འགྱུར་ལས། ཡེ་ཤེས་འཆར་བའི་སྒོ་ཉིད་ནི། །ལུས་བཅུད་དྭངས་མ་ཀུན་འདུས་པའི། །ཙོཏྟ་ཞེས་པའི་སྒོ་ནས་འཐོན། །གཉིས་ཀྱི་ཆ་འཛིན་སྣང་བ་མཐོང་། །བསྐྱེད་ཅིང་རྩ

འབྲེལ་འབྱུང་བའོ། །རྩེ་མོ་ལས་ནི་གཅིག་གྱུར་པས། །དབང་པོའི་ཡུལ་ལ་འཆར་བྱེད་པའི། །གཅིག་ལ་ཡལ་ག་ལྔ་ཡོད་པ། །སོ་སོའི་དབང་པོའི་སྒོ་ལ་སྣང་། །ཁྱད་པར་སྐྱོན་ཡོན་དྭངས་འབྱེད་པ། །བ་མེན་རྣ་འདྲ་འཁྱིལ་བ་ལས། །ཨ་འབྲས་ཞེས་པ་དཀར་ནག་ཕྱེད། །རིག་ཅིང་གཟུགས་རྣམས་འཛིན་པ་དང་། །ཤེས་པའི་རང་རྩལ་རྫོགས་པར་སྟོན། །འདི་ལས་ཡེ་ཤེས་དངོས་འབྱུང་སྟེ། །མངོན་སུམ་པ་དང་རང་གནད་ཀྱི། །ཆོས་ཉིད་དག་པའི་རང་སྣང་ཡུལ། །རྟོག་བཅས་འགག་པར་གནས་པའོ། །དེ་ཡི་འབྱུང་བྱེད་ཅི་ཞེ་ན། །དོན་དམ་ཆོས་ཉིད་འབྱུང་བ་ལས། །སྒྲོན་མ་རྣམ་པ་བཞི་ཞེས་ཏེ། །སྨིན་ཅིང་འཇུག་ལ་ཁྱབ་སྟོང་བས། །ཆོས་ཉིད་རང་སྣང་སྟུད་པའོ། །ཞེས་པ་དང་། སྒྲོན་མ་འབར་བ་ལས། ཀླད་པ་དུང་ཁང་དཀར་པོ་ནས། །གཡས་སུ་འཁྱིལ་པ་གསུམ་ཡོད་པའི། །རྩ་ནི་བ་མེན་རྣ་ཡི་དབྱིབས། །དབང་པོའི་དྭངས་མ་ཀུན་འདུས་ནས། །དབང་པོའི་ཡུལ་ལ་འཆར་བྱེད་པའི། །རྩ་ཡི་ནང་ན་འདི་ཉིད་གནས། །ཐོག་མ་རང་གི་ལུས་བསྐྱེད་པའི། །མ་ཡི་མངལ་དུ་ཞུགས་པའི་ཚེ། །ལུས་ཀུན་གྱི་ནི་དྭངས་མ་རུ། །ལྟེ་བའི་རྩ་མདུད་ཆེན་པོ་ལས། །དབུས་ཀྱི་གྲུ་གསུམ་ཉིད་དུ་ཡང་། །ཕ་མའི་རྒྱུ་རྐྱེན་དྭངས་མ་ལས། །མིག་གི་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་ཆགས། །དེ་ཡང་ཕ་མའི་ཆ་ཉིད་ལས། །དཀར་ནག་འདྲེས་པ་ཉིད་དུའོ། །འཆར་བའི་སྒོ་ནི་མིག་གཉིས་དང་། །ཞེས་སོ།།

༼ཁ༽ དེ་ལས་འཆར་བ་སྒྲོན་མ་བཞིའི་གནས་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ།

༼ཀ འཆར་གཞི་སྒྲོན་མ་བཞི་མིག་གཉིས་ལས་ཇི་ལྟར་འཆར་བའི་འབྲེལ་དགོད་པས་ངོ་བོ་མདོར་བསྟན་པ།

དོན་གཉིས་པ་དེ་ལས་འཆར་བ་སྒྲོན་མ་བཞིའི་གནས་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འཆར་གཞི་སྒྲོན་མ་བཞི་མིག་གཉིས་ལས་ཇི་ལྟར་འཆར་བའི་འབྲེལ་དགོད་པས་ངོ་བོ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། འཆར་བྱེད་སྒྲོན་མ་དངོས་སོ་སོར་བསྟན་པས་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མིག་གཡས་ནས་རྒྱང་ཞགས་ཆུའི་སྒྲོན་མ་དང་ཤེས་རབ་རང་བྱུང་གི་སྒྲོན་མ་གཉིས་ཏེ་ཇི་སྙེད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐབས་སྣང་བའི་རང་བཞིན་དུ་འཆར་ལ། མིག་གཡོན་ནས་ཐིག་ལེ་སྟོང་པའི་སྒྲོན་མ་དང་དབྱིངས་རྣམ་དག་གི་སྒྲོན་མ་གཉིས་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཤེས་རབ་སྟོང་པའི་རང་བཞིན་དུ་འཆར་ཞིང་། དེའི་དབུས་ཚངས་པའི་བུ་ག་ནས་རིག་པ་རྟོག་མེད་ཀྱི་སྐུ་ལུ་གུ་རྒྱུད་ཐིག་ལེ་བརྩེགས་མར་སྣང་བ་སྟེ། མུ་ཏིག་ཕྲེང་བ་ལས། འགྲོ་བའི་ལམ་ནི་མཐོང་བྱེད་སྒོ། །དེ་ཉིད་གཡས་གཉིས་གཡོན་གཉིས་དབུས། །སྒྲོན་མ་འབར་བའི་ཚུལ་དུ་གནས། །ཐིག་ལེ་སྟོང་པའི་སྒྲོན་མ་དང་། །དག་པ་དབྱིངས་ཀྱི་སྒྲོན་མ་དང་། །ཤེས་རབ་རང་བྱུང་ཉིད་དང་ནི། །རྒྱང་ཞགས་ཆུ་ཡི་སྒྲོན་མ་ནི། །མཐོང་བྱེད་ཡུལ་ལ་སྣང་བའོ། །རིག་པ་རྟོག་མེད་ལུ་གུ་རྒྱུད། །བདེ་ཆེན་ཚངས་པའི་སྒོ་ནས་སྣང་། །ཞེས་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་ལས། །དྭངས་མ་འདུས་པའི་མིག་གཉིས་ནས། །ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཁྱད་པར་ལས། །ཇི་ལྟ་མཁྱེན་པའི་ཐིག་ལེ་དང་། །དག་པ་དབྱིངས་ཀྱི་སྒྲོན་མར་

སྣང་། ཇི་སྙེད་པས་ནི་རྒྱུད་ཞུགས་དང་། །ཤེས་རབ་སྒྲོན་མར་སྨིན་པ་ཡི། །
འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལས་དང་ཡང་། །དབང་པོའི་བྱེ་བྲག་ཇི་ལྟ་བར། །དེ་ལ་
བསླབ་པས་ཤེས་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །ཁ་ཡས་གཉིས་གཡོན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་
བའི་ཐོག་ནས་གཡས་རྒྱུད་ཞུགས་ཆུའི་སྒྲོན་མ་དང་ཤེས་རབ་རང་བྱུང་གི་སྒྲོན་མ་
གཉིས། གཡོན་ཐིག་ལེ་སྟོང་པའི་སྒྲོན་མ་དང་དབྱིངས་རྣམ་དག་གི་སྒྲོན་མ་གཉིས་
ཐབས་ཤེས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བས་ཇི་སྙེད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐབས་སྣང་བའི་འཆར་སྒོ་
དང་། ཇི་ལྟ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཤེས་རབ་སྟོང་བའི་རང་བཞིན་ཟུང་འཇུག་ཡ་མ་
བྲལ་བར་སྤྱི་བོ་ཚངས་པའི་སྒོ་ཆེན་ནས་རིག་པ་རྟོག་མེད་ལྷུག་མཐོང་ལུ་གུ་རྒྱུད་ཀྱི་
ཐིག་ལེ་བརྩེགས་མར་སྣང་བའོ།།

༼ཁ འཆར་བྱེད་སྒྲོན་མ་དངོས་སོ་སོར་བསྟན་པས་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

ཀ༽ རྣམ་དབྱེ་སྤྱིར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྣམ་དབྱེ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། རྣམ་གྲངས་བྱེ་བྲག་ཏུ་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་སྒྲོན་མ་བཞི་སྟེ། རང་ཤར་ལས། སྒྲོན་མ་རྣམ་བཞི་
འདི་ལྟ་སྟེ། །ཐིག་ལེ་སྟོང་པའི་སྒྲོན་མ་དང་། །རིག་པ་དབྱིངས་ཀྱི་སྒྲོན་མ་
དང་། །ཤེས་རབ་རང་བྱུང་སྒྲོན་མ་དང་། །རྒྱུད་ཞུགས་ཆུ་ཡི་སྒྲོན་མ་
རྣམས། །སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་སྣང་བའོ། །ཞེས་པ་དང་། སྒྲོན་མ་འབར་བ་
ལས། འདི་ཀུན་སྒྲོན་མ་རྣམ་བཞི་ཡིས། །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྣང་བ་

འཛིན། །རྒྱུད་ཞགས་ཆུ་ཡི་སྒྲོན་མ་ཡིས། །གཟུགས་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟུད། །ཤེས་རབ་རང་བྱུང་སྒྲོན་མ་ཡིས། །ཐེག་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐེ་ཚོམ་གཅོད། །ཐིག་ལེ་སྟོང་པའི་སྒྲོན་མ་ཡིས། །འཁོར་འདས་བསྲེ་བའི་མཚམས་སྦྱོར་བྱེད། །དག་པ་དབྱིངས་ཀྱི་སྒྲོན་མ་ཡིས། །རྣལ་འབྱོར་ཉམས་ཀྱི་ས་བོན་འདེབས། །འདི་ཀུན་ཁྱད་པར་སྣང་བའོ། །ཞེས་སོ། །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྙིང་ནང་ན་ཡེ་ཤེས་རིན་པོ་ཆེ་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པར་བཞུགས་པའི་གནད་ཀྱིས་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་ཐིག་ལེ་སྟོང་པའི་སྒྲོན་མ་དང་། །རིག་པ་དབྱིངས་ཀྱི་སྒྲོན་མ་དང་། །ཤེས་རབ་རང་བྱུང་གི་སྒྲོན་མ་དང་། །རྒྱུད་ཞགས་ཆུ་ཡི་སྒྲོན་མ་རྣམས་བཞུགས་པ་ཡིན། དེ་ལས་རྒྱུད་ཞགས་ཆུ་ཡི་སྒྲོན་མ་ཡིས་གཟུགས་དང་སོགས་སྤྲས་སྟོན་པའི་དག་པའི་སྣང་བ་སྟུད་པ་དང་། ཤེས་རབ་རང་བྱུང་གི་སྒྲོན་མས་ཐེག་པ་རྣམ་དགུའི་ཐེ་ཚོམ་སོ་སོར་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་ཟབ་མོའི་གནས་ལུགས་མངོན་དུ་བྱས་ནས་བཅད་པ་དང་། ཐིག་ལེ་སྟོང་པའི་སྒྲོན་མས་མ་དག་འཁོར་བའི་འཆར་སྒོ་དང་དག་པ་འོད་གསལ་གྱི་འཆར་སྣང་གཉིས་ཀའི་ས་མཚམས་འབྱེད་ཅིང་འབྲེལ་འཐུད་དེ་མ་དག་པ་ནས་དག་པའི་ས་རུ་སྦྱོར་བ་དང་། དག་པ་དབྱིངས་ཀྱི་སྒྲོན་མའི་འཕེལ་རིམ་གྱིས་རྣལ་འབྱོར་ཉམས་ཀྱི་རྟོགས་པ་མཐར་སོན་པའི་གོང་འཕེལ་གྱི་ས་བོན་བསྐྲུན་པར་བྱེད་དོ།།

ཁ༽ རྣམ་གྲངས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

ཀ། རྒྱུད་ཞགས་ཆུ་ཡི་སྒྲོན་མའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་བཞི་སྟེ། རྒྱུད་ཞུགས་ཚུ། ཐིག་ལེ་སྡོང་པ། དབྱིངས་རྣམ་དག། ཤེས་རབ་རང་བྱུང་གི་སྒྲོན་མའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་དོ་བོ། ངེས་ཚིག མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྟེན། བཞུགས་ཚུལ། གནས། ཡུལ། དཔེ། གནད་དང་བཅས་ལས། དང་པོ་དོ་བོ་ནི། རྒྱུད་ཞུགས་ཚུའི་སྒྲོན་མའི་ངོ་བོས་སྣང་བ་གཉིས་ཀྱི་ཆ་འཛིན་པས་འཁོར་འདས་མཐུན་པར་ལྡ་བ་སྟེ། སྒྲོན་མ་འབར་བ་ལས། རྒྱུད་ཞུགས་ཚུ་ཡི་སྒྲོན་མ་ཡིས། །ངོ་བོ་སྣང་བ་གཉིས་ཀ་སྟུད། །མཐོང་བྱེད་འཛིན་ཆ་མ་འགགས་ཕྱིར། །གཉིས་ཀའི་ཆ་འཛིན་ལྡ་བས་ན། །འཁོར་འདས་མཐུན་པའི་ལྡ་བའོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་ཀྱི་ཆ་ཡི་ལྷར་འཛིན་ན་དབང་པོ་རྟེན་གྱི་ཆ་དེས་འཁྲུལ་སྣང་མཐོང་པས་རྒྱུད་ཞུགས་མ་དག་པ་ཚུའི་སྒྲོན་མ་དང་། བརྟེན་པ་འོད་རྩའི་ཆ་དེས་འོད་གསལ་གྱི་གདངས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་ཆ་འཛིན་པས་རྒྱུད་ཞུགས་དག་པ་ཚུའི་སྒྲོན་མ་འཁོར་འདས་མཐུན་པའི་ལྡ་བའོ། །ངེས་ཚིག་ནི། མུ་ཏིག་ཕྲེང་བ་ལས། རྒྱུད་ནི་སྒོ་ལྔའི་རྟ་ཐོ་ལ། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཞོན་ནས་རྒྱུ། །ཡུལ་རྣམས་ཀུན་ལ་འཇུག་ཅིང་སྟུད། །ཞུགས་པས་བཟུང་བའི་ཡུལ་ཉིད་ནི། །འཛིན་པའི་སེམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་བཟུང་། །ཚུས་ནི་དྭངས་སྙིགས་འབྱེད་པར་བྱེད། །དེ་ཡང་གཉིས་ན་ཆ་མཉམ་སྟེ། །མདོར་ན་དབང་པོའི་དྭངས་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། སྦྲ་མ་ལས། ངེས་པའི་ཚིག་ནི་འདི་ལྟ་བུ། །རྒྱུད་ནི་རིང་བའི་རྒྱུད་འཛིན་པས། །གཟུགས་སུ་སྣང་བ་འཛིན་པ་དང་། །ཁ་དོག་ལ་སོགས་སྟུད་པ་དང་། །རིག་པའི་སྐུ་ཡང་རྒྱུད་རིང་ནས། །མཐོང་བྱེད་འཛིན་པར་བྱེད་པ་དང་། །འཁོར་བ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་ནི། །རྒྱུད་དུ་འཕེན་པས་རྒྱུད་ཞེས་བྱ། །དེ་བཞིན་མ་རྟོགས་ཕྱོགས་ནས་ཀྱང་། །མྱང་འདས་འཕེན་པས་རྒྱུད་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་འཁོར་བའི་སྣང་ཆ

ནས། །གཟུགས་དང་འདོད་ཡོན་ལྔ་རྣམས་ནི། །འདི་ཡིས་འཆིང་བས་ཞགས་པ
ཡིན། །དབང་པོའི་ཡུལ་ལ་སྣང་བ་ཡིས། །དྲན་བསམ་བདག་ཏུ་འདིས་འཛིན
པས། །ཞགས་པ་ཞེས་ནི་རྒྱང་ནས་འཛིན། །དེ་བཞིན་ནམ་མཁའ་སྤྲིན་བྲལ
ལ། །རིག་པ་བདག་མེད་སྐུར་སྣང་བ། །སྣང་བ་ཡེངས་སུ་མི་འཇུག་པར། །
འདི་ཡིས་འཛིན་པས་ཞགས་ཞེས་བྱ། །ཆུ་ནི་སྣང་བ་དེ་དག་ལ། །ཞེན་པ་རང་
སར་ལོག་ནས་ནི། །ཀུན་ལ་ཆགས་པའི་སེམས་མེད་པར། །སྣང་བ་རང་སར་
བཞག་པས་ནི། །བདག་འཛིན་བྲལ་བས་ཆུ་ཞེས་བྱ། །སྒྲོན་ནི་རང་གི་སྣང་བ་
ཀུན། །གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་ཡི། །རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་གསལ་བས་
སྒྲོན། །འབྱུང་བ་རགས་པའི་སྣང་བ་ཀུན། །རང་ཤེས་སྤྱོད་པ་འགག་མེད་
ཅིང་། །དབང་པོའི་རང་སྒོར་གསལ་བས་སྒྲོན། །རིག་པ་ཕྱི་ཡི་དབྱིངས་བཞག་
པས། །ནང་དབྱིངས་རང་སར་དག་སྟེ་སྣང་། །ཉམས་ཀྱི་སྣང་བ་འདིས་བསྐྱེད་
པས། །དབྱིངས་རིག་འདྲེས་པས་མ་ཡང་ཡིན། །དབང་པོ་ཀུན་གྱི་དྭངས་མ་
ཡི། །འཆར་བྱེད་སྒོ་ནི་མིག་ཡིན་པས། །ཀུན་གྱི་གཞི་འཛིན་མ་ཞེས་བྱ། །
ཞེས་སོ། །འདིས་འཁོར་བའི་ཆ་འཛིན་པའི་ཕྱོགས་ནས་ཐག་རིང་རྒྱང་གི་གཟུགས་དེ་ཞགས་པས་འཛིན་པ་ལྟར་ཚུར་སྡུད་པར་བྱེད། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱིའི་ཡུལ་རྐྱེན་བྲལ་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ། རིག་པ་འོད་སྐུར་སྣང་བ་དེ་དག་པའི་ཆ་འཛིན་གྱི་ཞགས་པས་ཡེངས་སུ་མི་འཇུག་པར་འཛིན་པས་ནའང་རྒྱང་ཞགས་སོ། །དག་པའི་སྣང་བ་རིག་གདངས་འོད་གསལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོན། འོག་གཞི་འཛིན་པའམ་མཐོང་བྱེད་དམ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་གཞི་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་མ་ཞེས་ངེས་ཚིག་འགྲེལ་བའོ། །མཚན་ཉིད་ནི། གཟུགས་སྣང་འཛིན་ཙུང་དུ་སྐྱེས་པ་གང་ཞིག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་མཐོང་བས་འཕྲུལ་སྣང་འགགས་བྱེད་དུ་གནས་པ་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་ལས། རྒྱང་ཞགས་སྒྲོན་མའི་

མཚན་ཉིད་ནི། །ཁྱབ་པས་འཇུག་ལ་འཇུག་པས་ཁྱབ། །འབྱུང་བ་བཞི་དག་བྱེད་པར་གནས། །འཛིན་འཇུག་མཆེད་དང་བྱེད་པའོ། །ཞེས་དང་། སྒྲོན་མ་འབར་བ་ལས། འདི་ཡི་མཚན་ཉིད་འདི་ལྟ་བུ། །འཆར་བྱེད་འགག་པ་མེད་པ་ཡི། །དབང་པོའི་དྭངས་མ་མིག་གི་སྒོར། །བསྐྱེད་པས་པད་མའི་སྦུབ་དུ་གནས། །རང་གི་མཚན་ཉིད་དབང་པོ་འཛིན། །འབྱུང་བ་ལས་ནི་འཕེན་པ་དང་། །སྤྱོད་དང་འཛིན་དང་མཆེད་པར་སྣང་། །ཡེ་ཤེས་ལས་ནི་ལྟ་བ་དང་། །གནས་དང་གོང་མ་འཛིན་པའོ། །དབང་པོས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དང་། །ཡུལ་མེད་རྣམས་ནི་རང་འཛིན་པའོ། །ཞེས་སོ། །འདིའི་དབྱེ་བའི་ཐོག་ནས་མཚན་ཉིད་བཞག་ན། གཟུགས་སྣང་འཛིན་རུང་དང་བཅས་པ་གང་ཞིག་བཟུང་ཞིང་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་མ་དག་འཁོར་བའི་ཆ་འཛིན་པའི་རྒྱུད་ཞགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། འབྱུང་བཞི་དག་པའི་ཡུལ་མེད་འོད་གསལ་གང་ཞིག་ཡེངས་མེད་རང་གསལ་གྱི་ཉམས་འོག་ཏུ་ཆུབ་པ་དག་པ་མྱང་འདས་ཀྱི་ཆ་འཛིན་པའི་རྒྱུད་ཞགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། །འབྱུང་བའི་དྭངས་མ་འདུས་པའི་རྒྱུད་ཞགས་དབང་རྟེན་དྭངས་པ་ཟར་མའི་མེ་ཏོག་ལྟ་བུ་དང་། དབང་པོ་འདུས་པའི་རྒྱུད་ཞགས་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་གཟུགས་ལ་འཛིན་ནུས་སུ་སྐྱེས་པ་མིག་གི་དབང་པོ་དང་། ཡེ་ཤེས་འདུས་པའི་རྒྱུད་ཞགས་འོད་རྩ་དྭངས་པའི་རྩ་སྣ་འོད་གསལ་གྱི་སྣང་བ་མཐོང་བྱེད་དུ་གནས་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དབྱེ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ནོ། །འབྱུང་བའི་དྭངས་མ་རང་འདུས་པའི། །རྒྱུད་ཞགས་ཆུ་ཡི་སྒྲོན་མ་དང་། །ཡེ་ཤེས་འདུས་པའི་རྒྱུད་ཞགས་དང་། །དབང་པོ་འདུས་པའི་རྒྱུད་ཞགས་སོ། །ཞེས་སོ། །རྟེན་ནི་རང་གནས་མིག་ལ་བརྟེན་ལ་མཐོང་བྱེད་ཀྱི་ཆ་དེ་སྣང་ཡུལ་དེ་ལ་བརྟེན་པས་དག་མ་དག་གཉིས་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་ལས།

རྒྱུད་ཞགས་རྟེན་ནི་སྣང་བ་ལ། །དག་དང་མ་དག་བྱེ་བྲག་གིས། །ལས་དང་ཚོགས་པ་དག་དང་ནི། །སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ལ་བརྟེན། །ཞེས་སོ། །སྣང་ཡུལ་དག་པ་དང་མ་དག་གི་ཆ་ལས་སྣང་ཆ་གཉིས་འཛིན་པས་དེ་སྣང་བྱེད་ཀྱི་ཆ་ནས་ཀྱང་དག་དང་མ་དག་གི་ཁྱད་པར་ཕྱེས་པའོ། །སྒྲོན་མའི་བཞུགས་ཚུལ་ནི་སྣང་བ་འཛིན་བྱེད་དུ་རང་གསལ་འགག་མེད་ཆེན་པོར་བཞུགས་ཏེ། སྒྲོན་མ་འབར་བ་ལས། གནས་དང་གོང་མ་འཛིན་པར་བཞུགས། །ཞེས་སོ། །གནས་ནི་དེ་ཉིད་ལས། འདི་ཡི་གནས་ནི་མིག་ཡིན་ཏེ། །མཐོང་བྱེད་འགག་པ་མེད་པ་ཡིས། །ཡུལ་རྣམས་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །དེས་གནས་སམ་རྟེན་བཤད་ནས། ཡུལ་ནི་སྣང་ཡུལ་འཁྲུལ་པ་དེའི་དོན་རང་མཚན་གྱི་ཆ་སྟེ་དྭངས་མ་འདུས་པའི་ཡུལ་ལོ། །དེ་ལ་གཟུགས་ཞེས་མིང་གི་ཆ་དེ་དབང་པོའི་རྒྱུད་ཞགས་ཀྱི་ཡུལ་ལོ། །འོད་སྣང་སྟོང་གཟུགས་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུད་ཞགས་ཀྱི་ཡུལ་ཏེ། དེ་ཉིད་ལ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ནི། །ཐལ་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཞགས་ཡུལ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས། །སྤྱོད་ཅིང་འཛིན་ལ་འཕེན་པར་བྱེད། །གནད་ཀྱིས་བཅིངས་དང་ཞགས་པ་དང་། །དབང་པོ་སྒྱུར་དང་རྩ་བ་བཅད། །འདྲིན་ཅིང་གཟུགས་ལ་བསྟན་པར་བྱ། །རྒྱུད་ནས་ཞགས་པས་འཛིན་ཚུལ་ལ་མ་དག་པའི་གཟུགས་སོགས་སྤྱོད་ཅིང་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་བཅིངས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་དག་པའི་སྟོང་གཟུགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་གདངས་ལ་བསྒྱུར་ནས་བསྟན་པའོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་སོ། །མཚོན་དཔེ་ནི་ལྕུགས་ཀྱུ་ལྟ་བུ་སྟེ། མུ་ཏིག་ཕྲེང་བ་ལས། དཔེར་ན་འཛིན་བྱེད་ལྕུགས་ཀྱུ་ལྟར། །ཞེས་པ་དང་། སྒྲོན་མ་འབར་བ་ལས། དཔེར་ན་འཛིན་བྱེད་ལྕུགས་ཀྱུ་ཡིས། །གང་སྣང་སྣ་ནས་འཛིན་པ་བཞིན། །འཁོར་དང་མྱ་ངན་འདས་པ་ཡི། །སྣ་གཉིས་འདི་ཡིས་འཛིན་པར་བྱེད། །ཅེས་

སོ། ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གནད་ནི། སྤྱིར་སྣང་ཡུལ་གཏད་དུས་རིག་པ་དལ་བ་རླུང་དལ་བ་ཡུལ་མི་རྟོག་པ་གསུམ་ཡིན་ལ། འདིར་མིག་མི་འགུལ་བ་གཙོ་བས་ལྟ་སྟངས་དང་སྦྱར་བ་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་ལས། སྒྲོན་མའི་གནད་ནི་ངས་བཤད་ཀྱི། །ལྟ་བུ་སྐལ་ལྡན་ཁྱོད་ཉོན་ཅིག །ཡུལ་དང་རིག་པ་རླུང་དག་གིས། །ཆོས་ཉིད་ལམ་དུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར། །ཡེ་ཤེས་རྫོགས་པས་ཆོས་ཉིད་དག །འདི་ཡང་སྒྲོན་མའི་གནད་ཡིན་ནོ། །རྒྱུང་ཞགས་འགུལ་བ་མེད་པ་གནད། །འདི་དུས་ལྟ་སྟངས་གསུམ་དང་སྦྱར། །དངོས་གཞིའི་ཁྲིད་ཐོབ་ཟིན་པའི་ཉམས་མྱོང་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་གཟིགས་སྟངས་གསུམ་གང་བྱུས་ཀྱང་ཧ་ཅང་གཙུན་པ་མ་ཡིན་ཧ་ཅང་ལྷོད་ཆེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ངོས་ནས་མིག་མི་འགུལ་བའི་ལྟ་སྟངས་བྱེད་དགོས་ལ། འདིའི་སྐབས་སུ་རླུང་གེགས་བསལ་བའི་ཆེད་དུ་སྐབས་སྐབས་སུ་ཧུར་སྒྲ་དྲག་པོ་དང་བསྟུན་ནས་རླུང་ཕྱིར་འཕེན་པ་ནི་ཞལ་ཤེས་ཀྱི་གནད་དོ། །འཁྲིད་པ་དབྱིངས་ཀྱི་གནད་ཟིན་སོ་ཞེས་པས་ཟུར་དང་སྟེང་འོག་གསུམ་དུ་དབྱིངས་པར་ཁྲིད་དུས་དལ་མོའི་སྒོ་ནས་ཁྲིད་པའི་སྐབས་མ་གཏོགས་མིག་མི་འགུལ་བར་བྱ། འདིའི་སྐབས་སུ་མིག་མི་འགུལ་བ་དང་གཅིག ཤེས་པ་དྭངས་སང་ཕྱེད་པ་དང་གཉིས། དྲན་རྟོག་ཐ་མལ་དུ་མ་སོང་བ་གསུམ་པོ་གནད་ཡིན། དེ་རུང་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་གནད་འགོང་ཆེན་ཞིག་ལ་གཏད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་གོ་དོན་ལེགས་པོ་ཞིག་རྟོགས་ཐུབ་དགོས། དེ་གསུམ་ནི། ཕྱིའི་ཡུལ་ནམ་མཁའ་རྗེན་བྲལ་ལ་གཏད་པ། ནང་གི་ཡུལ་རིག་པ་དབྱིངས་སྒྲོན་ལ་གཏད་པ། གསང་བའི་ཡུལ་གཏད་མེད་ཆོས་སྐུ་ལ་གཏད་པ་དེ་གསུམ་པོ་ཚངས་དགོས་སོ། །ཕྱིའི་ཡུལ་ནམ་མཁའ་རྗེན་བྲལ་ལ་གཏད་ཚེ་དབྱིངས་ཀྱི་དྭངས་ཕྱེད་དགོས། ནང་གི་ཡུལ་རིག་པ་དབྱིངས་སྒྲོན་ལ་གཏད་དུས་གཟུང་བ་རང་སར་འགག་དགོས། གསང་བའི་ཡུལ་གཏད་མེད་ཆོས

སྐུ་ལ་གཏད་དུས་འཛིན་པ་རང་བཞིན་མེད་པར་གྲོལ་དགོས་པའོ། །ཕྱིའི་ཡུལ་ནམ་མཁའ་རྒྱན་བྲལ་ལ་གཏད་པས་དབྱིངས་ཀྱི་དྭངས་ཕྱེད་པས་མི་ཚད་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་བསྲེ། ནང་གི་ཡུལ་རིག་པ་དབྱིངས་སྒྲོན་ལ་གཏད་དུས་གཟུང་བ་རང་སར་འགགས་པའི་ཐོག་ལ་ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་ནང་དུ་སྡུད་དེ་ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་རོ་གཅིག །གསང་བའི་ཡུལ་གཏད་མེད་ཆོས་སྐུ་ལ་གཏད་དུས་འཛིན་པ་རང་བཞིན་རང་བཞིན་མེད་པར་གྲོལ་བ་དང་དུ་མ་རོ་གཅིག་བྱེད་པའོ། །འདིའི་གནད་འདི་དག་ཧ་མ་གོ་ཆོ་ཇི་ལྟར་བལྟས། ཇི་ལྟར་བསྒོམས་རུང་ཤེས་པ་ཕྱི་རུ་ལུས། གཟུང་ཡུལ་ཐམལ་དུ་སོང་། རིག་པ་ནང་དུ་སྒྱུར་ཏེ་འཛིན་བྱེད་རང་མཚན་པ་ཞིག་ཏུ་གོལ་ཆེ་གཟུང་འཛིན་ལས་མ་གྲོལ་བའི་སྟོང་གཟུགས་ཅི་ལྟར་ཕྱི་ལ་ཤར་ཡང་གོ་མི་ཆོད་ལ། ཤར་བ་ཕྱི་རུ་ཤར་བ་ཡིན་ཡང་གནས་པ་ནང་དུ་གནས། ནང་གདངས་ཕྱི་རུ་ཤར་བའི་ཚུལ་དུ་རྒྱན་ལ་ལྟོས་ནས་ཕྱི་རུ་ཡོད་ཡོད་འདྲ་བ་དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཕྱི་ཞེས་གསུང་བ་ཙམ་ལས་དངོས་སུ་ཕྱི་རུ་ཡོད་ན་ཀུན་གྱི་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་དགོས་སོ། ། མདོར་ན་འདི་དུས་ལྟ་སྟངས་གསུམ་དང་སྦྱར་ནས་གསུངས་པས་གཟིགས་སྟངས་གཅུན་ནས་ལྟེམས་པ་དང་གཅུད་པ་དང་འཁྲིད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉི་ཟླའི་རྟེན་ལ་བསླབ་པའི་ཚུལ་གཞུང་ནས་འཆད་འགྱུར་ལྟར་རོ། །ཞེས་སོ། །དེང་སང་ཚིག་དང་གྲགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་སྐྱེ་བོས་ས་སྟེང་གང་བའི་དུས། གསང་བ་ཆེན་པོའི་མན་ངག་གི་གནད་བཤད་པ་བས། ལྟ་མཐོང་འདྲེ་མཐོང་བཤད་ན་འགྱུ་བསླུ་བའི་དུས་ཡིན་པས། འདི་དག་ནི་ཟབ་པའི་གནད་མཐར་ཐུག་པ་གསང་བ་མན་ངག་སྡེའི་ཞེན་ཏུ་ཟབ་པའི་ཆོས་སྐོར་ཀློང་ཆེན་དགོངས་པའི་གསང་མཛོད་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། འདིར་བཞུགས་ཚང་མ་དངོས་གཞིའི་ཁྲིད་ཐོབ་པ་སྨྱོང་བ་དང་སྔོན་འགྲོའི་འབུམ་ལྔ་ཡོད་པ་ཞ་སྟག་མིན་ཡང་ལས་སྨོན་མཐུན་པའི་སྐོན་སྦྱངས་ཅན་ཡིན་པ་ནི། སྤྱིར་ན་

རྫོགས་ཆེན་གྱི་ཆོས་ལ་མོས་པའི་གདུལ་བྱ་དེ་དབང་རྣོན་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཡང་ཚེ་འདིའི་བློས་བསམ་སྤྱངས་པ་སྟོན་སོང་གི་དབང་རྣོན་མིན་པར། ལས་སྐལ་མཆོག་ཏུ་ལྡན་པའི་བསགས་པ་སྟོན་སོང་ཅན་བསྐལ་བ་མང་པོའི་ཚོགས་བསགས་ཅན་ཡིན་ངེས་ཏེ། ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོས། ཞུ་བྱ་ཅག་དཔོན་སློབ་རྣམས་ཆོས་ཅན་གསུངས་ནས་རྩལ་གསུམ་བཀོད་ཅིང་། ཚེ་འདི་འམ་འཆི་ཁ་གྲོལ་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་བཀོད་པ་དེ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆོས་སྒོ་ཏ་ཅང་དམ་ཆེ་ན་བསྟན་པའི་ཕྲ་ཉག་ལ་རང་རྐང་ཅན་གྱི་རྩ་བའི་ཆོས་བརྒྱུད་འདི་ཚོ་ཆད་པའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པ་སེལ་བའི་ཆེད་དུ། སྟོན་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་སུ་མི་ཚོའི་ཕྱེད་ཞིག་ལ་གནམ་ས་འགྲེ་ལོག་རྒྱབ་ཀྱང་། ད་རུང་གང་ཟག་དམ་པ་འགའ་རེའི་རྒྱུད་ན་བསྟན་པའི་མེ་རོ་རེ་བཞུགས་པ་དེ་ཡར་གསོས་པ་ལྟ་བུའི་དགོས་དབང་ལ་བསམ་ནས་རྣམ་པ་ལྡན་རྒྱས་ལ་འདི་བཞིན་ཁྲིད་རྒྱུན་འབུལ་བ་ཡིན་པས། དེ་བཞིན་དུ་ཉམས་ལེན་མཛད་རྒྱུ་ནི་གལ་ཆེའོ།།

❁ ཉིན་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་ཁྲིད།

ནམ་མཁའི་མཐའ་དང་མཉམ་པའི་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བསམ་པ་ནི། ཆོས་བཤད་རུང་། ཉན་རུང་། ཀློག་བཏོན་རུང་། དོན་སེམས་རུང་། ཐ་ན་ལུས་ངག་གི་དགེ་སྦྱོར་ཕྱག་རྫོག་གཅིག མ་ཎི་ཕྲེང་སྐོར་གཅིག དགེ་སེམས་སྐད་ཅིག་མ་སྐྱེས་པ་ཡན་ལ་འབྲལ་མི་ཉན་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་སྒྲུབ་པ་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ལ་འགྲོ་དང་མི་འགྲོའི་ཚད་ཤིང་ཉག་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སེམས་ཅན་གཞན་དོན་ལ་སེམས་པའི་བསམ་པ་ཞིག་མིན་ཚེ་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་བློ་ཡིན་

ངེས་པས། དེ་ལྟ་བུའི་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཆོས་སྒོམ་སྒྲུབ་ཉན་བཤད་གང་བྱས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་སུ་མི་འགྱུར་བར་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་དམན་ལམ་དུ་བསླེགས་སོང་བ་ཡིན་པས། དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་འོག་མར་ཞུགས་ནས་ཕྱིན་ཆེ་ཐོན་ས་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་མི་ཉེ་སྟེ། དེའི་ཕྱོགས་སུ་མ་སོང་ཚེ་དེ་ལ་ཐོན་པའི་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དོན་གྱི་བསམ་པ་མ་བཟུང་ཀྱང་རང་དོན་གྱི་བསམ་པ་ཁོ་ན་ཡང་མ་བཟུང་སླམ་ན་དེ་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན། ཆོས་ཉན་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྣང་བྱའི་ཀུན་སློང་མི་དགེ་བ་དང་། འཇིག་སྐྱོབས་དང་། ལེགས་སྨོན། ལུང་མ་བསྟན་རྣམས་ལས་མ་འདས་པ་ཡིན། དེ་སྤང་དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ། གཞན་ཕན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་ལས་སྒྲོལ་བའི་བློ་སྟོབས་ཆེན་པོའི་ས་ལ་ཡང་མ་ཕྱིན། སྐྱེས་བུ་འབྲིང་ཉན་རང་གཉིས་ཀས་རང་ཉིད་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལས་ཐར་འདོད་ཀྱི་ངེས་འབྱུང་གིས་བསྐུལ་ཏེ་རང་ལམ་གྱི་ཐར་བ་སྒྲུབ་པའི་འབྲིང་གི་བསམ་པ་ཡང་མེད། ཐ་ན་སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུས་ཕྱི་མར་ལྷ་མིའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་དང་ངན་སོང་གི་སྡུག་བསྔལ་མི་མྱོང་བ་ཞིག་སྒྲུབ་དགོས་སླམ་པའི་བསམ་པ་ཙམ་ཡང་མེད་ཚོ། དེ་ལ་དམིགས་ཡུལ་གཏན་ནས་མེད་པ་ཡིན། དེ་བས་རི་དྭགས་ཀྲིཥྞ་ལ་སོགས་པས་འགྲོ་ལམ་གྱི་སྲོག་ཆགས་ཆུང་ངུ་ལ་གནོད་སྐྱེལ་བར་དོགས་ཏེ་སྔའི་ལྐྱང་གིས་འབུ་སྲང་སྤྱུར་ནས་འགྲོ་ཞེས་པ་དང་། ཡང་སྲོག་ཆགས་ལ་ལས་ས་འགུལ་ལ་སོགས་འབྱུང་བའི་དགྲ་དང་གནོད་འཚེ་སྟོན་དཔག་བྱེད་ཞེས་པའང་ཡིན་ན། མི་ཞིག་ཡིན་ནས་མགོ་ཁྲིན་དུ་བསྟན་ནས་འགྲེངས་ཏེ་འགྲོ་ཁྱལ་བྱེད་པ་ཡིས་འདས་མ་འོངས་འདི་དང་ཕྱི་མའི་གནད་ཞིག་ཧ་གོ་ནས་དེ་བསྒྲུབས་ན་འདི་འགྲུབ་སླམ་པའི་དམིགས་ཡུལ་ཞིག་མེད་ཚོ། སླ་ཞེས་རོ་བོ་སུ་ཡིས་སྐྱོབ་ཅེས་པའི་ཉམ་ཐག་གི

གནས་སུ་ལྷུང་བ་ཡིན། དེས་ན་དམ་པའི་ལྷ་ཆོས་གང་སྒྲུབ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་འོད་གསལ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ། ཤིན་ཏུ་ཐེག་རྩེའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་ནས་རང་ལམ་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་བསྒྲུབ་བྱ་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ནི། དགེ་རྩ་ཐབས་ཀྱིས་ཟིན་པ་སྦྱོར་བ་སེམས་བསྐྱེད་དམ་པ། བསམ་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ནམ་ཡང་མི་འབྲལ་བའི་སྒོ་ནས། ཐབས་རྒྱ་ཆེ་བ་གསང་བ་སྔགས་ཀྱི་ཀུན་སློང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལྔ་ལྡན་དུ་གསལ་གདབ་དགོས། དེ་ཡང་མིན་པ་ཞིག་ལ་ཡིན་པར་བཟུང་བར་མིན་པར་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པའི་ངེས་ཤེས་ཡོད་པས་ཆོག་པ་ཡིན། དེ་ཡང་ཆོས་སྐུ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་ཐུགས་ཆོས་ཉིད་རང་བྱུང་གི་དགོངས་པ་གཡོས་པ་ནས་བཟུང་ཏེ་ད་ལྟ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་སེམས་རྒྱུད་ལ་ས་བོན་གསོས་ཐེབས་པའི་དཀར་པོ་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་རང་རེའི་རྒྱུད་དོན་འགྲོལ་བ་ཡན་ཆད་ལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལྔ་རང་ཤུགས་ཀྱིས་ཚང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སྔར་འོག་མིན་གསང་བ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམ་དག་སྟུག་པོ་བཀོད་པའི་ཞིང་ཁམས་ནས། སྟོན་པ་ཐོག་མའི་མགོན་པོ་འོད་མི་འགྱུར་བ་ཁྱབ་བདག་རིགས་དྲུག་པ་གང་དེས། ཉིད་ལས་མི་གཞན་པའི་འཁོར་རང་སྣང་རིགས་ལྔའི་རྒྱལ་བ་ལྔ་ལ། ཆོས་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་སྒྲ་ཚིག་བརྗོད་པ་དང་བྲལ་བ་དེ། གཞི་རྫོགས་འཕོ་འགྱུར་དང་བྲལ་བའི་དུས་སུ་དགོངས་པ་ཆོས་ཉིད་ལས་མི་གཡོ་བར་རང་སྣང་བ་དེ་ནི་ཆོས་སྐུའི་དུས་ཀྱི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལྔའོ། །ཆོས་སྐུ་དེ་ལས་ཕྱིར་གསལ་མཚན་དཔེའི་བདག་ཉིད་ཁ་སྦྱོར་ཡན་ལག་བདུན་ལྡན་མཚན་རྫོགས་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་སྐུར་བཞེངས་ནས། གནས་རང་སྣང་ལོངས་སྐུའི་ཞིང་ཁམས་ན། འཁོར་རིགས་ལྔ་ཚོམ་བུའི་ལྷ་ཚོགས་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་དབང་ཡུལ་དག་པའི་སེམས་པ་སེམས་མ་དང་བཅས་པ་ལ། ཆོས་བདེ་སྟོང་བརྗོད་པ་དང་བྲལ་བའི་འཁོར་ལོ། དུས་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་དུ

བསྐོར་བ་ནི་ལོངས་སྐུའི་དུས་ཀྱི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལྔ་ལྡན་ནོ། །དེ་ལས་སྐྱེས་བུའི་བྱད་དང་མེ་ལོང་གི་གཟུགས་བརྙན་ལྟར་ཕྱེད་སྤྲུལ་ལོངས་སྐུའི་སྟོན་པས། འཁོར་ས་བཅུའི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ། ཐུན་མིན་གསང་ཆེན་གྱི་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བ་ནས་ལྷ་མིའི་གནས་སུ་གསང་ཆེན་རྡོ་རྗེའི་ཐེག་པ་རྒྱུད་ལུང་མན་ངག་གི་ཆོས་འཁོར་དེ། དུས་ཚེ་ལོ་བརྒྱ་བའི་སྐབས་སུ། སྟོན་པ་ཐུབ་པ་ཆེན་པོས། གནས་མ་ངེས་པ་སྣ་ཚོགས་པའི་གནས་དེ་ནས། འཁོར་ལྷ་དང་མིའི་རིག་འཛིན་ལ། ཆོས་སྡེ་གསུམ་གླིང་དགུའི་ཆོས་འཁོར་ཐུན་མིན་དང་ཐུན་མོང་གི་སྣང་ཚུལ་ལ་བསྐོར་བ་དེ་སྤྲུལ་སྐུའི་དུས་ཀྱི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལྔ་ལྡན་ཡིན་ནོ། །དེ་དང་མཐུན་པར་བཤད་ན་དེང་སང་སྙིགས་མ་ལྔ་བདོ་ལ་ཐུག་ན་ཡང་དུས་གསང་སྔགས་བྱོན་པའི་སྒྲོན་བསྐལ་མ་ནུབ་པའི་སྐབས་འདིར། སྟོན་པ་བརྒྱུད་པ་གསུམ་གྱི་བླ་མས་བྱིན་རླབས་མོས་ལྡན་གྱི་བུ་ལ་བཞག་ནས་དགོངས་པ་དུས་གཞན་དུ་གཏད་པ་དེས། འཁོར་མ་འོངས་བསྟན་རྒྱུན་འཛིན་པའི་སྐྱེས་ཆེན་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རྣམ་པ་ལ། གནས་དམ་པས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་གདན་ས་གྲུབ་བརྙེས་རིག་འཛིན་གོང་མའི་རྗེས་ཞུལ་འཛིན་ལུས་འོད་སྐུར་གཤེགས་པའི་གནས་མཆོག་ནས། ཆོས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་ལུང་མན་ངག་གི་ཉིང་ཁུ་མ་མཁའ་འགྲོའི་གསང་མཛོད་འགྲེལ་བཞིན་ཡོད་པས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལྔ་པོ་དེ་ད་ལྟའི་སྐབས་སུའང་དེ་ལྟར་ཚང་བ་ཞིག་ཡིན། དེས་མི་ཚད་པར་གང་ཟག་རེ་རེའི་ངོས་ནས་ཡིན་ནའང་གདན་གསུམ་ལྷ་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར། མ་ཧཱ་ལྟར་དུ་ཡིན་ན་ལུས་སྣང་སྟོང་ལྷ་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར། ངག་སྒྲ་བརྗོད་གསུང་གི་རང་སྒྲ། ཡིད་དྲན་རྟོག་ཐུགས་ཀྱི་རོལ་བ། ལྷག་པའི་བདེན་པ་དབྱེར་མེད་ཡིན་པ་རེད། ཨ་ནུ་ལྟར་དུ་བྱས་ན། དཀྱིལ་འཁོར་རྣམ་གསུམ་ཆོས་དབྱིངས་ཀུན་ཏུ་བཟང་མོའི་ཀློང་ཆེན་པོ། ཨ་ཏི་

ལྟར་ན་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་རིག་སྟོང་གསལ་འཕེལ་འགྲིབ་བྲི་གང་དང་བྲལ་བ་བྱ་རྩོལ་བློ་འདས་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་རྣལ་འབྱོར་ཕོ་མོ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས་ཐབས་རྒྱ་ཆེ་བ་གསང་བ་སྔགས་ཀྱི་ཀུན་སློང་མེད་ན་ཡང་ཨེ་ཡོད་ལྟ་བ། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་བོས་ནས་ཁྱོད་ཀྱིས་རི་བོང་གི་རྭ་བཟུང་ནས་སྦྲུལ་བའི་རྒྱབ་ཀྱི་སྤྲུ་ཞིག་འཐོག་ཤོག་ཅེས་པ་ལྟ་བུའི་འགྲུབ་རྒྱུ་མེད་པའི་ཡིད་སྨོན་དང་ལག་ཏུ་མི་ཡོང་བའི་སྟོང་གཏམ་ཞིག་མིན་ནོ། །དེས་ན་ཆོས་ཞུ་བའི་སྐབས་སུ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། སྐྱབས་པ་དང་། དག་དྲན་ཚང་མ་གང་གི་ཕྱོགས་ཡིན་ཡང་མ་འདྲ་ཙམ་ཞིག ཆོས་ཞུ་རྒྱུ་མི་འདྲ་རྫོགས་ཆེན་དོན་རྒྱུད་ཀྱི་མན་ངག་ཡིན་ལ། ཞུ་ལུགས་མི་འདྲ་བ་ཐུན་མོང་ཐུན་མིན་གྱི་ཀུན་སློང་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་སྟེང་དུ་དུས་སླེབས་མའི་སྐབས་སུ་ངེས་དོན་སླེང་པོའི་བསྟན་སྲོག་གི་སྐྱ་ཡ་ནས་བཟུང་སྟེ་སྒྲུབ་འབྲས་ལག་ཏུ་མ་ཡོང་བར་ལག་སྟོང་མི་ཚེ་སྟོང་ལོག་ཏུ་འགྲོ་རེ་སྐྲན་བསམ་པའི་ཚོད་སེམས་ཡོད་པའི་ཐོག་ནས་གསན་དགོས། གོང་དུ་ཆོས་རྣམ་དག་སྒྲུབ་པ་ལ་བློ་ཆོས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། ཆོས་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་དང་། ལམ་འཁྲུལ་བ་སེལ་བ་ལ་སྨོན་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཕན་པར། བྱ་དངོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བློ་ཆོས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། ཆོས་ལམ་དུ་འགྲོ་ངེས་ཀྱི་འཁྲུལ་བ་རང་གིས་སེལ་དགོས་པས། ཆོས་བཞི་རིན་པོ་ཆེ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། བཞི་བ་འཁྲུལ་བ་ཡེ་ཤེས་སུ་དག་པ་ནི། ད་ལྟའི་སྐབས་སུ་རང་རེ་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་རྣམ་གསུམ་གྱིས་དུས་རྟག་ཏུ་མནར་ནས་བདེ་བའི་གོ་སྐབས་མེད་པ་ནི། འཁྲུལ་བའི་གཞན་དབང་དཔེར་ན་གཉིད་མོ་ཆེའི་རྨི་ལམ་ལྟ་བུ་དེའི་དབང་དུ་སོང་བས་ལན་པ་ཡིན་པས། གཉིད་དེ་སད་ནས་སྡུག་བསྔལ་རྣམ་པ་གསུམ་པོའི་འཆིང་ཐག་ལས་གྲོལ་དགོས་ན་འཁྲུལ་བ་དག་ནས་ཡེ་ཤེས་སུ་འཆར་དགོས། མ་འཁྲུལ་བའི་ཆོས་ཁམས་ཡེ་ནས་འགྱུར་མ་མྱོང་བའི་གནས་ལུགས

འོད་གསལ་བའི་ཆ་དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཟེར་ཞིང་། འཁྲུལ་བ་ལྡོག་ནས་མ་འཁྲུལ་བར་སད་པར་བྱེད་པ་ལ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་སྒྲུབ་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གནད་དང་བསྟུན་ནས། འཁྲུལ་བའི་རྩ་བ་ལས་དང་ཉོན་མོངས། དེ་ལས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ། དེ་ལས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁྱབ་བྱེད་སྲིད་རྩ་བདག་འཛིན་གྱི་རྩ་བ་མ་རིག་པ་འདི་ལ་ཐུག་ཡོད་པས། ཉོན་མོངས་གང་སྐྱེས་དབྱིངས་སུ་རྣམ་པར་དག་ནས་རང་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ཏེ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ནི་འཁྲུལ་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སུ་དག་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་འཁྲུལ་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སུ་དག་པའི་ཆེད་དུ་ཉམས་ལེན་གྱི་ལམ་གནད་ཟབ་མོའི་ཐབས་ལ་གོམས་པར་བྱ་དགོས་པ་སྨོས་མ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་གཉེན་པོས་སྤོང་པ་དང་། ཐབས་ཀྱིས་སྒྱུར་བ་དང་། རང་སར་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། མ་སྤངས་དབྱིངས་སུ་དག་པ་སྟེ། མདོར་ན་གདུལ་བྱ་རང་རང་གི་ཁམས་དབང་མོས་པ་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་དང་བསྟུན་ནས་དེ་དག་ལས་གང་འདོད་པ་དང་ཇི་ལྟར་བསླབ་ན་ཡང་། མཐར་ཐུག་ཉོན་མོངས་པ་འགགས་ཅིང་ཞི་བའི་དོན་དུ་གཅིག་གོ །དགོས་སུ་ཐེག་མཆོག་རྒྱལ་པོའི་དགོངས་པ་ལ་འདོད་ཆགས། ཞེ་སྡང་། གཏི་མུག ང་རྒྱལ། ཕྲག་དོག་ཏེ་དུག་ལྔ་གང་སྐྱེས་ཀྱང་། སྐྱེས་པའི་ངོ་བོ་དེ་ཉིད་ངོས་ཟིན་དུས་རང་བཞག་རང་སར་གྲོལ་བའི་གནད་དང་ལྡན་ན་དུག་ལྔ་ཡེ་ཤེས་ལྔ་རུ་དག་སྟེ། འདོད་ཆགས་ཡུལ་རྗེས་མ་ཞེན་ཞེན་བློ་ལྡོས། །ཞེན་སྣང་རང་ཤར་རང་གྲོལ་བདེ་སྟོང་དང་། །བདེ་སྟོང་སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལོགས་ན་མེད། །གསུངས་པ་ལྟར། འདོད་ཆགས་བདེ་སྟོང་སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སུ་གྲོལ། ཞེ་སྡང་གསལ་སྟོང་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་སུ་གྲོལ། གཏི་མུག་རིག་སྟོང་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་སུ་གྲོལ། ང་རྒྱལ་ཡེ་སྟོང་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་སུ་གྲོལ། ཕྲག་དོག་བློ་སྟོང་བྱ་གྲུབ་ཡེ་ཤེས་སུ་གྲོལ་ནས།

བདེན་འཛིན་བློའི་འཛིན་སྟངས་ཕྲ་རགས་ཐམས་ཅད་རང་སར་གྲོལ་ནས་སྤྲིན་བར་སྣང་དུ་དེང་ནས་གར་སོང་མེད་པ་བཞིན། ཞེན་མེད་རང་གྲོལ་འཁོར་འདས་ཆོས་སྐུར་རྟོགས་པའི་གདེང་རླེད་ཐུབ་པའོ། །དེའི་དུས་སུ་འཁོར་བ་སྤངས་ནས་མྱང་འདས་བཙལ་མི་དགོས་པའི་ཚད་ལ་འཁྱོལ་ཏེ། གང་སྣང་སྣང་བ་དོན་གྱི་གསལ་འདེབས་མེ་ལོང་ལྟ་བུ་དེའི་ངོས་ན། གང་ཤར་ཤེས་པ་རང་གྲོལ་ཆོས་སྐུའི་རང་རྩལ་དེ་ཆུ་དང་ཆ་རླབས་བཞིན་ཆོས་སྐུ་གཅིག་གི་ཡོ་ལང་དུ་ཕྱམ་གཅིག་པའོ། །འདི་ལྟ་བུའི་མཐར་ཐུག་དོན་གྱི་དགོངས་པ་ལྟ་བ་ཀུན་གྱི་ཡང་རྩེ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས། སྐབས་སུ་བབ་པ་གང་གསན་པར་བྱ་བ་ནི། རྫོགས་ཆེན་སྡེ་གསུམ་གླིང་དགུའི་གསང་མཛོད་གྲུབ་བརྙེས་རིག་འཛིན་གོང་མའི་ཐུགས་བཅུད། རྒྱལ་གསུང་བཀའ་ཡི་ཆོས་མཛོད་དང་དགོངས་འགྲེལ་མཁས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལྟ་ཅི་སྨོས་བསྟན་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཟབ་གནད་ཆ་ཚང་བཅུད་འདྲིལ་གྱིས་འདུས་པ། ཀློང་ཆེན་མཛོད་བདུན་ཞེས་མཚན་སྙན་པའི་གྲགས་པ་ཕྱོགས་བཅུའི་ཞིང་ཁམས་རབ་འབྱམས་ན་ཁྱབ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་གླེགས་བམ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་བདུན་གྱི་གྲངས་དང་ལྡན་པ་འདི་ཉིད་འཆད་ཉན་བྱེད་པའི་བགོ་སྐལ་བཟང་པོ་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ། འདིའི་མཛོད་ཆེན་བདུན་འདིའི་མཚན་དང་ནང་དོན་རགས་རིམ་གྱི་ཆ་ནས་ཞུས་ན། ཡིད་བཞིན་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད། རྩ་བ་ལེའུ་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན། དེའི་འགྲེལ་བ་ཊཱི་ཀཱ་ཆེན་པདྨ་དཀར་པོ། འདི་རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀས་མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་མཐའ་དག་གི་དོན། ཐོས་བསམ་སྒོམ་པས་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་དང་ཐེག་པ་དང་གྲུབ་མཐའ་སྤྱིའི་གནད་སྟོན་པའོ། །གྲུབ་མཐའ་མཛོད་ནི་ལེའུ་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད། འདིས་གྲུབ་མཐའི་གཙོ་བོ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་དང་། གསར་རྙིང་གི་བཞེད་སྲོལ་བསྟན་ཡོད་དོ། །ཞལ་གདམས་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ལ

དྲུག་ཚན་དྲུག་གི་ཚིངས་ཀྱིས་བཅིངས་བ་མན་ངག་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད། འདིས་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་སྔོན་འགྲོ་ལྟ་བུ་ཞིག་མཛད་ཡོད་དོ། །དེས་མཛོད་གསུམ་རེད། དཔེར་ན་ཚིག་དོན་མཛོད་ལ་མ་ཞུགས་ན་མན་ངག་མཛོད་ལྟ་བུ་བཀྲལ་ན་ནས་སྔོན་དུ་འདོན་དགོས་པ་ཡིན་ཡང་དཔེ་རྩ་བའི་དངོས་གཞིའི་ཁྲིད་དང་གོ་གཅིག་ཆེད་དུ་ཚིག་དོན་མཛོད་ཞལ་ཕྱེ་རྒྱུ་རེད་སོང་བ་ནི། གཙོ་བོ་ཉམས་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་བསྟུན་པ་ཡིན། དེ་ནས་ཆོས་དབྱིངས་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་རྩ་བ་ལེའུ་བཅུ་གསུམ་པ། དེའི་འགྲེལ་བ་ལུང་གི་གཏེར་མཛོད། དཔལ་སྤྲུལ་ཚང་གིས། ཆོས་སྐུའི་བསྟན་པ་ཇི་སྙེད་གནས་པ་ལས། །ཆོས་དབྱིངས་མཛོད་འདི་ཆོས་ཀྱི་ཉིད་ཁྲུ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་གཞུང་བཟང་འདི་འདྲ་སྲིད་འདི་ན། །མཐོང་གྲོལ་ཡིན་ཏེ་ཐོས་གྲོལ་དྲན་གྲོལ་ཡིན། །གསུངས་པ་དེའོ། །གནས་ལུགས་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་ནི། རྩ་བ་ལེའུ་ལྔ་བ་དེའི་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ། འདི་རྫོགས་ཆེན་སྡེ་གསུམ་ཀློང་དགུའི་ཀ་དག་ཁྲེགས་ཆོད་ཀྱི་དོན་འགྲེལ་གཙོ་བོར་བྱས་པ་གསང་བ་མན་ངག་སྡེའི་ཁྲེགས་ཆོད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་དང་མཐུན་པ་རྡོ་རྗེའི་གནས་ལྔ་ཡིས་བསྟན་པ་ཞིག་གོ ཐེག་མཆོག་མཛོད་ནི། རིམ་ཁང་ཉེར་ལྔ་དང་ལྡན་པ་འདི་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་གསང་བ་མན་ངག་སྡེའི་རྒྱུད་བཅུ་བདུན་མན་ངག་བརྒྱ་དང་བཅུ་དགུའི་དོན་གྱི་འགྲེལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཚིག་དོན་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་རྡོ་རྗེའི་གནས་བཅུ་གཅིག་གི་ཚིངས་སུ་བཅིངས་ནས་བསྟན་པ་འདིས་ནི་གཞི་དངོས་པོ་གཤིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ནས་མཐར་ཐུག་འབྲས་བུའི་གྲོལ་ས་དང་བཅས་པ་བསྟན་པ་རང་རེས་ད་ལྟ་འཆད་ཉན་བྱེད་བཞིན་པ་འདི་ཡིན། འདི་ཐོག་མ་འཆད་ཉན་དགོས་པ་ནི། གོང་ནས་ཞུས་པ་ལྟར་འདི་ནི་མན་ངག་གནད་ཀྱི་ལམ་འཁྲིར་རྫོགས་ཆེན་མན་ངག་སྡེ་སྙིའི་མདོ་ཚིངས་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། རང་རེས་འདས་པའི་ལོ་དྲུག་དཔོ་དང་ལོ་བདུན་གྱི་

རིང་ལ་གདན་ས་འདིའི་གཙུག་ལག་ཁང་འདིའི་ནང་ནས་རྫོགས་ཆེན་གློང་ཆེན་སྙིང་ཐིག་གི་ཁྲིད་ཡིག་ཆེན་མོ་དེ་དབྱར་ཁ་ལག་ཁྲིད་དང་བཅས་པའི་ཆོས་ཁྲིད་ཁྲིད་སྦྱོང་སྦྲགས་མ་བྱུས་པས་མ་ཆོད། དགུན་ཁར་ཉམས་ལེན་ཐུན་དུ་བཅད་ནས་སྒོམ་པ་ཉིན་མཚན་ཁ་སྦྱོར་གྱི་བརྩོན་པ་གནང་མཁན་འདིར་བཞུགས་ཕལ་ཆེ་བ་ཡིན་པས། དེའི་རྒྱབ་རྟེན་དུ་ད་ལོའི་སྐབས་འདིར་ཚིག་དོན་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཁྲིད་ན་འབྲེལ་ཆགས་པས་མ་ཆོད་ཉམས་ལ་ཡང་རན་པ་ཞིག་ཡིན་པས་དེའི་ཐོག་ཏུ་མན་ངག་མཛོད་སོང་ན་སྔོན་འགྲོ་དངོས་གཞི་གཉིས་ཀའི་གྲོགས་སུ་འགྲོ་བས། དེ་ཉིན་དང་པོ་གཉིས་ཀ་ཨེ་འགྲོ་བསམ་ཡང་དུས་ཚོད་ཀྱི་བཀོད་སྒྲིག་གིས་མ་འདངས་པས། དེའི་ཚབ་ཏུ་སྔོན་འགྲོ་སེམས་སྦྱོང་བདུན་གྱི་དོན་ཁྲིད་སོང་ནས་བློ་མཆོག་དམན་འབྲིང་གསུམ་ལ་ཕན་ཐོག་ཡོད་པ་ཞིག་ཀྱང་བྱུང་སོང་། སྐབས་སུ་བབ་པ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་གསང་བ་བླ་མེད་འོད་གསལ་ཆེན་པོའི་གནས་གསུམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚིག་དོན་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་འདི་ཉིད་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། དེ་ཡང་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་དགེ་བའི་ཆིངས་གསུམ་གྱིས་བཅིངས་ནས་བཤད་པའི་སྐབས་ནས་ད་ལྟ་ནི་བར་བའི་སྐབས། གཞི་དང་འཁྲུལ་ཚུལ་ཁྲུབ་ཚུལ་དང་། །གནས་དང་ལམ་དང་སྒོ་དང་ཡུལ། །ཉམས་ལེན་ཚད་དང་བར་མ་དོ། །གྲོལ་ས་ཉིད་དང་བཅུ་གཅིག་གོ ། ཞེས་པ་ལས་དྲུག་པ་འོད་གསལ་གྱི་སྒོ་བཤད་པ་ལ། འཆར་གཞི་མིག་གཉིས་ནས་ཇི་ལྟར་འཆར་བའི་འབྲེལ་བཀོད་པས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། འཆར་བྱེད་སྒྲོན་མ་དངོས་སོ་སོར་བསྟན་པས་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་སྐབས་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་སོང་ནས་གཉིས་པའི་སྐབས་ལས་ཀྱང་འགའ་ཞིག་སོང་སྟེ།

ཁ ཐིག་ལེ་སྟོང་པའི་སྒྲོན་མའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

དེ་རིང་གཉིས་པ་ཐིག་ལེ་སྟོང་པའི་སྒྲོན་མ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལའང་། ངོ་བོ། ངེས་ཚིག། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྟེན། གནས། ཡུལ། སྒོ། རང་བཞིན། ཚད། དངོས། དཔེ། གནད་དང་བཅུ་གསུམ་ལས། ངོ་བོ་ནི་རང་གསལ་ཀ་དག་སྟོང་པའི་རང་གདངས་སུ་གནས་ཏེ། སྒྲོན་མ་འབར་བ་ལས། ཐིག་ལེ་སྟོང་པའི་སྒྲོན་མ་ནི། །ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་ཡིད་ཆེས་པས། །འདི་ཉིད་སུ་ཡིས་ཤེས་པ་དེ། །ཐིག་ལེའི་སྐུ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་དེ། །གོམས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཐོབ། །དེ་ཕྱིར་དེ་ཡི་ངོ་བོ་ནི། །ཉག་གཅིག་ཆ་ཤས་སྤྲོས་དང་བྲལ། །སྟོང་པའི་མུ་བྲལ་རང་གསལ་ཆེ། །རང་བཞིན་རང་གསལ་མཉམ་པ་ཉིད། །མི་རྟོག་སྤྲོས་བྲལ་ལྷུམ་པོར་གནས། །མ་བསྐུར་རང་དབང་བཞི་རྫོགས་ཕྱིར། །དམར་པོ་རང་གསལ་ཡེ་ནས་དྭངས། །དྲི་མ་མེད་ཅིང་ཀ་དག་པས། །བདག་འཆིང་ཉོན་མོངས་རྣམས་དང་བྲལ། །རང་གིས་རང་གསལ་ངོ་བོ་སྟོང་། །འདི་ནི་དེ་ཡི་ངོ་བོར་འདོད། །ཐིག་ལེ་སྟོང་སྒྲོན་གྱི་ངོ་བོ་ནི། ཀ་དག་སྟོང་པའི་རང་གདངས་ཕྱི་རུ་ཤར་བ་དེ་སྟོང་པའི་མུ་དང་ཡང་བྲལ་བའི་མཐའ་བྲལ་ཞིག་ཡིན་པས་ཉག་ཅིག་གྲུ་བཞུར་མེད་པའི་ཐིག་ལེ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུམས་པ། ཆ་ཤས་བཞམ་ཟབ་ཅིང་གཏིང་མཐའ་བྲལ་བ་རང་གསལ་མཉམ་པ་ཉིད་ཡིན་པར་བསྟན་པའོ། །ཅེས་སོ། །ངེས་ཚིག་ནི། མུ་ཏིག་ཕྲེང་བ་ལས། །ཐིག་ནི་འགྱུར་བ་ཡོད་མ་ཡིན། །ལེ་ནི་ཁྱབ་ཅིང་ཡུལ་ལ་སྣང་། །སྟོང་པ་དངོས་པོ་མཚན་མ་མེད། །སྒྲོན་མས་མུན་སེལ་སྣང་བར་འགྱུར། །ཞེས་པ་དང་། ཐལ་མ་དེ་ཉིད་ལས། ཐིག་ནི་མི་འགྱུར་དྲང་པོ་ལ། །ཡེ་ནས་བཅོས་པ་ཉིད་དང་བྲལ། །ལེ་ནི་གདལ་བ་ཆེན་པོ་ལ། །སྣང་བ་རྣམས་ནི་རང་སར་རྫོགས། །སྟོང་པ་དངོས་པོ་འཛིན་པ་ནི། །ཡུལ་ལ་ཞེན་པའི་བློ་རྣམས་བཀག །རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཆེན་པོ

ཡི། །གསལ་བར་རང་ཞེན་བློ་མི་སྣང་། །སྒྲོན་མས་འོད་ལྔ་སྣང་བར་ནི། །བྱས་ཏེ་རང་ངོ་གསལ་རིག་བཅས། །འདི་རྣམས་ངེས་པའི་ཚིག་ཡིན་ནོ། །རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་ལུགས་ལྟར་དུ་བྱས་ན་རང་གནས་ཀྱི་འོད་གདངས་དེ་ཉིད་མི་འགྱུར་བས་ན་ཐིག། ཡུལ་ལ་ཁྱབ་པར་གདལ་བས་ན་ལེ། དངོས་པོར་ངོས་གཟུང་དུ་མེད་པས་སྟོང་པ། སྟོང་པའི་རང་འོད་དེ་འོད་ལྔ་ཡིན་པས་ན་སྒྲོན་མའོ། །ཞེས་སོ། །མཚན་ཉིད་ནི་ཚོན་གང་འོད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་གང་ཞིག་རང་གསལ་ལྷུམ་ཞིང་ཟླུག་ཏྲུ་དང་བྲལ་བ་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་ལས། ཐིག་ལེ་སྟོང་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། །ལྷུམ་ཞིང་རང་བཞིན་ཀུན་གསལ་བ། །དམར་དྭངས་ཁ་དོག་གསལ་བའི་འོད། །སྒྲིབ་དང་བཅས་ཏེ་མཆེད་པར་བྱེད། །ཅེས་པ་དང་། སྒྲོན་མ་འབར་བ་ལས། །མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་གསལ་བས་ཁྱབ། །རང་ངོ་ལུས་ཀྱི་མཐའ་རྣམས་ཟད། །ཀློ་བྲལ་སྟོང་པ་དབང་པོའི་ཡུལ་དུ་ཤར་ནས་མ་བསྒོམས་ཆུ་བོ་རྒྱུན་གྱི་བསམ་གཏན་ལ་གནས་པ་དེ་ཐིག་ལེ་སྟོང་སྒྲོན་གྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཅེས་སོ། །དབྱེ་བ་ནི་ལྔ་སྟེ། གཞི་གནས་རིག་པའི་ཐིག་ལེ་སྟོང་པ་སྙིང་ག་ན་གནས། ལུས་གནས་རྩའི་ཐིག་ལེ་སྟོང་པ་རྩ་རྣམས་ན་གནས། ཀུན་རྫོབ་ཁྲུའི་ཐིག་ལེ་སྟོང་པ་རོ་མ་ན་གནས། དོན་དམ་སྒྲིབ་མེད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་སྟོང་པ་རྐྱང་མ་ན་གནས། རང་བྱུང་འབྲས་བུའི་ཐིག་ལེ་སྟོང་པ་མིག་ན་གནས་པའོ། །འདི་དག་ཀྱང་རང་ངོ་ཡེ་ནས་སྟོང་པས་ཐིག་ལེ་སྟོང་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་དབྱེ་བ་ཙམ་དུ་ཟད་མོད། དོན་ལ་མིག་གཉིས་ལ་ལྟོས་ནས་གཉིས་སུ་འགྱུར་བ་ཡོ་ན་སྟེ། སྒྲོན་མ་འབར་བ་ལས། །དབྱེ་བ་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་ལྔ། །གཞི་གནས་རང་གི་ཐིག་ལེ་ཡིས། །སྣང་སྲིད་འཁོར་འདས་གཅིག་ཏུ་བསྡུམས། །ལུས་གནས་རྩ་ཡི་ཐིག་ལེ་ཡིས། །བདེ་དང་སྡུག་བསྔལ་གཅིག་ཏུ་བསྡུམས། །ཀུན་རྫོབ་ཁྲུ་ཡི་ཐིག་ལེ་ཡིས། །ཁྱུང་སེམས

བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཏེ། །ཕུང་པོ་ཁམས་སོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡུམས། །དོན་དམ་སྤྲོས་མེད་ཐིག་ལེ་ཡིས། །དབྱིངས་དང་རིག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྡུམས། །རང་བྱུང་འབྲས་བུའི་ཐིག་ལེ་ཡིས། །སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་དགོངས་པ་རྣམས། །རྟོལ་སྒྲུབ་ཐལ་བའི་དབྱིངས་སུ་བསྡུམས། །ཞེས་སོ། །གནས་པ་གཞིའི་ཐིག་ལེ་ནི། སྙིང་ཁ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དཔལ་བེའུ་ན་འཁོར་འདས་ཀུན་གྱི་གྲེས་མདོའམ་འབྱུང་གནས་སུ་བཞུགས་པ་དེ་ཉིད་དོ། །ལུས་གནས་རྩ་ཡི་ཐིག་ལེ་ནི། ཁྱད་པར་ཆེན་པོའི་རྩ་བཞི་ན་རང་གསལ་བས་བདེ་སྡུག་རང་གྲོལ་དུ་གནས། ཀུན་རྫོབ་རྒྱུའི་ཐིག་ལེ་ནི། རོ་མ་ལ་སོགས་པ་ན་ལུས་ཀྱི་ཟུངས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་ཙམ་དུ་གནས། དོན་ལམ་སྤྲོས་མེད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ནི། རིག་པ་ཀ་དག་ཆེན་པོ་དབྱིངས་རིག་ཟད་པའི་དགོངས་པ་ལ་གནས། རང་བྱུང་འབྲས་བུའི་ཐིག་ལེ་ནི། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་བས་ཉིན་མཚན་འོད་གསལ་དུ་འདྲེས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་པ་རྒྱ་ཡན་ཡོངས་གྲོལ་ཆེན་པོ་ལ་སྤྱོད་པའོ། །རྟེན་ནི། ངོ་བོ་འོད་རྩ་གཉིས་ལ་བརྟེན། སྣང་བ་ཡེ་ཤེས་ལྷ་ལ་བརྟེན། རྣམ་པ་ཐིག་ལེ་གསལ་བ་ལ་བརྟེན། འགྲོ་འོང་རང་གནས་རླུང་ལ་བརྟེན། ཡུལ་ནམ་མཁའ་སྟོང་པ་ལ་བརྟེན། གནས་མིག་གི་དབུས་ན་བརྟེན། སྐྱེ་མཆེད་ངེས་པ་མཐོང་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་ལས། ཐིག་ལེ་སྟོང་པའི་བརྟེན་པ་ནི། །རྣམ་ཤེས་ཉིད་དང་བར་སྣང་དང་། །རྩ་དང་རླུང་དང་ཐིག་ལེ་དང་། །ཡེ་ཤེས་དག་ལ་བརྟེན་པའོ། །ཞེས་སོ། །བརྟེན་པའི་འོད་རྩ་གཉིས་པོ་ནི། སྙིང་ཁའི་འོད་རྩ་དང་། སྟོང་པ་རང་གྲོལ་ཚངས་པའི་རྩ་གཉིས་དང་། སྣང་བ་ཡེ་ཤེས་ལྷ་ཡི་རང་གདངས་ཀྱི་འོད་ལྷ་དང་། རྣམ་པ་ཐིག་ལེ་ལ་གསལ་བ་རྨ་བྱའི་སྒྲོ་ཐིག་འདྲ་བ་དེ་ཡིན། འདིའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་གནས་ཚུལ་ནི། འགྲོ་འོང་དང་རང་གནས་ཀྱི་

ཕྱོགས་ནས་རྣལ་འབྱོར་བའི་རླུང་རིག་གི་གོམས་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཡུལ་ཕྱི་དབྱིངས་རྐྱེན་བྲལ་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་འཆར་བ་དེ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། གནས་རྒྱུང་ཞགས་འོད་རྩའི་དྭངས་མ་དབང་པོའི་སྒྲོ་མིག་ལ་བརྟེན་པ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་ངེས་པ་ནི་མཐོང་བྱེད་རྣམ་ཤེས་ཞེས་པ་རྗེས་ཤེས་དཔྱོད་པའི་རིག་རྩལ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། **།གནས་ནི། །ངོ་བོའི་གནས་སླིང་ག །གདངས་ཀྱི་གནས་མིག་གཉིས་ཏེ། སྒྲོན་མ་འབར་བ་ལས། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ། །ཙིཏྟ་རིན་ཆེན་གཞལ་ཡས་ལས། །ཞེས་སོ།** །འདིའི་ངོ་བོའི་གནས་སླིང་ཁ་ཙིཏྟ་རིན་ཆེན་གྱི་གཞལ་ཡས་རང་བཞིན་གཞིའི་ཐིག་ལེ་བཞུགས་ས་དེ་དང་། གདངས་ཀྱི་གནས་མིག་གཉིས་ཀྱི་ཨ་འབྲས་ལ་ཐུག་པའི་འོད་རྩ་དྭངས་མ་ཁྲུད་པར་ཆེན་པོའི་རྩ་བཞི་ལ་བཞུགས་པའོ། །རྩ་བཞི་ནི། ཀ་ཏི་གསེར་གྱི་རྩ་ཆེན། དར་དཀར་སྣལ་མ། ཕྲ་ལ་འཕྲིལ་བ། ཤེལ་བུག་ཅན་དང་བཞིའོ། །དེ་ཡང་ཀ་ཏི་གསེར་གྱི་རྩ་ཆེན་ན། གཞིའི་ཐིག་ལེ་བཟང་པོ་རང་བྱུང་དུ་གནས། དར་དཀར་སྣལ་མ་ལྟ་བུ་ན། ལམ་གྱི་ཐིག་ལེ་བཟང་པོ་སྒྲོན་མ་ལ་འཚུག ཕྲ་ལ་འཕྲིལ་ན། བཟང་པོའི་རྩེ་མོའི་ཐིག་ལེ་རང་ཤར་དུ་གསལ། ཤེལ་བུག་ཅན་ན། བཟང་པོའི་རྒྱན་དང་ལྡན་པའི་ཐིག་ལེ་འོད་གསལ་དུ་སྣང་བའོ། **།ཡུལ་ནི། འོད་ལྷུར་གསལ་བ་དང་། དེ་ལས་མཆེད་པའི་ཕྱེད་སྐུ་དང་། སྐུ་རྐྱང་དང་། ཡབ་ཡུམ་དང་། ཚོམ་བུ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོའི་སྣང་བ་དྲུག་དང་ལོངས་སྐུ་ལས་སྤྲུལ་སྐུ་དེ་ལས་ཟེར་གྱི་སྐུ་འཕྲོ་བས་གསུམ་དང་། ཞི་ཁྲོ་གཉིས་དང་། ཐུབ་པ་དྲུག་གི་རྣམ་པར་ཡུལ་དུ་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དག་པས་གསལ་བ་དང་། མེ་དག་པས་དྲོ་བ་དང་། ཆུ་དག་པས་བསིལ་བ་དང་། ས་དག་པས་ཡང་བ་དང་། རླུང་དག་པས་གཡོ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ཏེ། དེ་ཡང་ཐལ་འགྱུར་ལས། ཐིག་**

ལེའི་ཡུལ་ནི་ཁ་དོག་སྟེ། །ལྔ་དང་དྲུག་དང་གསུམ་གཅིག་དྲུག །གསལ་དང་རྡོ་
དང་བསིལ་བ་དང་། །ཡང་ཞིང་གཡོ་བའི་བདག་ཉིད་འཛིན། །དོན་དམ་ཚོས་
ཉིད་འབྱུང་བའོ། །ཞེས་པ་དང་། སྒྲོན་མ་འབར་བ་ལས། རྣ་བའི་ཡུལ་དུ་
གསལ་བར་ཡང་། །སྟོང་པ་ཉིད་ལས་རང་ལོག་པའི། །སྒྲོང་བྱེད་གསལ་བའི་
སྣང་བར་ནི། །ཡེ་གདངས་ལྔ་དང་བཅས་པར་ཡང་། །རང་བཞིན་བབས་ཀྱིས་
གནས་པ་ལ། །གསལ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོར་ཡང་། །དངོས་པོ་ལས་ནི་ལོགས་
པར་བཞུགས། །ཞེས་སོ། །འདིའི་འཆར་བའི་ཡུལ་རྒྱུན་བྲལ་གྱི་བར་སྣང་དག་
པ་ལ་རང་གདངས་འོད་དང་བཅས་པར་སྣང་བ་དང་། རང་བྱུང་གི་ཐིག་ལེ་ཆེན་པོ་
རང་གནས་ཀྱི་ངོ་བོར་གནས་པ་ཡེ་ནས་གནས་པའི་ནམ་མཁའི་ཁམས་སུ་སྣང་
བའོ། །འོན་ཀྱང་འདི་ནས་གཞུང་གི་དངོས་བསྟན་སྣང་བ། རང་ཡུལ་གྱི་འཇའ་
འོད་ཟེར་ཐིག་དེ་ལས་མཆེད་པའི་རིགས་ལྔའི་དབྱུ་དང་། ཕྲེད་སྒྲུ། སྒྲུ་རྒྱུད་།
རྒྱན་ལྡན། ཡབ་ཡུམ་ཚོམ་བུའི་དཀྱིལ་འཁོར་འབྱུང་ཁམས་དག་པའི་ཡེ་གདངས་
དང་བཅས་པ་དངོས་པོ་རང་མཚན་པ་ལས་ལོག་ནས་རང་གསལ་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་བཞུགས་
པ་ཞིག་གོ །སྒོ་ནི་དེ་ཉིད་ལས། །རྒྱུན་གྱིས་མ་བསྒྲིབས་སེམས་ཙན་མིག །
ཙཀྵུ་ཞེས་པའི་སྒོ་ནས་ནི། །ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞིན་དུ་ཡང་། །རང་གི་འོད་
དང་ཟེར་ཉིད་དུ། །རང་ཆས་རྣམས་སུ་རྣམ་པར་སྣང་། །ཞེས་སོ། །རྒྱུན་
རབ་རིབ་དང་ལིང་ཏོག་སོགས་མེད་པའི་ཙཀྵུ་སྟེ་མིག་སྐྱོན་མེད་ལ་བྲུག་པའི་འོད་རྩ་
དྭངས་པའི་སྒོ་ནས་འཆར་བའོ། །ཚང་ན་མི་གནས་སྒོར་གནས་པ། །བྲོ་བྲ་
བཞིན་ཏེ་རང་བཞིན་གསལ། །གསུངས་པ་ལྟར་ཚང་སྙིང་ནང་གི་མི་ཤིགས་པའི་
ཐིག་ལེར་བཅས་ཤིང་། གདངས་དེ་ལས་མཆེད་པའི་རང་གདངས་དཔག་མེད་དེ།
འཆར་བ་སྒོ་ནས་འཆར་བ་ཡིན་ནོ། །རང་བཞིན་ནི། ཀ་དག་གི་རང་སྣང་སུས་

ཀྱང་མ་བྱུས་པར་རང་སྣང་བ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། ཐོག་མའི་ཀ་དག་ཆེན་པོ་ལ། །རང་བཞིན་ཉིད་ནི་འདི་ལྟ་བུ། །སུས་ཀྱང་མ་བྱུས་རང་གསལ་བར། །ཡེ་ཉིད་ནས་ནི་རང་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ཐོག་མའི་ཀ་དག་གི་རང་བཞིན་དེ་ལས་འོད་གསལ་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་ཐིག་ལེ་སྟོང་པ་རྒྱ་ཟླ་ལྟ་བུ་ལ་ཤར་བ་སྟེ། འདི་གཞི་ཀ་དག་གི་དུས་ན་ནང་གསལ་ཕྲ་བར་ཡོད་ཅིང་། དེ་གཞི་སྣང་དུ་ཤར་དུས། དབྱིངས་ཀྱི་འོད་ཟེར་ལྔ་ཡི་སྣང་བར་ཤར། དེ་ཤར་ཚུལ་ནི། ཐིག་ལེ་སོ་སོའི་འོད་ཁྲིམ་ན་སྐུའི་ཆ་ཤར། རྒྱུད་ཞགས་ལ་རང་གསལ་འོད་ཟེར་གྱི་སྤྲེལ་ཐག་ཤར། དེ་ཤེས་རབ་རིག་པར་ཤར་བས་གྲོལ་འཁྲུལ་གཉིས་ཀྱི་རིག་ཙམ་དུ་གནས་པའོ། འདི་སྙིང་ཁ་ན་གནས་དུས་སྙིང་འོད་ལྔའི་ཕོ་བྲང་ཟླུམ་པོ་སྨུ་ཁྱུད་ལྔ་བར་གནས་ཤིང་། འདིའི་བར་གདངས་འོད་ལྔའི་ཟླུམ་འཁྲིགས་འགྱུལ་འཁྱིག་ཤས་ཆུང་ཙམ་དུ་སྣང་ལ། རང་གདངས་དེ་རྒྱུད་ཞགས་ནས་སྒྲོན་མར་གསལ་ནས་མཆེད་པའི་སྣང་བ་དཔག་མེད་དུ་འཆར་རོ། །ཚད་ནི། ཉམས་སུ་བླངས་དུས་ནམ་མཁར་སྣང་ལ་གོམས་པའི་ཚད་དེ། སྒྲོན་མ་འབར་བ་ལས། ཐིག་ལེ་སྒྲོ་དང་བསྒྱུ་མེད་པར། །ཁར་སྣང་ཉིད་དུ་སུས་ཟིན་པ། །དེ་ཡི་ཚད་དུ་དེ་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་སོ། །སྒྲོན་མ་དངོས་བར་སྣང་ལ་སྣང་དུས་དབྱིངས་རིག་ཉིན་མཚན་མེད་པར་ཁྱམ་གདལ་བས་འཁོར་བ་མྱང་འདས་སུ་གྲོལ་བའི་ཚད་དོ། །དངོས་ནི། མིག་བཙིར་དུས་སྣང་བའི་འོད་དམར་སེར་ཧྲོན་གང་བ་དེ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་འགྲོ་དྲུག་སོ་སོའི་སྣང་ཚུལ་ནི། ལྷ་ལ་ཕྱིར་སྣང་དུ་བལྟར་ཡོད་པ་ལས་འདོད་ལྷ་རྣམས་ལ་རང་མཐོ་གང་། གཟུགས་ཁམས་པ་རྣམས་ལ་རང་ཁྲུ་གང་། ལྷ་མིན་རྣམས་ལ་རིགས་གཉིས་ལས་ལྷའི་རིགས་ཅན་དུ་གཏོགས་པ་རྣམས་ལ་འོད་ཟེར་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཕྲུག་གང་། གཞན་རྣམས་ལ་ཕྲ་མོ་སོར་བཞི་པ་མི་རྣམས་ལ་མཐེབ་གང་། དུད་འགྲོ་རྣམས་ལ་རང

གནས་ཙམ་ལས་བལྟར་མེད་དོ། །ཡི་དྭགས་རྣམས་ལ་རང་ངོ་ཕྲ་ཞིང་འཕྲིག་པ་ཏིལ་འབྲུ་ཙམ། དམྱལ་བ་རྣམས་ལ་རང་གནས་རྟ་རྫའམ་ཏིལ་ཉག་ཡང་ཆུང་ཙམ་སྟེ། རང་ཤར་ལས། མ་རྟོགས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ། །མི་ལ་མཆོན་དུ་ཡོད་པའོ། །ལྷ་རྣམས་ལ་ནི་བལྟར་ཡོད་པའོ། །ལྷ་མ་ཡིན་ལ་ཕྲ་བར་ཡོད། །བྱོལ་སོང་རང་གནས་ཙམ་དུ་ཡོད། ཡི་དྭགས་རྣམས་ལ་འཕྲིག་པར་ཡོད། །དམྱལ་བའི་ཡུལ་ལ་ཏིལ་འབྲུ་ཙམ། །ཞེས་པ་དང་། སྒྲོན་མ་འབར་བ་ལས། འོད་ལྔ་འདུས་པའི་ཐིག་ལེ་ནི། །ལྷ་རྣམས་ལ་ནི་རང་མཐོ་གང་། །སྐྱུམ་པོ་རང་གསལ་ཆེན་པོར་ཡོད། །ལྷ་མིན་རང་གི་ཕྱུག་གང་ངོ་། །མི་རྣམས་རང་གི་མཐེབ་གང་ལ། །སྐྱུམ་པོ་ཟག་པ་མེད་པར་ཡོད། །བྱོལ་སོང་ལ་ནི་ཕྲིར་མི་སྣང་། །ཡི་དྭགས་རང་ངོ་ཕྲ་བར་ཡོད། །དམྱལ་བ་རྣམས་ལ་རང་གསལ་ཙམ། །ལྷ་ལ་དཀར་པོ་ཤས་ཆེར་སྣང་། ལྷ་མིན་དེ་བཞིན་ལྗང་གུ་ཆེ། །མི་ལ་དམར་གསལ་རང་ཆགས་བྲལ། །བྱོལ་སོང་ཉིད་ལ་མཐིང་ཤས་ཆེ། །ཡི་དྭགས་སེར་པོ་དེ་བཞིན་ནོ། །དམྱལ་བ་རྣམས་ལ་ཁ་དོག་ལྔ། །རང་གསལ་ཤེས་པའི་ཆར་གནས་པ། །སྒྲོན་མ་དངོས་ནི་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། སེང་གེ་རྩལ་རྫོགས་ལས། དགའ་ལྡན་རྣམས་ལ་ཁྲུ་གང་གནས། །ཚོད་ལྡན་རྣམས་ལ་སོར་བཞི་གནས། །ཆ་མཉམ་ལྡན་ལ་མཆོན་གང་ངོ་། །ཉིས་ལྡན་རྣམས་ལ་རང་གསལ་ཙམ། །བཀྲེས་ལྡན་རྣམས་ལ་ཏིལ་འབྲུ་ཙམ། །སྡུག་བསྔལ་ལྡན་ལ་རྟ་རྫ་ཙམ། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་གནས་པར་བཤད། །ཅེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སར་གནས་ལ་མདའ་གང་དང་། སྤྲུལ་སྐུ་རྣམས་ལ་འདོམ་གང་དང་བཅས་པའོ། །སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། ལྷ་རྣམ་པ་གཉིས་དང་བཅས་པ

རྣམས་ལ་རང་སྣང་ཡུལ་ལ་སྣང་ལ་མི་ལ་སོགས་པ་ལྟ་ལ་མ་བསྟན་ན་མི་མཐོང་སྟེ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་དཔག་ཏུ་མེད། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མདའ་གང་ངོ་། །སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ལ་འདོམ་གང་གནས། །སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། །སྤྲུལ་པའི་སྐུ་དང་ལྷ་རྣམས་ལ། །མངོན་སུམ་ཡུལ་ལ་སྣང་བའོ། །དེ་རྣམས་མན་ཆད་ཡུལ་ལྟ་ལ། །མ་བསྟན་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །འདིའི་སྒྲོན་མ་དངོས་དེ་དག་པ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ནས་རྒྱ་ཆེན་པོར་སྣང་བ་དང་། རིག་དྲུག་གི་འགྲོ་བ་སོ་སོའི་སྣང་བ་མི་འདྲ་བར་སྣང་བ་ནི་གོང་ནས་གསུངས་པ་ལྟར། ལྟ་ལ་རང་མཐོ་གང་དེ་ཡང་དཀར་ཤས་ཆེ་བ། ལྟ་མིན་ལ་རང་གི་ཁྲུག་གང་། མི་ལ་རང་གི་མཐེབ་གང་། བྱོལ་སོང་ལ་སོགས་པའི་ངན་འགྲོ་རྣམས་ལ་དེ་བས་ཞིབ་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་དམྱལ་བ་ལ་དགེ་བ་ཤས་ཆུང་བས་ཕྱིར་མི་མངོན་ལ་ནང་ནའང་ཆ་ཕྲ་བ་ཙམ་དུ་ཡོད་པར་གསུངས་པའོ། །དཔེ་ནི་མུ་ཏིག་ཕྲེང་བ་ལས། །དཔེར་ན་རྨ་བྱའི་མདོངས་ལྟ་བུ། །ཞེས་དང་། སྒྲོན་མ་འབར་བ་ལས། དཔེར་ན་རྨ་བྱའི་མདོངས་དང་མཚུངས། །དེ་བཞིན་ཕྲ་བའི་མིག་དང་ནི། །ཡང་ན་དེ་བཞིན་ཉ་ཡི་མིག །དེ་བཞིན་སྲོག་ཆགས་ཟུན་མོའི་མིག །འདི་རྣམས་བཞིན་དུ་གནས་པའོ། །ཞེས་སོ། །དཔེ་རང་མདངས་ལྔུམ་པོ་ཡིན་ཚུལ་རྨ་བྱའི་མདངས་ལྟ་བུ། དྭངས་ཆ་དང་གདངས་ཀྱི་ཆ་སྣང་བ་ཁྲའི་མིག་ལྟ་བུ། གསལ་བ་དང་ཐིག་ཕྲན་གཞན་ཡང་སྣང་བ་ཉའི་མིག་ལྟ་བུ། འཚོར་བའི་བཀྲག་དང་འོད་ཟེར་ཡོད་པ་བྱི་ལའི་མིག་ལྟ་བུའོ། །ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གནད་ནི། ཐལ་འགྱུར་ལས། ཐིག་ལེའི་སྒྲོན་མ་བལྟེམ་པ་གནད། །རྩ་དང་མཐེབ་མཛུབ་མ་བྲལ་བས། །ཡེ་ཤེས་གོང་དུ་འཕེལ་བའོ། །ཞེས་པ་དང་། སྦུ་མ་དེ་ཉིད་ལས། རང་གི་མཐེབ་དང་མཛུབ་མོ་

ཡིས། །ཙཎླུའི་ཞུག་དང་འབྲུམ་བཙོར་ན། །མངོན་དུ་སྣང་སྟེ་ཡིད་ཆེས་ཀྱིས། །ཞེས་སོ། །མིག་གི་ཞུག་དང་མིག་གི་འབྲུམ་ནས་མཐེབ་མཛུབ་ཀྱིས་དལ་བུས་མནན་པས། སྒྲོན་མ་དང་འོད་དང་ཐིག་ལེ་སྣང་བ་ཡིན་ལ་དེའི་མཚམས་ནས་ལག་པས་མི་མནན་པར། དེའི་སྣང་བ་མ་ཡལ་བར་དུ་བལྟ་ཞིང་། ཡང་མནན་ནས་ཉམས་སུ་བླངས་བས་མཐར་རྩོལ་བ་མི་དགོས་པར་ཉིན་མཚན་སྣང་མུན་འདྲེས་པར་སོང་ན་འཁོར་བ་མྱུར་འདས་སུ་གྲོལ་བ་ཡིན། རྩོལ་བཅས་ཉམས་ལེན་གྱི་སྐབས་སུ་རྩེའུ་ཆུང་གི་རྩ་ཕྱི་ནས་འཛམ་པོར་མནན་ན་རིག་པ་གསལ་ཞིང་འོད་ཟེར་མཆེད་དོ། །འདིའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། རྩེ་ཆུང་གི་ནང་རྩ་ནས་ཁམས་དྭངས་མ་འབབ་པའི་རྩ་ཁྲག་དྭངས་མ་དང་འདྲེས་པ་མནན་ཚེ་སྲོག་རྩ་ལ་ཐིགས་པ་ལྷུང་ནས་བརྒྱལ་བའི་སྣང་བ་དང་མཉམ་དུ་ཕྱིའི་རྩ་ཡི་ཀླུང་དང་འོད་ཟེར་འདྲེས་པས་རིག་པ་དྭངས་གསལ་དང་འོད་འཆར་བ་ཡིན་ནོ།།

ག དབྱིངས་རྣམ་དག་གི་སྒྲོན་མའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གསུམ་པ་དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པའི་སྒྲོན་མ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལའང་ངོ་བོ། ངེས་ཚིག། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྟེན། རང་བཞིན། ཡུལ། དགོས་པ། ཚད། གནས། སྒོ། དངོས། དཔེ། གནས་དང་བཅུ་བཞི་ལས། ངོ་བོ་ནི་ངེས་པའི་ཡུལ་བྱེད་པ་སྟེ། སྒྲོན་མ་འབར་བ་ལས། །རྣམ་དག་དབྱིངས་ཀྱི་སྒྲོན་མས་ནི། །རིག་པ་ཡི་ནི་ངོ་བོ་སྟུད། །ལུ་གུ་རྒྱུད་ཀྱི་ར་བར་སྣང་། །འདི་ལ་སྲུས་གོམས་དོན་དེ་ཉིད། །མཐིང་ག་མི་འགྱུར་རང་གསལ་བ། །མུ་ཁྱུད་ཀྱི་ནི་ར་བར་གནས། །རང་གསལ་ཕྱི་ཡི་ཡུལ་དུ་སྣང་། །ངོ་བོ

ཉིད་ནི་མ་བཅོས་པའོ། །ཞེས་སོ། །གཟིགས་སྣང་ས་ཀྱིས་ནམ་མཁར་གཏད་ཅིང་དང་པོའི་དུས་སུ་སྨིན་མཚམས་མཛོད་སྤུའི་ཐད་ཀྱི་དྭང་པོའི་ནམ་མཁའ་ལ་ནམ་མཁའ་སྡོན་པོ་འདི་མ་ཡིན་པའི་མཐིང་ཁ་ཁྱབ་པ་ཆེན་པོའི་འོག་ནས་ཚུར་འོད་ཞིག་གི་ཚུལ་དུ་འཆར་བ་ཡིན། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་གྱིས་དེ་མཆེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེའི་ནང་ནས་ཁ་དོག་སྣ་ལྔ་ཤར། དེ་ཡང་མིག་གཉིས་ལས་འཇའ་ལྷུང་མདོག་ཅན་དང་ཡི་གེ་ན་རོ་ལྟ་བུའི་གཟུགས་ཀྱིས་འཆར། དེ་ནས་མཐིང་ཁ་ལས་ལྔ་ལྡན་དུ་མཆེད་ནས་འོད་ལྔའི་སྨུ་ཁྱུད་ཟླུམ་པོ་ནང་ན་པད་འདབ་དང་བཅས་པ་ཟ་འོག་གི་བེར་ཁྱིམ་དང་འདྲ་བར་སྣང་། དེ་རིག་པ་ལུ་གུ་རྒྱུད་ཨར་ལ་གཏད་པའམ་མི་འགུལ་བ་གཟེར་ལ་འདེབས་པའི་ར་བར་ལ་བྱུང་ན་ཐིག་ལེའི་འོད་ཁྱིམ་ཡིན་པས་འགུལ་འཕྲིག་ཆུང་ངོ། །ངེས་ཚིག་ནི་དེ་ཉིད་ལས། རྣམ་པ་ཡུལ་དུ་སྣང་བ་ལ། །དག་པ་དྲི་མའི་གྲངས་མཐའ་ཟད། །དབྱིངས་ཀྱི་རིག་པའི་རང་ཡུལ་བྱེད། །རྡོ་རྗེ་ཉིད་ནི་ལུ་གུ་རྒྱུད། །འདི་ཉིད་ནང་དུ་གཞུག་པར་བྱ། །རང་གི་ངོ་བོ་རྟོག་མེད་དུ། །ནང་གི་དབྱིངས་ཀྱི་སོ་རར་ཡང་། །མ་བཟུང་མི་གནས་ཚུལ་གྱིས་ནི། །འབྲེལ་བ་མེད་པར་རྒྱུན་དུ་སྣང་། །སྒྲོན་གྱི་རྡོ་རྗེ་ལུ་གུ་རྒྱུད། །ནམ་མཁའ་ཉིད་ལ་ཅེར་སྟོན་ཏེ། །རང་བཞིན་མེད་པར་སྣང་བར་བྱེད། །མས་ནི་དེ་ཡི་དོན་འཛིན་པས། །རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངེས་ཚིག་ཏུ། །ཡེ་ནས་འདུ་འབྲལ་མེད་པར་གནས། །ཞེས་པ་དང་། མུ་ཏིག་ཕྲེང་བ་ལས། དབྱིངས་ནི་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་མ་ཆད། །ཆོས་ཉིད་ཡུལ་ལ་རྣམ་དག་པས། །གཉིས་ཀའི་ཟུར་ནས་འཆར་བར་བྱེད། །ཁྱབ་ཆེན་མཐིང་ག་འགྱུར་བ་མེད། །སྣང་བ་དག་པའི་རྒྱེན་འཕྲད་ན། །ཁ་དོག་ལྔ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །ངེས་ཚིག་ནི་རིག་པའི་རང་ཡུལ་དང་སྣང་བའི་འཆར་གཞི་བྱེད་པས་ན་དབྱིངས། སྣང་ཡང་དྲི་མ་མེད་པས་ན་རྣམ་དག སྣང་རིག་གསལ་

བར་བྱེད་པས་ན་སྒྲོན་མའོ། །མཚན་ཉིད་ནི་མཐིང་ག་ཁྲབ་ཆེན་དང་ལྔ་ལྡན་འོད་དུ་
སྣང་བ་གང་ཞིག་རིག་པའི་ཡུལ་གྱི་ཆར་གནས་པ་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་ལས།
དབྱིངས་ཉིད་དག་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། །མཐིང་ག་རང་རྫོགས་གཉིས་ཀྱི་ཆ། །
ཐབས་དང་ཤེས་རབ་རྫོགས་པ་ཡི། །ཟུར་གཉིས་ཆ་ལས་སྐུ་གཉིས་འཛིན། །
རབ་ཏུ་སྣང་བ་མཆེད་པར་བྱེད། །འདི་དག་རྣམས་ཀྱང་རང་ཤེས་རྫོགས། །ཁྲབ་
བདག་སེམས་དཔའི་གཟུགས་བརྙན་སྟོན། །ལུ་གུ་རྒྱུད་ནི་ཕྲང་ནས་འདྲེན། །
དཀྱིལ་འཁོར་རྫོགས་པའི་གཟུགས་དང་མཚུངས། །ཡེ་ཤེས་རྣམས་ཀྱི་གཟི་
མདངས་སྟོན། །འོད་ཀྱི་གཏིང་མདངས་བཀྲག་ཀྱང་སྟོན། །སྐུ་དང་ཐིག་ལེ་
འདུན་སའོ། །དེ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་རྫོགས་པའི་སྐུ། །འདི་ཉིད་སུས་མཐོང་སངས་
རྒྱས་ཏེ། །སྐུ་གསུམ་ཟད་སར་རང་བཞིན་གྲོལ། །གཟུང་འཛིན་འཁྲུང་ལས་
བཀྲལ་ནས་ནི། །འཁོར་འདས་རྩིས་ཐག་ཆོད་པའོ། །ཞེས་པ་དང་། སྒྲོན་མ་
འབར་བ་ལས། བརྗོད་ཅིང་སྣང་ཚིག་གཉིས་མེད་པས། །ཕྱི་དང་ནང་མེད་
དབྱིངས་སུ་ཡང་། །རང་གདལ་ཆེན་པོའི་ངང་དུ་གནས། །ཕྱི་ནང་མེད་པར་ཟང་
ཐལ་བས། མ་བསྒྲིབས་དྲི་མ་མེད་པར་ནི། །ཡེ་ནས་ཀ་དག་ཆེན་པོར་
སྣང་། །རྣམ་པར་དག་པའི་དབྱིངས་ཀྱི་ནི། །མཚན་ཉིད་དུ་ནི་ཡེ་ནས་
བཞུགས། །ཞེས་སོ། །ཕྱི་དབྱིངས་སྟོང་གསལ་མཐིང་ཁ་ཁྲབ་ཆེན་དུ་གནས་པ་
གང་ཞིག་ནང་དབྱིངས་རིག་པ་ཀ་དག་གི་ཡུལ་ལམ་འཆར་གཞིར་གནས་པ་སྟོང་སྒྲོན་
གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ་ནི་གསུམ་སྟེ། གཞིའི་དབྱིངས་རང་གི་སྙིང་ག་ན་འོད་ལྔ་
ལྡན་གྲུབ། ལམ་གྱི་དབྱིངས་མིག་གི་འོད་རྩའི་རང་འོད་སྣང་བ། ཡུལ་ལ་སྣང་
བའི་དབྱིངས་མཐིང་ག་དང་ལྔ་ལྡན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དབྱེ་ན་རྣམ་པ་གསུམ་
ཡིན་ཏེ། །གཞི་ལ་གནས་པའི་དབྱིངས་ཀྱིས་ནི། །རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐུ་རུ་

འཛིན། །ལམ་ལ་སྣང་བའི་དབྱིངས་ཀྱིས་ནི། །རིག་པའི་ཐིག་ལེའི་དྭངས་མ་སྡུས། །ཡུལ་ལ་སྣང་བའི་དབྱིངས་ཀྱིས་ནི། །ལུ་གུ་རྒྱུད་དེ་བཙོན་དུ་འཛིན། །འདི་ཀུན་དེ་ཡི་དབྱེ་བའོ། །ཞེས་སོ། །འདིའི་དབྱེ་བ་ནི། གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་སྟེང་ནས་ཕྱེས་ཚེ། གཞི་ལ་གནས་པའི་དབྱིངས་རྣམ་དག་གི་སྒྲོན་མ་ཙིཏྟའི་ནང་ན་ཡེ་ཤེས་དང་འོད་ཀྱི་སྐུ་ལྷུན་གྲུབ་ནང་གསལ་དུ་བཞུགས་པ་དང་། ལམ་ལ་གནས་པའི་དབྱིངས་རྣམ་དག་གི་སྒྲོན་མ་མུ་ཁྱུད་ལྔ་ཡི་ར་བས་བསྐོར་བའི་ཐིག་ལེའི་དྭངས་མ་སྡུད་པ་དང་། འབྲས་བུའི་ཡུལ་ལ་སྣང་བའི་དབྱིངས་རྣམ་དག་གི་སྒྲོན་མས་ལུག་རྒྱུད་བཙོན་ལ་འཛིན་པ་སྟེ་འོད་ལྔའི་དྲ་བ་དང་དྲ་ཕྱེད་པ་དང་ཟ་འོག་རིས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྣང་བ་དེ་ཉིད་དོ། །རྟེན་ནི་ཐལ་འགྱུར་ལས། རྣམ་དག་དབྱིངས་ཀྱི་བརྟེན་པ་ཡི། །སླིན་མཚམས་ཉིད་དང་ནམ་མཁའ་དང་། །འོད་དང་ཐིག་ལེ་དག་དང་ཡང་། །སྣ་ཚོགས་སྐུ་ལ་བརྟེན་པའོ། །ཞེས་སོ། །གཞིའི་སྐབས་སུ་ཙིཏྟ་ལ་བརྟེན། ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་འོད་རྩ་ལ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྟེན། འབྲས་བུའི་དུས་སུ་རང་ཤར་དབྱིངས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་རྒྱན་བྲལ་ལ་བརྟེན་པའོ། །རང་བཞིན་ནི་དབྱིངས་སྣང་ལ་གཏད་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མཉམ་གནས་ཀྱི་དབྱིངས་ཆོས་ཉིད་ཟད་པའི་དགོངས་པ་ལ་ངང་གིས་བློ་གནས་པ་སྟེ། སྒྲོན་མ་འབར་བ་ལས། རང་བཞིན་སྣང་བ་མ་འགགས་པས། །བློ་དངོས་དྲན་པ་ཀུན་ཟད་དེ། །སྣང་བ་རང་དག་དབྱིངས་སུ་ནི། །རྟོག་པ་མེད་པའི་རིག་པར་ཡང་། །མི་གཡོ་མཉམ་པ་ཉིད་ཤེས་པས། །ཐམས་ཅད་མཉམ་པའི་དབྱིངས་སུ་ཡང་། །ཡེ་ནས་རྣམ་པར་ཟད་པར་ནི། །རང་བཞིན་རྣམ་དག་དབྱིངས་སུ་གནས། །ཞེས་སོ། །རང་བཞིན་ནི་དགོངས་པ་ཀ་དག་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་གནས་པ་ཞིག་སྟེ། རང་ངོ་ཀ་དག་ལ་གནས་བཞིན་པའི་ངང་ལས་མ་

གཡོས་པར་དབྱིངས་ཀྱི་ར་བར་རིག་པ་བཙུག་ཆོ་ཟང་ཐལ་མཉམ་པའི་བསམ་གཏན་ཤུགས་ཀྱིས་འཆར་ཞིང་། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ལྷུན་གྲུབ་ཡེ་གདངས་ཀྱི་སྣང་བ་ལས་ནམ་མཁར་ཟ་འོག་བེར་ཁྲིམ་གསལ་བ་ལྷ་བྱུ་ལ་སོགས་པའི་སྣང་བ་འཆར་བས་ཀ་དག་དང་ལྷུན་གྲུབ་དགོངས་པ་དབྱེར་མེད་དུ་གནས་པ་ནི་འདིའི་རང་བཞིན་ནོ། །ཡུལ་ནི་ནམ་མཁའ་སྟོང་པ་ལ་འོད་ལྔ་རང་གསལ་བ་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་ལས། དབྱིངས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་སྟོང་པ་དང་། །གསལ་དང་སྒྲིབ་བྲལ་གདངས་འབྱིན་པ། །ཁྱབ་ཅིང་ཡངས་ལ་གཅིག་འདུས་པའོ། །བག་ཧུལ་དེངས་པའི་ནམ་མཁའ་ལ། །མཉམ་རྫོགས་ཆོས་ཉིད་དག་པའོ། །གསལ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་ལྔ་ཡི་གདངས། །འོད་གསལ་དག་པའི་ཡུལ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་དང་། སྒྲ་མ་ལས། །འདི་མེད་རིག་པའི་ཡུལ་མེད་པས། །སྣང་བ་འགག་པ་མེད་པ་ཡི། །ཆར་ནི་དབྱིངས་ཀྱི་སྒྲོན་མའོ། །ཞེས་སོ། །ཡུལ་ཕྱི་དབྱིངས་ཁྱབ་ཆེན་འཆར་བའི་གཞི་ནི་རྐྱེན་བྲལ་དྭངས་པའི་ནམ་མཁའ་འོ། །དགོས་པ་ནི་སྒྲ་མ་ལས། །དབྱིངས་ཀྱི་རིག་པའི་རང་ཡུལ་བྱེད། །ལུ་གུ་རྒྱུད་ནི་སྲང་ནས་འདྲེན། །ཞེས་སོ། །ཀ་ལྷུན་དབྱེར་མེད་ཀྱི་དགོངས་པས་ལུག་རྒྱུད་ཨར་ལ་གཏད་པས་རིག་པ་རང་བྲུན་ཆུད་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །ཚད་ནི་དབྱིངས་སླིན་མཚམས་ལས་སོར་བཞིའི་ཡར་མཚམས་སུ་སྣང་དུས་དང་པོ་མཐིང་ག་ལས་ཁ་དོག་ལྔར་མཆེད་པ་སྟེ། སྒྲོན་མ་འབར་བ་ལས། མཐིང་ག་མི་འགྱུར་སྣང་བ་ལས། །ཁ་དོག་གསལ་བའི་འོད་ལྔར་ཡང་། །འདི་ཉིད་རབ་ཏུ་གསལ་འགྱུར་ཞིང་། །རང་གི་མདུན་གྱི་ཡར་མཚམས་སུ། །སོར་བཞིའམ་ནི་མཐོ་གང་ལས། །འཕགས་ཏེ་ལུས་དང་བྲལ་བ་ནི། །དེ་ཡི་ཚད་དུ་དེ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །འདིའི་དུས་ན་འཁོར་འདས་ཕྱེད་པས་ཕྱིས་འཁོར་བར་མི་འཇུག་པའི་ཚད་ཐོབ་སྟེ། བརྩོན་པས་ཉམས་སུ

བླངས་པས་སྨིན་མཚམས་ཀྱི་ཡར་མཚམས་སུ་མཐིང་ཁ་ལས་མཆེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྣ་ལྔའི་སྣང་བ་ལིང་ཚེ་ལིང་ཚེ་ར་སྣང་བ་དང་། མེ་ལོང་ཙམ་དང་། ཕུབ་ཙམ་པ་སོགས་ནས་བལྟས་ཚད་ཀྱི་མཐོང་སྣང་ཁྱབ་པའི་ནང་དུ་སྐུ་ཚོམ་བུ་དང་བཅས་པ་ཤར་བ་ནི་འདིའི་ཚད་དོ། །དེའི་དུས་ཀྱི་གྲོལ་ཚད་ནི་རང་བྱུང་བསྟན་པའི་རྒྱུད་ལས། ཡར་མཚམས་ལས་ནི་སོར་བཞི་ལས། །བྲལ་བའི་སྐྱེས་བུ་སྐལ་བཟང་བ། །འཁོར་བར་འཇུག་པ་ག་ལ་སྲིད། །ཅེས་སོ། །གནས་ནི་གསུམ་སྟེ། ཕྱིའི་ཡུལ་གནས་ནམ་མཁའ། བར་གྱི་འཆར་གནས་མིག་ཐུར། ནང་གི་གཞི་གནས་ཙིཏྟའོ། །སྒྲ་ལས། མིག་ནི་འབྱུང་བའི་རྐྱེན་མེད་ལ། །གནས་པ་རང་གི་རིག་པ་ཉིད། །ལུ་གུ་རྒྱུད་དུ་སྣང་བ་སྟེ། །སྒྲིན་བྲལ་མཁའ་ལ་འཛིན་པར་བྱེད། །རང་ཤེས་ནང་དུ་གསལ་བའི་ཚེ། །ཙིཏྟའི་དཀྱིལ་དུ་གནས་པ་ཡིན། །ཕྱིར་འཕྲོས་སྤྲིན་བྲལ་ནམ་མཁའ་ལའོ། །ཞེས་སོ། །འདིའི་གནས་ཕྱི་ནང་བར་གསུམ་གྱི་ཐོག་ནས་གསུང་བས། ཕྱིའི་གནས་འཆར་གཞི་ནམ་མཁའ་རྐྱེན་བྲལ། བར་གྱི་གནས་འབྲི་གུ་ཧ་འམ་མིག་དང་མིག་ཐུར། ནང་གི་གནས་སླིང་ཙིཏྟ་རིན་པོ་ཆེའི་གུར་ཁང་ན་གནས་པའོ། །སྒོ་ནི་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འདི་ཡི་འཆར་སྒོ་མིག་ནས་ཀྱང་། །འགྱུར་མེད་ཁྱབ་པའི་ཚུལ་དུ་སྣང་། །ཞེས་སོ། །སྒོ་ནི་འཆར་སྒོ་མ་འགགས་པ་མིག་གི་འོད་རྩ་དྭངས་པ་དེའོ། །དངོས་ནི་ཡར་མཚམས་སུ་དང་པོ་མཐིང་ག་ཁྱབ་པ་ཆེན་པོའི་འོད་ལས་རྣམ་ལྔ་རང་གསལ་འཇའ་འོད་ཀྱི་ནང་ན་སུ་ཁྱུད་ཀྱི་ར་བས་བསྐོར་བའི་ཐིག་ལེ་པད་འདབ་དང་བཅས་པ་ནི་དབྱིངས་ཀྱི་ར་བ་ཞེས་བྱ། བའམ་འཇའ་འོད་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་སྣང་བ་ཞེས་བྱ། མཐིང་ག་ནི་དབྱིངས་རང་ངོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྒྲོན་མ་འབར་བ་ལས། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་དག་པ་ལ། །གསལ་བྱེད་འབར་བའི་འོད་ཟེར་ལྔ། །མི་འགྱུར་ཁྱབ་པའི་ཚུལ་དུ་ཡང་། །མཐིང་གའི་རང་

གདངས་ཆེན་པོར་གནས། །འཆར་བྱེད་སྣང་བ་མ་འགགས་པས། །ཕྱི་ཡི་ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་སྣང་། །ཞེས་པ་དང་། སྲིད་པ་ཡི་ནི་ཡར་མཚམས་ནས། །འདི་ཉིད་གཉིས་འཛུག་ཟེར་ལས་ནི། །ཐབས་དང་ཤེས་རབ་རང་བཞིན་ལས། །གཉིས་ནི་འཕྲིལ་ཏེ་གཅིག་པར་ཡང་། །སོར་གཅིག་གིས་ནི་མ་རེག་པར། །ཉིན་དུས་འབྱུང་བའི་རྐྱེན་ལྡན་པས། །སྣང་བར་འགྱུར་ཏེ་མཚན་མོ་ཡང་། །མཐིང་ག་རང་ངོ་ཉིད་དང་འབྲུར། །དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་ཀྱི་ཁྱིམ། །འགྱུར་མེད་ཡེ་གདངས་ཆེན་པོར་ནི། །སངས་རྒྱས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ། །སུས་ཀྱང་བྱས་པ་མེད་པར་ནི། །ཡེ་ནས་གཉིས་མེད་མཉམ་པར་གནས། །འདི་ནི་ཁྱབ་ཆེ་ཕྲ་བ་ལས། །རང་གི་ཤེས་པའི་ཆར་ཤར་ནས། །མངོན་སུམ་ཉིད་དེ་རབ་ཏུ་གསང་། །གསང་བ་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ལ། །གང་དུ་སྤྱོད་པར་འདོད་པ་དེ། །ཡེ་སངས་ཉིད་ལས་ཡང་སངས་རྒྱས། །ཞེས་སོ། །འདིའི་དགོས་ནི། ཉམས་ལེན་གྱི་སྐབས་སུ་མིག་གི་ཟུར་གཉིས་སམ་ཡར་གྱི་སྨིན་མཚམས་ལྟ་བུ་ཞིག་ནས་མཐིང་ཁ་ཁྱབ་པ་ཆེན་པོ་ཤར་ཞིང་། ནང་དུ་རིག་པ་འོད་དེའི་ཁང་པ་ན་བཞུགས་པས། ཕྱི་རུ་ལུག་རྒྱུད་ཐིག་ལེ་སྟོང་པ་དང་བཅས་པ་དེའི་ར་བ་ན་བཞུགས་པར་འཆར་ཏེ། འོད་ལྔའི་སྣང་བ་དང་མུ་ཁྱུད་ཀྱི་ར་བ་གཉིས་ཀ་དབྱིངས་དངོས་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དངོས་པོ་རགས་པ་མེད་པས་གཟུང་ཡུལ་དུ་མ་གྲུབ། ཆད་པ་ཕྱུང་ཆད་མ་ཡིན་པས་རང་གསལ་འཇའ་ཚོན་ལྟ་བུར་སྣང་བ་ཡིན། འདི་འབྱུང་བའི་གནོད་པས་མི་ཤིགས་པས་འདུས་བྱས་ཀྱི་འཁོར་བ་མིན་ཞིང་། གནད་དང་ལྡན་པའི་ཐོག་ནས་མཐོང་ནས་གོམས་ན་ཡེ་སངས་ལ་ཡང་སངས་རྒྱས་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའོ། །དཔེ་ནི། མུ་ཏིག་ཕྲེང་བ་ལས། དཔེར་ན་ནམ་མཁའི་འཇའ་ཚོན་ལྟར། །དག་པས་ཉོན་མོངས་དྲི་མ་ཟད། །ཅེས་པ་དང་། སྒྲོན་མ་འབར་བ་

ལས། དཔེར་ན་ཡི་གེ་ན་རོ་བཞིན། །གཉིས་ཀྱི་ཐུང་སྟེ་སྦྱོམ་པས་གཅིག །ནག་པོ་བསྒྱུར་དུ་བཏུབ་པ་མིན། །དེ་ལ་གོམས་པའི་གདེང་རྙེད་ནས། །བར་སྣང་འཇའ་ཚོན་ཇི་བཞིན་དུ། །ཁ་དོག་མ་འདྲེས་ཡོངས་སུ་རྫོགས། །དེ་ནས་ཡང་ནི་གོམས་སྟོབས་ཀྱིས། །དེ་ཡི་རྟགས་དང་ལྡན་པ་ལ། །བར་སྣང་ཁམས་ཀུན་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དབུ་ཅན་ཡིག་གེའི་ན་རོའི་གཟུགས་དང་འདྲ་བའི་མཐིང་ཁ་ཁྲབ་ཆེན་དང་པོ་སྨིན་མཚམས་སུ་སྣང་དུས་རེ་ཁ་ནག་པོའི་རྣམ་པ་འཁྲུག་འཁྲིག་ཅིག་ཤར་བ། དེ་ལ་མུ་མཐུད་ནས་གཏད་དུས་ཕྱིས་འཇའ་ཚོན་སྣ་ལྔ་ལྟར་བར་སྣང་དུ་སྣང་བའི་དཔེར་བྱས་པའོ། ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གནད་ནི་དང་པོ་འཁོར་འདས་རུ་ཤན་ཕྱེ་བས་དབྱིངས་སྣང་ངོ་སྤྲད་དེ་སྣ་རྩེར་མིག་གཏད་པས་འཇའ་འོད་དུ་སྣང་དུས་མིག་ཐུར་གཉིས་ལ་དལ་བུས་འཁྲིད་དེ་ནམ་མཁར་བལྟ་ཞིང་ཉི་མའི་ཐུར་ནས་ཁྲིད་པས་གང་གཏད་ཀྱི་སར་སྣང་བ་སྟེ། ཟླ་བ་དང་མར་མེའི་འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་ལ་གཏད་པས་སྣང་སྟེ་རིམ་གྱིས་མཆེད་ནས་འཕྲུལ་སྣང་འོད་གསལ་དུ་འཆར་བ་ནི་གོམས་པའི་ཚད་ཀྱིས་མཐོང་བ་སྟེ། སྒྲོན་མ་འབར་བ་ལས། འཁོར་འདས་རུ་ཤན་ཕྱེད་པ་ནི། །ལུས་ངག་རྣམས་ནི་རྣལ་དུ་དབབ། །དེ་ནས་དབྱིངས་རིག་སྣང་བ་བརྟག །འདི་ལ་གོམས་པའི་ཚད་རྙེད་ན། །ཕྱི་རོལ་ཉིད་ཀྱི་སྣང་བ་ནི། །གོང་ནས་གོང་དུ་ཡང་འཕེལ་པར། །རིམ་གྱིས་རང་བཞིན་གོམས་ཆེན་ཐོབ། །འདི་ལ་བརྟན་པའི་ཚད་རྙེད་ན། །ཆོས་རྣམས་ཟད་སར་འགྱུར་བ་ནི། །དེ་ཉིད་གོམས་པར་བྱ་བ་ཡིན། །ཡན་ལག་ཏུ་ནི་ངས་བཤད་དོ། །ཞེས་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་ལས། དབྱིངས་ཀྱི་གནད་ནི་འཁྲིད་པ་སྟེ། ཉི་ལ་བསླབ་ཐབས་རྣལ་འབྱོར་པས། །ལེགས་པར་སྦྱར་ཏེ་འཁྲིད་པར་བྱ། །ཟླ་བ་དག་ལའང་བསླབ་པར་བྱ། །འདི་ལྟར་རྒྱུན་དུ་སུས་བྱས་པ། །འཕྲུལ་པའི་སྣང་

བ་རྒྱུན་ཆད་དེ། །དག་པ་ཡེ་ཤེས་ལྷ་ཡི་འོད། །ས་རྡོ་རི་བྲག་བག་སྡོངས་ནས། །གྲུ་ཆད་ལས་ནི་ཡུལ་གྲུ་ཙམ། །འཁྲིད་ལ་མཁས་པས་སྣང་བར་འགྱུར། །འདི་དུས་ཐབས་ཀྱིས་བཙོས་པ་གནད། །རྫོགས་པས་ཆོས་ཉིད་ཐོབ་པའོ། །འདི་ལྟར་གོམས་པས་ཆོས་ཉིད་སྟོབས། །ལུས་འབྱུང་རང་སོར་རྫོགས་པའོ། །དེ་ལྟར་ལུས་འབྱུང་རྒྱུན་ཆད་པས། །ཟག་བཅས་ཕུང་པོ་མི་སྣང་བར། །འདི་ལ་མངོན་པར་འཚང་རྒྱའོ། །ཞེས་སོ། །འདིའི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ལ་གོམས་ཐབས་བྱེད་པ་ནི། དང་པོར་འཁོར་འདས་རུ་ཤན་ཕྱེ་ནས་ལུས་ངག་རྣལ་དུ་ཕབ་སྟེ། དེའི་མཚམས་ནས་མངོན་སུམ་ངོ་སྤྲད་ནས་དབྱིངས་སྣང་ཤེས་བཅུག་རྗེས། དང་པོར་མིག་གིས་སྣ་རྩེའི་མདུན་ཐད་དང་ཐུར་དུ་བལྟ། དེ་ནས་ཁྲིད་དེ་རྟེན་ལ་བལྟ་དུས་རིམ་གྱིས་མཆེད་ནས་དབྱིངས་ཐིག་གི་སྣང་བ་གང་ལ་གང་འཚམས་སྣང་ཆེ་དབྱིངས་ཀྱི་ར་བ་རུ་རིག་པ་བཙུན་ནས་ཉིན་མཚན་མེད་པར་ཉམས་སུ་བླངས་ཆེ། དང་པོའི་དུས་སུ་འོད་མེ་ལོང་ཙམ་ནས་རིམ་གྱིས་འཕེལ་ནས་གོམས་པའི་ཚད་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ།།

༨ ཤེས་རབ་རང་བྱུང་གི་སྒྲོན་མའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

བཞི་པ་ཤེས་རབ་རང་བྱུང་གི་སྒྲོན་མ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལའང་། ངོ་བོ། ངེས་ཚིག། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྟེན། སྒོ། ཡུལ། གནས། ཚད། དཔེ། གནད་དང་བཅུ་གཅིག་ལས། ངོ་བོ་ནི། སྒྲོན་མ་གཞན་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟེ། སྒྲོན་མ་འབར་བ་ལས། ཤེས་རབ་རང་བྱུང་སྒྲོན་མ་ནི། །འདི་ལྟར་སྒྲོན་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །ཤེས་བྱེད་རྩལ་དུ

གནས་པས་ན། །ཀུན་གྱི་ཆ་ལ་འདི་ཉིད་པས། །འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཉིད་པས་ནི། །འབྱེད་པ་མེད་པའི་རྩལ་དུ་གནས། །ཆ་ཕྲ་བསྐྱེད་པའི་ངོ་བོར་ནི། །ཡེ་ཐོག་ཉིད་ནས་གནས་པའོ། །ཞེས་སོ། །ཤེས་རབ་རང་བྱུང་གི་སྒྲོན་མ་འདིའི་ངོ་བོ་སྒྲོན་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁྱབ་བྱེད་དམ་ཤེས་བྱེད་ཡིན་ལ། ཆོས་ཉིད་སྟོང་གསལ་གྱི་དགོངས་པ་རང་གནས་ཤེས་པའི་རྩལ་དང་བཅས་པ་སྟེ། ཐབས་སྒྲོན་མ་གཞན་གསུམ་པོ་ལ་གཏད་པས། ནང་ནས་རིག་གདངས་དྭངས་སངས་ཕྱེད་པ་རང་གནས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཀློང་རྡོལ་གྱི་ཤེས་རབ་དང་བཅས་པ་དེ་ཤེས་རབ་རང་བྱུང་གི་སྒྲོན་མའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ། །ངེས་ཚིག་ནི་དེ་ཉིད་ལས། །ཤེས་པ་དངོས་དང་དངོས་མེད་པའི། །སྣང་བ་ཀུན་ལ་རབ་ཞུགས་ནས། །སྤྱི་ཡི་དོན་རྣམས་ཤེས་པ་དང་། །མ་བཅོལ་བཞག་པའི་གདེང་ཆེད་དེ། །རང་གི་ཡེ་ཤེས་ཚད་རྣམས་ཤེས། །རང་བཞིན་དག་པའི་ཆོས་སྐུ་ནི། །སུས་མ་ཆེད་པར་རང་རིག་པས། །ཀུན་ལས་ཁྱད་འཕགས་རབ་ཏུ་སྣང་། །གཞན་གྱིས་སྤྱོད་པའི་གནས་མེད་པས། །རང་ཤར་ཡེ་ནས་དག་པའི་ཡུལ། །གཞན་གྱི་ཡུལ་མིན་རང་ཤེས་བྱ། །བྲུས་པས་འདི་དོན་ཆེད་པ་མེད། །སུ་ལ་རེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཡེ་ནས་རང་སྣང་འབྱུང་ཞེས་བྱ། །སྒྲོན་ནི་ཆོས་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀུན། །གཉིས་སུ་མེད་པར་སྣང་བར་བྱེད། །མས་ནི་རང་ངོ་ཁྱབ་པའོ། །ཞེས་པ་དང་། མུ་ཏིག་ཕྲེང་བ་ལས། ཤེས་པས་ཆོས་རྣམས་ཅིག་ཅར་རྟོགས། །རབ་ནི་ཀུན་གྱི་རྩེ་མོར་གྱུར། །རང་ནི་གཞན་ལྡོས་ཆོས་དང་བྲལ། །བྱུང་བས་མ་བཀག་ལྷུག་པར་སྣང་། །གཡོན་ནས་འཆར་བྱེད་སྒོ་མ་འགགས། །ཞེས་སོ། །ནང་ནས་རང་གནས་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་ཤེས་དུས་ཕྱིའི་སྣང་བ་རང་སྣང་ཟང་ཐལ་འཆར་བ་ཤེས་པས་ན་ཤེས། དེའི་རྟོགས་དཀའ་བའི་དགོངས་པ་མཆོག་དེ་མ་བཅོལ་རང་ལས་ཆེད་པས་ཆེས

འཕགས་པའི་རབ་ཏུ་ཕྱུར་པ་ཡིན་པས་ན་རབ། དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་རབ་དེ་ཡེ་ནས་རང་ལ་ཡོད་པས་ན་རང་། རང་ཤར་འགག་མེད་དུ་བྱུང་བས་ན་བྱུང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་ཤེས་པས་ན་སྒྲོན། རང་སྣང་རང་ངོར་རིག་པས་ཁྱབ་ཅིང་ཤེས་པས་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་གཞི་མ་ཞིག་ཏུ་ཕྱུར་པས་ན་མ་སྟེ་ཤེས་རབ་རང་བྱུང་གི་སྒྲོན་མའི་ངེས་ཚིག་གོ །མཚན་ཉིད་ནི་སྦྱོར་ཐལ་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ཉིད་རང་དང་སྤྱིའི་ཆོས་མཚན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པས་ཤེས་བྱ་ཤེས་ཤིང་སྤང་བྱ་སྤོང་བ་སྟེ། སྒྲོན་མ་འབར་བ་ལས། སྣང་དང་མི་སྣང་ཆོས་རྣམས་ཀུན། །རང་བཞིན་མེད་པར་སུས་ཤེས་པ། །འདི་ནི་དེ་ཡི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་ལས། །ཤེས་རབ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ནི། །མཁས་པ་ཚིག་འཇུག་གཞི་མ་སྤྱད། །ཉོན་མོངས་ལས་དང་བག་ཆགས་སྲེག །སླིན་བྱེད་འཁོར་འདས་སྲོག་གཅོད་པའོ། །ཞེས་སོ། །སྦྱོར་ཐལ་རང་གནས་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག ཡུལ་སྣང་བས་བསྡུས་པའི་ཆོས་དང་། ཡུལ་ཅན་རིག་པས་བསྡུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པ་དེ་ཤེས་རབ་རང་བྱུང་གི་སྒྲོན་མའི་མཚན་ཉིད། །དབྱེ་བ་ནི་ལྔ་སྟེ། གཞི་གནས་རང་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པ། སྣང་བ་ཅེར་འཛིན་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱིངས་རིག་ཐད་ཀར་རྟོགས་པ། དྲན་པ་འགག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མཉམ་གཞག་ཏུ་གསལ་དྭངས་ཕྱེད་པ། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྤྱི་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པ། འཇུག་བྱེད་རྣམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་པའི་མཚམས་ཕྱེད་པ་སྟེ། སྒྲོ་མ་ལས། དབྱེ་བ་རྣམ་པ་ལྔ་ཡིན་ཏེ། །གཞི་གནས་རང་བྱུང་ཤེས་རབ་ཀྱིས། །ལུས་སོགས་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་རྣམས་བྱེད། །སྣང་བ་ཅེར་འཛིན་ཤེས་རབ་ཀྱིས། །དབྱིངས་དང་རིག་པའི་དྲན་པ་འཛིན། །དྲན་

པ་འགག་མེད་ཤེས་རབ་ཀྱིས། །ཤེས་པ་རྩེ་གཅིག་ཡུལ་རྣམས་སྤྱད། །སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས། །སྤྱི་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་འབྱེད། །འཇུག་བྱེད་རྣམ་གསུམ་ཤེས་རབ་ཀྱིས། །རང་བཞིན་བར་དོར་གཏན་ལ་འབེབས། །ཞེས་སོ། །གཞི་གནས་རང་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ནི། ནང་གནས་ཀྱི་རིག་པའི་མཁྱེན་ཆ་སྟེ་འཆར་གཞི་དང་རྟེན་དུ་གནས་པའོ། །སྣང་བ་ཅེར་འཛིན་གྱི་ཤེས་རབ་ནི། དབྱིངས་རིག་གཉིས་མེད་ཟུང་འཇུག་གི་རང་དུས་དེར་རང་གསལ་དྲི་མེད་དག་པས་དགོངས་པ་ཆོས་ཉིད་དུ་སྐྱེལ་བར་བྱེད་པའོ། །དྲན་པ་འགག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ནི། ཤར་རིས་མེད་དུ་ཤར་ཡང་། གྲོལ་རང་ངོ་ཆོས་ཉིད་གཅིག་ཏུ་སྤྱོད་པའོ། །སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ནི། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་དང་སྤྱིའི་རྣམ་པ་དང་། མཚན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་མ་འདྲེས་པར་ཤེས་པའོ། །འཇུག་བྱེད་རྣམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་ནི། རང་བཞིན་གྱི་བར་དོ་འདིར་ཐོས་པས་གཏན་ལ་འབེབས། བསམ་པས་ངེས་པར་བྱེད། སྒོམ་པས་ཉམས་སུ་མྱོང་བས་འཁོར་བ་ལས་ངེས་པར་འབྱིན་པའོ། **།རྟེན་ནི་སྣང་སྲིད་འཁོར་འདས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ལ་ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་བྱེད་དུ་བརྟེན་ལ། རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ལ་ལྡན་པ་དང་། ལྡན་ཆོས་སུ་ངོ་བོ་གཅིག་པར་བརྟེན་པ་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་ལས། ཤེས་རབ་རང་བྱུང་བརྟེན་པ་ནི། །ཚིག་དང་ཡིན་མིན་རྟོག་པ་དང་། །གྲུབ་པའི་མཐའ་དང་ལྟ་སྒོམ་དང་། །ཆོས་ཉིད་ལ་ནི་བརྟེན་པའོ། །ཞེས་སོ།** །ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་བྱེད། ལྡན་བྱ་དང་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་དུ། འཁོར་འདས་སྣང་སྲིད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཐ་མི་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྟེན་པའོ། **།སྒོ་ནི་དབང་པོ་ལྔ་སྟེ། སྒྲོན་མ་འབར་བ་ལས། འཆར་བྱེད་སྒོ་ནི་དབང་པོ་ལྔ། །ཁྱད་པར་སྣ་ནས་འཆར་བར་བྱེད། །དེ་རྟགས་མཚན**

མོའི་དུས་ཉིད་དུ། །གློ་དང་སྙིད་པ་དྲག་པོ་དང་། །ཤིན་ཏུ་གློ་དྲག་བྱུས་པའི་ཚེ། །དམར་ལ་དྭངས་པའི་འོད་ཟེར་ནི། །མི་སྣག་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་འཕྲོ། ། དེ་ཡི་ཚད་དང་རྟགས་དེ་ཡིས། །འཆར་བར་བྱེད་པའི་སྒོ་ངོས་ཟིན། །ཞེས་སོ། །སྒོ་དབང་པོ་ལྔ་གསུངས་པ་ནི། དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་འཛལ་བ་ནི་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ་དེའི་ཤེས་རབ་དེ་དབང་པོའི་སྒོ་ལ་བརྟེན་པས་སྒོ་དབང་པོ་ལྔ་ཞེས་གསུངས་པའོ། །ཁྱད་པར་སྣ་ནས་འཆར་བར་བྱེད་ཅེས་པ་ནི། སྣ་ནས་དྲན་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟ་མེ་རླུང་རྒྱུ་བ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའོ། །ཤེས་རབ་དངོས་ནི་**ཤེས་པས་ཡུལ་རིག་ཀྱང་རྟོག་པར་མ་སྐྱེས་པའི་གསལ་བ་དེ་ལ་ངོས་བཟུང་ནས་སྒོ་དབང་པོ་ལྔ་ལ་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དྭངས་པ་ལྔ་འབྱུང་བ་ལ་བྱའོ། །དབང་ཤེས་རྟོག་བྲལ་དེ་ཉིད་སེམས་ཡིན་ཀྱང་དེའི་ནང་ན་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆ་གསལ་རིག་རྟོག་མེད་གང་ལའང་མི་འཛིན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ངོས་གཟུང་བར་བྱའོ།** །འདིའི་ཤེས་རབ་རང་བྱུང་གི་སྒྲོན་མ་འདི་ལ་ངོ་བོ་དང་། གདངས་དང་། རྩལ་གསུམ་གྱིས་ཕྱེས་པའི་ངོ་བོ་ནི། ཤེས་རབ་དངོས་ཀ་དག་ཆོས་སྐུའི་དགོངས་པ་སྤྲིན་བྲལ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་རང་བྱུང་གི་རིག་པ་དེ་ཉིད་དོ། །ཕྱིའི་འོད་གསལ་ལ་བལྟས་པས་ནང་རྣམ་རྟོག་དང་བྲལ་ནས་རིས་མེད་མཉམ་པར་ཆེན་པོར་གྲོལ་བ་ཀ་དག་གི་རིག་གདངས་དང་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་འོད་གདངས་གཉིས་ཀ་ཕྱི་ནང་ཟུང་དུ་འབྲེལ་ཡོང་དུས་དབྱིངས་རིག་འདུ་འབྲལ་མེད་པའི་དགོངས་པ་ཀླེད་པ་ནི་ཤེས་རབ་རང་བྱུང་གི་སྒྲོན་མའི་ངོ་བོ་ཡིན། འདི་ནི་གསལ་ལ་རྟོག་མེད་ཡུལ་དང་འབྲེལ་བའི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་མ་ནོར་བར་བཞི་ཆ་གསུམ་བྲལ་གྱི་དགོངས་པ་སྟོང་གསལ་ཀ་ནས་དག་པའི་རིག་པ་དེའོ། **།དེ་བཞིན་དུ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་པའི་ཤེས་པའི་རང་དུས་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆ་ཡོད་པ་དེ་འདིར་ངོས་གཟུང་གི །རྟོག་དཔྱོད་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་བསྙུས་པ་ལ་མི་**

འདོད་པས་གནད་འདི་གལ་ཆེ་བར་ཡོད་དོ། །འདི་ནི་ཐེག་མཆོག་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་མན་ངག་སྡེའི་ཁྱད་ཆོས་ཏེ། ཐེག་པ་འོག་མ་ཐམས་ཅད་གང་ལྟར་བཤད་ཀྱང་ཡིད་དཔྱོད་མཐར་འཛིན་གྱི་གཟེབ་ལས་མ་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་ན་སྤྲོས་པའི་དྲ་བ་ལས་མ་གྲོལ་བ་ཡིན། སྤྲོས་བྲལ་བྱིང་རྒོད་དང་བྲལ་བའི་ངང་དུ་བཞག་དུས་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བའི་ངང་གསལ་ལ་སྟོང་པའི་གདངས་རྟོག་པ་མ་འགྱུས་པའི་རིག་ཅིང་གསལ་བའི་བློ། གསལ་བའི་ཆ་ནས་ནི་ཤེས་པ་ཡིན་པ་དང་། ཡུལ་མེད་ཀྱི་ཆ་ནས་སེམས་ཀྱང་མིན་པའི་རྟོག་དཔྱོད་སེམས་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེས་རབ་དངོས་སོ། །ཡུལ་ནི་རང་ངོའི་ཡུལ་རིག་པ་འཇུག་ཡུལ་ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཏེ། །ཐལ་འགྱུར་ལས། ཤེས་རབ་ཡུལ་ནི་ཚིག་དང་དོན། །ཚིག་དོན་འབྲེལ་པར་འདོད་པ་ཡི། །མཚོན་པས་ཤེས་དང་བརྗོད་པས་སོ། །མཚོན་པ་དཔེ་དང་བརྡ་མཚོན་དང་། །ཚིག་གིས་མཚོན་པ་མཐའ་མར་བརྗོད། །བརྗོད་པས་ཤེས་པ་ཐ་སྙད་དང་། །ངོ་སྤྲད་པ་དང་འཕྲིད་པ་དང་། །ལ་བཟླ་ཤན་འབྱེད་དག་གིས་སོ། །ཞེས་སོ། །ཡུལ་ནི་འཁོར་འདས་སྣང་སྲིད་སྣོད་བཅུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་ཐམས་ཅད། ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་རོ་གཅིག་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །གནས་ནི་ངོ་བོ་སྙིང་གའི་འོད་རྩ་བཞི་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་རྩལ་ཟེར་གདངས་ཀྱིས་རྩ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་གནས་པས་ལུས་ལ་ཁྱབ་སྟེ། གང་དུ་རིག་ཀྱང་ཤེས་པས་ཚོར་བ་དེས་ཤེས་ལ་ཀླུང་གི་རྟ་ལ་ཞོན་པས་རང་རྩལ་རྩ་འདབ་འགར་འཐུམས་དུས་ཤེས་པ་རྨུགས་ཤིང་མི་གསལ་ལ་རྩ་ཟང་ཐལ་དུ་རང་རྩལ་ཚུད་དུས་ཤེས་པ་གསལ་ལ་ངར་ཆེ་བ་སྟེ། མདོར་ན་ངོ་བོ་སྙིང་དང་རྩལ་རྩ་རྣམས་ན་ཀླུང་གི་རྟ་ལ་ཞོན་ནས་རྒྱུ་སྟེ། སྒྲོན་མ་འབར་བ་ལས། སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྩ་བཞི་ན། །འགྱུ་དང་འགུལ་དང་འཕྲིག་པ་དང་། །ཡང་ཞིང་བསྐྱོད་པའི་བདག་ཉིད་དུ། །ཨོཾ་ཧཱུཾའི་དཀྱིལ་འཁོར་

ཉིད་དུ་འཁོར། །དྭངས་མ་ཤེས་པའི་བཅུད་རྣམས་ནི། །མི་སྣུག་ཡར་བའི་མཚན་
ཉིད་དུ། །ལྔ་བཞི་ལས་ཀྱི་རླུང་དང་བཅས། །ཤེས་པ་གསལ་གསལ་རིག་རིག་
པོ། །ཤེས་རབ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ། །རོ་མ་རྐྱང་མ་ཀུན་འདར་མ། །
ཤེལ་བུག་ཁོག་པ་སྟོང་པའི་ནང་། །གསལ་བ་ཤེས་རབ་ཆེན་པོར་བཞུགས། །
མིང་གཞི་འདུས་པའི་ཡེ་གདངས་སུ། །ཐམས་ཅད་འབྱེད་པའི་ངོ་བོར་ནི། །ཡེ་
ནས་ལུས་ཀྱི་ཆ་ལ་གནས། །སྐབས་སུ་རླུང་གིས་རང་གཟུང་བས། །ཤེས་པ་
དྲན་མེད་རྨུགས་པར་ཡང་། །ཤེས་རབ་རྩལ་རྣམས་རྒྱས་འཐུམས་པས། །
གསལ་བའི་ཆ་མེད་རྨུགས་པར་འགྱུར། །རླུང་གིས་ཤེས་རབ་རྩལ་བསྐྱེད་ཚེ། །
སྟོན་མ་ཐོས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་། །ཡིད་ལ་དྲན་ཞིང་གསལ་བར་འཆར། །
གསལ་དང་མི་གསལ་རྩལ་རྣམས་ནི། །རླུང་གི་གཡོ་འགྱུལ་ཉིད་ལས་
འབྱུང་། །ལུས་དཀྱིལ་རྩ་ནང་གནས་པའོ། །ཞེས་སོ། །ཤེས་རབ་ནང་ན་
གནས་པའི་སྐབས་སུ་སྙིང་གི་ཁྲོད་པར་ཅན་གྱི་རྩ་ཆེན་བཞི་ན་ཕྱིར་མ་འཕྲོས་པར་ནང་
ན་གནས་པ་ཡིན་ལ། ཡེ་གདངས་རླུང་གིས་བཟུང་ནས་ལས་རླུང་གིས་ཕྱིའི་རྩལ་
ཐོག་ཏུ་བསྐྱོད་པས་ཡུལ་རིག་པར་ཤར་བ་སྟེ། གནས་ངོ་མ་གང་དུ་གནས་ན་དེའི་
དུས་སུ་ལུས་དཀྱིལ་རྩ་ནང་དུ་གནས། དེའི་རྩལ་ནི། འབྱུང་བ། ཤེས་པ།
ཡེ་ཤེས། རིག་པ་སྟེ་མིང་བཞི་འདུས་པའི་ཡེ་གདངས་ལ་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །
ཚད་ནི་ཤེས་རབ་ལྔ་པོ་དེས། །རང་རང་གི་འཇུག་ཡུལ་ལ་ཞུགས་པས་གདེང་ཚད་
དུ་ལོངས་པའི་ཚད་དུ་ཕྱིན་པ་ནི། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གཞི་གནས་ཤེས་རབ་རང་
བྱུང་ཚད། །ཆོས་ཀུན་མཉམ་པའི་ཉམས་སྐྱེས་ན། །ཤེས་པ་བརྟན་པའི་གདེང་
རྙེད་ཡིན། །དེ་ཉིད་འགྱུར་པ་མ་ཡིན་པར། །རྟག་ཏུ་རྒྱུད་ལ་གནས་པ་ན། །
འདི་ནི་གཞི་གནས་ཤེས་རབ་ཡིན། །འདི་ཡིས་ལུས་ཀྱང་ཡང་བ་དང་། །ཤེས་

པ་རྣམས་ནི་གསལ་བའོ། །སྣང་བ་ཅེར་འཛིན་ཤེས་རབ་ཚད། །ཅིག་གཞག
ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རྟགས། །ལུས་དཀྱིལ་ཁ་དོག་ལྡ་ཡི་འོད། །རྩོལ་བ་མེད་
པར་ཕྱིར་ཤར་ནས། །འདི་ལ་ཤེས་པ་རང་ས་ཟིན། །ལུས་ཀྱང་ས་ལ་རེག་པ་
མེད། །འདི་ཡིས་ཤེས་པ་གང་གཏད་པའི། །ཁམས་པོ་རྣམས་ཀྱང་འགྱུལ་བར་
ནུས། །རང་རྒྱལ་འབྱོངས་པའི་ཚད་ཡིན་ནོ། །དྲན་པ་འགག་མེད་ཤེས་རབ་
ཚད། །ཤེས་པ་གཞན་ལ་འཇུག་པ་མེད། །གཅིག་པུར་འདུག་པར་དགའ་བ་
དང་། །དབེན་པའི་ས་ལ་རྟག་ཏུ་དད། །མི་དང་འགྲོགས་སླིང་མི་འདོད་
པར། །ཤེས་པ་རྩེ་གཅིག་འགྱུར་བ་མེད། །གཞན་གྱིས་བརྗོད་པའི་གཏམ་ལ་
ཡང་། །གཉིས་སུ་འཛིན་པ་ཉིད་དང་བྲལ། །ལྷ་བ་མི་འགྱུར་གདེང་ཉིད་དུ། །
ནམ་མཁའ་དག་ལ་འགྲོ་བ་སླམ། །སེམས་དེ་གར་གཏད་ས་དེར་འགག །ཕ་
རོལ་རྣམས་ཀྱི་རྐྱེན་གྱིས་ཀྱང་། །འདི་ལ་བསྒྱུར་དུ་ག་ལ་ནུས། །བག་མེད་ཤེས་
པ་བདེ་ཡངས་པ། །འདི་ཉིད་སྐྱེས་པའི་མི་དེ་ནི། །དྲན་པ་འགག་མེད་ཤེས་རབ་
ཟིན། །སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཚད། །ཀུན་གཞི་དང་ནི་ཆོས་སྐུ་ཡང་། །
འདི་ལྟར་ཕྱི་བཏགས་འདི་ལྟ་བུ། །ལུས་ལ་ཞེན་པའི་བློ་བྲལ་ནས། །རིག་པ་
གར་གཏད་སར་གནས་ཏེ། །ལུས་ནི་ཁམས་པོ་བཞིན་དུ་འགྱུར། །སེམས་དང་ཡེ་
ཤེས་ཕྱེད་པ་ནི། །འགྱུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་ཡང་འགག །འབྱུང་བ་དྭངས་སྙིགས་
སུས་ཕྱེད་པ། །རགས་པའི་སྣང་བ་རང་འགག་ཏེ། །ལུ་གུ་རྒྱུད་ལ་བདེ་བར་
སྤྱོད། །དེ་བཞིན་འཁོར་འདས་སུས་ཕྱེད་པ། །འབྲུལ་པའི་བློ་རྣམས་སྐྱེ་མི་
སྲིད། །གལ་ཏེ་སྐྱེས་ཀྱང་ཕན་གནོད་བྲལ། །དེ་ལ་སོགས་པའི་རང་ཤེས་
ཀྱིས། །འཁོར་འདས་གཏན་ལ་ཕེབས་པ་ནི། །སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་
པོ། །འདུག་བྱེད་རྣམ་གསུམ་ཤེས་རབ་ཚད། །ཆོས་ཀུན་ཆིག་གཅིག་སློས་པ

ན། །དེ་ཡི་གཞུང་ཀུན་ཤེས་པར་ནི། །ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་ཚད་དུ་ཕྱིན། །
ཤེས་པས་གང་ལ་བསམ་པ་ཡི། །བཟུང་དེ་རྒྱུད་ལ་བདེ་ཤར་ནས། །བསམ་པ
ཡང་ནི་དེ་བཞིན་འབྱོངས། །གང་བྱུང་རྐྱེན་གྱིས་མི་གནོད་པར། །འཁྲུལ་རྟོག
ཞེན་པ་རང་འགགས་ནས། །འདིས་ནི་བསྒོམ་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེད། །ཅེས
སོ། །དགོངས་པ་མཉམ་པའི་དྲོད་ཚད་ལ་གནས་པ་གཞི་གནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཚད།
དབྱིངས་རིག་འདྲེས་ཏེ་ཤེས་པ་རང་དབང་ཐོབ་པ་སྣང་བ་ཅེར་འཛིན་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
ཚད། ཤར་གྲོལ་རིས་མེད་ཀྱི་འདུ་འཕྲོ་ཟད་དེ་ལྷུན་གྲུབ་རང་དལ་གྱི་དགོངས་པ་ལ་
གནས་པས་རིག་པ་རྐྱེན་གྱིས་མི་འཕྲོག་པར་གྱུར་པ་དྲན་པ་འགག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
ཚད། གཉིས་སྣང་གཉིས་བཅས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སོ་སོར་ཕྱེད་ནས་གཏན་ལ
ཕེབས་པ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཚད། ཚིག་དོན་ཐམས་ཅད་རྟོགས་ནས
དོན་རང་ངོའི་ངང་དུ་གནས་པ་འབྱུ་བྱེད་རྣམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཚད་དོ། །བཅུ
བ་དཔེ་ནི་དཔེར་ན་སྣང་བར་བྱེད་པས་སྒྲོན་མེ་དང་འདྲ་ལ། མཆེད་ཅིང་སྤྲོ་ཐུབ་པས
སྤྲ་བ་ལ་མེ་སྟག་མཆེད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། མུ་ཏིག་ཕྲེང་བ་ལས། དཔེར་ན་སྲེག་བྱེད
སྒྲོན་མེ་ལྟར། །ཤེས་པས་ཆོས་རྣམས་ཅིག་ཅར་རྟོགས། །ཞེས་པ་དང་།
སྒྲོན་མ་འབར་བ་ལས། །དཔེར་ན་སྤྲ་བ་རླན་མེད་ལ། །མེ་སྟག་ཕྲ་བ་ཉིད་ཕྲད
ཀྱང་། །སྤྲ་བ་ཀུན་མཆེད་མེས་བསྲེགས་བཞིན། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་བག
ཆགས་བསྲེག །འདི་ཀུན་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་གོང་དུ
ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་རྩལ་མེ་སྟག་ལྟ་བུ་དང་འབྲེལ་པ་བསྒྲུབ་པའི་དོན་ཏེ། གང་ལ
བལྟས་པའི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་རིག་ཅིང་རྟོགས་པས་མི་ཚད་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད
བསྲེགས་པས་ན་སྤྲ་བ་ལ་མེ་མཆེད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་སྒྲོན་མ་བཞིའི་གནད་འདི
གལ་པོ་ཆེའོ། །དོན་བཅུ་གཅིག་པོ་ཐམས་ཅད་ཚང་བར་བསྟན་པའི་གོ་དོན་རྫོགས

ཚིག་གིས་མཛུག་བསྡུས་པའོ། །དེ་ལྟར་སྒྲོན་མ་བཞིའི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་འདི་མེད་ན་འཁོར་འདས་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་མི་ཆོད་ལ། དེ་མ་ཆོད་ནས་ལུས་ངག་ཡིད་སེམས་བཞི་དུས་རྟག་ཏུ་འཁོར་བར་འཁྲུམས་པ་ལས། སྒྲོན་མ་བཞི་པོ་ཡོད་པར་ངོ་ཤེས་པ་དང་། ཐག་ཆོད་དེ་ཉམས་སུ་བླངས་པས་ཐར་བའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའོ། །དེ་ཡང་སྒྲོན་མ་བཞི་འདི་ཡོད་པས། གཞི་སྨིན་བྱེད་དབང་བཞི་ཡོད་ལ། དེས་ན་དབང་བཞིས་རང་རྒྱུད་སྦྱངས་ནས། ལམ་སྣང་བ་བཞི་ཚད་དུ་ཕྱིན་ཏེ། འབྲས་བུ་སྐུ་བཞིའི་དབྱིངས་སུ་འཁྱིལ་བ་ནི་དེའི་གནད་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། དེ་ཡང་དཔེར་ན་ཤེས་རབ་རང་བྱུང་གི་སྒྲོན་མ་རིན་པོ་ཆེ་བུམ་པའི་དགོངས་པ་ཙིཏྟ་རིན་པོ་ཆེ་སྙིང་གི་བུམ་པ་ན་ནམ་མཁའ་ལྟར་གནས་པ་དང་། བར་གྱི་བུམ་པའི་ཁའི་འབྲེལ་ཐག་གི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྒྲོན་མ་བཞིས་མཚམས་སྦྱར་བས་ཕྱི་ནང་གི་ནམ་མཁའ་འདྲེས་པ་ལྟ་བུའི་ཀ་དག་དབྱིངས་ཀྱི་གློལ་ས་ཕྱིའི་ནམ་མཁའ་ཆེན་པོར་མ་བུ་འདྲེས་པ་ནི། བར་དོ་རང་གསལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཤར་དུས་ཇོས་བཅས་ལུས་ཀྱི་བུམ་པ་དེ་ཆག་པས་ལྷུན་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ་གསང་བའི་སྦུབས་སུ་ཟང་ཐལ་དུ་རང་གྲོལ་དུ་འགྲོ་བའོ། །རང་གྲོལ་དུ་འགྲོ་བ་ནི་སྒྲོན་མ་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་ཉམས་སུ་བླངས་པ་ལས་བྱུང་བའོ། །དེས་ན་སྒྲོན་མ་བཞིའི་གནད་འདི་གལ་པོ་ཆེ་ཡིན་ཅེས་རྒྱལ་བ་ཀློང་ཆེན་པས་ཕྱི་རབས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་ལ་ལན་གཅིག་མིན་པར་བཟླས་ཏེ་ཐུགས་བརྩེ་བའི་གདམས་པ་གནང་མཛད་པའོ། །འདི་ནི་མན་ངག་སྡེའི་གནད་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཆེ་གཅིག་ལ་འཕོ་ཆེན་གྱི་སྐུར་བཞེངས་པའི་མན་ངག་ཡིན་པས་དེ་བཞིན་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་འགངས་ཆེན་དུ་འཛིན་པ་གལ་ཆེའོ། **།ཚིག་དོན་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་ལས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོའི་གནད་བསྟན་པའི་རིམ་པ་སྟེ་རྡོ་རྗེའི་གནས་དྲུག་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པའོ།། །།**

རྡོ་རྗེའི་གནས་བདུན་པ།
ཡུལ་གྱི་གནད་བསྟན་པའི་རིམ་པ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ།

༼ཀ༽ ཡུལ་གྱི་གནད་སྤྱིར་བསྟན་པ།

དེ་ནས་གང་ལ་འཆར་བ་ཡུལ་གྱི་གནད་བསྟན་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཡུལ་གྱི་གནད་སྤྱིར་བསྟན་པ། སྒྲོན་མའི་གནད་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། དབྱིངས་རིག་གི་གནད་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ནི་ཕྱིའི་ཡུལ་ནམ་མཁའ་སྣང་བ་དང་། ནང་གི་ཡུལ་དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པའི་སྒྲོན་མ་གཉིས་ནི། རིག་པ་ལུ་གུ་རྒྱུད་འཆར་བའི་ཡུལ་དུ་གསལ་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་ལས། དབྱིངས་ནི་ཕྱི་དང་ནང་དུ་སྟེ། ཕྱི་ནི་སྤྲིན་བྲལ་མཁའ་ལ་འཛིན། །ནང་དབྱིངས་སྒྲོན་མ་ལམ་དུའོ། །ཞེས་སོ། ། ཕྱིའི་ཡུལ་ནམ་མཁའ་སྣང་བ་ལ་རིག་པ་གཏད་པས་དེ་དང་མཚུངས་པའི་ཉམས་སྣང་གསལ་རྣམ་དག་ཏུ་འཆར་བའི་ཕྱིར་ནམ་མཁའ་བཤད་དེ། དེ་ཉིད་ལས་འདི་ཉིད་ཡུལ་གནད་འདི་ལྟ་སྟེ། སྤྲིན་བྲལ་ཕྱི་ཡུལ་སྣང་བ་ལ། །རྣལ་འབྱོར་ནམ་མཁའི་བྱ་ལམ་གནས། །འདི་དང་མ་བྲལ་ཆོས་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་དང་། སྡུད་པ

ལས། དོན་དེ་གང་ཡིན་ནམ་མཁའ་དག་ལ་བལྟ་བར་གྱིས། །ཞེས་པ་དང་། ཡུམ་བར་མ་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྒོམ་པར་འདོད་པས་ནམ་མཁའ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱའོ་ཞེས་པ་དང་། ནམ་མཁའ་ཆེ་ལས། རྣལ་འབྱོར་ནམ་མཁའི་བྱ་ལམ་གནས། །ནམ་མཁའ་སྟོང་པ་སྐྱེ་མེད་ཅིང་། །སྐྱེ་མེད་དེ་ནི་ནམ་མཁའ་བཞིན། །ཞེས་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་ལས། ཡུལ་ལ་སྣང་བའི་མཚན་ཉིད་ནི། །ནམ་མཁའ་སྤྲོ་བསངས་ཐྲི་མེད་ལ། །འོད་དང་ཁ་དོག་དབྱིངས་ཉིད་དང་། །ཡེ་ཤེས་ལྷ་ཡི་རང་སྣང་གསལ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ཕྱིའི་ནམ་མཁའ་ལ་ནང་དབྱིངས་སྣང་བ་ནི་སྣང་བ་དང་སྟོང་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དབྱིངས་ཞེས་བྱ་སྟེ། །སྟུ་མ་ལས། ཕྱི་དང་ནང་ཀུན་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས། །རྣམ་པར་དག་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ། སངས་རྒྱས་སེམས་ཅན་གཉིས་མེད་དེ། །ལས་ཀྱིས་བཅོས་སུ་ག་ལ་ཡོད། །ཅེས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡུལ་ནམ་མཁའ་སྟོང་པ་དབྱིངས་སྣང་། དབྱིངས་ཀྱི་ར་བར་རིག་པ་ལུ་གུ་རྒྱུད་འགྱུལ་འཕྲིག་མེད་པར་བཞག་ནས་བལྟ་བ་ནི། རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་འདིའི་ལུགས་ཀྱི་གཏད་སོའི་འབེམ་མངོན་སུམ་རང་ངོ་ལ་བལྟ་བ་དབྱིངས་རིག་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དགོངས་པ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དེ། ཡི་གེ་མེད་པ་ལས། སྐྱེ་བ་མེད་པའི་མངོན་སུམ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། ཡུལ་མེད་རྣམ་པར་དག་པའི་ནམ་མཁའ་མཐོང་། །ཞེས་སོ། །ཐབས་གང་གིས་མཐོང་ན་ལྟ་སྟངས་དང་གཟིགས་སྟངས་ཤེས་བས་མཐོང་བ་སྟེ་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །སྦྱོར་ཡུལ་ལ་ཕྱི་ནང་བར་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་ལ། ཕྱིའི་ནམ་མཁའ་སྤྲིན་བྲལ། ནང་ཆོས་ཉིད་རང་མདངས། བར་འཕེལ་སྣང་འོད་གསལ་དང་གསུམ་པོ་དེ་ལ་ཕྱི་ནང་བར་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ལས་འདིར་བསྟན་ནམ་མཁའ་སྤྲིན་བྲལ་ཕྱིའི་ནམ་མཁའ་སློང་བྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་གསུམ་དང་བྲལ་བ་འདྲིས་ནང་ཀ་དག་གི་རིག་པ་མཚོན་པར་བྱེད་པས་ན་

ཕྱི་མཚོན་བྱེད་དཔེ་ཡི་ནམ་མཁའ། ནང་ཀ་དག་སྟོང་གསལ་སྦྱོར་བྲལ་གྱི་རིག་པ་ཡེ་ནས་འཕོ་འགྱུར་ཡོད་མ་མྱོང་བ་ནི། ནང་སེམས་ཉིད་སྟོང་པའི་ནམ་མཁའ་ཡིན། རིག་སྟོང་བརྗོད་བྲལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་གྱུར་པས་ཡུལ་མེད་ཟང་ཐལ་གྱི་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་རྗེན་པ་ལྷང་ལ་བུད་དེ་སྐྱེ་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་གསང་བ་འོད་གསལ་སྙིང་པོའི་ནམ་མཁའ། དེས་ན་ཡུལ་ནམ་མཁའ་སྟོང་པ་ལ་དབྱིངས་སྣང་འཆར་བ་དང་བཅས་པ་དེ་གནད་ལ་འབེབས་པ་དེ་དབྱིངས་རིག་གཉིས་མེད་ཀྱི་དགོངས་པའོ།།

❁ ཉིན་དགུ་བའི་ཆོས་ཁྲིད།

ཇི་སྐད་དུ་རྒྱལ་བ་ཀློང་ཆེན་པས། ཁམས་འདུས་མེ་ཏོག་གི་ཕྲེང་ལྡན་ལས། དམ་པས་སྨད་ཅིང་ཆོས་མིན་སྡིག་སྤྱོད་འཕེལ། །ཀ་ཡོ་སྒྱུ་ཁྲམ་གསུམ་ཕ་རོལ་བསླུ་བའི་གཞི། །འཆི་ཁར་འགྱོད་ཅིང་ཕྱི་མ་ངན་སོང་རྒྱུ། །འཇིག་རྟེན་མཐུན་འཇུག་འདི་ཉིད་མེད་ཀྱང་ལེགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འཇིག་རྟེན་མཐུན་འཇུག་གི་མཐོན་པོའི་ངོ་མི་ལེན་དམའ་མོའི་མགོ་མི་ཁེབས་མཉམ་པའི་ངོ་ཡ་ཨེ་ཡོང་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ཆགས་སྡང་གི་བྱ་བཞག་འདི་ལ་དམ་པའི་སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྨད་ཅིང་བཙོག་ལྟ་མཛད་ཡུལ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པས། ཉེ་དུའི་གདུང་སེམས་བདུད་ཀྱི་མཁར། །བརྩིགས་ན་མེ་འོབས་ནང་དུ་ཚུད། །ཟས་ནོར་གྱི་གསོག་འཇོག་མི་ཡི་ནོར། །བསོགས་ཚད་དགྲ་བོའི་རྒྱགས་ཕྱེ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འདྲ་བར་ཆོས་བརྒྱད་ཆགས་སྡང་རྨོངས་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་འདི་ལ་འབགས་ན་སྡིག་པའི་སྤྱོད་པ་རང་ཤུགས་ཀྱིས་འཕེལ་བ་ཡིན་ཏེ། དགྲ་ལ་གནོད་བསྐྱལ་བ་དང་གཉེན་ལ་ཕན་འདོགས་པ། རང་ཉིད་ཀྱི་

ཁེ་དང་སླན་གྲགས་ཟས་ནོར་ལོངས་སྤྱོད་སྒྲུབ་པའི་དོན་དུ་གཅིག་ཡོད་ན་དེས་མི་ཚོག་པར་གཉིས་དགོས་པ་དང་། གཉིས་ཡོད་པས་མི་ཚོག་པར་དེ་བས་བཟང་ཞིག་བསམ་ནས། ཡར་ལ་འདྲ་ཤག་ཤག་གི་ཐུན་བཤད། མར་ལ་བདེན་མདོག་མདོག་གི་ཁྲམ་གཏམ། ཞུ་ཆོས་སྒྲུང་བཤད་དུས། གློ་བ་བཏུབ་པའི་ཐུག་སྡོར་དེ། །ཁ་ན་ཡོད་དེ་མཐིལ་ན་མེད། །ངོས་གཏམ་ལྷ་བཟོའི་རི་མོ་དེ། །སྙིང་ན་ཡོད་དེ་རྒྱབ་ན་མེད། །ཅེས་པ་ལྟར་གཡོ་སྒྱུ་ཁྲམ་གསུམ་ཐུན་གྱི་འཁོར་ལོ་ཤ་སྟག་བསྐོར་ནས་འཇིག་རྟེན་ཚེ་འདིའི་བྱ་གཞག་གི་དོན་དུ་ཚེ་ཕྱི་མ་ཧླུང་ལ་བསྐུར་ནས་ཉིན་གྱི་སྣེ་ལ་ཉིན་མཐུད། ཟླ་བའི་སྣེ་ལ་ཟླ་བ་དང་། ལོའི་སྣེ་ལ་ལོ་མཐུད་དེ་མགོའི་སྐྲ་ཕྱེད་ཀྱི་མདོག་ག་འགྱུར་བ་ལ་ཐུག་ཀྱང་ཕྱི་མའི་གྲོ་ཆས་ཀྱི་བྲ་སྒྲིག་གི་ཕྱོགས་ཙམ་ལ་ཡང་འདང་མ་ཐོག་པར་གློ་བུར་དུ་འཆི་ནད་མགོ་ཐོག་ཏུ་ཐོན་དུས་འགྱོད་པས་མི་ཚད་ཕྱི་མ་ངན་སོང་གི་རྒྱུ་འབའ་ཞིག་བསྒྲུབས་ཚར་བ་འདི་སྐྲག་དངངས་ཅན་གྱི་གཞི་རྩ་ཞིག་རེད་ཡོད་པས། འཇིག་རྟེན་མཐུན་འཇུག་གི་བྱ་གཞག་གཉེན་ལ་ཆགས། དགྲ་ལ་སྡང་། ཐུན་མོང་དུ་གཏི་མུག་པ་ཡིན་པས། ལས་ལས་བཙས་བཙས་སྡིག་སྡུག་གི་གཞི་མར་གྱུར་པ་འདི་ལ་འདང་ཞིག་ཡང་བརྒྱབ་བྱས་ན་བྱ་བ་ཆེན་པོ་འཕྲུག་པའི་ལམ་དེ་ལ་ཡང་ཡང་དུ་འཇུག་མི་རིགས་པ་ནི་ད་ནི་རྨུས་པ་མ་གཏོགས་སྨྱོང་བ་མེད་པའི་ས་ཚོད་ལ་སླེབས་ཡོད་པས། ཚེ་རབས་གཏན་དུ་བདེ་བའི་ཐར་ལམ་ཞིག་བཙལ་རྒྱུ་ནི་སེམས་བསམ་བློའི་འདང་རྒྱུག་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ཚེ་དེའི་ཕྱོགས་སུ་བསམ་བློ་ཞིག་མི་བཏང་ཀ་མེད་ཡིན། རང་རེ་ནི་ཐུབ་པའི་བསྟན་ཞབས་སུ་སྐྱེས། དེའི་བསྟན་རྗེས་ལ་ཞུགས། ཁྱད་པར་དུ་ཞུ་ཚོ་བོད་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ལུགས་སྲོལ་ཆུང་བྱིས་པ་ལོ་བརྒྱད་ཀྱི་དུས་སུ་ཡང་། སྐྲ་སོར་གསུམ་བཅད་ན་བླ་ལུ་ལ་དབང་བ་དང་། སྐེད་འཁོར་གསུམ་བཏགས་ན་དཔོན་ལུ་དབང་བའི་དཔེ་ལྟར།

གཙུག་སྨྲ་སོར་གསུམ་མཁན་སློབ་ལ་ཕུལ་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་མི་ཚད། སོར་བྱང་སྔགས་གསུམ་གྱི་སྡོམ་པ་བླངས་ནས་མདོ་སྔགས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་འདི་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་། སྲིད་གསུམ་བདག་པོ་སྔར་ཡང་ལན་བརྒྱར་སྐྱེས། །ངུར་སྨྲིག་རྒྱལ་མཚན་འཛིན་པ་ད་རེས་ཙམ། །གསུངས་པས་འདི་སྔར་བསགས་བསོད་ནམས་བྱེ་བའི་རྒྱུས་བསྐྲུན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ནི་ཐེ་ཚོམ་མི་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། འདི་ལྟ་བུའི་རྟེན་བཟང་ལྷ་དང་བཅས་པས་མཆོད་འོས། རྒྱལ་བ་ཤཱཀྱ་སེངྒེའི་སྲས་སུ་གྱུར་པས་མ་རུང་སྡིག་ཅན་ཀླ་ཀློ་ཞིག་མིན་པར་སྐྱེ་བོ་དཔྱོད་ལྡན་ཞིག་ཡིན་ན་གུས་བསྐུར་ཞུས། ཚེ་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀྱི་བློ་གཏད་བཅོལ་ཡུལ། རྒྱལ་པོ་ཡབ་ཀྱི་བླ་མཆོད། རི་རབ་ཡན་གྱི་ཉི་ཟླ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་དགེ་འདུན་པའི་བཞུགས་གྲལ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་གདུང་འཛིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་བླ་རྟགས་བསྒྲེངས་ཏེ་ངུར་སྨྲིག་གི་རྟགས་བཅངས་ནས་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་ན། དེ་འདྲ་བ་ལ་ཆོས་སེམས་ཙམ་ཞིག་ཡོད་མེད་དང་། དགེ་ངོ་སྡིག་ངོ་ཤེས་མི་ཤེས་ཀྱི་ཕྱོགས་ནས་བཤད་དར་ཐབས་དང་ལོ་ཐབས། བཤད་པའི་སྲོལ་ཞིག་ག་ལ་ཡོད། དེའི་ཕྱོགས་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་ཅི་དགོས་བསམ་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་། ད་ལྟ་ནི་དུས་སྙིགས་མ་ཡིན་ཞིང་དེ་དང་མཐུན་པར་ཚེ་དང་ཉོན་མོངས་ཀྱང་སྙིགས་ཤིང་། སྒོས་སུ་ལྟ་བའི་སྙིགས་མ་ལ་ཁེལ་ནས། མར་འགྲིབ་བསྟན་པ་ཉམས་པའི་རྟགས་དེ་ཡང་ཆོས་འཆད་པ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱི་ནང་ནས་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ནི། ང་མིན་ང་འདྲ་ཞིག་གིས་བསྟན་པ་བཤིག་པའི་ལུང་བསྟན་དང་ཉེ་བའི་རྟགས་མཚན་མངོན་སྲིད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རིང་ཁ་ཙང་ཡང་སྒོས་རང་གཟུགས་ཀྱི་གྲིབ་མ་ཡིན་ཡང་ཡིད་མི་ཆེས་པའི་དུས་ཚོད་ཡིན་པ་རེད། དེས་ན་ཆོས་སེམས་ཡོད་ནས་ཆོས་སློ་ལ་ཞུགས། འཇིག་རྟེན་སྤངས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཁྱིམ་ལ་མི་དགའ་བར་བསམས་ནས་དགོན་

དུ་བསྡུད། དེས་མི་ཚད་པར་ཆོས་འཆད་ཉན་གྱི་ཁྲལ་དུ་ཞུགས་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཡང་། ཆོས་ཐོས་པ་རྒྱུད་ཐོས་སུ་མ་སོང་བར་ཐོས་དོན་ཡིད་ལ་བཞག་ནས་བསམ་པས་ཞུན་མཐར་བཅད། བསམ་དོན་སྒོམ་པས་རང་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བྱ་བ་འགོ་མཐའ་བར་གསུམ་ཐམས་ཅད་ཆ་མཚུངས་ཤིག་ཡོང་བ་ནི་དཀའ་མོ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེའི་རྩ་བ་རྒྱུ་མཚན་དེད་ནས་སོང་ན། ཁ་སང་དེ་ཞག་རང་རེས་བཤད་པའི་དང་པོ་བློ་ཆོས་སུ་འགྲོ་བ་གནད་ཆེ་ཞིང་། བར་དུ་ཆོས་ལམ་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་དང་། ཐ་མར་ལམ་གྱི་འཁྲུལ་བ་སེལ་དགོས་ཤིང་། ཡང་མཐར་འཁྲུལ་བ་ཡེ་ཤེས་སུ་འཆར་དགོས་པ་སྟེ། དེ་བཞི་པོ་འགྲུབ་དུས་ཆོས་འགྲུབ་ཐེར་བ་ཡིན་པས་ཆོས་བཞི་པོ་འདི་ལ་བློ་སྦྱོང་དང་། ཆོས་བཞི་པོ་འདི་ལ་ཉམས་ལེན་ཞིག་བྱས། ཆོས་བཞི་པོ་འདིས་རང་རྒྱུད་ཞུ་དག་བྱེད་པའི་ཚད་ཤིང་ཞིག་འཕངས་ན། ཆོས་འགྲུབ་ཀྱིན་ཡོད་མེད་ཏ་གོ་བྱེད། རང་ཉིད་ཆོས་པ་ཡིན་དང་ཆོས་བཟོ་མཁན་ཞིག་རེད་ཀྱིན་ཡོད་མེད་ལྟ་བྱེད་ཀྱི་མེ་ལོང་དང་འདྲ་བ་དང་། རང་རྒྱུད་བྱི་དོར་བྱེད་སྦྱོད་ཀྱི་བྱེད་ཐབས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཞིག་ཡིན་པས་འདི་བཞི་པོའི་ཕྱོགས་ནས་ཐུགས་གསོས་ཞུས་པ་ཡིན། དང་པོ་བློ་གཏད་ས་མ་ནོར་པར་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་སྒོ་ལ་ཞུགས། དེ་ནས་ལམ་མ་ནོར་པར་ཐེག་ཆེན་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ལམ་ལ་ཞུགས། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཉེ་ལམ་འཇུག་སྒོ་སྨིན་བྱེད་ཀྱི་དབང་ནས་བཟུང་སྟེ། གྲོལ་བྱེད་ཁྲིད་ཀྱི་རིམ་པ་ཉམས་ལེན་མཐར་ཆགས་སུ་བྱེད་པའི་ལམ་སྲོལ་འདི་ལྟ་བུ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་པས། དགའ་ནས་ནོར་འགྲོ་བསམ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་། ཡང་གཅིག་བྱས་ན་གནད་ཀྱི་ཐབས་ས་གདིང་གི་ཆེ་ས་ལ་ཐུག་ཅིང་ཐུག་ལ་གཟབ་དགོས་ས་མང་སྟེ། གོལ་ས་ནོར་ས་ཤོར་ས་ཡི་འཕྲང་ལམ་མང་པོ་ལ་ཐུག་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཡིན། དེ་མེད་ན་སྒོམ་ཆེན་ལ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་སྨྱོ

ཧ་འགྲོ། དེ་མེད་ན་དང་པོར་རི་ཁྲོད་དུ་འགྲིམས་འགྲིམས་ནས་ཐ་མར་མི་ནག་སྡིག་ལས་དང་འབག་མཁན་ཅིའི་ཕྱིར་རེད་འགྲོ། དེ་མེད་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་རང་དོན་ཞི་བདེ་གཉེར་ནས་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ལ་གནས་དགོས་དོན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་བསྒོམས། སྔགས་བཟླས། བཟླས་པའི་གྲངས་ཚད་ཀྱང་འབྲེལ་ཡང་རྫོགས་རིམ་གྱི་མ་འདང་ནས་འདྲེ་ངན་རྒྱལ་འགོང་སྟོབས་ཅན་དུ་སྐྱེས་པས་སྐྱེ་འགྲོའི་སྲོག་དང་བླ་ཚེ་བརྐུས་ནས་ཐ་མར་མནར་མེད་ཀྱི་དམྱལ་བ་ནས་ཡར་ཐར་མེད་པ་དེ་ཚོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལམ་གྱི་འཁྲུལ་བ་མ་སེལ་བ་དང་། འཁྲུལ་བ་ཡེ་ཤེས་སུ་མ་གྱུར་བའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་གྱུར་སོང་བ་ཡིན། འཁྲུལ་བ་ཡེ་ཤེས་སུ་དག་དགོས་ན་འཁྲུལ་བ་སེམས་ཡིན་པས་སེམས་དག་ན་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་ཏེ། སྤྱིར་སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་ལག་པའི་ལྟོ་རྒྱབ་བཞིན་དུ། འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་གཉིས་ཀ་སེམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སོང་བ་ཙམ་ཡིན། འཁྲུལ་བ་ཡེ་ཤེས་སུ་འཆར་བ་འདི་ལ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ལམ་དཀའ་སླ་ཐག་ཉེ་རིང་མང་པོ་ཞིག་བརྒྱུད་དགོས་པས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཐེག་པའི་རྣམ་གྲངས་ཀྱང་མང་པོར་གསུངས་ཡོད། དེ་ཡང་གདུལ་བྱ་ལ་བསྟུན་ནས་སྟོན་པས་ལམ་དེ་ལྟ་བུ་མང་པོ་ཞིག་མ་བསྟན་ཐབས་མེད་པ་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། འཁྲུལ་བ་ནི་མ་རིག་པའི་དབང་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཞིང་། སྲིད་རྩ་བདག་འཛིན་གྱི་དབང་གིས་ལས་ཉོན་བྱུང་བ་དང་། ལས་དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་བསྐྱེད་ཡོང་བ་ཡིན་པས། ཉོན་མོངས་དེ་དང་གཡུལ་སྤྲད་ནས་སུ་ཁེ་སུ་ཕམ་གྱི་གཉེན་པོ་བསྟེན་ནས་འདུལ་རྒྱུ་ཞིག་དང་། ལམ་གྱིས་སྦྱོང་རྒྱུ། ཐབས་ཀྱིས་བསྒྱུར་རྒྱུ། མ་སྤངས་དབྱིངས་སུ་དག་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་མདོར་ན་གང་ལ་གང་གིས་འདུལ་བ་དང་། གང་ལ་གང་འདོད། གང་གིས་གང་འདུལ་གྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་དུག་ལྔའི་འཁྲུལ་བ་དག་ཐབས་བྱེད

དགོས་པའོ། །ཡམ་མྱུར་མོ་དང་དལ་མོ་གང་ལ་བསྟེན་ཡང་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་ནི་དག་པ་གཉིས་ལྡན་སྐུ་གསུམ་ཆོས་སྐུ་ལ་རོ་གཅིག་པའི་དབྱིངས་ཀྱི་སྐུ་དེ་སྐུ་གསུམ་ཡེ་ཤེས་ལྔ་ཡི་བདག་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུའམ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་རྟག་ཆད་འདུས་མ་བྱས་ཤིང་འཕོ་འགྱུར་མེད་པ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ཡེ་ཤེས་དང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྐུ་དང་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུ་དང་སྤྲུལ་སྐུའི་རོལ་བས་ས་གནས་ཀྱི་སེམས་དཔའ་དང་འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་སྣང་ངོར་གང་ལ་གང་འདུལ་དུ་སྣང་ནས། སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་དུ་འགྲོ་དོན་འཕྲིན་ལས་རྒྱུན་མི་ཆད་པ་ནི་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་དང་དཔག་བསམ་གྱི་ལྗོན་ཤིང་བཞིན་དུ་འགྲོ་བའི་རེ་བ་སྐོང་པ་སྟེ། འབྲུལ་བ་ཡེ་ཤེས་སུ་དག་པའི་བྱ་བ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་ཅེས་པ་ནི་དེའི་དུས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་དེ་ཉིད་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཉུས་པའི་དམིགས་འབེན་ཡིན་པས། རྩ་བ་གང་ནས་བཤད་ཀྱང་འབྲུལ་བ་ཡེ་ཤེས་སུ་དག་ཅེས་པའམ་འཁོར་བ་མྱང་འདས་སུ་བསྒྱུར་བ་དེ་ཡིན། དེས་ན་རྣམ་ཤེས་ཡེ་ཤེས་སུ་དག འབྲུལ་སྣང་དག་སྣང་དུ་ཤར་ཏེ་རང་རྒྱུད་ལ་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཐེབས་དགོས་པ་ཡིན་པས། དམིགས་བཅས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་དང་དམིགས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་ཀ་བསགས་པའི་སྒོ་ནས་བསྒྲུར་དགོས་པ་ནི། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས། བདག་ཉིད་དང་ནི་འཇིག་རྟེན་འདིས། བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་འདོད་ན། །དེ་ཡི་རྩ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས། །རི་དབང་རྒྱལ་པོ་ལྟར་བརྟན་དང་། །ཕྱོགས་མཐས་གཏུགས་པའི་སྙིང་རྗེ་དང་། །གཉིས་ལ་མི་རྟེན་ཡེ་ཤེས་ལགས། །གསུངས་པ་ལྟར། སྙིང་རྗེ་ལ་བློ་སྦྱོང་བ་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། སྤྲོས་བྲལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ངང་དུ་མཉམ་པར་འཇོག་པ་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཏེ། དེ་གཉིས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་ཐབས་གཞན་མེད་དོ། །དེས་ན་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་

ཚོགས་གཉིས་དང་མ་ལྡན་ན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་སར་ཐོན་ཐབས་མེད་པས་མ་ཚད། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཙམ་ཞིག་ལ་རྒྱུད་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཐུག་ཡོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན། དེ་ཡང་བྱམས་དང་སྙིང་རྗེ་ལ་རག་ལས་པས། གཞན་དོན་གྱི་རྩ་བ་བྱམས་སྙིང་རྗེ་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་ཕྱིར་མཐར་ཐུག་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཀྱང་། དམིགས་པ་མེད་པའི་སྙིང་རྗེས་གཞན་དོན་མཛད་པ་ལས་གཞན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕྲིན་ལས་ཞེས་པའང་མེད་དོ། །ལས་དང་པོ་པ་ཞིག་གིས་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་རྒྱ་ཆེན་ཞིག་བསག་དགོས་བསམ་ཡང་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཇི་བཞིན་པ་ཞིག་རྒྱུད་ལ་སྐྱེར་མི་བཏུབ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་ངེས་པ་ཅན་ནི་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཡིན་པས། ཚིག་བརྒྱ་བཤད་ཀྱི་སྙིང་པོ་མདོར་ན་དང་པོ་བློ་ཆོས་སུ་འགྲོ་ཐབས་དང་། དེ་ནས་ཆོས་ལམ་དུ་འགྲོ་ཐབས་དང་། དེ་རྗེས་ལམ་འཁྲུལ་བ་སེལ་ཐབས་དང་། མཐར་འཁྲུལ་བ་ཡེ་ཤེས་སུ་འཆར་ཐབས་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་གང་ལ་ཐུག་ན་དང་པོ་བྱམས་དང་སྙིང་རྗེའི་བློ་དང་མ་བྲལ་བའི་སྒོ་ནས་ཀུན་རྫོབ་སྨོན་པ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། འཇུག་པའི་བསླབ་བྱ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ལ་སྦྱོང་། དེ་ནས་རྫོགས་ཆེན་ཀ་དག་ཁྲེགས་ཆོད་དང་ལྷུན་གྲུབ་ཐོད་རྒལ་གྱི་ཉམས་ལེན་ལ་རྡོ་རུས་གཏུག་ནས་ཉིན་མཚན་ཁ་སྦྱོར་བྱས་ན་ཡུན་རིང་མི་འགོར་བར་ལོ་དང་ཟླ་བས་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་མཉམ་དུ་རྫོགས་ནས་འདི་དང་ཕྱི་མ་གང་རུང་ལ་དོན་གཉིས་འགྲུབ་པའི་རྒྱལ་སྲིད་འཛིན་ཐུབ་པ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་བརྩོན་པའི་སྙིང་སྟོབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཐའ་ཡས་མ་རྒྱན་གྱི་འགྲོ་ཚོགས་ཐམས་ཅད་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལས་སྒྲོལ་བའི་ཐུགས་འདུན་དང་བཅས་ཏེ། གང་ཞིག་གསན་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རིམ་པ་ནི་གསང་བ་བླ་ན་མེད་པ་འོད་གསལ་རྡོ་རྗེ་སྙིང་པོའི་གནས་གསུམ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཚིག་དོན་རིན་

པོ་ཆེའི་མཛོད་འདི་ཉིད་འཆད་པ་ལ། གཞི་དང་འབྲུལ་ཚུལ་ཁྲབ་ཚུལ་དང་། ། གནས་དང་ལམ་དང་སྒོ་དང་ཡུལ། །ཉམས་ལེན་ཚད་དང་བར་མ་དོ། །གྲོལ་ས་ཉིད་དང་བཅུ་གཅིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་རྡོ་རྗེའི་གནས་བཅུ་གཅིག་གིས་ཆིངས་སུ་བཅིངས་ནས་བཤད་པའི་སྐབས་ནས། གནས་དྲུག་པ་ཡན་ཆོད་ཆ་ཚང་བཤད་གྲུབ་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དྲི་མ་མེད་པ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་དགོངས་པ་གསང་ཆེན་སྙིང་པོའི་རྒྱུད་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་ལུང་ཚད་མ་དང་། མཁས་པས་ཉམས་སུ་བླངས་ཤིང་གྲོལ་བའི་དཔང་པོ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་བ་ཀློང་ཆེན་པའི་རང་བྱུང་དགོངས་པའི་གསང་མཛོད་ནས་ཀློང་རྡོལ་བའི་མན་ངག་ཚད་མ་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དཔྱད་གསུམ་དག་པའི་རིགས་པ་ཚད་མ་སྟེ། དེ་ཡང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་བཤད་པ་སོང་ནས་དེ་རིང་གནས་བདུན་པ་ཡུལ་བཤད་པའི་སྐབས་ནས། ཡུལ་གྱི་གནད་སྦྱོར་བསྟན་པ་དང་། སྒྲོན་མའི་གནད་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་དང་། དབྱིངས་རིག་གི་གནད་གཏན་ལ་འབེབས་པ་སྟེ། རྩ་བའི་ས་བཅད་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱིས་འཆད་པ་ལས་དང་པོ་ཡུལ་གྱི་གནད་སྦྱོར་བསྟན་པ་སོང་ནས།

༼ཁ༽ སྒྲོན་མའི་གནད་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

༼ཀ སྔོན་འགྲོ་བཤད་པ།

དེ་རིང་དོན་གཉིས་པ་སྒྲོན་མའི་གནད་ལ་གསུམ་སྟེ། སྔོན་འགྲོ། །དངོས་གཞི། རྗེས་སོ། །དང་པོ་ནི། སྦྱོར་འཁོར་བའི་བྱ་བ་སྤངས་ལ་དབེན་པར་གནས་པ། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཞག་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་གི་བར་ལ་ཕྱིའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་སྤང་ནས་མཚམས་དམ་

པར་བཅད་དེ་བླ་མ་དང་མཁའ་འགྲོ་མཆོད་ནས་རྒྱ་མཚོ་ཨར་གཏད་ཀྱི་མུན་ཁྲིད་ལ་འཇུག་པས། སྒོམ་ཁང་མུན་པས་བརྒྱན་པར་གཅིག་པུར་མི་གཡོ་བ་གསུམ་གྱིས་གནས་པ་སྟེ། འདི་ནི་མུན་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་སྦྲགས་ནས་གསུངས་ལ། ཞག་ཉེར་གཅིག་གསུངས་པ་ནི་བདུན་ཚན་གསུམ་གྱི་རིང་ལ་སྒོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་དགུ་ཕྲུགས་སུ་བཏང་ན་རྒྱུད་རྣལ་དུ་ཕེབས་པ་ཡིན་པས་སོ། **།ཐལ་འགྱུར་ལས། སྒྲོན་མ་ལྟེམས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། །དད་ལྡན་འཁོར་བའི་ཡིད་བྲལ་བས། །བླ་མ་མཆོད་དང་གཏོར་མ་བྱ། །འཁོར་བའི་འབྲེལ་པ་ཀུན་སྤངས་ལ། །དབེན་པའི་ཕྱོགས་སམ་དུར་ཁྲོད་དུ། །ཁྲོགས་སྤངས་གཅིག་པུར་གནས་པར་བྱ། །ཞེས་སོ།** །རྒྱ་མཚོ་ཨར་གཏད་ཀྱི་མུན་ཁྲིད་འདི་མིག་ལ་བྱུག་པའི་འོད་རྩ་རྒྱང་ཞགས་ཆུའི་སྒྲོན་མ་ལ་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་པའི་སྦྲས་བསླད་པས། མི་གཡོ་དྭངས་པ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་དང་རྒྱ་མཚོ་ཅིག་བཞག་ཅེས་གསུངས་པའི་གནད་དང་འདྲ་ལ། རྒྱ་མཚོ་དྭངས་པ་ལ་གཟའ་སྐར་གྱི་གཟུགས་བརྙན་གསལ་བ་ལྟ་བུའི་རྒྱང་ཞགས་ཀྱི་གནད་དང་བསྟུན་ནས་ཐོད་རྒལ་གྱི་འཆར་སྣང་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཐབས་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། འདིའི་སྔོན་འགྲོ་ལ་སྦྱིར་དབེན་པར་གནས་པ་དགོས་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཞག་ཉེར་གཅིག་གི་བར་དུ་ཐོད་རྒལ་སྤྱི་དང་འདྲ་བར་སྒོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་དགུ་ཕྲུགས་བཏང་ནས་ལུས་སེམས་ལྷོད་ལ་ཕབ་དགོས་སོ།།

ཁ དངོས་གཞི་བཤད་པ།

ཀ༽ རྩོལ་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར།

ཀ རང་གདངས་ནམ་མཁའི་རྣལ་འབྱོར།

དངོས་གཞི་ལ་རྩོལ་མེད་དང་། རྩོལ་བཅས་གཉིས་རྩོལ་མེད་ལའང་རང་གདངས་ནམ་མཁའ་ལམ་དུ་བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། རང་གནད་རྒྱ་མཚོ་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་ལྟ་སྟངས་དང་གཟིགས་སྟངས་གསུམ་བསྟུན་ཏེ་སྨིན་མཚམས་ནས་སོར་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚད་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལ་མིག་མི་འགུལ་སེམས་མ་ཡེངས་རླུང་རབ་ཏུ་དལ་བ་གསུམ་གནད་དུ་བསྟུན་པ་སྟེ། སྒྲོན་མ་སྣང་བྱེད་ལས། མཚན་དུས་རང་གི་གནས་ཁང་དུ། ཉིན་མོ་བཞིན་དུ་རྟག་ཏུ་བལྟ། ཞེས་སོ། །དེ་ལ་དང་པོ་དུ་བ་ལྟ་བུ་དང་། སྤྲིན་དཀར་པོ་ལང་ལོང་ལྟ་བུ་དང་། སློག་རྒྱུ་ལྟ་བུ་དང་། སྐར་མ་ལྟ་བུ་དང་། མེ་སྟག་ལྟ་བུ་དང་། མར་མེ་ལྟ་བུ་དང་། མཐིང་གཤོང་བ་ཆེན་པོའི་འོད་རེ་ཁྲ་ནག་པོའི་རྣམ་པ་ན་རེ་ལྟ་བུ་མཐོང་སྟེ། འོད་ཟེར་དང་ཐིག་ལེ་དང་དབྱིངས་རིག་གི་སྟོང་གཟུགས་ཚད་མེད་པ་འཆར་རོ། །

ཆོས་ལོངས་སྤྲུལ་སྐུའི་བཞུགས་སྟངས་གསུམ་དང་། དེའི་གཟིགས་སྟངས་རྣམ་གསུམ་གནད་དུ་བསྟུན་པས། སྒྲོན་མ་རང་ལ་ཡོད་པའི་གནད་ཀྱིས་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་འཆར་སྣང་གསལ་ཞིང་། རང་ལུགས་ཀློང་ཆེན་སྙིང་ཐིག་པས་དབུགས་སྣ་ནས་མི་བཏང་བར་ཁ་ནས་བྲང་བ་དང་། རིག་པ་གཡོ་མེད་ཀྱི་རྟུར་ཕྱུང་ན་རིག་གདངས་ཀྱི་འཕེལ་ཆ་ཚད་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། རིག་གདངས་གསལ་བའི་འོད་གསལ་གྱི་ཆ་ལས་སྐུ་ཐིག་གི་སྣང་བ་འཆར་བ་ལས་རླུང་གདངས་འཕེལ་འགྲིབ་ཅན་གྱི་ཉམས་མི་འོང་བས་གེགས་མེད་པར་མཆོག་ཏུ་བསྔགས་པ་ཡིན་ནོ། །སྟོང་གཟུགས་རྟགས་བཅུ་ཞེས་པ་རྒྱུད་གཞན་ལས་གསུངས་པ་དང་མིང་འདྲ་ཡང་རླུང་གདངས་དང་རིག་གདངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལས་འཆར་ལུགས་མི་འདྲའོ།།

ཁ རང་གནད་རྒྱ་མཚོའི་རྣལ་འབྱོར།

གཉིས་པ་**རྒྱ་མཚོའི་རྣལ་འབྱོར་ནི་**འདི་རྩོལ་བཅས་དང་འདྲ་བ་ལྷུར་སྣང་ཡང་རྩོལ་བཅས་དངོས་འོག་ནས་འབྱུང་ཞིང་ལྷ་སྣང་ཐང་བ་གཟིགས་སྣང་སྐུ་ཐང་གསུམ་**བསྟུན་ལ་མཐེབ་མཛུབ་གསུམ་གྱིས་མི་བྱ་བར་གཉིས་ཀྱིས་ཙཀྲའི་འབྲས་བུ་ལྟེམས་པས་དང་པོ་དམར་ངམ་པ་དང་ལྗང་སེར་དང་མཐིང་གའི་སྣང་བ་ལ་འོད་ཅེར་ཅེར་ཡོད་པ་སླམ་བྱེད་པ་དང་།** **ཐིག་ལེ་སྟོང་པའི་སྒྲོན་མ་དངོས་དམར་སེར་དུ་འཆར་དུས་དར་ཅིག་བལྟེམས་ལ་ཞེས་པ་སྣང་བ་དེར་བལྟ་བ་མ་ཡེངས་པས་མཐེབ་མཛུབ་བཏང་ནས་རྒྱ་མཚོ་དྭངས་སུ་བཅུག་ལ་བལྟའོ།** **།ཡང་སྣང་བ་དེ་ཀུན་མི་གསལ་བར་སོང་དུས་ལྟེམ་ཞིང་ཡང་དྭངས་སུ་བཅུག་པས་ཞག་གསུམ་བཞི་ན་མ་བལྟེམས་ཀྱང་སྣང་ནས་དེ་ཉིད་ལ་དྭངས་བཅུག་ནས་བསྒོམས་པ་གཅིག་པུས་ཆོག་གོ** **།འདིའི་**སྨན་ཁྲིད་འདི་མཚན་མོ་སྒོམ་ཆོག་པས་མི་ཚད་ཉིན་མོ་ཡང་སྒོམ་ཆོག་ཏེ། འདི་ནས་ཞག་གི་བཅད་མཚམས་གསུངས་པས་ཉིན་མཚན་གཉིས་ཀར་སྒོམ་པའི་ཕྱོགས་གསུངས་པ་དང་། །འདིའི་སྒོམ་ཁང་ལ་ཉིས་རིམ་དང་སུམ་རིམ་དགོས་ཚུལ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་ཡོད་ལ། གཙོ་ཆེར་ཕྱིའི་སྣྲ་ཆེན་པོ་མི་གོ་བ་དང་སྣང་བའི་འོད་འགོག་ཐུབ་ན་ཆོག་ཅིང་། འོད་སྣང་འཆར་སའི་གས་ཀ་ཙམ་ཡང་ཡོད་མི་རུང་བར་གསུངས་པ་དང་། སོར་གསུམ་ཙམ་གྱི་བར་གསེང་གི་འོད་མདའ་ཡོད་དགོས་པ་གསུངས་པའང་ཡོད་ལ་མདོར་ན་མཐོང་སྣང་དང་འཆར་སྣང་འདྲ་མིན་ཡོང་ཞིང་། འདིའི་སྐབས་སུ་དབུགས་ཐུབ་ཐུང་གིས་བཟུང་བ་ནི་ཞལ་ཤེས་ཀྱི་གདམས་པའོ། ། མདོར་ན་རྩོལ་བ་དང་བཅས་པས་མ་བལྟེམས་ཀྱང་འཆར་བའི་བར་སྒོམ་དགོས། མཐེབ་མཛུབ་ཀྱི་རྩོལ་བ་བཞག་ཀྱང་འཆར་བ་ནི་འབྱོངས་པའི་ཚད་ཡིན་ལ་དྭངས་སུ་བཅུག་པ་འདི་ལ་རྩོལ་བ་བཞག་ནས་དྭངས་སུ་བཅུག་པ་དང་གཟིགས་སྣང་དམིགས་གསལ་བ་གཞན་གྱིས་དྭངས་སུ་འཇུག་པའི་ཁྱད་པར་ཡང་ཡོད་དོ། **།སྣང་བ་ནི་རྩ**

བཟང་བ་རྣམས་ལ་འོད་དང་། ཐིག་ལེ་དང་། ལུ་གུ་རྒྱུད་དང་། དབྱིངས་སྣང་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཆར་ལ། ངན་པ་རྣམས་ལ་འཕེལ་སྣང་ཙུང་ཟད་ཙམ་ཞིང་སྟེ། དོན་ལ་ཤེས་པ་སྟོང་གསལ་གྱི་ངང་ལ་བསྒོམས་པས་འཆར་སྣང་མང་ཉུང་འདྲའོ། ། ནང་རིག་པ་ཀ་དག་སྟོང་གསལ་གྱི་ངང་དུ་གནས་དུས་ཕྱིའི་འཆར་སྣང་མང་རུང་ཉུང་རུང་འདྲ་བས་དེ་ལ་ལྷག་ཏུ་རྩོལ་རྟོག་མི་དགོས་སོ། །དེ་དག་ནི་ངེས་བའི་དབྱིངས་རིག་གི་སྣང་བ་ཞེས་བྱའོ། །མ་ངེས་པའི་སྟོང་གཟུགས་ལ་ཚད་མེད་དོ། །རྣལ་འབྱོར་བའི་ཉམས་ལ་ཅི་ཡང་འབྱུང་བ་དང་། དབྱར་ཁའི་སྤྲང་ལ་ཅི་ཡང་སྐྱེ་བའི་དཔེ་བཞིན་ནོ། །ལྷའི་སྐུ་སྔ་ཚོགས་དང་། འགྲོ་བ་དྲུག་གི་སྣང་བ་དང་། ཡུལ་ཐག་རིང་པོའི་ལྗོངས་དང་། རྒྱ་མཚོའི་གླིང་དང་། ལྷ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དང་། རི་མོ་དང་། མཆོད་རྟེན་དང་། པདྨ་དང་། འདྲེ་དང་། རོ་དང་། རི་བོ་བརྩེགས་པ་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལང་པ་འཆར་བ་ནི་རྩ་འདབ་མ་དག་པ་རྣམས་སུ་ནང་གི་རླུང་འདུས་པའི་སྣང་བ་ཡིན་ཏེ་ལྟ་སྟངས་བསྒྱུར་བས་རང་ལོག་ལ་འགྲོ་བ་ཡིན་នོ། །གཞན་ཡང་འོད་རྩ་དྭངས་པས་ཕྱི་རོལ་རྒྱང་རིང་པོ་དང་ལུས་ཀྱི་ནང་ཟང་ཐལ་དུ་མཐོང་བ་དང་། སྒོམ་ཁང་ལ་ཟང་ཐལ་དུ་ཕྱིར་འཐོན་པ་འབྱུང་སྟེ། དབུ་མའི་འོད་རྩར་རླུང་ཞེན་པའི་གནད་ལས་འབྱུང་བ་ཙམ་ལས་བཟང་ངན་འདྲ་སྟེ་རློམ་སེམས་དང་འཛིན་པ་མེད་པར་བྱའོ། །རྣལ་འབྱོར་བའི་ཉམས་ཀྱི་སྣང་བ་ལ་ཅི་ཡང་འཆར་བ་ཡིན་ཡང་། རླུང་གདངས་འདི་དག་ལ་ངེས་པ་དང་། བློ་གཏད་དུ་མེད་དོ། །ཤེས་ཉམས་དང་། མཐར་འགྱུར་གྱི་ཉམས་རྣམས་ནི་ཁྱད་པར་དུ་བསླུ་བའི་ཆོས་ཅན་ནོ། །གནད་དེ་དག་ནི་ཐལ་འགྱུར་ལས། གསུམ་པོས་ལྟེམས་པ་མ་ཡིན་པར། །རང་གི་མཐེབ་དང་མཛུབ་མོ་ཡིས། ། ཐིག་ལེ་སྟོང་བའི་སྒྲོན་མ་བལྟེམ། །བལྟེམས་པ་དེ་ལས་གང་བྱུང་བ། །ཆོས་

ཉིད་མངོན་སུམ་སྣང་བའོ། །ཞེས་པ་དང་། སྒྲོན་མ་འབར་བ་ལས། རང་གི་མཐེབ་དང་མཛུབ་མོ་ཡིས། །ཙཀྲའི་ཕྱུག་དང་འགྲམ་བཙིར་ན། །མངོན་དུ་སྣང་དེ་ཡིད་ཆེས་ཀྱིས། །དེ་ནི་རྩོལ་མེད་རང་གྲོལ་ལོ། །ཞེས་སོ།།

ཁ༽ རྩོལ་བཅས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར།

གཉིས་པ་རྩོལ་བཅས་ཀྱི་གནད་ནི། རྒྱུང་ཞགས་བལྟེམས་པ་དང་འོད་རྩ་རྒྱུང་དུ་ལྟེམས་པ་གཉིས་འཧྲུག་པ་གཅིག་དུས་གཅིག་ལ་བྱས་པས་སྣང་བ་འོད་གསལ་དུ་མཆེད་པ་དང་། ཤེས་པ་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐེབས་པ་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལས། རྩོལ་བ་ཅན་དེ་ཡང་འདི་ལྟར། །རང་གི་མཐིང་པའི་ཕྱི་རོལ་རྩ། །འཕྲིག་ཅིང་འཕར་བ་བདྲག་པ་ལ། །སོར་དང་མཛུབ་ཀྱིས་ཡང་བཙིར་ནས། །མིག་གི་འདྲུག་སྟངས་མཁས་པས་བཅའ། །འོད་ནི་མདའ་གང་ཙམ་ཙད་གསལ། །དེ་ལ་མཆེད་པའི་དུས་རྣམས་བཟུང་། །འདི་ཡི་ཐབས་ཀྱི་མན་ངག་ཏུ། །འདི་ཀུན་དེ་ཡི་དེར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །ཕྱིའི་སྣང་བ་འོད་གསལ་དུ་མཆེད་པ་དང་། ནང་གི་ཤེས་པ་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པའི་ཏིང་འཛིན་ལ་ཐེབས་པ་དུས་མཉམ་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཕྱི་ནང་འཧྲུག་པ་གཅིག་པའི་གནད་ཀྱིས་ནང་རིག་པའི་འོད་གདངས་ཕྱི་ལ་འཆར་བས་སོ།།

༼ག རྗེས་སྣང་བའི་འཆར་ཚུལ་བཤད་པ།

ཀ༽ སྣང་བ་དང་པོར་མཐོང་བའི་ཉམས།

དེའི་སྣང་བ་མཆེད་པའི་སྣང་ཉམས་དེ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བ་ཡིན་ན་གསུམ་པ་རྗེས་སྣང་བའི་འཆར་ཚུལ་ལ་སྣང་བ་དང་པོར་མཐོང་བའི་ཉམས་དང་། གོང་དུ་མཆེད་པ་རྫོགས་པའི་ཉམས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་ཐལ་འགྱུར་ལས། དེ་ལྟར་བལྟེམས་པའི་སྣང་བ་ནི། །དང་པོ་དམར་པོ་དག་པ་ཡིས། དབང་རྫོགས་ རླུམ་པོ་རང་གསལ་རྫོགས། །མཛུབ་གཉིས་དག་ལས་གསུམ་དུ་འགྱུར། །དེ་ནས་ཡང་ཡང་བལྟེམས་པ་ཡིས། །ཡེ་ཤེས་ལྔ་ཡི་ཁ་དོག་ནི། །དཀར་དམར་ལྗང་གུ་མཐིང་སེར་གྱི། །ཡུལ་ལ་སྣང་སྣེ་རྩོལ་བཅོ། །ཞེས་སོ། །ཞེས་འོད་དང་པོ་འཆར་ཚུལ་ལོ།།

ཁ༽ གོང་དུ་མཆེད་པ་རྫོགས་པའི་ཉམས།

གཉིས་པ་ལ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་ཐལ་འགྱུར་ལས། དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་འཕེལ་བའི་ཉམས། །ཁ་དོག་དང་ནི་དབྱིབས་ཀྱི་ཡང་། །ཕྱི་དང་ནང་ཀུན་གསལ་བར་ཁྱབ། །གོང་ནས་གོང་དུ་ངེས་པར་འཕེལ། །འདི་དུས་ལུས་ངག་བདེ་བའི་རྟགས། །སྣང་བའི་ཚད་དང་རིམ་པས་སྤྱར། །ཡེ་ཤེས་རྫོགས་པའི་སྣང་བ་དང་། །ཆོས་ཉིད་དག་པའི་སྣང་བ་ལས། །སྣང་གསུམ་རྫོགས་ནས་ཟད་པར་འགྱུར། །དེ་ལ་འབྲས་བུ་ཞེས་

བྱའོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སྒྲོན་མ་འབར་བ་ལས། གོམས་པ་ཡི་ནི་གནད་ཀྱིས་ནི། །དམར་པོའི་ཤས་མེད་ལྟ་ལྡན་པར། །ཁྱུར་ཏེ་ནམ་མཁར་སྣང་བའི་མི། །འདིས་ནི་རིག་པའི་རང་དབང་ཐོབ། །ཅེས་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་ལས། དེ་ནས་རྩོལ་བྲལ་ཕྱིར་སྣང་སྟེ། །རླུང་གི་ཆ་ཡི་འགྲོ་འོང་དང་། །མེ་ལོང་དག་གི་དབྱིབས་ཙམ་ཡང་། །གཉིས་དང་གསུམ་གྱི་ཆར་སྣང་ངོ་། །དེ་ཉིད་རྟག་ཏུ་གོམས་པ་ལས། །ཁ་དོག་ལྔ་ཡི་འོད་ཀྱི་ཡང་། །རེ་ལྡེ་ཙམ་ལས་གྲུ་ཆད་སྣང་། །ཡུལ་གྲུ་ཙམ་ལས་མཐོང་ཚད་དོ། །དེ་ལ་གོམས་པའི་ཚད་ཆེད་ནས། །ཐིག་ལེའི་ནང་དུ་སྐུ་དང་བཅས། །ཕྱེད་སྐུ་དག་ཏུ་ཡུན་འགའ་གནས། །དེ་ལས་ལྔ་ལྔ་ཟུང་དུ་བཅས། །རབ་ཏུ་གསལ་བའི་ཐིག་ལེས་འབྲེལ། །ཡབ་ཡུམ་སྐུ་ཡི་སྣང་བ་ཅན། །འཁྲུལ་སྣང་ཟད་ནས་ཞིང་ཁམས་སོ། །འདི་དུས་ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱི་ཚད། །སོ་སོའི་སྣང་བ་མཐོང་དུས་ཀྱི། །རང་ལ་སྨིན་པས་རྟགས་རྫོགས་ཏེ། །ཟད་པའི་ཚད་རྣམས་མངོན་པར་སྣང་། །འདི་ལ་བརྩོན་འགྲུས་ཆེ་ཆུང་གིས། །ཞག་དང་ཟླ་བ་ལོ་རྣམས་ཀྱིས། །སོ་སོའི་དུས་ལ་ངེས་པར་འགྱུབ། །འགྱུར་བ་མེད་པའི་དུས་དག་ལ། །སོ་སོའི་ཚད་ལ་ཕེབས་པའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་བརྩོན་འགྲུས་རབ་རྣམས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་དངོས་གཞི་ལ་ཞུགས་ནས་ལེ་ལོ་མེད་པར་ཉིན་མཚན་དུ་བསྒོམས་ན་རབ་ལོ་གསུམ་དང་ཟླ་བ་གཅིག །འབྲིང་རྣམས་ལོ་བཞི་དང་ཟླ་བ་ལྔ་ཞག་དྲུག །ཐ་མ་རྣམས་ལོ་བདུན་དང་ཟླ་བ་བཅུ་བཞི་ཆོས་ཉིད་ཀ་དག་གི་ས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཚད་ཀྱི་ཡི་གེ་ལས་གསུངས་སོ།།

༼ག༽ དབྱིངས་རིག་གི་གནད་གཏན་ལ་དབབ་པ།

༼ཀ དབྱིངས་རིག་གི་རྣམ་པར་གཞག་པ་སྤྱིར་བསྟན་པ།

ཀ༽ ངོ་བོ་སྤྱིར་བསྟན་པ།

དེས་རྒྱ་མཚོ་ཨར་གཏད་མྱུན་པའི་རྣལ་འབྱོར་སོང་ནས་སྤྱི་དོན་གསུམ་པ་དབྱིངས་རིག་གི་གནད་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། དབྱིངས་རིག་གི་རྣམ་པར་གཞག་པ་སྤྱིར་བསྟན། ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད། གནད་གསུམ་ངེས་པས་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ངོ་བོ་སྤྱིར་བསྟན། རྣམ་དབྱེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད། རྟོགས་པར་གདམས་ཚུལ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལའང་ངོ་བོ་དངོས་དང་། ཁྱད་པར་བསྟན་པ་གཉིས། ངོ་བོ་ལ་གཉིས་ལས། དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་མཐིང་ག་ལས་ཁ་དོག་ལྔར་མཆེད་པའི་འོད་གདངས་ཡིན་ལ། རིག་པའི་ངོ་བོ་དངོས་ནང་ན་ཡོད་ཀྱང་གདངས་ཕྱིར་གསལ་བས་རིག་པ་ཞེས་བཏགས་ཏེ་ལུ་གུ་རྒྱུད་དུ་སྣང་བ་ནི། སྨུ་ཏིག་ཕྲེང་བ་ལས། དཔེར་ན་གསེར་གྱི་ལུ་གུ་རྒྱུད། །བཟོ་བོ་མཁས་པས་བརྒྱུས་པ་ལྟར། །རིག་པ་ཐམས་ཅད་ཤེས་ཤིང་རིག །རྟོག་མེད་འཁོར་བས་གོས་པ་མེད། །ལུ་གུ་རྒྱུད་ནི་འབྲེལ་ཆགས་སོ། །ཞེས་པ་དང་། སེང་གེ་རྩལ་རྫོགས་ལས། རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲོན་མ་ནི། །སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་རང་ཆས་ཏེ། །རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་འཆར། །ཐིག་ལེ་སྟོང་པའི་སྒྲོན་མ་དང་། །རིག་པ་དབྱིངས་ཀྱི་སྒྲོན་མའོ། །འདུ་འབྲལ་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་འཆར། །ཞེས་སོ། །རིག་པ་ཞེས་པ་ནི། ཤེས་རབ་རང་བྱུང་གི་སྒྲོན་མ་ཡིན་ལ། འདི་ལ་ངོ་བོ་དང་། གདངས་དང་། རྩལ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་པས།

ང་བོ་ནི་ཀ་དག་གི་རིག་པ། གདངས་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་རྩ་བརྒྱུད་ནས་ཤར་བའི་རྡོ་
རྗེ་ལུ་གུ་རྒྱུད། རྩལ་ནི་ཆོས་རབ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྤུར་མེད་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱི་རྩལ་ཁ་འབར་བའོ། །གཉིས་པ་ཁྱད་པར་བསྟན་པ་ལ། བརྟེན་པ།
མཚན་ཉིད། གནས། དུས། རྟོགས་པ་དང་ལྡོ་ལས། རྟེན་དངོས་ནི་ཙིཏྟ་
ན་གཞི་འཛིན་པའི་རིག་པ་ལ་བརྟེན་པ་ནི་མར་མེའི་འོད་མར་མེ་ལ་རྟེན་པ་ལྟར་རིག་པ་
དངོས་ཀྱི་འོད་ཁྱིམ་དང་གདངས་སུ་གནས་ཏེ། ནོར་བུ་ཕྲ་བཀོད་ལས། རང་གི་
ཙིཏྟའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི། །ཐིག་ལེ་ཉག་གཅིག་རང་རྫོགས་ན། །ཡེ་ནས་གནས་
པའི་རྫོགས་ཆེན་དོན། །གསང་དོན་རྫོགས་པ་རིག་པའི་གློང་། །ཐིག་ལེ་སྟོང་
པའི་སྒྲོན་མ་དང་། །རང་བྱུང་དབྱིངས་ཀྱི་སྒྲོན་མ་གཉིས། །སྟོང་དང་མི་སྟོང་
མཐའ་ལས་འདས། །རྩོལ་བ་མེད་པར་མངོན་གནས་པའི། །སྣང་བ་རྫོགས་
ཕྱིར་རང་གནས་པ། །ཞེས་པ་དང་། དབྱིངས་དང་རིག་པས་རབ་བརྒྱན་
ཏེ། །ལྷུན་རྫོགས་ཐིག་ལེ་ཆེན་པོར་གནས། །ཞེས་སོ། །མཚན་ཉིད་ལ་
དབྱིངས་དང་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་ལས། དང་པོ་དབྱིངས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི།
དབྱིངས་དེས་རིག་པའི་རང་ཡུལ་བྱེད་པའི་འོད་གདངས་དོན་དམ་གྱི་འབྱུང་ལྔར་གནས་
ཤིང་རིག་པ་དེ་རླུང་གི་འགྲོ་འོང་དུ་ཡོད་པ་དབྱིངས་ཀྱི་ར་བར་གཏོད་པ་པོའི་རང་བཞིན་
དབྱིངས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཏེ། སེང་གེ་རྩལ་རྫོགས་ལས། རིག་པའི་མཚན་ཉིད་
འདི་ལྟ་སྟེ། ཕྲ་བ་ཉིད་དང་འཕྲོ་བ་དང་། །ལུ་གུ་རྒྱུད་དང་འགྱུལ་བའོ། །
དབྱིངས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འདི་ལྟ་སྟེ། །ཡངས་དང་ལྷུན་སྤུག་སྟོང་མཐའ་ཡས། །
གསལ་དང་དྭྲ་དང་བསིལ་བ་དང་། །ཡང་ཞིང་གཡོ་བའི་བདག་ཉིད་འཛིན། །
ཁྱབ་དང་མུ་ཁྱུད་ར་བའོ། །ཞེས་སོ། །རིག་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་འདི་སྐབས་རེར་ང་
བོ་ལ་ཞུགས་ཤིང་། སྐབས་རེར་གདངས་ལ་ཞུགས། སྐབས་རེར་རྩལ་ལ་

ཞུགས་པའང་ཡོད་པས་སྐབས་ཕྱེད་པར་གཅེས་ལ། །འདིའི་སྐབས་ཀྱི་གོ་དོན་ནི། སྙིང་ཁ་ན་འོད་ལྔའི་ཕུང་པོ་ཡོད་པ་ནི་དབྱིངས། ལུ་གུ་རྒྱུད་ཀྱི་གདངས་འོད་རྩ་ན་གནས་པ་ནི་རིག་པ། སྤྱིར་དབྱིངས་རིག་འདི་ལ་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་བཤད་པ་ཡོད་པས་གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་དབྱིངས་རིག་གི་བཤད་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུའོ། **།དབྱིངས་སྣང་ནི་ཡེ་ཤེས་ལྔའི་རང་གདངས་ཡིན་ལ་དེའི་མཚན་ཉིད་ནི། ཡང་དེ་ལས། ཡེ་ཤེས་མཚན་ཉིད་འདི་ལྟ་སྟེ། །འབྱུང་དང་བྱུང་དང་རང་གསལ་དང་། །ཡེ་དང་ཤེས་དང་རྟོགས་པའོ། །གསལ་དང་འཚེར་དང་འབྲུམས་ཡས་ཉིད། །ཅེས་སོ། །ལུ་གུ་རྒྱུད་ལས་སྐུའི་སྣང་བ་གྲངས་མེད་པ་འཆར་ལ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་རྩལ་རྫོགས་ལས། །སྐུ་ཡི་མཚན་ཉིད་འདི་ལྟ་སྟེ། །འགྱུར་བ་མེད་དང་གསལ་བ་དང་། །སྟོང་པ་དང་ནི་རྟོག་བྲལ་ལོ། །ཞེས་སོ།** ལམ་གྱི་སྐབས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་འོད་ལྔའི་ར་བ་ཡིན་ལ། རིག་པ་ནི་དེའི་ནང་ན་སྐུའི་སྣང་བ་ཤར་བ་དང་། འབྲས་བུའི་སྐབས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་ཀ་དག་གི་རང་སྣང་ནམ་མཁའ་སྤྲིན་མེད་ལྟ་བུ་ལ། རིག་པ་དེའི་དབྱིངས་སུ་ནང་ཐིམ་འཆར་གཞི་ཙམ་དུ་གནས་པའོ། །སྤྱིར་དབྱིངས་རིག་གི་གནད་ཕྱེད་པ་དང་དེ་ལས་ཀྱང་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་དབྱིངས་རིག་གི་གནད་ཕྱེད་པ་གལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ལ་འོག་ནས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ་། **།གནས་ནི་མིག་གཉིས་ཏེ། མིག་ཟུར་ཉིད་ནས་དབྱིངས་འབྱུང་བས།** །གཟིགས་སྟངས་ཀྱི་གནད་བཅུན་ནས་མིག་གིས་སྣ་རྩེར་གཏད་ཅིང་སྨིན་མཚམས་དང་ཟུར་ལ་ཁྲིད་པས་དབྱིངས་སྣང་འཆར་བའོ། **།ཞེས་པས་སོ། །དུས་ནི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་**མན་ངག་ཟབ་མོའི་གནད་ལ་བརྟེན་ནས་བཞུགས་སྟངས་ཀྱི་གནད་བཅུན་ནས་བསྒོམས་པས་དེ་ལ་**ཚེ་འདིར་འཆར་ལ།** དེ་ལྟ་བུའི་གོམས་པ་མེད་པའི་ཐ་མལ་པའི་**སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་**ཆོས་ཉིད་བར་དོར་འཆར་ཙམ་པ་རེ་ཤར་རོ། **།རྟོགས་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་པ**

ཆོས་ཉིད་ལ་རང་བྱུན་ཐོབ་པ་རྣམས་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གསལ་སྣང་དུ་རྟོགས་ལ། སེམས་ཅན་ལ་མཐོང་ཡུལ་ཙམ་དུ་རྟོགས་པའི་མིང་བརྗོད་དེ། སེང་གེ་རྩལ་རྫོགས་ལས། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྣང་བ་བཤད། །སྣང་བ་དེ་ཉིད་འདི་ལྟ་སྟེ། །གནས་དང་དུས་དང་རྟོགས་པའོ། །གནས་ནི་བྲི་གུ་ཏ་ན་གནས། །དུས་ནི་བར་མ་དོ་ན་འཆར། །ནམ་མཁའ་དབྱིངས་ཀྱི་སྒྲོན་མར་རྟོགས། །དེ་ཡང་མཐོང་བའི་དུས་སུ་བསྟན། །ཞེས་སོ། །རྣལ་འབྱོར་པས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གནད་ལ་གོམས་པས་ལམ་སྣང་གི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་འཆར་བ་དང་། མཐར་ཐམས་ཅད་ནང་དབྱིངས་སུ་མ་ལ་ཐིམ་ཆོ་འདོན་དམ་གྱི་འབྱུང་བ་ཡང་དབྱིངས་སུ་འཁྱིལ་ཏེ། འབྱུང་བ་མ་ལ་ཞ། ཡེ་ཤེས་དབྱིངས་སུ་འཁྱིལ་བའི་དགོངས་པའི་ཚད་དང་དུས་ངེས་པའོ།།

ཁ༽ རྣམ་དབྱེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྣམ་དབྱེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། གཞི། ལམ། འབྲས་བུའི་དབྱིངས་རིག་གསུམ་ལས། གཞིའི་དབྱིངས་རིག་ལའང་བྱ་བ་རྫོགས་པའི་གཞི་རིག་པ་ཀ་དག་གི་སྣང་བ་ཡིན་ལ། རྟོགས་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་གཞི་ནི་དེའི་སྣང་བ་ནང་དབྱིངས་ད་ལྟ་སྙིང་ག་ན་འོད་གདངས་སུ་གསལ་པའོ། །ལམ་གྱི་དབྱིངས་རིག་ནི་མངོན་སུམ་ཡུལ་ལ་ཤར་དུས་འོད་ཀྱི་སྨུ་ཁྱུད་ནི་དབྱིངས་ལ། རྡོ་རྗེ་ལུ་གུ་རྒྱུད་སྐུ་ལྔའི་ཐིག་ལེས་འབྲེལ་པ་རིག་པའོ། །འབྲས་བུ་ལའང་དབྱིངས་འོད་ལྔའི་ཞིང་སྣང་ནམ་མཁའ་ཁྱབ་པར་སྣང་སྟེ། རིག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོག་པས་སྐུར་སྨིན་ཏེ་ཞི་ཁྲོའི་ཆོམ་བུ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གསལ་བ་རྣམས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་དབྱིངས་ར་བ་ཡེ་ཤེས་ཁ་དོག་རིག་པ་སྐུ་རྣམས་འདུ་འབྲལ་མེད་པ་ནི་དབྱིངས་རིག་འདུ་འབྲལ་མེད་པའི་

ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་དབྱིངས་ཀྱི་ཁ་དོག་གི་ཆ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་ཟེར་ཡང་དབྱིངས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ནོ། །སེང་གེ་རྩལ་རྫོགས་ལས། དེ་ཡང་དབྱིངས་དང་རིག་པ་བཤད། །དེ་ཡི་བཤད་ལུགས་འདི་ལྟ་སྟེ། །གཞི་ལ་གནས་པའི་དབྱིངས་རིག་དང་། །ལམ་ལ་སྣང་བའི་དབྱིངས་རིག་དང་། །མཐའ་ལ་སྒྲོལ་བའི་དབྱིངས་རིག་གོ །གཞི་ཡི་དབྱིངས་རིག་རྣམ་གཉིས་ནི། །རྟོགས་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་གཞི་དང་ནི། །བྱ་བ་རྫོགས་པའི་གཞི་རུ་བཤད། །རྟོགས་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་གཞི་ཡི་དུས། །བག་ཆགས་ཕུང་པོ་འདི་ལ་བཤད། །བྱ་བ་རྫོགས་པའི་གཞི་གནས་ནི། །ཆོས་ཉིད་ཀ་དག་སྣང་བར་བཤད། །རྟོགས་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་གཞི་བཤད་པ། །དབྱིངས་ནི་དབྱིངས་ཀྱི་སྒྲོན་མ་ལ། །རིག་པ་ལུ་གུ་རྒྱུད་དུ་གསལ། །ལམ་ལ་སྣང་བའི་དབྱིངས་རིག་ནི། །དབྱིངས་ནི་འོད་ཀྱི་མུ་ཁྱུད་ལ། །རིག་པ་སྐུ་ལྔའི་སྣང་བར་བཤད། །མཐའ་ལ་སྒྲོལ་བའི་དབྱིངས་རིག་ནི། །དབྱིངས་ནི་རང་བཞིན་སྣང་བ་ལ། །རིག་པ་སྐུ་དང་ཟེ་འབོར་བསྟན། །དེ་ཕྱིར་དབྱིངས་དང་རིག་པ་བཤད། །དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་རབ་ཏུ་གནས། །དབྱིངས་དང་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་གསུམ། །འདུ་འབྲལ་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་གནས། །ཞེས་སོ།

གཞིའི་དབྱིངས་རིག་དེ་ལ་བྱ་བ་རྫོགས་པའི་གཞི་ཞེས་གཞི་འདི་ལ། གཞི་གནས་རྟོགས་བྱ་དོན་གྱི་གཞི་དང་། ལམ་སྣང་རྟོགས་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་གཞི་དང་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། རྟོགས་བྱ་དོན་གྱི་གཞི་ཀ་དག་གི་སྣང་བ་དང་། རྟོགས་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་གཞི་དེའི་སྣང་བ་དེ་གསར་དུ་ཤར་བ་ཞིག་མིན་པར་སྙིང་ཁའི་འོད་གདངས་གསལ་བ་དང་། ལམ་གྱི་དབྱིངས་རིག་ནི། དབྱིངས་མངོན་སུམ་ཡུལ་དུ་ཤར་བའི་འོད་ཀྱི་མུ་ཁྱུད་དང་། རིག་པ་ལུ་གུ་རྒྱུད་ལ་སྐུ་རུ་ཤར་བའོ། །མཐའ་ལ་འཁྱོལ་བའི་དབྱིངས་རིག་གམ་འབྲས་བུའི་དབྱིངས་རིག་ནི་རིགས་ལྔའི་ཞིང་སྣང་ནམ་མཁར་ཁྱབ་

པར་སྣང་བ་དང་། ཀ་དག་གི་རང་སྣང་ནམ་མཁའ་སྤྲིན་མེད་ལྟ་བུའི་དབྱིངས་དེ་དང་། རིག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྐུ་རུ་སྨིན་པའམ་སྐུ་ཡང་དབྱིངས་སུ་ཐིམ་ནས་ནང་དབྱིངས་སུ་དེའི་འཆར་གཞི་ཙམ་དུ་གནས་པའི། འབྱུང་བ་མ་ལ་ཞ། ཤེས་རབ་མཁའ་ལ་འཁྲིལ་བ་ཡེ་ཤེས་དབྱིངས་སུ་བསྐྱོད་པའི་དགོངས་པའི་ཚད་དང་དུས་ལ་ཐོན་པའོ།།

ག༽ རྟོགས་པར་གདམས་ཚུལ་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་རྟོགས་པར་གདམས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མ་རྟོགས་པའི་སྐྱོན་ལ་བསམས་ནས་རྟོགས་དགོས་པར་བསྟན་པ། འདིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྟན་པས་རྟོགས་དགོས་པར་བསྟན་པ། ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པས་རྟོགས་པར་བསྟན་པའོ། ། དང་པོ་ནི། རིན་ཆེན་སྤུངས་པའི་རྒྱུད་ལས། །དབྱིངས་རིག་གཉིས་མེད་མ་ཤེས་པར། །མི་རྟོག་ལྷེངས་པོ་སྲུས་བསྒོམས་པ། །རི་བོ་ཟེད་པར་གཙོད་དང་འདྲ། །ཞེས་པས་ངལ་བ་དོན་མེད་པར་བསྟན་ཏོ། །དབྱིངས་རིག་གཉིས་མེད་

འདི་ རྫོགས་ཆེན་བྱ་བྲལ་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་བརྟན་པོ་ཞིག་མེད་པར་མི་རྟོག་རང་ག་མ་ཞིག་བསྒོམས་ཏེ་དབྱིངས་རིག་ཡ་བྲལ་དུ་སོང་ན་ངལ་བ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །ལྟ་བ་དེ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཕྱི་ཆོས་ཅན་ལ་བལྟས་པས་ཆོས་ཅན་རང་བཞིན་མེད་པར་མཐོང་ནས་རིག་པ་དེ་ཉིད་ལ་ལས་དང་བག་ཆགས་མེད་པས་ནང་གི་བློ་བདེ་བ་དང་། གཉིས་པ་ནང་ཆོས་ཉིད་ལ་བལྟས་པས་རང་བཞིན་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིག་གིས་མཐོང་སྟེ། རང་རིག་ཙམ་ལ་ཡང་འཛིན་སེམས་ཀྱི་རྟོག་པ་མེད་པས་ཆོས་ཟད་ཀྱི་ངང་དུ་བློ་བདེ་བ་དང་། གསུམ་པ་

གསང་བ་རིག་པ་ལ་བལྟས་པས་དབྱིངས་རིག་གཉིས་སུ་མེད་པར་མཐོང་སྟེ། ཡིད་དཔྱོད་ཚིག་གིས་སངས་རྒྱས་མི་འཐོབ་པའི་ཐག་ཆོད། འཁོར་འདས་ཀ་དག་ཆོས་ཟད་དུ་མཐོང་བས་བློ་བདེ་བའོ། །ལ་ལས་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་བསྟན་བྱ་གཙུག་མའི་སེམས་ནི་ཡིད་ཕྲ་བ་ཞིག་གོ་ཟེར་རོ། །དེ་དག་ནི་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་ཀྱི་ཡིད་དང་། ཚོགས་བརྒྱད་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་རྩལ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤར་བའི་ཤེས་རབ་རང་བྱུང་གཉིས་ཀ་ལ། ཆོས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་འདྲ་བ་ཙམ་ཡོད་པས་མ་ཕྱེད་པར་རྣམ་ཤེས་ལ་ཡེ་ཤེས་སུ་བཟུང་ནས་དེ་ལྟར་སྨྲས་པ་འཁྲུལ་ཚབས་ཆེ་སྟེ། རྣམ་ཤེས་ལ་མི་རྟོན་ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོན་གསུངས་པ་གོ་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་རོ། **།གཉིས་པ་ནི། རྩལ་རྫོགས་ལས། དབྱིངས་དང་རིག་པའི་དོན་ཉིད་ནི། །ལྷ་སྒོམ་སྒྲུབ་པ་ཀུན་གྱི་དངོས། །ཡེ་ཤེས་རང་སྣང་གཟུང་འཛིན་བྲལ། །དབྱིངས་དང་རིག་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན། །འདི་ཡི་ངང་དུ་ཐམས་ཅད་འདུས། །ཞེས་སོ།** ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་པ་རྩུར་བསྡུས་ན་དབྱིངས་རིག་གཉིས་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་འདིར་འདུས་ལ། དཔེར་ན་རི་རྒྱལ་གྱི་རྩེ་ནས་དམའ་བའི་ལུང་རྣམས་དུས་གཅིག་མཐོང་བ་ལྟར་རྫོགས་ཆེན་ཡེ་གྲོལ་ལྷུན་གྲུབ་དབྱིངས་རིག་གཉིས་མེད་ཀྱི་ལྟ་བའི་ངོས་ནས་བལྟས་ཚེ་རིམ་དགུའི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་ཤིང་། དམའ་བའི་ལུང་གཞུང་ནས་མཐོན་པོའི་རི་རྩེ་མི་མཐོང་བ་ལྟར་ཐེག་པ་གཞན་གྱིས་འདིའི་དགོངས་པ་མི་རྟོགས་སོ། །སྤྱིར་ན་དབྱིངས་དང་རིག་པ་ཞེས་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་དབྱིངས་དང་རིག་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་གི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་དབྱིངས་དགག་ཕྱོགས་དང་རིག་པ་བསྒྲུབ་ཕྱོགས་གསུངས་པའི་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དོ། **།གསུམ་པ་ནི། རིག་པའི་ངོ་བོ་ཆོས་སྐུ་དྲི་མེད་ཀ་དག་ཡིན་པས་ལྷ་སྒོམ་ཉམས་ལེན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཀྱང་བྱུང་ན་གཡག་ཡོད་དུ་སོང་བས་ཉམས་སུ་མ་བླངས་ན་ཕན་མེད།**

རྩོམ་བཅས་ཀྱི་ལུས་དང་འབྲུལ་རྟོག་གི་སེམས་དག་ལ་དབྱིངས་རིག་གི་མན་ངག་གནད་དུ་བསྣུན་དགོས་པས་ན་དབྱིངས་རིག་ཤེས་དགོས་ཏེ། རིག་པའི་ངོ་བོ་ཆོས་སྐུ་དྲི་མེད་ཀ་དག་ཡིན་པས་དེ་སྦྲ་ཚིག་རྟོག་དཔྱོད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་དེ་ལྟ་སྒོམ་ཉམས་ལེན་གྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཞེས་རང་གར་བསྐྱུར་དུ་མེད་དེ་བྱང་གཡག་ཡོད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་དེ་དོན་སྒོམ་པས་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པས། དེ་ཡང་རྩོམ་བཅས་ཀྱི་ལུས་དང་འབྲུལ་རྟོག་གི་སེམས་ལ་དབྱིངས་རིག་གི་མན་ངག་གནད་དུ་བསྣུན་ན་དབྱིངས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་རྟོག་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་ཡིན་ལ། རྟོག་པ་ནི་འོད་གསལ་རིག་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་ཡིན་པས། ད་ལྟ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་སྐབས་སུ་ཡང་རྣམ་རྟོག་གང་ཤར་གྱི་སྲོག་ཏུ་འོད་གསལ་གྱི་རིག་པ་དེ་ཉིད་རང་ཆས་སུ་བཞུགས་པ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་མ་ཤེས་པ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལ་བླ་མས་ངོ་སྤྲད་ནས་ལམ་དུ་བྱེད་པ་ནི་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཁྱད་ཆོས་སོ། །དེས་ན་འོད་གསལ་གྱི་རིག་པ་དང་རྣམ་རྟོག་གཉིས་ཀ་མཉམ་པོར་ཡོད་ཅིང་དེ་ཡང་སྐྱུད་པ་དཀར་ནག་སྒྲིམ་པ་ལྟ་བུ་མིན་པར། རླན་གཤེར་ཅན་གྱི་ཆུ་གྲངས་དང་དང་ཐྲད་ཆེ་འཁྱུགས་རོམ་སྲ་མཁྲེགས་ཅན་དུ་སོང་བ་བཞིན་གློ་བུར་གྱི་འཁྲུལ་རྐྱེན་གྱིས་ཀུན་རྟོག་རགས་པ་སྣ་ཚོགས་མཆེད་པ་ཡིན་ཡང་འཁྱུགས་རོམ་ཆུའི་ངོ་བོ་ལས་མ་འདས་པ་ལྟར་ཀུན་རྟོག་རགས་པ་འདི་དག་གི་ཤུལ་དུ་འོད་གསལ་གྱི་རིག་པ་འདི་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པའོ། །བླ་མས་མན་ངག་གིས་ངོ་སྤྲད་ནས་མངོན་དུ་གྱུར་ཚེ་ཀུན་རྟོག་ཐམས་ཅད་རིག་པ་གཅིག་གི་ཀློང་དུ་གཅིག་ཐིམ་གཉིས་ཐིམ་གྱིས་ཐིམ་ནས་རིག་པའི་ངང་དུ་རྣམ་རྟོག་བག་ལ་ཞ་ནས་སྤྲིན་ནམ་མཁར་ཡལ་བར་ལྟར་རྣམ་རྟོག་གཞི་མེད་དུ་རིག་ཀློང་དུ་ཐིམ་པ་ཡིན་ནོ། །རིག་པ་དང་རྣམ་རྟོག་གཉིས་སྲང་མདའི་མཐོ་དམན་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ཞེས་བཤད་ནའང་ཚོག་སྟེ་གཅིག་མངོན་དུ་གྱུར་དུས་གཅིག

བག་ལ་ཞ་བའོ། །རིག་པ་བདེ་བ་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་དང་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཡིན་ན། ད་ལྟའི་སྐབས་སུ་སྟོབས་སོགས་ཡོན་ཏན་མེད་པ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྟོབས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡེ་ལྡན་ཡིན་པ་ནི། དཔེར་ན་རལ་གྲི་དང་། མེ་ལོང་དང་། ནོར་བུ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། རལ་གྲི་ཚད་ལྡན་ལ་གཅོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པ་དང་། མེ་ལོང་དྭངས་པ་ལ་གཟུགས་བརྙན་སྣང་བའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པ་དང་། ནོར་བུ་ཡང་དག་ལ་འདོད་དང་དགོས་འདོད་སྐྱིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་ཀྱང་། རལ་གྲི་ཤུབ། མེ་ལོང་སྐྲོམ། ནོར་བུ་འདམ་ན་ཡོད་དུས་རང་རང་གི་ཡོན་ཏན་གནས་སྐབས་སུ་མི་འབྱིན་ཡང་དེའི་སྒྲིབ་བྱེད་དང་བྲལ་ཚེ་ཡོན་ཏན་མངོན་པ་བཞིན་ནོ། །ཡོན་ཏན་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མིན་ཡང་གསར་དུ་སྣང་བ་ཡིན་ཞེས་སྦྱོར་ཐུན་མོང་དུ་བཤད་དོ། །དབྱིངས་རིག་དངོས་སུ་ངོ་སྤྲོད་པ་ནི་ **ཡི་གེ་མེད་པ་ལས། ཨེ་མ་དངོས་པོ་མེད་པའི་སྣང་བ་ངོ་མཚར་ཆེ་བ་སྣེ་རིགས་པའི་འབྱུང་བ་ལྔས་བསྒྲིབས་པས་ལུས་མེད་པ་ལ་སྣང་བར་མ་ནུས་སོ། །རིག་པ་རང་སྣང་གི་ངོ་བོ་ལྷུན་བརྗེད་དེ་ཕྲ་བའི་ཉོན་མོངས་པས་བསྒྲིབས་པས་རྟག་མ་ཐུབ་པའོ། །ཆོས་ཉིད་ལ་བཀོད་པའི་སྣང་བ་གསལ་དྭངས་ཏེ་སྣ་ཚོགས་དུ་མའི་སྒྲོད་པས་བསྒྲིབས་ནས་མངོན་སུམ་དུ་མེད་དོ། །དེ་ཡང་རིག་པའི་ངོ་བོ་བཟུང་བར་དཀའ་ཡང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩལ་དལ་བས་འགྲུབ། རིག་པའི་དབྱིངས་མི་འགྱུར་བར་གནས་ཀྱང་རིག་པའི་སྟོབས་རྐྱེན་ཟད་པས་འགྲུབ། རིག་པའི་རང་བཞིན་ཀུན་ལ་ཁྱབ་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་གདམས་ངག་ལ་ཐུག་གོ་ཞེས་གསུངས་སོ།** །རིག་པའི་ངོ་བོ་དྲི་མེད་ཀ་དག་གི་དགོངས་པ་རང་ཆས་རང་བཀོད་དུ་བཞུགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་རྟོས་བཅས་ཀྱི་ལུས་མ་དག་པས་འབྱུང་ལྔ་རགས་པས་ཡེ་ཤེས་བསྒྲིབས། འཁྲུལ་རྟོག་གི་སེམས་མ་དག་པས་ཕྲ་བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་དབྱིངས་བསྒྲིབས་ནས་དབྱིངས་རིག་གཉིས་མེད

ཀྱི་དགོངས་པ་མི་རྟོགས་པ་ཡིན་པས། མན་ངག་ལ་གནད་དུ་བསྡུན་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པར་གསུངས་པའོ།།

༼ཁ༽ ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

༼ཀ༽ དབྱིངས་རིག་འབྲེལ་པའི་གནད་སྤྱིར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དབྱིངས་རིག་འབྲེལ་པའི་གནད་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོའི་གནད་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། དང་པོ་ལ་ཐབས་ཀྱིས་རང་ངོ་སྤྲད་པ། དེའི་ངང་ལ་བསྐྱང་བ། གྲོལ་ཚད་ངེས་པའི་འབྲས་བུ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཐལ་འགྱུར་ལས། དེ་ལ་སྤྱི་ཡི་མཐོང་བ་ནི། །གོམས་དང་གནད་ཀྱིས་མཐོང་བ་སྟེ། །གོམས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བས་ན། །བརྩམས་ཏེ་ལུས་ངག་གནད་གཟིར་བས། །རང་སྣང་དག་པའི་གཟུགས་མཐོང་ནས། །འཁྲུལ་པ་ཐམས་ཅད་ནུབ་པའོ། །ཞེས་སོ། །འདིའི་གནད་མཐོང་བ་ནི། གོམས་ནས་མཐོང་བ་དང་། གནད་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་དགོས་ཤིང་། དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་སྣང་དག་པའི་སྣང་བ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྐབས་སུ། ནང་གི་དབྱིངས་རིག་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་བརྟན་པ་ཐོབ་པ་དང་། ཕྱིའི་འཁྲུལ་བ་ཐམས་ཅད་ནང་དུ་ནུབ་པ་ནི་དབྱིངས་རིག་གནད་གཅིག་པ་ཡིན་པས་མི་ཚད་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་གོ་དོན་ཡང་ཞུགས་ལ་རྟོགས་པའོ།།

ཁ༽ སོ་སོའི་གནད་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ། ལྟ་བའི་ངོ་བོར་ངོས་གཟུང་། སྒོམ་པའི་ངང་ལ་རང་བབས་སུ་བསྐྱང་། སྤྱོད་པ་འབྲལ་མེད་དུ་སྤྱད་པ་དང་གསུམ་ལས། ལྟ་བ་ནི་དབྱིངས་སྣང་འོད་དང་རིག་སྣང་ལུ་གུ་རྒྱུད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། འོད་དང་ཁ་དོག་དབྱིབས་ཉིད་དང་། །ཡེ་ཤེས་ལྟ་ཡི་རང་སྣང་སྟོན། །ཞེས་སོ། །ཕྱིའི་ཆོས་ཅན། ནང་ཆོས་ཉིད། གསང་བ་རིག་པ་ལ་བལྟས་པས་དབྱིངས་རིག་གཉིས་མེད་འབྲལ་མི་ཤེས་པའི་གནད་དེ་མཐོང་ནས་དབྱིངས་ཀ་དག་དྲི་མེད། རིག་པ་རང་གསལ་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་དུ་མཐོང་བ་ནི་ལྟ་བའོ། །སྒོམ་པ་ནི། ཀློང་དྲུག་པ་ལས། དབྱིངས་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་དུས་ན་དབྱིངས་དང་རིག་པ་ཚད་ལ་དབབ་པ་དང་། སྣང་བ་ཐམས་ཅད་ཅི་ཡང་མ་ཡིན་པར་ཆོས་ཉིད་ཟད་པའི་མཐའ་ལ་མཁས་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་དང་། རང་གསལ་ཀློ་ལ་གོམས་པ་ཡིས། །ནང་གསལ་འགྱུ་ཡིད་ཕྱིར་མི་འཚོར། །དངོས་པོའི་རྗེས་སུ་སེམས་མི་འབྲང་། །ཞེས་སོ། །ཕྱིའི་འོད་གསལ་གྱི་མཐོང་སྣང་དང་འབྲེལ་བས་དངོས་པོའི་རྗེས་སུ་སེམས་མི་ཤོར་བར། ནང་རྣམ་རྟོག་འཕྲོ་འདུ་དང་བྲལ་ནས་རིས་མེད་མཉམ་པར་བསྒོམས་པས་དབྱིངས་རིག་ཚད་ལ་ཕེབས་པ་ནས་ཟད་པའི་སར་སྐྱོལ་དགོས་པའོ། །སྤྱོད་པ་ནི། ཐལ་འགྱུར་ལས། སྤྱོད་པའི་སྦྱངས་ས་དབྱིངས་རིག་ལ། །གཟེར་གསུམ་ལྡན་པས་འབྲལ་མེད་པར། །རྟག་ཏུ་འདྲིས་ནས་སྤྱོད་པ་སྟེ། །ཆོས་ཀུན་བྱ་བ་བྲལ་བ་དང་། །འཁོར་འདས་འབྲེལ་པ་ཆད་པའི་དུས། །རྟོག་བཅས་འཁྲུལ་པ་འགགས་པ་སྟེ། །འཁོར་བའི་གཡང་ས་རྒྱུན་ཆད་པས། །རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་སྤྱོད་པའོ། །ཞེས་སོ། །དབྱིངས་རིག་འདུ་འབྲལ་མེད་པའི་གཟེར་དང་ལྡན་པས་རང་

གྲོལ་ཆེན་པོའི་སྤྱོད་པ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཉམས་དང་བསྟུན་ནས་སྐྱོང་བའོ། །རང་གནད་ནི་དེ་ཉིད་ལས། །རིག་པའི་གནད་ནི་དབྱུང་བ་དང་། །བསྐྱིལ་ཞིང་མཁའ་ལ་གཏོད་པའོ། །དབྱིངས་ཀྱི་གནད་ནི་བསྡུ་བ་དང་། །དགུག་དང་ཁམས་ཀྱི་དབྱེ་བས་སྦྱར། །ཞེས་སོ། །རིག་པའི་གནད་དང་པོར་གང་ཤར་དུ་སྤྲོ་ཞིང་། བར་དུ་རྟོག་མེད་དུ་བསྐྱིལ་ནས་དབྱིངས་ལ་གཏད། མཐར་དབྱིངས་ཀྱི་གནད་རྣལ་འབྱོར་བའི་ཁམས་དང་བསྟུན་ནས་སྟོད་བཙུད་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོར་བསྡུ་བ་དང་དགུག་པའི་རིམ་པས་གནད་དུ་བསྡུ་དགོས་སོ། །གསུམ་པ་གྲོལ་ཚད་ངེས་པའི་འབྲས་བུ་ནི། གནས་སྐབས་སྣང་ལ་འཕེལ་བས་རིག་པ་སྐུར་སྨིན་པ་དང་། མཐར་ཐུག་ཟད་པ་ལ་སྦྱོད་པས་སྣང་དབྱིངས་ཀ་དག་ལ་རིག་པས་རང་ས་ཟིན་པས་མཐའ་ལ་སྐྱོལ་བ་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་ལས། དག་པ་དབྱིངས་ཀྱི་སྒྲོན་མ་ལ། །ཐིག་ལེ་སྐུ་དང་འབྲུལ་སྣང་དག །རང་བཞིན་ཉིད་དང་ངོ་བོ་ཉིད། །གཉིས་མེད་འདུ་འབྲལ་མེད་པར་སྣང་། །འདི་དུས་ཟད་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། །བྱ་བྲལ་ནམ་མཁའ་ཇི་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། འབྲས་བུ་བརྗོད་པར་མི་ནུས་ཀྱང་། །ཆོས་རྣམས་ཟད་སར་ཕྱིན་པ་དང་། །རང་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡང་འཇིག །འདི་དུས་བློ་མའི་མན་ངག་ནུབ། །ལྟ་སྒོམ་སྤྱོད་པའི་མཐའ་སྟོངས་པས། །ཆོས་སུ་སྣང་བ་ཡོད་མ་ཡིན། །སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་རྒྱུན་ཆད་པས། །སངས་རྒྱས་མེད་ཅིང་སེམས་ཅན་མེད། །མདོར་ན་གང་ཡང་གནས་པ་མེད། །སོང་བ་མེད་པས་འོང་མེད་པའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་དུས་སྣང་བའི་སེམས་རྣམ་པར་དག་པས་ཞིང་ཁམས་དག་པ་ཚད་མེད་པར་མཐོང་བ་དང་། སྟོང་བའི་སེམས་རྣམ་པར་དག་པས་ཤེས་རབ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་དབང་འབྱོར་བ་དང་། དབྱིངས་རིག་གཉིས་མེད་ཀྱི་གནད་མཐོང་བས་ལུས་རྡོས་བཅས་ཀྱི་རྫ་རླུང་རང་དག་ནས་དྲན་པ་དང་

དྭན་གཞི་ཞལ་བོ་རྫེས་མེད་དུ་སོང་སྟེ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཀློང་དུ་ཆོས་ཅན་ཟད་ནས་ཆོས་ཟད་གདོད་མའི་དབྱིངས། དབྱིངས་རིག་དབྱེར་མེད་པ་ནང་གསལ་ཐིམ་ལ་མ་རྨུགས་པའི་ངང་དུ་འཁྱིལ་ནས་གཞན་དོན་འབད་མེད་དུ་འབྱུང་བའོ། །ཕྱིར་རྩ་རླུང་གི་རྒྱུ་བ་ཡོད་པའི་རིང་ལ་གཞི་སྣང་གི་འཆར་སྣང་ཡོད་ཅིང་། རྩ་རླུང་དག་ཚེ་གཞི་སྣང་རང་ལོག་ཏུ་སོང་ནས་རྒྱུ་བ་དག་ཅིང་། རླུང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་དག་ཚེ་འཆར་སྣང་གི་འཕེལ་ཟད་པས་ཤེལ་འོད་ནང་དུ་བསྡུས་པ་ལྟར་ལྷུན་གྲུབ་ནང་དབྱིངས་སུ་ཉེ་བའོ། །གཉིས་པ་སོ་སོའི་གནད་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དབྱིངས་ཀྱི་གནད་ནི། །སྒྲོན་མ་སྣང་བྱེད་ལས། །དབྱིངས་ཀྱི་གནད་ནི་ཨོཾ་ཧྃ་སྟེ། །ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་སྙིང་ལ་གནས། །དབྱིངས་ཀྱི་ལམ་ནི་རླུང་ཡིན་པས། །ཤེས་པའི་དྭངས་མ་འོད་དུ་གསལ། །དབྱིངས་ཀྱི་སྒོ་ནི་མཛོད་སྤུ་ལས། །མཐིང་ག་ཁྱབ་ཆེན་ཤེས་པའི་གྲོགས། །དབྱིངས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་མིག་ཡིན་པས། །མཐོང་བྱེད་ཟླུར་ལ་རྒྱུན་དུ་གནས། །དབྱིངས་ཀྱི་ཟད་པ་ནམ་མཁའ་སྟེ། །རིས་མེད་ཡུལ་ལ་ཁྱབ་པར་གདལ། །དབྱིངས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལུས་ཡིན་པས། །མཐོང་བྱེད་འཁྲུལ་སྣང་འདི་གཙོད་དོ། །དབྱིངས་ཀྱི་གོལ་ས་འོད་ཡིན་པས། །གསེར་སྒྲོག་ཐག་སྒྲོག་འཆིང་བར་མཉམ། །དབྱིངས་ཀྱི་སྒྲོག་ནི་འབྱུང་བ་ལྔ། །ཟད་པས་འཁྲུལ་པའི་ཞེན་ཡུལ་འགག །དེ་ཕྱིར་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ནི། །དབྱིངས་དང་རིག་པ་ཕྲུངས་པས་དཔུངས། །ཞེས་སོ། །འདི་ནི་དབྱིངས་རིག་གནད་གཅིག་པའི་ཤེས་བྱེད་ཡིན་ཞིང་། འདི་ལ་གནས་དང་། ལམ་དང་། སྒོ་དང་། ཡུལ་སོགས་ཡོད་པ་ལས། གཞི་སྙིང་ལ་གནས་པའི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རླུང་གིས་ཤེས་པའི་དྭངས་མ་འོད་གསལ་དུ་སྣང་བ་དེ་ལམ་ཡིན། སྒོ་རྒྱུད་ཞགས་ཀྱི་སྒྲོན་མ་བརྒྱུད་ནས་མཛོད་སྤུའི་ཐད་ཀྱི་མཐིང་ཁ་ཁྱབ་པ་ཆེན་པོར་སྣང་བས་གྲོགས་

བྱས་ཏེ། དབྱིངས་སྣང་ཟད་པས་རྐྱེན་བྲལ་གྱི་ཡུལ་ལ་ཁྱབ་པར་གདལ་བ་ནང་དབྱིངས་ཕྱི་རུ་ཤར་བའི་གནད་དེ་མ་ཤེས་པས། ཕྱིའི་འོད་ལ་ཞེན་ནས་གསེར་སྦྲོག་ཐག་སྦྲོག་གང་གིས་བཅིངས་ཀྱང་འཆིང་བར་འདྲ་བར་ཡིན་པས། དབྱིངས་ཀྱི་གནད་ཀྱང་དབྱིངས་རིག་དབྱེར་མེད་ཕུང་པོ་གཅིག་ཏུ་འདུ་དགོས་པར་གོ་དོན་གྱིས་འབྱེད་ཐུབ་དགོས་སོ། །རིག་པའི་གནས་ནི་དུང་ཡིག་ཅན་ལས། རིག་པའི་གནས་ནི་སྙིང་ཡིན་པས། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡང་སྙིང་གར་གནས། །རིག་པའི་ལམ་ནི་རྩ་ཡིན་པས། །ཐིག་ལེ་ཉག་གཅིག་རྩ་ནས་འགྲུ། །རིག་པའི་སྒོ་ནི་མིག་ཡིན་པས། །ལྷ་བ་ཁྱབ་ཆེན་མིག་ནས་འཆར། །རིག་པའི་ཡུལ་ནི་མཁའ་ཡིན་པས། །གཟུང་དཀར་ཁྱབ་གདལ་ནམ་མཁར་ཟིན། །རིག་པའི་རྫས་ནི་འཁོར་བ་སྟེ། །ཉག་གཅིག་ཆ་ཕྲ་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ། །རིག་པའི་གྲོགས་ནི་སྨྱུང་འདས་ཏེ། །གནད་གཟེར་རིག་ངོ་སྟོང་གསལ་མཐོང་། །རིག་པའི་གོ་ལས་སྐུ་གསུམ་སྟེ། །ཞེན་འདོད་མཐར་ནི་ལྡང་བར་འགྱུར། །རིག་པའི་སྒྲིབ་པ་ལྷ་སྒོམ་སྟེ། བྱས་པ་རྣམས་ནི་འཇིག་པའི་རྒྱུ། །རིག་པའི་འཁྲུལ་ས་འོད་ཡིན་ཏེ། །གཞན་འབྱུང་འཁྲུལ་པའི་རྩ་བ་ཅན། །ཞེས་སོ། །འདི་ཡང་གནས་དང་། ལམ་དང་། སྒོ་དང་། ཡུལ་ལ་སོགས་པའི་རིག་ངོ་མཐོང་བ་དང་། དེའི་གོལ་འཁྲུལ་གྱི་རྩ་བ་བསྟན་པའོ། །ཞིབ་པར་འདི་ནས་གསལ་བ་ནི་དེ་ཡང་སྐུ་གསུམ་ལམ་སྣང་དུ་འཆར་བ་ལ་འབྲས་བུར་ཞེན་ནས་དགའ་བྲོད་དུ་སོང་བས་ལྡང་བ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །རིག་པ་ཀ་དག་ཟང་མ་འདི་རྗེན་པར་ངོས་མ་ཟིན་ན་ལྷ་སྒོམ་ཐམས་ཅད་ཡིད་དཔྱོད་སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་པར་སོང་བས་གཉེན་པོ་དུག་ཏུ་སོང་བ་བཞལ་སྨན་བཟློངས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །འོད་ལ་ཞེན་པ་ཨ་འཐས་ནས་རྡོ་ལ་ཞེན་པ་དང་འདྲ་སྟེ། དང་པོ་ཡང་འོད་ལ་བཟུང་བས་འཁྲུལ་པའི་ཕྱིར་འདི་ཡང་གོལ་ས་ཅིག་ཡིན་ནོ། །གནད་

འདི་ཀུན་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བར་ཡོད་པས་རྟོགས་པར་བྱོས། །གསང་བ་མན་ངག་གི་སྡེའི་ཐོད་རྒལ་གྱི་ལམ་འདི་ལ་སྐུ་གསུམ་ལམ་སྣང་དུ་བྱེད་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཁྱད་འཕགས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པས། ཕྱི་འོད་གསལ་ལ་བལྟས་པས་ནང་རྣམ་རྟོག་དང་བྲལ་ཏེ་རིས་མེད་མཉམ་པར་ཆེན་པོར་གྲོལ་བ་དང་། ཀ་དག་གི་རིག་གདངས་དང་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་འོད་གདངས་གཉིས་ཀ་ཕྱི་ནང་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་པས་དབྱིངས་རིག་འདུ་འབྲལ་མེད་པའི་དགོངས་པ་རྟོགས་ཤིང་། དེས་ན་རང་སྣང་གི་རྩལ་དེ་སྐུ་གསུམ་རིག་པའི་ངང་དུ་ཐིམ་པའི་སྐབས་སུ་རིག་པ་ཀ་དག་གི་འབྲས་བུ་དེ་རིག་དབྱིངས་རང་རྩལ་སྐུ་གསུམ་དུ་ཤར་བ་ཡིན་ལ། ལམ་སྣང་གི་སྐུ་གསུམ་ལ་འབྲས་བུ་རུ་ཞེན་ན་དགའ་བྲོད་ཀྱིས་བསླུ་བ་དང་། རིག་པ་ཀ་དག་རྗེན་པའི་རང་ངོ་རྗེན་ལ་བུད་མ་ཐུབ་ན་སྨན་དུག་ཏུ་ལོག་པ་བཞིན་ཡིད་དཔྱོད་སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་པར་སོང་བ་དང་། མཐོང་སྣང་གི་འོད་ལ་ཞེན་ན་གཟུང་འཛིན་ཞེན་སྣང་གི་འཁྲུལ་མ་ཆོད་པར་གོལ་ཤོར་ནོར་གསུམ་དུ་ཤོར་བ་ཡིན་པས་དེ་ལས་ལྡོག་དགོས་སོ། །དེ་ཤེས་པའི་སྙིང་དུ་གཉིས་བཅས་གཟུང་འཛིན་དང་བྲལ་དུས་རང་རིག་རང་ས་ན་གསལ་ཏེ་རིག་པ་ཟང་ཀ་རྗེན་པར་གནས་པའོ།།

༼ག གནད་གསུམ་ངེས་པས་དོན་བསྡུ་བ།

ཀ༽ གནད་མ་ཤེས་ན་སྐྱོན་ཡོད་པས་ཤེས་པར་གདམས་པ།

གསུམ་པ་གནད་གསུམ་ངེས་པས་དོན་བསྡུ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། གནད་མ་ཤེས་ན་སྐྱོན་ཡོད་པས་ཤེས་པར་གདམས་པ་དང་། གནད་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི་སྒྲོན་མ་

སྣང་བྱེད་ལས། ལུས་ཀྱི་གནད་ཉིད་མ་ཤེས་ན། །དགོར་མཛོད་སྒོ་མོ་དམ་འགྲིགས་ལྟར། །ཕྱི་ནས་ནོར་རྙེད་མ་ཡིན་ནོ། །བསྐྱེད་པ་ཡི་ནི་རིམ་པ་ཡི། །དོན་ཉིད་དང་ནི་ཁྱད་མེད་ལྟར། །དབྱིངས་ཀྱི་གནད་ཉིད་མི་ཤེས་ན། །བྱ་ལམ་ནམ་མཁའི་མཐའ་ཚོལ་འདྲ། །རིག་པའི་གནད་དེ་མ་ཤེས་ན། །ནམ་མཁའ་སྤྲར་ཕྱིས་འདེབས་དང་འདྲ། །གནད་གསུམ་མན་ངག་མ་ཤེས་པར། །བསྒོམ་པར་འདོད་པའི་སྒོམ་ཆེན་དེ། །སྨྱུད་དབང་མེད་པའི་ནོར་བསྲུང་འདྲ། །དེ་ཕྱིར་གནད་གསུམ་འབྲེལ་པ་གཅེས། །ཞེས་སོ། །ལུས་ཀྱི་གནད་མ་ཤེས་ན་སྒྲོན་མའི་གནད་མི་འབྲེལ། དབྱིངས་ཀྱི་གནད་མ་ཤེས་ན་སྒོམ་པའི་ཁོག་མི་རིག རིག་པའི་གནད་མ་ཤེས་ན་ཕྱོགས་རེའི་ལྟ་གྲུབ་དང་ཡིད་དཔྱོད་ཙམ་ཞིག་ལས་མ་འཕགས་པས། མཛོད་ཁང་ཡོད་ཀྱང་གནད་ལྡེ་མིག་མེད་པས་སྒོམ་བྱེ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ།།

ཁ༽ གནད་དངོས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལུས་ལ་གནས་པས་དང་པོ་ལུས་གནད་འདུག་སྟངས་གསུམ་སོགས་ལས་མི་འདའ་བ་གཅེས། ཡུལ་གྱི་གནད་ནམ་མཁའ་ཡིན་པས་མཛོད་སྤུའི་ནམ་མཁའ་ལས་མི་འགྱུར་བར་བལྟ་བ་གཅེས། གཟིགས་སྟངས་གསུམ་ལས་སྐབས་དང་སྦྱར་ནས་གང་གཙོ་བ་ལྟ་དགོས་སོ། །རིག་པའི་གནད་ལུ་གུ་རྒྱུད་དབྱིངས་ཀྱི་ར་བར་བཙུག་ནས་མི་འགྱུལ་བར་འཛོག་པ་ལ་མིག་མི་འགུལ་ཞིང་རླུང་རབ་ཏུ་དལ་བ་གཅེས་པ་སྟེ། ཡུལ་དང་སྒོ་གཉིས་ཀ་འཛོམས་དུས་རླུང་དལ་བར་ལྷེམས་པས་རིག་པ་བཙོན་དུ་ཟིན་པའི་གནད་ཡོད་དོ། །དེའི་དོན་ལུང་

གི་བཀྲལ་བ་ནི། དྲུང་ཡིག་ཅན་ལས། རིག་པ་རྟེན་ས་ལུས་ཡིན་ཏེ། །ལུས་
ཤིག་མེད་ན་མེད་པ་སྟེ། །ཡོད་ན་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་ངེས། །དེ་ལྟར་ལུས་ལ་ཡོད་
པ་དེ། །ཆོས་ཅན་སྤྱི་ཡི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས། །སྤྱི་བོའི་གཙུག་ནས་རྐང་མཐིལ་
བར། །བརྟག་དཔྱད་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས། །དཔྱད་པས་དེ་ཉིད་རྙེད་པ་
མིན། །མོ་དང་པྲ་ལ་སོགས་པ་ཡི། །རྩིས་ནི་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས། །
བལྟས་ཤིང་དཔྱད་ཀྱང་རྙེད་པ་མིན། །འོ་ན་གཏན་མེད་ཡིན་ཞེ་ན། །གཏན་དུ་
མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ལུས་ངག་ལྟེམས་ན་མངོན་དུ་སྣང་། །དཔེར་ན་ལུས་ལ་
ཁྲག་ཁྱབ་སྟེ། །སྐྱེས་བུ་སླེན་པ་འགའ་ཞིག་གིས། །གང་གང་ལུས་ལ་ཁྲག་
བཙལ་བས། །གཅིག་ཀྱང་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ལུས་ལ་ཁྲག་མེད་
དམ། །ལུས་ལ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཐམས་ཅད་ཁྱབ་ཅིང་ཁྲག་ལ་བརྟེན། །
སྐྱེས་བུ་ཐབས་དང་ལྡན་པ་ཡིས། །རྩ་ལ་གཏར་ན་ཁྲག་འབྱུང་ལྟར། །ལུས་
གནད་ཡེ་ཤེས་དེ་བཞིན་ནོ། །ཡུལ་གྱི་གནད་ནི་ནམ་མཁའ་སྟེ། །འདི་ཉིད་མི་
ཤེས་ཁ་ཅིག་གིས། །ཉིན་དང་མཚན་མོ་མེད་པ་རུ། །ནམ་མཁའ་ཉིད་ལ་བལྟ་
བྱས་ཀྱང་། །འདི་ཉིད་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །གཏན་དུ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །
འདི་ཉིད་གོམས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས། །སྐད་ཅིག་ཉིད་ལ་དོན་ཤེས་འགྱུར། །
རིག་པའི་གནད་ནི་ཉིན་མཚན་དུ། །རྟག་ཏུ་དེ་ཉིད་ལ་གནས་བྱ། །གཞན་པའི་
སེམས་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་ཀྱང་། །ཡེངས་ཤིང་འབྲལ་བར་མི་བྱའོ། །འོ་ན་གནད་
གསུམ་ཡེ་ཤེས་དེ། །འདི་ཉིད་མ་རྟོགས་གཞན་རྣམས་ཀྱིས། །མཐོང་བ་དག་
ནི་མེད་དམ་ཅི། །གཞན་ལྟ་སྤྱོད་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས། །འདི་ཉིད་མ་བསྟན་བར་
དུ་ནི། །ཇི་ལྟར་བརྟགས་ཀྱང་མཐོང་བ་མིན། །དམ་པའི་གདམས་ངག་འདི་
བསྟན་ན། །བ་རྣམས་ལུས་ལ་འོ་མས་ཁྱབ། །མཁས་པས་ནུ་མ་ནས་འཐེན་

ན། །འོ་མ་དག་ནི་འབྱུང་བ་བཞིན། །མངོན་དུ་གསལ་ཏེ་ལུས་གནད་ཀྱིས། ། རྟག་ཏུ་གོམས་དང་ཁྱད་མེད་མཐོང་། །ཕྱིན་པ་སྣང་འཚོང་སྡིག་ཅན་ལ། །འདི་ཉིད་བསྟན་པས་གྲོལ་ཐོབ་འགྱུར། །ཉན་ཐོས་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་། ། བྱང་སེམས་སྒྲིབ་པ་བྲལ་བས་ཀྱང་། །འདི་ཉིད་གནད་གསུམ་གདེང་མེད་ན། ། རྡུལ་ཕྲན་ཙམ་ཡང་མཐོང་མི་འགྱུར། །གཞན་དག་གིས་ནི་སློས་ཅི་དགོས། ། དེས་ན་གོམས་དང་ཐབས་ཉིད་གཅེས། །ཞེས་སོ། །ཚིག་དོན་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་ལས་ཡུལ་གྱི་གནད་བསྟན་པ་སྟེ་རྡོ་རྗེའི་གནས་བདུན་པ་རྒྱ་ཆེར་ཕྱེད་པའོ།། །།དེ་ཡན་གྱིས་གཞི་དང་འཁྲུལ་ཚུལ་ཁྲབ་ཚུལ་དང་། །གནས་དང་ལམ་དང་སྒོ་དང་ཡུལ་རྣམས་སོང་ནས། ཉམས་ལེན་ཚད་དང་བར་མ་དོ། །གྲོལ་ས་ཉིད་དང་བཅུ་གཅིག་གོ །ཞེས་པ་ལས་བརྒྱུད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་ཚད་བསྟན་པ་ནི།

❁ ❁ ❁

རྡོ་རྗེའི་གནས་བརྒྱད་པ།
ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་བླང་བའི་རིམ་པ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ།

༼ཀ༽ གང་གིས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་གང་ཟག་གི་རིམ་པ།

༼ཀ སྨོན་བྱེད་བླ་མའི་རང་བཞིན།

ཀ༽ ཡང་དག་པའི་བླ་མ་ལ་བསྟེན་པར་གདམས་པ།

དེ་ནས་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉམས་སུ་བླང་བའི་ཐབས་བསྟན་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གང་གི་ཉམས་སུ་བླང་བ་གང་ཟག་གི་རིམ་པ། ཇི་ལྟར་སྨིན་པ་དབང་གི་རིམ་པ། ཡོངས་སུ་གྲོལ་བྱེད་གདམས་པའི་རིམ་པའོ། །དང་པོ་ལའང་གསུམ་སྟེ། སྟོན་བྱེད་བླ་མའི་རང་བཞིན། བསྟན་བྱ་སློབ་མའི་རང་བཞིན། ཐུན་མོང་དུ་བསྟན་ཚུལ་ངེས་པའོ། །དང་པོ་ལ་བླང་དོར་གཉིས་ལས། ཡང་དག་པའི་བླ་མ་ལ་བརྟེན་པར་གདམས་པ་ལས་དེའི་མཚན་ཉིད་ངོས་གཟུང་བ་ནི། སྤྱིར་ཐེག་པ་མཐའ་དག་གི་གནས་ལ་མཁས་ཤིང་ཐུགས་རྗེའི་རླབས་ཆེ་བ། གསང་སྔགས་ཀྱི་དོན་ལ་

མཁས་ཤིང་དབང་གི་ཆུ་བོ་རྫོགས་པ། དམ་ཚིག་དང་སྡོམ་པ་ལ་གནས་ཤིང་བསྙེན་སྒྲུབ་ཡན་ལག་བཞི་ལ་རྟག་ས་ཐོན་པ། བྱེ་བྲག་ཏུ་རང་བཞིན་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་ལ་དབང་འབྱོར་བས་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་ལ་དབང་བ་སྟེ། དེ་ཡང་རྟོགས་ཤིང་ལྟ་བ་ལ་མཁས་པས་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་གྱི་དྲོད་ཚད་ཐོབ་པ། གོམས་ཤིང་སྒོམ་པ་ལ་མཁས་པས་རྟག་ཏུ་ཆོས་ཉིད་ལས་མི་འདའ་བ། གཉིས་མེད་སྤྱོད་པ་ལ་མཁས་པས་གཟུང་འཛིན་དང་རྣམ་རྟོག་བགས་ཀྱིས་ཆུང་ཞིང་བླང་དོར་མེད་པ། མཐར་ཕྱིན་འབྲས་བུ་ལ་མཁས་པས་གྲོལ་ཚད་གསུམ་གང་རུང་ཡོད་ཅིང་རེ་དོགས་དང་འབད་རྩོལ་ཞིག་པས་ཁོང་ཡངས་ཤིང་བློ་བདེ་བ་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་ལས། མཚན་ཉིད་རྫོགས་པའི་བླ་མ་ནི། །ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་འབྱུང་ཁུངས་བཞིན། །རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་གཞི་འཛིན་པའོ། །ཞེས་པ་དང་། རང་ཤར་ལས། རྡོ་རྗེའི་དོན་ལྡན་སློབ་དཔོན་ནི། ངང་རྒྱུད་བཟང་ཞིང་སློབ་ལ་མཁས། །དབང་ཐོབ་གསང་སྔགས་དོན་ལ་སྦྱོར། །ཕྱི་ནང་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཤེས། །ཡི་དམ་ལྷ་དང་འདུ་འབྲལ་མེད། །ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་ཡེང་བ་མེད། །རྫོགས་ཆེན་མན་ངག་དོན་ལྡན་པའི། །གསང་སྔགས་གསང་བའི་རྒྱུད་ལ་མཁས། །ཕྱི་ནང་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་བྱེད། །ལྟ་བའི་དོན་ལས་མི་འདའ་ཞིང་། །ཕྱི་ནང་གསང་བའི་བྱ་བ་བཏང་། །ཡོན་ཏན་ནོར་བུ་རིན་ཆེན་ལྟར། །ཟད་མེད་གཏེར་ལ་སྤྱོད་པའོ། །ཞེས་པ་དང་། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་སྙིང་གི་མེ་ལོང་ལས། །ཡངས་ཤིང་རྒྱུད་དང་གྲུབ་མཐའ་དག་ལ་མཁས། །ངང་རྒྱུད་བཟང་ཞིང་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་མཁས། །གསང་སྔགས་རྒྱལ་པོ་རྡོ་རྗེ་ཨ་ལི་ཀཱ། །ཞེས་སོ། དབྱེ་ན་རང་ཤར་ལས། སློབ་དཔོན་ལ་ཡང་དོན་བཞི་སྟེ། །སྤྱི་དང་འདྲེན་དང་དམ་ཚིག་དབང་། །མན་ངག་ལུང་གི་སློབ་དཔོན་ནོ། །ཞེས་བཞིར་བཤད་ཀྱང་སྐབས་འདིར་གཉིས་སུ་བསྡུ་

སྟེ། ཐལ་འགྱུར་ལས། རྩ་བ་ཡན་ལག་བླ་མ་གཉིས། །ཞེས་པ་དང་། ། དབང་བསྐུར། རྒྱུད་བཤད་མན་ངག་ཐོག་ན་རྩ་བའི་བླ་མ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་དག་གང་རུང་རེའམ་གཉིས་ལྡན་ལྷ་བུ་ནི་ཡན་ལག་གི་བླ་མ་ཞེས་བྱའོ། །རྩ་བའི་བླ་མ་གཉིས་ཡོད་ནའང་ད་ལྟ་དེའི་མན་ངག་གང་ལ་རང་སྤྱོད་པ་སྟེ་རབ་ཏུ་གཙན་པས་བཞི་ལྡན་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡན་གྱིས་རྡོ་རྗེའི་གནས་བདུན་གྱིས་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉམས་སུ་བླང་རྒྱུའི་ཤེས་བྱའི་གནས་ཐམས་ཅད་གཏན་ལ་ཕབ་ནས། ད་ནི་དེ་དག་ལས་བྱུང་བའི་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཐབས་བསྟན་པའི་སྐབས་ཡིན་ལ། ཉམས་ལེན་བྱེད་པའི་ཚད་དང་མཐུན་པའི་གང་ཟག་དེས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ། སྨིན་པར་བྱེད་པའི་དབང་གི་རིམ་པ་དང་། གྲོལ་བར་བྱེད་པ་གདམས་ངག་གི་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དབང་སྐུར་བ་པོའི་བླ་མ། ཞུ་བ་པོའི་སློབ་མ། ཐུན་མོང་གི་དབང་སྐུར་ཐབས་ཅི་དགོས་པ་རྣམས་བསྟན་པ་ལས། དང་པོ་གསང་སྔགས་དབང་གི་བླ་མ་ནི། ལྟ་སྒོམ་སྤྱོད་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་རང་རྒྱུད་གྲོལ་ཞིང་གཞན་རྒྱུད་སྨིན་པར་ནུས་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས། ཁྱད་པར་དུ་རྫོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དགོས་པ་གནད་ཆེ་བ་ཡིན་པས་གསང་སྔགས་ལ་སྦྱོར་བའི་བླ་མ་དང་། བསམ་གཏན་ལ་སྦྱོར་བའི་བླ་མ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བསམ་གཏན་ལ་སྦྱོར་བའི་བླ་མ་གཙོགས་ཆེར་འཛིན་པ་ཞིག་ཡིན། བླ་མའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་བྱིན་རླབས་སློབ་མ་ལ་འཕོ་དགོས་པ་ཡིན་པས་ཐིང་ན་མེད་པ་ཞིག་ཡུར་བར་ཡོང་རྒྱུ་མེད་པས་སྤྱིའི་བླ་མ། འདྲེན་པའི་བླ་མ། དམ་ཚིག་དབང་གི་བླ་མ། མན་ངག་ལུང་གི་སློབ་དཔོན་དང་བཞི་རུ་གསུངས་ཡོད་ཀྱང་། འདི་ནས་རྩ་བ་ཡན་ལག་གི་བླ་མ་གཉིས་སུ་བསྡུས་ནས་གསུངས་པའོ། །དབང་སྐུར་རྒྱུད་བཤད་མན་ངག་སྟོན་པའི་བླ་མ་དེ་རྩ་བའི་བླ་མ་དང་། དེ་ལས་གང་རུང་གི་བཀའ་

དྲིན་ཚང་བ་ཡན་ལག་གི་བླ་མ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཉིས་ལྡན་དང་སུམ་ལྡན་གྱི་བཤད་སྲོལ་ཡོད་དོ། །རྩ་བའི་བླ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཡོད་ན་ད་ལྟ་སྤྱིའི་མན་ངག་ལ་ཉམས་ལེན་བྱེད་བཞིན་པ་དེ་གཙོ་བོར་འཛིན་དགོས་པར་གསུངས་སོ།།

ཁ༽ དོར་བྱའི་བླ་མའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་དོར་བྱའི་བླ་མ་ནི་ཡོན་ཏན་ཕུན་ཚོགས་པ་དེ་དག་དང་མི་ལྡན་ཞིང་སྡོམ་པ་དང་དམ་ཚིག་འཆལ་བ། མི་ཤེས་ལ་ང་རྒྱལ་ཆེ་བ། ཚེ་འདིའི་བྱ་བ་དང་སོ་ཚོགས་སློབ་ཅིང་རང་གི་སར་བཅིངས་ནས་སློབ་མ་བློ་གྲོས་ཀྱི་མིག་ཟླུམ་ཐར་པའི་ལམ་སྟོར་བར་བྱེད་པ་སྟེ། རང་ཤར་ལས། མི་ཤེས་ང་རྒྱལ་ཆེན་པོ་དང་། །བླུན་རྨོངས་ཚིག་ཕྱིར་འབྲེང་བ་དང་། །གསང་སྔགས་དོན་ལ་མི་དགོས་དང་། །གཞན་གྱི་ཞེ་གཙོད་ཁེངས་ཚིག་དང་། །ལོག་པའི་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་དང་། །དབང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞལ་མ་མཐོང་། །དམ་ཚིག་འཆལ་བར་གྱུར་པ་དང་། །དྲིས་པ་དག་ལ་ལན་མི་ཐེབས། །ཐོས་ཆུང་ང་རྒྱལ་ཆེ་བ་སྟེ། །སློབ་དཔོན་མ་བརྟགས་སློབ་མའི་བདུད། །གསང་སྔགས་སྟོན་པའི་སློབ་དཔོན་མིན། །རྫོགས་ཆེན་ཨ་ཏི་སྟོན་མི་ནུས། །དེ་དང་འགྲོགས་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་པ་དང་། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་སྙིང་གི་མེ་ལོང་ལས། སློབ་དཔོན་ཚད་མར་མ་གྱུར་སྤྲེའུ་འདྲའི་ལུང་། །ལོག་པའི་ལམ་ཞུགས་གསང་སྔགས་འཆོལ་བར་སྟོན། །དེ་ནི་ལོག་འདྲེན་ཡིན་པས་སྤང་བར་བྱ། །ཞེས་སོ།།

༼ཁ བསྟན་བྱ་སློབ་མའི་རང་བཞིན།

ཀ༽ ཐུན་མོང་གི་སྤྱོད་ཕྱིར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་སློབ་མའི་མཚན་ཉིད་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐུན་མོང་གི་སྤྱོད་ཕྱིར་བསྟན་པ་དང་། ཁྱད་པར་གྱི་སྤྱོད་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བླང་དོར་གཉིས་ལས། དབང་དང་གདམས་པ་ཐུན་མོང་པའི་གནས་སྣོན་པའི་སྣོད་བཟང་པོ་ནི། རང་ཤར་ལས། དད་པའི་སྟོབས་དང་བརྩོན་འགྲུས་ཆེ། །ཤེས་རབ་ཆེ་ཞིང་འཛིན་ཆགས་མེད། །ཕྱུ་དུད་ཆེ་ཞིང་གསང་སྔགས་སྤྱོད། །རྟོག་མེད་སེམས་ལ་གཡེང་བ་མེད། །དམ་ཚིག་ལྡན་ཞིང་སྒྲུབ་ལ་བརྩོན། །བྲིང་ངེ་དྲུང་ངེ་བརྟེ་གདུང་ཅན། །ལྷང་ངེ་ལྷན་ནེ་སྒོམ་ལ་སྤྱོད། །སློབ་དཔོན་གསུང་པ་ཇི་བཞིན་སྤྱོད། ། དམ་ཚིག་འཆལ་བར་མི་གཏོང་ཞིང་། །སྤྱོད་ལམ་གཞན་དང་མཐུན་པར་སྤྱོད། །གུས་པའི་རྩུལ་གྱིས་སེམས་གདུང་ཞིང་། །ཚིག་གཅིག་བསྟན་པའང་རྗེས་སུ་འཛིན། །རང་གི་དོན་ལ་དེ་བཞིན་སྤྱོད། །གསང་བ་གཉེར་གཏད་ཐུབ་པར་བྱེད། །རྡོ་རྗེའི་དོན་ལས་མི་འདའ་ཞིང་། །ཐོས་པ་ཆེ་བའི་གང་ཟག་བསྟེན། །རང་གི་དོན་ལས་འདའ་བ་མེད། །ཏྲིགས་པའི་ཚིག་མེད་འཇམ་པོ་སྨྲ། །ཕ་རོལ་སེམས་དང་མཐུན་པར་འཇུག །སློབ་དཔོན་དང་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས། །ཁྱད་མེད་གཅིག་གི་རྩུལ་དུ་བྱེད། །དེ་ནི་སློབ་མའི་མཚན་ཉིད་དེ། །རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་སྣོད་དུ་གསུངས། །ཞེས་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་ལས། དད་དང་ཤེས་རབ་ལྡན་པ་དང་། །མོས་ཤིང་འཁྲུལ་ནོར་མེད་པ་དང་། །བརྗོད་བྱ་རྣམས་ལ་འཁྲུལ་ནོར་མེད། །དབང་པོ་གསལ་བས་བླ་མ

བསྟེན། །ཞེས་པ་དང་། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་སྙིང་གི་མེ་ལོང་ལས། ང་རྒྱལ་དྲེགས་མེད་ངང་གིས་ཤེས་པ་དཔལ། །བཀའ་དྲིན་མི་གསོད་གསང་སྔགས་དོན་ལ་སྦྱོར། །ངེས་པར་དད་ལྡན་གཏོང་ཕོད་ཕྲུན་སུམ་ཚོགས། །རྡོ་རྗེའི་དོན་ལྡན་གསང་སྔགས་སྣོད་དུ་གསུངས། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སློབ་མ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པས་བླ་མ་དམ་པ་བསྟེན་ནས་ཉམས་ལེན་ལ་འབད་ན་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བའི་ཐར་བ་དམ་པ་ཐོབ་ནས་མྱུར་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་རོ། །དོར་བྱའི་སློབ་མ་ནི། རང་ཤར་ལས། བཀུར་སྟི་ཕྲུ་དུད་མི་བྱེད་ཅིང་། །གསང་སྔགས་འཚོལ་བར་སྨྲོད་པ་དང་། །རིགས་རྒྱུད་མེད་ཅིང་ངང་རྒྱུད་མེད། །ཤེས་རབ་ཆུང་བར་གྱུར་པ་དང་། །བཀའ་དྲིན་ཁྱད་དུ་གསོད་པ་དང་། །རང་གི་རིགས་རྒྱུད་བརྗོད་པ་དང་། །ལུས་ལ་རྒྱན་བཟང་འདོགས་པ་དང་། །དོན་མེད་འཆལ་པར་གྱུར་པ་སྟེ། །སློབ་མ་མ་རྟགས་སློབ་དཔོན་དཀྲ། །ཉམས་སུ་མི་ལེན་གང་ཟག་ལ། །རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་མི་བཤད། །ཅེས་པ་དང་། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་སྙིང་གི་མེ་ལོང་ལས། མི་ཤེས་ང་རྒྱལ་ཆེ་ཞིང་བླུན་རྨོངས་གཅམ་བུ་ཅན། །ང་རྒྱལ་དྲེགས་ཚིག་སླ་ཞིང་མཆེད་ལ་རས་ཆོད་བྱེད། །ངོ་ཚ་མེད་ཅིང་ཁྲེལ་མེད་བག་འཛེམ་མེད། །གསང་སྔགས་སྣོད་མིན་གང་ཟག་སྤང་བར་བྱ། །ཞེས་སོ། །སྣོད་ངན་པས་བཙུད་བཟང་པོ་མི་ཐུབ་པ་སེང་གེའི་འོ་མ་རྫ་སྣོད་དུ་མ་ཚོགས་པ་ལྟར་སློབ་མ་སྣོད་དང་མི་ལྡན་པ་ཞིག་ལ་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་བཤད་ན་ཕན་མ་དགོས་གནོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ངན་པའི་དབང་གིས་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་བྱེད་པས་སོ།།

༣ ག ཐུན་མོང་དུ་བསྟན་ཚུལ་ངེས་པ།

གསུམ་པ་བླ་སློབ་ཟུང་གི་ཐུན་མོང་དུ་བསྟེན་ཚུལ་ངེས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བསྲུང་རྒྱུ་གཅིག་པས་ཕན་ཚུན་བརྩེ་གདུང་ལ་གནས་པ། སྣོད་བརྟགས་ནས་གསང་བའི་དོན་གདམས་པ། བླ་མ་བསྟེན་ཚུལ་ཕན་ཡོན་དང་བཅས་པའོ། །དང་པོ་ལ་བསྲུང་རྒྱུ་གཅིག་པ་དང་། བརྩེ་གདུང་བསྐྱེད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་གསང་སྔགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་དཔོན་སློབ་གཉིས་ཀས་བསྲུང་དགོས་པར་གཅིག་པས་ཕན་ཚུན་མ་གུས་པ་དང་རྩོད་པ་ལ་སོགས་པ་སྤང་དགོས་ཏེ། དམ་ཚིག་འདོམས་པའི་སྟོན་པ་སློབ་དཔོན་ཡིན་ལ་སྣོད་སློབ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་ཤར་ལས། སློབ་དཔོན་དང་ནི་སློབ་མ་གཉིས། བསྲུང་བའི་རྒྱུ་ཞེས་ཀུན་ཏུ་གྲགས། །བསྲུང་བའི་རྒྱུ་ནི་སློབ་དཔོན་ཏེ། །སྲུང་བར་བྱེད་པ་སློབ་མའོ། །དེ་ལ་སྦྱོད་པ་རྗེས་འཇུག་གོ །ཞེས་སོ། །དེས་ན་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྩེ་གདུང་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། །ཐུགས་རྗེའི་འབྲེལ་ཐག་མ་ཆད་ཅིང་། །བརྩེ་གདུང་རྒྱུན་ཐག་མ་ཆད་པ། །སློབ་དཔོན་སློབ་མའི་འབྲེལ་པའོ། །ཞེས་སོ། །སློབ་དཔོན་དེས་ཐུགས་རྗེས་གཟིགས་པ་དང་སློབ་མ་དེས་བརྩེ་གདུང་བསྐྱེད་པ་གཉིས་འབྲེལ་བ་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བྱའོ། །བླ་མས་སློབ་མ་ལ་ཐུགས་རྗེས་གཟིགས་ནས་ཕན་པའི་ཆོས་དང་གདམས་ངག་གནང་། སློབ་མས་ཀྱང་བླ་མ་ལ་བརྩེ་གདུང་དང་མོས་གུས་རྒྱུན་ཆད་མེད་པའི་ཐོག་ནས་ཞབས་ཏོག་དང་བསྙེན་བཀུར་བྱེད་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་སྣོད་རྟག་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། མན་ངག་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་དོན། །སྣོད་ངན་ཕལ་དུ་ལྷུགས་མི་བྱ། །དད་དང་ལྡན་པ་འགའ་ཡི་བཅུད། །སྣོད་ངན་དག་ཏུ་ལྷུགས་གྱུར་ན། བཅུད་མེད་གཉིས་ཀ་ཕུང་བར་བྱེད། །དེ་ཕྱིར་བློ་དམན་རྣམས་ལ་གསང་། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་བླ་མ་བསྟེན་ཚུལ་ཕན་ཡོན་དང་བཅས་པ་ལ་བསྟེན་ཚུལ་དང་། ཕན་ཡོན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། །ཐལ་འགྱུར་ལས།

རྟ་བ་ཡན་ལག་བླ་མ་གཉིས། །སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་ལ། །རྒྱལ་སྲིད་དང་ནི་རང་གི་ལུས། །འཁོར་དང་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱིས་བསྟེན། །ལུས་ངག་སྤྱོད་པ་མཉེས་པ་ཡིས། །བླ་མ་སངས་རྒྱས་མཉམ་སྦྱོར་བསྟེན། །ཞེས་པ་དང་། རང་ཤར་ལས། དེ་ལྟན་མན་ངག་སློབ་དཔོན་ལ། །རང་ལུས་དང་ནི་རིན་ཆེན་རྫས། །ཤིན་ཏུ་དགོན་པ་དག་གིས་བསྟེན། །ཞེས་པ་དང་། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་སྙིང་གི་མེ་ལོང་ལས། །གསང་སྔགས་རྒྱལ་པོ་རྡོ་རྗེ་ཨཱ་ལི་ཀཱ། །ལུས་ཡོན་ཕུལ་ལ་རབ་ཏུ་བསྟེན་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །སློབ་མས་བླ་མ་ལ་སྟོན་ནས་དབང་དང་གདམས་པ་གང་ཞུ་བསམ་པ་དེ་སྐན་སེང་ཞུ་ཞིང་། བླ་མས་ཀྱང་ལོ་དང་ཟླ་བའི་བར་དུ་སློབ་མ་བརྟག་དགོས་པ་ལས། ཚབ་ཚུབ་ཏུ་ཆོས་གྲལ་དུ་ཞུགས་པ་དང་། བླ་མ་ལ་མ་ཞུས་པར་གདམས་ངག་དབང་ཁྲིད་ཟབ་མོའི་གྲལ་དུ་འདུག་མི་རུང་སྟེ། བླ་མས་གནང་བ་ཐོབ་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་དབང་ཁྲིད་ཀྱི་གྲལ་དུ་བསྡད་ན་བྱིན་རླབས་འཐོབ་པའི་དགོས་པ་དོན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། བླ་མ་ལ་འཐོབ་བྱའི་བྱིན་རླབས་ཡོད་དགོས་པར་མ་ཟད་སློབ་མ་ལའང་དེ་འདྲེན་པའི་མོས་གུས་ཡོད་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་བསྟེན་པའི་**ཕན་ཡོན་ནི་ཐལ་འགྱུར་ལས། བསྟེན་པ་དེ་ལས་ཡོན་ཏན་ནི། །དཔག་བསམ་ཤིང་དང་ཡིད་བཞིན་ནོར། །འདོད་འཇོའི་བ་དང་འདྲ་བ་ཡི། ཡོན་ཏན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཐོབ། །དེ་ལ་དམིགས་ཏེ་བླ་མ་བསྟེན། །འཁོར་བའི་གཡུལ་ལས་བཟློག་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ།** །དེ་ལྟ་བུའི་སྟོན་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་ནས་དབང་ཆོས་གདམས་ངག་ཚུལ་བཞིན་ཞུས་ན་ཅི་འདོད་པའི་བསམ་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པ་ནི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་དང་དཔག་བསམ་ཤིང་ལྟར་རེ་བ་འགྲུབ་པའོ།།

ཁ༽ ཁྱད་པར་གྱི་སྟོང་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཁྱད་པར་གྱི་སྟོང་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པའི་སྟོད་སྤྱིར་བསྟན་པ། གང་གིས་འཛིན་པའི་སྟོད་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། བསྟན་པ་འཛིན་པའི་སྟོད་བླ་ན་མེད་པར་བསྔགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ནོར་བུ་ཕྲ་བཀོད་ལས། གསང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་ནི། ཀུན་ལ་བསྟན་པར་མི་བྱ་སྟེ། །གསང་བ་ཐུབ་པ་འགའ་ལ་བསྟན། །གསང་སྔགས་གསང་བའི་དམ་པ་ནི། །བསྟན་པའི་རིགས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། །གསང་བའི་གཉེར་གཏད་ཐུབ་པར་བྱེད། །གསང་བའི་དོན་ལ་འགྲུས་པ་དང་། །ཤེས་རབ་བློ་རྩལ་ཆེ་བ་དང་། །དམ་ཚིག་སྡོམ་པ་ལྡན་ལ་བསྟན། །ཞེས་སོ། །སྤྱིར་ན་གསང་སྔགས་བསྟན་ཡུལ་གྱི་སློབ་མ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་དགོས་ལ། ཁྱད་པར་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་གསང་བ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་དབང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་འཇུག་བྱའི་སློབ་མ་དེ་དམ་སྡོམ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐལ་འགྱུར་ལས། ལྟ་བ་སྒོམ་པ་འཛིན་པ་ནི། །དང་པོ་བར་དང་བརྩོན་འགྲུས་དང་། །གཏོང་བར་ནུས་ཤིང་བླ་མར་གུས། །བརྟུལ་ཞུགས་ལྡན་ལ་སྡིག་ལ་འཛེམ། །འགྱུར་མེད་རབ་ཏུ་བརྟན་པོས་འཛིན། །ཡང་ན་དང་རིང་ཤུགས་དལ་བ། །ལྷག་པ་སྙིན་པའི་ལྟོད་ཡོད་པ། །རྟོག་པ་ཆུང་ཞིང་རང་བཞིན་དལ། །ལུས་ངག་བྱ་བ་བྲལ་བ་དང་། །ཤེས་རབ་ལྡན་པས་འཛིན་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ནོར་བུ་ཕྲ་བཀོད་ལས། རྒྱལ་རིགས་དང་ནི་བྲམ་ཟེའི་རིགས། །དེ་བཞིན་རྗེའུ་རིགས་ཆེན་པོ་དང་། །ཁྱད་པར་ཆེན་པོའི་མི་རྣམས་ལ། གསང་སྔགས་ངེས་དོན་བསྟན་པར་གསུངས། །ཡང་ན་རིས་མེད་ཁ་དོག་བརྟག །ཕོ་མོ་གཉིས་ནི་

གང་ཡང་རུང་། །ཁ་དོག་འདི་དང་ལྡན་པར་ནི། །རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་སྟོད་དུ་
གསུངས། །ཡན་ལག་རགས་ཤིང་ཁ་དོག་ནག །སོ་ཉིད་ཐགས་བཟང་དཀར་ལ་
འགྲིག །མིག་རྩ་ཡིད་ཙམ་དམར་བ་དང་། །སྒྲ་ཡི་མཚན་ཉིད་ཆེན་པོ་
ཡང་། །གཡས་སུ་འཁྱིལ་ཞིང་ཁམ་ནག་མདོག །ལུས་ལ་བཀུར་སྟི་ཆུང་བ་
དང་། །ཕྱི་ཡི་སྤྱོད་ལམ་ཐ་མལ་མདོག །ཚིག་རྣམས་ཞུགས་འབྱུང་སྨྲ་བ་
དང་། །ཡང་ན་ཚིག་གི་རྣམ་པ་ཀུན། །གཅིག་གིས་གང་ལྟར་སྨྲས་པར་
ལྟར། །སྐྱེས་བུ་དེ་ཡང་དེ་ལྟར་སྨྲ། །རྫོགས་ཆེན་གདམས་ངག་བསྟན་པར་
གསུངས། །དེ་རྣམས་གཅིག་ལ་ཚང་གྱུར་ན། །ཤན་པའི་རིགས་སམ་སྨད་
འཚོང་རིགས། །ཕྱུག་བདར་ཁྲོད་པའི་རིགས་ཀྱང་རུང་། །རིགས་ངན་གང་
དག་སུ་ཡིན་ཀྱང་། །གསང་བའི་མན་ངག་བཅུད་འདི་གཏད། །རྒྱུ་ཆུང་ཡོ་བྱེད་
མེད་པ་ན། །རང་གིས་ཡོ་བྱད་སྦྱར་ནས་ཀྱང་། །ལྷག་མ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་
སྦྱིན། །གསང་བའི་བཅུད་གསུམ་མན་ངག་འདི། །རིགས་དང་ཁ་དོག་བརྟག་
ཐབས་དང་། །ང་ནི་མྱུང་ངན་འདས་འོག་ཏུ། །གསང་བའི་མན་ངག་ཡང་བཅུད་
འདི། །ངེས་པའི་རྒྱལ་པོ་འདི་ལྟར་བསྟན། །དེ་རྣམས་ལྡན་པའི་སྐྱེས་བུ་
ལ། །གོང་གི་གདམས་ངག་བསྟན་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །སྤྱིར་ན་སྔགས་ཀྱི་
ལམ་ནས་དངོས་གྲུབ་དམ་པ་ཐོབ་པ་ནི། གཙོ་བོར་བླ་མའི་བྱིན་རླབས་ཁོ་ན་ལ་རག་
ལས་པ་ཡིན་པས། སློབ་མ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཡིན་དགོས་པས་མི་ཚད།
གནད་ཆེ་བ་སློབ་དཔོན་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་དགོས། སློབ་དཔོན་རང་ཉིད་ལ་སྨིན་
ཅིང་གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་མེད་པར་ཁེ་གྲགས་དང་སྙེད་བཀུར་ལ་སོགས་པའི་བསམ་པ་
ལོག་པས་སེམས་ཅན་བསླུས་ན་ཉེས་པ་ཚད་མེད་པ་ཡིན། དད་ལྡན་གཅིག་བསླུས་
ན་སེམས་ཅན་བརྒྱ་བསད་པ་བས་ཉེས་པ་ཆེ་བར་གསུངས། དེས་ན་རྫས་དང་

འབྱོར་བའི་སྟོབས་དང་ཚོ་ག་ཙམ་ཡང་ཡིག་ཐོག་ནས་འདོན་མི་ཤེས་པ་ཞིག་གིས་
དབང་བསྐུར་བ་ནི་དཀའ་འོ། །དབང་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རིག་ཅིང་ཤེས་མ་
དགོས། སྔགས་སྡོམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་བྲལ་ཐོབ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ཙམ་ཡང་མི་
ཤེས་པར་མ་ཟད། དེ་ལ་སྤྱང་བླང་བྱེད་དགོས་སེམས་པའི་བསམ་པ་ཙམ་ཡང་སྐྱེ་
མ་མྱོང་བ་ཞིག་གིས་དབང་བསྐུར་མདོག་བྱེད་པ་ནི་དབང་གི་གཟུགས་བརྙན་ལས་ཀྱང་
ཡང་བརྙན་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་བླ་མ་ཞེས་པ་ནི། བྱིན་
རླབས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་པས་དེས་སྨོད་དང་ལྡན་པའི་སློབ་མ་སྨིན་པར་བྱེད་པ་དང་།
ཁྱད་པར་དུ་ཆོས་བརྒྱུད་འཛིན་པའི་སློབ་མ་དེ་ནི་དབང་དང་། བྱིན་རླབས་དང་།
དམ་ཚིག་དང་ལྡན་པ་རང་གཞན་ཀུན་གྱིས་བློ་གཏད་འཕེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། མ་
འོངས་བསྟན་པའི་ཆགས་འཛིག་གི་རྩ་བ་ཡིན་ལ། བྱིན་རླབས་དང་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་
ཕ་ཡོག་ཐོབ་དང་མི་ཐོབ་ནི་དེའི་ཆ་རྐྱེན་འཛོམས་དང་མི་འཛོམས་ལ་རག་ལས་
པའོ། །ཀློང་ཆེན་མཛོད་བདུན་འདི་ནི་མ་ཐོབ་ཐབས་མེད་ཀྱི་ཆོས། སྤྱིར་ན་སྟ་
འགྱུར་བའི་བསྟན་ཞབས་སུ་སྐྱེས་པ་ཞིག་གིས་འདི་མ་ཐོབ་པའི་ཐབས་མེད་ཅིང་།
ཁྱད་པར་དུ་འདིའི་རྩ་བའི་ཆོས་བརྒྱུད་ཀྱི་ཁྲིད་རྒྱུན་ཡང་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཐུག་ཡོད་
པས་འཐོབ་དགོས། ངས་ཀྱང་དེའི་བརྒྱུད་པ་དེ་འཐུད་ས་ལོན་ན་བསམ་ནས་ཁྲིད་ཀྱི་
ཚུལ་དུ་བཤད་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་འདི་ཉམས་ལེན་བྱེད་མི་དགོས་ཞེས་པ་མིན་ཀྱང་།
རྒྱ་ཆེ་བ་པཎྜི་ཏའི་བཤད་པ་ཡིན་པས། ལར་རྒྱུད་དོན་གཉིང་ཟབ་ཅིང་དེའི་སྟེང་དུ་
འདིའི་བཤད་པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྟབས་ཀྱིས་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་བློས་གཏིང་དཔོག་པར་དཀའ་
བ་ཡིན། དེས་ན་ཉམས་ལེན་གྱི་ཆོ་ན་ཟབ་པ་ཀུ་སཱ་ལིའི་ལུགས་ཀྱི་མན་ངག་བཅུད་
བསྡུས་པའི་ཚིག་ཉུང་དོན་འདུས་བྱས་པ་དེ་ལ་བརྩོན་པ་གལ་ཆེའོ།།

❁ ཉིན་བཅུ་བའི་ཆོས་ཁྲིད།

དེ་ཡང་ཇི་སྐད་དུ་སྐྱེས་རབས་ལས། །གང་ཞིག་ཐོས་པས་ཡིད་ནི་དད་གྱུར་ནས། །ལེགས་པར་དགའ་ལ་བསྟན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཤེས་རབ་སྐྱེ་ཞིང་གཏི་མུག་མེད་པར་འགྱུར། །རང་གི་ཤས་ཀྱང་དེ་ནི་ཉོ་བར་རིགས། །ཞེས་གསུངས་པར་ལྟར། དམ་པའི་ཆོས་གང་ཞིག་ཐོས་ནས་དེའི་དོན་ཤེས་པས། དེ་ལ་ཡིད་དགའ་ཞིང་འདུན་ནས་དད་པར་གྱུར་བའི་མི་དེ་ལ་སྡུར་མེད་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གསར་བ་ཞིག་འབྱུངས་ནས་བླུན་ཞིང་གཏི་མུག་པའི་མུན་པ་དེ་འཇོམས་པར་བྱེད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ནོར་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དེ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་རང་གི་ཤ་ཡིང་མ་ཞིག་བཅད་ནས་དེའི་རིན་དུ་སྦྱིན་དགོས་ཀྱང་སྦྱིན་རིགས་ཞེས་པའོ། །སྟོན་འཕགས་པ་རྟག་ཏུ་ངུས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་འཕགས་བསྙེན་དུས་རང་ཉིད་ཀྱི་ལུས་བཙོངས་ནས་ཁྲག་དང་རྐང་མར་ཡང་ཆོས་ཕྱིར་དུ་བཏང་བ་དང་། སྟོན་སློབ་པ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ན་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཚིག་བཞི་རེའི་དོན་དུ་སྐུ་ལུས་མེ་དོང་གི་ནང་དུ་མཆོངས་བ་དང་སྐུ་ལུས་གདན་དུ་ཕུལ་ནས་མར་མེ་སྟོང་སྦར་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་གོ་འཕང་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཞིང་། ཐར་བའི་མཆོག་རྫོགས་པའི་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་དགོས་ན་དམ་པའི་ཆོས་ཚུལ་བཞིན་སྒྲུབ་དགོས། དེ་ཡང་ཐོས་བསམ་སྒོམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་སྒྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་ཡོད་པ་ནི་ཐོག་མར་ཤེས་དགོས་པས་མ་ཚད་དེའི་གནད་ཤེས་པ་ནི་དུས་ནམ་དུ་ཡང་འབྲལ་མི་རུང་བའི་ཚུལ་ཡང་། སྐྱེས་རབས་ལས། ཐོས་པ་གཏི་མུག་མུན་སེལ་སྒྲོན་མེ་ཡིན། །རྐུན་པོ་ལ་སོགས་མི་འཁྱེར་ནོར་གྱི་མཆོག །ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པའི་དགྲ་འཇོམས་མཚོན་ཆ་ཡིན། །ཐབས་ཚུལ་མན་

ངག་སྟོན་པའི་གྲོགས་ཀྱི་མཆོག ། །ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་པས། ཐོས་པ་ནི་མ་རིག་པའི་མུན་པ་སེལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོན་མེ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཐོས་པ་མེད་པའི་ས་ཆ་དཔེར་ན་ཡི་གེ་ཙམ་ཡང་མི་ཤེས་ཤིང་། ལེགས་ཉེས་བླང་དོར་གྱི་བསླབ་བྱ་དང་། ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ཤེས་པའི་དགེ་སེམས་སྐྱེར་མེད་པ་རྣམས་ནི་དམ་པའི་ཆོས་ལྟ་ཅི་འཇིག་རྟེན་པའི་འཚོ་ཐབས་ཡང་དག་པ་ཞིག་ཀྱང་མི་ཤེས་པའི་ཀླ་ཀློ། དཔེར་ན་དུད་འགྲོ་ཁྱུ་ཞིག་གནས་པ་ལྟ་བུ་ལས་གཞན་མེད་པས། ནམ་ཞིག་མི་ཁྱུ་ལས་བུད་དེ་དུད་འགྲོའི་བྱ་བ་ཡང་སྒྲུབ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོས་པ་མེད་ན་ཡང་དག་པའི་ལམ་མ་ཤེས་པར་འཁོར་བའི་གནས་སུ་འཁྱམས་ཤིང་ངན་སོང་གི་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བ་སློས་ཅི་དགོས། འཇིག་རྟེན་ཚེ་འདིའི་དབུལ་ཕྱུག། མཐོ་དམན། དྲག་ཞན། བཟང་ངན་སོགས་མདོར་ན་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་འགྲུབ་མི་འགྲུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། སྒྲུབ་ཐབས་ཤེས་མ་ཤེས་ཀྱིས་ལན་པ་ཡིན་པས། རྨོངས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཞེ་འདོད་དང་ལག་ལེན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ལ་ལས་གཡོ་སྒྱུ་དང་ངན་སེམས། མགོ་གཡོག་དང་ཀ་རྫུན་ཞིག་གི་སྒོ་ནས་ཨེ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱང་། དེ་ནི་བསམ་བཞིན་ཆེད་དུ་མི་འགྲུབ་པར་བྱས་པ་དང་འདྲ་བ་ནི་དཔེར་ན་ཛ་ཁོལ་དུ་རེ་ནས་མེ་ལ་ཆུ་བླུགས་པ་དང་འདྲ་བས། ཚེ་འདིའི་བདེ་སྐྱིད་ཡོད་མེད་དེ་སྔར་བསགས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཡོད་མེད་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་པས། བདེ་བ་དང་སྐྱིད་པ་ཐམས་ཅད་བསོད་ནམས་བསགས་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པ་དང་། མི་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་ཐམས་ཅད་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི་ལས་རྒྱུ་འབྲས་ཁས་ལེན་མཁན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཤེས་སོ། །ཡང་འགའ་རེས་ལས་ཀྱིས་བསྐོས་པ་ལྡོག་ཐབས་མེད་ཅེས་ཟེར་ཡང་། དེ་ལྡོག་མེད་མིན་པར་བདག་སྨྲ་ཏེ་ཚེ་རབས་ཐོག་མེད་ནས་བསགས་པའི་སྡིག་སྒྲིབ་བཤགས་ནས། དཀར་པོ་དགེ་བའི་ལས་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་ཤེས་ན

ལེགས་པའི་ཕྱོགས་སུ་བསྒྱུར་དུ་རུང་བ་ཡིན་པས། སྟོན་ལས་ཐོབ་པའི་རི་མོ་བསྒྱུར་ནས་ཡང་འབྲི་བྱེད་ཚོག་གོ །དེ་ཡང་ཐོས་པ་ཡོད་མེད་ལ་རག་ལས་ཤིང་། ཐོས་པ་ཞེས་པ་ནི་བྱ་བ་དེའི་བྱེད་ཐབས་དང་སྒྲུབ་ཐབས་ཤེས་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྒུད་པ་དང་མི་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ནི་མ་རིག་པའམ་རྨོངས་པའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པས། ཐོས་པ་མེད་ན་མུན་པའི་ནང་ནས་ལོང་བསླབས་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དེས་ན། ནམ་ལངས་ནས་ཉི་མ་ཤར་བས་མུན་པའི་ཚོགས་འཛོམས་པ་དང་འདྲ་བར་ཐོས་པ་ནི་མ་རིག་མུན་སེལ་གྱི་སྒྲོན་མེ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །དེ་འདྲའི་ཐོས་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་རང་ལ་ཡོད་ན་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྒྱུ་ནོར་ཡོད་ཚད་ལས་ཀྱང་རྩ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་རྒྱུ་ནོར་ཡོད་ཀྱང་ཤེས་རབ་དང་ཐོས་པ་མེད་ན་སྡུག་གི་ཁུར་པོའི་སྣོན་མ་ཡིན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་རྒྱུ་ནོར་སྒྲུབ་དགོས་ཀྱང་ཐོས་པའམ་ཤེས་རབ་ཡོད་ན་དེའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཤེས་པས་ལས་སླ་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཐོས་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ན་རྐུན་མས་དེ་རྐུ་ཐབས་མེད་ཅིང་ཛག་པས་དེ་འཕྲོག་ཐབས་མེད་ཁྱོད་ལ་ཡོན་ཏན་ཡོད་པས་དེ་ལས་ཁྲལ་ལེན་དགོས་ཞེས་འཕྲོག་ཏུའང་མེད་ཅིང་། ནོར་གྱི་ནང་ནས་ཟད་དུ་མེད་པའི་ནོར་ཡིན་པར་མ་ཟད། ཡོན་ཏན་གཅིག་གི་རྨང་གཞི་ཡོད་ན་ཡོན་ཏན་གཞན་ཡང་འབྱོར་སླ་བར་མ་ཟད་བརྩོན་འགྲུས་ཅན་གྱི་ཡོན་ཏན་དེ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་མགྱོགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་བོར་རྒྱུ་དང་འཐོར་རྒྱུ་ཡང་མེད་པས་རྐུན་པོ་ལ་སོགས་མི་འཁྱེར་ནོར་གྱི་མཆོག །ཅེས་གསུངས་པའོ། །ཚེ་འདི་ཕྱིའི་མི་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཁོངས་ནས་བྱུང་ཞིང་། ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ལས་བསགས། ལས་ཀྱིས་འཁོར་བར་འཁྱམས་ནས་སྡུག་བསྔལ་བ་ཡིན་པས། ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་བོ་འཛོམས་བྱེད་ནི་ཐོས་པ་ཡིན་ཏེ། དང་པོར་དམ་པའི་ཆོས་ཐོས། བར་དུ་ཐོས་

དོན་བསམ། ཐ་མར་བསམ་དོན་བསྒོམས་ནས་ཡང་ཐར་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བའི་ཐར་བའི་བདེ་འབྲས་ཐོབ་པའོ། །གཞན་ཡང་ཞེ་སྡང་གི་དགྲ་བོ་དེ་བཟློད་པའི་ལག་ཆས་འདུལ་ཤེས་ན། དགྲ་ཐུལ་བའི་མཐར་ཐུག་དགྲ་མེད་པར་བྱེད་པ་ནི་དགྲ་འདུལ་གྱི་ཐབས་མཆོག་ཡིན་པས། དེའི་དུས་སུ་ཕར་དགྲ་ཞིག་མེད་པར་བྱས་པས་མི་ཚད་ཙུར་གྲོགས་ཤིག་ཀྱང་ཁྲུགས་པ་ཡིན་པས། ཉོན་མོངས་གཡུལ་ངོར་དགྲ་འཇོམས་མཆོན་ཆ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཐབས་རྩལ་མན་ངག་སྟོན་པའི་གྲོགས་ཀྱི་མཆོག །གསུངས་པར་ལྟར་བྱ་བ་གང་ཞིག་སྒྲུབ་མི་ཤེས་པར་མགོ་འཁོར་ནས་བསྡད་ཡོད་ཚེ་དེའི་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་དེ་གང་ཟག་གི་ངག་ལས་སམ་དམ་པའི་གསུང་རབ་ལས་གོ་མྱོང་ཐོས་གསུམ་ཞིག་ཡོང་སྐེ་དེའི་ཐོག་ནས་མན་ངག་དང་ཐབས་རྩལ་དེ་ཤེས་ནས་བྱ་བ་དེ་སྒྲུབ་པར་ཚེགས་མེད་པར་སོང་བ་ཡིན། གྲོགས་བཟང་པོ་ངོ་མ་ཞིག་མིན་ཚེ་ལེགས་ཉེས་ཀྱི་ཐབས་རྩལ་ཤེས་པའང་མིན་ལ། ཤེས་ཀྱང་སློབ་པའང་མིན་པས། བློ་ཤེས་ཆེན་ལ་མ་དྲི་བསམ་བཟང་ལ་དྲིས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། དེས་ན་གྲོགས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡང་ཐོས་པ་ཡིན་པས་ཐོས་པ་བཙལ་ནས་དམ་པའི་གསུང་རབ་མཁས་པའི་བསྟན་བཅོས་གོང་མའི་རྣམ་ཐར་ལ་ལྟོས་དང་། དེ་ནི་ཞེ་སུན་འགྲོ་བ་དང་རྒྱུས་འགྲོ་བ་འགྲོགས་ཡུན་རིང་བས་མཐོང་ན་མི་འདོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་མིན་པར། བལྟས་ཞིང་བལྟས་ལ་བལྟ་བསམ་པ་ཡིན་པ་དང་། འདྲིས་ཞིང་འདྲིས་ལ་འགྲོགས་བསམ་པ་ཡིན་ཏེ། མི་འདྲིས་བཤེས་འགྲོགས་བཟང་གྲོགས་པོ་ཕྱི་ཐག་རིང་པོ་ཨ་གསར་མེད་པ་ཞིག་དང་འདྲ་བར་འགྲོགས་ན་འགྲོགས་བདེ་བ་ཡུན་དུ་འགྲོགས་བསམ་པ་དང་མཚུངས་སོ། །དེས་ན་ཚེ་འདི་ཕྱི། ཆོས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ལེགས་ཆ་བཟང་ཆ་ཐམས་ཅད་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པས། ཐོས་པ་འཚོལ་རྒྱུ་ནི་མ་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་རྒྱུ་གལ་ཆེ་བ་དང་། ཤེས་པ་རྣམས

ཀྱིས་མི་བརྗེད་པ་གལ་ཆེན་ཡིན་པས་ཆེད་དུ་གསལ་འདེབས་བྱས་པ་ཡིན། ཐོས་པ་བཙལ་ས་དེ་ཡང་མཁས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པ་ཞིག་ལས་ལེན་དགོས་ཏེ་དེ་ལས་ལེན་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མེད་ན་ཅི་ཞིག་ལེན་ཡོང་སྟེ། ནོར་བུ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཞིག་ཏུ་གཟིངས་བཅས་ནས་ཅི་ཙམ་སོང་ཡང་ལག་སྟོང་དུ་ཕྱིར་ཡོང་བ་ལས་ལོན་རྒྱུ་མེད་པ་བཞིན་នོ། །ཡོན་ཏན་ཀུན་ལྡན་ཞེས་པ་ནི་དཀའ་མོ་དགོན་པོ་ཡིན་ཡང་ཅི་ཙམ་སྲིད་ཀྱང་རང་བས་ལྷག་ཅིག་ལ་བརྟེན་དགོས། ཡོན་ཏན་སྣ་རེ་ལྡན་ཡང་དེའི་ཡོན་ཏན་སྣ་གཅིག་པོ་དེ་རང་གིས་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་རེ་རེ་བཞིན་བསགས་ན་ཆུ་ཐིག་ཡིན་ཡང་ནམ་ཞིག་རྒྱ་མཚོ་རུ་འགྱུར་ངེས། དེས་ན། ལེགས་བཤད་བྱིས་པའི་ངག་ནས་ཀྱང་། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ལེན། །དྲི་ཞིམ་བྱུང་ན་རི་དྭགས་ཀྱི། །ལྟེ་བ་ལས་ཀྱང་གླ་རྩི་ལེན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འོན་ཀྱང་གསང་སྔགས་ཀྱི་དབང་ཆོས་དང་། མན་ངག་གི་གདམས་ཁྲིད་གླ་རྩི་ལེན་པ་ལྟར་ལེན་དུ་མེད་དེ། དེ་ནི་དག་སྣང་གི་ལམ་ཡིན་པས་ཞེ་སྙིང་གི་དད་པ་དང་མོས་པ་ཡོད་ཅིང་བློ་སྙིང་བྲང་གསུམ་གཏད་ས་གཅིག་ལ་གཏད་ནས། འདི་ཕྱིའི་རེ་ལྟོས་བཅོལ་ཡོད་པའི་རྩ་བའི་བླ་མ་དྲན་པས་གཅིག་ཆོག་གཙུག་གི་ནོར་བུ་འགྲོ་དུས་ཕྲག་པའི་གཡས། འདུག་དུས་སྤྱི་བོའི་གཙུག ཉལ་དུས་སྙིང་གི་དཀྱིལ་དུ་བསྒོམ་དགོས་པ་ཅན་དེའི་མདུན་ནས་མ་གཏོགས་དགོངས་རྒྱུད་ཀྱི་བྱིན་རླབས་འཕོ་ཐུབ་པ་མིན་ནོ། །འཕོ་རྒྱུའི་བྱིན་རླབས་བླ་མ་ལ་ཡོད་ཀྱང་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་མོས་གུས་སློབ་མ་རང་ཉིད་ལ་མེད་དུས་ཉི་མ་ལ་ཚ་དྲོད་ཡོད་ཀྱང་མེ་ཤེལ་ཉི་མའི་འཕོ་རྒྱུན་དུ་མ་བརྒྱུད་ན་རྩ་སྐམ་པོར་མེ་འབར་མི་ནུས་པ་བཞིན་དུ། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུགས་རྗེ་མེད་པ་ཞིག་གང་ན་ཡོད། དེས་སེམས་ཅན་ལ་མི་གཟིགས་པ་ཞིག་གང་ན་སྲིད། འོན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་དུས་ཀུན་ཏུ་གཟིགས་ཡོད

ཀྱང་། འོ་སྐོལ་སེམས་ཅན་གྱིས་མ་བསྒོམ་ན་སངས་རྒྱས་ལ་ཡང་ཐབས་མེད་པ་ཡིན། དེས་ན་ཨུ་ཚོ་རང་གར་འདི་ལྟར་ལུས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མ་བཏུལ་བར་ལུས་པ་མིན་པར་རང་ཉིད་ལ་དད་པ་མེད་པའི་སྐྱོན་ཀྱིས་མ་འཛོན་པ་ཡིན། དེས་ན་མདོ་དོན་ཚིག་གི་རྩ་བ་ཚུར་བསྡུས་ན་ཚེ་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀ་ལ་སྡུག་བསྔལ་མི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཀྱི་ཕན་ཐོག་ཅན་ཞིག་གི་དོན་དུ་རྒྱུ་འགྲོ་ཟས་འགྲོས་ཚོགས་དཀའ་ལས་རྒྱག་རྒྱུ་དང་ཚེ་འདི་ཆོ་ལྷོས་བཏང་ཐུབ་པར་མ་ཟད་རང་གི་ལུས་ཐོག་ནས་ཤ་དྲོན་མོ་ཞིག་གཅོད་དགོས་ཀྱང་སྤྲིན་འོས་པ་ཡིན་པས་མ་ཚད་དེ་རི་བ་ཡིན་ལ། ད་རེས་ནི་ཤ་གཅོད་མ་དགོས། ཁྲག་དྲོན་མོ་ཕུད་མ་དགོས། ཟླ་ལམ་གཅིག་ཙམ་ཡང་འགྲོ་མ་དགོས་པར་གདམས་ཟབ་ཁྱད་པར་ཅན་བརྒྱུད་པའི་ཁུངས་ཡོད་པ་ཞིག་ཐོབ་དུས་དེ་མ་ཞུས་ཤིང་དེའི་དོན་ལ་མ་བསམས་དུས་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་སེམས་མ་དགོས་རང་དོན་སྒྲུབ་པའི་བློ་ཙམ་ཡང་མེད་པས། སྤྱིར་ཐོས་པ་བསྟེན་མྱོང་བའི་སྟར་འདྲིས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཤིག་མེད་ཚེ་ཐོས་པ་ལམ་ཁའི་རྡོ་བཞིན་དུ་བོར་རྒྱུའི་སྐྱོད་ངན་དེ་ཡང་འབྱུང་སླ་བ་ཡིན་ནོ། །དང་པོ་ལམ་སྟོན་གྱི་བླ་མ་དེ་འདི་ཕྱིའི་བློ་གཏད་འཕེར་བ། དེ་ཡང་མིང་ཙམ་ཞིག་ཉན་ནས་གཅིག་ལོས་ཡིན་བསམ་པ་དང་གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་རྒྱུགས་པ་ཡང་མིན་པར། བླ་མ་དེ་ལ་མི་ཐམལ་པ་མིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཅི་ཡོད་འདུག བརྒྱུད་པའི་ཁུངས་གང་དུ་ཐུག་འདུག ཚུང་ནས་ཆོས་ལམ་དུ་ཇི་ལྟར་ཞུགས་འདུག ཐོས་པ་སློབ་གཉེར་གང་མཛད་དང་ཡོངས་འཛིན་དམ་པ་སུ་བསྟེན་འདུག དང་པོ་བླ་མ་རང་གིས་ཉམས་ལེན་ཇི་ལྟར་མཛད་འདུག དེ་ནས་སློབ་མ་བསྐྱངས་ནས་གང་དང་གང་ལམ་ལ་བཀོད་ཡོད་འདུག ཐུགས་རྒྱུད་བྱམས་དང་སྙིང་རྗེས་གང་ཡོད་མེད་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་བརྟགས་དཔྱད་བྱེད་དགོས་ཏེ། མི་ཚེ་གང་གི་འགྲོགས་ཡ་འདྲིས་རོགས་མ་དགོས། ཉིན་གཅིག་གི་བ་ཁ

ཐབ་རོགས་ཀྱང་དེའི་དགའ་དང་འདིའི་དགའ་འདུག་སེམས་ནས་བསམ་བློ་བཏང་བ་ཡིན་ན། ཚེ་གཅིག་གཏན་གྱི་འདུན་མ་སྐྱེ་བ་ཚེ་རབས་མང་པོའི་རྩུས་ཡག་ཉེས་ཀྱི་ལམ་འཁྲིད་ལ་བརྟགས་དཔྱད་བཏང་ལོས་དགོས། དང་པོ་ཐེ་ཚོམ་བྱེད་པ་དེ་ཐེ་ཚོམ་མ་རེད་གདམས་ཁ་རེད། བསྟེན་ཚར་ནས་རྩ་བའི་བླ་མ་རུ་བཀུར་ཚར་རྗེས་ཐེ་ཚོམ་བྱེད་རྒྱུ་མེད་དེ། དེ་ནི་ལོག་ལྟའི་སྣ་འདྲེན་གྱི་ཐེ་ཚོམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བླ་མ་སློབ་མའི་མཚན་ཉིད་དེ་གཞུང་ནས་བཤད་དང་འཆད་བཞིན་པ་ཡིན་ན་དེ་ལྟར་དུ་དཔྱད་པ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས། མདོར་ན་ཆོས་ཐོས་པ་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱི་སྔོན་མ་ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཁར་བརྩིགས་ནས་རྨང་གཞི་འདིང་པ་གལ་ཆེའོ། །དེས་ན་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་དཔྲ་བོ་གང་ཡིན་ན་ལེ་ལོ་ངན་ཞེན་དང་། དད་པའི་དཔྲ་བོ་ནི་ཐེ་ཚོམ་ལོག་ལྟ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ཀ་སྤྲངས་ནས། ནམ་མཁའི་མཐའ་དང་མཉམ་པའི་ཕ་མར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མཐོ་སྲིད་རྟེའི་ལྷ་གནས་མན་ཆད་དང་དམའ་མནར་མེད་ཀྱི་དམྱལ་ཁམས་ཡན་ཆོད་ཁམས་གསུམ་རིགས་དྲུག་ལམ་རྒྱུད་ལྟ་ལ་འཁོར་བ་འདི་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་འདི་ལྟར་མནར་བ་ལ་བསམ་བློ་བཏང་ནས་སྙིང་རྗེ་བསྐྱེད། འདི་ཐམས་ཅད་ལམ་ལོག་ལམ་གོལ་དུ་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་འཁྱམས་པ་དང་། ཕྱིས་ཀྱང་འཁྲུལ་བའི་ཐ་མ་བལྟར་མི་མངོན་པར་འཁྱམས་པས་མཐའ་མེད་ཀྱི་འཁོར་བ་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། ད་རེས་གནད་འདི་དག་གི་གསང་རིག་པས་རང་གཞན་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཆེན་འདི་ལ་ལེ་ལོ་ཕྱི་གཤོལ་མེད་པར། ཚེ་ཉི་མའི་དུས་ཡུན་ཞེས་པ་རིང་པོ་ཞིག་མེད་ཀྱང་། ཅུང་ཟད་ཀྱི་ཁོམ་ལོང་ཡོད་དེ་དབང་པོ་མ་ཚང་གཟུགས་བཞི་མ་ཉམས་པར་ཆོས་བསྒྲུབས་ན་སྒྲུབ་ནུས་ཡོད་དུས་སུ་བསྒྲུབ་དགོས་པ་ལས། རྒས་ཤིང་འཁོགས་ནས་ལུས་ཀྱི་སྟོབས་ཉམས། མིག་གི་དབང་པོ་ཉམས་པས་ཐག་རིང་དང་ཆུང་བའི་གཟུགས་མི་མཐོང་།

རྣ་བའི་དབང་པོ་ཉམས་པས་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མི་ཐོས། ལྕེའི་དབང་པོ་ཉམས་པས་སྣ་ངག་གི་སྤྱེབ་མི་ཐོན། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ཉམས་པས་དྲན་པ་རྨོངས་ཤིང་བརྗེད་ངས་དང་བྲེད་འཐིབས་ཆེ་བའི་སྐབས་སུ་ཆོས་སྒྲུབ་འདོད་ཀྱང་ནུས་པ་མེད་པ་ཡིན། ཆོས་ནི་སྐྱིད་ན་གོང་གཉེན་བྱེད། སྡུག་ན་སྐྱོ་གྲོགས་དང་སེམས་གསོ་བྱེད། མ་ཤེས་ན་དྲིས། མ་རིག་ན་བལྟ་ས་ཡིན་པས་ད་རེས་སྟོང་ལོག་མི་རེད་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས་བསམ་པའི་ཚོད་སེམས་དེ་ཉིན་རེའི་ཐུན་རེ་བཞིན་ཐོས་བསམ་གྱི་མགོ་མཇུག་བར་གསུམ་དུ་ཡོད་དགོས་པ་ལས། དོན་གཉེར་མེད་པའི་ཁྲལ་རྒྱུག་མ་མི་བྱེད་པར། ཆོས་ཞུ་བའི་ཀུན་སློང་དང་ཀུན་སྤྱོད་རྣམ་པར་དག་པས། གང་གསན་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རིམ་པ་གསང་བ་བླ་ན་མེད་པ་འོད་གསལ་རྡོ་རྗེ་སྙིང་པོའི་གནས་གསུམ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཚིག་དོན་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་འདི་ཉིད་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལས་གནས་བདུན་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་ཚད་བསྟན་པ་ལས།

༼ཁ༽ ཇི་ལྟར་སྨིན་པ་དབང་གི་རིམ་པ།

༼ཀ དབང་བསྐུར་བའི་ཕན་ཡོན་བསྟན་པ།

སྤྱི་དོན་གཉིས་པ་སྨིན་པ་དབང་གི་རིམ་པ་ལ་བཞི་སྟེ། དབང་བསྐུར་བའི་ཕན་ཡོན། མ་བསྐུར་བའི་ཉེས་དམིགས། ཇི་ལྟར་བསྐུར་བའི་དབང་། གྲོགས་དམ་ཚིག་གི་རིམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་ཤར་ལས། ཡོན་ཏན་བྱེ་བྲག་འདི་ལྟ་སྟེ། །ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་ཆེན་པོ་ལ། །ཐོགས་རྡུགས་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། །རང་སྣང་གྲོགས་སུ་བསྟེན་པ་དང་། །བྱ་བ་ཐམས་ཅད་བྱེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་དང་།

རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་སྙིང་གི་མེ་ལོང་ལས། །དབང་རྫོགས་སྐུ་གསུམ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ། །ཅེས་པ་དང་། དབང་མཆོག་ཐོབ་ན་གསང་སྔགས་མ་བསྒྲུབས་འགྲུབ། །ཅེས་པ་དང་། དབང་ཐོབ་པའི་ཐུན་མོང་གི་ཡོན་ཏན། བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་དང་། བགེགས་དང་ལོག་འདྲེན་གྱིས་མི་ཚུགས་པ་དང་། གང་དང་གང་གི་དབང་ཐོབ་པ་དེ་དང་དེའི་ཉམས་ལེན་སྒོམ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་རུང་བའི་དབང་ཐོབ་པ་དང་། ཐུན་མིན་གྱི་ཡོན་ཏན། གང་སྒྲུབ་ན་དེ་དང་དེའི་ལྷའི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པ་དང་། བྱིན་རླབས་འཇུག་ཅིང་དམ་པའི་རྒྱལ་ས་ཟིན། རིགས་ཀྱི་ཆེ་བ་ཐོབ། དེའི་མ་ཚད་ཀྱི་དབང་སྐུར་བའི་སྐབས་ཀྱི་གསང་མཚན་དེའི་ཐོག་ནས་མ་འོངས་པར་སངས་རྒྱས། གནས་སྐབས་སུ་ཡང་ཚེ་རིང་འབྱོར་བ་རྒྱས། བར་དོའི་རང་སྣང་ངོ་ཤེས་ཤིང་བརྟན་པ་ཐོབ་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་ཞག་ཉེར་གཅིག་ལ་སྤྲུལ་བ་འབྱེད་ཐུབ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། དབང་ཐོབ་པའི་དབང་དོན་གྱི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ནས་དབང་རྣོན་ཡིན་ན་རྟོགས་གྲོལ་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཡོད་དོ། །

༼ཁ མ་བསྐུར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ནི། རང་ཤར་ལས། དབང་མ་ཐོབ་པའི་སྐྱོན་ནི་འདི་ལྟ་བུ། །བར་མ་དོ་ལ་ཐྲད་པ་དང་། དངངས་པ་དང་། རྟུགས་པ་དང་། ཐོག་པ་དང་། འདུ་ཤེས་ཤོར་བ་ཡང་འབྱུང་ངོ་། །བག་ཆགས་ཀྱི་ལུས་མ་བོར་བར་དུ་ཡང་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བཀུར་བའི་འོས་སུ་མི་མཐོང་བ་དང་། བསོད་ནམས་ཆུང་བ་དང་། ཚེ་ཐུང་བ་དང་འཚོ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་ཉུང་བ་དང་། ཁ་ཉེན་པ་དང་། བར་ཆོད

མང་པོ་འབྱུང་ངོ་། །བྱ་བ་ཐམས་ཅད་མི་འགྲུབ་པོ། །དེ་ནི་གསང་སྔགས་སྤྱོད་པའི་དབང་མ་ཐོབ་པའི་སྐྱོན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་སྙིང་གི་མེ་ལོང་ལས། དབང་མཆོག་མ་ཐོབ་རྣལ་འབྱོར་ནི། །མཉེན་པ་ལག་སྐྱ་མེད་པ་བཞིན། །ཕ་རོལ་སྒྲོལ་བར་ག་ལ་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །སྒྲུ་འཕྲུལ་གསང་སྙིང་ལས་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་མཉེས་པར་མ་བྱས་ཤིང་། །དབང་རྣམས་ཐོབ་པར་མ་བྱས་ན། །ཉན་པ་ལ་སོགས་བརྩམས་པ་རྣམས། །འབྲས་བུ་མེད་ཅིང་བརླག་པར་འགྱུར། །གསུངས་ཤིང་། དབང་མ་ཐོབ་ན་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ཉན་འཆད་སྒོམ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྣོད་དུ་མི་རུང་ཞིང་། དབང་མ་ཐོབ་བཞིན་དུ་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཀྱང་བྱིན་རླབས་མི་འབྱུང་བའི་ཁར་བཀའ་ཆད་འབྱུང་བ་དང་། ཆོས་ལ་དབང་ཟ་བའི་ཉེས་པ་འབྱུང་བའོ། །ཚེ་འདིར་མི་འདོད་སྣ་དགུ་འབྱུང་བས་མ་ཚད་ཕྱི་མ་རྡོ་རྗེའི་དམྱལ་བར་སྐྱེ། དབང་མ་ཐོབ་པའི་ཆོས་གཞན་ཅི་བསྒྲུབས་ཀྱང་མཐར་ཐུག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སར་མི་ཕྱིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྐོར་མི་ནུས་པ་དང་། ཐུགས་རྗེའི་སྤྲུལ་བ་འབྱེད་མི་ཐུབ་པ་སོགས་གསུངས་སོ།།

༼ག ཇི་ལྟར་བསྐུར་བའི་དབང་དངོས་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་དབང་དངོས་ལ་བཞི་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་ལས། དབང་བསྐུར་བ་ཡི་ཚོ་ག་བཤད། །ཕྱི་དང་ནང་དང་གསང་བ་དང་། །ཡང་གསང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡི། །སྤྱིབས་ནི་རྣམ་པ་བཞི་དག་གིས། །འགྲོ་བའི་ལུས་ངག་ཡིད་སེམས་བཞི། །རྣམ་པར་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །དབང་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིས་ཀྱང་། །

སྐལ་བ་ལྡན་པ་སྨིན་པར་བྱ། །སྤྲོས་བཅས་ཉིད་དང་སྤྲོས་མེད་དང་། །ཤིན་ཏུ་སྤྲོས་པ་མེད་པ་དང་། །དེ་བཞིན་རབ་ཏུ་སྤྲོས་པ་མེད། །དབྱེ་བ་བཞི་ཡི་ཚུལ་གྱིས་ནི། །དད་ལྡན་རང་རྒྱུད་སྨིན་པར་བྱེད། །ཅེས་པས། མདོར་བསྟན་དབང་གི་རྣམ་བཞག་དེ་འབྲེལ་བཀོད་པས་བསྟན་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། དེ་**ལས་དང་པོར་སྤྲོས་བཅས་ཀྱི་དབང་རྟུལ་ཚོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐུར་བའི་རིམ་པ་ཡང་།** སྤྱིར་དབང་བསྐུར་བ་འདི་ལ། དབང་བསྐུར་བའི་ཕན་ཡོན་དང་། མ་བསྐུར་བའི་ཉེས་དམིགས་ཞེས་པ་ལས་གཞན། གོང་དུ་དབང་བསྐུར་བའི་གནས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། ནམ་གྱི་ཚེ་བསྐུར་བའི་དུས་ཚོད་དང་། དབང་ཐོབ་པའི་རྗེས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་དང་། དབང་བཞིའི་དུས་དང་མཚན་མ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པར་བྱ་བ་མང་ཡང་འོག་ནས་སྐབས་སུ་བཤད་པར་འགྱུར་ལ། འདིར་རྟུལ་ཚོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་བསྐུར་བའི་རིམ་པ་གསུངས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དོན་ཙུང་ཟད་བཤད་པ་ལ། དཀྱིལ་འཁོར་ལ་དབྱེ་ན། གཞི་ལྷུན་གྲུབ་རྩ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར། ལམ་གཟུགས་བརྙན་ཐབས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར། འབྲས་བུ་རྣམ་དག་རང་བཞིན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་གསུམ་དུ་འདུས་པ་ལས་དང་པོ་གཞི་ལྷུན་གྲུབ་རྩ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི། རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་འོད་གསལ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་གནས་པའོ། །གཉིས་པ་ལམ་གཟུགས་བརྙན་ཐབས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི། དབང་བསྐུར་བའི་བརྡ་མཚོན་བྱེད་དུ་བྲིས་པ་རྟུལ་ཚོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། ཐིག་དང་ཚོམ་བུའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམས་ནི་བརྡ་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱེད་རྫོགས་སྒོམ་པ་ན་དམིགས་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་བ་སྒོམ་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ། དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་སྐྱེ་བའི་གཞིར་གྱུར་པ་དེ་དོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རོ། །གསུམ་པ་འབྲས་བུ་རྣམ་

དག་རང་བཞིན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི། བརྡ་རྡུལ་མཚོན་ལ་སོགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཞུགས་ནས། དོན་ཏིང་འཛིན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྤྲོས་བཅས་ལྷ་བསྒོམས་ཞིང་སྔགས་བཟླས་པ་དང་། སྤྲོས་མེད་དེའི་རྫོགས་རིམ་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དོན་འོད་ཐིག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བལྟས་པས། སྣང་བཞི་མཐར་ཕྱིན་ཏེ། གཞོན་ནུ་བུམ་སྐུའི་དཀྱིལ་འཁོར་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ན། སྐུ་གསུམ་ལྷུན་རྫོགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོར་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའོ། །སྐབས་འདིའི། སྤྲོས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། སྤྲོས་པ་མེད་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་སྤྲོས་པ་མེད་པ་དང་། རབ་ཏུ་སྤྲོས་པ་མེད་པ་དང་བཞི་རུ་གྲངས་ངེས་པ་ནི། དེ་ཡང་ཕྱི་རུ། དཔྱིད་དང་། དབྱར་དང་། སྟོན་དང་། དགུན་ཏེ་དུས་བཞི། ནང་དུ་ལུས་དང་། ངག་དང་། ཡིད་དང་། སེམས་ཏེ་ཚོགས་པ་བཞི་དང་། གསང་བར་གཏི་མུག་དང་། ཞེ་སྡང་དང་། འདོད་ཆགས་དང་། ཆ་མཉམ་པ་བཞིའི་གནས་དག་བྱེད་དུ། བུམ་པ་དང་། གསང་བ་དང་། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་དང་། ཚིག་དབང་རིན་པོ་ཆེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བཞིས་དག་པར་སྦྱོང་ཞིང་། ཚོགས་དང་། སྦྱོར་བ་དང་། མཐོང་བ་དང་། བསྒོམ་པའི་ལམ་བཞི་བགྲོད་ནས། སྤྲུལ་སྐུ་དང་། ལོངས་སྐུ་དང་། ཆོས་སྐུ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་བཞི་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྤྲོས་བཅས་དང་། སྤྲོས་མེད་དང་། ཤིན་ཏུ་སྤྲོས་མེད་དང་། རབ་ཏུ་སྤྲོས་མེད་བཞིར་བཞག་ཅིང་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། གང་ཟག་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ལ། ཐོག་མ་ཕྱིའི་སྤྲོས་པ་མ་བཅད་ན་ནང་སྣང་ཤེས་ཚོགས་པའི་སྤྲོས་པ་མི་ཆོད། དེ་ཆོད་པ་ལ་སྤྲོས་བཅས་ཀྱི་དབང་དང་། ནང་སྤྲོས་པ་མེད་པར་མ་བསྡུས་ན་སེམས་ལམ་དུ་མི་ཆུད། དེ་ཆུད་པ་ལ་སྤྲོས་མེད་ཀྱི་དབང་དང་། གསང་བ་ཤིན་ཏུ་སྤྲོས་པ་མེད་པས་མ་བཅད་ན་སྒྲོན་མས་

ལམ་དུ་མི་ལང་། དེ་ལང་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་སྤྲོས་མེད་ཀྱི་དབང་དང་། བླ་ན་མེད་པ་རབ་ཏུ་སྤྲོས་མེད་ཀྱིས་ངོ་མ་སྤྲད་ན་མཐོང་བྱེད་ཀྱི་ལམ་མི་གསལ་བས། དེ་གསལ་བ་ལ་རབ་ཏུ་སྤྲོས་མེད་ཀྱི་དབང་དང་བཞི་རུ་ངེས་སོ། །ཡང་ཕྱིར་རླུང་སེམས་གཉིས་དང་ཕ་མའི་རྒྱུ་རྐྱེན་གཉིས་ཏེ་བཞི་དག་པས་དང་། ནང་ལུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བཞིའི་རྩའི་ཁྱད་པར་བཞི་ལ་འཇུག་པས་དང་། གསང་བ་སྒྲོན་མ་བཞིའི་སྣང་བ་བཞི་སྟོན་པས་དང་། བླ་མེད་ཀྱི་རྟགས་བཞི་ངེས་པ་ལས། ཚད་བཞི་ངེས་པའི་འབྲས་བུ་སྐུ་བཞིར་འབྱུང་བས་ཀྱང་དབང་བཞིར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་དང་པོ་སྤྲོས་བཅས་ཀྱི་དབང་བསྐུར་བའི་རིམ་པ་རྒྱུད་ལུང་གིས་གསལ་བོར་ཕྱེས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། སྦྱོར་པ་ཅན་གྱི་དོན་དུ་ཡང་། །བསྙེན་པ་སྒྲུབ་པ་ཉེ་བར་བསྙེན། །མཚན་ཉིད་ཚང་བའི་བླ་མས་བྱ། །གཞན་ཡང་ས་ཡི་ཆོ་ག་དང་། །སྟ་གོན་ཐིག་དང་ཚོན་བགྱེ་བ། །རྒྱུད་ལ་འབྱོངས་བས་དཀྱིལ་འཁོར་བཞེངས། །དེ་ནས་དབང་བསྐུར་ཆོ་ག་ཡང་། །ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ། །རིམ་པ་བརྒྱད་པོ་རྫོགས་བྱས་ནས། །རྫོགས་ཆེན་རིག་པའི་རྩལ་དབང་བསྐུར། །དེ་དག་སོ་སོའི་དགོས་པ་དང་། །འཇུག་ཅིང་ནུས་པའི་ཁྱད་པར་བཤད། །ཅེས་སོ། །བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ལས་རང་དང་། གཞན་དང་། གཉིས་ཀའི་དོན་སྒྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་སྤྲོས་བཅས་ཕྱི་ཡི་དབང་གི་རྣམ་བཞག་དབྱེ་བ་དང་བཅས་པ་མང་དུ་གསུངས་པ་ལས་གནས་ལུགས་རང་ལ་ཡོད་པ་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་སྨིན་བྱེད་དབང་གི་ངེས་པ་བསྐུར་བ་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་སྤྲོས་བཅས་ཆེན་པོ་དང་། འབྲིང་དང་། བསྡུས་པ་དང་གསུམ་ལས། དཀྱིལ་འཁོར་སྤྲོས་བཅས་ཆེན་པོ་ནི། སྔོན་དུ་བསྙེན་པ་དང་། སྒྲུབ་པ་དང་། ཉེར་བསྙེན་རྣམས་སྔོན་དུ་འགྲོ་བས། ས་གསར་པ་ཡིན་ནས་ཆོག་བྱེད་པ་དང་། ལྷ་དང་། བུམ་པ་དང་། སློབ་མ་སྟ་གོན་ལ་གནས་པ་སྟེ

ཉུབ་དང་པོའི་བྱ་བའི་ཆོ་ག་རྫོགས་ནས། ཕྱིར་ཉིན་ཐེག ཚོན། དཀྱིལ་འཁོར་བསྒྲུབས་པ། བདག་དང་སློབ་མ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་བྱས་ནས། དངོས་གཞི་དབང་བསྐུར་བའི་རིམ་པ་ལ་ཕྱི་དང་། ནང་དང་། གསང་བ་དང་། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་བཞིའི་རིམ་པས། ཉན་ཐོས་ནས་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་བར་གྱི་ཐེག་རིམ་དགུ་པོ་ལ་རེ་རེ་བཞིན་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་ཏུ་འགྱུར་བའི་དབང་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་རིགས་བསྡུས་ན་གོང་དུ་སྨོས་མ་ཐག་པའི་ཕྱི་ནང་གསང་བ་ཡོངས་རྫོགས་བཞིའི་ནང་དུ་འདུས་པའོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་དབང་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། སྐྲ་བཞར་བ་དང་། དགེ་ཚུལ་སློང་གི་སྡོམ་པ་སྦྱིན་པ་དང་། ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ་སྦྱིན་པ་དང་། སློང་བཟེད་ལ་སོགས་པ་སྦྱིན་པ་ནི་ཕྱིའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ནང་རང་རྒྱལ་དང་། གསང་བ་བྱང་སེམས་ཏེ། དེ་རེ་རེ་ལའང་ཕྱི་ནང་གསང་བ་ཡོངས་རྫོགས་དང་བཞི་བཞི་སྟེ་བཅུ་གཉིས་བསྐུར་བ་དང་། །དེ་ནས་ནང་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ། ཆུ་དང་། ཅོད་པན་ལ་སོགས་པའི་དབང་མ་ཧཱ་ཡོ་གའི་སྐབས་སུ་ཕན་ནུས་ཀྱི་དབང་དང་བུམ་པ་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྐུར་བ་དང་། ཨ་ནུའི་སྐབས་སུ་གསང་དབང་ཞེས་རབ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐུར་བ་དང་། རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་སྤྲོས་བཅས་ཀྱི་དབང་གི་དུས་སུ་ནི། ཕྱི་བུམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་ལ། མེ་ལོང་དང་། མདའ་དང་། རལ་གྲི་ལ་སོགས་པ་དང་། ནང་བཀྲ་ཤིས་རྫས་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྐུར་བ་རྒྱལ་ཐབས་སྤྱི་བླུགས་དང་ཡེ་སྤྱི་བླུགས་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དང་། སྤྲོས་མེད་གསང་དབང་གི་དུས་སུ། བདུད་རྩི་ལྷ་དང་། ཟྐན་ཟྐ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐུར་བ་དང་། སྤྲོས་བཅས་ཀྱི་ཤིན་ཏུ་སྤྲོས་མེད་ཤེར་དབང་གི་དུས་སུ། སིནྡྷུར་དང་། མེ་ལོང་ཡུ་བ་ཅན་སོགས་བརྟེན་ནས་བསྐུར་བ་དང་། སྤྲོས་བཅས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སྐབས་སུ། སྤྲངས་

རྟོགས་དང་བརྩོན་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པ་དག་པའི་རྫས་བདུན་ལ་བརྟེན་ནས་བསྒྱུར་བ་ལ་སོགས་སྦྱོར་བཅས་ཆེན་པོའི་དབང་ནི་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་གསུངས་སོ། །སྦྱོར་བཅས་འབྲིང་པོ་ནི། དེ་དག་ལས་ཅུང་དུ་བསྡུས་པ་སྟེ། འདི་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། མཚན་བཅས་རྒྱུ་མཚོན་གྱི་དབང་དང་། མཚན་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་ངོ། །དང་པོ་ནི། དོན་གྱི་ཡེ་ཤེས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་སྟེ། འདི་ནི་མཚན་མ་རྫས་ལ་བརྟེན་པ་དང་། བྲིས་པ་རྟུལ་མཚོན་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཡུམ་གྱི་མཁའ་ལ་བརྟེན་པ་དང་གསུམ་གྱིས་བསྒྱུར་བའོ། གཉིས་པ་ནི། ཕྱི་སྣང་བ་སེམས་ཀྱི་རོལ་བར་བསྒྱུར་བ། ནང་སྒོམ་པ་སེམས་ཀྱི་བཞག་ཐབས་སུ་བསྒྱུར་བ། གསང་བ་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་ངོར་བསྒྱུར་བའོ། །རིག་པ་ལའང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རིག་པའི་ངོ་སྤྲོད་ཉེར་གཅིག་གིས་སློབ་མའི་ཁམས་དང་དབང་པོ་ལ་སྦྱར་ཏེ་དཔེ་དོན་རྟགས་གསུམ་གྱིས་བསྒྱུར་བ་དང་། རིག་པ་རྐྱང་འདེད་ཀྱི་འོད་ལྔ་རང་གསལ་དུ་བསྒྱུར་བ་དང་། ཤར་གྲོལ་རིས་མེད་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་སྤྱང་བླང་བྲལ་རྩོལ་ལས་འདས་པར་བསྒྱུར་བ་སྟེ་གསུམ་མོ། །མདོར་ན་དབང་བཞིའི་ངེས་པས་བསྒྱུར་བ་སྦྱོར་བཅས་འབྲིང་པོ་ནི་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །སྦྱོར་བཅས་བསྡུས་པ་ནི། ད་ལྟའི་དུས་སུ་ཕྱག་ལེན་ལ་བཏབ་ནས་བསྒྱུར་བ་འདི་ཡིན། འདི་ལ་དོན་སྦྱོར་གསུང་བའང་ཡོད། ཕྱག་ལེན་གྱི་སྦྱོར་པ་བསྒྲུངས་པས་ན་བསྡུས་པ་དང་། དོན་གྱི་ཆ་ཡོངས་རྫོགས་ཚད་མཐུན་དུ་ཚང་ཡོད་པས་ན་དོན་སྦྱོར་ཏེ། གང་ལྟར་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་ལྔ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་རྟུལ་ཚོན་དང་རས་བྲིས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བདག་དང་སློབ་མ་ཞུགས་ནས། བུམ་གསང་ཤེར་དབང་གསུམ་དང་ཚིག་དབང་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་བརྡ་བཞི་ཡིས་བསྒྱུར་ནས་དགའ་སྟོན་གྱི་བར་དུ་བྱེད་པའོ། །གོང་གི་ཕྱག་ལེན་རྒྱས་འབྲིང་གཉིས་ཀ་གུ་རུ་ཛོ་འབེར་ནས་ཆད་པ་ཡིན་གསུངས་པ་དང་། དེའི་

སྤྲོན་དུའང་བརྡ་ཙམ་རེ་ལས་མཛད་སྤྲོལ་མེད་ཀྱང་གསུངས། །གང་ལྟར་རུང་དོན་སྤྲོས་དེང་སང་གི་ཕྱག་ལེན་ལྟར་བྱེད་པ་ནི་དེང་སང་གི་ཕྱག་ལེན་ནོ། །དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རིམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལས། **དེ་ནས་མཎྜལ་དང་བུམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲོས་མེད་ཀྱི་གསང་དབང་བསྐུར་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་ལས། སྤྲོས་མེད་དད་ལྡན་འཇུག་སྨིན་ཕྱིར། །སྤྲོས་པ་མེད་པའི་དབང་མཆོག་ནི། །མཎྜལ་བུམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས། །ཚིགས་སུ་བཅད་པས་དབང་སྨིན་བྱ། །ཞེས་སོ།** །འདི་ལ་ཕྱི་ནང་གསང་བ་ཡོངས་རྫོགས་བཞི་ལས། སྤྲོས་མེད་ཀྱི་ཕྱི་ནི། སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཡི་གེའི་དག་པར་བྱེད་པ་དང་། ནང་ནི། སྐྱེ་མེད་ཀྱི་དོན་བུམ་པའི་དབང་གི་གནས་ངེས་པ་བྱ་བ་དང་། གསང་བ་ནི། ཤར་གྲོལ་རིས་མེད་ཀྱི་དོན་མཚོན་པ་དང་། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི། ཆོས་རྣམས་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་ལ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཟླ་བའི་ཚིག་གིས་དབང་བསྐུར་བའོ། **།དེ་ནས་ཤིན་ཏུ་སྤྲོས་པ་མེད་པའི་དབང་བརྡ་དང་རྟེན་འབྲེལ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐུར་བ་ཡང་།** དེ་ཉིད་ལས། **ཤིན་ཏུ་སྤྲོས་པ་མེད་པ་ལ། །འཁོར་འདས་རུ་ཤན་གོང་བཞིན་དབྱེ། །དེ་ཚེ་ནམ་མཁའི་མཚན་ཉིད་ལས། །ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཡང་། །མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ངེས་པར་བརྟག །གལ་ཏེ་སྤྱོད་པ་མ་དག་ན། །རང་རང་མཐུན་པའི་དགེ་བས་སྦྱང་། །དབང་ནི་བརྡ་ལ་བརྟེན་པ་ཡི། །རང་རིག་གསལ་བའི་རང་ངོ་སྤྲད། །བརྡ་གྲོལ་མན་ངག་མཁས་པས་སྦྱར། །ཞེས་སོ།** །འདི་ལའང་ཕྱི་ནང་གསང་བ་ཡོངས་རྫོགས་བཞི་ལས་། ཕྱི་ནི། འཁོར་འདས་རུ་ཤན་འབྱེད་པའོ། །ནང་ནི། ཡེ་ཤེས་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཆེད་དུ་མཎྜལ་ཕུལ་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་རྣམས་སོ། །གསང་བ་ནི། ནམ་མཁའི་ཕྱོགས་བཞིའི་སྒོ་བཞི་ནས་སེམས་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ལ་འཇུག་པའོ། །ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སྐབས་སུ་ནམ་མཁའ་

འདི་ནི་རྒྱ་ཆེར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་གིས་རིག་པ་ཀ་དག་བསམ་ངོ་ལས་འདས་པ་མཚོན་པའོ། །དེ་ནས་རབ་ཏུ་སྤྲོས་པ་མེད་པའི་དབང་ལྷ་སྣང་དང་གཟིགས་སྣང་ལ་བརྟེན་ནས་རིག་པ་མངོན་སུམ་གྱི་དབང་བསྐུར་བ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། རབ་ཏུ་སྤྲོས་པ་མེད་པ་ལ། །སེམས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྒོ་ཕྱེ་ལ། །ལུས་ཀྱི་འདུག་སྣང་ངེས་པར་བཅུམ། །དེ་ལ་གོམས་ཏེ་གཟིགས་སྣང་སྦྱར། །མངོན་གསུམ་རིག་པ་ལུང་གི་བརྡའོ། །ཞེས་སོ། །འདི་ལའང་ཕྱི་ནི་འདུག་སྣང་སྟོན་པའོ། །ནང་ནི་ལྷ་སྣང་སྟོན་པའོ། །གསང་བ་ནི་ཕྱོགས་བཞི་རུ་འདུག་སྣང་དང་། གཟིགས་སྣང་བསྟན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ལ་སྦྱོད་པའོ། །ཡོངས་རྫོགས་ནི་སོང་ཞིག་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་གིས་བརྡ་སྦྲོད་པ་རྣམས་སོ། །དབང་འདི་དག་ལོས་བར་དུ་བཅད་ན་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ལ། ཟླ་བ་དང་ཞག་གིས་བར་དུ་བཅད་ནས་བསྐུར་ཀྱང་འགལ་བ་ནི་མེད་དེ། དང་པོའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་སྐལ་ལྡན་ཡིན་ངེས་ལ་ཞག་གཅིག་གམ་བཞི་ལ་རྫོགས་པར་བསྐུར་ཡང་འགལ་བ་མེད་ལ་ཕལ་པ་ལ་ཟླ་བ་ལ་སོགས་པས་བར་དུ་བཅད་དགོས་ཏེ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་འདིའི་ལུགས་ཀྱིས་མན་ངག་དུམ་བུའི་ལུགས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པས་སྣོད་དྲོད་ཚད་རྟགས་རྣམས་ལ་རྟོག་ཅིང་རིམ་པས་དབང་ཁྲིད་མན་ངག་དང་བཅས་པ་ཐེབས་པར་འདེབས་དགོས་པ་དང་བཀའ་སྲུངས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་གཉན་ཆེས་པས་བཀའ་ཆད་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དབང་བཞི་པོ་འདི་བསྐུར་ནས་རྒྱུད་སྨིན་པའི་དཔེ་ནི། དཔེར་ན་ས་ཞིང་བཟང་པོ་ཞིག་ལ་ས་བོན་སྐྱོན་མེད་བཏབ་ནས་འབྲས་བུ་སྨིན་པ་ལྟར། རིག་པའི་ཞིང་ལ་དང་པོ་སྤྲོས་བཅས་བསྐུར་བས་ས་བོན་བཏབ། དེ་ནས་སྤྲོས་མེད་བསྐུར་བས་མྱུ་གུ་སྐྱེས་ནས་ལོ་འདབ་རྒྱས། དེ་ནས་ཤིན་ཏུ་སྤྲོས་མེད་ཀྱིས་མེ་ཏོག་བཞད། རབ་ཏུ་སྤྲོས་མེད་ཀྱིས་སྐུ་བཞི་ངེས་པའི་འབྲས་བུར་སྨིན་པའོ། །དབང་རྣམས་ཀྱི

རྗེས་ལ་དགའ་སྟོན་ཡོན་དང་བཅས་པས་བླ་མ་དང་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱུག་རྣམས་མཉེས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། ཕྲ་ཊཱི་ཀ་ལས། སྟོན་མོ་མེད་ན་དོན་མི་འགྲུབ། ། དགའ་སྟོན་ཆེན་པོའི་མཆོད་པ་ཡིས། །བླ་མ་དང་ནི་བླ་མའི་འཁོར། །དེ་བཞིན་རང་གི་རྡོ་རྗེའི་སྤུན། །གཅིག་དང་གཉིས་དང་གསུམ་དག་གམ། །ཡང་ན་བརྒྱ་སྟོང་གྲངས་མེད་ལ། །ཚོགས་ནི་དགའ་སྟོན་སྲུས་བྱས་པ། །སྟོན་མོ་ཡོན་དང་བཅས་པ་ཡིས། །རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་མགུ་བྱས་ན། །ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པ་དང་། །ཉེས་པ་ཀུན་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །འཇམ་དཔལ་སྒྱུ་འཕྲུལ་གྱི་ནང་དུ་ཡང་། སླིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དགའ་སྟོན་ཆེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་དབང་བསྐུར་བའི་རྗེས་སུ་ཡོན་དང་དགའ་སྟོན་བྱས་པས། འདིར་ཡང་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ཐོབ་ནས་འདོད་དོན་འགྲུབ་པ་དང་། མ་འོངས་པའི་དུས་ན་དབང་ཕྱུག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། དཔལ་དང་ལེགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་རྒྱུན་རྣམ་པར་བཀོད་པའི་ཞིང་ཁམས་སུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱའོ། །དེའང་དུས་གཞན་དུ་ཚོགས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསགས་པ་བས། དབང་བསྐུར་བའི་སྐབས་སུ་འབུམ་ཕྲག་ལ་སོགས་པའི་འགྱུར་ཆེན་དུ་འཕེལ་ཆེའོ། །དེའི་མཐུས་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་རྡོ་རྗེ་འཆང་གིས་གསུངས་པས། ཚེ་འདི་ཉིད་ལ་བསམ་པ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པ་དང་། ཟས་ནོར་འདུ་བ་ལ་སོགས་པའི་འདུ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་མང་པོ་འབྱུང་བ་ཡང་རྒྱུ་མཚན་དེ་དག་གིས་སོ། །ཚོགས་གཉིས་རྫོགས་ཚེ་སྐུ་གཉིས་འགྲུབ་ལ། དབང་བསྐུར་སྐབས་སུ་ཚོགས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་དང་བླ་མ་མཆོད་ན་ཕན་ཡོན་ཆེ་བ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེའི་སྐབས་སུ་བླ་མ་ལ་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་གཅིག་ཏུ་འདུས་ཏེ་དབང་བསྐུར་བའི་བྱ་བ་མཛད་པ་དང་། བླ་མེད་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་སྐོར་བ་དང་། བདག་ཉིད་ཐར་

བ་ཆེན་པོའི་གྲོང་དུ་འཇུག་པས་ཆེད་དུ་བཀའ་དྲིན་གསོ་བ་ཡིན་པས་ལྷག་པར་བསོད་ནམས་ཆེ་བ་དང་། །འདུ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་གསུམ་གྱི་དུས་ཡིན་པས་ཚེ་འདིར་མཐོང་ཆོས་མངོན་གྱུར་གྱི་དངོས་གྲུབ་སྣ་རེ་ཙམ་ཀྱང་ཐོབ་པ་ཡིན་གསུངས་སོ། །འདི་དང་འབྲེལ་བ་སྟོན་བྱུང་གི་གཏམ་རྒྱུད་ངེས་པ་ཡང་། སྔོན་པས་རབ་ཏུ་སྦྱོས་པ་མེད་པའི་དབང་བསྐུར་མཛད་པའི་དུས་སུ། ཚོགས་བདག་ནག་པོའི་ཞབས་ཞེས་པ་དེས་འབྲས་ཁལ་བརྒྱ་ཕྲག་དྲུག་གིས་བཟའ་བཅའ་བཏུང་དང་མྱང་བའི་ཡོ་བྱད་བསྒྲུབས་ནས། རྣལ་འབྱོར་ཕོ་མོ་ལྔ་བརྒྱ་ལ་ཚོགས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་ཆེན་པོ་བྱས་པས། དེའི་སྐབས་སུ་རྣལ་འབྱོར་མ་གཅིག་གིས། ཨེ་མ་བུ་གཅིག་སྐལ་ལྡན་པ། །ཚོགས་ཀྱི་སྟོན་མོས་མགུ་བ་འདིས། །ཁྱོད་ལ་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པར་ངེས། །བདག་ཀྱང་ཚོགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་བསླེས། །ཞེས་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པའི་ལུང་བསྟན་གནང་བར་ལྟར་ཞག་གསུམ་གྱི་མཚམས་ནས། ཚོགས་ཀྱི་བདག་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་འཁོར་དང་། བ་ལང་ཁྱི་ལ་སོགས་པ་ཇི་སྙེད་པ་ལ་གྲུ་གང་གིས་མ་རེག་པར་འགྲོ་བ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་དབང་བ་ཞིག་ཏུ་གྱུར། ཡང་དེ་བཞིན་དུ་དབང་ཞུས་ནས། ཚོགས་ཀྱི་སྟོན་མོ་དེ་བས་ཀྱང་རྒྱ་ཆེ་བར་བྱས་པས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ནམ་མཁའ་ལ་སྒྲ་དང་བཅས་ཏེ་སོང་ནས། ད་ལྟར་འཛམ་གླིང་ཤར་གྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐ་ཏྲུ་ལ་ཞེས་པའི་ཡུལ་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ། མཁའ་འགྲོ་མ་འབུམ་ཕྲག་བདུན་དང་བཅས་པས་ཚོགས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ལས་སྒྲུབ་པ་སྟེ། ཡ་མཚན་ཅན་གྱི་དངོས་གྲུབ་སྟོན་མོ་ལས་གྲུབ་པའི་ངོ་མཚར་ཅན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་དོ།།

༡༨ གྲོགས་དམ་ཚིག་གི་རིམ་པ་བསྟན་པ།

ཀ༽ དམ་ཚིག་གི་ངོ་བོ་བསྟན་པ།

བཞི་པ་གྲོགས་དམ་ཚིག་གི་རིམ་པ་བསྟན་པ་ལ་དྲུག་སྟེ། དམ་ཚིག་གི་ངོ་བོ། །ངེས་ཚིག ཕན་ཡོན། ཉེས་དམིགས། དབྱེ་བ། བསྲུང་ཐབས་སོ། །དང་པོ་ནི། དབང་ལས་བྱུང་བའི་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བླང་རྣམས། དམིགས་ངེས་པས་སྤང་བྱ་སྤོང་ཞིང་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པར་དམ་འཆའ་བའི་སྡོམ་པས་རྒྱུད་སྡོམ་པ་སྟེ། རྒྱལ་རྫོགས་ལས། ངོ་བོ་སྲུང་བར་བྱེད་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །དམ་ཚིག་གི་ངོ་བོ་ནི། སྔགས་ཀྱི་སྡོམ་པས་རྒྱུད་བསྡམས་པའི་གཉེན་པོའི་དཔུང་དམ་བཅས་པ་ལས་མི་འདའ་བར་བྱེད་པ་ཞིག་གོ།

ཁ༽ ངེས་ཚིག་བསྟན་པ།

ངེས་ཚིག་ནི། དམ་པ་གཉེན་པོ་དེས་རྒྱུད་སྡོམ་པ་ཡིན་ལ། ཚིག་པ་སྡོམ་པ་དེས་ཉེས་ལྟུང་སྲེག་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དམ་ཚིག་མཆོག་གི་རྒྱུད་ལས། དམ་པ་བཅིངས་པར་གྱུར་པ་སྟེ། །ཉོན་མོངས་སྲེག་པས་ཚིག་ཅེས་བརྗོད། །ཅེས་སོ། །འདའ་དཀའ་སྔགས་ཀྱི་ཁས་ལེན་ཉམས་མི་རུང་བར་དམ་ཞིང་ལྷོད་པར་མ་གྱུར་བ་དེ་ཉིད་ཚིག་གིས་བརྗོད་པའམ་དེ་ལས་འདས་ན་རྒྱུད་ཚིག་པར་བྱེད་པས་ན་ཡང་དམ་ཚིག་གོ།

ཀ༽ ཕན་ཡོན་བསྟན་པ།

དམ་ཚིག་ལེགས་པར་བསྲུངས་པའི་ཕན་ཡོན་ནི། གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པ་སྟེ། རང་ཤར་ལས། དམ་ཚིག་ལ་ནི་གང་གནས་པ། །བསམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐར་ཕྱིན་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །དམ་ཚིག་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་དེ་གང་སྒྲུབ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་དམ་པ་མཆོག་གིས་སྤྱན་དང་ སྲས་སུ་དགོངས་ནས་དངོས་གྲུབ་དམ་པའི་མཆོག་གནང་བའོ།།

ང༽ ཉམས་པའི་ཉེས་དམིགས་བསྟན་པ།

ཉམས་པའི་ཉེས་པ་ནི། ཚད་མེད་དེ་རེ་ཞིག་བསྡུ་ན་གཉིས་ལས། ཐུན་མོང་དུ་སྤྱིར་བསྟན་པ་ནི། རང་ཤར་ལས། ཉམས་ན་དམྱལ་བར་ངེས་པར་འགྲོ། །ཞེས་པ་དང་། དམ་ཚིག་ཉམས་པའི་སྣོ་ལྟས་སུ། །མི་བདེ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་འབྱུང་། །ཡམས་དང་འཚོར་བའི་ནད་རྣམས་དང་། །རིམས་ནད་སྣ་ཚོགས་འབྱུང་བར་འགྱུར། །གདོན་དང་ལོག་འདྲེན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། །བསད་ནས་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་འགྲོ། །མིག་གིས་གཟུགས་མི་མཐོང་བར་འགྱུར། །རྣ་བ་འོན་ཞིང་ལས་མི་འགྲུབ། །མཛེ་དང་ཤུ་བའི་ནད་རྣམས་འབྱུང་། །ཚོམ་རྐྱན་རྒྱལ་པོའི་ཆད་པ་འབྱུང་། །གཞན་ལ་མེད་པའི་རིམས་ནད་འབྱུང་། །བུ་དང་ཆུང་མ་འཆི་བར་སྟོན། ཡུལ་རྣམས་ཐམས་ཅད་དབྲར་ལྷུང་ཞིང་། །བྲེས་པ་དོན་མེད་ཆེན་པོར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །གོང་གི་རང་ཤར་གྱི་ལུང་དོན་ལྟར་དམ་ཚིག་ཉམས་ན་ཚེ་འདིར་མི་འདོད་སྣ་དགུ་འབྱུང་བས་མི་ཚད་ཕྱི་མ་རྡོ་རྗེའི་དམྱལ་བར་བསྐལ

ཆེན་གྲངས་མེད་དུ་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་ངོ། །ཁྱད་པར་དམིགས་སུ་བཀར་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། བླ་མ་སྨད་པ། སྤུན་སྲིད་སྨད་པ། གསང་སྒོ་འཆོལ་བའོ། །དང་པོ་ནི་བླ་མ་ལ་དམ་ཉམས་ན་ཉེས་པ་ཚད་མེད་དེ། རྒྱལ་རྫོགས་ལས། སློབ་དཔོན་དག་ལ་སྨོད་པ་ནི། །དཔེར་ན་སྨུན་ཁྲུང་སྦྲོན་བཤད་ན། །མཐོང་བའི་གོ་སྐབས་མེད་པ་བཞིན། །མནར་མེད་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་དུ། །སྡུག་བསྔལ་ཉམ་ཐག་ཡུན་རིང་གནས། །བསྐལ་པ་མང་པོར་མྱོང་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་ཡུལ་མཆོག་ཏུ་གཉན་པའི་ཕྱིར་ཡེ་མ་ཉམས་བ་དགོས་ཏེ། ལན་ཅིག་དམ་དེ་ཉམས་ན་བསྐང་དང་འགྱོད་ཚངས་ཅི་བྱས་ཀྱང་སྒྲིབ་པ་སྲབ་ཏུ་འགྲོ་བ་ཙམ་ལས་དམ་ཚིག་སོར་མི་ཆུད་པས་འོ་བརྒྱལ་ཡང་དམྱལ་བར་ལན་ཅིག་འགྲོ་དགོས་ཏེ། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་སྙིང་གི་མེ་ལོང་ལས། ཉམས་ན་མེ་བཞིན་ཐམས་ཅད་ཚིག་པར་བྱེད། །གསང་སྔགས་དོན་སྟོན་རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་ལ། །རིན་ཆེན་གསེར་ནི་རང་ལུས་ཙམ་ཕུལ་ཡང་། །དམ་ཚིག་ཉམས་གྱུར་མི་སྐྱོང་ཚིག་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །སྤྱིར་དམ་ཚིག་དང་སྡོམ་པའི་ཁྱད་པར་ནི། དམ་ཚིག་ནི་འདའ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། སྡོམ་པ་ནི་བྱ་བ་དང་མི་བྱ་བའི་ངེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་སྨོན་འཇུག་གཏོང་བ་ལ་སོགས་པ་འདའ་བ་མི་རུང་བའི་ཆ་ཐམས་ཅད་དམ་ཚིག་དང་། གནང་བཀག་ལ་དཔྱད་ནས་འཇུག་ལྡོག་གཉིས་བྱེད་དགོས་པའི་ཆ་ཐམས་ཅད་སྡོམ་པའོ། མདོར་ན་སྡོམ་དམ་ཚིག་གཉིས་ཀ་ངོ་བོ་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་ལྡོག་པས་ཕྱེས་པ་ཙམ་མོ། །འདི་ནས་དམ་ཚིག་གི་རྣམ་གྲངས་ཁྱད་པར་དུ་དམིགས་སུ་བཀར་ནས་བླ་མ་སྨད་པ་སོགས་གསུངས་ན། བླ་མ་སྨད་པ་དེ་འདྲའི་ཉེས་པ་ཆེ་བ་དང་། བླ་མ་དེ་འདྲའི་ཡུལ་གཉན་པ་ཅིའི་ཕྱིར་སྙམ་ན། སྤྱིར་བླ་མ་ལ། སྤྱི་དང་འདྲེན་དང་དམ་ཚིག་དབང་། །ཉམས་ཆགས་བསྐང་དང་ཤེས་རྒྱུད་འགྲོལ། །མན་ངག་ལུང་གི་

སློབ་དཔོན་ནོ། །ཞེས་དྲུག་ཏུ་གསུངས་ཀྱང་དེ་དག་བསྡུ་ན་གསུམ་དུ་འདུ་བ་ལ་བཀའ་དྲིན་སུམ་ལྡན་གྱི་བདག་ཉིད་ཅེས་བྱ། རྩ་བའི་བླ་མས་དབང་བསྐུར་རྒྱུད་བཤད་མན་ངག་སྟོན་པས་བཀའ་དྲིན་སུམ་ལྡན་ནོ། །འཇིག་རྟེན་གྱི་ཟས་ནོར་ཙམ་དང་འཇིགས་པ་ཕྲན་ཚེགས་ལས་སྐྱོབ་པ་ལ་ཡང་དྲིན་ཆེན་བརྩི་ན་བླ་མས་ནི་ཚེ་རབས་གཏན་གྱི་འཇིགས་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་སེལ་བའི་ཐབས་དང་གདམས་པ་བསྟན་པས། རང་ཉིད་ལ་དགོས་པའི་གདམས་པ་ལོན་རྗེས་ཧི་མི་སྙམ་པའི་སེམས་སྐྱེས་ནས་བསྟི་སྟང་དང་ཞུ་དུད་མི་བྱེད་པ་ནི་བླ་མར་འཛིན་པའི་ཁྱུར་བོར་ནས་བཀླས་པ་ཡིན་པས། དེའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་འབྱུང་བའོ། །འདི་ཉེས་དམིགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་གསང་སྔགས་ཀྱི་རྩ་ལྟུང་བཅུ་བཞིའི་དང་པོར་བཞག་པའོ། །རྩ་ལྟུང་ཞེས་པ་ནི་ལྗོན་ཤིང་ལ་སོགས་པའི་རྩ་བ་བཏོན་ན་སྡོང་པོ་ཡལ་ག་ལ་སོགས་པ་ནས་འབྲས་བུའི་བར་ཐམས་ཅད་མེད་པར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་པའི་རྩ་བ་བཏོན་ན་གོང་མའི་ཡོན་ཏན་སྐྱེད་བ་ལ་སྒྲིབ་ཅིང་འོག་ནས་འོག་ཏུ་དམྱལ་བ་ལ་སོགས་པར་ལྟུང་བའམ་ལྟུང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་ན་རྩ་ལྟུང་ངོ། །སྙིང་ནས་སློབ་དཔོན་སྨད་ནས་བཤགས་སྡོམ་གྱི་དུས་ཐོག་ལ་སོར་ཆུད་པ་ཞིག་མ་བྱུས་ན་དེའི་གང་ཟག་དེ་རྡོ་རྗེའི་དམྱལ་བར་འགྲོ་ངེས་པར་ཡིན། བླ་མ་དང་འགལ་ཉམས་སོང་ནས་བཟུང་སྟེ་གསང་སྔགས་གང་སྒྲུབ་ཀྱང་དངོས་གྲུབ་མི་འབྱུང་སྟེ། ཀོ་ས་ལའི་རྒྱན་ལས། སྙིང་ནས་སློབ་དཔོན་སྨོད་པ་དག །བསྒྲུབས་ཀྱང་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྡོ་རྗེའི་སློབ་དཔོན་དང་འགལ་བའི་རྩ་ལྟུང་གི་ཚད་ལ་སླེབས་ན་མཚམས་མེད་བས་ཀྱང་ཉེས་པ་ཆེ་སྟེ། ཆོས་སྤྱངས་དང་མཚམས་མེད་པ་བསགས་པས་ཀྱང་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་སྒོར་ཞུགས་ནས་བླ་མའི་བཀའ་བཞིན་ཉེས་ལྟུང་གིས་མ་གོས་པར་བསྒྲུབས་ན་དངོས་གྲུབ་

ཐོབ་པའི་ཚུལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དུས་ཐོག་ནས་སླར་གསོ་ཐབས་ལ་འབད་ནས་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཆ་སྦྱོང་ནུས་ཀྱང་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པ་ལ་འགོར་འགྱངས་འགྲོ་ངེས་ཡིན་པས་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་བླ་མའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་དང་འགལ་བ་མི་ཤོར་བར་བཀའ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་པ་གལ་ཆེའོ། །མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་བླ་མས་ཡུལ་དུས་གནས་སྐབས་ལ་དགོངས་ནས་གསུང་བའི་དོན་ལྡན་གྱི་བཀའ་མ་བསྒྲུབས་ན་བདེ་གཤེགས་བཀའ་འདས་ཀྱི་རྩ་ལྟུང་གཉིས་པ་དེ་ཡང་འབྱུང་ངོ་། **།མཆེད་ལ་བཞི་སྟེ། སྤྱིའི་མཆེད་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་སོ་ཙོག་གི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་དོ། །ཉེ་བའི་མཆེད་སྔགས་ལ་ཞུགས་པ་དང་དེའི་ནང་ནས་ཆོས་རྒྱུད་གཅིག་པ་རྣམས་སོ། །འདྲེས་པའི་མཆེད་བླ་མ་གཅིག་པའི་སློབ་མ་རྣམས་སོ། །ཤིན་ཏུ་འདྲེས་པའི་མཆེད་དཀྱིལ་འཁོར་གཅིག་དང་མར་མེ་གཅིག་ལ་བལྟ་ཞིང་བུམ་པ་གཅིག་ལ་དབང་གྲལ་གཅིག་ཏུ་དབང་དང་གདམས་པ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཞུས་པའི་སྤུན་སྲིང་རྣམས་ཏེ། རང་ཤར་ལས། རྡོ་རྗེའི་སྤུན་ལ་དོན་བཞིས་བསྟན། །སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་འདྲེས་པ་དང་། །དཀྱིལ་འཁོར་བུམ་པ་འདྲེས་པའོ། །ཞེས་སོ།** །ཡང་ན་མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའི་རིགས་གཅིག་གིས་བསྡུས་པས་སྤྱིའི་མཆེད་དང་། སྐྱབས་མཆོག་གསུམ་ལ་བཟུང་བའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་རིང་བའི་མཆེད་དང་། སྤྱིར་གསང་སྔགས་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་སྡོམ་པ་ལ་གནས་ཚད་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཆོས་བརྒྱུད་གཅིག་གིས་སྦྲེལ་བ་ཉེ་བའི་མཆེད་དང་། བླ་མ་གཅིག་ལ་བརྟེན་པའི་སློབ་མ་དེ་འདྲེས་པའི་མཆེད་དང་། བླ་མ་གཅིག་ལ་བརྟེན་དཀྱིལ་འཁོར་གཅིག་གིས་བསྡུས་ན་རིགས་གཅིག་པའི་སྤུན་ཤིན་ཏུ་འདྲེས་པའི་མཆེད་ལྕམ་མོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་མཆེད་ལ་དམ་ཚིག་ཉམས་ན་ཉེས་པ་ཚད་མེད་དེ། རྒྱལ་རྫོགས་ལས། རྡོ་རྗེའི་མཆེད་དང་ལྕམ་དྲལ་ནི། །བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་འགྲོགས་པའི་སྤུན། །ཆོས་

ཉིད་བྱུང་ཚུལ་སྨོན་ལམ་མཐུས། རྡོ་རྗེའི་དམ་ཚིག་ལུ་གུ་རྒྱུད། །རྟག་ཏུ་དེ་དང་མི་འབྲལ་བས། །དེ་ལ་བཀློག་ཅིང་འཁྲུ་བ་ནི། །རང་ལ་རང་གིས་མཚོན་བཏབ་ན། །རང་སྲོག་ཚེ་རབས་ལྔ་བརྒྱའི་བར། །རང་གིས་གཅོད་ཅིང་ཕུང་བར་འགྱུར། །ཚེ་འདིར་མི་བདེ་སྣ་ཚོགས་པ། །མི་འདོད་བཞིན་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར། །འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་དག་ཏུ་ཡང་། །ངན་སོང་གསུམ་དང་མི་ཁོམ་པའི། །སྡུག་བསྔལ་རྒྱུད་ལ་སྨྱོང་བར་འགྱུར། །ཡུན་རིང་དག་ཏུ་མི་ཐར་ཞིང་། །ཤིན་ཏུ་ཉམ་ཐག་སྨྱོང་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྐལ་ལྡན་རྡོ་རྗེའི་མཆེད་ལྕམ་ལས་དང་སྨོན་ལམ་གཅིག་གིས་མཉམ་དུ་ཚོགས་པས་དཀྱིལ་འཁོར་གཅིག་ལ་བརྟེན། མར་མེ་གཅིག་ལ་བལྟས། བུམ་པ་གཅིག་གི་བདུད་རྩིའི་དངོས་གྲུབ་མཉམ་དུ་ཞུས་པའི་ཆོས་གྲྭ་གཅིག་གི་ནང་ནས་དབང་གདམས་པ་མང་པོ་མཉམ་དུ་ཞུས་པར་བྱས་ཆོ་སྦྱོའི་མཆེད་ཡིན་པས་མ་ཚད། རིང་བའི་མཆེད། ཉེ་བའི་མཆེད། འདྲེས་པའི་མཆེད། ཤིན་ཏུ་འདྲེས་པའི་མཆེད་དང་བཅས་པར་གྱུར་པ་ཡིན་པས། ཕྲག་དོགས་ལ་སོགས་པས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་པ་དང་། ཁྲོ་ཞིང་བརྡེགས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ལྐོག་ནས་ངན་སྨོད་སོགས་བྱས་ན་བླ་མ་ཙམ་ཞིག་ཡུལ་མ་གཉན་རུང་རྩ་ལྟུང་གསུམ་པའི་ནང་དུ་འགྲོ་ངེས་ཅན་ཡིན་པས་མི་ཤེས་པའི་དབང་གིས་རྩ་ལྟུང་གསུམ་པ་རིན་གྱིས་ཉོ་མི་རུང་ངོ་། །གསང་སྔགས་འཆོལ་བའི་ཉེས་པ་ནི། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རྫོགས་ཆེན་ཨ་ཏིའི་གསང་ཆེན་འདི། །བློ་དམན་རྣམས་ལ་བསྒྲགས་གྱུར་ན། །དཔེར་ན་གཙུབ་ཤིང་མེ་གཙུབས་ན། །གཙུབ་ཤིང་ཉིད་ཀྱང་འཚིག་བར་འགྱུར། །

གཞན་ཡང་མཚན་མར་གྱུར་པ་སྲེག །གསང་སྔགས་ངེས་དོན་མེ་དང་འདྲ། །

སྐལ་བ་ཆུང་ཞིང་ཤེས་རབ་དམན། །བློ་ངན་རྒྱུ་འབྲས་སྨོངས་པ་རྣམས། །

རྫོགས་ཆེན་དོན་ལ་སྦྱར་འདེབས་ན། །ངན་སོང་གསུམ་དུ་འཕང་བར་འགྱུར། །ངེས་དོན་མ་རྟོགས་སྡུག་བསྔལ་སྤྱོད། །གསང་བ་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་ཡང་། །སྣ་བྱེད་ལྟེ་ལ་ཞིང་རྨོ་ཞིང་། །སྡུག་བསྔལ་ཆེན་པོ་སྤྱོད་བར་འགྱུར། །དེ་ཕྱིར་ངེས་པའི་དོན་འདི་གསང་། །ཀླུང་ཕྱོགས་ཙམ་དུའང་བསྒྲག་མི་བྱ། །ཡུན་རིང་དག་ཏུ་མི་ཐར་བའི། །སྡུག་བསྔལ་ཤིང་ཏུ་ཉམ་ཐག་སྤྱོད། །ཞེས་སོ། །འདི་སྒྱུ་འཕྲུལ་རྩ་བའི་དམ་ཚིག་ལྔ་བ་དང་རྩ་ལྟུང་གི་བདུན་པ་ཡིན། སྒྱུ་འཕྲུལ་རྩ་བའི་དམ་ཚིག་ལྟར་ན་གསང་བའི་དངོས་པོ་བཅུ་སྟེ། སྤྱིར་གསང་བཞི། བར་གསང་བཞི། གསང་བར་འོས་པ་དང་། གསང་བ་གཉེར་གཏད་པ་དང་བཅུའོ། །རྩ་ལྟུང་བདུན་པ་ལྟ་བ་ཟབ་མོ་བློ་དམན་དང་ཐེ་ཚོམ་ཅན་ལ་གསང་དགོས་པ་དང་། སྤྱོད་པ་བརླང་པོ་གསར་དུ་ཞུགས་པ་རྣམས་དང་ལོག་ལྟ་ཅན་ལ་གསང་དགོས་པ་དང་། ཡི་དམ་ལྷ་ཡི་མཚན་སྔགས་དང་དེ་གྲུབ་པའི་རྟགས་མཚན་གཞན་ལ་གསང་དགོས་པའོ། །ཁྱད་པར་དུ་རྫོགས་ཆེན་ཨ་ཏིའི་གསང་བ་གཞན་སྣོད་མིན་ལ་བསྒྲགས་ན་གསང་སྒྲོག་གི་ཉེས་པ་ཆེན་པོ་འབྱུང་ངོ་།།

ཅ༽ དབྱེ་བ་བསྟན་པ།

ལྟ་བ་དབྱེ་བ་ནི། ས་མ་ཡ་འབུམ་སྡེ་ལྟ་བུ་རྣམ་གྲངས་དཔག་ཏུ་མེད་ཀྱང་སྐབས་འདིར་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་དེ། རྩ་བ། ཡན་ལག གསང་བ་རྒྱལ་པོའི་དམ་ཚིག་གོ། །དང་པོ་ནི་ཐལ་འགྱུར་ལས། དབང་རྟེན་པ་ཡི་དམ་ཚིག་ལ། །བྱེ་བྲག་བརྗོད་དུ་མི་ལང་ཡང་། །མདོར་བསྡུས་སྐུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས། །རྣལ་འབྱོར་ལུས་ངག་ཡིད་ལ་སྦྱར། །ཞེས་སོ། །སྐུའི་དམ་ཚིག་ཏུ་ལུས་ཀྱིས་མི་དགེ་

བ་རྣམས་བསྲུང་ཞིང་དགེ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། ལུས་ལྷར་དམིགས་ཤིང་ཁྱད་པར་དུ་ལྷ་སྔྲངས་གསུམ་ལས་མི་གཡོ་བར་བྱའོ། །གསུང་གི་དམ་ཚིག་ཏུ་ངག་གིས་མི་དགེ་བ་རྣམས་བསྲུང་ཞིང་དགེ་བ་ལ་སྦྱར་ཏེ་སྔགས་བཟླས་པ་དང་ཁྱད་པར་དུ་སྨྲ་བ་གཅད་པར་བྱའོ། །ཐུགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་ཏུ་ཡིད་ཀྱིས་མི་དགེ་བ་རྣམས་བསྲུང་ཞིང་དགེ་བ་ལ་སྦྱར་ཏེ་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་དོན་སྒོམ་པ་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཅི་ལའང་མི་རྟོག་པར་བྱའོ། །ཕན་གདགས་གནོད་པ་སྤང་བའི་གཞི་དེ་ལུས་ཡིན་པ་དང་། དགེ་མི་དགེའི་ཆོས་དང་རྣམ་འགྱུར་ངག་ལ་བརྟེན་པ་དང་། འཁོར་བ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིད་ཡིན་པས། སྒོ་གསུམ་པོ་འདིའི་སྟེང་ནས་རྩ་བའི་དམ་ཚིག་བསྒྲུབ་བྱར་གཟུང་དགོས་ལུས་ཀྱིས་སྦྱིར་མི་དགེ་སྤངས་ནས་དགེ་བ་སྒྲུབ་རྒྱུ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་སྐུའི་དམ་ཚིག་ཏུ་བླ་མ་དང་ལྷ་ལ་གུས་པས་མཆོད་པ་དང་། མཆེད་ལྕམ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཚོན་པའི་བླ་མའི་སྐུའི་གདུལ་བྱར་གྱུར་པའི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་གནོད་པ་སྤངས། རྣམ་སྨིན་གྱི་ལུས་ཀྱི་སྣང་ཞེན་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་སྦྱངས། ངག་གི་མི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་སྤངས། དེ་སྟེང་གསུང་གི་དམ་ཚིག་སྔགས་དང་ཕྱག་རྒྱ་རྒྱུན་མི་གཅད། བླ་མས་ཅི་གསུང་བསྒྲུབ་མཆེད་གྲོགས་ཀྱི་ངག་མི་གཅག་ཡིད་ཀྱི་ཉེས་པ་སྦྱིར་བཏང་བ་སྤངས་པས་མི་ཚད་ཐུགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་སྣ་མ་ཡ་འབུམ་སྡེ་ལ་སོགས་སློས་ཅི་དགོས་དང་། གསང་བ་གཞན་ལ་མི་སྤེལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་གནས་སྦྱང་། བླ་མ་དང་ཐུགས་ཡིད་གཅིག་ཏུ་བསྲེ། དུས་རྟག་ཏུ་སྒོམ་མེད་བྲྀ་བྲལ་ལྷུན་རྫོགས་རྫོགས་ཆེན་གྱི་ལྟ་བ་དང་མི་འབྲལ་བའི་ཐོག་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒོ་མང་པོ་ལ་སྦྱོད་པ་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དམ་ཚིག་ལ་རྣམ་གྲངས་མང་ཡང་འདིར་བརྒྱད་དུ་འདོད་དེ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་ལ་རྟག་ཏུ་མཆོད་ཅིང་བཀུར་སྟི་རྒྱུན་མི་བཅད་པ། རྡོ་རྗེའི་སློབ་དཔོན་མི་སྨད་པ། རྡོ་རྗེའི་མཆེད་ལ་མི་

ཕྲོ་བ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འཚེ་བ་སྤང་ཞིང་བྱམས་པ་བསྒོམ་པ། མི་དགེ་བ་བཅུ་སྤང་བ། དགེ་བ་བཅུ་ལ་སྤྱོད་པ། ཕ་མ་ལ་བཀུར་སྟི། རྗེས་སུ་མ་གནང་བར་གསང་བ་བསྒྲག་པ་ལས་བསྲུང་བའོ། །ཇི་སྐད་དུའང་རྩལ་རྫོགས་ལས། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ནི་སྤང་མི་བྱ། །དགེ་སྤྱོད་མི་དགེ་སྤྱོད་མི་བྱ། །རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་སྨད་མི་བྱ། །ཞེས་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་ལས། དམིགས་བ་བླ་མ་རྡོ་རྗེ་མཆེད། །བསྲུང་བའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་དབྱེ། །ཞེས་པ་དང་། སྔ་མ་ལས། རང་རིག་བསྐྱེད་པའི་སློབ་དཔོན་ལ། །ཤིན་ཏུ་གཙོ་བོས་བླང་བར་བྱ། །ལུས་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཕ་མ་ལ། །བཀུར་སྟི་རིམ་གྲོ་རྒྱུན་མི་བཅད། །རྡོ་རྗེའི་མཆེད་དང་ལྕམ་དྲལ་ནི། །བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་འགྲོགས་པའི་སྤུན། །ཞེས་པ་དང་། ཁམས་གསུམ་རིགས་དྲུག་སེམས་ཅན་ལ། །སྙིང་རྗེའི་རྒྱུན་ཐག་མི་གཅད་དོ། །ཞེས་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་ལས། གཞན་ཡང་དམ་ཚིག་སྡོམ་པ་བཞད། །བླ་མ་སངས་རྒྱས་མཆོད་པའི་རྟེན། །ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ཡི་དམ་ལྷ། །རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་མ་རྣམས་ལ། །ཚོགས་དང་མཆོད་པ་རྒྱུན་མི་གཅད། །བླ་མ་མཚན་ཉིད་ལྡན་མཐོང་ན། །བསྟོད་དང་མཆོད་པ་རྫོགས་པར་བྱ། །བུད་མེད་མི་སྨད་ཕྲ་མི་བྱ། །ཕུང་པོ་མི་སྨད་ཡི་དམ་བསྟེན། །དཀྱིལ་འཁོར་དང་ནི་ཐུགས་དང་ལྷ། །ཕྱག་རྒྱ་བསྟེན་པ་ཡང་དག་ཉིད། །དད་ཅན་ཚོགས་གཉིས་མི་བཅག་ལ། །དགེ་ལྡན་སེམས་ནི་མི་དཀྲུག་སྟེ། །སྡོམ་ལྡན་དམ་ཚིག་གནས་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་ཆེན་པོ་བརྒྱད། ཕྲ་མོ་བཅོ་ལྔ་དང་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་ནི་འདིར་བསྲུང་བྱའི་ཡན་ལག་ཏུ་ངེས་པའོ། །ཕྲ་མོ་བཅོ་ལྔ་ཡང་ཆེན་པོ་བརྒྱད་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་བརྒྱད་ཁོ་ནའོ། །དེ་ཡང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་བླ་མ་དང་མཆེད་རྣམས་ནི་ངོ་བོར་བསྟན་ལ། ལྷ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་

དང་ཕུང་པོ་དང་མཁའ་འགྲོ་རྣམས་ནི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དུ་འདུས་ཤིང་བུད་མེད་ནི་མཁའ་འགྲོར་འདུས་ལ། ཕྱག་རྒྱ་ཡང་དེར་འདུས་ཤིང་ཚོགས་མི་བཅག་པ་ནི་དགེ་བཅུར་འདུས་ལ། སེམས་མི་དཀྲུག་པ་མི་དགེ་བ་བཅུ་སྤོང་བར་འདུས་པ་ཡིན་ནོ། །སྔགས་སྤྱིའི་ལུགས་ལ་རྩ་བ་དང་། ཡན་ལག་གི་དམ་ཚིག་གཉིས་སུ་ཕྱེས་ནས་བཤད་ལ། དེ་ལས་རྩ་བའི་དམ་ཚིག་གོང་དུ་བཤད་པར་ལྟར་བླ་མེད་ཐམས་ཅད་ལ་རྩ་བ་བླ་མའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་ལ་གསུམ་གསུམ་དུ་ཕྱེས་པའི་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་ནོ། །ཡན་ལག་གི་དམ་ཚིག་ནི་ཤེས་བྱ་ལྔ་དང་། བླང་བྱ་ལྔ་དང་། མི་སྤང་བ་ལྔ་དང་། སྤྱད་བྱ་ལྔ་དང་། བསྒྲུབ་བྱ་ལྔ་སྟེ་ཉེར་ལྔའི་དབྱེ་བ་དང་། དམིགས་བསལ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་སྐབས་འདིར། རྟོགས་བྱེད་ལྟ་བའི་དམ་ཚིག་དང་། སྤྱོད་པ་རྒྱུད་ཀྱི་དམ་ཚིག་དང་། བསྒྲུབ་པ་སྤྱི་ཡི་དམ་ཚིག་དང་། ཐུན་མོང་སྤྱི་ཡི་དམ་ཚིག་དང་། སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་དང་། ཡན་ལག་ཁྲངས་ཀྱི་དམ་ཚིག་དང་། གཞལ་མདོ་ངེས་པའི་དམ་ཚིག་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་མང་ཡང་གཙོ་ཆེར་ཡན་ལག་གི་ཕྱོགས་ནས་འདིའི་ལུང་གི་དངོས་བསྟན་ངོ་བོ་བརྒྱད་དུ་འདུས་པའོ། །འོན་ཀྱང་སྡོམ་པ་གསུམ་ཀ་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་དུ་བསྡེབ་ཚུལ་དང་། གནས་འགྱུར་མི་འགྱུར་གྱིས། གང་ཟག་སོ་སོའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོགས་སྒོམ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པ་ཡིན་པས། དབང་རྣོན་སྔགས་སྡོམ་ནས་གཅིག་ཆར་དུ་འཇུག་པ་དང་། དབང་འབྲིང་བྱང་སྡོམ་ནས་འཇུག་པ་དང་། དབང་རྟུལ་རིམ་འཇུག་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ། །དེས་ན་སྔོན་ལྡན་མིན་པའི་སློབ་མའམ་མོས་སྤྱོད་པ་རྣམ་རིག་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་གིས་དབང་བསྐུར་ཐོབ་པ་ཙམ་གྱིས་སྡོམ་ཇུས་འོག་མ་གཉིས་ཀ་སྔགས་ལ་གནས་མི་འགྱུར་ཡང་། མཐར་གྱིས་སྡོམ་གསུམ་གནས་འགྱུར་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ་བཞེད་པའི་

ལུགས་ལྟར་གོ་དགོས་སོ། །གསུམ་པ་གསང་བ་རྒྱལ་པོའི་དམ་ཚིག་ནི། འཁྲུལ་སྣང་རྨི་ལམ་དང་འདྲ་བའི་སྣོད་བཅུད་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཞི་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ངང་ལས་མི་འདའ་བ་དང་། ཚོགས་དྲུག་ཡུལ་དང་དབང་པོས་བསྡུས་པ་ལ་བླང་དོར་དང་འཛིན་ཞེན་མེད་པར་ཆོས་ཉིད་བྱ་བ་དང་བྲལ་བའི་ངང་དུ་ཕྱུལ་བར་བཞག་པ་ལས་མི་འདའ་བ་དང་། རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་འོད་གསལ་གྱི་སྣང་བ་དང་བཅས་པ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་རྟོགས་པའི་ངང་དང་མི་འབྲལ་བ་དང་། ཆོས་སོ་ཙོག་རྩ་བ་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་པུའི་ངང་ལས་འབྱུང་། ངང་ལ་སྣང་། ངང་དུ་གྲོལ་བ་ལས་གཞན་མེད་པར་ཐག་བཅད་པ་སྟེ་དམ་ཚིག་གི་ཆིངས་ཆེན་པོ་བཞི་ནི་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་འདིའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་སུ་བསྟན་པ་སྟེ། རིན་པོ་ཆེ་སྤུངས་པའི་རྒྱུད་ལས། དེ་ཉིད་བསྟན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ། དམ་ཚིག་རྣམ་གཉིས་བསྲུང་བར་བྱ། །འདི་ཀུན་སྔོན་དུ་བྱས་པ་ཡིས། །ཐེག་མཆོག་རྒྱལ་པོའི་ནང་དུ་འཇུག །ཅེས་པ་དང་། ཁྲིགས་ཆོད་ཀྱི་དམ་ཚིག་ཏུ་མེད་པ་དང་ཕྱལ་བ། ཐོད་རྒལ་གྱི་དམ་ཚིག་ཏུ་ལྷུན་གྲུབ་དང་གཅིག་པུ་སྟེ། སོ་སོར་དབྱེ་བ་ནི། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་དུས་བསྲུང་བའི་མཚམས་འདས་པའི། །མེད་དང་གཅིག་པུ་ཕྱལ་པ་ཡི། །དེ་ཡི་གྲོགས་སུ་དེ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་དང་། རྩལ་རྫོགས་ལས། ཤེས་རབ་ཆེན་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་ནི། །མེད་པ་ཉིད་ལ་མེད་པ་སྤྱོད། །གཅིག་པུ་ཉིད་ལ་གཅིག་པུ་ཉིད། །ཕྱལ་པ་ཉིད་ལ་ཕྱལ་པ་ཡས། །ལྷུན་གྲུབ་ཉིད་ལ་ལྷུན་གྲུབ་སྟེ། །དམ་ཚིག་དམ་ཚིག་ཅེས་བྱ་བ། །གུད་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །རང་གི་སྣང་བའི་དོན་རྟོགས་ན། །དམ་ཚིག་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །ཡང་གསང་མན་ངག་གི་སྡེ་ལ་ཡེ་ནས་ཉམས་པ་མེད་པར་བསྲུང་བ་རྒྱལ་པོའི་ལུགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་ནི། ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་བསྲུང་མཚམས་བྲལ་བའི་དམ་ཚིག་སྟེ།

འདར་བྱ་འདར་བྱེད་ཀྱི་དམིགས་པ་མེད་པས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་བཞུགས་ཚུལ་གང་ཡིན་པ་དམ་ཚིག་གི་ཆིངས་ཀྱིས་བཅིངས་པ་ཙམ་མོ། །ཀ་དག་ཁྲེགས་ཆོད་ཀྱི་དམ་ཚིག་ལ། མེད་པ་དང་། ཕྱལ་བ་གཉིས། ལྷུན་གྲུབ་ཐོད་རྒལ་གྱི་དམ་ཚིག་ལ། ལྷུན་གྲུབ་དང་། གཅིག་པུ་གཉིས་སོ། །ངོ་བོ་ཀ་དག་སྤྲོས་བྲལ་རང་བྱུང་ཆེན་པོའི་དམ་ཚིག་ནི། བསྲུང་མཚམས་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་ལས་མི་གཡོ་བ་འདར་ཉམས་ཀྱི་རྣམ་རིག་ཅན་གྱི་སྣང་བརྟག་ཤེས་བྱའི་ཆོས་ལས་འདས་པ་བྱར་མེད་ལྷུན་རྫོགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་ངོ་བོར་གནས་པ་ཡིན་པས་ན་མེད་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཕྱི་ནང་ཡུལ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ངང་ནས་སྒོ་ལྔ་རང་ཡན་གྱི་རིག་པ་ལ་སླམ་བྱེད་ཀྱི་བློའི་ཞེན་པ་མི་འཇུག་པར་ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཉིད་ཡངས་པ་ཆེན་པོར་ལ་བཟླས་པས་ཐག་ཆོད་པ་དེ་ནི་ཕྱལ་བའོ། །དེ་གཉིས་ནི་ཁྲེགས་ཆོད་ཀྱི་དམ་ཚིག་གོ །དེ་ལྟ་བུའི་ཀ་དག་ཁྲེགས་ཆོད་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀ་དག་གི་གདངས་དེ་ལ་མཁྱེན་ཆ་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོགས་རང་བཞིན་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་གནས་པ་ཆོས་ཅན་སྣང་བ་བཞིའི་ཉམས་ལེན་དང་མི་འབྲལ་བ་ནི་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དམ་ཚིག་དང་། དམ་ཚིག་དང་དམ་ཚིག་མ་ཡིན་པ་དང་། སྡོམ་པ་དང་སྡོམ་པ་མ་ཡིན་དང་། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་དང་། ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་། འབྲུལ་བ་དང་མ་འབྲུལ་བ་ལ་སོགས་པ་བློ་དང་སླམ་བྱེད་ཀྱིས་འཇལ་བའི་ཕོ་རྟོད་ཀྱི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་བློས་མཚོན་ཐབས་བྲལ་བའི་ཆོས་ཉིད་གཅིག་ཏུ་གནས་གྱུར། བལྟས་པས་མཐོང་དུ་མེད་པས་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་གནས་གྱུར། ཚིག་གིས་མཚོན་པ་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་དུ་གནས་གྱུར་པས་གཡོ་མེད་ཐིག་ལེ་ཉག་གཅིག་ཏུ་བཞུམས་པ་ནི་གཅིག་པུའོ། །དེ་ནི་ཐོད་རྒལ་གྱི་དམ་ཚིག་ལྷུན་གྲུབ་དང་། གཅིག་པུ་གཉིས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་དེའི་ཤེས

རྒྱུད་ལ་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་འདུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདས་ཉམས་ཀྱི་མཁན་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་བཞུགས་ཚུལ་གྱི་གདེངས་རྙེད་པས་དེ་ལྟ་བུའི་བསྲུང་མཚམས་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་ཉིད་ལ་དམ་ཚིག་ཅེས་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་བཞག་པའོ། །འོན་ཀྱང་དེའི་ཚད་དུ་མ་ཐོན་པས་སྐད་ཆ་མཐོ་སྙེགས་བྱས་ནས་བཤད་ཀྱང་ལྟ་སྤྱོད་ཡ་བྲལ་ན་མི་རུང་ངོ་། །དེས་ན་ཨོ་རྒྱན་ཆེན་པོས། མ་འོངས་པ་ན་ཚིག་གི་གདེངས་ནི་ཤེས་ལ་ལྟ་བའི་གདེངས་མ་རྙེད་པ་མང་པོ་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་ཞེས་གསུངས་པས་ལྟ་སྤྱོད་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེའོ།།

ཆ༽ སྲུང་ཐབས་བསྟན་པ།

ཀ། གཏན་ནས་མི་ཉམས་པར་སྲུང་བ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོའི་ལུགས་བཤད་པ།

དྲུག་པ་བསྲུང་ཐབས་ལ་གཉིས་ཏེ། གཏན་ནས་མི་ཉམས་པར་བསྲུང་བ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོའི་ལུགས་དང་། ཉམས་ན་ཕྱིར་བཅོས་ཀྱིས་བསྲུང་བར་རིན་ཆེན་བུམ་བཟང་གི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ནི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ཏེ་ཕན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་མཐོང་བ། ངོ་ཚ་དང་ཁྲེལ་ཡོད་ཆེ་ལ། དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་དག་པས་སྤང་བླང་ངེས་པའི་མཚམས་ལས་མི་འདའ་བར་རབ་ཏུ་བརྟན་པོས་བསྲུང་བ་སྟེ། རང་ཤར་ལས། དམ་ཚིག་ལ་ནི་ཇི་བཞིན་གནས། །བསྐལ་པ་ཞིག་ཀྱང་མི་གཏོང་ན། །དམ་ཚིག་ཆེན་པོའི་བསྲུང་ཐབས་སོ། །ཞེས་སོ། །སྐྱེས་བུ་དམ་པ་སྔགས་ལ་ཞུགས་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་བཟང་པོ་ཉམས་པ་མེད་པ་དྲན་པ་དང་ཤེས་

བཞིན་གྱིས་ཟིན་པའི་གང་ཟག་ཉེས་ལྟུང་ཆ་དང་བཅས་པས་མ་གོས་པ་ཕན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་མཐོང་བས་ཉེས་སྐྱོན་གྱིས་གཏན་ནས་མ་གོས་པའོ།།

ཁ ཉམས་ན་ཕྱིར་བཅོས་ཀྱིས་སྲུང་བ་རིན་ཆེན་བུམ་བཟང་གི་ལུགས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱེས་བུ་བར་མ་ཁ་ཅིག་གི་ལུགས་ཏེ། ཉམས་པའི་ཉེས་པས་འཇིགས། བསྲུང་པའི་ཕན་ཡོན་ལ་བྲོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཕྱིར་བཅོས་པས་སོར་ཆུད་པར་བྱེད་པའོ། །དེའང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ནི་ཛ་བེའུ་ཆག་པ་ལྟར་གསོར་མི་རུང་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་ཛ་སྣོད་དངོས་ཆག་པ་ལྟར་སླར་དུ་ཡོད་པ་བཙམ་ལས། གསང་སྔགས་ཀྱི་སྡོམ་པ། རིན་པོ་ཆེའི་སྣོད་ཞོམ་པ་བསྲང་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་བསྙང་བས་སོས་པ་ནི་ཆེས་འཕགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྡོམ་རྒྱུན་གཅིག་པོ་དེ་ལ་བརྩི་བ་ཡིན་གྱི། ཕྱིས་ལེན་དགོས་ན་མ་སོས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཞི་ནས་ལེན་དགོས་པར་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྔགས་ནི་གསོ་བ་ཙམ་ལས་གཞི་ནས་བཅོས་དགོས་པ་མ་ཡིན་པས་འབད་ན་ཚེ་གཅིག་གི་གྲོལ་བའི་གནད་དེ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སྒྲིབ་པ་དེ་གྲོལ་དུ་མི་སྟེར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དམ་ཚིག་གི་བསྲུང་ཐབས་འདི་ལ། ཚིག་དོན་གྱི་གནས་ཤེས་པ་དང་། དབང་དང་མན་ངག་གི་སྐབས་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པ་བཅུ་གསུངས་ཀྱང་གཙོ་བོར་སྐྱོན་ཡོན་གྱི་དབྱེ་མཚམས་ཤེས་ནས་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་དག་པ་ཞིག་གིས་རྒྱུད་བསྡོམ་པ་ནི་གནད་ཆེའོ། །སྐྱེས་བུ་རབས་ཀྱིས་དམ་ཚིག་ཉམས་མི་ཤོར་བ་གོང་ནས་གསུང་པ་ལྟར་ལ། དབང་པོ་འབྲིང་གིས་སོ་སྐྱེ་ཡིན་པའི་དབང་གིས་ཉེས་པ་འབྱུང་སྲིད་པ་ཡིན་ཡང་། འགལ་ཉམས་ཀྱི་ཚེ་ཉམས་པ་ལ་འཇིགས་པ་དང་། བསྲུངས་པའི་ཕན

ཡོན་ལ་སྦྲོ་བས་ཕྱིར་བཅོས་ཀྱིས་སོར་ཆུད་པར་བྱ་དགོས། སོར་ཆུད་པ་བྱ་རྩུལ་ལ་དམ་ཚིག་གི་རྣམ་བཞག་སོ་སོའི་འདའ་ཉམས་ཀྱི་ཁྱད་ཤེས་པར་བྱས་ནས་བཤགས་དགོས། འདི་ལ་ངོ་བོའི་འདའ་ཉམས་དང་དུས་ཀྱི་འདའ་ཉམས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། ངོ་བོའི་འདའ་ཉམས་གཞུང་ནས་ལུང་གིས་གསལ་བ་ལྟར་ལ། དུས་ཀྱི་འདའ་ཉམས་ནི། དམ་ཚིག་ཉམས་པ་གཅིག་ལའང་དུས་ཇི་ཙམ་རིང་བཞིན་ལྗི་རུ་འགྲོ་བ་ཡིན་པས། དེ་ལ་འགལ་ཉམས་འདས་རལ་བཞིར་དབྱེར་ཡོད་ཅིང་། འགལ་བ་ནི་ཉམས་པའི་འགལ་བ་སྟེ། དམ་ཚིག་ཉམས་པའི་ཉེས་པ་ཞག་གིས་བར་མ་ཆོད་པའོ། ཟླ་བས་བར་མ་ཆོད་པ་ནི་ཉམས་པའོ། །ལོས་བར་མ་ཆོད་པ་འདས་པའོ། །ལོ་གསུམ་འདས་ན་རལ་བ་གསོ་རུ་མི་རུང་བའོ། །འདི་ནས་སོར་བྱུང་སྡུགས་གསུམ་གྱི་སྡོམ་པའི་ནང་ནས་སྔགས་ནི་གསོ་བ་ཙམ་མ་གཏོགས་གཞི་ནས་བཅོས་མི་དགོས་པའི་གནད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་འཕགས་པས་ཆེ་གཅིག་ལ་གྲོལ་བའི་གནད་ཀྱང་དེས་སོ། །སྔགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཞུགས་པ་ཙམ་གྱིས་སྡོམ་གསུམ་ཆིག་རྫོགས་སུ་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། དབང་དུས་སུ་མཉམ་པ་ཆེན་པོའི་ཤེས་རབ་མཐོང་བའི་རིགས་ཅན་རྒྱལ་པོ་ཨིནྡྲ་བྷཱུ་ཏི་ལྟ་བུ་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྡོམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དབང་གི་སྐབས་སུ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་དཀའ་འོ། །དེ་ལ་སྦྱོར་བའི་ཐབས་ནི། རང་ཤར་ལས། སློབ་དཔོན་དམ་ཚིག་ལས་ཉམས་ན། །ཚོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེན་བྱ། །རྡོ་རྗེའི་མཆེད་ལ་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། དེ་ཡང་སྦྱོར་ཐབས་འདི་ལྟ་སྟེ། །མར་མེ་བརྒྱ་རྩའི་ཚོགས་དང་། །སྤྱོད་སྙིང་བརྒྱ་རྩ་འདོན་པ་དང་། །བཤགས་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་བྱ། །ཞེས་པ་དང་། སློབ་དཔོན་མཉེས་པའི་རྫས་ཀྱིས་མཆོད། །འབྱོར་ཚོགས་ཅི་ཡོད་འཕགས་པ་མཆོད། །ཅེས་སོ། །དེའང་སློབ

མའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། སློབ་དཔོན་གྱི་ཉམས་ན་བཅོས་ཐབས་མེད་དེ་བཤགས་པའི་རྟེན་དེ་ཉིད་ཉམས་པའི་ཕྱིར་དཔོན་སློབ་གཉིས་ཀ་ལ་གནོད་ལ། སློབ་མས་ཉམས་ན་བཅོས་ཐབས་ཡོད་དེ་སློབ་དཔོན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཤགས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སློབ་དཔོན་ལ་མི་གནོད་དེ་རྟེན་གོང་འོག་གི་ཁྱད་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུའང་རང་ཤར་ལས། དཔོན་གྱིས་ཉམས་ན་སྡུད་ཐབས་མེད། །གཉིས་ཀ་དུ་འབོད་ཆེན་པོར་སྐྱེ། །སློབ་མས་ཉམས་ན་སྡུད་ཐབས་ཡོད། །གསུང་རབ་རྒྱ་ཆེན་བཀླག་པ་དང་། །ཚོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེན་བསྐོར། །འཁོར་གསུམ་ཡོངས་དག་བྱ་བར་གསུངས། །ཞེས་སོ། །བཤགས་པས་འདག་པར་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་བཤགས་པ་བྱས་གྱུར་ན། །བསམ་པ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །འདོད་པ་ཐམས་ཅད་སྐོང་བར་འགྱུར། །བྱ་བ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་དང་། སྔར་ལྟས་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་དང་། །གོང་དུ་བསྟན་པའི་བཤགས་པ་བྱ། །བྱས་ན་ཟློག་པའི་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་། །ཞེས་སོ། །དེའང་ཐུན་མོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། རྡོ་རྗེའི་སློབ་དཔོན་ལ་སློབ་མས་ཉམས་པ་དེ་ནི་བཤགས་པ་ལས་བསྲུབས་པ་ཙམ་ལས་གཟུགས་བརྙན་ཙམ་ཡང་ཐོང་དགོས་པར་བཤད་དེ། དམ་ཚིག་གསང་བ་མཆོག་གི་རྒྱུད་ལས། རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་སྨོད་པའི་མི། །བཤགས་ཀྱང་ལས་ཀྱི་ལྷག་མ་ཡིས། །ངན་སོང་གནས་སུ་འཚེད་པར་འགྱུར། །དེ་བས་འབད་དེ་བསྲུང་བར་བྱ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤྱིར་སྡོམ་ཁྲིམས་ཡོན་ཏན་གྱི་གཞིར་བཤད་པས་ཉམས་ཞིང་གཙང་བ་དགོས་ཏེ། བཤེས་སྤྲིང་ལས། ཁྲིམས་ནི་རྒྱུ་དང་མི་རྒྱུའི་ས་བཞིན་དུ། །ཡོན་ཏན་གཞི་རྟེན་ལགས་པར་ཐུབ་པས་གསུངས། །ཞེས་བཤད་ལ། ཁྱད་པར་དུ་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཐེག་པའི་གཞི་དམ་ཚིག་གཙང་མ་ཁོ་ན་ཡིན་

པས་རྣམ་དག་བསྒྲུང་བ་འདི་གལ་ཆེ་སྟེ། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་སྙིང་གི་མེ་ལོང་ལས། རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་དམ་ཚིག་ནི། །དཔེར་ན་ས་གཞི་ལྟ་བུའོ། །ཐམས་ཅད་འབྱུང་བྱེད་གཞི་མ་མཆོག ཅེས་སོ། །དམ་ཚིག་བསྲུངས་བའི་ཕན་ཡོན་ནི། ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་སྐབས་ནས་བསྐལ་བ་གྲངས་མེད་གསུམ་ལ་སོགས་པར་འབད་ནས་ཐོབ་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་གསང་སྔགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཐབས་ཟབ་མོས་ཚེ་གཅིག་ལ་སོགས་པར་དུས་ཐུང་ངུས་འགྲུབ་པར་གསུངས་པ་ཡང་། རྩ་བ་དམ་ཚིག་ལ་རག་ལས་པས་རྟེན་གཞི་དམ་ཚིག་ཉམས་སོང་ན་འབྲས་བུ་དབང་དང་བསྐྱེད་རྫོགས་ལས་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་མི་འཐོབ་པ་ནི། ས་ལ་མ་བརྟེན་ན་ས་བོན་ཡོད་ཀྱང་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་དམ་ཚིག་རྣམ་པར་དག་པར་བསྲུངས་ན། གནས་སྐབས་སུ་བསམ་དོན་འགྲུབ་པ་དང་། ཐུན་མོང་གི་གྲུབ་པ་མཁའ་སྤྱོད། རལ་གྲི། རིལ་བུ་ལ་སོགས་པ་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་གྲུབ་པ་བརྒྱད་ཐོབ་པ་དང་། མཐར་ཐུག་རྒྱལ་བ་སྲས་དང་བཅས་པས་དགོངས་ནས་ཐབས་བརྩོན་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་ན་ཚེ་འདིར་གྲོལ་བ་ཐོབ་པའོ། །དེ་ལྟར་དབང་དང་དམ་ཚིག་གི་རྣམ་གཞག་འདི་དག་གསང་བ་རྒྱལ་པོའི་རྒྱུད་གང་ལས་ཤེ་ན། རྫོགས་པར་རང་བྱུང་དང་། སྙིང་གི་མེ་ལོང་དང་། རྩལ་རྫོགས་དང་། རང་ཤར་རྣམས་ལས་བསྒྲུར་རྒྱུ་དང་བསྲུང་རྒྱུ་ཡོད་པར་གསུངས། ནོར་བུ་ཕྲ་བཀོད་ལས་ཡོད་མེད་ཕྱེད་མར་གསུངས། ཐལ་འགྱུར་དང་མུ་ཏིག་ཕྲེང་བ་དང་རིན་ཆེན་སྤུངས་པ་ལས་མེད་པར་གསུངས་ཟེར་ཡང་། ཐལ་འགྱུར་ལས། བཞི་ག་དག་བསྟན་ཏེ་འོན་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་སྤྲོས་པ་མེད་པ་བརྡ་མཚོན་པ་གཙོ་བོ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

༼ག༽ ཡོངས་སུ་གྲོལ་བྱེད་གདམས་པའི་རིམ་པ།

༼ཀ དོན་གྱི་འབྲེལ་དགོད་པ།

སྤྱི་དོན་གསུམ་པ་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བྱེད་གདམས་པའི་རིམ་པ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། དོན་གྱི་འབྲེལ་དགོད་པ། ཉམས་སུ་བླང་ཚུལ་ངེས་པ། གདམས་པ་དངོས་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། རིག་པ་རང་གྲོལ་ལས། དབང་བསྐུར་དཀྱིལ་འཁོར་རྫོགས་ནས་ནི། །གདམས་ངག་རྒྱས་པར་གདབ་པར་བྱ། །ཞེས་པ་དང་། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་སྙིང་གི་མེ་ལོང་ལས། །དེ་ལྟར་དབང་རྣམས་རྫོགས་ནས་ནི། །གོང་དུ་བསྟན་པའི་གདམས་ངག་གདབ། །ཅེས་སོ། །དེ་ཡང་དབང་མ་ཐོབ་པར་གསང་སྔགས་ཀྱི་གདམས་པ་བསྟན་དུ་མི་རུང་སྟེ། སྣོད་མ་ཡིན་པ་ལ་གསང་བ་བསྟན་པའི་ཉེས་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་སྔོན་དུ་སྨིན་དགོས་པ་ལས། མ་སྨིན་པ་དེ་གྲོལ་བར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲས་མ་སྨིན་པ་རྩ་འུས་བརྡོལ་ཀྱང་མི་ཕན་གྱི་སྟེང་དུ་སླར་གནོད་པ་བཞིན་ནོ། །སྤྱིར་གསང་སྔགས་གང་ཉམས་སུ་ལེན་ཀྱང་སྔོན་དུ་དབང་འགྲོ་དགོས་ལ། ཁྱད་པར་དུ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་འདིའི་ལུགས་ལ་དབང་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དབང་རྫོགས་པ་འདི་གནད་གལ་པོ་ཆེ་ཡིན་ནོ། །དབང་མ་བསྐུར་བར་འདིའི་གདམས་པ་བཤད་པས་གསང་སྒྲོ་འཆོལ་ནས་སྔར་ཡང་ཁ་ཅིག་ལ་བཀའ་ཆད་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་དུ་མ་ཡོད་པས་ཕྱི་རབས་སུ་དེ་ལྟར་མི་བྱ་བར་སྔོན་དུ་དབང་བསྐུར་བ་ལ་གཙེས་སྤྲས་སུ་བྱའོ། །དབང་བསྐུར་བའི་ཕན་ཡོན་དང་ཇི་ལྟར་དབང་བསྐུར་བ་རྣམས་གོང་དུ་སོང་བ་ལྟར་རོ།།

༄ཁ ཉམས་སུ་བླང་ཚུལ་ངེས་པ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྲང་པོའི་ཚུལ་གྱིས་བསྒྲུབ་པ་དང་། རི་དྭགས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི་མི་ངོ་མི་ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་ཐ་མལ་པ་ལྷར་བཟུས་ནས་འཚོ་བ་དང་གོས་སློང་མོ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཅི་ཤེས་ཆ་མེད་པར་བསྒྲུབ་པའོ། །འདིའི་དུས་སུ་རང་གི་ཡོན་ཏན་གཞན་ལ་མི་ངོམ་པ་ནི་ཞེ་འདོད་མེད་པའི་རྟགས་ཡིན་ལ། གཞན་གྱི་ཆོས་དང་བླ་མ་དང་ངོ་མཚར་གྱི་གྲུབ་རྟགས་སོགས་མི་འདྲི་ཞིང་མཐོང་ཡང་ཡིད་མི་སྨོན་པ་ནི་རང་གི་མན་ངག་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ཡིན་ནོ། །རི་དྭགས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་བསྒྲུབ་པ་ནི་དུར་ཁྲོད་དམ་རི་ངོགས་སམ་ལུང་སྟོང་དུ་སོང་ནས་བྱ་བ་གསུམ་བཏང་ལ་བསྒྲུབ་པའོ། །དེ་ཡང་ཕྱི་ཡུལ་གྱི་བྱ་བ་བྲེལ་དོ་སྣ་ཚོགས་རྣམས་བཏང་ལ་དལ་བར་བསྡད་པས་རྩ་དལ། རྩ་དལ་བས་རླུང་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་དལ་བས་རྣམ་རྟོག་ངང་གིས་འགག་པའོ། །ངག་གི་བྱ་བ་སྨྲ་བརྗོད་བྲལ་ཏེ་མི་སྨྲ་བར་འདུག་པས་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའོ། །སེམས་ཀྱི་བྱ་བ་རྣམ་རྟོག་སྣ་ཚོགས་སུ་འཕྲོ་བའི་རྗེས་སུ་སེམས་མི་གཏོང་བར་ངང་གིས་རྟོག་མེད་དུ་གཞག་པའོ། །དེ་སྐད་དུའང་ཐལ་འགྱུར་ལས། དད་ལྡན་འཁོར་བའི་ཡིད་བྲལ་བས། །བླ་མ་མཆོད་དང་གཏོང་བ་བྱ། །འཁོར་བའི་འབྲེལ་པ་ཀུན་སྤངས་ནས། །གྲོགས་སྤངས་གཅིག་པུར་གནས་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །

མདོར་བསྡུས་ན་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་སྒོད་དུ་རུང་བ་དེ་སྔར་དབང་གི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་ལྟར་བླ་མར་གུས་ཤིང་གཏོང་ཕོད་ཆེ་བ་དད་དང་ཤེས་རབ་བརྩོན་འགྲུས་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ལྡན་ཞིག་ཡིན་དགོས་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་བསྟན་པའི་སྲོག་འཛིན་བྱེད་མཁན་དེ་རྟགས་མཚན་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་དེ་འདྲའི་

གང་ཟག་དེས་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པ་ལ་སྤྱང་པོའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲུབ་པ་དང་། རི་དྭགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་སྒྲུབ་པ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཕ་ཡུལ་རྒྱབ་ཏུ་བསྐྱུར། མི་ཡུལ་དང་དུ་བླངས། མིང་གི་གྲགས་པ་དང་རིགས་ཀྱི་རྒྱུད་པ་དང་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པ་ངོ་མི་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ། ཐ་མལ་དུ་བཅུས་ནས། འཚོ་བ་སློང་མོ་ལ་བརྟེན་ཞིང་། ས་ཕུག་རི་ཕུག་ནས་སྒོམ་པ་དེ་ཡིན། དེས་ཞེ་འདོད་མེད་པ་དང་རང་གི་མན་ངག་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་མཚོན་པའོ། །རི་དྭགས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲུབ་པ་ནི། རབ་ཏུ་དབེན་པའི་རི་རོགས་དང་། གངས་ཁྲོད། རྫ་ཁྲོད། གཡའ་སྤང་ལ་སོགས་པ་ནས་བྱ་བ་དགུ་ཕྲུག་བཏང་ནས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའོ། །དེའི་དགོས་པ་ནི་རྩ་དལ་བ་ལ་སོགས་པ་དབེན་པ་བསྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་རྒྱང་པ་ཡང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་བོ། །དཔལ་སྤྲུལ་ཚང་གིས། ཐུབ་པས་བསྔགས་པའི་དབེན་པའི་རི་ཁྲོད་དུ། །རྒྱལ་དང་རྒྱལ་སྲས་དྲང་སྲོང་ཆེ་རྣམས་བསྟེན། །ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་འབྱུང་གནས་རིན་པོ་ཆེ། །གནས་འདི་བསྟེན་ལ་ཐར་ལམ་ཉེ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

༣ ག གདམས་པ་དངོས་གཏན་ལ་དབབ་པ།

ཀ་༡ དམིགས་པ་ཡུལ་གྱི་བློ་ཅན་གྱིས་ཉམས་སུ་བླང་བའི་རིམ་པ་བསྟན་པ།

ཀ རྣམ་གྲངས་ངེས་པའི་དོན་སྤྱིར་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་གདམས་པ་དངོས་གཏན་ལ་དབབ་བ་ལ་དོན་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། དམིགས་པ་ཡུལ་གྱི་བློ་ཅན་གྱིས་ཉམས་སུ་བླང་བ་དང་། རིག་བ་རང་སྣང་བའི་བློ་ཅན་གྱིས

ཉམས་སུ་བླང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེའང་རིན་པོ་ཆེ་སྤུངས་པ་ལས། འདི་དག་བློ་རིམ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས། །དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཉམས་སུ་བླང་། །དམིགས་པ་ཡུལ་ཅན་བློ་རྣམས་ལ། །སྒོམ་དང་བསྒོམ་བྱའི་ཆོས་ཀུན་བསྟན། །རིག་པ་རང་སྣང་བློ་ཅན་ལ། །ལྟ་བའི་ཐབས་རྣམས་གཅིག་ཏུ་བསྟན། །ཞེས་སོ། །སྤྱིར་ན་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པའི་སྣོད་དེ་གང་ཟག་དབང་རྣོན་ཡིན་པས་སྦྱོན་སྦྲངས་ཀྱི་ལས་འཕྲོ་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཡང་། དེའི་ནང་དུ་དབང་པོ་རྣོ་རྟུལ་གཏན་ནས་མེད་པ་མིན་པས། ཅུང་རྟུལ་པོ་ཅན་ནི་སྣང་བ་ཡུལ་གྱི་བློ་ཅན་ཡིན་ལ་དེ་ལ་ཐོག་མར་ལྟ་བའི་ཐབས་དངོས་ལས་གཞན་པའི་སྒོམ་དང་བསྒོམ་བྱའི་ཆོས་རྣམས་བསྟན་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྣམ་གྲངས་ངེས་པའི་དོན་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། །རྣམ་དབྱེ་ངེས་པའི་གནས་སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་རིན་པོ་ཆེ་སྤུངས་པའི་རྒྱུད་ལས། དེ་རིམ་བྱེ་བྲག་འདི་ལྟ་བུ། །ཁྲིག་ཆགས་ཉིད་དུ་ཉམས་སུ་བླངས། །བདག་པོ་བཞི་ཡི་ཚུལ་གྱིས་ནི། །དོན་གྱི་ངོ་བོ་བཞི་ཡང་བཟུང་། །དེ་ཡི་ཡུལ་རིག་རྣམ་བཞི་ཡིས། །འདི་ལྟར་སྣང་བའི་སྐྲི་རྒྱུན་གཙོད། །གཞག་ཐབས་མན་ངག་རྣམ་བཞི་ཡིས། །རིག་པ་རྟེན་མེད་གནས་སུ་གཞག །དེ་དོན་དགོངས་པ་རྣམ་བཞི་ཡིས། །སྣང་སྲིད་ཆོས་རྣམས་གདར་ཤ་གཅད། །དུས་ཚོད་གང་ཟག་རྣམ་བཞི་ཡིས། །ཆོས་རྣམས་ཀུན་ལ་རང་བྱིན་ལ། །དག་ལུགས་གྲོལ་བའི་གནད་བཞི་ཡིས། །ཉོན་མོངས་རྣམས་ལ་རང་དབང་བསྒྱུར། །དེ་ཡིས་རང་གི་ཚད་འབེབས་པའི། །དཔེ་བཞི་ཡིད་ཆེས་རང་ངོ་བསྟན། འདི་ལ་གོམས་པར་སུས་བྱས་པ། །ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀུན་ཞུགས་སུ་ཟིན། །གསང་ཆེན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐོབ། །ཅེས་རྣམ་གྲངས་ཉི་ཤུས་བསྟན་ཏོ། །

ཁ རྣམ་དབྱེ་ངེས་པའི་གནས་སོ་སོར་བཤད་པ།

༼ཀ༽ སྤྱོད་པ་རྒྱུན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་བཤད་པ།

༼ཀ སྤྱོད་པའི་ངོ་བོ་སྤྱིར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་དག་གི་ངོ་བལྟ་སྒོམ་སྤྱོད་འབྲས་བཞིར་བསྡུས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་སྟེ། ནོར་བུ་ཕྲ་བཀོད་ལས། སྤྱོད་པ་རྒྱུན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་། །སྒོམ་པ་རྒྱུན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་། །ལྟ་བ་རྒྱུན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་། །འབྲས་བུ་རྒྱུན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས། སྤྱོད་པ་རྒྱུན་གྱི་རྣལ་འབྱོར། སྒོམ་པ་རྒྱུན་གྱི་རྣལ་འབྱོར། ལྟ་བ་རྒྱུན་གྱི་རྣལ་འབྱོར། འབྲས་བུ་རྒྱུན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྱོད་པའི་ངོ་བོ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། སྐབས་ཀྱི་དོན་ངོས་གཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཉི་ཟླ་ཁ་སྦྱོར་ལས། རྣལ་འབྱོར་དོན་ལ་སུ་སྦྱོར་བ། །སྤྱོད་པ་འདི་རྣམས་གོམས་པར་བྱ། །བྱང་བ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་པ་ཡིས། །ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་རོ་མྱང་བྱ། །རི་དྭགས་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་པ་ཡིས། །འབྲུལ་པའི་རྐྱེན་གྱུར་ཡུལ་རྣམས་སྤང་། །ལྐུགས་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་པ་ཡིས། །འབྲུལ་པའི་ངག་རྣམས་རྣམ་པར་སྤང་། །ཁྱི་བྱ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་པ་ཡིས། །གསང་བའི་སྔགས་ཀྱི་ཐེ་ཚོམ་གཅད། །སྨྱོན་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་པ་ཡིས། །གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཡུལ་རྣམས་སྤང་། །སེང་གེ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་པ་ཡིས། །འཇིགས་པའི་སེམས་སྤང་དབུར་ཁྲིད་རྒྱུ། །ཕྲི་ཕག་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་པ་ཡིས། །གཙང་དང་སྨེ་བའི་གཙང་རྟོག་སྤང་། །ལྡོམ་བུ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་པ་ཡིས། །དྲན་བསམ་ཐོག་བབས་ཉིད་དུ་གཅད། །བྱ་ཆུང་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་པ་

ཡིས། །འཁྲུལ་པའི་ཞེན་པ་རྒྱུན་རིང་སྤང་། །ཧ་པོང་ལྷ་བུའི་སྤྱོད་པ་ཡིས། །
འཇིག་རྟེན་མཐུན་པའི་ཚོག་གིས་དྲང་། །གླང་ཆེན་ལྷ་བུའི་སྤྱོད་པ་ཡིས། །
འཁོར་བའི་གཡུལ་རྣམས་གཏིང་ནས་བཟློག །རི་དྭགས་ལྷ་བུའི་སྤྱོད་པ་
ཡིས། །བུ་དང་དགྲ་ཡི་འདུ་ཤེས་སྤང་། །རྒྱ་མོ་ལྷ་བུའི་སྤྱོད་པ་ཡིས། །
འདོད་པ་ཚོག་ཤེས་དུས་ཚོད་གཅད། །ཝེའུ་མོ་ལྷ་བུའི་སྤྱོད་པ་ཡིས། །འཁོར་
བའི་ས་བོན་སྤེལ་མི་བྱ། །ཁྲམ་ཟེར་ལྷ་བུའི་སྤྱོད་པ་ཡིས། གཞན་གྱི་ལོངས་
སྤྱོད་ཟས་རྣམས་སྤང་། །དཔའ་བོ་ལྷ་བུའི་སྤྱོད་པ་ཡིས། འཁོར་འདས་རྣམས་
ཀྱི་རོ་ཤན་དབྱེ། །ཁྱུ་མིག་ལྷ་བུའི་སྤྱོད་པ་ཡིས། །དྲན་པའི་རྟེན་ཉིད་རང་སར་
བཞག །ནམ་མཁའ་མདུང་བསྐོར་སྤྱོད་པ་ཡིས། །དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཟང་ཐལ་
སྤྱད། །ཁར་སྣང་ཀླུང་འབྲའི་སྤྱོད་པ་ཡིས། །གཟུང་དང་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་
སྤང་། །བྱ་ཁྱུང་ལྷ་བུའི་སྤྱོད་པ་ཡིས། །གཡང་ས་རྣམས་ནི་རླབས་ཀྱིས་
བཅད། །རི་བོ་ལྷ་བུའི་སྤྱོད་པ་ཡིས། །འགྱུར་མེད་རང་དག་སྟེང་དུ་སྤྱད། །
ཐེག་ཆེན་ལྷ་བུའི་སྤྱོད་པ་ཡིས། །སྣང་བ་ཕྱིར་མི་ཟློག་པར་སྤྱད། །ཅེས་
སོ། །ཕྱིར་སྤྱོད་པ་འདི་ལ་མ་ཆགས་འཛིན་པའི་སྤྱོད་པ་དང་། དགག་སྒྲུབ་མེད་
པའི་སྤྱོད་པ། ཆགས་ལ་ཞེན་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་གསུམ་གྱིས་བཤད་ན་འདུས་ཤིང་།
དེ་ལས་མ་ཆགས་འཛིན་པའི་སྤྱོད་པ་ནི། རྒྱུ་མཚན་ཉིད་ཐེག་པའི་སྤྱོད་པ་སྟེ།
ལམ་ཐུན་མོང་ལ་ཞུགས་ནས་སྤྱོད་པ་ཙམ་ལས་མྱུར་དུ་གྲོལ་བའི་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །གཉིས་པ་དགག་སྒྲུབ་མེད་པའི་སྤྱོད་པ་ནི། གསང་སྔགས་སྤྱིའི་སྤྱོད་པ་སྟེ།
ཐབས་ཡོད་ཀྱང་རྩོལ་སྒྲུབ་ལ་གནས་པས་མྱུར་དུ་མི་གྲོལ་བའོ། །གསུམ་པ་ཆགས་
ལ་ཞེན་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ནི། རྫོགས་ཆེན་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་སྟེ། གཤིས་ལ་བླང་
དོར་འཛིན་རྩོལ་མེད་པ་དེ་ཉིད་དང་མཐུན་པར་སྤྱད་པས་ནམ་མཁའ་ལྷ་བུའི་ཕྱོགས་དང་

རིས་ལས་འདས་པའི་ཡེ་གྲོལ་ཡེ་སྦྱོད་ཆེན་པོར་གནས་པས་ཆགས་ལ་ཞེན་མེད་ཀྱི་སྦྱོད་པའོ། །དེ་གསུམ་ལས་ཕྱི་མ།

༢ སྐབས་ཀྱི་དོན་ངོས་གཟུང་བ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ལས་འདི་ཞིབ་ཀྱིས་བརྩིས་ན་ཉེར་གཉིས་ལྟ་བུ་ཡོད་ཀྱང་རི་དྭགས་ལྟ་བུའི་སྦྱོད་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བརྩིས་ན་ཉེར་གཅིག་ཡིན། ཡང་སྐབས་རེ་སྦྱོད་པ་གསུམ་དུ་བསྡུ་བ་ཡང་ཡོད་དེ། ལས་དང་པོ་པའི་སྦྱོད་པ་དང་། འཁོར་འདས་རུ་ཤན་འབྱེད་པའི་སྦྱོད་པ་དང་། བརྟུལ་ཞུགས་ལམ་སློང་གི་སྦྱོད་པ་དང་གསུམ་ལས། ལས་དང་པོ་བའི་སྦྱོད་པ་ནི། ཡི་གེ་འབྲི་མཆོད་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་སྦྱོད་བཅུ་ལ་སློབ་པའི་སྦྱོད་པའོ། །གཉིས་པ་འཁོར་འདས་རུ་ཤན་འབྱེད་པའི་སྦྱོད་པ་ནི། གདམས་ངག་ཟབ་མོ་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱེད་པ་དང་། དབང་གསུམ་པའི་སྟོན་འགྲོ་སྒོ་གསུམ་གྱི་སྦྱོད་པས་འཁོར་འདས་རུ་ཤན་ཕྱེ་ནས། རིག་པ་རྣལ་འབེབས་ཀྱི་སྦྱོད་པས་སོར་ཆུད་དུ་འཛུག་པའོ། །གསུམ་པ་ནི་འདིར་བཤད་པའི་ཉེར་གཅིག་པོ་ཡིན་ལ་དེ་ལས་ཀྱང་**སྐབས་འདིར་བདུན་ལ་བསླབ་པ་ལས། དང་པོ་སྒོ་མོ་ཀུན་ནས་བསྟུན་པ་བུང་བ་ཚང་འཚོལ་བ་ལྟ་བུའི་སྦྱོད་པ་ནི། ཐོས་པས་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་འབྱེད། བསམ་བས་ཉོན་མོངས་པ་མགོ་གནོན། སྒོམ་པས་རྩ་བ་ནས་ཡུལ་འཁྲིན་པ་སྟེ། རྒྱུད་དེ་ཉིད་ལས། ཤེས་རབ་ནི་གསུམ་སྟེ། ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཕྱིའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅད་པ་དང་། བསམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནང་གི་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་པ་དང་། སྒོམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གསང་བའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅད་པ་དང་ཞེས་སོ། །དེའི་གྲོགས་སུ་ཐེ་ཚོམ་མེད་**

པ་ཐེ་བྲ་ཚང་དུ་འཇུག་པའི་སྔོན་དུ་མིའི་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་ནས་འཛོལ་འཛོལ་མེད་པར་འོང་བ་ལྟར་སྔོན་ཐོས་པས་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་ནས་དེ་ནས་རང་ཉིད་གང་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་ལ་ཉམས་ལེན་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་འཇུག་པའོ། །དེའི་གྲོགས་སུ་ཀུན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་རི་དྭགས་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་པ་ནི། རི་དྭགས་རྨུས་པ་དེ་རྨ་ཡོད་པའི་གནོད་གིས་མི་ལ་བྲོས་ཏེ་ཙི་ནས་ཀྱང་ལུང་ཕུག་གམ་རི་རྩེ་ལ་འགྲོ་བ་བཞིན་དུ་རྣལ་འབྱོར་བ་དེའང་འཁོར་བ་སྡོང་བའི་གནོད་གིས་མི་ལ་འཇིགས་པར་བྱས་ནས་མི་མི་རྒྱུ་བའི་དུར་ཁྲོད་ལ་སོགས་པར་གནས་པར་བྱའོ། །དེའི་གྲོགས་སུ་ལྐུགས་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་པ་ནི། ངག་སྨྲ་བ་བཅད་དེ་སུ་དང་ཡང་སྨྲ་བར་མི་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་པས་དྲན་པ་རེངས་པ་དང་། སྨྱོན་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་པ་ནི། དེའི་ཚེ་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་གཏམ་རང་རྡོལ་དུ་འབྱུང་ལ་སྨྱོན་པ་དང་འདྲའོ། །འདིའི་དུས་སུ་གཙང་སྨེ་མེད་པ་ཁྱི་ཕག་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་པ་འབྱུང་སྟེ། ཟས་བཟང་ངན་མེད་པར་འབྱོལ་ཉོག་ཏུ་སྤྱོད་པ་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་དྲུག་རྫོགས་པ་ལས་ཐེལ་གྱིས་མི་ནོན་པ་སེང་གེ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་པ་འབྱུང་སྟེ། སེང་གེ་གང་ལའང་འཇིགས་པ་དང་བག་ཚ་བ་མེད་པ་དང་འདྲ་བར་རྣལ་འབྱོར་པ་འདི་ཡང་སྣང་བ་ལ་སོགས་པའི་གནོད་པ་དང་བྲལ་ནས་འདི་ཉིད་དུ་དབང་བསྒྱུར་ནུས་པ་དག་འབྱུང་ངོ་། །དེ་དག་གི་སྤྱོད་པ་ལ་མིང་དུ་བཏགས་ན་སྣང་བ་དབང་བསྒྱུར་གྱི་སྤྱོད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཞན་གྱིས་མ་དད་པ་བསྒྱུར་ནུས་པ་དང་། བསད་པ་གསོ་ནུས་པ་དང་། རྫུ་འཕྲུལ་འགྲུབ་ཅིང་ཤེས་བ་ཆོས་ཉིད་དུ་ཤར་བས་སྣང་བའི་དངོས་པོ་ས་ཆུ་མེ་རླུང་གང་ལའང་དབང་བསྒྱུར་ནུས་པ་དག་འབྱུང་ངོ་། །སྤྱོད་པ་ཉེར་གཅིག་པོའི་ནང་ནས་སྤྱོད་པའི་རྒྱལ་པོ་བདུན་དེ་རྩལ་དུ་བཏོན་པའི། དང་པོ་བུང་བ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་པ་ནི། ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཕྱིའི་སྒྲོ་འདོགས་བཅད། བསམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནང་གི་སྒྲོ་འདོགས་བཅད། སྒོམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གསང་

བའི་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་པ་སྟེ། དང་པོ་ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་འབྱེད་དགོས། གཉིས་པ་བསམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དེའི་དོན་རྟོགས་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་མགོ་མནན་དགོས། གསུམ་པ་སྒོམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་ཐོག་ཏུ་བཞག་པས་ཉོན་མོངས་པའི་རྩ་བ་དྲུངས་ནས་འབྱིན་པར་བྱེད་དགོས། གཉིས་པ་ཐུབ་བྱ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་པ་ནི། ཐེ་བྱ་ནི་བྱ་ཁ་ལ་ཡུག་ཡིན་ལ་དེ་དང་པོར་ཚང་དུ་འདུག་པའི་སྐོར་དུ་མིའི་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་ཟིན་པས་འཛུལ་འཛོལ་མེད་པར་འོང་བ་ལྟར། ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་དང་པོར་བཅད། བཅད་ཟིན་པའི་མན་ངག་ལ་ལག་ལེན་སྐབས་སུ་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་འདུག་པའོ། །རི་དྭགས་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་པ་ནི། འདི་ཉམས་ལེན་གྱི་གྲོགས་ཡིན་པས་རི་དྭགས་རྨུས་མ་རྨུའི་གནོང་གིས་གཅིག་པུར་རི་ལ་གནས་པ་ལྟར། རྣལ་འབྱོར་བས་ཉམས་ལེན་དབེན་པའི་གནས་སུ་བྱས་ན་བོགས་འབྱིན་ཐོབ་པ་ཡིན་པས་སོ། །བཞི་བ་སྨྱོན་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་པ་ནི། དེའི་དུས་སུ་སྡོམ་ཁྲིམས་དང་འགལ་བའི་སྨྱོ་སྤྱོད་ཀྱིས་གསུངས་པ་མིན་པར་སྒོ་གསུམ་ཤུགས་འབྱུང་གི་སྤྱོད་པ་གཟབ་གཏད་མེད་པ་སྨྱོན་པ་ལྟ་བུ་ཤུགས་ལ་འབྱུང་ངོ་ཞེས་པའོ། །འདིའི་དུས་སུ་ཁྱི་ཕག་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་པ་ཞར་ལ་འབྱུང་བ་སྟེ། དེ་ཡང་ཁྱི་ཕག་འདྲ་འདྲའི་ངོ་ཚ་ཁྲེལ་མེད་ཀྱིས་གསུངས་པ་མིན་པར་གཙང་སྨེ་གཉིས་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་མེད་པས་ཟས་གོས་གང་ལ་ཡང་འདེམས་ཀ་མེད་པ་ལོངས་སྤྱོད་པའོ། །དེ་ལྟར་དྲག་པོ་རྫོགས་ཆེ་གང་ལའང་བག་མི་ཚ་བ་སེང་གེ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་པ་འབྱུང་སྟེ། དེའི་དུས་སུ་རྩོལ་རྩམ་པ་ཧེ་ཆེ་དང་རང་འདོད་ཧེ་ཆེ་རུ་སོང་ནས་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་གྲལ་མགོ་ལ་བཞག་ཀྱང་འདུག་ཐོད་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་འགྲོ་བ་རེད་གསུང་བ་མ་ཡིན་པར་མི་དང་མི་མིན་གྱི་གནོད་པ་གང་ལ་ཡང་བག་མི་ཚ་བའི་གདེངས་ཐོབ་ནས་གཞན་སྣང་དབང་དུ་བསྒྱུར་ནུས་པའི་སྣང་བ་དབང་སྒྱུར་གྱི་སྤྱོད་པ་འབྱུང་བའོ། །

དེའི་དུས་སུ་བསད་པ་གསོ་ནུས་པ་དང་འབྱུང་བཞི་ལ་དབང་བསྒྱུར་ནུས་པ་ཡིན་ནོ། །འདིའི་མན་ངག་ཏུ་སྣང་བ་ཅེར་གཞག་གི་ཐབས་ནི། ཆོས་ཅན་དུམ་བུ་ལ་བསླབ་པས་གཟུགས་བརྙན་ཡོངས་སུ་དག་སྟེ། གང་སྣང་གི་སྟེང་དུ་ཅེར་གཞག་ཅེར་གྲོལ་དུ་སོང་བ་ལས་འབྱུང་བའོ། །འདིའི་དུས་ན་དགོངས་པ་ནི་སྣང་སྲིད་གཞི་བཞེངས་ཞེས་བྱ་སྟེ། འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསླབ་པ་མེད་ཀྱང་གློ་ཐོག་ཏུ་ཕུངས་ཀྱིས་ཤར་བའོ། །དེ་ལྟར་བྱུང་བའི་དུས་ན་ཉོན་མོངས་ཡེ་ཤེས་སུ་གནས་འགྱུར་ཏེ། ཤེས་པ་ཉོན་མོངས་སུ་ཤར་བ་དང་ཡེ་ཤེས་སུ་ཤར་བ་ཐ་དད་མེད་པར་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཏུ་གྲོལ་བས་ཉོན་མོངས་པས་མི་གནོད་པ་སྨན་བུ་ཆོས་བསྒྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །མུ་ཏིག་ཕྲེང་བ་ལས། ཕུང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ནི། །རིགས་དང་རིགས་ཀྱི་བདག་པོ་གྲོལ་ཞེས་སོ། །མན་ངག་སྣང་བ་ཅེར་བཞག་གི་བཞག་ཐབས་དེའི་ཐོག་ནས་སེམས་ཉིད་ཅེར་བཞག་གིས་སྐྱེ་འགག་ འགྲོ་འོང་། སྣང་བ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན་ཐ་དད་དུམ་བུ་ལ་བསླབས་པས་གང་སྣང་འཛིན་ཞེན་ཐམས་ཅད་གྲོལ་ནས་སྣང་ཡང་བདེན་པས་སྟོང་པ། སྒྱུ་མའི་དཔེ་བརྒྱད་ལྟར་ཡོངས་སུ་དག་ནས། རྡོ་ཚན་གྱི་སྟེང་དུ་ཁ་བ་མ་བསྟུད་པ་ལྟར། སྣང་ཐོག་དེ་ཉིད་དུ་རང་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་བ་ནི། གང་སྣང་གི་སྟེང་དུ་ཅེར་བཞག་བྱས་ཆོ་གང་ཤར་གྱི་ཐོག་ཏུ་ཅེར་གྲོལ་དུ་སོང་བའོ། འདི་དུས་སུ་དེ་ལས་སྣང་སྲིད་གཞིར་བཞེངས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཤར་བ་ནི། སྣང་སེམས་ལ་དབང་ཐོབ་སྟེ་གང་ལ་ཡང་ཐོགས་རྡུགས་མེད་པས་ཡ་ང་བག་ཚ་དང་བྲལ་བའི་སྤྲོས་བྲལ་ཡེ་བཞག་གདེང་ལྡན་གྱི་དགོངས་པ་བརྙེས་པའོ། །དེའི་དུས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་ཉོན་མོངས་གནས་འགྱུར་གྱི་འབྲས་བུ་ནི། ཕུང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་རིགས་དང་རིགས་ཀྱི་བདག་པོ་ལ་གྲོལ་བ་དང་། རྒྱུན་རྣམས་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་གྱིས་གྲོལ་བས། དམིགས་པའི་ཆོས་ལའང་མི་ལྟོས་པ

དང་། ཡུལ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཡུལ་གྱིས་གྲོལ་བས་གཟུང་འཛིན་འཁྲུལ་བའི་རྟོག་ཚོགས་ཡེ་ཤེས་སུ་དག་ནས་ཡོད་མེད་གྲོལ་འཁྲུལ་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་སར་དག་པའོ། །དེའང་སྤྱོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒོམ་དགོས་པ་ལྷ་བུ་མ་ཡིན་ཏེ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་གྲོལ་བས་ན་གང་ཟག་གཅིག་གི་ལམ་ཚང་ལ་མ་ནོར་བའི་ཆ་རྐྱེན་དུ་བསྟན་པའོ།།

༣༽ སྒོམ་པ་རྒྱུན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་བཤད་པ།

༼ཀ སྒོམ་པ་ཉིན་མཚན་ཁ་སྦྱོར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་སྒོམ་ཐུན་དུ་བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལའང་ལྔ་སྟེ། སྒོམ་པ་ཉིན་མཚན་ཁ་སྦྱོར། དེའི་མན་ངག་ཏུ་རྒྱ་མཚོ་ཅོག་གཞག་གི་ཐབས། དེའི་དུས་སུ་གནད་སྣང་སྲིད་གཞི་བཞེངས་ཀྱི་དགོངས་པ། དེའི་འབྲས་བུ་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱས་གདབ། དེའི་ཚེ་ཚོས་ལ་གནས་པའི་དུས་སུའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསམ་གཏན། གསང་སྔགས་ཟབ་མོའི་སྒོམ་པ། ལྷ་དང་མིའི་སེམས་འཛིན། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་དགོངས་པའོ། །དང་པོ་ནི་ཐལ་འགྱུར་ལས། རང་བཞིན་བབས་ལས་བྱུང་བ་ཡིས། །བསམ་གཏན་དག་ཏུ་བརྗོད་པར་བྱ། །རྩ་དང་རླུང་དང་ཐིག་ལེ་དང་། །ལུས་གནད་མིག་དང་སྟོང་པ་ནི། །སྒོམ་པ་ཞེས་ནི་འདོད་པ་ཡིན། །ཡི་གེ་འོད་དང་ཁ་དོག་དང་། །རྣམ་པར་འཕྲུལ་པའི་སྤྲོ་བསྡུ་ནི། །ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་བཤད་པ་ལ། །མ་བཅོས་རང་གཞག་གནས་ལུགས་ཏེ། །ཇི་ལྟར་དེ་ལས་འགྱུར་མེད་པ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་དགོངས

བའོ། །ཞེས་པ་དང་། ཉི་ཟླ་ཁ་སྦྱོར་ལས། སྒོམ་པ་ནི་གསུམ་སྟེ། ལྷ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཀྱི་སྒོམ་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བསམ་གཏན་དང་། དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། རང་ཤར་ལས། ལྷ་དང་མི་ཡི་སེམས་འཛིན་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསམ་གཏན་དང་། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དགོངས་པར་འདོད། །ཅེས་སོ། །དེ་ནི་སྤྱིའི་འབྲེལ་བཀོད་པའོ། །དེ་དག་ལ་སྤྱིའི་དོན་གསུམ་གསུམ་གྱིས་ཉམས་སུ་བླང་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་ལས། ཡང་ནི་སྒོམ་པའི་སྒྲོག་ཤིང་བཤད། །སེམས་ཀྱི་ལུང་གིས་ངེས་སྦྱར་ཏེ། །གཞན་ཡང་སྒོམ་པའི་གནད་རྣམས་ལ། སྔོན་འགྲོ་བ་དང་དངོས་གཞི་དང་། །རྗེས་འགྲོ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདོད། །ལུས་སྦྱང་སེམས་ཉིད་གདུལ་བ་དང་། །ངག་གི་བྱ་བ་རྫོགས་པ་དང་། །སེམས་ཉིད་ལམ་དུ་གཞུག་པའོ། །ཀློང་ལ་བརྟེན་ཏེ་ལུས་སེམས་དབྲལ། །ཁམས་གསུམ་འཁོར་ཁྲུང་གཅད་པའི་ཕྱིར། །ལུས་ངག་ཞེན་པ་གཏིང་ནས་བཟློག །འགྲོ་དྲུག་གཡང་ས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། །ལུས་ངག་སེམས་ཀྱི་གནད་རྣམས་གཟིར། །སེམས་ཉིད་ཆོས་དང་བསྲེ་བའི་ཕྱིར། །ཀློང་དང་ཤེས་པ་གཉེན་ལ་དྲང་། །འཁྲུལ་སྣང་ཟད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །རྟག་ཏུ་ཀློང་ལ་གོམས་པར་བྱ། །ཞེས་སོ།།

༡༽ བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསམ་གཏན་བཤད་པ།

༡ ངོ་བོ་མདོར་བསྟན་པ།

དེ་ལ་དང་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསམ་གཏན་ལ་གཉིས་ཏེ། ངོ་བོ་མདོར་བསྟན་པ། རྣམ་གྲངས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་དུང་ཡིག་ཅན་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསམ་གཏན་ནི། །བསམ་པའི་ཞེན་པ་འགོག་པ་སྟེ། ། ལུས་ཀྱི་གནད་ནི་སྐྱིལ་ཀྲུང་ལ། །སྒལ་པའི་ཚིགས་ནི་བསྲང་བྱས་ནས། །ལག་པ་མཉམ་པའི་ཕྱག་རྒྱ་བཅའ། །མགྲིན་པ་ཡིད་ཙམ་དགུག་པའོ། །མིག་ནི་སྣ་ཡི་རྩེ་ལ་དབབ། །རིག་པའི་གནད་ནི་མདའ་གང་དུ། །འདི་དག་མིག་གིས་མི་བལྟ་བར། །དབུགས་ནི་ནང་དུ་འཐེམ་པ་ལ། །ཕར་ལ་མཆོག་ཏུ་རིང་བར་བཏང་། །ཡིད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་མཉམ་པར་གཞག །ཅེས་པ་དང་། རང་ཤར་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསམ་གཏན་ནི། །སེམས་ཀྱིས་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ངང་ངམ་ཤུགས་ཀྱིས་སྐྱེ་བའོ། །གོམས་ནས་ཀློང་དུ་གྱུར་པ་དང་། ། ཟས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་སྤྱོང་བའོ། །ས་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱོད། །རྣམ་རྟོག་དང་གིས་མེད་པའོ། །ཞེས་སོ།།

༢ རྣམ་གྲངས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རང་བཞིན་ཤུགས་ཀྱི་བསམ་གཏན་ནི་སེམས་རྣམ་ཤེས་བག་ལ་ཡང་བའི་དུས་ན་ཡོད་དེ། མདའ་སྒྲོང་གི་མིག་རི་བོང་གི་མིག་ཁྲ་ཚང་ན་ཉལ་བའི་མིག་ལ་རྣམ་ཤེས་ཡེང་དུས་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ས་ལ་གནས་པའི་བསམ་གཏན་ནི་ས་བཅུ་སོ་སོའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནོ། །དམིགས་པ་རྒྱུན་བརྟེན་གྱི་བསམ་གཏན་ནི་བཙོས་མའི་བསམ་གཏན་ཏེ་བསམ་གཏན་གྱི་ཐུན་བཞི་ལ་བསླབ་པའི་རིམ་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་དག་ཀྱང་ཉི་ཟླ་ཁ་སྦྱོར་ལས། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བསམ་གཏན

ནི། །རང་བཞིན་ཤུགས་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱིས། །མ་བཅོས་ལུས་ངག་རྣལ་དུ་འབེབས། །དམིགས་པ་རྒྱུན་བསྟེན་བསམ་གཏན་གྱི། །འཕྲུལ་བྱུང་ཉོན་མོངས་མགོ་རྣམས་གནོན། །ས་ལ་གནས་པའི་བསམ་གཏན་གྱིས། །རང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་འཚོ་སྐྱོང་བྱེད། །ཅེས་སོ། །རང་བཞིན་ཤུགས་ཀྱི་བསམ་གཏན་ནི། ཐ་མལ་རྟོག་མེད་ཀྱི་ངང་དུ་གནས་པ། མདའ་སྲང་གི་མིག་ལ་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པ་སེམས་རྣམ་ཤེས་བག་ལ་ཡེངས་ནས་ཧང་བའི་དུས་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་པས་འདི་སྐྱེ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་ཀྱང་རྟོག་མེད་ཙམ་གྱིས་གོ་མི་ཆོད་དོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསམ་གཏན་ནི། རང་སའི་དངོས་གཞིའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་རང་སའི་བག་ཆགས་སྦྱོང་བ་ཡིན་ནོ། །དམིགས་པ་རྒྱུད་རྟེན་གྱི་བསམ་གཏན་ནི། ཉོན་མོངས་ཕྲ་རགས་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལྟ་བའི་གཉེན་པོ་སྒོམ་པ་སྟེ། བསམ་གཏན་གྱི་ཐུན་བཞི་ལ་བསླབས་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མགོ་གནོན་པ་ཙམ་མོ། །མདོར་ན་རང་བཞིན་ཤུགས་ཀྱི་བསམ་གཏན་མི་རྟོག་པ་ངང་གིས་བྱུང་བ་དེས་ལུས་ངག་རྣལ་དུ་ཕབ་པར་བྱས་ནས་དམིགས་པ་རྒྱུད་རྟེན་གྱི་བསམ་གཏན་གྱིས་རང་བཞིན་མེད་པར་བལྟས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་བསམ་གཏན་གྱིས་ས་བཅུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྦྱོར་བ་དེ་ལྟ་བུའོ། །སྣང་བ་ཡུལ་གྱི་བློ་ཅན་ནམ་དམིགས་པ་ཡུལ་གྱི་བློ་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གི་ཉམས་ལེན་ལ། སྤྱོད་པ་རྒྱུན་གྱི་རྣལ་འབྱོར། སྒོམ་པ་རྒྱུན་གྱི་རྣལ་འབྱོར། ལྟ་བ་རྒྱུན་གྱི་རྣལ་འབྱོར། འབྲས་བུ་རྒྱུན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་བཞི་པོ་ལྟ་སྒོམ་སྤྱོད་འབྲས་བཞིའི་ཐོག་ནས་གསུང་པའི་སྟབས་ཀྱིས་གཉིས་པ་སྒོམ་པ་རྒྱུན་དུ་བྱེད་པའི་སྐབས་དེ་ལས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་བསམ་གཏན་བཤད་པའི་སྐབས་ནས་རྣམ་གྲངས་སྦྱོར་བསྟན་པ་སོང་ངོ།།

དཔེ་སྒྲིག་ལས་ཁང་།   སྔ་འགྱུར་རྫོགས་ཆེན་དཔེ་ཚོགས་བསྡུ་སྒྲིག་ཁང་།

སྤྱི་ཁྱབ་བསྡུ་སྒྲིག་གཙོ་འགན་པ།   རྫོགས་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་འཛིན་ལུང་རྟོགས་ཉི་མ།

སྤྱི་ཁྱབ་འཆར་འགོད་པ།   མུ་ར་སྤྲུལ་སྐུ།

དཔེ་སྐྲུན་ཞུ་དག་པ།   མཁན་པོ་བསྟན་འཛིན་དགྲ་ལྷ།   མཁན་པོ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ།

དཔེ་སྒྲིག་པ།   མཁན་པོ་བསྟན་འཛིན་དགྲ་ལྷ།   དབྱིན་ཇི་བ་པདྨ་མཐུ་སྟོབས།

རྩིས་འཕྲུལ་པ།   མཁན་པོ་བསྟན་འཛིན་དགྲ་ལྷ།

མདུན་ཤོག་མཛེས་རིས་པ།   ཡུས་ཁྲུ་ཡུས།